БЕКІТЕМІН
ЖШС«Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасының
меңгерушісі: Б.Н.Мусабаева

ЕРЕСЕК «БҮЛДІРШІН» (4 ЖАС) ТОБЫНЫҢ

ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ ЖОСПАРЫ

2025-2026 оқу жылы

ТӘРБИЕШІ: ТУЛЬМУРЗАЕВА Г.Н.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2025 - 2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары
ЖШС«Дин-Асыл-2» бөбекжай-бақшасы
Ересек «Бүлдіршін» тобы
Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Қыркүйек	Дене тәрбиесі	- балалардың қимыл әрекеттерін ұйымдастырудың түрлі нысандарында қимылдарды дұрыс орындау біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; - дене қасиеттерін қалыптастыру: ептілік, қозғалыстарды үйлестіру, шыдамдылық, тепе-теңдікті сақтау, икемділік; - түрлі қимыл біліктері мен дағдылары арқылы тәрбиеленушілердің шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жүру мен жүгіруде, секіру мен лақтыруда, қағып алуда, еңбектеу мен өрмелеуде негізгі қимыл түрлерін, жеке гигиена дағдыларын және денсаулықты сақтау негіздерін жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу, - түрлі қимылды ұлттық ойындарды, жарыс сипатындағы ойындарды өткізу. 1) жүру. Сапта бір-бірден, екеуден, аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, қысқа және алшақ адымдап жүру. Қозғалыс бағытын өзгертіп жүру, "жыланша" ирелеңдеп жүру, бытырап, қосымша қадаммен алға, шет жағына жүру. Жүруді жүгірумен, секірумен кезектестіріп, бағытты, қарқынды өзгертіп жүру. Жүруді басқа қимылдармен кезектестіріп, белгі бойынша тоқтап жүру. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық сүйемелдеуге сәйкес түрлі қарқында әртүрлі таныс дене жаттығуларын орындау. Спорттық жаттығулар: 1) шанамен сырғанау, төбешіктен сырғанау, бір-бірін сырғанату; 2) сырғанау, мұзды жолдармен өздігінен сырғанау; 3) велосипед, самокат тебу, үш дөңгелекті велосипед және самокат тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; 4) Жүзуге дайындық. Суға түсу, суда ойнау. Суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп, қимылдар орындау. Судан шығу. Спорттық ойын элементтері: 1) кегли. Дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, түрлі бағытта қойылған доптарды лақтыру; 2) футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты қақпаға домалату; 3) хоккей. Берілген бағытта шайбаны таяқпен домалату, оны қақпаға домалатып кіргізу. Дербес қимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, құрсаулармен, ойыншықтармен ойындарын жетілдіру, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындар үшін атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға ынталандыру. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін жалғастыру. Жалпы және жергілікті су шараларын жүргізуді жалғастыру: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, сауықтыруға арналған жүгіру. Тыныс алу жолдарын шынықтыру, жалаң аяқ жүру. Мәдени-гигиеналық дағдылар.

		Бұрын игерген біліктерін бекіту және олардың орындалу сапасын жоғарылату. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру. Гигиеналық шараларды орындау: жуыну, шашын тарау, қолды сабынмен жуу, қол орамалды қолдану.
	Тіл дамыту	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, үнді және ызың дыбыстарды анық айтуды үйрету. Фонематикалық қабылдау дағдыларын қалыптастыру. Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрбиелеуге арналған дидактикалық ойындарды қолдану.
	Көркем әдебиет	1) оқу, әңгімелеу. Көркем шығармаларды эмоционалды қабылдай білуді дамыту. Балаларды түрлі тақырыптағы көркем шығармалармен таныстыру. Кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету; әдеби шығармаларда бейнеленген қоғамдық өмір, табиғат, қоршаған орта оқиғалары, Қазақстан халқының өмірі мен тұрмысының ерекшеліктері туралы түсініктерін қалыптастыру;
	Қазақ тілі	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: 1) қазақ тілінде айтылған сөздерді мұқият тыңдауды, сондай-ақ осы сөздерді дұрыс айтуды және еске сақтауды; қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айтуды үйрету; 2) сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту. Сөздік қор: 1) қоршаған ортада жиі қолданылатын сөздер туралы білімді кеңейту; 2) таныс сөздерді күнделікті өмірде қолдануды үйрету. Сөйлеудің грамматикалық құрылымы: 1) 2-3 сөзден тұратын қарапайым сөйлемдерді түсінуді және сөз тіркестерін құруды үйрету; 2) сөйлеуде зат есімдердің жекеше және көпше түрін қолдану дағдысын қалыптастыру; Байланыстыра сөйлеу. Сұрақтарға қарапайым сөйлемдермен жауап беруді үйрету. Қысқа шығармаларды тыңдауды, түсінуді, тақпақтар оқуды үйрету.
	Математика негіздері	Жиын: 1) әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттардың жиыны туралы түсініктерді қалыптастыру; 2) заттарды салыстырып қою арқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстыру; салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	Тірі және өлі табиғат құбылыстары мен заттары: өлі табиғат нысандары - су, жер, ауа, күннің көзі туралы білімдерін кеңейту; табиғат құбылыстары: жел, жаңбыр, тұман туралы түсініктерін қалыптастыру.
	Құрастыру	Құрылыс материалдарынан құрастыру. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру; 2) сызбаны қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру; 3) үлгі бойынша құрастыру; 4) умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру.
	Сурет салу	Заттық сурет салу. Балалардың дербес тәжірибелік әрекеттерімен байланысты эстетикалық қабылдауын дамыту. Бояулар, қарындаштар,

		борлармен дәстүрлі және дәстүрден тыс тәсілдермен сурет салудың техникасын жетілдіру. Келесі біліктерді қалыптастыру. Әртүрлі бағыттағы тура сызықтар мен олардың қиылысуын жүргізе білуді үйрету. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) көгөністер мен жемістерді, ыдыстар, ойыншықтар, жануарларды бейнелеу; 2) дөңгелек пішінді заттарды салу; 3) техникалық дағдылар мен біліктерді игеру.
	Мүсіндеу	Заттық мүсіндеу. Ермексаздың, сазбалшықтың, қамырдың кесектерінен мүсіндеудің келесі дағдыларын қалыптастыру: 1) түрлі тәсілдерді қолданып бейнелеу; 2) түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау;
	Жапсыру	Заттық жапсыру: 1) қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызықпен алдымен қысқа содан соң ұзын жолақтарды қиюды үйрету. 2) текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақ пішін қиюға, ересектердің көмегімен бөліктерді желімдеуге, желімді, сүлгіні қолдануды үйрету.
	Музыка	Музыка тыңдау. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау, музыкаға деген өзіндік қатынасын, ол туралы пікірін айту. Ән айту. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) әртүрлі сипаттағы әндерді қабылдау, әуенді дұрыс, нақты интонациялау, сөздерді дәл айту дағдыларын қалыптастыру; Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру. Билер. Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, содан кейін қимылды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарын, билерді, ойындарды есте сақтау. Ойындар, хороводтар. Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен сүйемелдей отырып, әнді көңілді және емін-еркін әндету, хор айтуды шеңбер бойымен жүргізу, музыкалық фразаларға сәйкес қимылдарды өзгерту; шапшаңдық пен икемділік таныту, пьесаның соңын белгілеу, халық ойындарының көңілді сипатын беру, дыбыстарды жоғарылығы бойынша ажырату, үлкен шеңберге және шашырап тұру. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнауы. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) фортепиано сүйемелдеуіндегі балалар музыкалық аспаптарында ересектердің орындауындағы би әуенін тыңдау;
Қазан	Дене тәрбиесі	- балалардың қимыл әрекеттерін ұйымдастырудың түрлі нысандарында қимылдарды дұрыс орындау біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; - дене қасиеттерін қалыптастыру: ептілік, қозғалыстарды үйлестіру, шыдамдылық, тепе-теңдікті сақтау, икемділік; - түрлі қимыл біліктері мен дағдылары арқылы тәрбиеленушілердің шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жүру мен жүгіруде, секіру мен лақтыруда, қағып алуда, еңбектеу мен өрмелеуде негізгі қимыл түрлерін, жеке

		гигиена дағдыларын және денсаулықты сақтау негіздерін жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу, - түрлі ұлттық қимылды ойындарды, жарыс сипатындағы ойындарды өткізу. 2) жүгіру. Қалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп; ұсақ және алшақ адыммен, сапта бір-бірден және жұппен, түрлі бағытта, бытырап жүгіру. Жетекшінің ауысуымен, қарқынды жылдамдатып және ақырын жүгіру. Жай қарқында үздіксіз жүгіру; 50–60 метрге жүгіру. 5 метрден 3 рет жүгіру. Түрлі бағытта жүгіру, қағып алып жүгіру; 3) секіру. Бір орында тұрып екі аяқпен секіру, алға ұмтыла секіру, бір орында тұрып оңға, солға бұрылып секіру, аяқты бірге, алшақ қойып, біреуін – алға, екіншісін – артқа қойып, бір орында тұрып секіру. Затты жанау арқылы орнынан жоғары секіру; биіктігі 5–10 см 2–3 заттың үстінен кезектесе секіру; 20–25 см биіктіктен секіру; бір орында тұрып, ұзындыққа 4–6 сызықтың үстінен секіру (сызықтардың арақашықтығы 40–50 см);
	Тіл дамыту	Сөздік қор. Балалардың сөздік қорын адамдардың мамандықтарының атауларымен, заттардың бөліктерімен, заттардың сапалары мен қасиеттерін білдіретін зат есімдермен байыту. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну дағдыларын қалыптастыру; 2) сөздік қорын жалпылаушы мағыналы сөздермен байыту; 3) заттарды және олардың тұрған орнын анықтау дағдыларын жетілдіру; 4) ойындарды қолдану арқылы сөздерге қызығушылығы мен зейінін дамыту. Тілдің грамматикалық құрылымы. Келесі дағдыларды жетілдіру: 1) байланыстырып сөйлеу; 2) жануарлар және олардың төлдерінің атауларын білдіретін сөздерді, сөздердің түрлі тәсілдермен жасалуын, зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану; 3) әртүрлі тәсілдермен жаңа сөздер құру; 4) сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен бірге қолдану; 5) тілдің грамматикалық құрылымын қалыптастыруда ойындарды қолдану. Байланыстырып сөйлеу. Әңгімеге қатысу және тілді түсіну, тыңдау біліктерін, көлемі шағын тақпақтарды жатқа айту, сурет бойынша заттар және ойыншықтар туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру, шағын әңгімелер мен ертегілерді айтып беруге үйрету дағдыларын қалыптастыру. Ұсынылған мазмұн бойынша сахналауды үйрету.
	Көркем әдебиет	2) мәнерлеп оқу. Балаларды тақпақтар мен өлеңдерді түсініп, есте сақтауға, өлеңнің мазмұнына өз көзқарасын білдіруге үйрету. 3) мазмұндау. Таныс ертегілердің мазмұнын айтуда мазмұнның жүйелілігін сақтауға, диалогтік сөйлеуге, кейіпкерлердің мінезін сипаттауға үйрету.
	Қазақ тілі	Сөйлеуді дыбыстық мәдениеті: 1) қазақ тілінде айтылған сөздерді мұқият тыңдауды, сондай-ақ, осы сөздерді дұрыс айтуды және еске сақтауды; қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айтуды үйрету; 2) сөйлеу және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды дамыту. Сөздік қоры: 1) қоршаған ортада жиі қолданылатын тұрмыстық заттар, жемістер, көкөністер, құстар, табиғи құбылыстар туралы білімдерін кеңейту; 2) заттардың сын-сипатын, санын, қимылын білдіретін сөздерді айтуды үйрету; 3) таныс сөздерді өмірде күнделікті қолдануды үйрету. Сөйлеудің грамматикалық құрылымы: 1) 2-3 сөзден тұратын жай сөйлемдерді түсінуді және сөз тіркестерін құрауды үйрету; 2) сөйлеуде зат есімнің жекеше және көпше түрін жасау білігін қалыптастыру.

		Байланыстыра сөйлеу. Шағын шығармаларды, өлеңдерді тыңдауды, түсінуді және мазмұндауды үйрету.
	Математика негіздері	Сан, санау: 1) 5 көлемінде санау, заттарды үлгісі бойынша және аталған саны бойынша санау дағдысын қалыптастыру. Сандарды реті бойынша атауға және қорытынды санды атауға, «Барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Бірінің астына бірі 2 қатарда орналасқан заттардың екі тобын салыстыруды үйрету; 2) теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Салыстырылатын топтар: бір көп, бір және екі, екі және үш және төрт, төрт және бес; 3) теңді кем топқа үстемелей отырып немесе артық топтан бір затты алып тастай отырып, екі тәсілмен орнатуға, «Қанша еді?», «Қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету; 4) 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, «Нешінші?», «Саны бойынша қайсысы?» сұрақтарына жауап беру дағдыларын дамыту; 5) сандық топты белгілей отырып, 5-ке дейінгі сандармен таныстыру. Әртүрлі сезім мүшелерінің көмегімен санау дағдысын дамыту (көру, есту, иіс сезу). Тура және кері бағытта 5 көлемінде санатып жаттықтыру. Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) ұзындығы және ені бойынша бірдей және екі түрлі заттарды салыстыру; 2) биіктігі және жуандығы бойынша бірдей және екі түрлі заттарды салыстыру; 3) шаманы салыстыруда беттестіру және тұстастыру тәсілдерін қолдану.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: күзгі, қысқы табиғатты, олардың қарапайым өзгерістерін бақылау дағдыларын дамыту; адамдардың күзгі, қысқы әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру.
	Құрастыру	Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруды үйрету: қағазды тікбұрышты парағын жартысынан бүктеп, бұрыштарды және қырларды біріктіру, детальдің негізгі түріне желімдеу. Қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту.
	Сурет салу	Сюжеттік сурет салу: 1) қоршаған ортаның әсемдігіне, өнер туындыларына, тұрмыстық заттарға, қазақ және басқа халықтардың ойыншықтарына эмоционалды-эстетикалық талғам дағдыларын қалыптастыру. 2) қарапайым табиғат құбылыстарын, ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру.
	Мүсіндеу	3) пропорцияларды сақтап, саусақ пен алақан қозғалыстарын пайдалана отырып екі бөліктен тұратын заттарды; 4) адамның пішінін; 5) заттарды толық пішіні алынғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектері иілгенге дейін сығымдау.
	Жапсыру	Сюжеттік жапсыру: 1) барынша күрделі заттарды, жануарлар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; 2) дөңгелектерді және сопақша пішіндерді қию дағдыларын жетілдіру. Тар жолақтарды көлденеңінен қию, шаршыдағы бұрыштарды қиюды бекіту.

	Музыка	Музыка тыңдау. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 2) әуендерді немесе музыкалық шығармаларды орындау кезінде пьесаларды тану және атау. Ән айту. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 2) дауыс пен есту қабілетін дамытуға арналған жаттығуларды қысқа әндер айту арқылы дағдыны жетілдіру, дауыстап және төмен дауыспен ән салу, қол қозғалысымен көрсету. Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 2) марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатын жеңіл, ырғақты жүгірумен беру. Билер. Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, содан кейін қимылды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарын, билерді, ойындарды есте сақтау. Ойындар, хороводтар. Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен сүйемелдей отырып, әнді көңілді және емін-еркін әндету, хор айтуды шеңбер бойымен жүргізу, музыкалық фразаларға сәйкес қимылдарды өзгерту; шапшаңдық пен икемділік таныту, пьесаның соңын белгілеу, халық ойындарының көңілді сипатын беру, дыбыстарды жоғарылығы бойынша ажырату, үлкен шеңберге және шашырап тұру. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау. Келесі дағдыларды қалыптастыру: 1) фортепиано сүйемелдеуіндегі балалар музыкалық аспаптарында ересектердің орындауындағы би әуенін тыңдау;
Қараша	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Жүгіру:** аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру, сапта бір- бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру, 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру, орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.*** Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеуде тұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарын бүгіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу, қолдың білектерін айналдыру. Қолды кеуденің алдына қою, желкеге қою, иықтарды түзеп, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.**

		Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгөністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру. «Денсаулық - зор байлық» сөзінің мәнін түсіну, өзінің жасаған іс- әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын- алуға болатынын түсіну. Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды кеңейту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету.

		Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым-қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу. Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегімен байланыстылығын түсіндіру. Төрт түлік иелерінің төлдерді қалай шақыратынын балалардың өздеріне айтқызу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.

		Сан, санау. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сылдырмақтармен әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау,

		оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Байланыс және қозғалыс құралдары.** Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын қалыптастыру. Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.
Желтоқсан	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Еңбектеу, өрмелеу:** 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөрене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Шанамен сырғанау:***төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.

		Жүзу: суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау.

		Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру;

		- сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан- жіңішке сын есімдермен белгілеу. Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «бұршік», «қызғалдақ», «қошқар мүйіз», «қой ізі», «құс тұмсық», «бота мойын», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Домбыра әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану.

	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Менің Отаным – Қазақстан.** Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу. Отан қорғаушылар, Қазақстан Республикасының әскері туралы ұғымдарын кеңейту. Отанды сүюге, патриотизмге тәрбиелеу. Қазақстан Республикасының бас қаласы – Астана қаласы, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.
Қаңтар	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5 сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Шанамен сырғанау:*** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.

		Жүзу: суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту;

		- балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру).

	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту;

		- отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Жануарлар әлемі.** Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.
Ақпан	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Лақтыру, домалату, қағып алу:** заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес), оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан), 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Кеудеге арналған жаттығулар.*** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп, жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бір қолдан екінші қолға беру. Отырған қалыпта екі аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю, екі аяқты кезек бүгу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Шанамен сырғанау:*** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. ***Шаңғымен жүру:*** шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.**

		Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама- қарсы антоним сөздермен байыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру;

		- Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен

		қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту;

		- танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.** Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну. Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру.
Наурыз	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру.** Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.**

		Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап

		айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).

	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржынмен таныстыру. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.

		Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту.
Сәуір	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру.** Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда

		отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік,ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың

		орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама- қарсы антоним сөздермен байыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік

		ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тыңдату. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау.

		Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Металлофонмен әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Жануарлар әлемі.** Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылықтауы, шиқылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоңыздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау. Жәндіктер туралы (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа), қыстап қалатын және жыл құстары туралы ұғымдарын кеңейту. **Өсімдіктер әлемі.** Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылудың қажеттілігін анықтау. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кеңейту: жемістер, көгөністер, жидектер (орман, бақша), гүлдер (бөлме, бақша, шабындық), бұталар және ағаштар (бақша, орман). Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау, адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру.

Мамыр	Дене тәрбиесі	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен

		желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Тіл дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдануға, түрлі балалар әрекеттерінде өзінің және құрдастарының әрекетін түсіндіругежәне дәлелдеуге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты

		қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і, ғ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс- әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың

		сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
	Қоршаған әлеммен таныстыру	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін

		қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту. Қоршаған ортада және табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтау, қарапайым экологиялық білімдерін қалыптастыру және жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасауға (өсімдіктерді қорғау, қыстап қалған құстарға жем беру) баулу. Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау); қоршаған ортада, табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін білу (қоқыс тастамау, өздігінен от жақпау).

БЕКІТЕМІН
ЖШС«Дин-Асыл-2» бобекжай-балабақшасының
меңгерушісі: Б.Н.Мусабаева

Ересек «Бұлдіршін» тобының 2025-2026 оқу жылындағы тәрбиелеу- білім беру процесінің циклограммасы

ТӘРБИЕШІ: ТУЛМУРЗАЕВА Г.Н.

Кентау-2025 жыл

Сканировано с CamScanner

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тулмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**02.09-05.09.2025**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Білім-қымбат қазына,қанағат тұтпа азына» (Мұзафар Әлімбаев)				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Демалыс күндері туралы әңгімелесу. Ата-аналардың сұранысымен кеңес беру (жеке). Балалардың жеке ерекшеліктері туралы әңгімелесу Денсаулығы туралы әңгімелесу. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту"**. Мақсаты: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. *Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту.* *Экологиялық мәдениетті,*	**"Өсімдіктерді тамақтандыру".** *Мақсаты: балаларға өсімдіктердің қорек көзі топырақ екендігі туралы, біртіндеп өсімдіктерге қоректік заттар бере отырып, топырақ таусылатындығы туралы балалардың біліміне сүйене отырып, өсімдіктерді тамақтандыру қажеттілігі туралы айту. Өсімдіктерді қалай тамақтандыру керектігін көрсетіңіз.*	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуыңыз, кезекшінің киімін киіңіз, үстелді дұрыс қойыңыз. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтауда тәртіпсіздікті көре білу. Адал ниетпен еңбектену керектігін түсіндіру.	**"Оқу қызметіне дайындық".** Мақсаты: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; қажет болса, оларды сабақтан кейін орнына жинау. **(еңбек дағдылары)**

		қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. **(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)**	**(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)**	*Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту* **(еңбек дағдылары)**	
		Қ.Р Әнұраны ***Қауіпсіздік сабағы*** *Қауіпсіздік ережелері* *Теледидердан балаларға көрсету, сұрақ-жауап әдісі арқылы тиянақтау* https://youtu.be/XovibNlnVK8 ***«Үнемді тұтыну»*** *Сабақ: «Су – тіршілік көзі»* *Мақсаты: судың маңызын түсіндіру, оны үнемдеуді үйрету.* *Әдістері: тәжірибе, сурет көрсету, ойын.* *Барысы: • Балаларға су қайда қолданылады (ішеміз, жуыну, өсімдіктерді суару).* *• Егер суды ысырап етсек не болады? (суреттер, әңгіме).* *• «Кранды жауып қой!» ойыны (тәрбиеші кран суретін көрсетіп, балалар «жабамыз» деп қимыл жасайды).* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Тазы". Мақсаты: үй жануарларының өмір сүру ерекшеліктеріне сай бір-бірінен ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Иттің тамағын тап".	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; ***«Асықпен кел, ойнайық!»*** *Ата-бабаларымыздың асықты ойын ойнау үшін пайдаланғанын түсіндіру. Асықты жан-жақты түрлендіріп, оларды тізіп, түрлі ойыншықтар құрастыруды үйрету, жұмыс істегенде қолдарының ұсақ моторикасын, зейінін дамыту. Қазақ халқының мәдениетіне қызығушылыққа тәрбиелеу* **Құрылыс ойындары** **«Үй құрастырамыз».** **(құрастыру)** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, отбасына сүйіспеншілігін арттырып дамытады. Ойын атрибуттары: "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Педагог өз үйлерін құрастыруға ұсынады.	***Қауіпсіздік сабағы*** *Қауіпсіздік ережелері* *Теледидердан балаларға көрсету, сұрақ-жауап әдісі арқылы тиянақтау* https://youtu.be/XovibNlnVK8 ***«Жұбын тап».*** Мақсаты: Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жеміс-көкөніске байланысты текшелер. Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. **(танымдық дағдылар, математика негіздері)**	**Үстел үсті ойыны – пазл: «Қайсысы отбасы мүшесі?»** *Балалармен отбасы туралы әңгімелесу.* *Отбасы мүшелерінің еңбегі туралы сұрақ-жауап әдісі.Балаларды үлкендерге көмектесуге, еңбек әрекетіне баулу* **(тіл дамыту, қазақ тілі)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«ЖЕДЕЛ ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ТЕЛЕФОН НӨМІРІ»*** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.*
Таңертенгі жаттығу	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру;				

	5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды үнемдеуді үйрету* Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Біз ақылды баламыз, Айтқан тілді аламыз. Тамақ ішер алдындаТып-тыныш боп отырамыз! *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, дене тәрбиесі, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	Сәлем! Сәлем! Сәлем! Қалын қалай? Сәлем! Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты. Жарқырайды күніміз, Жарқырайды даламыз, Біз бақытты баламыз. (Барлығы жарты шеңбер жасап отырады, қайталайды). *Әкесі мен анасы қандай қызметте,олардың еңбек іс-әрекеті жайында*, қалай еркелететіндері жайлы, не үйретететіндері жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыт)**	«Амансың, алтын күн!» Амансың ба, Алтын күн! Амансың ба, Жер - Ана! Амансың ба, достарым! Сендерді көрсем қуанам! Дөңгелене кілемге жайғасады, бәрі бірге қайталайды. Аталары мен әжелері немен айналысатынын, *олардың еңбек іс-әрекеті жайында* олар қалай еркелететіні жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	«Қайырлы таң!» Қайырлы таң, құсқа да , аңға да, Қайырлы таң, жайдары жанға да. Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын! Бауыры мен апайы, іні мен қарындастары бір-біріне қалай қолғанат болатындары жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		**Музыка** "Балабақша әніміз". Мақсаты: балаларды балабақша	**Дене тәрбиесі** "Бір-бірден қатарға тұру". Мақсаты: балаларды бір-бірден	**Музыка** "Біздің балабақшада ойыншықтар көп"	**Дене тәрбиесі** "Қатардан қалма". Мақсаты: балаларды сапта

ұйымдастырылған іс-әрекет		туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. **Қазақ тілі** "Мен және менің балабақшам. Ойыншықтар". Мақсаты: Балаларға сәлемдесу мен қоштасу ережелері туралы түсінік беру, ересектермен және құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасаудың негізгі қағидаларымен таныстыру; өздері жайлы жалпы мәлімет беруді меңгерту; дауысты дыбыстар туралы түсініктерін қалыптастыру, ойыншықтар мен балабақша туралы білімдерін бекіту. Балаларды қазақша сөйлеуге, ересектердің сәлемдесу мен қоштасу үлгісін білдіретін сөздерді түсіну және қолдануды, өздерін атауды үйрету; сөздегі дауысты дыбыстарды дұрыс дыбыстауға жаттықтыру. «Қуыршақ Әйгерімнің сыйлығы» музыкалық-дидактикалық ойыны **(музыка)** **Көркем әдебиет** "Атай". Мақсаты: балаларды "Атай" өлеңімен таныстыра отырып, өлеңді мұқият тыңдауға үйрету. Дидактикалық ойын: "Өз отбасыңды құрастыр".	қатарға тұруға үйрету. "Күнді ұтып алайық" қимылды ойыны. **Шығармашылық жұмыс** "Қуыршақтың киімін безендірейік". (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың қарындашпен қуыршақ көйлегінің сұлбасын қызғалдақ оюы арқылы безендіруге үйрету; оюды төрт жаққа қаратып, салу тәсілін игерту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* түрлі пішіндегі ойыншықтарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып ермексаздың кесектерінен мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы домалақ, сопақ пішінді ойыншық сұлбасын қиюға, ересектердің көмегімен бөліктерді желімдеуге, желімді, сүлгіні қолдануды үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*құрылыс материалдары жинағынан қуыршаққа екі қабатты үй құрастыруды үйрету (тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка); балабақша құрылымын атай отырып, құрылыс материалдарын бір-біріне тіреп, саусақтарымен түзеу іскерліктерін жетілдіру;	Мақсаты. Балалардың музыкаға қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; қызықты ойындарға толы балабақша мен ойыншықтар жөнінде ұғымдарын кеңейту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, оқу қызметіне қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыру. «Қуыршақ Әйгерімнің сыйлығы» музыкалық-дидактикалық ойыны. **Театрды сахналау.** "Үйшік" ертегісін сахналау **(көркем әдебиет)**.	бір-бірлеп жүру, жүруді жүгірумен кезектестіруге үйрету. "Кедергілерден өт" қимылды ойыны. **«Мен және менің балабақшам. Ойыншықтар» т. б. тақырыптарда сюжеттік суреттер қарастыру, әңгімелесу** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:) қазақ тілінде айтылған сөздерді мұқият тыңдауды, сондай-ақ осы сөздерді дұрыс айтуды және еске сақтауды; қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айтуды үйрету; **(тіл дамту, қазақ тілі)** **Дамытушы жаттығу** "Саны сонша допты көрсет." **(математика негіздері**
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				

	(өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру)				
Серуен		Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. ***Жаңбырды бақылау.*** **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Бақылау: жаңбыр кезінде, ауа райындағы өзгерістерді білуге үйрету: сұр аспан, бұлтты, бұлыңғыр жаңбыр жауып тұр. Өзгерістерді көрсету; күзгі жаңбыр ұзақ және сирек, жаңбырдан кейін суық жердегі сулар көпке дейін құрғамайды, өйткені күннің көзі жоқ, жәндіктер тығылып қалған, құстардың тамақтары азайған соң олар оңтүстікке ұшып кетеді. **Қимылды ойын: «Кең қадам».** **(дене тәрбиесі)** Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). *Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту. Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу. Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету.* Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен бір шешімге келуі және бір іс-әрекетті ұжыммен жасауы.	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Бұлтты бақылау.* **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақтар. Ақ мақта, Жүзіп барады бір жаққа. (Бұлттар) Көзі жасты –жылжып, келе жатыр бір алып, Жабырқаса, жылайды, жадыраса, құлайды. (Бұлт) Бақылау: балалармен бірге бұлттарды бақылаймыз. Бұлт өлі табиғатқа жатады. Бұлт аспанда ұшып, көшіп жүреді. Бұлттар әртүрлі пішінді болады. Бұлттар аспанның ішінде жүзіп бара жатқан қайықтарға ұқсайды. Бұлттан қар жауады, жаңбыр жауады. **Қимылды ойын: «Кең қадам».** **(дене тәрбиесі)** **(дене шынықтыру)** Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). *Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту.* *Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу.* *Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету*. Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өрмекші мен өрмекті бақылау.* **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Шидиген ұзын сирағы, Тастай керең құлағы. Сөйтіп жүріп көп жерге, Аспалы торлар құрады. (Өрмекші) Бақылау: өрмекшінің өмірі жайында терең білім беріп және олардың жоғалып кетуі жайлы әңгімелеп беру. Өрмекті елестету, өрмек ол өрмекшінің ұсақ жәндіктерді қоректену үшін құратын жіңішке, әрі берік өрілген жібі екендігін айтып беру. Байқампаздықты қалыптастыру. **Ұлттық ойын** **Түйілген орамал** **(дене тәрбиесі)** *Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1,2,3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай*	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өзенді бақылау.* Жұмбақтар. **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жазда сылдыр қағады, қыста тыным табады. (Өзен) Бет көрсететін айнам, тауып алдым сайдан. (Ағын су) Бақылау: өзенде болатын маусымдық өзгерістерді бақылап және атап берулерін қадағалау. Су күңгірттенді, суда жүзетін құстар жоқ, балықтар мен бақалар су түбінде. Өзен – табиғаттың негізгі ресурсы екендігін және оның сұлулығына қарап, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Тәжірибе. Суға ұсақ тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Қорытынды. Ауыр заттар батып, жеңілі су бетіне шығады. *Еңбек: «Аквариум үшін жағадан ұсақ тастар жинап теру».* Тапсырманының маңыздылығына мән беру, Аквариумдағы балықтардың өмірі туралы көзқарастарын кеңейту. ***Ұлттық ойын*** ***Ақсерек-көксерек.*** **(дене тәрбиесі)** *Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді,*

			бір шешімге келуі және бір іс-әрекетті жасауы.	*береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұралы.* ***Еңбек: «Өрмектеп жинау».*** *Кезекшінің міндеті және берілген тапсырманы мүлтіксіз орындау, қабілетін дамыту.* *Өз бетімен ойындар ойнау. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.*	*қолдарынан ұстап тұрады.* Ара қашықтық 20-30 қадам. 1- ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек Өз бетімен ойындар ойнау: Ойынның барысы мен ережесін өз бетімен ойлап табуға үйрету; шығармашылық қабілеттерін дамыту.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу				
Түскі ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды үнемдеуді үйрету***Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	"Екі дос" ертегісін жағымды үнмен айта отырып, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. "Сылдыр, сылдыр, сылдыр су" ойын жаттығулары. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, дене тәрбиесі)*				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**Дамытушы жаттығу** "Саны сонша допты көрсет." **(математика негіздері)** **Шығармашылық жұмыс** "Ойыншықтар әлемі" тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру,***	***Қауіпсіздік сабағы «ЖЕДЕЛ ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ТЕЛЕФОН НӨМІРІ»*** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте*	**Вариативтік компонент Қызықты математика «Балабақша қызықтары»** **Шығармашылық жұмыс** «Біз өнерпаз балдырған» тақырыбында балалар қалаулары бойынша	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Шығармашылық жұмыс**

		құрастыру.) іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қаламмен сурет салудың техникасын жетілдіру.Топтағы домалақ пішінді ойыншықтардың суретін салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларға «топтағы ойыншықтар» жапсырмасын жасауды үйрету; ойыншықтың қима үлгілерін қағаз бетіне жапсыруды үйрету *.Құрастыру іс-әрекеттері бойынша* умаждау, жырту, шыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру дағдыларын қалыптастыру **Сюжетті-рөлдік ойын.** *«Қуыршақты тамақтандыр»*. Ірі құрылыс материалдарымен, құрастырмақтармен ойындар.	*сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.* Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет)** ***«Қуыршақты жуындырамыз» ойын жаттығулары;*** альбомдар мен сюжеттік суреттерді қарастыру; ірі құрылыс материалдарымен ойындар. **(тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)** «Қуыршақ Әйгерімнің сыйлығы» музыкалық-дидактикалық ойыны **(музыка)** **Логикалық ойын.** **"Саны тең гүлдерді табайық".** **(математика негіздері)**	***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру.)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ақ қағаз бетіндегі суреттерден жақын адамдарына тиесілі заттарды тауып, қылқаламмен бояйды. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* топтағы түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау дағдыларын қалыптастыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қиылған дайын пішіндерді қағаз бетіне дұрыс орналастыра білуге, түстерді, көлемді ажырата білуге үйрету. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиып жапсыру дағдыларын дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*тайша, призма, кірпіші бар құрылыс материалдары жинағын пайдаланып үйшікті құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарын бір-бірінен көлемі бойынша ажырата алу іскерліктерін дамыту; ит туралы білімдерін толықтыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	«Менің қуыршағым» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру.)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған қуыршақтың көйлегін бояу дағдыларын дамыту. *Мүсіндеу бойынша* түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау;қуыршақтың бейнесін көмегімен мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*балаларды көлемі үлкен шеңберден қуыршақтың басын, жартысы кесілген шеңберден денесін қағаз бетіне орналастырып, көлемі орташа шеңберлерді тең ортасынан екіге бүктеп шашын жапсыруға үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті* бойынша умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру дағдыларын қалыптастыру **Сюжеттік ойыншықтармен ойнау,** Ертегі оқу; Үстел үсті театры **(көркем әдебиет)**
Балалармен жеке жұмыс		Балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету**.**	**Дидактикалық ойын.** **"Жамауын тап".** Мақсаты: балаларды суреттің	Ермексаздың, сазбалшықтың, қамырдың кесектерінен мүсіндеудің келесі дағдыларын	Умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді

		(музыка)	жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыруды үйрету. Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады, және сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі жоқ домалақтардың үстіне, сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.	қалыптастыру **(мүсіндеу)** .	пішіндерге айналдырудағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** Балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету**. (музыка)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру)*				
Серуен		***Желдің соғуын бақылау*** **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел) Бақылау: балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желден ағаштардың жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады; тым нашар, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Тәжірибе. Желге қарсы жүгіру. Қорытынды. Желге қарсы жүгіру қиын. ***Ұлттық ойын Ақсерек-көксерек.*** **(дене тәрбиесі)**	**Ауа-райын бақылау.** Мақсаты. **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Өсімдіктер тіршілігіне мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту. *Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек. Мақсаты: ұжымдық жұмысқа үйрету.* "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестере білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз	***.Желдің соғуын бақылау*** **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел) Бақылау: балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желден ағаштардың жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады; тым нашар, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Тәжірибе. Желге қарсы жүгіру. Қорытынды. Желге қарсы жүгіру қиын. **Қимылды ойын: «Желбезекпен жүгіру».**	***Күздің ерте, кеш келуін бақылау*** **(экологиялық дағдыларды дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**Тақпақтар «Күз» Н. Әлімқұлов Берекесін сыйлауға Өлкемізге күз келді. Жемістерін жинауға Шақырады біздерді. «Күз» Қ.Ыдырысов Күзім-ау, күзім-ау, Мінезін бұзық-ау, Жаңбырын сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Бақылау: Табиғаттағы өзгерістерді бақылауға үйрету: жапырақтардың түсінің өзгерістері, құстардың жылы жаққа ұшуы, жаңбырлы болуы, күзгі өзгерістерді ажырата білуі.

		Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 2- ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек *Еңбек: тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету. Ауланы тазартуға қатыстыру, жапырақтарды жинау*. **Өз бетімен ойындар ойнау: «Желбезекпен ойын».** Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл-күйде болу.	қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. Белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; қимыл координациясын пысықтау, лақтыруға күш бағыттауға машықтандыру. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту;	**(дене тәрбиесі)** Желбезекті қолға алып жарысу, кім бірінші мәреге жетеді, сол жеңімпаз болады. *Еңбек: тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету. Ауланы тазартуға қатыстыру, жапырақтарды жинау*. **Өз бетімен ойындар ойнау: «Желбезекпен ойын».** Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл-күйде болу.	**Қимылды ойын: «Егінді тасымалдау»** **(дене тәрбиесі)** Дабыл бойынша арбамен «егін» тасу, бір шеттен, екінші шетке тасу. Шыдамдылық пен шапшаңдыққа баулу. *Еңбек: Гүлзарда жұмыс. Гүлдерді гүл ыдысына отырғызу. Жұмыстың ыңғайын білу. Гүлге деген сүйіспеншілікті арттыру.* Өз бетімен ойындар: «Құмда сурет салу» Балаларды құмда сурет салуға үйрету. Атқарған жұмыстарын атап, мадақтап өту. Бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.

			дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсаты: қызығушылы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)		Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»	«Тез тамақтанудың зияны» тақырыбында кеңес.	"Бала тәрбиесіндегі әкенің рөлі" тақырыбында әкелермен әңгімелесу.	«Үйде балаларға арналған жиһаз» атты сұрақ-жауап.

Әдіскер: Қалыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тулмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**08.09-12.09.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Жанұя қорғаным, ата-ана тірегім»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру. *Балаларға жол ережесін үйретейік! (Ата - аналарға ақыл - кеңес)* «Менің үйім - менің отбасым» тақырыбында ата-аналармен әңгімелесу *«Отбасындағы еңбек тәрбиесі» тақырыбында ата-аналармен әңгімелесу.* *«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».* *Өнегелі 15минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	*Балаларды балабақшадағы еңбек жұмыстарына араластыру, ойын бұрышындағы кезекшілікті атқаруға үйрету.* **(еңбек дағдылары)**	Сабақ уақытында оқу құралдарын тарату, орындарына жинау, тамақ ішер кезде, тәрелкелер мен қасықтарды қою, ішіп болғанда жинасу сияқты жұмыстарға үйрету. *Еңбекке баулу* **"Оқу қызметіне арналған жабдықтар мен материалдарды дайындаймыз".** Мақсаты: тапсырылған іс үшін	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсаты: *еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз. Ниетін тәрбиелеу еңбек етуге, ересектерге көмектесу.* *Еңбекке баулу* **(еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп» (тәрбиешінің көмекшісімен бірге).** Мақсаты: *балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу.* *Еңбеккорлықты, тәртіпті көре білуді.* Ұжымдағы тату-	**"Орындықтарды жуу".** *Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза және таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру.Ересектерге көмектесуге деген ынтаны,*

		жауапкершілік сезімін дамыту, балаларды білім беру қызметіне арналған материалдар мен жабдықтарды ұқыпты салуға үйрету. **(еңбек дағдылары)**		тәтті еңбек етуді үйрету. **(еңбек дағдылары)**	*олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.* **(еңбек дағдылары)**
	Қ.Р.Әнұраны ***«Үнемді тұтыну»*** *«Электр қуаты – шексіз емес»* *Мақсаты: жарықты, электрді үнемді пайдалануға баулу. Әдістері: мультфильмнен үзінді, дидактикалық ойын.* *Барысы: • Балаларға шамды, теледидарды, компьютерді пайдаланудың ережелерін түсіндіру.* *• «Жарық сөнді!» ойыны (тәрбиеші «күндіз» десе – жарықты өшіру қимылын, «түн» десе – шамды жағу қимылын жасайды).* **Үстел үсті ойыны** «Мозаика: балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу. **(құрастыру)** **Дамытушы жаттығу. "Тәуліктің бөлігін тап". (математика негіздері)**	***Қауіпсіздік сабағы Жолда жүру тәртіп - ережелерін сақтайық. Мақсаты:*** *балаларды жол ережесімен таныстыру, жол белгілері туралы білімдерін кеңейту, алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын дамыту, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.* "Ормандағы оқиға". Мақсаты: балаларды ормандағы оқиға желісінің мазмұнымен таныстыру; әңгімедегі көркем сөздерді шынайы айтуға жаттықтыру. Дидактикалық ойын: "Қандай ағаш екенін тап!". **(көркем әдебиет)**	***«Күй күмбірі»*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* ***«Үнемді тұтыну»*** *«Электр қуаты – шексіз емес»* *Мақсаты: жарықты, электрді үнемді пайдалануға баулу. Әдістері: мультфильмнен үзінді, дидактикалық ойын.* *Барысы: • Балаларға шамды, теледидарды, компьютерді пайдаланудың ережелерін түсіндіру.* *• «Жарық сөнді!» ойыны (тәрбиеші «күндіз» десе – жарықты өшіру қимылын, «түн» десе – шамды жағу қимылын жасайды).* **Мүсіндеуден ойын-жаттығу.** "Сұр қоян". Мақсаты: балаларды бөлшектерді біріктіру арқылы сұр қоянды мүсіндеуге үйрету.	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту (**қазақ тілі, тіл і дамыту**) ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	***«Күй күмбірі»*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бағдаршам» - жолда жүру ережелерін үйренеміз. (теледидардан тамашалау,әңгімелеу)* ***https://youtu.be/aPVQ0jrzlZw*** **Дидактикалық ойын. «Кімнің дауысы?»** Балаларды өз еріктерімен ойнату. Геометриялық фигураларды бекіту. **(математика негіздері)**
Таңертенгі жаттығу	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол бел тұсында 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып: "міне" дейді 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Аяқтарын сәл бүгіп, қолдарын иек тұсына көтеріп "міне " дейді				

	3. Бастапқы қалып жерге отырып, аяқтарын алшақ қояды, дене бос, қол иек тұсында (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 3.1. Жерге отырған қалыпта қолдарын шапалақтайды 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене тік, қол көкірек тұсында 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарын көкірек тұсында ұстап, алақандарын жұму. 4.2. Бастапқы қалып алақандарын ашу "міне" дейді (жаттығу 5 рет қайталанады). *(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі))*				
Таңғы ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды үнемдеуді үйрету* Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы: "Сабын қолғаптары". Мақсаты: баланы қолдарын сыртқы және ішкі жағынан сабындауға үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	«Қайырлы таң!» Қайырлы таң, құсқа да , аңға да, Қайырлы таң, жайдары жанға да. Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын! *Жанды табиғат туралы әңгімелесу.* **(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын кең аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз. *Жансыз табиғат туралы әңгімелесу.* **(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	Қайырлы таң, ашық аспан! Қайырлы таң, кең далам! Қайырлы таң, күннің нұры! Қайырлы таң, балабақшам Бәрі бірге айтады. Күз мезгілінің алғашқы айындағы ерекшеліктері, табиғат жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Достар бері, келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге Қуанышпен еніңдер. (Г.Абдрахманов) Шеңберде қол ұстасып тұрып өлең жолдарын бірге айтады. Жанды және жансыз табиғат жайлы әңгімелесу. **(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Қатарда жүру түрлері". Мақсаты: балаларда бір-бірден қатарға тұру; жүруді жүгірумен кезектестіру дағдыларын дамыту; орындықта көлденеңінен еңбектеуге үйрету. "Түрлі таспаларды әкелеміз" қимылды ойыны **Шығармашылық жұмыс.** "Бұл қай мезгілде болады?" тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру,***	**Музыка** "Жау,жау жаңбыр" Мақсаты. Балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге үйрету, жәй және көңілді әндерді тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық ырғақты қимылдарды музыка әуенімен үйлесімді жасай білу дағдысын жетілдіру. Дидактикалық ойын "Жаңбыр". **Қазақ тілі** "Менің жанұям мен	**Дене тәрбиесі** "Бір орнынан биікке секіру". Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге үйрету. "Күн мен жаңбыр" қимылды ойыны. **Шығармашылық жұмыс.** "Жау,жау жаңбыр" тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу,)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды.	**Музыка** "Жаңбыр". Мақсаты: балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты айыра білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Көңілді нотолар". **Театрды сахналау.** "Қасқыр және жеті лақ" ертегі желісін саусақ театры арқылы сахналау **(көркем әдебиет)**	**Дене тәрбиесі** "Шынықсаң - шымыр болсасың ". Мақсаты: балаларды құрсауларды домалатуға үйрету. "Көңілді еңбекте" қимылды ойыны. **Шығармашылық іс-әрекет** "Ханзада бақа". тақырыбында балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)***

	сурет салу, мүсінде, құрастыруу) іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды жапырақ пішінін қою бояумен бояу және қағаз бетіне бедерін басу техникасымен таныстыру; жапырақтың бетін күздің ашық бояуларына араластырып бояп, қағаз бетіне басып, жапырақтың нақтылы ізін қалдыруға дағдыландыру *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан түрлі пішіндегі жапырақтарды мүсіндеуге үйрету.Мүсіндеудің жалпақтау, бедерлеу, шымшу дағдыларын қалаптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ересектердің көмегімен жапырақтарды қиюды, желімдеуге, желімді, сүлгіні қолдануды үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* Боялған асықтарды пайдаланып, ағаштарды, жапырақтарды құрастыру **(құрастыру)**	туыстарым". Мақсаты:Балаларға отбасы, отбасы мүшелері туралы түсінік беру; адам өміріндегі құндылықтар ретінде туыстық жақындықты білдіретін "аға", "әпке" туралы түсініктерін, отбасы, туыстық қатынас туралы түсініктерін дамыту	*Сурет салу іс-әрекеттері бойынша* дәстүрден тыс сурет салу әдісі губканың бұрышын көк түсті бояуға батырып алып, бір рет бастыру арқылы тамшы бейнесін түсіреміз. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қолшатырды домалату, жалпақтау, шұңқырлау, есу әдістерін пайдалана отырып жасайды *Жапсыру іс-әрекеттері бойынша* қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиып жылғалардан аққан сюжетті суретке орналастырып, жапсырады. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*) қағазды умаждау, жырту әдістерімен қолшатырды құрастыруды үйрету ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	**Математика негіздері** "Санауды үйренемін. Тәулік бөліктері". Мақсаты: балалардың тәулік бөліктері жөнінде,"таңертең", "күндіз", "кеш", "түн" туралы түсініктерін тиянақтау, заттардың саны, заттарды белгілейтін сандар туралы ұғымдарды қалыптастыру. Дамытушы жаттығу. "Тәуліктің бөлігін тап".	*Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған бақаны бояп , салыстырады, зерттеулер жүргізеді. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* бақаның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден сопақша, домалақ пішінін қию және қиылған пішіндерден бақа бейнесін жасап, желімдеу дағдыларын қалыптастыру. Құрастыру бойынша балаларды ағайынды Гриммдер "Бақа ханзада" ертегісінің басты кейіпкері бақаны қағаздан құрастыруға үйрету. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерін ретімен киюге, барлық түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету.	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету.	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету.	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету.

	көмектесуге үйрету. **Бақшадағы көкөністерді бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** (қырыққабат, қызылша, қызанақ, бұршақ) Тақпақ. Көгөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде еккен көкөніс, Күзде берді көп өнім. Бақылау: көкөністер жөнінде білімдерін кеңейту: аты, түсі, дәмі, тағамға қолданылуы, құрамындағы дәрумені; күзде көкөністерді жинау; көкөністердің пісіп-жетілуіне мән беру; топырақ салынған жәшіктерді арнайы бөлмелерде сақтау. Өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйрету. **Қимылды ойын: «Бақшашылар».** **(дене тәрбиесі)** *Нақыл сөз: «Адамды – адам еткен еңбек».* Бақшаны топтасып жинауға балаларды ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. ***Еңбек: бақшадағы жұмыс, көкөністерді жинау.*** *Бақшадағы көкөністерді жинап, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек көрсеткен балаларды мақтау.* **Өз бетімен ойындар: «Көкөністер дүкені».** Көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу.	**Гүлдерді бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** (георгин, астра, календула) Жұмбақ Құлпырса қадірлейді, аялайды, Құрғаса сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Бақылау: гүлзардағы гүлдердің 2-3 түрінің айрықша белгілерін анықтауда үйрету; оларды ағаштардан ажырата білу; олар қайда өсетінін білу (орман, бақша т.б.). Күзгі гүлдердің сұлулығына **қызығушылықпен, махаббатпен қарауға тәрбиелеу.** ***Ұлттық ойын «Соқыр теке»*** **(дене тәрбиесі)** *Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады.* Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыртеке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «соқыр теке» ролін атқарады.Ойын осылайын жалғаса береді. **Қимылды ойын: «Бақшадағы тауықтар».** **(дене тәрбиесі)** Ағаштарға өрмелеп, белгілі бір	**Түскен жапырақтарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ Ағайынды бәрі, Шықса жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Бақылау: ағаштардағы жапырақтардың азайғандығына балалардың назарын аудару: жапырақтар түсіп, айналып, түстерін өзгертуде. Жапырақтардың маусымдық өзгерістеріне, сұлулығына сүйсіне қарауға тәрбиелеу. Тәжірибе: құрғақ жапырақтардың үстімен жүру. Қорытынды: жапырақтар аяқ астында сусылдайды. ***Ұлттық ойын Әуе таяқ*** **(дене тәрбиесі)** *Балалар екі топқа бөлінеді.Әр топта 5-тен 10 –ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да, бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады.* Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы таяғын лақтырады да, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі. **Қимылды ойын: «Тыныш**	**Шалшық суды бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Бақылау: балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың тез сіңіп, ал күзде, салқын түскенде ақырын сіңіп кететініне мән бергізу. *Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру.* Мақсаты: кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбіреулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен жолдан секіру».** **(дене тәрбиесі)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. *Мақал-мәтел:* *«Үлкенге-құрмет, кішіге-ізет.* *Еңбек: балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау, еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету.* **Өз бетімен ойындар: гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ т.б.).** Балалардың қосалқы ойындарға деген қызығушылықтарын дамытып, достық қарым-қатынаста ойнауға қадағалау.	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** *Мақал-мәтел.* *Еңбексіз өмір – сөнген көмір.* *Бақылау: аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау, еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларда түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, тәрбиелеу.* **Қимылды ойын: «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. ***Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу.*** *Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге деген құштарлықтарын дамытып, тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар: доппен ойын.** Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Олардың ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.

	Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.	жерге секіріп түсуді үйрету. Ойын барысында достық қарым-қатынасты сақтауға тәрбиелеу.*Қанатты сөз: Адамның адам болып қалыптасуының құралы – еңбек.* ***Еңбек: бақшада жұмыс (жер қазу).*** *Ересектерге белсенді көмек көрсеткен балаларды мадақтау, марапаттау. Ұжымдық тапсырманы бірлесіп орындауға тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** «Геометриялық пішіндерді түскен жапырақтармен әшекейлеу». Әр балаға өз еңбегіне қанағаттанарлық жұмыс жасауына көмектесу. Сөздік қорын дамыту.	**жүгіріп өт».** **(дене тәрбиесі)** Жапырақтардың үстімен белгілі бір уақытта ақырын жүріп өту. Ережені сақтай отырып (мәреге дейін жүгіріп, кері қайту). Ойындарға белсенді қатысуын талап ету. *Нақыл сөз: «Адамды – адам еткен еңбек».* ***Еңбек: түскен жапырақтарды жинау.*** *Белгіленген жерге түскен жапырақтарды тырнауышпен жинап тасуды үйрету. Балалардың бірігіп жұмыс істеуін қадағалау.* **Өз бетімен ойындар: «Жапырақты кілем».** Балалардың бірлескен ойынының келісімді болуын қадағалау, бақылау.		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Түскі ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды үнемдеуді үйрету* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Алдар көсе мен Шық бермес Шығайбай» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	"Мейірімді мысық"; (белді бүгіп, басты жоғары көтеру). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, еңбек әрекеті,дене тәрбиесі)*				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** "Менің мекенім тақырыбына әңгімелесу". Мақсаты: балалардың мекежай туралы ұғымдарын қалыптастыру; Қазақстандағы ауыл мен қала елдімекендер мен табиғаттың ерекшеліктері жөнінде жалпы ұғымдар беру. Миға сыймас логикалық жаттығу. "Қатені тап" ойыны. **«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту (**қазақ тілі, тіл дамыту**) ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** **(дене тәрбиесі)** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.* ***Қауіпсіздік сабағы*** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.*	**Шығармашылық іс-әрекет** "**Әжем пісірген піспенанды безендірейік** ". тақырыбында балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларға піспенанның дөңгелек пішінді сұлбасына қызғалдақ оюын қарындашпен безендіруді үйрету; оюды төрт жаққа қаратып салу тәсілін игерту; отбасы мүшелері туралы түсініктерді тиянақтау; балаларға қазақтың ою элементтері жөнінде қарапайым ұғымдарды жетілдіру; қағаз бетін бағдарлау, көзбен мөлшерлеу қабілеттерін дамыту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балаларға ермексазды екі кесекке бөліп, бір кесегінен бәліш жасау үшін дөңгелектеп, саусақтарымен оны жалпақ етіп жаюға, өздері қалаған ермексазды үзіп алып, дөңгелектеп салма жасауға, бәліштің үстіне салманы орналастырып, екінші ермексаз кесегін есу арқылы жіңішке пішін беріп, жіңішке пішіндермен бәлішті безендіріп, мүсіндеуге үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларға піспенанның дөңгелек пішінді сұлбасына қайшымен қиып, қиылған қызғалдақ оюын орналастырып безендіруді үйрету, содан соң желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жолда жүру тәртіп - ережелерін сақтайық.*** ***Мақсаты:*** *балаларды жол ережесімен таныстыру, жол белгілері туралы білімдерін кеңейту, алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын дамыту, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.* ***«Еңбекпен тапқан тиын» ертегі*** *Біреудің ерке ұлы болыпты. Өзі жалқау екен. Сөйтсе де әкесі оны бағып-қағып, киіндіріп жүріпті. Ақыры кәрілік жеңіп, сырқаты күшейген қарт әйеліне айтыпты:* *– Өмір бойы жинаған мүлкімді түгелдей басқа біреуге беремін. Ұлыма ештеңе қалдырмаймын. Ол – жалқау.* *Ұлын аяп анасы баласына он сомдық алтын береді:* *– Кешке дейін бір жерде бола тұр, – дейді ол баласына. – Қараңғы түскен соң үйге кел. Содан соң "Мынаны еңбегіме алған едім" деп әкеңе бер.* *Баласы шешесінің айтқанын орындайды. Алтынды шал жанып жатқан пешке лақтырып жіберіп:* *– Бұл сенің еңбектеніп тапқан ақшаң емес, – депті.* *Ұлы жымиып күліпті де, түк демей шығып кетіпті.* *Құлықтан ештеңе шықпайтынын білген анасы:* *– Біз әкеңді алдай алмайтын көрінеміз, балам. Одан да ақшаны жұмыс істеп тап, – деп ақыл*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Математикалық сатыда зерттеу жаттығуы. «Биік пен аласа пирамидаларды салыстырайық».** ***Қауіпсіздік сабағы*** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.* *https://www.youtube.com/watch?v=HBgZoMfOcIE&list=PLA5eCSY2FeoQFtmGao7lWQuIA-hK_6ODD&index* **Шығармашылық жұмыс** "Менің үйім осындай" тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды екі параллельді сызықтың ұштарын көлденең қосып, төртбұрышты пішінді, үшбұрышты шатырды салып, балабақшаның қарапайым ғимарат бейнесіне біріктіруге үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ғимараттың мүсінделу жолдарын көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын геометриялық пішіндерден ғимаратты жапсыруға қажетті элементтерді таңдап қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет)** **«Қатты немесе ақырын» музыкалық-дидактикалық ойын** **(музыка)** Мақсаты: музыка мазмұнын ұғынуға, оны әсемдеуге әуеннің динамикалық реңкі көмектесетінін білу. ән ойналады, балалар оның көңілді немесе мұңды екенін, әуеннің ойнақы мінезін анықтайды. Осы әуенде музыка қалай өзгергенін айтады (қатайды ма? ақырындады ма?). Әуен қайта ойнағанда осы көрнекті құрал арқылы музыканың ырғағындағы өзгерісті, яғни, музыка баяу болса, ашық түсті төртбұрышты, біраз қаттырақ болса, қоюлау боялған төртбұрышты қояды. Балалар тапсырманың дұрыс орындалуын бағалап, қателік болса түзетеді. Жақсы ойнаған балаларға жаңбырдың суреті салынған таңбалауыштар үлестіріледі. **«Жұбын тап».** **(математика негіздері)** Мақсаты: геометриялық пішіндерді қайталау, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ретте

	https://www.youtube.com/watch?v=HBgZoMfOcIE&list=PLA5eCSY2FeoQFtmGao7lWQuIA-hK_6ODD&index	парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру арқылы нан, бәліштер жасау. **Дамытушы ойын:«Пішінді құрастыр».** **(математика негіздері, құрастыру)** Ойын мақсаты: түстер мен пішіндер арқылы құрастырып үйрету. Есте сақтау, көру, ажырату қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: балалардың алдына әртүрлі пішіндер беріледі. Ол пішіндерден суреттегі көрсетілген заттарды құрастырады. Қандай пішіндердің негізінде құрастырғандарын тиянақтау. Түсі мен пішінін дұрыс ажыратулары керек.	*айтады.* *Анасының тілін алып, бала бір апта жұмыс істейді. Тапқан тиынын әкесіне береді.* *Қария тағы да алтынды отқа лақтырып жіберіп:* *– Жоқ, бұл да өз еңбегіңмен тапқан ақша емес, – деп*ті. *Оған ұлы шыдай алмай, шоқтан жалаңаш қолымен ақшаны суырып алады да:* *– Әке, мен бұл тиынды апта бойы шаршап-шалдығып жүріп таптым. Сіз оны отқа тастайсыз. Мұныңыз қалай? – деп айқай салыпты.* *Сонда әкесі тұрып:* *– Бұл ақшаны шынында да өз еңбегіңмен тапқан екенсің, балам. Көзім жетті, – деп*	*Құрастыру іс-әрекеті бойынша*құрылыс материалдары жинағынан екі қабатты үйді құрастыруды үйрету (тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка); балабақша құрылымын атай отырып, құрылыс материалдарын бір-біріне тіреп, саусақтарымен түзеу іскерліктерін жетілдіру;	орналастырылған пішіндер. Ойын барысы: балаларға геометриялық пішіндер беріледі, балалар тура сондай түсті пішінді табады.
Балалармен жеке жұмыс	**«Жұбын тап».** Мақсаты: Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жеміс-көкөніске байланысты текшелер. Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. **(танымдық дағдылар, математика негіздері)**	**Дидактикалық ойындар "Геометриялық пішіндер".** **(математика негіздері)** Мақсаты: балаларға біреуі артық немесе кем санды тауып, атауды үйрету. Көрнекілік: геометриялық пішіндер салынған карточкалар жиынтығы. Барысы: балалар геометриялық ұшбұрыш, шаршы, дөңгелек тәріздес пішіндерді пайдаланады. Педагог тапсырма береді, балалар оны жеке орындайды. 1-тапсырма. Дөңгелектерден біреуін артық етіп, үшбұрыштарды қойыңдар. Педагог үш дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді. 2-тапсырма. Мұндағы дөңгелектерден біреуін кем етіп, шаршыларды қойыңдар. Педагог бес дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді. 3-тапсырма. Дәл осындай пішінді	**Дидактикалық ойын "Жұмбақ сан".** **(математика негіздері)** Мақсаттары: балаларды қосу мен алудың қарапайым математикалық әрекеттеріне дайындауға ықпал ету; алдыңғы және кейінгі сандарды алғашқы ондықта анықтау дағдыларын нығайтуға көмектесу. Сипаттама: мысалы, үш санынан үлкен, бірақ бес санынан аз; қай сан үштен аз, баладан оны болжауды сұраңыз. Бала әртүрлі сандарды атайды, ал мұғалім аталған саннан көп немесе аз деп айтады. Содан кейін сіз баламен рөлдерді өзгерте аласыз.	***Жолда жүру тәртіп - ережелерін сақтайық.*** ***Мақсаты:*** *балаларды жол ережесімен таныстыру, жол белгілері туралы білімдерін кеңейту, алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын дамыту, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.* **«Мозаика»** Мақсаты: Балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, олардың түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиеле**у.** **(құрастыру)**	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту (**қазақ тілі, тіл дамыту**).

		көрсетіңдер. Педагог дөңгелекті көрсетеді. Ойын соңында қорытынды шығарылады, зеректік танытқан баланы педагог мақтайды. Ойынның барысында балалардың зейіні, қол қимылының жылдамдығы, дәлдігі қалыптаса бастайды және санауды, біреуі артық немесе кем санды тауып, оны атауды үйренеді.			
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. 1. **Үлескеге ұшып келген құстарды бақылау**. **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: құстарды танып білу, дене бөліктерін атау; құстарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. 2. *Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (мәселен, гүл суару).* *Мақсаты: қарапайым тапсырмаларды орындауға үйрету.* 3. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Допты қуып жет», «Күн мен жаңбыр» (мөлшері 2-3рет). **(дене тәрбиесі)**	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. ***Жаңбырды бақылау.*** **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Бақылау: жаңбыр кезінде, ауа райындағы өзгерістерді білуге үйрету: сұр аспан, бұлтты, бұлыңғыр жаңбыр жауып тұр. Өзгерістерді көрсету; күзгі жаңбыр ұзақ және сирек, жаңбырдан кейін суық жердегі сулар көпке дейін құрғамайды, өйткені күннің көзі жоқ, жәндіктер тығылып	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Бұлтты бақылау.* **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақтар. Ақ мақта, Жүзіп барады бір жаққа. (Бұлттар) Көзі жасты –жылжып, келе жатыр бір алып, Жабырқаса, жылайды, жадыраса, құлайды. (Бұлт) Бақылау: балалармен бірге бұлттарды бақылаймыз. Бұлт өлі табиғатқа жатады. Бұлт аспанда ұшып, көшіп жүреді. Бұлттар әртүрлі пішінді болады. Бұлттар аспанның ішінде жүзіп бара	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өрмекші мен өрмекті бақылау.* **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Шидиген ұзын сирағы, Тастай керең құлағы. Сөйтіп жүріп көп жерге, Аспалы торлар құрады. (Өрмекші) Бақылау: өрмекшінің өмірі жайында терең білім беріп және олардың жоғалып кетуі жайлы әңгімелеп беру. Өрмекті елестету, өрмек ол өрмекшінің ұсақ жәндіктерді қоректену үшін құратын жіңішке, әрі берік өрілген жібі	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге қажетті ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. *Өзенді бақылау.* Жұмбақтар. **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жазда сылдыр қағады, қыста тыным табады. (Өзен) Бет көрсететін айнам, тауып алдым сайдан. (Ағын су) Бақылау: өзенде болатын маусымдық өзгерістерді бақылап және атап берулерін қадағалау. Су күңгірттенді, суда жүзетін құстар жоқ, балықтар мен бақалар су түбінде. Өзен – табиғаттың негізгі ресурсы екендігін және оның сұлулығына қарап,

	Мақсаты: бір-бірімен қақтығысып қалмай жүгіруге жаттықтыру. 4. Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар. Мақсаты: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құралптастарымен қарым-қатынасқа түсе білуін қалыптастыру.	қалған, құстардың тамақтары азайған соң олар оңтүстікке ұшып кетеді. **Қимылды ойын: «Кең қадам».** **(дене тәрбиесі)** Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). *Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту. Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу.* *Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету.* Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен бір шешімге келуі және бір іс-әрекетті ұжыммен жасауы.	жатқан қайықтарға ұқсайды. Бұлттан қар жауады, жаңбыр жауады. **Қимылды ойын: «Кең қадам».** **(дене тәрбиесі)** Сызықты баспай, балаларды белгілеген жерге секірту. Жалпы ережені сақтауға тәрбиелеу (сызықты басып қалсаң – ойыннан шығасың). *Еңбек: гүлзардағы жерді қопсыту.* *Үлкендерге қысқа дайындық кезеңінде көмек беруге тәрбиелеу.* *Әдептілікке, өзінің еңбек құралдарын жинауға үйрету.* Өз бетімен ойындар ойнау: «Қайықтар». Балалардың өз жолдастарымен бір шешімге келуі және бір іс-әрекетті жасауы.	екендігін айтып беру. Байқампаздықты қалыптастыру. **Қимылды ойын: «Маймылдар».** **(дене тәрбиесі)** Гимнастикалық қабырғаға өрмелеп, ілулі тұрған заттарды алуға үйрету және эстафетаны келесі ойыншы жалғастыруы қажеттігін үйрету. Ойын барысында жылдам шешім қабылдауға тәрбиелеу. *Еңбек: «Өрмектеп жинау». Кезекшінің міндеті және берілген тапсырманы мүлтіксіз орындау, қабілетін дамыту.* Өз бетімен ойындар ойнау. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. *Тәжірибе. Суға ұсақ тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Қорытынды. Ауыр заттар батып, жеңілі су бетіне шығады.* **Қимылды ойын: «Жылға арқылы».** **(дене тәрбиесі)** Екі түзу сызықтан қос аяқтап секіруді қалыптастыру. Сабақ барысында үйренген әдіс-тәсілдерді тиімді қолдануға үйрету. *Еңбек: «Аквариум үшін жағадан ұсақ тастар жинап теру».* *Тапсырманының маңыздылығына мән беру,* Аквариумдағы балықтардың өмірі туралы көзқарастарын кеңейту. Өз бетімен ойындар ойнау: Ойынның барысы мен ережесін өз бетімен ойлап табуға үйрету; шығармашылық қабілеттерін дамыту.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналарға кеңес: «Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	«Менің достарым» атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	*«Балабақша ережелері»,* «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	Ата-аналардан сауалнама алу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**15.09-19.09.2025ж.** «Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Ақырын жүріп анық бас, еңюегің кетпес далаға!» (Абай Құнанбаев)				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың денсаулығы туралы ата-аналармен жеке әңгімелесу, сондай-ақ осы бағанда кеңес беруді немесе жеке әңгімелесуді көрсетуге болады (мысалы, күзде ЖРВИ кезеңінде және ЖРВИ алдын алу шаралары, егер карантин тобында, мысалы, желшешек ауруы болса осы тақырып бойынша кеңес беруді немесе жеке кеңес беруді көрсету). «Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес. «Отбасының салауатты өмір салтын сақтауға бағытталған дәстүрлері» атты сұрақ-жауап *"Бала тәрбиесіндегі әкенің рөлі" тақырыбында әкелермен әңгімелесу* Ата-аналарды мобильді кітапхан бұрышымен таныстыру. *Өнегелі 15минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** Мақсаты: балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру. *Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту;*	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсаты: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. *Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге*	**"Оқу құралдарымен шкафта тәртіпті сақтау".** Мақсаты: балаларды өз бетінше шкафтарда тәртіпті сақтауға, шаңды сүртуге үйрету. *Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту;* **(еңбек дағдылары)**	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсаты: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңдерді орап, шүберекті сулаңыз және құрғатып сығыңыз, ластанған кезде оны сумен шайыңыз. *Еңбекқорлықты,*	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".** Мақсаты: *еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы мұқият, жылдам орындау.* **(еңбек дағдылары)**

	(еңбек дағдылары)	*тәрбиелеу.* **(еңбек дағдылары)**		*тәртіпсіздікті көре білуді дамыту;* **(еңбек дағдылары)**	
	Қ.Р.Әнұраны **«Емхана» сюжеттік-рөлдік ойыны.** Мақсаты: *балаларды үлкендердің еңбегімен таныстыру.* Балаларды дәрігер, медбике ретінде болып ойнауға үйрету. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.* *https://www.youtube.com/watch?v=HBgZoMfOcIE&list=PLA5eCSY2FeoQFtmGao7lWQuIA-hK_6ODD&index*	***Қауіпсіздік сабағы*** *Балабақшада өзін-өзі дұрыс ұстау ережелері туралы әңгімелесу.* ***Ұлттық ойын*** ***Сақина жасыру*** ***(дене тәрбиесі)*** *Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып* тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жұлулы қолын әрбір ойыншың алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.	***«Күй күмбірі»*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Көшеде және жолда жүруін тұру ережелер*** *(мультфильмді көрсету, түсіндіру)* **https://youtu.be/UMVKB4sqULE** **«Кім зейінді?»** Мақсаты: белгілі геометриялық пішіндерден әртүрлі нәрселер құрастыру. Көрнекілік: сіріңке қорабында таратпа геометриялық пішіндер. Барысы: тәрбиеші төмендегі бейнелерді геометриялық пішіндерден алып бейнелер құрайды. Жылдам болған бала мадақталады. **(математика негіздері)**	***«Күй күмбірі»*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** **Дидактикалық ойын: «Төлдерін тап».** Мақсаты: үй жануарлары мен олардың төлдері туралы түсініктерін тиянақтау. Алдарындағы суреттен үй жануарлары мен олардың төлдерін сызық арқылы қосу керектігін түсіндіреді. Соңынан қай малдың төлі қалай аталатынын айтқызады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	***Балаларға базарлық Қазақша ертегі «Еңбекпен тапқан нан»*** **(мульфильм)** **https://youtu.be/j2LFkO-qhv0?si=ujGxFOuHwiAzn3k0** **Дидактикалық ойын. "Жамауын тап".** Мақсаты: балаларды суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыруды үйрету. Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады, және сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі жоқ домалақтардың үстіне, сурет бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.
Таңертенгі жаттығу	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол бел тұсында 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып: "міне" дейді 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Аяқтарын сәл бүгіп, қолдарын иек тұсына көтеріп "міне " дейді 3. Бастапқы қалып жерге отырып, аяқтарын алшақ қояды, дене бос, қол иек тұсында (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 3.1. Жерге отырған қалыпта қолдарын шапалақтайды 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене тік, қол көкірек тұсында 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарын көкірек тұсында ұстап, алақандарын жұму. 4.2. Бастапқы қалып алақандарын ашу "міне" дейді (жаттығу 5 рет қайталанады). *(дене тәрбиесі)*				

Таңғы ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды үнемдеуді үйрету* Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Тазалықты сақтау үшін сумен дос болу керек. Сылдырлайды мөлдір су Мөлдір суға әрдайым Таза бетін маңдайын *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Алтын күз тақырыбында, күздің ерекшеліктері жайлы әңгімелеседі. "Күз" тақырыбына байланысты мнемотехникамен жұмыс жасау **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	«Қайырлы таң!» - Қайырлы таң, құсқа да аңға да! Қайырлы таң, жайдары жанға да! Қайырлы таң, алға ассын! Кешке дейін жалғассын! (Жарты шеңбер құрып отыр. Бәрі бірге айтады). Күзгі табиғат жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	*Еңбек туралы мақал-мәтелдер жаттау.* **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)** **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту,қазақ тілі)**	**Ойын: Сөйлемді аяқта** Күзде жапырақ сары, ал жазда... Күзде адамдар көкөністерді жинайды, ал көктемде.. Күзде ағаштардан жапырақ түседі, ал көктемде...т.б сұрақтар **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Біз алғырмыз". Мақсаты: балаларды аяқтың ұшымен жүгіру; гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. "Гимнасшылар" ойыны. **Шығармашылық жұмыс** "Қанқыз" тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру.)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*балалар бітпей қалған қанқыздың суреттін майлы қызыл бояумен, саусақты үйкей	**Музыка** "Ата-ананы тыңдаймыз". Мақсаты: балаларды ата-ана туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету. "Сылдырмақ" музыкалық-дидактикалық ойын. **Қазақ тілі** "Уақыт. Тәулік бөліктері. Күн тәртібі". Мақсаты: Балалардың тәулік бөліктері туралы білімдерін, уақыт туралы түсініктерін қалыптастыру, күн тәртібін құру қағидасын түсіндіру; "ереже", "күн тәртібі" туралы түсініктерін дамытуға ықпал ету **Қоршаған әлеммен таныстыру**	**Дене тәрбиесі** Тақырыбы: "Бөренемен тағандап жүру". Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі жүруге жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру; сапта тұрып, тізені жоғары көтеріп адымдауға үйрету. "Арқан тарту" қимылды ойыны. "Сылдырмақ" музыкалық-дидактикалық ойын. **(музыка)** **Дидактикалық ойын «Жануарлардың төлдерін тауып, оларды атап бер". (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: үй жануарларын ажырата білуге, олардың	**Музыка** "Күздің ғажайып құбылыстары". Мақсаты: балаларды әнді тыңдай отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты айыра білуге үйрету. "Қатты немесе ақырын" музыкалық - дидактикалық ойыны. **Шығармашылық жұмыс** "Ғажайып күз". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс -әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*	**Дене тәрбиесі** "Кедергіден өту амалдары". Мақсаты: балаларды бір орында тұрып секіру; допты бір-біріне төменнен лақтыру және қағып алуға (1,5 м қашықтықта) үйрету. "Секірейік көңілді" ойыны. **Математика негіздері** "Менің көшемде не бар?" Мақсаты: балалардың екі және үш сандары жөніндегі ұғымдарының негіздерін қалыптастыру, "оң қол", "сол қол" ұғымдарын тиянақтау. Дамытушы ойын. "Достар болайық." Ұйымдастырылған оқу іс-әркетті қорытындылай келе педагог балаларды

	отырып шөпті салады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қара түсті ермексазды алып, алдымен шымшу, жұмсарту әдісі арқылы қанқыздың арқасындағы қара дөңгелектерге ермексазды жағады. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қанқыздың арқасындағы қара дөңгелектерді қиып жапсыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеттері* бойынша қағаздан құрастыру. Кішкене және үлкен дөңгелек қағаз бөліктерін қолданып қанқыз құрастыру Орналасу ретін қадағалап, қанқыз қанаттарын шеңберлермен әшекейлеу.Көз мөлшерін дамы ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	"Нұр-Сұлтанға саяхат". Мақсаты: балаларды Нұр-Сұлтан қаласының әсем ғимараттарымен таныстыра отырып, қала туралы әңгімелеп беруге үйрету. Ұйымдастырылған оқу іс-әркетті қорытындылай келе педагог балаларды шығармашылық орталықтарына шақырады. Балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* байтеректің суретін дәстүрден тыс сурет салу технологиясының манкамен (манный каша) сурет салу әдісін, шашырату әдісін, саусақпен бастыру әдістерін пайдалана отырып салдыру. Түзу, домалақ пішіндерді салуды үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан бәйтеректі мүсіндеу дағдылары дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен ұзын жолақтарды, дөңгелек пішінді қиюды үйрету. Қиылған пішіндерден бәйтерек бейнесін құрастырып, желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті* **Құрылыс ойындары «Аспалы көпір».** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту.	төлдерін ажырата білуге, жануарларды күте білуге, қамқорлыққа алуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: ойыншық үй жануарлары үстелдің үстінде тұру керек. Балалар ойыншықтарды мұқият қарап алады. Тәрбиешінің белгісі бойынша көздерін жұмады, сол кезде тәрбиеші үй жануарларының бір төлін тығып тастайды. Тәрбиеші ненің төлі жоқ деп сұрайды? Балалар жауап беру керек. Ойын бірнеше рет жалғастырылады. **Ойын:** ***«Егер су жоқ болса не болар еді?»*** *Бұл сұрақ баланың ақыл-ой белсенділігін арттырады, бір-бірін тыңдауға үйренеді, себебі балаға қызық кімде қандай жауап.Сұраққа жауап барысында педагог көмектеседі* **(экологиялық мәдениет дағдысы,** **қарым-қатынас іс-әрекеті,** **танымдық іс-әрекеті)**	балаларды жапырақ пішінін қою бояумен бояу және қағаз бетіне бедерін басу техникасымен таныстыру; жапырақтың бетін күздің ашық бояуларына араластырып бояп, қағаз бетіне басып, жапырақтың нақтылы ізін қалдыруға дағдыландыру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*.екі бөлшектен тұратын саңырауқұлақты мүсіндеу біліктерін нығайту; мүсіндеудің есу, жалпайту, ойық жасау әдістерін жетілдіру; жұмыс кезінде қырнауышты дұрыс пайдалануға үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларға «бұтақтағы жапырақтар» жапсырмасын жасауды үйрету; бұтақ, жапырақ қима үлгілерін қағаз бетіне жапсыруды үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* дәнді-дақылдарды пайдаланып, жапырақты құрастыруды үйрету; ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** ***(дене тәрбиесі)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*	шығармашылық орталықтарына шақырады **Шығармашылық жұмыс** «Менің елім» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған суретті бояу дағдыларын дамыту *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қаладағы ғимаратты мүсіндеуді, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын геометриялық пішіндерден ғимаратты жапсыруға қажетті элементтерді таңдап қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*

Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Ағаштарды бақылау (экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі, Кіп-кішкентай ағаштар, Үп-үлкен боп өседі. Бақылау: сыртқы белгілеріне қарап ағаштардың 2-3 түрін (шырша, қайың, терек) танып, ажырата білу. Маусымды өзгерістер кезінде ағаштарды бақылау, жапырақтарының азаюына назар аудару. Жапырақтардың жазда және күзде қандай түсте болатынын анықтау. **Қимылды ойын: «Аталған ағашқа жүгіріп бар».** **(дене тәрбиесі)** Бейнеленген сын-сипатты белгілер бойынша ағаштың атауларын білу. Сигнал бойынша жұмыс істеп, алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыруға үйрету. **Еңбек:** *ағаштардың арасындағы құрап қалған бұтақтарын жинау. Ұжымдық тапсырмаларды орындап, бірлескен тапсырманы дер кезінде аяқтауды үйрету. Еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу*. **Өз бетімен ойындар: әткеншек тебу.** Ойын барысында достық қарым-қатынас бірлестігін жетілдіру.	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Шөптің солуын бақылау (экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Дала кілемі. Ол не? (Шөп, өсімдіктер) Бақылау: балаларды шөптің кескін-келбеті өзгеруі туралы түсініктерін көңейту. Өсімдіктерге деген сүйіспеншілігін арттыру. **Қимылды ойын:«Көгершін» ойын.** **(дене тәрбиесі)** (шешен-ингуш халықтарының ұлттық ойыны) Алаңда орын ауыстыруды бекіту, жартылай отырып, аяқты бірге қосып, қолды тізеге дейін созып, айқастырып ұстау (қабылдаған қалыпты сақтап, орын ауыстыру, бір-бірін итермеу). Ойын ережесін сақтау. ***Еңбек:*** *құрап қалған шөпті тырнауышпен жинау.* **Тырнауыштармен жұмыс істеуді бекіту, нақтылы орынға шөпті жинау.** **Еңбексүйгіштікке баулу.** **Өз бетімен ойындар: «Ертегідегі үйшік» ойыны.** Балалардың қалауы бойынша (2-3 адам) үйшік ойнауларын қадағалау. Байсалды, қуанышты жағдай жасауына мүмкіндік туғызу.	Балалардың ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Шыбын-шіркейлердің жойылуын бақылау (экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Бақылау: күз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Ауа райының салқындауына байланысты жәндіктердің жоғалуы. **Қимылды ойын: «Көбелекті ұстап алу».** **(дене тәрбиесі)** Бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге үйрену. Достарымен жақсы қарым-қатынаста болуға, тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын «Соқыр теке»*** **(дене тәрбиесі)** *Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады.* Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыртеке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе	Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Саңырауқұлақты бақылау (экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Сырты бүтін, Іші түтін. (Саңырауқұлақ) Жеуге жарамды – ақ түсті, майлы. Улы – мухомор, бозарыңқы арамқұлақ. Бақылау: саңырауқұлақтарды ажырата білу, олардың сырт бейнесіне қарап тану (түсі, пішіні). Бөліктерін атап беру: аяғы, қалпағы. Күз айының кереметін ұғыну, мейірімділіке тәрбиелеу. ***Еңбек:*** *тотыққұсқа тамақ. Ерікті күштерді қоса тіркелетін қызметтің мақсаттылығына тәрбиелеу. Өз еңбегінің маңыздылығын түсіндіру*. **Өз бетімен ойындар: «Балық аулау» т. б. ойындар**. Ептілікті талап ететін дербес ойындарды мадақтау, жылдамдыққа үйрету.	Балаларды ауа райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. **Жапырақтардың толық түсуін бақылау (экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ағайынды бәрі, Шықса жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Бақылау: өсімдіктер дүниесінің маусымдық өзгерістері туралы түсініктерін жалғастыру: жалаңаш ағаштар. Жапырақтардың қайдан түскенін, қайда түскенін, түсі қандай болғанын естеріне түсіру. Әдемі жапырақтарға сүйсіне қарап, табиғатты білуді және табиғатпен қарым-қатынастан қуаныш алуға тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын Асау мәстек*** **(дене тәрбиесі)** *Ойын бастаушы арқанды жерден 50 см –дей биік етіп керіп байлайды да қасындағы балаларға* Былай дейді. Ер екеніңді білейін Ешкі сойып берейін Тақия алсаң еңкейіп Құламасаң теңкейіп Ерлігіңе сенейін Ойын шартын қабылдап , ортаға шыққан бала: Асау мәстек бұл болса Үйретейін көріңіз

			балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «соқыр теке» ролін атқарады.Ойын осылайын жалғаса береді. ***Еңбек:*** *клумбаларды қурап қалған гүлдерден тазалау, өз міндеттерін үлкен жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу, өсімдіктерге деген сүйіпеншіліктерін арттыру*. **Өз бетімен ойындар:** жақсы көретін ойыншықтармен ойнау, ойынды жолдастарымен бірігіп ойнауға үйрету.		Маған таяқ беріңіз!- дейді де, таяқпен арқаннан асылып жердегі тақияны іліп алуы керек. Ойынды келесі бала осылай жалғастырады. **Еңбек:** ауладағы жұмыс. Жапырақтарды тырнауышпен жинау. Өз бетімен ойындар: түскен жапырақтардан оюлар, заттар құрастыру, шығармашылықтарын, фантазияларын дамыту.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Түскі ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас. Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Алдар көсе мен Шық бермес Шығайбай» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	"Мейірімді мысық"; (белді бүгіп, басты жоғары көтеру). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықтыру)*				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа	**Тіл дамыту** Тақырыбы: "Туыстар. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ы], [і] дыбыстары". Мақсаты: балаларға туыс адамның отбасыдағы орны	*Саяхат-ойын* *«Күзгі елге саяхат»* *Балалар сызба бойынша тапсырмаларды орындайды.* *Жұмбақты шеш* *Д/о: «Жыл мезгілдіернің*	**Шығармашылық жұмыс** " Көк тудың желбірегені " тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру,***	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Топтар арасында дамытушы пантомима ойыны. «Бір тәулік ішінде не істейміз?»**	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау.

әрекеттер)	туралы түсіндіру; [Ы], [І] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болу мысалдарын көрсету. Артикуляциялық жаттығулар. [Ы], [І] дауысты дыбыстары. **«Сиқырлы қапшық» (математика негіздері)** Ойынның мақсаты: заттарды белгілі бір қасиеттері бойынша салыстыруға, топтастыруға үйрету. Ойынның құрал-жабдықтары: түсі, өлшемі, пішіні бойынша әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: Балалар «Сиқырлы қапшықтың» ішіндегі затты ұстап көріп, пішінін анықтайды, ойыншықты алған соң атын атап, түсін айтады. **Ұлттық ойын** **«Үй артында қол ағаш» (дене тәрбиесі)** *Ойынды топ бала болып ойнайды.* Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап дөңгелене тұрады. Ойын бастаушы не белбеу, не орамал алады да, дөңгеленіп тұрған топтың сыртын айнала жүгіріп былай дейді. Үй артында қол ағаш Желбау тартам , есік аш,- деп бірнеше қайталанады. Дөңгелене тұрған балалар: Үй артында қол ағаш Жел кірмесін, ескі аш- деп бірігіп жауап қайтарады. Тұрған балалар ұстасқан қолдарын ажыратпайды. Ол-есік ашпағанның белгісі. Енді: Үй артында қол ағаш	*ерекшеліктері»* *Әңгімеле «Күзгі еңбек»* **(экологиялық мәдени дағдылар)** **«Дәл осындай пішінді тап». (математика негіздері)** Мақсаты: геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: бала саны бойынша құлыптың суреттері, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: алдарындағы сиқырлы құлыпты ашуды ұсыну. Құлыптың кілттері де сиқырлы, геометриялық пішіндерден құралған екенін айту. Әр бала құлыпқа сай келетін кілтті алып, құлыпты ашады. **Қимылды ойындар «Ұшты-ұшты».** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар бастаушының сөзін қалт жібермей, тыңдап отыру шарт. Ұшатын құс не зат туралы айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы: Ойынды былай жүргізеді. Ұшты-ұшты сұңқар ұшты! (қол көтереді) Ұшты-ұшты қарға ұшты! (қол көтереді)	***музыка)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* дәстүрден тыс сурет салу технологиясының манкамен (манный каша) сурет салу әдісін, шашырату әдісін, саусақпен бастыру әдістерін пайдалана отырып салдыру. Түзу, домалақ пішіндерден күннің суретін салуды үйрету *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кесекті үзіп, домалату, есу арқылы қыран құсты мүсіндеуге үйрету; бөлшектерді біріктіру іскерліктерін дамыту; қол ептілігіне жаттықтыру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды көк түсті қағаз бетіне қыран және күннің қима үлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруға; күн және күн шуақтарының үстіне тарыны, қыран үстіне қарақұмықты желімнің көмегімен жапсыруға үйрету. *Құрастыру іс-әрекеттері бойынша* «лего» конструкторлардан құрастыру дағдыларын дамыту. Музыка іс-әрекеті бойынша таспадан патриоттық әндерді тыңдатып, әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау, музыкаға деген өзіндік қатынасын, ол туралы пікірін айту.	***Қауіпсіздік сабағы "Біз заттар туралы не білеміз?"*** *Тапсырмалар: балалардың күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері туралы түсініктерін кеңейту; зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту; ынтымақтастық сезімін тәрбиелеу.* **Театрды сахналау. (көркем әдебиет)** "Арыстан мен тышқан" ертегі желісін маскамен сахналау.	**(көркем әдебиет, тіл дамыту, қазақ тілі)** **«Сиқырлы қапшық» (математика негіздері)** Ойынның мақсаты: заттарды белгілі бір қасиеттері бойынша салыстыруға, топтастыруға үйрету. Ойынның құрал-жабдықтары: түсі, өлшемі, пішіні бойынша әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: Балалар «Сиқырлы қапшықтың» ішіндегі затты ұстап көріп, пішінін анықтайды, ойыншықты алған соң атын атап, түсін айтады. . **Дидактикалық ойын. "Музыкалық сағат".** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы әннің атауын табу **(музыка)** **«Банк» сюжетті-рөлдік ойыны** **Ұйымдастыру жұмысы: Көркем шығармалар оқу** - Л. Кларина «Гном-экономның және перизат Экономиканың сабақтары»; - Лада И. «Жаңа үй»; - Бомент А. «Біз тұратын үй»; - Габе Д. «Жұмыс»; - Липсиц И. «Экономика еліндегі ғажайып оқиғалар»; - Корчак Я. «Кішкентай бизнесмен»; - Кнышов Л. «Сәбилерге арналған экономика немесе Миша қалай бизнесмен болды», «Экономикстің және достарының ертегілік саяхаты». **Өнімді іс-әрекет түрлері** - банкнот және банк

	Жел бау тартам есік аш- деп жүгіріп жүрген бала өзі артындағы баланы артына орамалмен бір соғып қалады да, орамалды сол балаға тастай сала: Үй артында қол ағаш Озам десең ала қаш- деп өзі сол бетімен жүгіре береді. Осының боларын біліп, әзір тұрған бала да «Қол ағашты ала сала, әлгі балаға қарма-қарсы жүгіреді. Бұл кезде дөңгелене тұрған балалар: Үй артында қол ағаш, Қол ағаштан ала қаш Бұрын келген балаға Тездеп барда есік аш,- деп барлық бала хормен айтады.				карточкаларын әзірлеу; - өз тобының ақшаларының суретін салу. **Балалармен әңгімелесу** - «Баға, кредит, ипотека деген не?»; - «Сатып алудың перспективасы». **Дидактикалық ойындар** - «Сатып ал»; - «Бір тауардың базары»; - «Экономикалық сөздердің тізбегі». **Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті** - «Тиынның» суретін салу; - айналамен таныстыру «Ақша. Ақша қандай болады? Адамдарға ақша не үшін қажет?» «Дүкенге» саяхат.
Балалармен жеке жұмыс	**«Сөзді аяқта» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөйлеу тілін және артикуляциялық аппаратты дамыту (**қазақ тілі, тіл дамыту**)	**Үстел үсті ойыны – пазл: «Қайсысы отбасы мүшесі?»** Балалармен отбасы туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін жасау; **(мүсіндеу)**	"Мен және менің отбасым". **(құрастыру)** Мақсаты: балаларды қағаздан отбасы мүшелері: әке мен ананы құрастыру амалдарымен таныстыру; жарты шеңберді бұру арқылы геометриялық дене: конусты жасауға үйрету; қағаздың сипаттары және түрлері туралы білімдерін толықтырып, балалардың қағаздан құрастыру іскерліктерін жетілдіру	***«Көшеде және жолда жүруіп тұру ережелер»*** *(суретпен жұмыс, көрсету, түсіндіру)*
Серуенге дайындық	Алдымен топтағы аяқ киімдерін ауыстырып, аяқ киімді орнына қойып, киімдерді ретімен киюге үйрету. Ауыстырған киімдерін бүктеп орнына қойғандарын қадағалау, ойын арқылы жылдамдыққа үйрету. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Менің Қазақстаным" тақырыбында жеке әңгімелесулер. **(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу.	Балалардың тәртібі жайлы әңгімелесу.	Кеңес: «Неліктен бала тыңдамайды?»	Отбасыдағы патриоттық сезімге баулу тәрбиесі жайлы	Ата-аналар жиналысы «Отбасы және тәрбие бастауы».

кеңес)				ата-аналармен әңгімелесу.	

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**22.09-26.09.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Еңбек-жәй ғана қызмет емес, адам болмысының айнасы» (Абай Құнанбаев)				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес. "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйрету керек" ата-аналарға кеңес. «Тұмаудан сақтану жолдары» тақырыбында кеңес *«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу.* ***Ата-аналарға кеңес*** ***• Балаңызбен бірге ұлттық ойындар ойнаңыз.*** *Бұл – ата-ана мен бала арасындағы байланысты нығайтады. • Ойын кезінде баланы әділдікке, сыйластыққа баулыңыз. • Үйде де, далада да қарапайым ұлттық ойын түрлерін қолдануға болады. • Баланың бойына ұлттық құндылықтарды сіңіруге ойын арқылы жол ашыңыз.* *Өнегелі 15минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты: балаларды жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуге үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіпті	**"Біздің шкафта тәртіп бар".** Мақсаты: балаларды сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде дәлдікке үйрету. *Еңбекке баулу.* **(еңбек дағдылары)**	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуыңыз, кезекшінің киімін киіңіз, үстелді дұрыс қойыңыз. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. *Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтаудағы ретсіздікті көре білу. Еңбекке баулу.* **(еңбек дағдылары)**	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсаты: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды және ұқыптылыққа үйрену. *Еңбекке баулу.* **(еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп".** **(тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсаты: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. *Еңбекқорлыққа, тәртіпті көре білуге. Ұжымдағы тату-тәтті*

	сақтауға тәрбиелеу. *Еңбекке баулу*. **(еңбек дағдылары)**				*еңбек етуге үйрету*. **(еңбек дағдылары)**
	Қ.Р Әнұраны ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* ***Қауіпсіздік сабағы*** *Ойын алаңындағы, серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, сюжетті суреттер көрсетеу*	***Күй күмбірі қандайды*** *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* ***«Үнемді тұтыну» «Энергияны сақтаймыз»*** *Мақсаты: энергияны үнемдеуді үйрету.* *Барысы: • Тәрбиеші: «Күн шықты – бөлме жарық» → балалар жарықты өшіру қимылын жасайды. • «Түн болды – бөлме қараңғы» → шамды жағу қимылын жасайды.* **Дидактикалық ойын «Қасқырдан құтқар».** Мақсаты: тіл байлықтарын арттыру, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың назарын үстел үстіндегі ойыншықтарға (үй жануарлары мен қасқырдың нақпішініне) аударады. Әр үй жануарын қасқырдан құтқару үшін ол туралы өлең, жұмбақ, жаңылтпаш айту керектігін түсіндіреді. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	***Қауіпсіздік сабағы*** *Ойын алаңындағы, серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, сюжетті суреттер көрсетеу* **Ұлттық ойын** **Хан «алшы»** Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.	***Күй күмбірі қандайды*** *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* **Дидактикалық ойын "Ғажайып нүктелер".** «Ғажайып нүктелер» арқылы қарлығаштың суретін салады. Нүктелерді қосып, қарлығаштың суретін шығарады. **(сурет салу)**	***«Үнемді тұтыну» «Энергияны сақтаймыз»*** *Мақсаты: энергияны үнемдеуді үйрету.* *Барысы: • Тәрбиеші: «Күн шықты – бөлме жарық» → балалар жарықты өшіру қимылын жасайды. • «Түн болды – бөлме қараңғы» → шамды жағу қимылын жасайды.* **«Кел, балақай сәлемдес»** Балаларға сәлемдесу мен қоштасу ережелері туралы түсінік беру, ересектермен және құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасаудың негізгі қағидаларымен таныстыру **(қазақ тілі)** **Суреттерді бояу** Суреттерді бояу, беттерін де бояу. Мақсаты: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *Мектеп жасына дейінгі балаларды тосын жағдайда қажетті жедел қызметтердің телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс қолдануға үйрету.* *https://www.youtube.com/watch?v=HBgZoMfOcIE&list=PLA5eCSY2FeoQFtmGao7lWQuIA-hK_6ODD&index*
Таңертенгі жаттығу	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады;				

	1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында 4.1. Қолдарын жандарына созады; 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады) 5. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 5.1. Қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге және жарықты үнемдеуге үйрету* Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ас ішуге тұрайық Қолымызды жуайық Сабын, суды аямай Тазалықты ұғайық *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Қылқалам ханшасы». Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	*Бір тал кессең, он тал ек! Ағаштың қоршаған ортаға пайдасы туралы айту. Балаларға базарлық* **«Табиғатты аялап жүрсің бе?»** *https://youtu.be/sdMwvuy03tQ*	- Сәлем, саған, ыстық жерім! Сәлем, саған, туыс елім! Ыстық маған ошақ үйім, Домбыраның қоңыр күйі! ***Бір-біріне жылулық сыйлап, достық туралы, топтың ережесі туралы әңгімелесу.*** **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	**Алтын күз жайлы әңгімелесу (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)** *Күз мезгілі туралы,еңбек тура мақал-мәтелдер айту* **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**	Күн жылуын аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі, Барлық бала саяласын. Жапырақтар туралы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Кедергілерден өту ойындары". Мақсаты: балаларды тізені жоғары көтеріп жүгіруге үйрету. "Доп кімде?" қимылды ойыны.	**Музыка** "Күн дидарлы Қазақстан". Мақсаты: балалардың ән айтуға қызығушылықтарын арттыру; жай және көңілді әндерді ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Күннің көзі және бұлт"	**Дене тәрбиесі** "Саршұнақтай жылдам болайық". Мақсаты: балаларды қатарда бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру. "Саршұнақ" қимылды ойыны. **Топтар арасында дамытушы**	**Музыка** "Күз" Мақсаты: балаларды күз туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу	**Дене тәрбиесі** "Күздің қызықтары". Мақсаты: балаларды жүруді секірумен кезектестіруге үйрету; басқа қап қойып, заттарды аттап өтуге үйрету. "Басына қап қою" қимылды ойыны. ***Асық ату (хан ату).***

	Шығармашылық жұмыс "Күннің көзі және бұлт". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеттері бойынша* қағаз бетін боршалар мен гуашь бояуы арқылы салынған сопақ және дөңгелек пішінді бұлттар бейнелерімен толтыруға үйрету; боршалармен салынған бұлттар сұлбасын сорғышпен ақ бояуға жақпалап, бояп, үлпілдек сипатына жету амалымен таныстыру; Қағаз бетін дөңгелек және сопақ, үлкен және кішкентай пішіндермен, бір-біріне тиістірмей, орналастыру техникасын жетілдіру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қатты қағаз бетінде маркермен салынған бұлт, күн сұлбасы ермексазды жұмсардып ,піщінге келтіріп сұлбаға бастырып мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*көк түсті қағаз бетіне бұлт пен күннің қима үлгілерін жапсырып, күн мен күн шуақтарының үстіне тарыны жапсыру арқылы қолдың ұсақ моторикаларын дамыту;	**Қазақ тілі** **Мақсаты:** "Қазақстан - менің Отаным. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері". **Ұлттық ойын** **Күш сынаспақ** *Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады. Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.* **«Әдемі кілемшелер». (математика негіздері, құрастыру)** Ойынның мақсаты: бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары: қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ құрайды.	**пантомима ойыны.** **«Бір тәулік ішінде не істейміз?» (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында тәулік бөліктеріне қатысты уақыттар: «таңертең», «күндіз», «кеш», «түн» туралы түсініктерін тиянақтау; Шарты. Балалар төрт топқа бөлінеді. Әрбір топ белгілі тәуліктің бөлігінде болатын қимылдарды пантомима арқылы жеткізеді. Қарсылас топтың балалары тәуліктің бөлігін танып айтады. Егер қарсылас топтар жауапты таппай жатса, белсенді топтың балалары жауапты өздері айтады. Барлық топ осы ретпен жауап береді. "Жапырақтар сарғайды". **(музыка)** Мақсаты. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын қалыптастыру	дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін арттыру. Дидактикалық ойын: "Балақан да алақан". **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Қыран". Мақсаты: балаларды қыранның сыртқы келбетімен таныстыру; қыранды тануға, білуге деген құштарлығын қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Қыранды тап" Ұйымдастырылған оқу іс-әркетті қорытындылай келе педагог балаларды шығармашылық орталықтарына шақырады. Балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша дәстүрден тыс сурет салу технологиясының манкамен (манный каша) сурет салу әдісін, шашырату әдісін, саусақпен бастыру әдістерін пайдалана отырып салдыру. Түзу, домалақ пішіндерден күннің суретін салуды үйрету *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кесекті үзіп, домалату, есу арқылы қыран құсты мүсіндеуге үйрету; бөлшектерді біріктіру іскерліктерін дамыту; қол ептілігіне жаттықтыру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды көк түсті қағаз бетіне қыран және күннің қима үлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруға; күн және күн шуақтарының үстіне тарыны, қыран үстіне қарақұмықты	*Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* "Жапырақтар сарғайды". **(музыка)** Мақсаты. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын қалыптастыру **Топтар арасында дамытушы пантомима ойыны.** **«Бір тәулік ішінде не істейміз?» (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында тәулік бөліктеріне қатысты уақыттар: «таңертең», «күндіз», «кеш», «түн» туралы түсініктерін тиянақтау; Шарты. Балалар төрт топқа бөлінеді. Әрбір топ белгілі тәуліктің бөлігінде болатын қимылдарды пантомима арқылы жеткізеді. Қарсылас топтың балалары тәуліктің бөлігін танып айтады. Егер қарсылас топтар жауапты таппай жатса, белсенді топтың балалары жауапты өздері айтады. Барлық топ осы ретпен жауап

	Құрастыру іс-әрекеті бойынша умаждау, жырту, шиыршықтауды қолданып, қағаз парақтарын көлемді пішіндерге айналдыру дағдыларын қалыптастыру. Бұлт пен күнді құрастыру.			желімнің көмегімен жапсыруға үйрету. *Құрастыру іс-әрекеттері бойынша* «лего» конструкторлардан құрастыру дағдыларын дамыту. *Музыка іс-әрекеті бойынша* таспадан патриоттық әндерді тыңдатып, әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау, музыкаға деген өзіндік қатынасын, ол туралы пікірін айту.	береді.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Қылқанжапырақты ағаштарды бақылау (шырша, қарағай) **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қысы-жазы бір түсте. (Шырша) Бақылау: балабақша алаңында өсетін қылқанжапырақты ағаштарды танып білу (2 түрі қылқан жапырақты қарағай және шырша). Сыртқы бейнелеріне қарап: қарағай – ұзын инелері бар, шыршаларға қарағанда ашық түсті; шырша – инелері қысқа және онша ашық түсті емес. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. **Қимылды ойын «Бос орын». (дене тәрбиесі)** Жүгіру, жүру, секіру сияқты	Бұтақтарды бақылау (итмұрын, сирень, қара жемісті шетен, мойыл). **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өсімдіктің тікенегіне байланысты аталған. Жемісін жұлып алсаң, тікені қолыңа кіреді. (Итмұрын) Онан көз ашиды, жапырақтары өткір, шұбар келген. (Шетен ағашы) Бақылау: сыртқы белгілерге қарап бұталардың 2-3 түрін танып білу; оларды ағаштардан айыру. Табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Белгіні тыңда». **(дене тәрбиесі)** Ойын ережелеріне бағынуын, жауапты орындай білуін дамыту. *Еңбек: ағаштардың түбін*	Жеміс ағаштарын бақылау. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Жеміс біткен бау-бақша, Жемін жайды жан-жаққа. Бақта құстар сайрады, Құйқылжытып сан-саққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып. Арам шөпті жұламын. Бақылау: ағаштардың түстерінің өзгеруін, өсуін көру, жемісін бақылау (ранетки). Жасыл, піспеген жемісті жеуге болмайды, тек піскен жемісті жеу керек екенін түсіндіру. Қимылды ойындар: «Қоян мен қасқыр». **(дене тәрбиесі)** Мәтіннің сөздігімен сәйкесінше әрекетті жасау білімділігін бекіту, ойынды дабылдың қағысымен бастау. Алаңның бойымен қозғалу.	Торғайды бақылау **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: торғайдың пайда болу ерекшеліктері, өмір көріністері туралы білімді тереңдету; балалардың назары мен жадын белсендіру. Бақылау барысы: - Торғай қандай? - Ол немен қоректенеді? - Қалай ән айтады? Торғай - кішкентай құс. Торғайдың артқы жағы қоңыр, қара жолақтары бар. Құйрығы мен қанаттары қара қоңыр, иек пен тамағы қара, бірақ басы сұр. Торғай - епті құс, қорықпай секіреді, үгінділер, тұқымдар, дәндер алады. Ол барлық жерде адамның әдеттеріне жақсы бейімделеді. Торғай "шиқ-шиқ" деп ән салады. *Еңбек: балабақша бақшасындағы арамшөптерді жұлуға үйретіп, арамшөптердің түріне қарай*	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. Ауа райын бақылау **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Бақылау: бірінші күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі – суық; бұлтты және жаңбырлы күндер – сұр аспан, бұлыңғыр, бұлттың көшуі, күннің көзінің сирек шығуы, жапырақтар сарғайып жерге түседі. Табиғатты сүюге баулу. *Қимылды ойын: «Қыз қуу» (қазақ халқының ұлттық ойыны).* **(дене тәрбиесі)** Балаларды ойын ережелерін

	жаттығуларды бекіту, түрлі қимыл-қозғалыстарын үйлесімді орындау. *Еңбек: құстарды тамақтандыру. Табиғат бұрышының мекендеушілерін тамақтандыру.* Өз бетімен ойындар: өз бетінше ойнай білу қабілетіне тәрбиелеу.	*қопсыту. Жолдастары мен ересектерге көмек көрсетуге тәрбиелеу.* Өз бетімен ойындар: «Қайық ойыны». 2-3 рөлді қосатын бірлескен ойындарға қатысу, бір-бірімен өзара әрекеттесуді дамыту.	*Еңбек: «Құм салғыштан шашылған құмды жинастыру» Топ алаңындағы құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдетін қалыптастыру.* Өз бетімен ойындар: тақырыпқа берілген ойынды жүргізу. Шығармашылық сезімдерін ояту. Ұстамдылығы мен ойынға деген қызығушылығын дамыту. Жемістер мен көкөністер туралы білімдерін бекіту.	*ажырата білу қабілетін бекіту.* **Ұлттық ойын Ақсерек-көксерек. (дене тәрбиесі)** Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді. Өз бетімен ойындар: ашық ойындары-қозғалыс бағытын өзгерте отырып, сигнал бойынша жылдам қозғалуға үйрету. "Допты ұстаңыз" - допты лақтыру және ұстау дағдыларын екі қолмен бекітуді жалғастырыңыз. **(дене тәрбиесі)**	сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. *Еңбек: гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу.* Өз бетімен ойындар: «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайларға қол жеткізуге жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына жағдай жасау.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге және жарықты үнемдеуге үйрету* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Түскі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,дене шынықтыру)*				

Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Бағбаншының бағы** *Балаларға гүлдің тұқымын отырғызуды үйрету.Күнделікті гүлдің өсуін бақылап отыру. Бөлме гүлдерінің негізгі бөліктерімен таныстырып, білімдерін нақтылау.Бөлме гүлдерін салыстыруға,сыртқы белгілеріндегі ұқсастық пен айырмашылықты табуға үйрету..* *2.Балаларға бөлме гүлдерін күтіп, суаруға тәрбиелеу.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөз қорын байыту.* *3. Табиғат бұрышындағы гүлдерге қамқорлық танытуға, аялауға тәрбиелеу.* *Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме?* *Қай уақытта гүлдерге су құйып, шаңдарын сүртесіңдер?* **(экологиялық мәдениет дағдысы, еңбек әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)** **«Әдемі кілемшелер». (математика негіздері, құрастыру)** Ойынның мақсаты: бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары: қағаздан	**Көркем әдебиет** "Менің өлкем". Мақсаты: балаларды Қабдықәрім Ыдырысовтың **«Менің өлкем» өлеңнің** мазмұнымен таныстыру; өлең жолдарындағы көркем сөз атауларын шынайы айтуға жаттықтыру. Дидактикалық ойын: "Қазақстан туын тап". Ұйымдастырылған оқу іс-әркетті қорытындылай келе педагог балаларды шығармашылық орталықтарына шақырады. Балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша туған өлкедегі бидай алқабы көрінісін салуды үйрету; бидай масақтарын бор және саусақтарды басу арқылы салу техникасын игерту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қазақтың сәндік қолданбалы өнермен таныстыруды жалғастыру, түрлі әдістерді қолданып ыдыс-аяқ жасауды және бұйымның сыртын безендіруді, пішіннің бетін тегістеуді үйрету; мүсіндеудің таныс әдістерін қолдана отырып, ермексазбен жұмыс істеуге балалардың икемділіктерін арттыру; талғампаздыққа тәрбиелеу.*Жапсыру іс-әрекеті*	**Шығармашылық іс-әрекет** "Ыдыстар". тақырыбында балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер. Балалардың саңырауқұлақтар туралы түсініктерін қалыптастыру ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынш*а балаларды акварель бояуларымен таныстыруды жалғастыру, акварель бояуын суға езіп, қылқалам арқылы қою консистенциясын жасау техникасын қалыптастыру; қылқаламмен шеңбер және жарты шеңбер пішіндерін бір-бірінің жанына салып, табақша мен шыны-аяқ бейнелерін бір сюжетке біріктіруге үйрету. Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай жуамыз?". *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кесекті үзіп, домалату, есу арқылы балықты мүсіндеуге үйрету; *Жапсыру және құрастыру іс-әрекеті бойынша*.қағаздан оригами әдісін пайдалана отырып, "аквариумдағы балықтар" жапсырмасын жасауға үйрету; көк түсті шеңбердің үстіне, сары түсті шаршыларды бүктеп, оригами әдісі бойынша аквариумдағы балықтар бейнесін құрастырып, желімдеу	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Панно алдында зерттеу жаттығуы.** ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бала қауіпсіздігі басты назарда»* *«Үйдегі және көшедегі қауіпсіздік ережелері»* *(суретпен жұмыс, әңгімелеу)* *«Жедел қызметтердің телефон нөмірлері»* (балаларға мағлұмат беру, жедел телефон нөмірлерімен таныстыруды жалғастыру) **«Күздің сыйлықтарын жинайық».** Балалардың ұғымында заттардың бірден төртке дейінгі сандарға сәйкес жиын сандар туралы түсініктерін қалыптастыру; «оң жақ» және «сол жақ» ұғымдарын тиянақтау; Балаларға заттарды бірден, екіден, үштен, төрттен санап алуды; заттарды белгілі сандарға сәйкестендіруді үйрету; бірінің астына бірін екі қатарға тұстастырып орналасқан заттардың екі тобын салыстыруды, теңдестіруді үйрету; оң және сол қол, аяқ, иық сияқты дене мүшелерінің орналасу жағын ажырату біліктерін жетілдіру **Қимылды жаттығу.** **«Жалауды оң-сол қолмен ұстап бұлғайық».** **(дене тәрбиесі)** – Қазір көгілдір жалауды оң қолдарыңа алып, жоғары көтеріп бұлғаңдар. Алақай! Жасасын	**Шығармашылық жұмыс** **«Аквариумдағы балықтар»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салудың дәстүрден тыс сурет салу техникасы трафарет арқылы губкамен салу дағдыларын қалыптстыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* түрлі қию тәсілдерін қолданып, бірнеше бөліктен балықтың дене мүшелерін құрастырып жапсыру, іскерліктерін дамыту *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* түрлі-түсті қамырмен балық формасын мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. Құрастыру іс-әрекеті бойынша ***Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме?*** *Балаларға гүлдің тұқымын отырғызуды үйрету.Күнделікті гүлдің өсуін бақылап отыру. Бөлме гүлдерінің негізгі бөліктерімен таныстырып, білімдерін нақтылау.Бөлме гүлдерін салыстыруға,сыртқы белгілеріндегі ұқсастық пен айырмашылықты табуға үйрету..* 2.Балаларға бөлме гүлдерін күтіп, суаруға тәрбиелеу.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөз қорын байыту. 3. Табиғат бұрышындағы гүлдерге қамқорлық танытуға, аялауға тәрбиелеу. Табиғат бұрышында гүлдерді

	жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ құрайды. **Сюжеттік-рөлді ойын: «Шаштараз».** Мақсаты: балаларды шаштараз ойынымен таныстыра отырып, шаштарын үнемі тарап әдемілеп жүруге үйрету. Шаш өрудің әртүрлі үлгісін көрсету. Әсемдікке, әдемілікке баулу.	*бойынша*дәнді-дақылдарды қолданып "ту" жапсырмасын жасауды үйрету; көк түсті қағаз бетіне қыран мен күннің қимаүлгілерін жапсырып, тудың бейнесін құрастыруды; күн мен күн шуақтарының үстіне тарыны, қыранның үстіне қарақұмықты желімнің көмегімен жапсыру арқылы қолдың ұсақ моторикаларын дамыту;*Құрастыру іс-әрекеті* бойынша масақты оригами әдісі бойынша құрастыруды үйрету;		Қазақстан! Жарайсыңдар! Педагог бір-екі баладан жалауды қай қолға ұстағандарын сұрайды. – Енді, балалар, жалауды сол қолдарыңа ауыстырып алыңдар, жоғары көтеріп бұлғаңдар. Алақай! Жасасын Қазақстан! Жарайсыңдар! Педагог тағы бір-екі баладан жалауды қай қолға ұстағандарын сұрайды. – Балалар, бүгін біз жалауларды екі қолға ұстап ойнаймыз. **Артикуляциялық жаттығу. (қазақ тілі)** 1) Ара болсаң, ызыңда З-з-з, ж-ж-ж, з- з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе, тығылма. - Ара қалай дыбыстайды? (з- з-з) - қатты\жай 2) «Зе-зе-зе, зе-зе-зе – бұл шынылы терезе», «За-за-за, за-за-за – үйдің іші тап-таза», «Зу-зу-зу, зу-зу-зу – күрекпен жерді қазу», «Са-са-са, са-са-са – ызыңдайды маса. **Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?» Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	күтіп еңбектенесіңдер ме? Қай уақытта гүлдерге су құйып, шаңдарың сүртесіңдер? **(*экологиялық мәдениет дағдысы, еңбек әрекеті,* қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	**Дауыс жаттығулары (музыка)** Музыкалық сабақтарда дем алу жаттығулары жүргізілмейді. Дем алу ән айту кезінде қалыптасады. Дем алу ән айтардың алдында жүргізіледі және музыкалық шумақтан кейін жүргізіледі. Сөз ортасында	**Жаңылтпаш жаттайық. (тіл дамыту, қазақ тілі)** 1) Доп деп, Дөп теп. 2) Қапыда ит қапты, Қатты қапты, Қапты қатты. 3) Қырқада қырық арқар бар. Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар	**Дидактикалық ойын "Басқаша айт". (тіл дамыту)** Мақсаты: жалпылама ұғымдарды бекіту (мұғалім балаға допты лақтырып, жалпы ұғымды атайды, бала допты кері лақтырады және түр ұғымын атайды: ойыншық-қуыршақ, жиһаз-үстел)	Қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызықпен алдымен қысқа содан соң ұзын жолақтарды қиюды үйрету. **(жапсыру)**	***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бала қауіпсіздігі басты назарда»* *«Үйдегі және көшедегі қауіпсіздік ережелері»* *(суретпен жұмыс, әңгімелеу)*

	дем алу жүргізілмейді. Біз көңілді балалармыз, Бір орында тұрмаймыз. Ля-ля-ля. (2-рет) Дем алу бір жолдан кейін жүргізіледі және әннің шумағы асықпай орындалуы керек. Біз сабырлы балалармыз, Біз апайды тыңдаймыз. Ля-ля-ля	бар.			
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерін ретімен киюге, барлық түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Бақшадағы көкөністерді бақылау. (экологиялық мәдени дағылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** (қырыққабат, қызылша, қызанақ, бұршақ) Тақпақ. Көгөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде еккен көкөніс, Күзде берді көп өнім. Бақылау: көкөністер жөнінде білімдерін кеңейту: аты, түсі, дәмі, тағамға қолданылуы, құрамындағы дәрумені; күзде көкөністерді жинау; көкөністердің пісіп-жетілуіне мән беру; топырақ салынған жәшіктерді арнайы	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Гүлдерді бақылау. (экологиялық мәдени дағылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** (георгин, астра, календула) Жұмбақ Құлпырса қадірлейді, аялайды, Құрғаса сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Бақылау: гүлзардағы гүлдердің 2-3 түрінің айрықша белгілерін анықтауда үйрету; оларды ағаштардан ажырата білу; олар қайда өсетінін білу (орман, бақша т.б.). Күзгі гүлдердің сұлулығына **қызығушылықпен,**	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Түскен жапырақтарды бақылау. (экологиялық мәдени дағылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ Ағайынды бәрі, Шықса жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Бақылау: ағаштардағы жапырақтардың азайғандығына балалардың назарын аудару: жапырақтар түсіп, айналып, түстерін өзгертуде. Жапырақтардың маусымдық өзгерістеріне, сұлулығына сүйсіне қарауға тәрбиелеу. Тәжірибе: құрғақ жапырақтардың үстімен жүру. Қорытынды: жапырақтар аяқ астында сусылдайды.	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Шалшық суды бақылау. (экологиялық мәдени дағылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Бақылау: балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың тез сіңіп, ал күзде, салқын түскенде ақырын сіңіп кететініне мән бергізу. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсаты: кейбір заттардың суға батып кететінін, ал	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен кюиге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (экологиялық мәдени дағылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. Бақылау: аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау, еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларда түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Құнан**

	бөлмелерде сақтау. Өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйрету. **Қимылды ойын: «Бақшашылар». (дене тәрбиесі)** Бақшаны топтасып жинауға балаларды ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. ***Еңбек: бақшадағы жұмыс, көкөністерді жинау.*** *Бақшадағы көкөністерді жинап, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек көрсеткен балаларды мақтау.* **Өз бетімен ойындар: «Көкөністер дүкені».** Көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.	**махаббатпен қарауға тәрбиелеу.** **Қимылды ойын: «Бақшадағы тауықтар». (дене тәрбиесі)** Ағаштарға өрмелеп, белгілі бір жерге секіріп түсуді үйрету. Ойын барысында достық қарым-қатынасты сақтауға тәрбиелеу. ***Еңбек: бақшада жұмыс (жер қазу).*** *Ересектерге белсенді көмек көрсеткен балаларды мадақтау, марапаттау. Ұжымдық тапсырманы бірлесіп орындауға тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** «Геометриялық пішіндерді түскен жапырақтармен әшекейлеу». Әр балаға өз еңбегіне қанағаттанарлық жұмыс жасауына көмектесу. Сөздік қорын дамыту.	**Қимылды ойын: «Тыныш жүгіріп өт» (дене тәрбиесі)** Жапырақтардың үстімен белгілі бір уақытта ақырын жүріп өту. Ережені сақтай отырып (мәреге дейін жүгіріп, кері қайту). Ойындарға белсенді қатысуын талап ету. ***Еңбек: түскен жапырақтарды жинау.*** *Белгіленген жерге түскен жапырақтарды тырнауышпен жинап тасуды үйрету. Балалардың бірігіп жұмыс істеуін қадағалау.* **Өз бетімен ойындар: «Жапырақты кілем».** Балалардың бірлескен ойынының келісімді болуын қадағалау, бақылау.	кейбіреулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене тәрбиесі)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. *Еңбек: балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау, еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету.* **Өз бетімен ойындар: гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ т.б.).** Балалардың қосалқы ойындарға деген қызығушылықтарын дамытып, достық қарым-қатынаста ойнауға қадағалау.	**шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны). (дене тәрбиесі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. ***Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу.*** *Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге деген құштарлықтарын дамытып, тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар: доппен ойын.** Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Олардың ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Жеке бас гигиенасының басты ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	«Отбасымен серуендеу» атты тақырыбында көрме ұйымдастыру.	Жоба: "Жомарт күз" атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

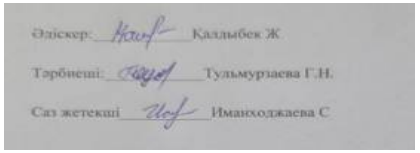

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**29.09-03.10.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Ел-жұртымның бақыты аталатын, сөнбесін мәңгі сенің, Отан атың!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен әрбір баланың ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындығы және ұйымдастырылған іс-әрекетке керекті заттар жайлы әңгімелесу. Балалардың тазалығы туралы ата-аналармен әңгімелесу. *Ата-аналарды үйде еңбек іс-әрекетіне баулуға кеңес беру* "Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес. ***Ата-анаға кеңес: «Ұлттық тағамның бал денсаулығына пайдасы»*** ***Денсаулыққа:*** *• ет тағамдары (бешбармақ, қазы, қарта) – күш-қуат береді, • сүт тағамдары (қымыз, шұбат, айран) – ас қорытуға пайдалы, дәрумендерге бай, • нан тағамдары (бауырсақ, шелпек) – қуат береді.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Кітап бұрышындағы еңбек".*** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты: балаларды жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуге үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану).	***"Біздің шкафта тәртіп бар".*** Мақсаты: балаларды сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде дәлдікке үйрету. *Еңбекке баулу* **(еңбек дағдылары)**	***"Асхана бойынша кезекшілік".*** Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуыңыз, кезекшінің киімін киіңіз, үстелді дұрыс қойыңыз. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. *Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтаудағы ретсіздікті*	"***Кір сүлгілерді ауыстыру".*** Мақсаты: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды және ұқыптылыққа үйрену. *Еңбекке баулу.* **(еңбек дағдылары)**	***"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп". (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)*** Мақсаты: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. *Еңбекқорлыққа, тәртіпті көре*

	Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. *Еңбекке баулу* **(еңбек дағдылары)**		*көре білу.* **(еңбек дағдылары)**		*білуге. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуге үйрету*. **(еңбек дағдылары)**
	Қ.Р.Әнұраны ***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларды жедел қызмет нөмірлерімен (полиция, өрт сөндіру, жедел жәрдем, газ қызметі) таныстыру. Төтенше жағдай кезінде телефон соғу нұсқауларының негізгі элементтерін көрсету. Әртүрлі төтенше жағдайларда телефон соғу скриптерін әзірлеуге және есте сақтауға үйрету, жедел қызметтерге телефон соғу жаттығуларын жүргізу.* **"Қатарға тұрып билейік" жаттығуы.** **(музыка)** Мақсаты: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік,	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** **Саусақ жаттығуы.** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Жалғыз саусақ тіпті де, Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды, Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! Қала салсақ, жол салсақ. **(көркем әдебиет)** **"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.** **(математика негіздері)** Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау	***Ұлттық ойын*** ***«Асықты тігіп ойнау»*** *Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1—1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4—5 м. не одан да көп мөлшерде асық ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.* *Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс.*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Машинамен саяхат»*** ***Мақсаты:*** *Далада жүру ережелері және жол белгілері бойынша балалардың білімдерін бекіту.* ***Қолданатын көрнекіліктер:*** *Ойын алаңы, фишкалар.* ***Ойын барысы:*** *Балалар ойын алаңында ойнауда бастап кетті. Жол белгілерінің қасында өтіп бара жатып, тоқтап, әр белгі туралы айтып береді. Кім теңізге бірінші жетеді, сол* **"Менің жанұям" фотосуреттерді қарастыру.** **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: байланыстырып сөйлеу қабілетін жетілдіру, сөздік қорын молайту; туыстарға деген сүйіспеншілікті арттыру. Фотосуретте бейнеленген отбасы жайлы әңгімелеу **Саусақ жаттығуы.** **"Ыдысты қалай жуамыз?".** **(көркем әдебиет)** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол	***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.* **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** **(қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсаты: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз.

	Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова."Құрылыс ойындары "Жануарларға арналған балабақша", "қуыршақтарға арналған үй".	беріп, жүргізуші бола алады.	*Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.*	моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Жеңді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі- біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, "тербету") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып, (Жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова.	Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады.
Таңертенгі жаттығу	1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады; 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында 4.1. Қолдарын жандарына созады; 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады) 5. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 5.1. Қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге және жарықты үнемдеуге үйрету* Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты				

	пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,*көркем сөз)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Қылқалам ханшасы». Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	«Тілек тілеу». Барлығымыз табиғатты сүйеміз, Үлкендердің сөзін ойға түйеміз. Денсаулықты әрқашан да сақтаймыз, Бейбіт өмір баршамызға тілейміз! (Шеңбер құрып, қайталайды). Күз ерекшеліктері жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	- Сәлем, саған, ыстық жерім! Сәлем, саған, туыс елім! Ыстық маған ошақ үйім, Домбыраның қоңыр күйі! Бір-біріне жылулық сыйлап, достық туралы, топтың ережесі туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	- Қайырлы таң, Алтын күн! Қайырлы таң, Жер Ана. Аман болсын, достарым, Аман болсын, ата-анам. Алтын күз жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Күн жылуын аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі, Барлық бала саяласын. Жапырақтар туралы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Күзгі жолдар үстіндегі ойындар". Мақсаты: балаларды кіші және үлкен қадаммен жүгіру; тақтайда көлденеңінен еңбектеуге үйрету. "Көңілді еңбекте" қимылды ойыны. **«Қайда барсаң – соны табасың» дамытушы ойыны.** **(математика негіздері)** Мақсаты. Балаға өзінің қарсы алдындағы кеңістіктің жақтарын тануды үйрету. Шарты. Педагог бөлменің әр жеріне жеміс пен көкөністердің нақпішіндерін салады. Мысалы, шкафтың жоғары	**Музыка** "Күз" (пысықтау) Мақсаты: балаларды күз туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін арттыру. Дидактикалық ойын: "Балақан да алақан". **Қазақ тілі** Қазақ тілі "Күз мезгілі. Алтын күз". Мақсаты: балалардың "күз" жайлы түсініктерін дамыту; "алтын күз" сөзінің мағынасын түсіндіру; "Кім? Не?"	**Дене тәрбиесі** "Еңкіс тақтайдың үстімен жүрелеп жүру". Мақсаты: балаларды сапта дене қалпын тік ұстап, педагогтің белгі беруі бойынша "Тіктел!", "Түзел!", "Тік тұр!" сөздерімен қимылдарды бұлжытпай орындауға үйрету. "Чемпион" қимылды ойыны. **Математика негіздері** "Күзгі жапырақтар шоқтары". Мақсаты: балалардың заттардың бірден төртке дейінгі сандарға сәйкес жиындар жөніндегі түсініктерін қалыптастыру. Дамытушы жаттығу. "Күзгі бояу". **Шығармашылық іс-әрекет** ***сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)***	**Музыка** "Күзге ән арнайық". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай білуге қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. "Төмен және жоғары дыбыстар" музыкалық-дидактикалық ойыны. **Шығармашылық іс-әрекет** "Саңырауқұлақтар". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*сопақша жән жартылай дөңгелек	**Дене тәрбиесі** "Тақтай үстімен біз қалай жүре білеміз". Мақсаты: балаларды екі аяқпен секіру (2–3 рет жүрумен кезектестіре отырып, 10 рет секіру); оң және сол қолымен көлденең нысанаға (2–2,5 м қашықтықтан) допты лақтыруға үйрету. "Кім шақырғанын анықта!" ойыны. **Көркем әдебиет** "Алтын күз". Мақсаты: балаларды "Алтын күз" өлеңінің мазмұнымен таныстыра отырып, тақпақты мұқият тыңдауға үйрету. Дидактикалық ойын: "Жапырақтарды ажырат". **«Күз» тақырыбына мнемокесте бойынша әңгіме құрау.**

	сөресіне, төбеден жіпке байланған, төменгі сөреге, терезенің алдына, тағы басқа жерлерге. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	сұрақтарына жауап беретін зат есімді сөздер, "Не істейді?" сұрақтарына жауап беретін етістікті сөздер жайлы негізгі түсініктерін қалыптастыру. Мнемокарточкаларға негізделген сөздік жұмыс. "Күз" тақырыбына мнемокесте бойынша әңгіме құрау. Фонемо-ырғақты жаттығу "Бұлтқа". Өлеңді мәнерлеп оқу "Алтын күз". **Шығармашылық іс-әрекет** "Күзгі саябақтағы жапырақтардың түсуі". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балаалр күйді тыңдай отырып шығармашылық іс-әрекеттерді орындайды.* *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды жапырақ пішінін қою бояумен бояп, қағаз бетіне бедерін басу техникасымен таныстыру; жапырақтың бетіне күздің ашық бояуларына араластырып бояп, қағаз бетіне басып, жапырақтың нақтылы ізін қалдыруға дағдыландыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* жапырақтың толық пішіні алынғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектері иілгенге дейін сығымдау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* түрлі түсті қағаздарға жапырақ бейнесін салып, қию және жапсыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен	Бейнеленген күздің дайын суреттерін бояу, жапырақтарды қиып жапсыру, жапырақ бейнесін мүсіндеу, Бұтақтардан құрастырылған ағаш құрастыру дағдыларын қалыптастыру ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* *Ертегі* *«Еріншек егінші мен еңбекқор құмырсқа»*	пішіндерден тұратын бейненің суретін салуға дағдыландыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* екі бөлшектен тұратын заттарды мүсіндеу біліктерін нығайту; мүсіндеудің есу, жалпайту, ойық жасау әдістерін жетілдіру; жұмыс кезінде қырнауышты дұрыс пайдалануға үйрету; қол бұлшықеттерін дамыту; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* саңырауқұлақты екі бөліктен құрастыру арқылы конструкциялық тәсілмен жапсыруды үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту	**(қазақ тілі, тіл дамыту)** Педагог күз мезгілі бейнеленген суретті көрсетеді. Суретте балалар орман ішінде серуендеп келеді; көлшіктермен резеңке етікте, күртеше киіп алған, қолдарында қолшатыр мен саңырауқұлақтар салынған себет; бұлтты аспан, жаңбыр себелеп тұр; жапырақтар түсіп жатыр, орман сап-сары. **Ән салу** Б. Бейсеновaның «Алтын күз» әні. **(музыка)** (әні, сөзі: Бота Бейсенова) Әнді хор мінбесіне барып айтады. Үнтаспаға қосылып, шумағын - жеке дауыста, қайырмасын - хормен орындауды ұсынады. Музыкалық жетекші әнге дирижерлық қызмет көрсетеді. Әнді бірге бастап, бірге аяқтауларын қадағалайды.

		нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; *Құрастыру іс-әрекеті* бұтақтардан күзгі ағаштар құрастыру іскерліктерін дамыту. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*			
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	**Күн-жылу мен жарық көзі. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды. Біраз уақыттан кейін, балалар	**Желді бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы.** Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер.	**Суды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларға сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екендігіне көз жеткізу; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштан мұздар текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысыйды. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан	**Мысықты бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Көркем сөз. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып.	**Аспанды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсас екендігін байқауға машықтандыру; ой-қиялын, зейінін, бақылау қабілетін дамыту. Көркем сөз. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я Қ. Мырзалиев ***Еңбек әрекеті: ағаштағы құрғақ бұтақтарды жинау.*** *Мақсаты: құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін*

	күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына қорытынды жасау. *Еңбек тапсырмалары: кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу.* Мақсаты: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын*** ***"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.*** **(дене тәрбиесі)** *Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу*. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ	- Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. ***Еңбек әрекеті: ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау.*** *Мақсаты: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің	жазда адамдар шомылуға барады. Қыста су қар, мұз күйінде болу мүмкін, ұстаса - өте суық. *Суды үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* **"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** *Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын*	Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев ***Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы ұсақ қоқыстарды жинап, шығару.*** *Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.* ***Ұлттық ойын*** ***Ақсерек-көксерек.*** **(дене тәрбиесі)** *Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.* *1- ші топ. Ойынды бастайды* *Ақсерек-ау ақ серек* *Бізден сізге кім керек.* *2-ші Ақсерек –ау ақ серек* *Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек* *Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.* **"Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң	*дамыту.* **"Құ түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "құ түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Құ түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "құ түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "құ түлкіден" қашып құтылу керек. "Құ түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **"Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті,**

	сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар.** "Шеңберді дәлде". Мақсаты: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.	жылжып жатқанын бақылайды. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	*жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту.* Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. **"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсаты: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалыс**ты дамыту, секіртпеден секіру.	**шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				

Түскі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Тіл дамыту** "Күз туралы тақпақты құрастыру". Мақсаты: балаларда тақпақ, өлең туралы негізгі ұғымдар қалыптастыру, көркем сөз үлгісінің қара сөзден айырмашылығын таныту; "күз мезгілі" ұғымына жататын табиғаттағы өзгерістері, құбылыстарды пысықтау. Жаттымақ жаттығуы. "Күз суық, сары көйлекті". **Шығармашылық іс-әрекет** «Күз ханшайымы» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* күз ханшайымының көйлегіндегі жапырақ суретін мақта таяқшаларымен нүкте арқылы салу.	***Қауіпсіздік сабағы "Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны.*** *Мақсаты: қабырғаға өрмелеу біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту.* *Балалрды өрт қауіпсіздігі ережелерімен танытыру* *«Жедел қызметтердің телефон нөмірлері»* (балаларға мағлұмат беру, жедел телефон нөмірлерімен таныстыру) ***Ұлттық ойын «Асықты тігіп ойнау»*** *Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1—1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4—5 м. не одан да көп мөлшерде асық ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты*	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларды жедел қызмет нөмірлерімен (полиция, өрт сөндіру, жедел жәрдем, газ қызметі) таныстыру.* *Төтенше жағдай кезінде телефон соғу нұсқауларының негізгі элементтерін көрсету.* *Әртүрлі төтенше жағдайларда телефон соғу скриптерін әзірлеуге және есте сақтауға үйрету, жедел қызметтерге телефон соғу жаттығуларын жүргізу.* **Ойын "Киіз үй".** (құрастыру) қазақтың киіз үйі туралы, оның пайдасы мен ерекшеліктері туралы мағлұмат беру; *асықтан киіз үй құрастыруды үйрету;* саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру; балалардың тілін дамыту және сөздік қорын молайту. *Қазақтың ұлттық мәдени құндылықтарын құрметтеуге*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Панно алдында зерттеу жаттығуы.** **«Күздің сыйлықтарын жинайық».** Балалардың ұғымында заттардың бірден төртке дейінгі сандарға сәйкес жиын сандар туралы түсініктерін қалыптастыру; «оң жақ» және «сол жақ» ұғымдарын тиянақтау; Балаларға заттарды бірден, екіден, үштен, төрттен санап алуды; заттарды белгілі сандарға сәйкестендіруді үйрету; бірінің астына бірін екі қатарға тұстастырып орналасқан заттардың екі тобын салыстыруды, теңдестіруді үйрету; оң және сол қол, аяқ, иық сияқты дене мүшелерінің орналасу жағын ажырату біліктерін жетілдіру; *жеңімпаз.*	**Үстел басында іс-тәжірибе жаттығуы.** **«Кірпілерге алма жинап берейік».** **(математика негіздері)** Балалардың алдына тең екі жолақты, көлденең карточка беріледі. Әр жолақтың оң жақтағы соңғы шақпақтары жіңішке жолақпен қоршалған. Соңғы белгіленген жоғары жолақта жатқан шақпақта бір, екі, үш немесе үш саны салынған. Ыдыстарға саны төрт-бестен кірпілер мен жемістердің үлестірмелі кескіндері, тағы бір ыдыстарға бірден төртке дейін екі данадан сандар жинақтары салынады. **Шығармашылық іс-әрекет «Кірпілерге алма жинап берейік».** тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қылқалам арқылы алма мен алмұртты бейнелеуді үйрету, дөңгелек және сопақша пішіндерді қылқаламның ұшымен салып, ішін баланың өзі қалаған қызыл, жасыл

	Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша адамның пішінін мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* түрлі түсті қағаздарға жапырақ бейнесін салып, қию және жапсыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; *Құрастыру іс-әрекеті* бұтақтардан күзгі ағаштар құрастыру іскерліктерін дамыту. **Сюжеттік-рөлді ойын: «Кішкентай сатушы».** *Мақсаты: балаларды сатушы ойынымен таныстыра отырып, қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың сапасын, көлемін қарау, көзбен көріп ойлауды) қалыптастыру.*	*ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады. Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.*	*тәрбиелеу.* **Дидактикалық ойын "Басқаша айт".** Мақсаты: жалпылама ұғымдарды бекіту (мұғалім балаға допты лақтырып, жалпы ұғымды атайды, бала допты кері лақтырады және түр ұғымын атайды: ойыншық-қуыршақ, жиһаз-үстел)		немесе сары бояулармен, сұлбасының шетіне шықпай салу тәсілдерін игерту; жаңа аралас түстердің атауларымен таныстыру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* алма, алмұртқа тән ерекшеліктерді беру, бөлшектерді саусақтың және қырнауыштың көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуге дағдыландыру; жұмыс кезінде қырнауышты дұрыс пайдалана отырып, қол бұлшықеттерін дамыту; заттың пішіні мен пропорциясына назар аудара отырып, негізгі ерекшеліктерін байқауға және атауға үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* алма және жапырақ қима үлгілерін қағаз бетіне жапсыруды үйрете отырып *Құрастыру іс-әрекеті* үлгі схема бойынша құрастыруды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және қолдың ұсақ моторикасын дамыту ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*
Балалармен жеке жұмыс	**Көркем сөзді жаттау жаттығуы. (көркем әдебиет)** Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. ""Бақшада"". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек.	**Жаңылтпаш жаттайық. (тіл дамыту)** 1) Доп деп, Дөп теп. 2) Қапыда ит қапты, Қатты қапты, Қапты қатты. 3) Қырқада қырық арқар бар. Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар бар.	Пропорцияларды сақтап, саусақ пен алақан қозғалыстарын пайдалана отырып екі бөліктен тұратын заттарды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру **(мүсіндеу)**	**Артикуляциялық жаттығу.** 1) Ара болсаң, ызыңда З-з-з, ж-ж-ж, з- з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе, тығылма. - Ара қалай дыбыстайды? (з- з-з) - қатты\жай 2) «Зе-зе-зе, зе-зе-зе – бұл шынылы терезе», «За-за-за, за-за-за – үйдің іші тап-таза», «Зу-зу-зу, зу-зу-зу – күрекпен жерді қазу», «Са-са-са, са-са-са – ызыңдайды маса.	5 көлемінде санау, заттарды үлгісі бойынша және аталған саны бойынша санау дағдысын қалыптастыру. **(математика негіздері)** *Балабақшадағы қауіпсіздік ережелері* *https://youtu.be/FxXE602V_1U*

	Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев."				
Серуенге дайындық	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	Қылқанжапырақты ағаштарды бақылау (шырша, қарағай) **(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қысы-жазы бір түсте. (Шырша) Бақылау: балабақша алаңында өсетін қылқанжапырақты ағаштарды танып білу (2 түрі қылқан жапырақты қарағай және шырша). Сыртқы бейнелеріне қарап: қарағай – ұзын инелері бар, шыршаларға қарағанда ашық түсті; шырша – инелері қысқа және онша ашық түсті емес. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. **Қимылды ойын «Бос орын».** **(дене тәрбиесі)** Жүгіру, жүру, секіру сияқты жаттығуларды бекіту, түрлі қимыл-қозғалыстарын үйлесімді орындау. *Еңбек: құстарды тамақтандыру.* *Табиғат бұрышының мекендеушілерін тамақтандыру.* Өз бетімен ойындар: өз бетінше ойнай білу қабілетіне тәрбиелеу.	Бұтақтарды бақылау (итмұрын, сирень, қара жемісті шетен, мойыл). **(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өсімдіктің тікенегіне байланысты аталған. Жемісін жұлып алсаң, тікені қолыңа кіреді. (Итмұрын) Онан көз ашиды, жапырақтары өткір, шұбар келген. (Шетен ағашы) Бақылау: сыртқы белгілерге қарап бұталардың 2-3 түрін танып білу; оларды ағаштардан айыру. Табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Белгіні тыңда». **(дене тәрбиесі)** Ойын ережелеріне бағынуын, жауапты орындай білуін дамыту. *Еңбек: ағаштардың түбін қопсыту.* *Жолдастары мен ересектерге көмек көрсетуге тәрбиелеу.* Өз бетімен ойындар: «Қайық ойыны». 2-3 рөлді қосатын бірлескен ойындарға қатысу, бір-бірімен өзара әрекеттесуді дамыту.	Жеміс ағаштарын бақылау. **(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Тақпақ. Жеміс біткен бау-бақша, Жемін жайды жан-жаққа. Бақта құстар сайрады, Құйқылжытып сан-саққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып. Арам шөпті жұламын. Бақылау: ағаштардың түстерінің өзгеруін, өсуін көру, жемісін бақылау (ранетки). Жасыл, піспеген жемісті жеуге болмайды, тек піскен жемісті жеу керек екенін түсіндіру. Қимылды ойындар: «Қоян мен қасқыр». **(дене тәрбиесі)** Мәтіннің сөздігімен сәйкесінше әрекетті жасау білімділігін бекіту, ойынды дабылдың қағысымен бастау. Алаңның бойымен қозғалу. *Еңбек: «Құм салғыштан шашылған құмды жинастыру» Топ алаңындағы құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдетін қалыптастыру.* Өз бетімен ойындар: тақырыпқа берілген ойынды жүргізу. Шығармашылық сезімдерін ояту. Ұстамдылығы	Торғайды бақылау **(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: торғайдың пайда болу ерекшеліктері, өмір көріністері туралы білімді тереңдету; балалардың назары мен жадын белсендіру. Бақылау барысы: - Торғай қандай? - Ол немен қоректенеді? - Қалай ән айтады? Торғай - кішкентай құс. Торғайдың артқы жағы қоңыр, қара жолақтары бар. Құйрығы мен қанаттары қара қоңыр, иек пен тамағы қара, бірақ басы сұр. Торғай - епті құс, қорықпай секіреді, үгінділер, тұқымдар, дәндер алады. Ол барлық жерде адамның әдеттеріне жақсы бейімделеді. Торғай "шиқ-шиқ" деп ән салады. *Еңбек: балабақша бақшасындағы арамшөптерді жұлуға үйретіп, арамшөптердің түріне қарай ажырата білу қабілетін бекіту.* Өз бетімен ойындар: ашық ойындары-қозғалыс бағытын өзгерте отырып,	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. Ауа райын бақылау **(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Бақылау: бірінші күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі – суық; бұлтты және жаңбырлы күндер – сұр аспан, бұлыңғыр, бұлттың көшуі, күннің көзінің сирек шығуы, жапырақтар сарғайып жерге түседі. Табиғатты сүюге баулу. *Қимылды ойын: «Қыз қуу» (қазақ халқының ұлттық ойыны).* **(дене тәрбиесі)** Балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. *Еңбек: гүлдерден гүлшоғын жасау.* *Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу.* Өз бетімен ойындар: «Сүйікті ойыншықтармен ойнау».

			мен ойынға деген қызығушылығын дамыту. Жемістер мен көкөністер туралы білімдерін бекіту.	сигнал бойынша жылдам қозғалуға үйрету. "Допты ұстаңыз" - допты лақтыру және ұстау дағдыларын екі қолмен бекітуді жалғастырыңыз. **(дене тәрбиесі)**	Қуанышты жағдайларға қол жеткізуге жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына жағдай жасау.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Жеке бас гигиенасының басты ережелері», «Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	«Отбасымен серуендеу» атты тақырыбында көрме ұйымдастыру.	Жоба: "Жомарт күз" атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	***06.10-10.10.2025ж.***				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Әңгімелесу. Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру. «Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес. Ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру. **Әңгімелесу "Баланы еңбекке тәрбиелеу".** Психолог кеңесі. *Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»* ***Ата-анаға кеңес: «Ұлттық тағамның бал денсаулығына пайдасы»*** *Денсаулыққа: • ет тағамдары (бешбармақ, қазы, қарта) – күш-қуат береді, • сүт тағамдары (қымыз, шұбат, айран) – ас қорытуға пайдалы, дәрумендерге бай, • нан тағамдары (бауырсақ, шелпек) – қуат береді.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел	**"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".** Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың	**"Орындықтарды жуу".** Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі	Табиғат бұрышындағы кезекшілік күні бойы балалар тірі объектілер үшін жауапкершілікті сезінетіндей	Балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, өз-өздеріне қызмет етуге үйрету, бір-біріне кедергі жасамай еңбек	**"Оқу қызметіне дайындық".** Мақсаты: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін

үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	ұғымында жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**	орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу." **(еңбек дағдылары)**	етіп ұйымдастырылуы тиіс. Егер олар таңертең барлық нәрсені жасаса (балықты тамақтандырып, гүлдерді суарып, торды тазартады және т.б.), содан кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар аударудың қажеті юолмай қалады, сондықтан мұғалім балаларға күні бойы міндеттерді бөлуге көмектескені жақсы: балықты таңертең тамақтандыруға болады, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады. Мұғалім балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге деген ұмтылысты дамытады. **(еңбек дағдылары)**	етуге үйрету. "Бөлме өсімдіктерін суғару". Мақсаты: балалардың ұғымында өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғал сүйгіш және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді және көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажет болса оларды сабақтан кейін орнына жинау. **(еңбек дағдылары)**
	ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу. ҚР Әнұранын шырқау. ***(тіл дамыту, қазақ тілі)*** ***«Елімнің туы»*** *Мемлекеттік ту туралы мағлұмат беру; асықтан тудағы бүркіт бейнесін құрастыруға үйрету; саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру; балалардың тілін дамыту және сөздік қорын молайту. Қазақтың ұлттық мәдени құндылықтарын құрметтеуге тәрбиелеу.*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Төтенше жағдай кезінде жедел қызметтерге телефон соғу скриптері*** *Тақырып бойынша телефон нөмірлерімен таныстыруды жалғастыру. Бейтаныс адамдарға телефон арқылы сұрақтарға дұрысжауап беру мүмкіндігі туралы, өрт сөндіру бөліміне дұрыс қоңырау шала білу және жедел жәрдем қызметіне дұрыс қоңырау шала білу дағдыларын қалыптастыру* **"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны.**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **(музыка)** *«Менің Отаным» тақырыбында әңгімелесу* ***(қазақ тілі, тіл дамыту)*** ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Үйдегі қауіпсіздік ережелері»* *Үйдегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыруды*	**"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны.** **(құрастыру)** Мақсаты: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық қабілеттерін ұштау. *Асықтан өрнектер құрастыруға үйрету Балаларға күйді тыңдай отырып, іс-әрекет жасауға дағдыландыру.* **"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу.** **(танымдық дағдылар,**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **(музыка)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларға арналған негізгі ережелер:* *1. Электр құралдарына қол тигізбеу (шам, розетка, тоқ өткізгіш сым).* *2. Ыстық заттардан сақ болу (пеш, шәйнек, үтік).* *3. Қайшы, ине, пышақ*

		(құрастыру) Мақсаты: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті құрастыру үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар).	*жалғастыру:* *Үшкір заттарды қолданбау, электр қуатын пайдаланбау, терезеден қарамау, су қолмен эектртоғын ұстамау т.б (суреттермен жұмыс, таныстыру, көрсету)*	**математика негіздері)** Мақсаты: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді.	*сияқты өткір заттарды ұстамау.* *4. Дәрі-дәрмектерді өз бетімен ішпеу.* *5. Терезеден еңкеймей, балконда ойнамай жүру.* *6. Үйде бөгде адамға есік ашпау.* *7. Қауіп төнсе – ата-анаға айту.* **Дидактикалық ойын: «Көлеңкесін тап».** **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамтыу. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* **Еркін ойындар** Мақсаты: балаларға ересек адамның көмегімен ойын үшін ыңғайлы орынды таңдау, ойын ортасын ұйымдастыру қабілетін қалыптастыру.
Таңертенгі жаттығу	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау;				

	4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **(музыка)**	- О, керемет қандай тамаша! Таң атты ғой бүгін басқаша! Жаңаша көңіл күймен қарайық! Достарымызға жылулық сыйлайық! Жомарт күз тақырыбында әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	- Қайырлы күн, Шуақты күн! Қайырлы күн, Көк аспан! Қайырлы күн, достарым! Қайырлы күн, Балабақшам! Жемістер туралы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	«Тәуелсіз Қазақстан» тақырыбында әңгімелесу **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Арайлап таң атты, Алтын сәуле таратты! Күлімдеп күн шықты , Жадырап нұр төкті. Қайырлы күн достарым! Күз сыйы тақырыбында әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Баланс сақтай аламыз". Мақсаты: балаларды сапта бір-бірлеп жүгіруге; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен	**Музыка** "Күз жомарт". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай	**Дене тәрбиесі** "Допты қақпаға дәлдеп домалату". Мақсаты: балаларды сапта дене қалпын тік ұстап,	**Музыка** "Күз жомарт" пысықтау Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын	**Дене тәрбиесі** "Епті баламыз". Мақсаты: балаларды табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеуге үйрету.

	кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету. "Өрт сөндірушілер" қимылды ойыны. **Шығармашылық іс-әрекет «Бұтақтағы алмалар».** тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қылқалам арқылы ағаш бұтақтарын, алманы бейнелеуді үйрету, дөңгелек пішіндерді қылқаламның ұшымен салып, ішін баланың өзі қалаған қызыл, жасыл немесе сары бояулармен, сұлбасының шетіне шықпай салу тәсілдерін игерту; жаңа аралас түстердің атауларымен таныстыру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* алмаға тән ерекшеліктерді беру, бөлшектерді саусақтың және қырнауыштың көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуге дағдыландыру; жұмыс кезінде қырнауышты дұрыс пайдалана отырып, қол бұлшықеттерін дамыту; заттың пішіні мен пропорциясына назар аудара отырып, негізгі ерекшеліктерін байқауға және атауға үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* алма және жапырақ қима үлгілерін қағаз бетіне жапсыруды үйрете отырып *Құрастыру іс-әрекеті* үлгі схема бойынша құрастыруды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және	отырып, сипатын ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Біздің саяхат". **Қазақ тілі математика негіздері кіріктірілген сабақ** "Көгөністер мен жемістерді жинаймыз *Геометриялық пішіндер*". Мақсаты: балалардың "күзгі астық", "қысқы дайындық" туралы түсініктерін қалыптастыру; жемістер мен көгөністердің ерекшеліктері бойынша топтастыру туралы білімдерін пысықтау. Сөздік жұмысқа арналған интеллектуалды карта "Жемістер мен көгөністер". Суретті-карточкалардың қолданылуымен лого ырғақ "Жемістер-көгөністер". Сөздік жаттығу "Не жасырылған? Бұл не?". Грамматикалық дұрыс сөйлеуге арналған зерттеушілік негізде сөздік жаттығу "Айналамыздағы геометриялық пішіндер". **Үстел басында іс-тәжірибе жаттығуы. «Кірпілерге алма жинап берейік».** **(математика негіздері)** Балалардың алдына тең екі жолақты, көлденең карточка беріледі. Әр жолақтың оң жақтағы соңғы шақпақтары жіңішке жолақпен қоршалған. Соңғы белгіленген жоғары жолақта жатқан шақпақта бір, екі, үш немесе үш саны салынған. Ыдыстарға саны төрт-бестен кірпілер мен жемістердің	педагогтің белгі беруі бойынша "Тіктел!", "Түзел!", "Тік тұр!" сөздерімен қимылдарды бұлжытпай орындауға жаттықтыру. *Қимылдарды музыка әуенімен орындайды* "Ара доп" қимылды ойыны. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жемістер". Мақсаты: балаларды жемістің бірнеше түрімен таныстыра отырып, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Ғажайып қап". **Шығармашылық іс-әрекет «Дұрыс тамақтану. Дәрумендер»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*су бояуы мен қылқаламды пайдаланып қызанақ пен сәбіздің суретін бейнелеп салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*қызанақ пен сәбіздің толық пішіні алынғанға дейін мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қызанақ пен сәбіздің бейнесін қиып, қағаз бетіне желімдеу. Құрастыру іс-әрекеті бойынша қағаздан құрастыруды үйрету: қағазды тікбұрышты парағын	ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Біздің саяхат". **Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. (көркем әдебиет, тіл дамыту)** Мақсаты: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова. **Артикуляциялық жаттығу. (қазақ тілі)** 1) Ара болсаң, ызыңда З-з-з, ж-ж-ж, з- з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе, тығылма. - Ара қалай дыбыстайды? (з- з-з) - қатты\жай 2) «Зе-зе-зе, зе-зе-зе – бұл шынылы терезе», «За-за-за, за-за-за – үйдің іші тап-таза», «Зу-зу-зу, зу-зу-зу – күрекпен жерді қазу», «Са-са-са, са-са-са – ызыңдайды маса.	*Қимылдарды музыка әуенімен орындайды* "Кешігіп қалма" қимылды ойыны. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жапырақтар әлемі". Мақсаты: балаларға күз туралы ұғым беру; күзгі әлем кереметтерімен таныстыра отырып, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысындабалалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды.. Дидактикалық ойын: "Қай ағаштың жапырағы?". **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** **(математик негіздері)** Мақсаты: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар.

	қолдың ұсақ моторикасын дамыту ***Ұлттық қимылды ойын*** ***Ат жарыс*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады.* *Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету.* *К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі.*	үлестірмелі кескіндері, тағы бір ыдыстарға бірден төртке дейін екі данадан сандар жинақтары салынады.	жартысынан бүктеп, бұрыштарды және қырларды біріктіру, детальдің негізгі түріне желімдеу		
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Серуен	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **Аспанды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Бақылау: табиғаттағы күзгі өзгерістерді бақылау жұмысын жалғастыру. Бұлттар сұр түсті болатынына назар аударту. Тірі және өлі табиғат арасындағы өзгерістерді байқату: күннің суытуы, құстардың ұшып кетуі. Табиғат туралы түсініктерін әрі қарай дамыту.	**Жаңбырды бақылау (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы балалардың білімін толықтыру. Бақылау барысы. Күзгі жаңбыр жазға мүлдем ұқсамайды. Күзгі жауын-шашын суық болады. Кішкентай тамшылар жерге түсе бастаса, екі, үш күн тоқтамай жауып тұруы мүмкін. Әрі жиі және тоқтаусыз. Аяқтың асты балшық, аспан тұнжыраған, дала сұрланып, суық жаңбыр жауады. Күздегі жаңбырдан соң, қыс келіп, қар жауады. Адамдар жаңбырда	**"Қылқан жапырақты ағаштарды бақылау (шырша, қарағай). (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Қысы-жазы бір түсте. (Шырша) Бақылау: балабақша алаңында өсетін қылқанжапырақты ағаштарды танып білу (2 түрі қылқан жапырақты – қарағай және шырша). Сыртқы бейнелеріне қарап: қарағай – ұзын инелер, шыршаларға қарағанда ашық түсті; шырша – инелері қысқа және онша ашық түсті емес. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. ***Ұлттық ойын***	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен киюге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Аула сыпырушының жұмысын бақылау.(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** *Мақал-мәтел.* *Еңбексіз өмір – сөнген көмір.* Бақылау: аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне	Балаларды серуенге ынталандыру, киімдерді ретімен киюге, түймелерінің қадалғанын қадағалау, бір-біріне көмектесуге үйрету. **Шалшық суды бақылау (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Көркем сөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Бақылау: балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың тез сіңіп,

	Қимылды ойын:«Ұшақтар». (дене тәрбиесі) Дабыл бойынша қимыл жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды бекіту. Көтеріңкі көңіл-күйде болу. Еңбек: құрғақ жапырақтарды жинау, гүлзардағы гүлдердің тұқымын жинастыру. Үлкен адамдардың тапсырмаларын орындауға үйрету. Оларға көмектесу. Бастаған істі аяқтауға талпындыру. **Өз бетімен ойындар: «Ұшақтар».** Ұсынылған тақырып бойынша ойынға өз еркімен қатысуға тәрбиелеу. Балалардың іс-әрекетті ұйымдастыруға көмек беру.	пальто мен етікпен жүреді. Тіпті құстар да жасырынып, қауырсындарын сулағысы келмейді. Жаңбыр жауған кезде, ұзаққа созыла ма? Ол қандай көңіл-күйді тудырады? Табиғат жаңбырға қалай әсер етеді? Бұлттар мен аспан қандай көрінеді? **Еңбек қызметі** Ойыншықтарды жинау. Балаларда ойыншықтарды жинау және тәртіп орнату туралы түсінік қалыптастыру. ***Ұлттық қимылды ойын*** ***Ат жарыс*** **(дене тәрбиесі)** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады.* *Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету.* *К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі.* **Ұжымдық ойындар (дене шынықтыру)** "Бұғының үлкен үйі бар". Қимылдарды мәтінмен байланыстыру қабілетін бекіту. "Мысық . Балалардың жүгіру дағдыларын дамыту; **Өз бетімен ойындар.** "Батыл балалар". Жылдам жүгіруге жаттықтыру.	***Асық ату (хан ату).*** **(дене тәрбиесі)** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* **Қимылды ойын «Бос орын».** **(дене тәрбиесі)** Жүгіру, жүру, секіру сияқты жаттығуларды бекіту, түрлі қимыл-қозғалыстарын үйлесімді орындау. Еңбек: құстарды тамақтандыру Табиғат бұрышының мекендеушілерін тамақтандыру. Өз бетімен ойындар. Өз бетінше ойнай білуге тәрбиелеу.	ұқыпты қарауға үйретіп, тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге деген құштарлықтарын дамытып, тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу.*** **(дене тәрбиесі)** *Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінелі. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан тас салынады. Содан екі топтан екі саыскер шығады.сызыққа келіп қатарласып тұрады.* Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді. Өз бетімен ойындар: доппен ойын Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Олардың ойын барысында еркіндік пен қуаныш	ал күзде, салқын түскенде ақырын сіңіп кететініне мән бергізу. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсаты: кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене тәрбиесі)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар:** гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ т.б.). Балалардың қосалқы ойындарға деген қызығушылықтарын дамытып, достық қарым-қатынаста ойнауларын қадағалау.

				сезімін оята білу.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».*				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* **Көркем сөз** Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Ақымақ қасқыр» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында ортопедиялық жол бойымен жүру. «Қайық». Төсекте ішпен жатып , қолды иекке таяп қою, жартылай тұрып оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жатып аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массажды кілемшеде аяқтың ұшымен және өкшемен айналу. ***(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,дене шынықтыру)***				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бала қауіпсіздігі басты назарда»* *«Үйдегі және көшедегі қауіпсіздік ережелері»* *(суреттермен жұмыс, таныстыру, көрсету)* **Тіл дамыту.** "Көкөністер мен жемістер дауы әңгімесін мәнерлеп оқу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [о], [ө] дыбыстары". Мақсаты: балалардың "күз	**Көркем әдебиет** "Алма". Мақсаты: балаларды "Алма" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіні мұқият тыңдауға үйрету. Дидактикалық ойын: "Алманың бөліктерін құрастыр". Ертегі желсі бойынша шығармашылық іс*-әрекет ұйымдастыру **Шығармашылық іс-әрекет** Балалар іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс	**Математика негіздері** Мақсаты: балалардың өздерінің қарсы алдындағы кеңістіктің "оң жақ", "сол жақ", "алды", арты" бағыттары жөніндегі ұғымдарын қалыптастыру. "Қайда барсаң – соны табасың" дамытушы ойыны. ***«Жас эколог»*** *Топқа хат келеді. Хатты Эколог жіберіпті. Балалар біздің планетамызда ауа, сулар ластанып, орман ағаштары өртеніп, кесіліп жатыр. ауа*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика «Қайда барсаң – соны табасың» дамытушы ойыны.** Мақсаты. Балаға өзінің қарсы алдындағы кеңістіктің жақтарын тануды үйрету. Шарты. Педагог бөлменің әр жеріне жеміс пен көкөністердің нақпішіндерін салады. Мысалы, шкафтың жоғары сөресіне, төбеден жіпке байланған,	**«Жедел жәрдем. Емхана. Аурухана» сюжетті-ролді ойыны** **Ұйымдастырылған жұмыс** **Көркем шығармалар оқу** - «Айболит». К Чуковский; - «Дәрігер». Ж. Карбозин; - «Кім болам», В. Маяковский; • «Көмектесу», Б Житков; - «Кім емдейді» М. Әлімбаев. **Өнімді іс-әрекет түрлері** - атрибуттар, рецептер,

	сыйлары", көгөністер мен жемістер, жөніндегі ұғымдарын жетілдіру, [О], [Ө] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болу мысалдарын көрсету. Артикуляциялық жаттығулар. [О], [Ө] дауысты дыбыстары. **«Музыка бояулары» музыкалық-дидактикалық ойыны.** **(музыка)** Мақсаты. Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету. Ойынның мақсаты: музыканың сыр-сипатын ажырату. Ән, би, вальс, марш жанрларын ажырата білуге ықпал ету. Түрлі-түсті желпуіштердің түсіне қарай жанрларды ажырату. Ойынның шарты: жасыл түс - ән айту, қызыл түс - көңілді билеу, сары түс - вальс ырғағы, көк түс - марш ырғағы екенін түсіндіру. Музыкалық шығарма тыңдалады, бірнеше рет қайталап, желпуіштермен жаттығу жасай білуге үйретеді. Балалар әртүрлі жанрдағы музыканы тыңдап, желпуіштерді көтеруді үйренеді	жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру.Аңдардың негізгі дене мүшелерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндеріндің пропорциялық үйлесімділігін сақтау арқылы салу техникасын жетілдір *Сюжеттік сурет салу. Мүсіндеу іс-әрекеттері бойынша* бөлшектерді біріктіру арқылы сұр қоянды мүсіндеуге үйрету; мүсіндеу кезінде есу, созу әдістерін пайдалана отырып, ермексазбен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* құс бейнесін бірнеше бөліктерге қиып, қағаз бетіне жапсыруға үйрету; бөліктерді үйлесімді қолдана білуін жетілдіру Құрастыру іс-әрекеті бойынша геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне аюды құрастыруды үйрету ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **Сюжетті-рөлдік ойын «Отбасы».** Мақсаты: отбасы мүшелерін білу, олардың отбасында атқаратын қызметін үйрету. Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу. Бауырмалдыққа, мейірбандыққа баулу. Өздеріне берген рөлдерді дұрыс орындап, тату ойнауға тәрбиелеу.	*ластануынан балалардың демалысы қиындап* көп ауыра береді. Завод, фабрикалар, түрлі өндіріс орындары және машиналар, космос корабльдері көбейді. Бірақ та, бұлар бізді қуантпайды. Біздер бақтардың гүлдегенін, құстардың сайрағаннан, ағаштардың жайқалып өскенін, жәндіктердің жыбырлап жүргенін өзендерден сылдырлап таза су аққанын, көбелектердің қанатын қағып ұшқанын қалаймыз. Балалар, сіздер де бізге көмекке келіңіздер. Балалар, қоршаған ортаны қорғауға, ластамауға, көркейтуге бізді эколог мамандары шақырып жатыр екен, көмектесеміз бе? Біздер де экологтар сияқты табиғатты қорғауға көмектеейік.Балалар Эколог адамның өмірімен денсаулығын, қоршаған ортаны қорғауға ондағы құстар, өсімдіктер, жануарлар және адамдар өмірін қорғайтын, ауа мен судың ластанбауына көмектесіп, қорғайды. Соңғы кезде табиғат көп өзгеріске ұшырады. Себебі, көп машиналар лас газды ауаға шығарып, заводтар мен фабрикалар қалдықтарын ауа мен суларға төгеді. Д/О « Құстарды қорғау» Д/О: "Экологиялық белгілер" Тиым сөздер Құстың ұясын бұзуға болмайды. Орманда от жағуға болмайды. Суды ластауға болмайды. Құстың ұясын бұзуға болмайды. Д/О: «Жануарларды қорғау»:	төменгі сөреге, терезенің алдына, тағы басқа жерлерге. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек**.** **Театрды сахналау.** "Шалқан" ертегісін қуыршақ театрымен сахналау. Ертегі желсі бойынша шығармашылық іс*-әрекет ұйымдастыру **Шығармашылық іс-әрекет** Балалар іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру.Иттің немесе мысықтың негізгі дене мүшелерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндеріндің пропорциялық үйлесімділігін сақтау арқылы салу техникасын жетілдіру *Мүсіндеу іс-әрекеттері бойынша* бөлшектерді біріктіру арқылы итті, мышықты, тышқанды мүсіндеуге үйрету; мүсіндеу кезінде есу, созу әдістерін пайдалана отырып, ермексазбен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* шалқан бейнесін қиып, желімдеу. Құрастыру і с-әрекеті бойыша ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	дәріқағаз, карточкаларды дайындау; - дәріханаға таблеткалар, басқа ассортимент әзірлеу. **Балалармен әңгімелесу** - дәрігер мамандығы бойынша әңгімелесу: медбике, ауру және т.б. - иллюстрациялар бойынша медициналық мамандар туралы әңгімелесу. **Дидактикалық ойыны** - «Кім не істейді» - «Жұмыс үшін кімге не керек». **Ұйымдастырылған оқу іс әрекеті** - «Жедел жәрдем» суреті - айналамен таныстыру, суреттерді қарау «Емхана». **Ата-аналарменмен жұмыс** • атрибуттар жинақтауға қатысу; ***Төтенше жағдай кезінде жедел қызметтерге телефон соғу скриптері*** *Тақырып бойынша телефон нөмірлерімен таныстыруды жалғастыру.* *Бейтаныс адамдарға телефон арқылы сұрақтарға дұрысжауап беру мүмкіндігі туралы, өрт сөндіру бөліміне дұрыс қоңырау шала білу және жедел жәрдем қызметіне дұрыс қоңырау шала білу дағдыларын қалыптастыру*

			Қисынын тап (Суреттерді құрастыру) Эколог келеді балалар сендер табиғатты қорғауға көп көмектестіңдер, көп біледі екенсіздер. Мен сіздердің топтарыңды осы қоғамның мүшесі етіп қабылдап значок тапсырамын - деп балаларға значокты кеуделеріне тағады. "Жасыл әлем" қоғамына қабылдау..	**"Ертегі кейіпкері" дидактикалық ойыны. (құрастыру)** Мақсаты: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық қабілеттерін ұштау	
Балалармен жеке жұмыс	**«Сиқырлы суреттер».** Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі суреттердің қиылған бөліктері. Ойынның мазмұны: балалар алдарындағы үлгі бойынша суреттердің қиылған бөліктерінен сурет құрайды. Сурет бойынша әңгіме құрауды ұсыну. **(тіл дамыту, құрастыру)**	**Дидактикалық ойын «Жеміс-жидектерді ажырат». (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсаты: жемістер мен көкөністерді бір-бірінен ажырата білу, ойлау қабілеттерін дамыту. Барысы: педагог әр баланың алдына көкөністер мен жеміс-жидектердің суреттерін таратады. Бала тек жеміс-жидектерді жинап алуы керек.	***Төтенше жағдай кезінде жедел қызметтерге телефон соғу скриптері*** *Тақырып бойынша телефон нөмірлерімен таныстыруды жалғастыру.* *Бейтаныс адамдарға телефон арқылы сұрақтарға дұрысжауап беру мүмкіндігі туралы, өрт сөндіру бөліміне дұрыс қоңырау шала білу және жедел жәрдем қызметіне дұрыс қоңырау шала білу дағдыларын қалыптастыру*	**«Көкөністер мен жемістер» (қазақ тілі)** Мақсат-міндеттер:заттардың сын-сипатын, санын, қимылын білдіретін сөздерді айтуды үйрету	**"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны. (құрастыру)** Мақсаты: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, шығармашылық қабілеттерін ұштау. *Асықтан өрнектер құрастыруға үйрету* *Балаларға күйді тыңдай отырып, іс-әрекет жасауға дағдыландыру.*
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Күн-жылу мен жарық көзі. (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу.	**Желді бақылау. (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға	**Суды бақылау. (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларға сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екендігіне көз	**Мысықты бақылау. (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін,	**Аспанды бақылау. (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсас екендігін байқауға машықтандыру; ой-қиялын,

	Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды. Біраз уақыттан кейін, балалар күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына қорытынды жасау. **Еңбек тапсырмалары: кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу.** Мақсаты: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Ұлттық ойын** **"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті	дағдыландыру. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы.** Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау.** Мақсаты: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану	жеткізу; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштан мұздар текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысыйды. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Қыста су қар, мұз күйінде болу мүмкін, ұстаса - өте суық. **"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы.** Мақсаты: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-	байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Көркем сөз. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев **Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы ұсақ қоқыстарды жинап, шығару.** Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны	зейінін, бақылау қабілетін дамыту. Көркем сөз. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я Қ. Мырзалиев **Еңбек әрекеті: ағаштағы құрғақ бұтақтарды жинау.** Мақсаты: құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін дамыту. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы

	іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. **"Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны.** Мақсаты: қабырғаға өрмелеу біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар.** "Шеңберді дәлде". Мақсаты: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.	мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. **"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)**	бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **"Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалыс**ты дамыту, секіртпеден секіру.	сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **"Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.

			Мақсаты: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес.	Отбасындағы балалардың музыкалық тәрбиесі.	Психолог кеңесі. Мысалы, «Ересектердің балаларға үлгі көрсетуі, салауатты өмір салтына баулуы».	"Баланың агрессивті мінез-құлқы" атты тақырыпта ата-аналарға кеңес.	Балаға ертегінің маңыздылығы жайлы ата-анамен әңгімелесу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**13.10-17.10.2025ж.** «Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында **ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ**				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Отанды сүю, отбасынан басталады!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Медбике және психологпен бірлескен жұмыс. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың өміріндегі екінші әлеуметтік орта - балабақша туралы, тәрбиелеу мен оқыту үдерістері жайлы әңгімелесу. Әңгімелесу "Баланы еңбекке тәрбиелеу". Психолог кеңесі. Мысалы, «Ересектердің балаларға үлгі көрсетуі, салауатты өмір салтына баулуы». Әңгімелесу, кеңес беру. «Тұмаудың алдын алу жолдары» *- балалармен бірге телехабарларды қарау және олардың пайдасы, маңыздылығы, алуан түрлілігі туралы әңгімелесу.* ***Ата-анаға кеңес: «Ұлттық тағамның бала үшін әлеуметтік маәні»*** *Әлеуметтік маңызы: • дастархан басында бала отбасылық әдет-ғұрыпты үйренеді, • бірлікке, сыйластыққа тәрбиелейді.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз". Мақсаты: балалардың өз төсегіне	Балаларды балабақшадағы еңбек жұмыстарына араластыру, ойын	Балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, өз-өздеріне	"Орындықтарды жуу" Мақсаты: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне	Балабақшадағы еңбек жұмыстарына қатысу, ұжымдық еңбекке үйрету.

үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту. **(еңбек дағдылары)**	бұрышындағы кезекшілікті атқаруға үйрету. Балаларды жұмысты бастап оны аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу. *"Бөлме өсімдіктерін жуу".* Мақсаты: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астынан) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды қолжетімді көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. **(еңбек дағдылары)**	қызмет етуге үйрету, бір-біріне кедергі жасамай еңбек етуге үйрету. *"Бөлме өсімдіктерін суғару".* Мақсаты: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	жәрдемдесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени -гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	Ертегілер мен әңгімелердің кейіпкерлері арқылы «Еңбек түбі – зейнет» ұғымын түсіндіру. Үлкендер еңбегін құрметтеуге баулу. Мысалы: «Бір уыс мақта», « Бұзау бақтым», Қайдан келдің бауырсақ?» деген әңгіме, ертегілер арқылы балаларға барлық заттардың еңбекпен келетіндігін түсіндіру. *"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".* Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(еңбек дағдылары)**
	«Қылқалам ханшасы». Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. *ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу. ҚР Әнұранын шырқау.* **(тіл дамыту, қазақ тілі)** ***Арқан тарту.*** *Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Өрт сөндіруші»*** ***(рөлдік ойын)*** *Құралдар: ойыншық шланг, каска, машина макеті. Барысы: балалар өрт сөндірушілер рөлін ойнап, «отты» сөндіреді.* ***Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* **Дидактикалық ойын "Баспанасын тап". (қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсаты: жануарлар мен жәндіктер туралы балалардың білімдерін бекіту. Ойын шарты: допты әр балаға кезекпен лақтыра отырып, мұғалім сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала жауап береді. **"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.**	***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларды жедел қызмет нөмірлерімен (полиция, өрт сөндіру, жедел жәрдем, газ қызметі) таныстыру. Төтенше жағдай кезінде телефон соғу нұсқауларының негізгі элементтерін көрсету. Әртүрлі төтенше жағдайларда телефон соғу скриптерін әзірлеуге және есте сақтауға үйрету, жедел қызметтерге телефон соғу жаттығуларын жүргізу.* **Дидактикалық ойын «Зат неге ұқсайды?».**	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Өрт қауіпсіздігі*** *Балаларға арналған негізгі ережелер:* *1. Сіріңке, зажигалка – ойыншық емес! → Тек үлкендер ғана қолданады.* *2. Пешке, газға, шамға жақындамау.* *3. Электр құралдарын өз бетімен қоспау.* *4. Шамды, пешті, плитаны бақылаусыз қалдырмау.* *5. Үйде түтін шықса – бірден үлкендерге айту.*

	Қай топ арқанды өз жағына тартып алып, кетсе сол топ жеңіске жетеді. *Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса , құламаған бала жеңіске жетеді.*	*Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады*	**(математика негіздері)** Мақсаты: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру.	**(математика негіздері)** Мақсаты: балаларды бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуге үйрету.	*6. Егер өрт шықса: • «101» нөмірін ата-анасына айту, • Үлкендермен бірге үйден шығу.* *«Менің Отаным Қазақстан» тақырыбында суреттер қарау, әңгімелесу* *Ұлттық ойын «Қыз қуу»*
Таңертенгі жаттығу	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету*				

	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. *Ойын- жаттығу:* Ас атасы - нан. Арпа, бидай ас екен, Алтын, күміс тас екен. Бір түйір нанның қадірін, Тарыққанда білерсің. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Бидай туралы әңгімелесу. *Топыраққа тамыр жайып, өсіп-өн,* *Алтын бидай, дархан дала төсінен* *Мынау байтақ Қазақстан атағын* *Жер жүзіне мәшһүр еткен несібем* *(Мылтықбай Ерімбетов)* **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	*"Нан қалай пайда болады?" суреті бойынша, әңгіме құрастырып айтып беруге үйрету.* *Мақал-мәтел* *Нан астығын жинаймын,* *Елге астық сыйлаймын* (мақал-мәтелді жаттау) **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	*Нанның піскеніне дейінгі еңбек туралы әңгімелесу.* *Дәйексөз* *Мақал-мәтел* *Нан астығын жинаймын,* *Елге астық сыйлаймын* (мақал-мәтелді жаттау) **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	Бидай туралы әңгімелесу. *Топыраққа тамыр жайып, өсіп-өн,* *Алтын бидай, дархан дала төсінен* *Мынау байтақ Қазақстан атағын* *Жер жүзіне мәшһүр еткен несібем* *(Мылтықбай Ерімбетов)* Ұннан жасалатын тағам түрлері туралы әңгімелесу. Балалар киімдерінің түстеріне қарай 4 топқа бөлінеді. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	"Ас атасы - нан" тақырыбында әңгімелесу. ***Нан туралы мақал-мәтелдер жаттау.*** *1. Ас атасы — нан.* *2. Нан— тамақтың атасы,* *Ынтымақ — көптің батасы.* *3. Нан бар жерде ән бар* **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Мергендер жарысы". Мақсаты: балаларды сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұруға; 2–3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіруге үйрету. "Алыптар мен құртақандар"қимылды ойыны **Тіл дамыту** "Еркежан әжей тақпағын мәнерлеп оқу". Мақсаты: балаларды тақпақты толықтай мұқият тыңдауға, мазмұны бойынша сұрақтарға, мәтін жолдарымен жауап беруге	**Музыка** "Тәтті нан". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Көңілді – мұңды". **Қазақ тілі** Қазақ тілі "Сиқырлы бауырсақтар". Ыдыстар. Мақсаты: балаларды "Сиқырлы бауырсақтар" әңгімесімен,	**Дене тәрбиесі** "Алға жүрелеп жылжу". Мақсаты: алға жүрелеп жылжи отырып, екі аяғымен жерде жатқан таяқшалардан аттап, секіруге үйрету және допты аяқты қайшылап отырып-тұрып домалату дағдысын жетілдіру. "Торғай мен мысық" қимылды ойыны. ***Арқан тарту.*** *Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар*	**Музыка** "Адам еңбегіне жыр". Мақсаты: балалардың музыканы тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. "Әуенді сағат" музыкалық - дидактикалық ойын. **Шығармашылық жұмыс** «Бауырсақ»ертегісі тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу, мүсіндеу, құрастыру)*** іс әрекеттерді	**Дене тәрбиесі** "Арақашықты сақтау амалдары". Мақсаты: балаларды ойлы-қырлы тақтаймен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтауға; 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіруге үйрету. "Қос аяқпен секір" қимылды ойыны. **Шығармашылық жұмыс** «Қатық іздеген мысық» ертегісі тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру, сурет салу,***

	машықтандыру, байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. "Нан өнімдері" дүкені. Рөлді және сөздік ойыны.	бауырсақтың дайындалу реттілігімен таныстыру; нан туралы түсініктерін дамыту; ыдыстың жана түрлерімен олардың қолданысымен таныстыру. Сюжетті тірек суреттер бойынша мәнерлеп әңгімелеу "Сиқырлы бауырсақтар". Сергіту сәті "Астық егемін". Көлеңкелі көрнекіліктер бойынша әңгіме құрастыру. Дидактикалық ойын "Дастархан әзірлеу". Есте сақтауға арналған сөздік жаттығу "*Есте сақта". "Ас атасы - нан".* **Шығармашылық уақыт** «Ас атасы нан» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* бормен көлемдері әртүрлі дөңгелектерді салып, ішін тіке жатқан ирек сызықтармен безендіріп, қылқаламмен дөңгелек сұлбасының бойымен, үстінен бояумен бояу техникасына үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексазды екі кесекке бөліп, бір кесегінен бәліш жасау үшін дөңгелектеп, саусақтарымен оны жалпақ етіп жаюға, өздері қалаған ермексазды үзіп алып, дөңгелектеп салма жасауға, бәліштің үстіне салманы орналастырып, екінші ермексаз кесегін есу арқылы жіңішке пішін беріп, жіңішке	*тартысады.* *Қай топ арқанды өз жағына тартып алып, кетсе сол топ жеңіске жетеді.* *Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса , құламаған бала жеңіске жетеді.* **Көркем әдебиет** "Таба нан". Мақсаты: балаларды әңгіме мазмұнымен таныстыра отырып, нанның қасиеті мен бидайдың өзіндік ерекшеліктері туралы ұғымдарын қалыптастыру; әңгімені тыңдау кезінде нанның қасиетін эмоциялық сезіммен қабылдай білуге үйрету. Дидактикалық ойын: "Нан қалай пайда болады?". **Шығармашылық іс-әрекет** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** Сурет салу іс-әрекеті бойынша ертегі кейіпкерлерін аңдарды бейнелеуге машықтандыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін атай мен әжейді мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* Сюжеттік жапсыру: барынша күрделі заттарды, жануарлар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша	таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*домаланған пішінді екі алақанның арасына салып, жалпақтау тәсілін пайдалана отырып, бауырсақты мүсіндеуді үйрету; Бет бейнесін дәндерден жасау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* жазуға арналған жабысқақ қағазды бүктеу арқылы шырша, жүрекше және шеңбер пішіндерін қиып алуға, оларды жіпке шеттерінен жапсыруға, қуыршақ театры шымылдығын безендіруге үйрету; қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін дамыту; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	***мүсіндеу, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* мысықтың бейнесін бормен салу амалдарын үйрету; қағаздың ортасына мысықтың денесі мен аяқтарын доғалы сызық негізінде салып, бір жағына дөңгелек басын, екінші жағына ұзын құйрықты салу тәртібін қалыптастыру; мысық бейнесін дене мүшелері мен сыртқы келбетін сызықтарымен толықтыруға талпындырту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* бөлшектерді біріктіру арқылы мысықты мүсіндеуге үйрету; мүсіндеу кезінде есу, созу әдістерін пайдалана отырып, ермексазбен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* Сюжеттік жапсыру: мысық пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету;

		пішіндермен бәліште безендіріп, мүсіндеуге үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бұру арқылы, бұрыштарын кесіп алып, тостаған қимаүлгісін қағаздың тең ортасына, көлденең орналастырып жапсыруды, тостағанның тең ортасына сол жақтан оңға қарай оюлар жапсыруды үйрету; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* комбайнның суретін құрастыруды ұсынады және де олар неше бөліктен тұратынын сұрайды	арақатынасын ескеру; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* «Оригами»үлгісібойыншақарап айымпішіндерқұрастыру. "Әуенді сағат" музыкалық - дидактикалық ойын. **(музыка)**		
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Желді бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: күзгі желге назар аударту. Іс-тәжірибелік әрекет: жел бағдардың көмегімен желдің күшін анықтау. Балаларға желді, жалауларға, жапырақтарға қарап бар не жоқ екендігін, қай жаққа есетінін байқату. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы.** Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп,	**Аспанды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларды аспандағы болып жатқан құбылыстарды ажыратуға, атауға дағдыландыру; ауа райының құбылмалы екендігін түсінуге үйрету. Балаларды түрлі табиғат құбылыстарымен: ашық, бұлтты, бұлыңғыр таныстыру. **"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын!	**Бағдарлау. Ойын алаңына экскурсия. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балаларды бағдарлау барысына, басынан бастап, аяғына дейін, зейін салып, қатысуға бейімдеу; дүниетанымын кеңейту; өсімдіктер әлеміне деген қызығушылықтарын арттыру. Балаларға балабақша ғимаратын айналып өтіп, аумағында не өсіп тұрғанын анықтауды ұсынады. Көркем сөз. "Ағаш". Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді Орман қандай өмірлі! С. Сейтхазин. Нақтылау: қайсысы ағаштар,	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: танымдық әрекеттерін белсендету; еңбек нәтижесін бағалауды үйрету. Көркем сөз. "Көше тазалаушы". Таныссың ба, бала, менің ісіммен, Көшелерді сыпыратын кісі мен. Қалған-құтқан нәрселерді жұғымсыз Сыпырғышым сыпырады тынымсыз. Ескі-құсқы шүберекті, сүйекті, Қораптарды, түймелерді, тиекті. Шиқылдаған екі жақты арбамен Апарам да аударамын орға мен. Қадыр Мырзалиев Балаларға аула сыпырушының құрал-жабдықтарын атап, сол жабдықтарды жұмыста қалай	**Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы, Жап–жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын сұрау.

	баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау.** Мақсаты: балаларды серуеннен кейін ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды жинау, себетке салу, ойыншықтарды жинау. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **"Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: кеңістікті бағдарлауды үйрету, бір-біріне қағыспау біліктіліктерін дамыту, тәрбиешінің нұсқаулығын тыңдау; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **Дербес әрекет: еркін ойындар, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білу дағды**сын қалыптастыру.**	Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) **Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару.** Мақсаты: балаларды тиісті еңбек әрекеттерін орындауды үйрету. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде	бұталар, гүлдер. **Еңбек әрекеті: жолдарды сыпыру.** Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Үйректер мен аңшылар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты. Ұйымшылдыққа, зейінділікке тәрбиелеу, өз қимыл-қозғалысын басқару біліктіліктерін дамыту, балаларды допты қозғалмалы нысанға тигізуге жаттықтыру, көру қабілеттерін дамыту. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қойып, "бояушы" қандай бояуды қалайтынын сұрап жатады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді.	қолданытынын көрсетуге шақыру. **Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы ойын алаңындағы гүлдерді суару.** Мақсаты: суқұйғышқа, шелекке су толтыру біліктілігін дамыту, суғару кезінде суды ұқыпты пайдалану, ұжымдық жұмысты мадақтау. ***Ұлттық ойын*** ***Үш табан*** *Бұл ойынды үш-төрт баладан топтап екі-үш жерде ұйымдастыруға болады. Ойын шарты бойынша әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. (Бұл ойынның жылдам әрі қызықты өтуіне сеп). Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) «ұшуға» кіріседі. Ұшу дегеніміз-көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіру. Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атуға жолдама алады. Осылай болмаған жағдайда асқ ату бәрі ұшып болған соң бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншыны қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра*	Екі ағаш қылқандарының ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Қылқан жапырақтылардың неге солай аталатынын туралы сұрау. Адам денсаулығына, табиғаттың жануына жағымды ықпалы туралы баяндау. **Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы табиғи материалдарды жинау.** Мақсаты: еңбек етуге ниеттерін ояту, жұмысты таза және тиянақты орындау. **Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы.** Мақсаты: көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. **"Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту.

		шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Жанды лабиринт" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: тепе-теңдікті,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын, тапқырлықты дамыту; бірлескен іс-қимылдардың реттілігін жаттықтыру. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалысты дамыту, допты алға, қолды бүкпей беру біліктіліктерін бекіту; арақатынастарды дамыту.	Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.	*береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі бәсекелесіне кезек беруіне мәжбүр болады. Ереже бойынша ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп, айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық (финал) сайысқа түседі. Бұл шешуші жарыста бірінші және екінші орынға ие болған мергендерге арнаулы жүлделер тапсырылса нұр үстіне нұр.* **Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: балаларға ойынға қажет құрылыс нысандарын тұрғызуды үйрету (үй, и т.б.); ойында табиғи материалдарды қолдану (құм, су т.б.). Ойын мазмұны мен та**қырыбын байытуды дамыту.**	Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, көркем сөз)				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. *Суды үнемдеу дағдыларын қалыптастыру* **Көркем сөз** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Бір үзім нан» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Домала, доп, домала! (екі қолды айналдыру) Балшыққа тек жолама. (сұқ саусақпен ескерту) Жек көремін оныңды, (сұқ саусақпен оң және сол жаққа серпілту) Бүлдіресің қолыңды. (екі колының алақандарын жоғары көтеріп айналдыру) Секіріп өт ордан да, (екі қолыңды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Секіріп өт жолдан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Қуса күшік жетпесін, (баяу жүгіру) Машина басып кетпесін. (машинаның рулін айналдыру) *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Өрт қауіпсіздігі*** *Балаларға арналған негізгі ережелер:* *1. Сіріңке, зажигалка – ойыншық емес! → Тек үлкендер ғана қолданады.* *2. Пешке, газға, шамға жақындамау.* *3. Электр құралдарын өз бетімен қоспау.* *4. Шамды, пешті, плитаны бақылаусыз қалдырмау.* *5. Үйде түтін шықса – бірден үлкендерге айту.* *6. Егер өрт шықса: • «101»*	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Бауырсақ". Мақсаты: балаларды бауырсақпен, соның ішінде нан өнімдерімен таныстыра отырып, нанның бидай дақылынан пайда болатындығы туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Бауырсақ қалай дайындалады?". **«Зообаққа орналастыр». (математика негіздері)** Мақсаты: заттың көлеміне қарап, салыстырып, талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа	**«Жеміс жинау». (математика негіздері)** Дидактикалық мақсаты. Заттарды санауға және олардың екі тобын салыстыруға, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуға үйрету. Қажетті құрал-жабдықтар. Қағаздан жасалған үш себет және үлестірмелі жеміс түрлері. Ойын мазмұны. Үстел үстінде шашырап жатқан жеміс түрлері. Тақтаға шақырылған оқушы жемістерді теріп, үш себетке жинайды. Бірінші себетке - алма, екінші себетке - алмұрт, үшінші себетке -	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Ертегілер елінде** ***Экологиялық қабырға газетін ұйымдастыру*** ***"Жер шарымызды бірге сақтайық!"*** *Қоршаған ортаға адамгершілікпен қарауға және оны қорғауға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.* *Балаларды экологиялық тәртіп ережелерімен таныстыру.Табиғатқа деген мейірімділікке тәрбиелеу.* *Қоршаған ортамен және табиғатпен таныстыру*	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **«Үйдің есігін жабайық». (математика негіздері)** Ойынның мақсаты: заттарды өлшемі бойынша салыстыруға, жуан және жіңішке заттарды ажыратуға жаттықтыру. Ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: үйдің, есіктің суреттері. Ойынның мазмұны: қағаздан қиылған, есігі жоқ үйдің

	нөмірін ата-анасына айту, • *Үлкендермен бірге үйден шығу.* **Көркем әдебиет** **"Масақ" украин халық ертегісі** ертегісінің мазмұнымен таныстыру; ертегі мазмұнын мұқият тыңдап, кейіпкерлердің сөздерін сұрақтарға жауап беруге пайдалануға талпындыру; **Шығармашылық іс-әрекет** "Бидай масағы". Балалар іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* бидай алқабы көрінісін салуды үйрету; бидай масақтарын бор және саусақтарды басу арқылы салу техникасын игерту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаз кесектерімен бидайды мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дөңгелектерді және сопақша пішіндерді қию дағдыларын жетілдіру. Тар жолақтарды көлденеңінен қию, шаршыдағы бұрыштарды қиюды бекіту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды "Масақ" украин халық ертегісіндегі масақты оригами әдісі бойынша құрастыруға үйрету. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	орналастырып, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, ауызекі сөйлеу тілін жетілдіру. Көрнекіліктер: зообақ торлары, әртүрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын шарты: зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін, т.б.. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанының себебін пілдің үлкен, қоянның кішкентай екенін, сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтады *Зообақтағы қауіпсіздік ережелері* *(суретпен жұмыс)* "**Әуенді сағат" музыкалық - дидактикалық ойын. (музыка)**	әртүрлі жемістер теріледі. Әр себеттегі жемістерді алдымен бір бала санайды, кейін барлығы хормен салыстырады. Екі себеттегі әртүрлі жемістерді салыстырады. Мысалы: «Себеттегі алмалар нешеу? Себеттегі алмұрттар нешеу? Бірінші себеттен бір алма, ал екіншісінен бір алмұрт алып қой. Осылайша әрі қарай жалғастыр. Себеттегі алмұрт қалды ма? Неше алма қалды? Неше алмұрт қалды? Алмұрттың алмадан қаншасы кем? Қаншасы артық? Алмұрттың пішіні неге ұқсайды, алманың пішіні неге ұқсайды?» деген сұрақтар қоя отырып, ойынды әрі қарай жалғастыруға болады. **«Телевизия» сюжетті-рөлдік ойыны** **Ұйымдастыру жұмысы:** **Көркем шығармалар оқу** - «Телефон», К. Чуковский - «Шам сым бойымен қалай жүреді?» Б. Житков - «Неткен ғажайып ел » М. Әлімбаев **Өнімді іс-әрекет түрлері** - сүйікті теле хабардан бағдарламалар құрастыру; - «Шартылдақтар», түрлі хабарлардың белгілерін дайындау; - анимациялық суреттер дайындау; - өлең, тақпақтар жаттау. **Балалармен әңгімелесу** - бұқаралық ақпарат құралдары туралы, адамдар тіршілігіндегі телевизияның рөлі туралы; - «Телевизия не үшін керек»,	*кезінде балалармен жұмыс жасаудағы ең маңызды мақсат - балаларды туған табиғатының сұлулығын көруге және түсінуге, барлық тіршілік иелеріне ұқыпты қарауға, алған білімдерін күнделікті өмірде қолдануға үйрету.* *Экологиялық тәрбиес - біздің заманымыздың* қажеттілігі: балаларға адамның табиғатпен байланысын, оған тәуелділігін көрсету, табиғи процестердің мәнін, табиғат заңдылықтарын, үйлесімділік пен сұлулықты ашу қажет. Табиғаттың құндылығын жеткізу үшін ұжымдық жұмыс жасау. "Жершарымызды бірге сақтайық!". Бұрын мен ватман қағазының парағына бір жағынан тірі және әдемі, екінші жағынан қираған және сұр түсті табиғаттың символы ретінде ағаш салдым. Сондай-ақ дұрыс және бұрыс экологиялық мінез-құлықты сипаттайтын шағын суреттер және бұл қабырға газетінің негізіне айналды. Содан кейін сабақта балалар мен мен табиғат (планета) үшін ненің жақсы, ненің жаман екенін, адамдардың қандай әрекеттері табиғатты құртып, қайсысы сақтайтынын еске түсірдік. Осыдан кейін балалар суреттерді жапсырып, үлестірді.	суретін балаларға тарату. Жуан және жіңішке есіктерді үйдің өлшеміне сай келтіріп салуды ұсыну. **«Күн мен жаңбыр» музыкалық-дидактикалық ойын** Ойынның мақсаты: балаларды музыканың әртүрлі сыр-сипатын ажыратуға баулу (көңілді, ойнақы, сабырлы, мұңды). Шығармалардың көңіл-күйін сезіне білуге үйретеді. Ойынның шарты: көңілді күн мен бұлттың суреттері бейнеленген карточкалар таратылады. Балалар екі түрлі шығарманы тыңдап, әуен сипатына сәйкес суретті көрсетеді.

			«Сүйікті телехабарлар», «Теледидарды немен алмастыруға болады»; **Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті** - «Тұрмыстық техника» қоршаған ортамен таныстыру; - электр техникалары тұрған бөлмеге саяхат жасау. *ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ* *Электр техникалары туралы, қауіпсіздік ережелері туралы таныстыру*		
Балалармен жеке жұмыс	**«Мынау қай пішін?» (математика негіздері)** Мақсаты: геометриялық пішінді сипалап анықтау арқылы айта білу. Көрнекілік: картоннан жасалған геометриялық пішіндердің 5 түрі. Барысы: бала топқа қарап тұрып, қолын артқа ұстайды. Тәрбиеші оның қолына геометриялық пішінді ұстатады. Бала оны сипап байқап, балаларға көрсетпей атын атайды.	«Мақал мәтелдер». Мақсаты: айтылған мақал-мәтелді қайталап айтып беруге дағдыландыру. **(қазақ тілі)**	Артикуляциялық жаттығу **(тіл дамыту, қазақ тілі)** «Кім қалай дыбыстайды?» (баламен жеке жұмыс - түрліше тембрлік құбылыста айту) - А, аа, аа, а, а, аааааа ... ... (қуанышты дауыспен). - Ааа, аа, а, а, ааа ... ... (аянышты дауыспен). - А, аа, аааа, а, ааа ... ... (таң қалған дауыспен). 1 минут жұмыс істеңіз. Екінші баламен (и), үшінші баламен (о) дыбысымен жұмыс істеуге болады. Фонетикалық жаттығуларды екінші тілді (орыс тілі, ағылшын тілі, француз тілі т.б..) үйрету мақсатына қарай да қолдануға болады. Ол үшін педагог қандай дыбысқа аса мән беру қажет екендігін анықтап алуы тиіс.	Кел, жазайық. Мақсаты: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.	Дөңгелектерді және сопақша пішіндерді қию дағдыларын жетілдіру. Тар жолақтарды көлденеңінен қию, шаршыдағы бұрыштарды қиюды бекіту. **(жапсыру)** *ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ* *Электр техникалары туралы, қауіпсіздік ережелері туралы таныстыру*
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Күнді бақылауды**	**Ауладағы адамдардың**	**Желді бақылауды**	**Теректі бақылауды**	**Иттерді бақылауды**

	жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем әдебиет, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері. Күз мезгіліндегі күн туралы мәлімет беру; күз мезгілінде киілетін киімдердің атауларын пысықтау; ұғымталдыққа тәрбиелеу. **Жұмбақ жасыру.** Ар жағында орманның, Ар жағында таулардың, Алтын кеспек домалар. (Күн.) - Балалар, күн қайда орналасқан? (Күн аспанда орналасқан.) - Күннің нелері бар? (Сәулелері бар.) - Күн қалай қыздырады? (Күн қатты қыздырады. Бүгін күн ыстық.) - Балалар, күннің ыстық екенін қайдан білдіңдер? Иә, балалар, біз күзгі киімдерімізді киіп жүрміз. Күндіз күн жоғарыда тұрғандықтан, күн ыстық болады. Таңертең және кешке күн салқын болады. **"Жұбыңды тап" ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Зейінділікке, байқағыштыққа, шапшаңдыққа, кеңістікті бағдарлауға баулу. Ойыншылар тізіліп тұрады. Педагог әр балаға бір суретті таңбалауыштан (фишка) таратып береді. Педагогтің белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті	**еңбектерін бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды қырағылыққа, сұрақтарға толық жауап бере білуге баулу; еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу. - Балалар, сендер жұмыс істей білесіңдер ме? - Ендеше, балалар, бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. - Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күрейді. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, оның қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп, орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Құғыншы бала орамал тастаушыға орамалды тигізсе,	**жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту. Желдің әлсіз немесе күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу. Ағаш қозғалса желдің күшті болғаны, шөп тербелсе желдің әлсіз болғаны. Күзгі желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел.) Тақпақ. Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара, дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! **"Қол ұстасып жүру" ойыны. (қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету (орталар қарама-қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай); ұжымдық сезімге тәрбиелеу. **Еңбек әрекеті: үй өсімдігін отырғызу (тәрбиешінің көмегімен).** Үй өсімдігін отырғызуды бақылау. Мақсат-міндеттері. Жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. **"Ойлан, асықпа" ойыны.**	**жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру,тіл дамыту)** Мақсат-міндеттер: ағаштың құрылымын еске түсіру, "терек мамығы" ұғымын бекіту; ұғымталдыққа тәрбиелеу. **"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту)** Мақсат-міндеттер: жеміс, көгөніс, жидек, гүл, ағаштардың қайда өсетінін анықтау; байланыстырып сөйлеу мәдениетін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру. Құралдар: өсімдіктердіктер салынған карточка-суреттері. **"Кім бірінші?" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: балаларды тура бағытта белгі бойынша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, достық қарым-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. **Еңбек әрекеті:** өскіндері суару. Мақсат-міндеттер: балаларда қарапайым еңбек дағдыларын	**жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Иттердің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасауға тәрбиелеу. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (бүршіктер мен жапырақтарды жинау). Мақсат-міндеттер. Қарапайым тапсырмаларды орындау іскерліктерін жетілдіру. **Қимыл-қозғалыс ойындары: “Қоймадағы тышқандар”. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері.Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру;ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру; ұжымда ойнауға тәрбиелеу. Барысы: алаңның ортасына 8-10 см арақашықтықта екі бірдей сызық сызылады. Алаңның шеттерінде 1-2 адым қашықтықта мысықтың үйі сызылады. Ойыншылар мысықты таңдап алады. Қалғандары тышқандар болады. Тышқандар қоймадағы дәндерді жинауға

	таңбалауыштары (фишка) бар балалар жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті таңбалауыштар (фишка). Әрбір таңбалауыштың жұбы бар. Түрлі түсті таңбалауыштар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға болады. **Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау.** Мақсат-міндеттері. Балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. **"Допты ұстап ал" қимылды ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Допты екі қолмен ұстап алуға дағдыландыру;ептілік пен шапшаңдықтарын дамыту.	онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау.** Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесе жұмыс істеуге баулу. **"Шеңберден шеңберге" жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жерде жатқан бір шеңберден екінші шеңберге секіріп өтуге машықтандыру; секіріп жылжығанда мұқиятты болуға, шеңбердің шетін баспауға дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Құралдары: үш-төрт шеңбер. **Балалардың еркін ойыны.** Мақсат-міндеттері: ойын түрлерін өз қалауларымен таңдау; ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	**(қоршаған ортамен танысу)** Мақсат-міндеттері. Зеректікке, тапқырлыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне - айқын, ыстық, жарық., шуақты, нұрлы, жайдары .... «Аспан» сөзіне - бұлт, көгілдір, жаңбырлы, ашық, бұлтты ... сияқты сәйкес келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. **"Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кегли арасымен баяу және ептілікпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегли. **Балалардың еркін ойыны.** Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.	қалыптастыру. **Балалардың еркін ойындары.**	келе жатады. Ал мысық осы кезде оларды ұстауға тырысады. Ұстап алған тышқанды “мысық” үйіне апарады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құрдастарымен қарым-қатынасқа түсе білуін қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *Суды үнемдеу дағдыларын қалыптастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	"Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйрету керек?" ата-аналарға кеңес.	«Отбасының салауатты өмір салтын сақтауға бағытталған дәстүрлері» атты сұрақ-жауап.	Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында ЖРВИ кезінде балалар өздерін қалай ұстау керек?»	«Салауатты өмір салты ережелері», «Балаларға ыңғайлы киім таңдау» тақырыптарында әңгіме жүргізу.	Ата-аналарға кеңес "Өрт қауіпсіздігі".

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**20.10-24.10.2025ж.** «Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Отанды сүю, отбасынан басталады!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес: "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру". Серуен кезінде балалармен бірге жолда жүру ережесін сақтауға, автоинспектордың жұмысына назар аударту. ***Ата-аналармен әңгімелесу*** ***Неге ұлттық тәрбие маңызды?*** *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	«Асхана бойынша кезекшілік». Мақсаты: балаларды кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауға үйрету. Қолды мұқият жуу, кезекшінің киімін кию, үстелді дұрыс қою. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалаңыз. Еңбек	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсаты: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы мұқият, жылдам орындау. **(еңбек дағдылары)**	"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезенің ернек тақтайларын дымқыл шүберекпен сүртеміз". Мақсаты: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып	"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету". Мақсаты: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған	**"Бөлме өсімдіктеріне бүріккіш пистолеттен су бүрку".** Мақсат-міндеттері. Жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғалдың қажеттігі туралы түсініктерді бекіту;

	дағдыларын дамыту, үстелді жабдықтауда тәртіпсіздікті көре білу. **(еңбек дағдылары)**		сығу, ластанған кезде оны сумен шаю. **(еңбек дағдылары)**	іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауды үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. **(қоршағанәлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, сурет салу)**
	"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. (тіл дамыту, қазақ тілі) Мақсаты: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті.) **«Сипап сезу арқылы санау» дидактикалық ойыны (математика негіздері)** Мақсаты: Сипай сезіп санау арқылы қарамай-ақ екі топтағы заттарды салыстыруға үйрету (артық, кем, тең); санау дағдыларын бекіту; салыстыруда беттестіру тәсілін қолдана білу ***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларды жедел қызмет нөмірлерімен (полиция, өрт сөндіру, жедел жәрдем, газ қызметі) таныстыру.* *Төтенше жағдай кезінде*	**«Зообаққа орналастыр». (математика негіздері)** Мақсаты: заттың көлеміне қарап, салыстырып, талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастырып, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, ауызекі сөйлеу тілін жетілдіру. Көрнекіліктер: зообақ торлары, әртүрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын шарты: зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін, т.б.. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанының себебін пілдің үлкен, қоянның кішкентай екенін, сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтады ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Дидактикалық ойын «Қауіпті заттар»***	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; *«Домбыра»* Ұлттық музыкалық аспаптардың түрлері, оның қызметі туралы түсінік беру; әртүрлі тәсілді қолдана отырып құрастыруға үйретуді жалғастыру; эстетикалық талғамдарын қалыптастыру; *асықтарды орналасуына қарай сәйкестендіру, тілін дамыту,* саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыпты жұмыс істеуге, әдемілікке, еңбекті бағалауға тәрбиелеу. **(музыка, құрастыру)** *Ұлттық ойын* ***Арқан тарту.*** *Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.* *Қай топ арқанды өз жағына тартып алып, кетсе сол топ жеңіске жетеді.* *Екі бала тартысқанда қай бала*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бала қауіпсіздігі-басты назарда»*** ***Тапсырмалар:*** *үйде орын алуы мүмкін қауіпті жағдайлар туралы түсініктерді бекіту, күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету; есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту; жәбірленушіге жанашырлықпен қарауға тәрбиелеу.* ***Материал:*** *үйде қауіпті жағдайда тұрған балалардың суреттері.* **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері.	*«Достық» шеңбері.* Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз, Жарқыраған күндеймыз, Табиғатты қорғаймыз. Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. Қазақстан Республикасының алғашқы Елбасы және қазіргі президенті жайлы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, қазақ тілі)** **«Қос дабыл» музыкалық-дидактикалық ойын (дыбыстың биіктігін ажыратуға арналған ойын)** Ойынның мақсаты: балаларға аспаптар арқылы дыбыстың биіктігін ажыратуға үйрету. Ойынның барысы: балалар екі шеңбер жасап тұрады. Сыртқы (үлкен) және ішкі (кішкентай.) Ойын кезінде тәрбиеші керменің әр жағында тұрады. Балаларға көрсетпей, үлкен немесе

	телефон соғу нұсқауларының негізгі элементтерін көрсету. Әртүрлі төтенше жағдайларда телефон соғу скриптерін әзірлеуге және есте сақтауға үйрету, жедел қызметтерге телефон соғу жаттығуларын жүргізу.	***Мақсаты:*** *Балалардың өмірімізге, денсаулығымызға қауіпті заттар туралы түсініктерін қалыптастыру, бекіту.* ***Ойынның жүрісі:*** *Тәрбиеші балаларға бірнеше суреттердің ішінен қауіпті заттарды табуды ұсынады және оның қандай қауіп әкелетінін сұрайды.*	*өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса , құламаған бала жеңіске* жетеді.	Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	кішкентай дабылда ойнайды. Үлкен дабылда ойнағанда сыртқы шеңбердегі балалар айналып жүріп әндетеді, кіші дабылда ойнағанда ішкі шеңбердегі балалар айналып жүріп ән салады. **(музыка)**
Таңертенгі жаттығу	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, екіге бөлінген секіртпе төменде. 1-2-секіртпені жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен тұру; 3-4-бастапқы қалып: аяқтарын сәл ашып тұру, секіртпе төменде. 1-оң жаққа бір қадам жасап, секіртпені жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-тік түзелу, секіртпені жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, секіртпені екі бүктеп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- отыру, секіртпені жоғары көтеру; 3-4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты иықтың деңгейңнде қою, секіртпе иықта. 1- денені оңға бұру; 2-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты сәл ашып, секіртпені арт жаққа ұстап тұру. Секіртпені алға қарай айналдыра отырып, кішкене үзіліс жасап, екі аяқты ауыстыра отырып, бір орында қос аяқпен секіру. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығу:				

	Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады. *ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу.* *ҚР Әнұранын шырқау.* (тіл дамыту, қазақ тілі) .	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; *«Менің Отаным» әңгімелеу «Отан» әр адамның туып-өскен жері, атамекені екенін түсіндіру.Отан туралы әңгімелеп айтуға үйрету. Туған жерді құрметтеуге тәрбиелеу*	*Бір тал кессең, он тал ек! Ағаштың қоршаған ортаға пайдасы туралы айту. Балаларға базарлық* ***«Табиғатты аялап жүрсің бе?»*** *https://youtu.be/sdMwvuy03tQ* **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	*- Сәлем, саған, ыстық жерім! Сәлем, саған, туыс елім! Ыстық маған ошақ үйім, Домбыраның қоңыр күйі!* *Бір-біріне жылулық сыйлап, еліміз туралы, достық туралы, әңгімелесу.* **(тіл дамыту, қазақ тілі**	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* *Туған ел, Отан туралы мақал-мәтел жаттау.*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Кедергілерден сүрінбей өтіп көр". Мақсаты: балаларды қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіруге; допты екі қолымен бастан асыра кедергі арқылы лақтыруға үйрету. "Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны. **Тіл дамыту** "Жыл құстары жылы жаққа ұшты. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ұ], [ү] дыбыстары". Мақсаты: балаларға жыл құстары туралы түсіндіру; [Ұ], [Ү] дауысты дыбыстар жөнінде ұғымдар қалыптастыру; дауысты дыбыстардың сөздердің құрамында жіңішке және жуан болып естілуін түсіндіру. Қозғалмалы ойын: "Қаздар! Ұшыңдар!". ***Күй күмбірі***	**Музыка** "Көгершіндер әні". Мақсаты: балалардың көгершіндер туралы әуенді қабылдауға қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбысты есту қабілетін жетілдіру. Дидактикалық ойын: "Көңілді паровоз". **Қазақ тілі** Қазақ тілі "Сиқырлы бауырсақтар". Ыдыстар. Мақсаты: балаларды "Сиқырлы бауырсақтар" әңгімесімен, бауырсақтың дайындалу реттілігімен таныстыру; нан туралы түсініктерін дамыту; ыдыстың жана түрлерімен олардың қолданысымен таныстыру. Сюжетті тірек суреттер бойынша мәнерлеп әңгімелеу "Сиқырлы бауырсақтар". Сергіту сәті "Астық егемін". Көлеңкелі көрнекіліктер	**Дене тәрбиесі** "Кедергілерден секіру". Мақсаты: бір қатарға қойылған (5 м) кеглилардың арасымен оң және сол аяқпен кезек секіру дағдысына үйрету. "Қоян" қимылды ойыны. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Бұлбұл". Мақсаты: балаларды бұлбұлдың сыртқы келбетімен таныстыра отырып, бұлбұл туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Құстар қалай дыбыстайды?". **Шығармашылық жұмыс** «Жыл құстары» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты	**Музыка** "Көгершіндер әні"пысықтау Мақсаты: балалардың көгершіндер туралы әуенді қабылдауға қабілетін арттыру; әнді тыңдауда дыбысты есту қабілетін жетілдіру. Дидактикалық ойын: "Көңілді паровоз". **Көркем әдебиет** "Мысық, қораз және түлкі" ертегісі. Мақсаты: балаларды "Мысық, қораз және түлкі" орыс халқының ертегісі мазмұнымен таныстыру. Дидактикалық ойын: "Жыл құстарын тап". **Ертегі желісі бойынша шығармашылық іс-әрекет ұйымдастыру.** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* мысықтың денесін трафарет	**Дене тәрбиесі** "Кедергілерден сүрінбей өтіп көр". Мақсаты: балаларды қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіруге; допты екі қолымен бастан асыра кедергі арқылы лақтыруға үйрету. "Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны. **Музыка** "Күз әуені". Мақсат-міндеттері. Балаларды әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысын үйрету. ***Арқан тарту.*** *Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі*

	"Күй тыңдайық, балақай!" балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; *«Домбыра»* Ұлттық музыкалық аспаптардың түрлері, оның қызметі туралы түсінік беру; әртүрлі тәсілді қолдана отырып құрастыруға үйретуді жалғастыру; эстетикалық талғамдарын қалыптастыру; *асықтарды орналасуына қарай сәйкестендіру, тілін дамыту,* саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыпты жұмыс істеуге, әдемілікке, еңбекті бағалауға тәрбиелеу. **(музыка, құрастыру)** ***Ұлттық ойын*** ***«Қыз қуу»*** *Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды (ағаш атпен) қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса сол бала жеңіске жетеді.*	бойынша әңгіме құрастыру. Дидактикалық ойын "Дастархан әзірлеу". Есте сақтауға арналған сөздік жаттығу "*Есте сақта". "Ас атасы - нан".* **Шығармашылық жұмыс** **«Құстарға ұя жасаймыз»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру,құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша кеңістікті дұрыс пайдаланып,дәптердің ортасына қарай нүктелер салу арқылы, геометриялық пішіндерден үшбұрыш,шаршы, дөңгелек ұя жасау дағдыларын дамыту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ұяның мүсінделу жолдарын көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы ұяны мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын геометриялық пішіндерден ұяны жапсыруға қажетті элементтерді таңдап қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*геометриялық пішіндерді пайдалана отырып ұя құрастыру дағдыларын дамыту. Балалар сопақша тік төртбұрыштың үстіңгі жағына үшбұрышты орналастырады да, тіктөртбұрыштың ортасына	дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* құстың сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы құсты мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден құстар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту.	арқылы құрастырып, екінші жағына стақандағы сүтті салуға дағдыландыру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ертегілердің қарапайым сюжеттерін бейнелеуге үйрету; алақан арасына салып домалақтау тәсілін үйрету; бөлшектерді бір-біріне біріктіру іскерліктерін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерін мүсіндеуге қызығушылықтарын арттыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* үлкен үшбұрышты шаршыдан денесін қиып аламыз.Кішірек үшбұрышты алып,түлкінің басын жасаймыз.Енді құлақтарын желімдейміз. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; құрастыра отырып, түлкі жабайы жануары туралы білімдерін толықтыру; «оригами» әдісі туралы мағлұмат беру. ***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	*баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады. Қай топ арқанды өз жағына тартып алып, кетсе сол топ жеңіске жетеді. Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса , құламаған бал***а жеңіске жетеді. (дене шынықтыру)** **Шығармашылық жұмыс** «Күзгі ағаш» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* дәстүрден тыс сурет салу техникасымен пекин орамжапырағы арқылы, беттестіру әдісімен бейнелеу техникасын қалыптастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* бірнеше бөлектен тұратын 2-3 заттарды бір біріне біріктіруді, саусақ ептілігімен пішінді бұзбай, таза, ұқыпты орындауға қол жеткізу. Жапырақтың түрлі-түсті гаммасын беруде әр түрлі ермексазды пайдалану *Жапсыру және құрастыру іс-әрекеті бойынша* ағаштың қиылған үлгісінің үстіне өзде рі қалаған жерге түрлі-түсті макарондарды құрастырып, жапсыруды үйрету;
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				

	(өзіне қызмет ету)				
Серуен	**Сауысқанды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың сауысқан құсы туралы түсініктерін тиянақтау; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). **Еңбек әрекеті:** шығарылған материалдарды жинау. Мақсаты: балаларды серуеннен кейін орындарын ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды тазалау және жинау, себетке салу. **"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар?	**Құстың ұшуын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: құстардың түрлілігі, олардың қозғалу тәсілі жайлы түсініктерін нақтылау. Педагог ұшып-қонып жүрген құстардың қимылдарына көңіл аударады, балалардан құстар неге дәл осылай қимылдайтынын анықтайды. Қанаттардың көмегімен құстар бір орыннан, екінші орынға, жерді баспай, ұшып, қалықтайды. Құстардың қанаттары қауырсындардан тұрады. Құстар аяқтарымен жүреді де секіреді. Мысалы, түйеқұс жылдам жүгіреді. Құстар әуеде қанаттарын желкендей жайып, қалықтайды. Мысалы, бүргіт биік ұшып, қалықтап, қорегін аңдиды. Балаларға құстардың ұшып, қалыптап жүретінін бейнежазбадан көрсету. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: ағаш үгінділерімен бақша үлескесін жабу. Мақсаты: жұппен жұмыс жасауға үйрету; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **"Қайда жасырылғанын тап" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсаты: кеңістікті бағдарлауға, ақыл-ой қабілетін дамыту. **"Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы.** Мақсаты: балаларды мәтіннің	**Торғайды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: торғайдың тіршілігі, сыртқы ерекшеліктері жайындағы түсінік пен білімді тиянақтау, құстарды аялау сезімін тәрбиелеу. Торғайдың адамға жақын, бір топ болып мекендейтінін байқату; торғайдың, қыстағы тіршілігі мысалында көрсетіп, өте төзімді, батыл құс екеніне көңіл аудару. Торғайдың сыртқы дене пішініне қарағанда, қоңыр, сұр, қара түстерді байқауға болатынын көрсету. "Торғай". Торғай, торғайсың, Жылдамсың, сондайсың, Шырылдап қоймайсың, Ұшасың, талмасың. Шомылып ал шалшыққа, Қона ғой біздің баққа. Д. Ахметова. **"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын алаңының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам,	**Құстарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: балалардың аула құстары, олардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілікке, қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға ойын алаңына, бау-бақшаға ұшып келген құстардың дыбыстарын тыңдап, ажыратуды ұсынады. Құстардың түрі көп болмаса, педагог смартфонына жазылған құстардың дыбыстарын тыңдатып, дұрыс атауды ұсынады. Балалар құстардың үнін сөзбен қалай айтуға болатынын түсіндіреді. Торғай - шырылдайды. Қарға - қарқылдайды. Сауысқан - шықылықтайды. Бөдене - бытпылдайды. Бұлбұл - сайрайды. **"Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы.** Мақсаты: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. **Еңбек әрекеті:** ағаш тұқымдарын жинау. Мақсаты: балаларды тұқым жинауға ынталандыру. **"Ит пен торғай" қимыл-**	**Топырақты бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсат-міндеттері. Ауа райына байланысты топырақтың қасиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ. Асқаржан Сәрсеков «Күзгі көрініс».** Күздің салқын самалы Аймалайды маңдайдан. Алып қашып барады Жапырақты сарғайған. Тыныстаған ырғалып Бақ-бау қандай, гүл қандай? Сары қыздар сырласып, Сыбырласып тұрғандай ... **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң

	Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. **"Ұстап ал" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; достық қарым-қатынастарды дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Мені қуып жет". Мақсаты: жалтарып, бағытты өзгертіп жүгіруді дамыту.	мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. ***Ұлттық ойын*** ***Алақан соқпақ*** *Ойынға қатысушы балалар үйге немесе оңаша жерге жиналады да, дөңгелене отырады. Орталарынан бастаушы белгілейді. Оған сүлгі (орамал) беріледі. Бастаушы шеңбер ішін айнала жүріп біреуге –Алақанды тос!-дейді. Ол тосқан кезде бастаушы оның алақанына сүлгіні тигізіп -Сүлгі қайда?- деп сұрайды. Сонда ойыншы «анада» -деп бір баланың атын атайды. Аты аталған ойыншы орнынан тұрып алақанын тосады. Бастаушы-сүлгі қайда?- деп атын айтады. Ойын осы ретпен жалғаса береді. Жақсы өлең айтып ән салғандар ұпай жинайды.* **(қарым-қатынас іс-әрекеті,)**	оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды құмнан қағып, жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. **"Кім жоғары?" ойыны.** Мақсаты: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру.	**қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсаты: ит пен торғайға тиесілі қылықтар жайлы білімдерін бекіту; дауысты басқаруға үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Әуе таяқ*** *Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10 –ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да, бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады. Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы таяғын лақтырады да, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.* Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: допты астыңғы жақтан бір-біріне лақтыру дағдыларын бекіту.	бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Өз бетімен ойналатын ойындар: әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.

			Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". Мақсаты: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға, суды үнемді пайдалануға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Айна» ертегісн оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұрып оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жатып аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массажды кілемшеде аяқ ұшымен және өкшемен айналу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар,ден шынықтыру)*				
Бесін ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,	Шығармашылық іс-әрекет "Үйрек". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(жапсыру,***	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Тыраулайды тырналар". Мақсаты: балаларды тырнамен	**Математика негіздері** "Көлдерге қонған үйректерді санайық".	**Вариативтік компонент Қызықты математика "Шағалалар" дидактикалық**	**Тіл дамыту** "Балалардың қолынан қорек іздеген тиіннің суреті

үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***сурет салу, мүсіндеу, құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* Дымково ойыншығы өрнектерінің элементтерімен үйректің сұлбасын қылқаламның көмегімен безендіруді үйрету; «Дымково ойыншықтары» туралы жалпы мәліметтер беру; жыл құстарының тіршілігі жөнінде білімдерін пысықтау; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; халық қолөнеріне қызығушылықты ояту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кесекті үзіп, домалату, есу арқылы аққуды мүсіндеуге үйрету; бөлшектерді біріктіру іскерліктерін дамыту; қырнауыштың көмегімен тырнау арқылы аққудың қауырсындарын жасауға, ермексазды бүгу арқылы үйректің мойнын жасауға үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне жапсыру арқылы, үйрек жапсырмасын жасауға үйрету; майлықты шеңбер етіп қиып алып, құстың денесіне жапсыруға үйрету; балаларға жыл құстары туралы түсінік беріп, қамқорлыққа, мейірімділікке тәрбиелеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту. **Сюжетті-рөлдік ойын.**	таныстыра отырып, тырнаның ерекше қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту. "Тырна туралы не білесің?" шығармашылық ойыны. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". **(көркем әдебиет)** Мақсаты: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты	Мақсаты: балаларды заттарды ғана емес, шығарылған дыбыстарды да санауға болатынымен таныстыру. Дамытушы жаттығуы. "Құс қайда ұшты? Көрсет." **"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны.** **(сөйлеуд дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді. ***Қауіпсіздік сабағы «Жүргізушілер. Гараж. Жол полициясы» сюжетті-рөлді ойыны*** **Ұйымдастыру жұмысы:** **Көркем шығармалар оқу** - «Мен не көрдім» Б. Житков - «Түрлі доңғалақтар» В. Сутеев - «Жүргізуші» Б. Житков - «Егер шам жанса» С. Михалков **Өнімді іс-әрекет түрлері** - жолдың сызбасының жоспарын дайындау; - жүргізушінің құжатын, жол бағытының қағазын дайындау; - ойынға қажетті атрибуттар дайындау.	**ойыны** **"Не өзгерді?"** Мақсаты: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады.	бойынша әңгіме құрастыру". Мақсат-міндеттері. Балаларға сурет бойынша әңгіме құрастыруды түсіндіру; суретті сипаттауда, сол суреттегі оқиғаларға қатынасын білдіру үшін, өз ойын айту түсіндіріп амалдарымен таныстыру. **Қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** «Мысық пен тышқан». Мақсат-міндеттері. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Құралдар: мысық пен тышқанның маскасы. Ережесі: балаларды шеңберге тұрғызып, араларынан мысық пен тышқанды белгілеп, мысық тышқанды қуады, тышқан мысықтан қашады. Тышқан ұсталып қалса, балалар ауысып, ойын басынан бастап ойналады. **"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан кейін жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда

	"Асхана". Мақсаты: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Асхана жиһаздары (үстел, орындықтар), асхана қызметкерлерінің киім үлгілері мен (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері). Барысы. Алдымен педагог балалармен аспаздың адамдар (тұтынушы) үшін түрлі тағамдар әзірлеу жұмысы жайлы әңгімелеседі. Суреттер көрсетеді, педагогикалық жағдаяттарды шешеді. Алдымен педагог балалармен бірге белгілі тағамдар тізімін, ас мәзірін құрастырады. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақытта журналдарданойында пайдаланатын түрлі тағамдардың фотосуреттерін қиып алады. Педагог адамдар келгенше жұмысшылардың жұмысын бақылауда ұстайды (балалардың орындарында отырып). Барлық тағамдар дайын болғаннан кейін, балаларды (тұтынушыларды) ас бөлмесіне шақырады. Келушілерге даяшы ас мәзірін ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз ас әзірлеуді	мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі.	**Балалармен әңгімелесу** - «Кімнің ата-анасында машина бар?», «Жүргізушілер деген кім?», «Олар немен айналысады?», «машинаны қайда қояды?» «Жол полициясында кім жұмыс істейді?», «жол полициясы деген кім?», «Жол полициясының қызметкерлері қандай киім киеді?», «Не үшін олар арнайы киім киеді?», «Жолда не болар еді, егер ...» **Дидактикалық ойындар** - «Сөзді аяқта» - «Гараждар» **Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті** - автотұраққа саяхат; - «Әркім жол белгілерін білу қажет» қоршаған ортамен таныстыру.		болғаны бейнеленген суреттер тізбегіне қарап, балалар педагогпен бірге жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары. Суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар ұшқындары, бүршік ату, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны.

	көрсетеді, даяшы балаларға асты әкеліп, "төлем" қабылдайды. Балалар "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жана сөздерді айту керек. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, қосымша сұрақтар қояды, балалардың әрекетін белсендету үшін. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адамдар дәмді, әсем безендірілген тағамдардан дәм тату үшін, асхана жұмысшылары тынбай еңбектенеді; "рахмет" ,"өтінемін"сөздерін қолдану, дастархан басында шуламау, асты дұрыс шайнау, асхана құралдарын дұрыс қолдану -адамның қоғамдық орындарда ережелерді орындау-негізгі міндеттері. *Асханадағы қауіпіздік ережелері туралы әңгімелеу*				
Балалармен жеке жұмыс	**«Сиқырлы суреттер».** Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі сурет қиындылары. Ойынның мазмұны: балалар алдарындағы үлгі бойынша қиындылардан сурет құрайды. Сурет бойынша әңгіме құрауды ұсыну.	**"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді.	**«Танып ал да, атын ата».** Ойынның мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ойыншықтар немесе суреттер. Ойынның мазмұны:балаларға әртүрлі ойыншықтарды көрсету. Ортаға бір-бір баладан шақырып, бір ойыншықты алып, оның түр-түсін, пішінін, қасиетін анықтауды және сол ойыншық жайлы әңгіме құрауды немесе тақпақ айтып беруді ұсынады.	**«Мынау қай пішін?» (математика негіздері)** Мақсаты: геометриялық пішінді сипалап анықтау арқылы айта білу. Көрнекілік: картоннан жасалған геометриялық пішіндердің 5 түрі. Барысы: бала топқа қарап тұрып, қолын артқа ұстайды. Тәрбиеші оның қолына геометриялық пішінді ұстатады. Бала оны сипап байқап, балаларға көрсетпей атын атайды	**«Тәулік бөліктері».** Мақсат-міндеттері. Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері, тіл дамыту)**

Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Кішкентай балаларды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолақ шалбар; бас киімдер: орамалдар, жеңіл қалпақтар (бастан күн өтпеу үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Тақпақ. Е. Өтетілеуұлы "Іні". "Бір ісіме қапа ма?" - Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. **"Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша қол ұстасып, жұппен жарыса жүгіруге дағдыландыру; күнделікті белсенді қимыл-қозғалыс қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. **Еңбек әрекеті:** ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттері. Ойыншықтарды жөндеуді өз ықыласымен орындауға,	**Арнайы көліктерді бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Арнайы көліктер жайлы білімдерін кеңейту; сөздік қорын молайту. Педагог көшеде өтіп жатқан техниканы не үшін көлік деп атайтынын сұрайды. Балалар көліктерге тән ерекшеліктерді айтады, көліктердің түстерін, жеңіл көлік не жүк тасымалдайтын көлік екенін анықтап жатады. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** бақша қайшысымен ағаштар мен бұталардың сынған, құрғақ бұтақтарын қию, оларды тазалау. Мақсат-міндеттері. Бақша қайшысын қолдануды үйрету, онымен сынған бұтақтарды ғана қию керектігі туралы түсініктерін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойыны."Тым-тырақай" ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шартына сай ойнауды үйрету; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды.	**Көкшымшықты бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Құстарға қызығушылық тудыруды жалғастыру; көкшымшықтың тіршілік ету ортасымен, сыртқы түрінің ерекшеліктерімен таныстыру. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (ауланы қардан тазарту). **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Біз көңілді балалармыз", "Құстар мен мысық".** Мақсат-міндеттері. Физикалық белсенділікті арттыру; педагогтің белгісі бойынша тез әрекет ету. **"Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кегли арасымен баяу және епті өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кеглилер. Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қимыл-қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. 2-3 м қашықтыққа алдыға қарай екі	**Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересектердің еңбегіне қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа, еңбекті қадірлеуге баулу. Бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыстар әртүрлі болып келеді. Жазда қоқыстарды жинайды, ауланы сыпырады, гүлдерді суарады, шөп жұлады. Біз көмекші баламыз, Төзімді, ұқыпты боламыз. Шеберлікке жету үшін Көп еңбек саламыз. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, оның қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойында отырған баланың бірінің орамалды артына тастап кетуге тиісті.	**Топырақты бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ауа райына байланысты топырақтың касиетінің әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ.** **Ескен Елубаев «Күзде».** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп? Қайтқан күзім келдің бе, Сынсып бағың мәуелеп? Қамба толды астыққа, Алғыс сағаң, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз! **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене**

	басталған істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. **"Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топтың ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырғанда секіртіп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себет, балаларға доптар.	Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгілі санамақтан кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, "Бір, екі, үш!" деп санаңдар! "Бір, екі, үш! Ал, тараңдар!" Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі-үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "Бір, екі, үш!" деп санағанша, балалар жылдам шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. **"Аралар мен аюлар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Ауыспалы қадамдармен гимнастикалық сатымен өрмелеуге жаттықтыру; допты лақтыру мен қағып алуға жаттықтыру. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар:** секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттері. Секірмежіпті артқа және алға айналдыра секіру біліктерін бекіту.	аяқпен секіруге жаттықтыру.	Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуғыншы бала орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **"Салыстырулар" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойлау қабілеттерін дамыту. Педагогтің ұсынылған заттарды салыстыра білу, заттар туралы әңгімелерді құрастыра білу. **Еңбек әрекеті:** ауладағы ағаштан түскен құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Балаларды бірлесе жұмыс істеуге баулу. **Балалардың еркін ойыны.**	**тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналарға кеңес. "Балалардағы агрессивті мінез-құлықтың бастаулары".	«Бүгін біз не үйрендік?» ата-аналармен сұхбат жүргізу.	Кеңес: "Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет".	Ата-аналарға кеңес: "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру".	Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
	4 жастағы балалар				
	Тулмурзаева Г.Н				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	*28.10-31.10.2025*				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Отаным-алтын бесігім!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Әңгімелесу. Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту. Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту. Күз мезгілінде болатын мерекелер жайлы ақпарат беру; ата-аналарды балалары жайлы мазалап жүрген сұрақтарына жауап беру. ***Ата-аналарға кеңес: • Балаларыңызға ұлттық тағамдардың шығу тарихын әңгімелеп беріңіз.*** *• Мүмкіндік болса, бірге бауырсақ пісіріп, жент жасап көріңіз.*				

	• Баланы ұлттық асқа қызықтырып, оны құрметтеуге үйретіңіз. *• Ұлттық тағамдарды тек мерекеде емес, күнделікті тұрмыста да қолдануға тырысыңыз.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат-міндеттері. Еңбекке тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні ілгішке іліп қоюды үйрету. **(тіл дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп». (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)** Мақсат-міндеттері. Балаларға жеке шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету; шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді ұқыптылықпен бүктеп, орнына жинап қою. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді, ұжымда бірлесіп еңбек етуді үйрету. **(тіл дамыту, еңбек дағдылары)**	**"Орындықтарды жуу".** Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртуді; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге ынталандыру, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **(тіл дамыту, еңбек дағдылары, дербес әрекет)**	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмесіндегі терезе алдындағы тақтайды дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттері. Балаларға сумен жұмыс істегенде келесі ережелерді сақтауды үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау, құрғатып сығу, кірлегенде сумен жуып-шаю. **(тіл дамыту, еңбек дағдылары)**
		Күй күмбірі ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Қошқармүйіз оюы** *«қошқармүйіз» оюы туралы мағлұмат беру; асықтың орналасу түрлерімен таныстыру; сәйкестендіріп құрастыруды дамыту; есте сақтау мен сөйлеу тілін дамыту; саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Қазақ халқының ұлттық мәдени құндылықтарын құрметтеуге тәрбиелеу* **Ұлттық ойын** ***Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды.*	**«Бұлт неге ұқсайды?»** Мақсат-міндеттері. Әртүрлі заттар мен жануарлардың сыртқы бейнесін табуды үйрету. Қиялын, шығармашылық қабылдауын дамыту. **(танымдық дағдылар, тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** **"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Бойтұмар** туралы мағлұмет беру, *асықтан бойтұмар құрастыруды үйрету*, ұжымдық қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру; тілін дамыту, саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыптылыққа, әдемілікке тәрбиелеу. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Біл және көшеде жүру ережесін орында»*** *Мақсаты: Балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту; бағдаршамның мағынасын қайталау.* Қолданылатын көрнекіліктер: Қала көшелері сапатталған суреттер. Ойын барысы: Тақтада адамдар әр түрлі жағдайда тұрған суреттер ілініп тұрады. Тәрбиеші балаларға оларды қарауға ұсынады. Балалар сол суреттерге қарап, кез-келгенін тандап алып, жол жүру ережесін естеріне түсіріп, не істеуге болатынын, қалай жағдайдан шығуға болатынын айтып береді. **"Көкөністі ата" дидактикалық ойыны.**

		Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.	бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Педагог балаларға жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді жылдам тауып алу керектігін айтады. Жаңбырдың қалай пайда болғанын бейнелейтін суреттер тізбегіне қарап, балалар педагогпен бірге жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны.	*шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	**(тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың сөздік қорын байыту; көгөністер мен жемістердің денсаулыққа пайдасын туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру, сұраққа толық жауап беруге ынталандыру.
Таңертеңгі жаттығу	Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, екіге бөлінген секірмежіп төменде. 1-2 секірмежіпті жоғары көтеру, аяқтың ұшымен тұру. 3-4 бастапқы қалып: аяқ арасын сәл ашып тұру, секірмежіп төменде. 1 оң жаққа бір қадам жасап, секірмежіпті жоғары көтеру. 2 оңға иілу. 3 тік тұру, секірмежіпті жоғары көтеру. 4 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, секірмежіпті екі бүктеп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2 отыру, секіртпені жоғары көтеру. 3-4 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқтың арасын алшақ қою, секірмежіп иықта. 1 денені оңға бұру. 2 бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты сәл ашып, секірмежіпті арт жаққа ұстап тұру. Секірмежіпті алға қарай айналдырып, біраз үзіліс жасап, екі аяқты ауыстыру, бір орында екі аяқты бірге қосып секіру. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, ауыздағы асты асықпай шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тәртіп сақтау) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз.			

	Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**«Сәлемдесу».** *Балалар екі-үш жұп құрап тұрады. Әртүрлі елдің адамдарының сәлемдесу рәсімін көрсетеді.* **(тіл дамыту)** Қ.Р.Әнұраны	**"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың жыл мезгілдері жайлы білімдерін бекіту, мезгілдік өзгерістерді талқылау. Құралдары: жыл мезгілдері туралы суреттер. *Туған ел, Отан туралы мақал-мәтел жаттау* **(тіл дамыту , қоршаған әлеммен таныстыру)**	**"Көкөністі танып, атауын ата" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың сөздік қорын байыту; денсаулық үшін көгөністер мен жемістердің пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру, толық жауап беруге ынталандыру.	*Отан туралы өлең жаттау* ***(қарым-қатынас іс-әрекеті)***
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет		**Музыка** "Күз әуені". Мақсат-міндеттері. Балалардың әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыка жетекшісімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысына үйрету; музыка әуенімен бірге би қимылдарын еркін орындауға үйрету; музыкалық аспапта ойнау қабілетін жаттықтыру. **Қазақ тілі** "Үй құстары. Жыл құстары". Мақсат-міндеттері. Балалардың құстар жайлы, жыл мезгілдері жайлы түсініктерін кеңейту, "үй құстары" мен "жыл құстар" - деп аталудың себептерін түсіндіру; олардың ерекшеліктері жайлы түсінік беру; дауыстарын ажыратуды меңгерту. **(қазақ тілі, тіл дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	**Дене тәрбиесі** "Кедергілерден сүрінбей өтіп көр". Мақсат-міндеттері. Балаларға қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіруді; допты екі қолымен ұстап, бастан асыра кедергінің үстінен лақтыруды үйрету. **"Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Жерде домалап жатқан допты жүгіріп келіп алу, допты жоғарыдағы себетке лақтырып салу. **(дене тәрбиесі)** **Көркем әдебиет** "Мысық, қораз және түлкі" ертегісі. Мақсаты: балаларды "Мысық, қораз және түлкі" орыс халқының ертегісі мазмұнымен таныстыру. Дидактикалық ойын: "Жыл құстарын тап". ***Қауіпсіздік сабағы*** *Үй жануарларымен қарым-қатынас барысындағы*	**Музыка** "Күз әуені". (қайталау) Мақсат-міндеттері. Балалардың әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыка жетекшісімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысына үйрету; музыка әуенімен бірге би қимылдарын еркін орындауға үйрету; музыкалық аспапта ойнау қабілетін жаттықтыру. **"Музыка бояулары" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету. **(музыка, тіл дамыту)** **Көркем әдебиет** "Кішкентай бағбан". Мақсат-міндеттері. Балаларды «Кішкентай бағбаншы» әңгімесімен таныстыра отырып,	**Дене тәрбиесі** "Озамын десең - зерек бол". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға бір-бірден сапқа тұруға; 1-1,5 минут ішінде баяу қарқынмен үздіксіз жүгіруге үйрету. **"Тордан допты өткізу" ойыны.** Мақсат-міндеттер: **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Бақшадағы мол өнім". Мақсат-міндеттері. Балаларға жомарт күз туралы түсінік бере отырып, күзде бақшада өсетін көгөністер және жемістер туралы білімдерін кеңейту. **"Жемістер-жидектерді және көкөністерді топтастыр" дидактикалық ойыны. (математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Балаларға жеміс-жидектер және көгөністердің атауларын еске сақтауды, оларды көлемі, пішіні, түсі, дәмі, ішкі құрылысына қарап анықтауды үйрету. **«Қос дабыл» музыкалық-дидактикалық ойын (дыбыстың**

		Дидактикалық ойыны. "Соқыр теке". Мақсат-міндеттері. Балаларға ән айта жүріп, епті, әрі жылдам болуды үйрету. **(музыка, тіл дамыту)**	*қауіпсіздік туралы әңгімелеу* Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалар өз қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған бал ұстаған мысықты, қоразды, түлкіні бояйды *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мысықты мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; құрастыра отырып, түлкі жабайы жануары туралы білімдерін толықтыру; «оригами» әдісі туралы мағлұмат беру	әңгімеде кездесетін көркем сөздердің мағынасын түсіндіру.	**биіктігін ажыратуға арналған ойын)** Ойынның мақсаты: балаларға аспаптар арқылы дыбыстың биіктігін ажыратуға үйрету. Ойынның барысы: балалар екі шеңбер жасап тұрады. Сыртқы (үлкен) және ішкі (кішкентай.) Ойын кезінде тәрбиеші керменің әр жағында тұрады. Балаларға көрсетпей, үлкен немесе кішкентай дабылда ойнайды. Үлкен дабылда ойнағанда сыртқы шеңбердегі балалар айналып жүріп әндетеді, кіші дабылда ойнағанда ішкі шеңбердегі балалар айналып жүріп ән салады. **(музыка)**
Серуенге дайындық	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен		**Бірінші қатқақты бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта	**Шалшық судың бетіндегі үлдір қабыршағын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Мұз бастапқыда мөлдір, жұқа шыныдай нәзік болады.	**Желді бақылау. (экологиялық мәдени дағдыла, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желге, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету;	**Ересек балаларды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойындарын), киіміне назар аударуды, киім түрлерін,

		болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ. Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын.** **«Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдау және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келгенде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сәйкес шапалақтайды, "бояуды қуалап"	Температураның төмендеуі кезінде су мұзға айналуын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.) **Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын.** **«Өзіне жұп табу».** **(дене тәрбиесі)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Еске сақтауды, қимыл жылдамдығын жетілдіру. ***Ұлттық ойын*** ***«Бөрік жасырмақ»*** *Ойынға қатысушылар араларынан бір ойыншы шығарып, алыстау жерге таман барып, бөркін немесе басқа бір- бір белгілі затын жасыруға жібереді және өзі де сол маңайына жасырынуы керек. Қалған ойыншылар тығылған ойыншылардың тыққан затын іздеуге кіріседі. Кімде-кім тығылған бөрікті көріп қойып алуға қам жасаса онда иесі бермеуге тырысады. Бермеудің жағдайы – екеуі бірдей бас салып бөрікке таласу емес, қай бұрын алғаны алады. Ал көрген ойыншы ала алмай қалса, онда иесі қорқып, бөрікке жібермеуге тырысады. Ал басқалардың қай-қайсысы болмасын бөріктің иесіне қол тигізіп, күш жұмсауына болмайды. Қайткендеде алдап жүріп алып, оны жүргізушіге ертіп келулері керек. Келесі жолы бөрікті әкелген ойыншы барады да, ойнаушының уақыттары*	желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, далада желдің барын немесе жоғын байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып тұрғанын немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығу.** **(математика негіздері, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойды дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттегі жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарайық, далада желдің барын немесе жоғын анықтап көрейік. Далада жел бар болса, оның қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа қарай соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа қарай соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін	әрқайсын өз атауларымен атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасында байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар».** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілетін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бағытты ауыстырып, шеңберден шеңберге екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келгенінше көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен

		кетеді. Егер "бояу қашып" қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілікті арттыру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру дербестігін дамыту, белсенді болу.	*жеткенше ойын жалғаса береді.* **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен бұтақтарды жинау. Берілген жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту **"Қорқақ қоян" ойыны. (музыка)** Педагог балаларды шеңбер бойымен орындықтарға отырғызып: – Балалар, қазір мен сендерге бір аңның қимылдарын көрсетемін, сендер оның қандай аң екенін тауып, қимылдарды менімен бірге қайталайсыңдар. Педагог қоянның құлағын қалай қайшылайтынын, қалай жүретінін, қалай секіретінін, қалай дыбыс шығаратынын және сәбізді қалай жейтінін балаларға көрсетеді. Балалар музыкалық жетекшімен бірге қоянның дыбысы мен қимылдарын қайталайды. Педагог 2-3 баладан тұрғызып, қоянның дыбысы мен қимылдарын пысықтап сұрайды. Соңында "тарс" еткен дыбыстан қоянның қалай қорыққанын барлық балалар орындарында тұрып көрсетіп, секіреді	дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, қайда ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді сол жаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алаңның шетіне "қасқырлардан қауіпсіз" орынды балаларға алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды үйрету. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау.** Мақсат-міндеттері. Зымыранды	қарауға, ойын тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

				қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Түскі ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз. Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау. ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұру, оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жату, аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массаж кілемшесінде аяқтың ұшымен және өкшесімен айналып тұру. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,дене шынықтыру)*				
Бесін ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық, ша қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тәртіп сақтау.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Қолға қасық аламыз. Дәмді астан аламыз. Осы сөздерден кейін балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану кезінде тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта дұрыс отырмаса, оған түзу отыру керектігін айтуға болады. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**Шығармашылық іс-әрекет** "Үлкен және кішкентай қарбыздар". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті* балаларды суреттің бояудың бетіне шығуы	***«Құстарға қамқорлық» Экологиялық квест ойын*** *1 тапсырма «Ой сергіту».* *Тәрбиеші жұмбақтар жасырады. Балалар дұрыс жауап берсе жол ашылады.* *Жұмбақтар жасыру.* *2 тапсырма «Суреттер сөйлейді»* *Пазл әдісі арқылы суреттерді*	**Шығармашылық іс-әрекет** "Күзгі ағаш". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* дәстүрден тыс сурет салу техникасымен пекин	**Шығармашылық іс-әрекет** "Жемістер". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша* қылқаламмен көлемдері әртүрлі

		деп аталатын сурет салу әдісімен таныстыру; бормен көлемдері әртүрлі дөңгелектерді салып, ішін тіке жатқан ирек сызықтармен безендіріп, қылқаламмен дөңгелек сұлбасының бойымен, үстінен жасыл бояумен бояу техникасына үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша ермексаздан* көлемдері әртүрлі дөңгелектерді мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру *Жапсыру іс-әрекеттері бойынша* текшеден көлемдері әртүрлі дөңгелек пішіндерді қиып алу, желімдеу дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру дағдыларын дамыту **Дидактикалық ойын. "Қайсы үлкендеу?"** **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Зерттелетін заттың пішіні мен көлеміне назар аудара отырып, сын-сипатын байқауды және атауды үйрету.	*құрастыру, құрастырылған сурет бойынша табиғатты ластайтын обьектілерді атайды.* *Зтапсырама. «Жанды және жансыз табиғат»* *Балалар карточкалардан жанды және жансыз табиғаттарды екіге бөледі* *4 тапсырма «Ғажайып нүктелер»* *«Ғажайып нүктелер» арқылы құстың суретін салады немес нүктелер үстімен құсты қиып, жапсырады, салынған бейнеге табиғи материалдарды қойып құрастырады.* *Балалар барлық кедергілерден өтіп, сандыққа келеді.* *Сандықты кілтпен ашып, ішінен жемсалғышты алады. Тәрбиеші балаларға жемсалғышты балабақша ауласындағы ағашқа орналастырайық.* .	орамжапырағы арқылы, беттестіру әдісімен бейнелеу техникасын қалыптастыруды жалғастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* саусақпен қосу, шымшу, майыстыру дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту, желімдеу дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті* бойынша балаларды қағаз бетінде ағаш діңі мен ұшар басы салынған суреттің үстіне макарон өнімдерін өздері қалаған жерге орналастырып, құрастыруды үйрету. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Біл және көшеде жүру ережесін орында»*** ***Мақсаты:*** *Балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту; бағдаршамның мағынасын қайталау.* **Қолданылатын көрнекіліктер:** Қала көшелері сапатталған суреттер. **Ойын барысы:** Тақтада адамдар әр түрлі жағдайда тұрған суреттер ілініп тұрады. Тәрбиеші балаларға оларды қарауға ұсынады. Балалар сол суреттерге қарап, кез-келгенін тандап алып, жол жүру ережесін естеріне түсіріп, не істеуге болатынын, қалай жағдайдан шығуға болатынын айтып береді	дөңгелектерді салып, ішін тіке жатқан ирек сызықтармен безендіріп, қылқаламмен дөңгелек сұлбасының бойымен, үстінен жасыл бояумен бояу техникасына үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балаларды жемістердің негізгі пішінін, алма, алмұртқа тән ерекшеліктерді беруге, бөлшектерді саусақтың және кескіштің көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеттері бойынша* текшеден көлемдері әртүрлі дөңгелек пішіндерді қиып алу, желімдеу дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* үлгі схема бойынша құрастыруды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және қолдың ұсақ моторикасын дамыту **Дидактикалық ойын. "Қайсы үлкендеу?"** **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Зерттелетін заттың пішіні мен көлеміне назар аудара отырып, сын-сипатын байқауды және атауды үйрету. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын*

					осылай жалғаса береді…
Балалармен жеке жұмыс		**«Дауысына қарай ажырат» дидактикалық ойыны. (қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру. - Балалар, мен сендерге әртүрлі дауыстарды саламын, ал сендер сол дауыс қай жануардың даусы екенін табасыңдар.	**«Тәулік бөліктері».** Мақсат-міндеттері. Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Сиқырлы "- ң"әрпі"** Мақсат-міндеттері. Балалардың "ң" дыбысын дұрыс айтуын қадағалау. Балалар "ң" әрпі бар сөздерді айту қажет. Мысалы: аң, таң, мұң, шаң, маң, маңай, маңдай, таңдай, сең, жең, мең, көң және тағы басқа. **(тіл дамыту)**	**Дидактикалық ойын «Фотоаппарат».** Мақсат-міндеттері. Ассоциативті ойлауды, ерікті зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: лото карталары немесе кез келген басқа суреттер. Сипаттамасы: 5 секунд ішінде балаға карточканы көрсету. Содан кейін оны алып тастаңыз және онда не бейнеленгенін еске түсіруді ұсыныңыз. Егер балаға жауап беру қиын болса, оған сұрақ қойыңыз: қанша, қандай түс және тағы басқа. **(танымдық дағдылар, тіл дамыту, қазақ тілі)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп жинауға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен		**Бірінші қатқақты бақылау. (экологиялық мәдени дағдыла, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ.** **Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін,	**Шалшық судағы мұз қабыршағын бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдыла, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Мұз бастапқыда мөлдір, жұқа шынындай нәзік болады. Ауа температурасы төмендеген кезде су мұзға айналатынын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.)	**Желді бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдыла, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желдің соғып тұрғанын жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап,	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдыла, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойыны), киімін бақылауға; киім түрлерін, олардың атауларын атауға (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім мен ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балаларды

		Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдауға және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншыға жеткізбеуге тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, бәрі ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сай шапалақтайды да, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу" қашып қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталып қалса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға	**Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын: «Өзіне жұп табу».(дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Зейінді, қимыл жылдамдығын жетілдіру. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер құрып жүріп, мына сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқанға" ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте	желдің бар не жоғын байқауға шақырады. Балалар желдің қатты соғып немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. (математика негіздері, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарап, далада желдің барын не жоғын анықтау. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарсы бетіне тұрады. Алаңның ортасындағы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог:	мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын: «Ақ аюлар». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бағытты шеңберге ауыстырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ересек балалармен бірлесіп ойнау. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балаларды бастамашылдыққа ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру үшін дербестігін дамыту, белсенді болуға тәрбиелеу.	зерек болу керек, біресе қолдарын көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру керек. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен бұтақтарды жинау. Тапсырылған жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойындар:** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	- Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін ойыншы балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - балаға бір қолын тигізуді білдіреді. Педагог алаңның шетінен балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталғанда "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саны саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар:** далаға шығарылған материалмен алаңда ойын ойнау, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. Мақсат-міндеттері. Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)		Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Отбасы - тәрбиенің бастауы» атты тақырыпта әңгімелесу.	Жоба: «Жомарт күз» тақырыбындағы көрмені қорытындылау. Көрме нәтижелерін ата-аналармен талқылау.

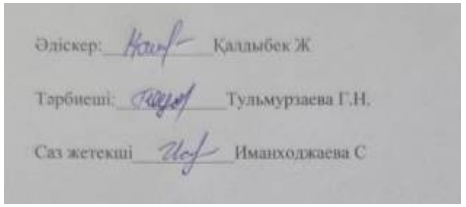

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу	**03.11-07.11.2025ж.**				
кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ЖАУАКЕРШІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Әділдік пен жауапкершілік-біртұтас ұғым!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай және қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу. *Ата-аналарға кеңес.«Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы».* "Баланың сұрағына шыдамдылықпен жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру. *Өнегелі 15минут*				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсат-міндеттері. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, адал еңбектенуге және тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	**"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау".** Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе алдындағы тақтайды дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсат-міндеттері. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауды үйрету, жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, кірлегенде сумен жуып-шаю.	**"Күтушіге төсек салуға көмектесу".** Мақсат-міндеттері. Балаларды өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; үлкендерге қолдарынан клген көмектерін жасауға тәрбиелеу; жұмысқа ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** Мақсат-міндеттері. Балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы жұмыс үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру.
	Қ.Р.Әнұраны ***«Үнемді тұтыну» «Не жетіспейді?»*** *Мақсаты: қоршаған ортадағы дұрыс жағдайды табуға үйрету.* *Құралдар: суреттер (қол жуып тұрған бала, бірақ сабын жоқ; шам жанып тұр, бірақ күндіз).* *Барысы: • Балалар суретке қарап, не дұрыс емес екенін айтады.* **Дидактикалық ойын. "Көлік жүк тасымалдауда". (математика негіздері, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді түсі мен көлеміне қарай ажырату біліктерін дамыту. **«Дөңгелек, үшбұрыш, шаршыға ұқсайтын заттарды тап» дидактикалық ойыны.**	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; ***Әуе шары*** *Жүнді дөңгелек пішін түрінде орауды үйрету.* Жүнді созу әдісін қолдану қабілетін бекіту. Шыдамдылыққа, дәлдікке тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын*** ***Арқан түю.*** *Балалар шеңбер жасап тұрады. Қолында арқаны бар жүргізуші топ арасынан шығады да: ойын басталды –деп дауыстайды. Сонан соң арқанның түйілмеген басын ұстап шеңбер бойымен айналады, арқанды балалардың аяқтарының астынан жібереді. Балалар арқан үстімен секіріп тұрады. Кімде-кімнің аяғына арқан ілініп, секіре алмай қалса, ол бала ойынды тоқтатып*	***«Үнемді тұтыну» «Не жетіспейді?»*** *Мақсаты: қоршаған ортадағы дұрыс жағдайды табуға үйрету.* *Құралдар: суреттер (қол жуып тұрған бала, бірақ сабын жоқ; шам жанып тұр, бірақ күндіз).* *Барысы: • Балалар суретке қарап, не дұрыс емес екенін айтады.* **Дидактикалық ойын. "Көңілді қыстырғыштар".** Мақсат-міндеттері. Қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту, шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрыс таңдау. Балалардың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ есте сақтау мен ойлауды	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; ***Ұлттық ойын*** ***Тақия тастамақ*** *Бұл ойын балаларда тапқырлықты, тез реакция мен алғырлықты дамытады. Ойын ережелері: Қолында бас киімі бар жүргізуші қатты дауыстап: " Тақия тастамақ. Шеңберге отырайық!» айтады. Қатысушылар шеңбер болып отырады. Осы уақытта жүргізуші асықпай шеңберді айналып жүріп, тақияны ойыншылардың біріне кигізеді. Сөйтіп ойыншылар жүргізуші отырған жерге дейін бір рет айналады. Ал тақияны тапқан ойыншы жүргізушіні қуып жетуге және оған бас киім киюге тырысады.* ***Қауіпсіздік сабағы «Машинамен саяхат»***	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Топтағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік беру, әңгімелесу*** *Балаларды тәрбие процесі кезінде мінез-құлықтың негізгі ережелерімен таныстыру.* *Осы ережелерді сақтаудың маңыздылығын түсіндіріңіз.* *Рольдік ойындар арқылы мінез-құлық ережелерін бекіту.* *Материалдар мен ресурстар:* *Мінез-құлық ережелерінің иллюстрациясы бар суреттер немесе карталар.* *Марапаттау стикерлері немесе шағын сыйлықтар.* *Сюжетті-рольдік ойындарға арналған ойыншықтар немесе заттар.* **Үстел үсті ойыны.** «Мозаика». Мақсат-міндеттері. Балаларға берілген суреттердің бөлігін табу және орналастыруды

	(математика негіздері, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері. Пішіндерді қайталау, түстерді қабылдауын және қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	*өнер көрсетеді, тақпақ, өлең айтады немесе билеп береді. Ойын осылай жалғаса береді.*	дамытуға ықпал ету. **(шығармашылық дағдылар, тіл дамыту)** **"Көлеңке" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. «Көлеңке» әніне әндете жүріп, әртүрлі құстар мен аңдардың қимыл-қозғалысын келтіру. **(музыка, тіл дамыту)**	*Мақсаты: Далада жүру ережелері және жол белгілері бойынша балалардың білімдерін бекіту.* *Қолданатын көрнекіліктер: Ойын алаңы, фишкалар.* *Ойын барысы: Балалар ойын алаңында ойнауда бастап кетті. Жол белгілерінің қасында өтіп бара жатып, тоқтап, әр белгі туралы айтып береді. Кім теңізге бірінші жетеді, сол жеңімпаз.*	үйрету. Тапқырлыққа тәрбиелеу. **(танымдық дағдылар)** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды пысықтау. **(музыка, тіл дамыту)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында 1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады. 3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолымен орындалады), 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында. 1-2 оң аяқты көтеріп, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады. 3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында 1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу. 2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында. 1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату. 4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу. 1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу, 3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында. Оң және сол аяқтарымен айнала оңға, солға педагогтің 1-8 дейін санау және секіру. *(дене тәрбиесі, дербес әрекет, мәдени-гигиеналық дағдылар)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты төкпей-шашпай жеу Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денеңе көп күш жина. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-	**Көлік түрлерімен таныстыру.**	Жерде жүретін көлік туралы	Суда жүзетін көлік түрлері	Әуеде ұшатын көлік түрлері	***"Жол белгілерін қою"***

әрекетке дайындық	Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерінің таңбалауыштарын таңдатып, сол бойынша 4 топқа бөліп, әр топпен ұйымдастырылған іс-әрекетін ұйымдастыру. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	әңгімелесу. *Көлік жүргізушісінің жауакершілігі туралы әңгімелесу* **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	туралы әңгімелесу. *Әр маман өз ісіне жауапты боуы тиіс. Суретпен жұмыс* **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	тақырыбында әңгімелесу. *Әр маман өз ісіне жауапты боуы тиіс. Суретпен жұмыс* **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	***дидактикалық ойыны.*** *Мақсат-міндеттер. Балалардың жол жүру ережелері туралы алған білімдерін тиянақтау, жол белгілерін айыра білуге үйрету. Балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу.* **(танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Пингвин сияқты секіру". Мақсат-міндеттері. Құм салынған қапты басына қойып, текшелерден аттап өту және құм салынған қапты екі аяқтың арасына қысып, пингвин сияқты екі аяқпен бірге секіру дағдысын үйрету. **"Көлік жүргізуші". (көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балаларды көлік жүргізушінің қызметімен таныстыра отырып, көлік түрлеріне байланысты көркем сөздердің мағынасын түсіндіру; *Көліктердің табиғатқа, адамзатқа пайдалы және зиянды жақтарын ажыратып, сөзбен сипаттап айтуды үйрету.* **Қоршаған ортамен танысу** "Асқабақ тиелген трактор". Мақсат-міндеттері. Балаларға трактор көлігі туралы түсінік бере отырып, оның жалпы атауы көлік болатыны туралы түсініктерін кеңейту. **"Көліктердің орнын тап" дидактикалық ойыны. (тіл дамыту)**	**Музыка** "Жомарт күз". Мақсат-міндеттері. Балалардың әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысына үйрету. **Қазақ тілі** "Не, қалай дыбыстайды? Үй жануарлары мен төлдері. Ақырын - қатты". Мақсат-міндеттері. Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, үй жануарлары төлдерінің атауларымен таныстыру; "қатты - ақырын" қимыл-әрекетінің белгілері жайлы түсініктерін қалыптастыру. **(қазақ тілі, тіл дамыту, қоршаған ортамен танысу)** **Шығармашылық жұмыс** «Жүк көлігі» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды.	**Дене тәрбиесі** "Сан түрлі секіре аламыз". Мақсат-міндеттері. Балаларға шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру; гимнастикалық қабырғаның бір аралығынан екінші аралығына өрмелеуді үйрету. **"Ирелеңдеген соқпақ жол" қимылды ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Көздерін жұмып немесе орамал байлаған қалыпта кегли арасымен жүруге дағдыландыру. **Шығармашылық іс-әрекет «Әуе көліктері»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ұшақтың суретін сала білуге және бөліктерін дұрыс орналастырып бейнелеуге үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан ұшақтың мүсінін жасайық.Ұшақтың денесінің пішіні (сопақша). Ұшақтың қанаттары (үшбұрышқа	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды үйрету. **Көркем әдебиет** "Көлік жүргізуші". Мақсат-міндеттері. Балаларды көлік жүргізушінің қызметімен таныстыра отырып, көлік түрлеріне байланысты көркем сөздердің мағынасын түсіндіру; көліктердің пайдалы және зиянды жақтарын ажыратып, сөзбен сипаттап айтуды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Қандай көлік екенін тап".** Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерін топтастыруды және атауын атауды дағдыландыру. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**Дене тәрбиесі** "Ойын шартын ұстанайық". Мақсат-міндеттері. Балаларды қолдарын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жанап өтуге үйрету. ***Ұлттық ойын Қара құлақ*** *Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі. Таяп келіп мынау кім? –деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ойбай бұл қарақұлақ қой!- деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қарақұлақ, қара құлақ!-деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қарақұлақ болып, ойын әрі қарай жалғасады.* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Көліктер". Мақсат-міндеттері. Балаларға көлік туралы түсінік беру;

	Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктердің қозғалыс ортасы жөніндегі білімдерін пысықтау. Көліктерді топтастыру дағдыларын жетілдіру.	*Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың қылқалам арқылы тіктөртбұрыш, дөңгелек сияқты геометриялық пішіндерді салып, ішін бояу техникасына үйрету. *Жапсыруіс-әрекеті бойынша* балаларға жүк көлігінің үлгілерін қағаз бетіне орналастырып жапсыруды үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* дайын көліктің сызбасынаермексаздан домалақтау арқылы дөңгелек жасау. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* «лего» конструкторлардан құрастыру **"Пойыз" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыка әуенінің ырғағына еріп, барлығы қатармен жүру. **(дене тәрбиесі)**	ұқсайды) *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұшақ бөлшектерін рет-ретімен орналастыра білуді үйрету, жұмысты ретімен атқара білуге тәрбиелеу *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* Қағазды қиғашынан қос бүктер, екі қанатын сыртқа қарай қайырып бүктеу, басқа түсті қағаздан жұлдызшалар, дөңгелектер қиып, өз ұшақтарын әшекейлеуді үйрету *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден ұшақты құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, ұшақты құрастыруды үйрету;		көлік түрлерін ерекшеліктеріне қарай топтастырып, атқаратын қызметіне қарай салыстыруды үйрету. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалар өз қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған көліктерді бояйды *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* дайын көліктің сызбасынаермексаздан домалақтау арқылы дөңгелек жасау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*дайын көліктің сызбасынақарай дөңгелектерін желімдеу *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* «лего» конструкторлардан құрастыру
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Көліктерді бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атап айтуға ынталандыру; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру.	**Автобустарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейтіп, тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. *Қоғамдық көлікке өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол*	**Жеңіл көлікті бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөлшектері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшинесінің айырмашылықтарын атап көрсету.	**Жүк автокөлігін бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратуға үйрету. (сүт таситын мәшине, жүк	**Ересек балаларды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс

	"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк мәшинесі, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине және тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен білдірейік. Жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі топқа бөлініп ойнауға болады. **Еңбек әрекеті:** алаңды тастардан тазалау. **(құрастыру, дене тәрбиесі, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру. тастарды арнайы жерге немесе ыдысқа жиналады. Кейін тастарды бояп, қызықты құрылымдарды жасауға болады. **Ұлттық ойын** ***Ақсерек-көксерек.*** *Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.* *1-ші топ. Ойынды бастайды*	*ақысын төлеу).* **Жұмбақ.** Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді. Бар жолмен жұртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус) **Қимылды ойын. «Бос орын».** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Сигнал бойынша (жүргізуші ойыншыға қолмын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып жүгіреді) босаған орынға жылдам отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылып, алдыға секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алдыға қарай секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды қардан тазалау. *Тапсырма орындауда мақсаттылықты, жауапкершілікті, күш-жігер салуға, ептілікке тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, күрекпен нығыздап, одан қажетті пішінді жасауды үйрету. Бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	Жұмбақтар. Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) Табанында жолы бар, төбесінде қолы бар. (Трамвай) **Қимылды ойын. «Такси».** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау. **"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият тындауды үйрету, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасқан күйде жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауға үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастарын тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын**	таситын мәшине) **Жұмбақ.** Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) ***Қимылды ойын. «Оқтау тартыс».*** ***Қазақ халқының ұлттық ойыны.*** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шағын топтарға бірігіп, келесідей әрекет етуге (белгі бойынша арқанды мен қарама-қарсы топ балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау. Балаларды күрекпен жұмыс істеуді үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс істеу үшін балалардың шағын топтарға бірігуін қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп ережелері мен нормаларын орындауды үйрету.	орнатуды үйрету. *Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу.* Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар».** **(дене тәрбиесі)** Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:***сырғанау жолын әзірлеу.* *Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. *Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.*

	Ақсерек-ау ақ серек *Бізден сізге кім керек.* *2-ші Ақсерек –ау ақ серек* *Жаман-жаман бала аты* *(бала аты) керек* *Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.* **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.		**ойындар. «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және сенімсіз балаларды өзгелермен бірлесіп ойнауға ынғайлы жағдай жасау.		
Серуеннен оралу					
Түскі ас	Балаларға ауызды жауып, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Бойыңа көп жина күш. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Құмырсқа қанағаты» ертегісін оқып беріп, барлық баланы ұйықтату***. (көркем әдебиет)*** ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *(дене тәрбиесі, дербес әрекет)*				
Бесін ас	Дастарқандағы асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа	**Шығармашылық жұмыс** «Жүк көлігі» тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** іс-әрекеттерді	**Санамақ.** Мақсат-міндеттері. Көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Бір дегенім - білім	**Тіл дамыту** *"Жол ережелері туралы тақпақтармен танысу.* Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ж], [ш] дыбыстары"	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** "Күзгі ағаш". Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында	**"Алманы құрастырамын" дидактикалық ойыны. (құрастыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға

әрекеттер)	таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* салынған көліктердің пішіндерін мақталы таяқшалармен бояу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. *Жапсыру бойынша* балаларға жүк көлігінің үлгілерін қағаз бетіне орналастырып жапсыруды үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* дайын көліктің сызбасынаермексаздан домалақтау арқылы дөңгелек жасау. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне жүк көлігін құрастыруға үйрету ***Қауіпсіздік сабағы "Жаяу жүргіншілер" рөлдік ойыны*** *Ойынның мақсаты:* Жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін кеңейту. *Тапсырмалар:* *1. Балаларды жол белгілері бойынша жүруге, жол қозғалысы ережелерін сақтауға үйретуді жалғастырыңыз.* *2. Әдептілікке, бір-біріне ілтипаттылыққа, жол қозғалысы жағдайында бағдарлай білуге тәрбиелеу.* *3. Балалардың жол белгілері, жаяу жүргіншілердің жүру жолдары туралы түсініктерін бекіту.* *Атрибуттар:* жол белгілерінің, жаяу жүргіншілер жолдарының жиынтығы; руль дөңгелектері; жол белгілеріне арналған	Екі дегенім - елім. Үш дегенім - үміт, Төрт дегенім - түлік. Бес дегенім - берік, Алты дегенім - арық. Жеті дегенім - желім, Сегіз дегенім - сенім, Тоғыз дегенім - той, Он дегенім -ой, Онға дейін санап қой! **(тіл дамыту)** ***"Біз жолаушы болған кезде" рөлдік ойыны*** Мақсаты: Балалардың ұғымдарды меңгеруіне қол жеткізу *"жаяу жүргінші", "жолаушы"* және қоғамдық көліктердегі дұрыс жүріс-тұрыс туралы түсінік алды. "Жолаушылар деп аталатын жігіттерді есіңе ал, - дейді мұғалім. *(Балалардың жауабы.)* – Бұл автобуста, трамвайда, троллейбуста, пойызда жүргендер". Ал тротуарда жүргендер ше? *(Балалардың жауабы)* Дұрыс, жаяу жүргіншілер. Енді біз сіздермен жолаушыларды ойнайтын боламыз. Елестетіп көріңізші, біздің бөлме = автобустың салоны, біз өз орындарымызда отырамыз және жөнелтуді күтеміз. Ал (баланың аты-жөні, біз оған орындықты бәрінен бұрын қоямыз) жүргізуші болады. Ол біздің жолымыз болады. Автобус аялдамасында оны шақырайық *"Балабақша"*, төрт адам тұрады. *(Балалардың*	Мақсат-міндеттері. Балаларды тақпақ шумақтарындағы оқиғаларды сипаттаудағы ұйқасы мен сөздердің ырғақтылығы тәртібімен таныстыру; қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстар туралы жалпы мағлұматтар беру. ***Қауіпсіздік сабағы Топтағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік беру, әңгімелесу*** *Балаларды тәрбие процесі кезінде мінез-құлықтың негізгі ережелерімен таныстыру.* *Осы ережелерді сақтаудың маңыздылығын түсіндіріңіз.* *Рольдік ойындар арқылы мінез-құлық ережелерін бекіту. Материалдар мен ресурстар:* *Мінез-құлық ережелерінің иллюстрациясы бар суреттер немесе карталар.* *Марапаттау стикерлері немесе шағын сыйлықтар.* *Сюжетті-рольдік ойындарға арналған ойыншықтар немесе заттар.* **"Автобус" қимылды ойын. (дене тәрбиесі)** Балалар қатарға бір-бірден тұрады. Тәрбиеші автобус жүргізушісінің рөлінде болады. Қалған балалар жолаушылар болады. Тәрбиеші дыбыс берген кезде автобус жылжи бастайды. Ең әуелі, баяу қозғалады. Содан кейін жылдам және одан да жылдамырақ жүреді. Балалар	балалар өз қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне көліктер жүретін ұзын және қысқа жолдарды салады. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне көліктер жүретін ұзын және қысқа жолдарды орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру **(құрастыру)** **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақтамалары, шаршы пішінді парақтар. **(тіл дамыту)**	қиылған түрлі-түсті алманың суреттері беріледі. Балалар өздері таңдаған бір алманы құрастырып шығады. **Дидактикалық ойын. "Көлік жүк тасымалдауда". (математика негіздері, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді түсі мен көлеміне қарай ажырату біліктерін дамыту. ***Қауіпсіздік сабағы "Жаяу жүргіншілер" рөлдік ойыны*** *Ойынның мақсаты:* Жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін кеңейту. *Тапсырмалар:* *1. Балаларды жол белгілері бойынша жүруге, жол қозғалысы ережелерін сақтауға үйретуді жалғастырыңыз.* *2. Әдептілікке, бір-біріне ілтипаттылыққа, жол қозғалысы жағдайында бағдарлай білуге тәрбиелеу.* *3. Балалардың жол белгілері, жаяу жүргіншілердің жүру жолдары туралы түсініктерін бекіту.* *Атрибуттар:* жол белгілерінің, жаяу жүргіншілер жолдарының жиынтығы; руль дөңгелектері; жол белгілеріне арналған иллюстрациялар. *Ойын барысы* -Балалар, жаяу жүргіншілер кімдер екенін еске түсірейік? (Жаяу жүргіншілер - бұл көшеде жаяу жүріп, жолды кесіп өтетін адамдар).

	иллюстрациялар. *Ойын барысы* -Балалар, жаяу жүргіншілер кімдер екенін еске түсірейік? (Жаяу жүргіншілер - бұл көшеде жаяу жүріп, жолды кесіп өтетін адамдар). Жаяу жүргіншілер жолды қалай кесіп өтеді? (жерасты өткелі, жаяу жүргіншілер жолы, жер үсті өткелі). Жаяу жүргіншілердің қандай міндеттері бар (жол қозғалысы ережелерін сақтау). Балалар, қандай жол белгілері бар екенін еске түсірейік. (балалардың жауаптары) -Жарайсыңдар балалар! Ойын ойнайық, біз сіздермен бірге қалаға экскурсияға бара жатырмыз деп елестетейік. Біздің міндетіміз: *қауіпсіз жолды таңдау, жол қозғалысы ережелерін сақтау*. Рөлдерді бөлейік. -Бізде гид Асқар, көлік жүргізушілері Самат, дүкенде сатушы Аяла, кафеде Сержан жұмыс істейді, қалғандары гидтің соңынан ереді. Сіз жол қозғалысы ережелерін сақтауыңыз керек. *1 Бағыт мұражайға барасыз.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, жол ережесін сақтай отырып, жолды тиісті жерден кесіп өту) Асқар балаларды экспонаттармен таныстыру үшін "Музыкалық аспаптар" мұражайына апарады, музыкалық аспаптарға қысқаша сипаттама береді. *2 Бағыт Сіз кафеге барасыз*. (Балалардың міндеті	*есімдерін атайды)* *Есіңізде болсын, автобус күтіп тұрғанда, ешбір жағдайда жолға шықпау керек, әйтпесе ол немесе басқа көлік сізді қағып кетуі мүмкін*. Ендеше бастайық. Жүргізуші кеттік! *Есіңізде болсын, балалар, қозғалыс кезінде есікті жүргізушінің өзі ашпайынша қолмен ұстауға болмайды. Оның арнайы батырмасы бар. Бассақ, есіктер ашылады.* Сонымен біз келдік. Аялдама *"Балабақша"*. Шығыңыз. Жүргізуші, біз жаңа жолаушыларды алып жатырмыз. Орындарыңызға отырыңыз, өтінемін, қазір жолға шығамыз. Әрі қарай жүреміз, мен сендерге сұрақтар қоямын. Төменде сұрақтар мен үлгілі жауаптар берілген. *Көлік жүргізу кезінде жүргізушімен сөйлесе аламын ба?* (Жоқ.) Неге? (Жүргізуші басқа көліктерге соғылып қалмас үшін немесе біреуді қағып кетпес үшін жолдың артына қарап, алаңдауы керек.) *Терезеден еңкейе аламын ба, әлде қолымды қоя аламын ба?* (Болмайды! Бұл қауіпті!) *Неге орындықта аяққа тұра алмайсың?* (Себебі сіз оны жағасыз. Адамдар отырып, заттарын ластайды.) *Автобуста дауыстап сөйлесуге, айқайлауға, ән айтуға немесе өлең оқуға бола ма?* (Жоқ, Басқаларға кедергі келтірмеу үшін тыныш сөйлеу керек.)	жүрісті баяулатады. Жүргізуші автобусты тоқтатады. Ойын тағы жалғасады. ***Ұлттық ойын*** ***Қара құлақ*** *Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі. Таяп келіп мынау кім? –деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ойбай бұл қараққұлақ қой!- деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қараққұлақ, қара құлақ!-деп бытырай қашады. Қараққұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қараққұлақ болып, ойын әрі қарай* жалғасады.		Жаяу жүргіншілер жолды қалай кесіп өтеді? (жерасты өткелі, жаяу жүргіншілер жолы, жер үсті өткелі). Жаяу жүргіншілердің қандай міндеттері бар (жол қозғалысы ережелерін сақтау). Балалар, қандай жол белгілері бар екенін еске түсірейік. (балалардың жауаптары) -Жарайсыңдар балалар! Ойын ойнайық, біз сіздермен бірге қалаға экскурсияға бара жатырмыз деп елестетейік. Біздің міндетіміз: *қауіпсіз жолды таңдау, жол қозғалысы ережелерін сақтау*. Рөлдерді бөлейік. -Бізде гид Асқар, көлік жүргізушілері Самат, дүкенде сатушы Аяла, кафеде Сержан жұмыс істейді, қалғандары гидтің соңынан ереді. Сіз жол қозғалысы ережелерін сақтауыңыз керек. *1 Бағыт мұражайға барасыз.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, жол ережесін сақтай отырып, жолды тиісті жерден кесіп өту) Асқар балаларды экспонаттармен таныстыру үшін "Музыкалық аспаптар" мұражайына апарады, музыкалық аспаптарға қысқаша сипаттама береді. *2 Бағыт Сіз кафеге барасыз*. (Балалардың міндеті тротуармен жүру, белгілі бір бағдаршам белгісі бойынша белгіленген жерден жолды кесіп өту). (Жүргізушінің міндеті жаяу

	тротуармен жүру, белгілі бір бағдаршам белгісі бойынша белгіленген жерден жолды кесіп өту). (Жүргізушінің міндеті жаяу жүргіншілерді өткізу, жол қозғалысы ережелерін сақтай отырып, жол бойымен қозғалу болады). Сержан қонақтарды қарсы алады, түрлі тағамдар ұсынады. Дастархан жайып қояды. *3 Кәдесыйлар дүкеніне баратын жол.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, жолды тиісті жерден, белгілі бір бағдаршам белгісімен кесіп өту, жүргізушінің жүріс бөлігінде қозғалу, жаяу жүргіншілерді тиісті орынға өткізу). Балалар гидтің соңынан кәдесыйлар дүкеніне барады. Аяла оларды қарсы алады. Ол оларға әртүрлі өнімдерді ұсынады. Тауарларды сатады. Балалар 3 маршрутқа барғаннан кейін. Олар аялдамаға бұрылып, автобусты күтеді (Балалардың міндеті - автобусты күтіп отырып, сабырлы болу). Автобус келе жатыр, балалар қоғамдық көліктерде дұрыс жүріс-тұрыс нормаларын сақтай отырып, автобусқа отырады. Жарайсыңдар балалар, сендер барлық бағыттарды дұрыс орындадыңдар.	Қазір біз жақсы жолаушылармыз және бізге ешкім ескерту жасамайды. Ал қазір аялдама. Автобустан түсіңіз. Қазір олар кімдер – жаяу жүргіншілер немесе жолаушылар? Олар қазірдің өзінде жаяу жүргіншілер.			жүргіншілерді өткізу, жол қозғалысы ережелерін сақтай отырып, жол бойымен қозғалу болады). Сержан қонақтарды қарсы алады, түрлі тағамдар ұсынады. Дастархан жайып қояды. *3 Кәдесыйлар дүкеніне баратын жол.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, жолды тиісті жерден, белгілі бір бағдаршам белгісімен кесіп өту, жүргізушінің жүріс бөлігінде қозғалу, жаяу жүргіншілерді тиісті орынға өткізу). Балалар гидтің соңынан кәдесыйлар дүкеніне барады. Аяла оларды қарсы алады. Ол оларға әртүрлі өнімдерді ұсынады. Тауарларды сатады. Балалар 3 маршрутқа барғаннан кейін. Олар аялдамаға бұрылып, автобусты күтеді (Балалардың міндеті - автобусты күтіп отырып, сабырлы болу). Автобус келе жатыр, балалар қоғамдық көліктерде дұрыс жүріс-тұрыс нормаларын сақтай отырып, автобусқа отырады. Жарайсыңдар балалар, сендер барлық бағыттарды дұрыс орындадыңдар.
Балалармен жеке жұмыс	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсат-міндеттері. Сұрақтарға толық жауап беруді үйрету. **(тіл дамыту)**	**«Тәулік бөліктері».** Мақсат-міндеттері. Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын жаттықтыру.	**Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?» Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, тіл**	Пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық	**Дидактикалық ойын. «Шектес сандарды ата».** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойынға қызығушылықтарын арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту.

		Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	**дамыту)**	пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу **(мүсіндеу)**	Ойын ережесі: бұл ойын үшін бірнеше бөліктен жасалған карточка болу керек. Торкөзге жазылған сандар, ал бір торкөзге сан жазылмайды. Балалар сол жоқ санды тауып алып атау керек. Ойын бірнеше рет қайталанады. **(тіл дамыту)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды үйрету; - өз бетінше жылдам және дұрыс киінуді (шешіне) әдетке айналдыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалау, киімді, аяқ-киімді таза ұстау; - көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Көліктерді бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) айтқызу; түсін, бір-бірінен айырмашылықтарын табуға машықтандыру. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі:	**Автобустарды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейту және тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. *Қоғамдық көлікте өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол ақысын төлеу).* **Жұмбақ.** Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді. Бар жолмен жұртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус.) **Қимылды ойын. «Бос орын». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша (жүргізуші ойыншыға қолын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып	**Жеңіл көлікті бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөліктері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшинеңің айырмашылықтарын атап көрсету. **Жұмбақтар.** Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус.) Табаныңда жолы бар, төбесінде қолы бар. (Трамвай.) **Қимылды ойын. «Такси». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау.	**Жүк автокөлігін бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратудыүйрету. (сүт таситын мәшине, жүк таситын мәшине) **Жұмбақ.** Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) ***Қимылды ойын. «Оқтау тартыс».*** ***Қазақ халқының ұлттық ойыны. (дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Балаларды	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын.

	- Балалар, суретке қарайық. Балалар, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды екі топтарға бөлініп ойнауға болады. **Еңбек әрекеті:** алаңды тастардан тазалау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру. Тастар арнайы жерге немесе ыдысқа жиналады. Сол тастарды бояп, қызықты құрылымдар жасауға болады. **"Тым-тырақай" ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында санамақ сөздерінен кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі-үш бала ұсталып қалғаннан кейін, тәрбиеші "Бір, екі, үш!" деп санағанша, балалар шеңбер	жүгіреді) босатылған орынға тез отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. балаларды бір бағытта жылжып секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды қардан тазалау. Тапсырма орындауда мақсаттылықты, күш-жігер салуға,ептілікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, оларды күрекпен нығыздап, қажетті пішін құрауды үйрету. Бірігіп ойнауға тәрбиелеу.	**"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият тындай білуге, мықтылыққа, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, орындарынан жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауды үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастары тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және өзіне сенімсіз балалардың өзгелермен бірлесіп ойнауларына қолайлы жағдай жасау.	шағын топтарда бірігіп, келісе әрекет етуге (белгі бойынша арқанды және қарама-қарсы топтың балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау. Балаларды күрекпен жұмыс істеуге үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс ітеу үшін балалардың шағын топтар құруын қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп ережелерін орындауды үйрету.	**Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене тәрбиесі)** Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:***сырғанау жолын әзірлеу.* *Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу.* Өз бетімен ойындар: ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. *Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.*

	құрып тұра қалады. Ойын қайта басталады. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін ожинау, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Жол жүру ережелері», «Қауіпсіздік әліппесі» тақырыптарында әңгімелесу.	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға сауалнама жүргізу.	Ата-аналарға кеңес беру. "Ішек ауруларының алдын алу».	"Балабақшадағы жетістіктеріміз" тақырыбында көрме ұйымдастыру.	«Баланың үйдегі және балабақшадағы тәртібі» тақырыбында ата-аналар жиналысын өткізу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тулмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**10.11-14.11.2025ж.** «Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ЖАУАКЕРШІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Тура биде туған жоқ!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы қалпын тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Әңгіме жүргізу: "Бала танымын дамытудың маңыздылығы". Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгіме "Баланың сұрағына шыдамдылықпен жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру. Ата-аналарға кеңес. "Егер бала төбелесе беретін болса". ***Ата-анаға кеңес:Аттың балаға пайдасы***				

	1. Дене дамуына: • Атқа міну – денені тік ұстауға, бұлшық етті шынықтыруға көмектеседі. *2. • Тепе-теңдікті сақтауды үйретеді.* *3. • Омыртқа мен буындарға пайдалы (гиппотерапия әдісі қолданылады).* "Музыка және балалардың психикалық денсаулығы" тақырыбында әңгімелесу, кеңестер беру. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық". Мақсат-міндеттері. Кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау, тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажітіне қарай оларды сабақтан кейін орындарына жинау.	"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". Мақсат-міндеттері. Өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балалардың сыртқы түріне, құрылымына назар аудара отырып, өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауды үйрету.	"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру) Мақсат-міндеттері. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, жұмыс істеуді үйрету, тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтасын, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсат-міндеттері. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам және мұқият орындау.
	Қ.Р Әнұраны ***«Үнемді тұтыну» «Жарық керек пе?»*** *Мақсаты: жарықты дұрыс пайдалануды үйрету. Құралдар: суреттер (күндіз терезеден күн түсіп тұр, қараңғы бөлме, теледидарды өшірмей кеткен). Барысы: • Тәрбиеші суретті көрсетеді.* *• Балалар «жарықты қосу керек пе, өшіру керек пе?» деп айтады.* ***Ұлттық ойын: «Орамал»*** *Қазақ халқында мектеп жасына дейінгі балаларға арналған ұлттық ойындар да болған.* **Ойынның ережесі:** Қатысушылардың біріне түйін болып байланған орамалды жүргізушіге беретін адамды таңдайды. Ойыншылар шеңбер жасап тұрады, ал жүргізуші	***«Күй күмбірі»*** *"Күй тыңдайық, балақай!"* балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру*;* **Киізбен танысу** *Киіз жасау әдістерімен, жүннің қасиеттерімен таныстыру. Киізден жасалған заттарды тани білуге үйрету. Ұлттық қолөнерге құрметін, қол еңбегіне қызығушылығын арттыру* Киіз тек қана жүннен жасалады. Бұл жұмыстың барысы киіз басу деп аталады. Киізді жасау үшін жүн талшықтарын бір-бірімен араластырып, дымқылдап, қатты басу керек. Сонда киіз болып шығады. – Балалар, дайын киізді алып	***«Үнемді тұтыну» «Жарық керек пе?»*** *Мақсаты: жарықты дұрыс пайдалануды үйрету. Құралдар: суреттер (күндіз терезеден күн түсіп тұр, қараңғы бөлме, теледидарды өшірмей кеткен). Барысы: • Тәрбиеші суретті көрсетеді.* *• Балалар «жарықты қосу керек пе, өшіру керек пе?» деп айтады.* ***Қауіпсіздік сабағы «Біл және көшеде жүру ережесін орында»*** *Мақсаты: Балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту; бағдаршамның мағынасын қайталау.* *Қолданылатын көрнекіліктер:* *Қала көшелері сапатталған*	***«Күй күмбірі»*** *"Күй тыңдайық, балақай!"* **Орамалдағы ою-өрнек** Орамалды безендіру үшін дайын тіктөртбұрышты киіз және түрлі түсті жүн қажет. Өзіміз қалаған, мысалы, жасыл түсті жүннен жұқалап тарта отырып, киіздің үстін толтырып шығамыз. Жүнді қалыңдата тығыздап орналастырамыз. Енді осы жасыл түсті жүннің үстіне өздеріңе ұнайтын дайын ою-өрнектерді орналастырамыз. Ою-өрнектерді орамалдың ортасына немесе шетіне орналастыруға да болады ***Ұлттық ойын: «Орамал»*** *Қазақ халқында мектеп жасына дейінгі балаларға арналған ұлттық ойындар да болған.* **Ойынның ережесі:**	***Әділдік туралы мақал-мәтел жаттау, мағынасын ашуды жалғастыру*** *Әділдік бар жерде, татулық та бар.* *Татулық бар жерде, бақыт та бар.* *Бақыт бар жерде, керемет өмір бар.* **"Зымыранды жинайық". (танымдық және шығармашылық, зияткерлік дағдылар)** Дидактикалық тапсырма: балаларды жеке бөліктерден бүкіл тақырыпты құрастыруды үйрету. Дизайн қабілеттерін дамыту. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: зымыран

	шеңбердің ортасында тұрады. Қатысушылар жүргізушіні айнала бастайды. Ал жүргізуші " Тоқта!" дегенде, ойыншылар шашырап кетеді. Осылайша жүргізуші орамалы бар қатысушыны ұстауға тырысады. Ал орамалы бар ойыншы оны басқа қатысушыға бере алады. Орамалмен ұсталған қатысушы ән немесе айту айтуы керек. ***Топтағы тәртіп ережелерімен таныстыруды жалғастыру:*** **1-** ***ереже.*** *Тәрбиешіні және басқа балаларды тыңда.* *Түсіндіру: «Біреу сөйлегенде, біз мұқият тыңдап, түсінуге кедергі жасамауымыз керек».* **2-** ***ереже.*** *Барлық адаммен сыпайы сөйлес.* *Түсіндіру: «Сөйлегенде сиқырлы сөздерді қолданамыз: «өтінемін, рақмет, кешіріңіз».* **3-** ***ереже.*** *Ойыншықтар мен заттарға ұқыпты бол.* *Түсіндіру: «Ойыншықтар мен заттар жалпыға ортақ, сондықтан біз барлығына жеткілікті болуы үшін ұқыпты қарауымыз керек».* **4-** ***ереже.*** *Ұрыспа және ешкімді итерме.* *Түсіндіру: «Бір-бірімізге мейірімді боламыз және бір-бірімізді ренжітпейміз».* **5-** ***ереже.*** *Бөліс және бірге ойна.* *Түсіндіру: «Бірге ойнау да қызық, ойыншықтармен* бөлісу де қызық».	қараңдаршы, қысып, тартып көріңдер. Ол өте тығыз, бірақ жұмсақ әрі жылы. Жүн ылғалды жақсы сіңіреді және жылуды жақсы сақтайды. Киіз жасау үшін жүнді басамыз. Дайын киізден ойыншықтар немесе әдемі ою-өрнектер жасау үшін құрғақ киіз басу қолайлы. Ал киім немесе кілем жасау үшін дымқыл киіз басу әдісі қолданылады. Сонымен, балалар, киіз басудың екі әдісі бар екен: 1) құрғақ киіз басу; 2) дымқыл киіз басу	*суреттер.* *Ойын барысы: Тақтада адамдар әр түрлі жағдайда тұрған суреттер ілініп тұрады. Тәрбиеші балаларға оларды қарауға ұсынады. Балалар сол суреттерге қарап, кез-келгенін тандап алып, жол жүру ережесін естеріне түсіріп, не істеуге болатынын, қалай жағдайдан шығуға болатынын айтып береді* **"Көліктерді тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлануға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға қиылған әртүрлі көліктердің дайын суреттері беріледі. Педагог бір көліктің суретін көрсетеді, балалар қандай көлік екенін табады. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	Қатысушылардың біріне түйін болып байланған орамалды жүргізушіге беретін адамды таңдайды. Ойыншылар шеңбер жасап тұрады, ал жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Қатысушылар жүргізушіні айнала бастайды. Ал жүргізуші " Тоқта!" дегенде, ойыншылар шашырап кетеді. Осылайша жүргізуші орамалы бар қатысушыны ұстауға тырысады. Ал орамалы бар ойыншы оны басқа қатысушыға бере алады. Орамалмен ұсталған қатысушы ән немесе айту айтуы керек.	бөлшектерін дұрыс таңдаңдар, бүктеңдер. Ойын әрекеті: зымыранның жеке бөліктерінің қажетті орнын табу. Дизайнды тек сызба немесе үлгі бойынша орындау. Дидактикалық материал: үлгілер, зымыранның сызбалары. Әр балаға дизайнер. Ойын барысы. Балалар дизайнерден зымыранды үлгі бойынша жинайды. Педагог балаларға бұл үлгі, зымыранның сызбасы екенін айтады. - Біз сізбен бірге конструктор боламыз. Дизайнерлер сызбаларын қарап, содан кейін зымыран жасайды.
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)**				

	1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында 1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады. 3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолымен орындалады), 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында. 1-2 оң аяқты көтеріп, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады. 3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, доп оң қолдарында 1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу. 2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында. 1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату. 4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу. 1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу, 3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында. Оң және сол аяқтарымен айнала оңға, солға педагогтің 1-8 дейін санау және секіру. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге, жарықты үнемдеуге үйрету* Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Х. Ерғалиев, М. Әлімбаев (орыс тілінен аударма) "Мөлдір су". Мөлдір су, мөлдір су! Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын! *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті*,көркем сөз)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	Жабайы аңдар туралы әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Аңдардың қысқа дайындығы туралы суретке қарап әңгімелесу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	Аңдар туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Бір жанымен, шапшаң қадаммен жүру". Мақсат-міндеттері. Балаларды сапта бірінің артынан бірі	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен	**Дене тәрбиесі** "Аңдардың жүрістеріне еліктейік". Мақсат-міндеттері. Балаларды педагогтің нұсқаулары бойынша	**Музыка** "Кірпі". Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру;	**Дене тәрбиесі** "Ойын жүргізуші". Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында оңға және солға бұрылып секіруді; допты

	бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін шашырап жүру мен жүгіруді үйрету. *«Әділдік» қазақша ертегі* *Ертегі мағынасын ашу* *https://youtu.be/uzkHjK2E5tw* **Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?» Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды пысықтау. **Қазақ тілі** "Көліктер. Қала мен ауыл. Көп - аз". Мақсат-міндеттері. Балалардың көлік түрлері, олардың ерекшеліктері мен қозғалыс ортасы туралы білімдерін кеңейту; "қала", "ауыл", сондай-ақ, "аз" және "көп" мөлшер ұғымдарын, "жылдам - баяу" сын сипат белгілерін, карт адамдарға деген құрмет пен қамқорлық туралы түсініктерін дамыту. (қазақ тілі, тіл дамыту, көркем әдебиет) **Шығармашылық жұмыс** "Кірпі". тақырыбында балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру,құрастыру)*** іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеттері бойынша*шанышқыны тұрған сұр сияға малып, кірпінің суретінің үстіне бастырсақ тікенек пайда болады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* кірпіні мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған кірпінің тікенектеріне жемістерді желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кірпіні мүсіндеп, тікенектерін пісте дәнінен жасау **"Кім тез жүгіреді?" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Бір сызыққа тұрғызып, белгіленген межеге	жүгіруге үйрету. **"Ұстап ал" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Белгілі бір қарқынмен және ырғақпен секіруге дағдыландыру. **(дене тәрбиесі)** **Театрды сахналау.** **«Ақымақ қасқыр»** ертегі желісін қуыршақ театрымен сахналау.**(көркем әдебтет)** **«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта».** **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттері: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын немесе қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын-қысқалығын анықта» деген тапсырма береді. ***Топтағы тәртіп ережелерімен таныстыруды жалғастыру:*** **1-** ***ереже.*** *Тәрбиешіні және басқа балаларды тыңда.* *Түсіндіру: «Біреу сөйлегенде, біз мұқият тыңдап, түсінуге кедергі жасамауымыз керек».* **2-** ***ереже.*** *Барлық адаммен сыпайы сөйлес.* *Түсіндіру: «Сөйлегенде сықырлы сөздерді қолданамыз: «өтінемін, рақмет, кешіріңіз».* **3-** ***ереже.*** *Ойыншықтар мен*	әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **"Әнді орналастыру" музыкалық-дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы әннің атауын табу. **(музыка, тіл дамыту)** **Шығармашылық іс-әрекет** "Түлкі деген қу болар". (пысықтау) Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*домаланған пішінді екі алақанның арасына салып, жалпақтау тәсілін пайдалана отырып, бауырсақты мүсіндеуді үйрету; Бет бейнесін дәндерден жасау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* жазуға арналған жабысқақ қағазды бүктеу арқылы шырша, жүрекше және шеңбер пішіндерін қиып алуға, оларды жіпке шеттерінен жапсыруға, қуыршақ театры шымылдығын безендіруге үйрету; қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін дамыту; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*	жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алуды (қатарынан 3–4 рет) үйрету. **"Ұстап ал" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Белгілі бір қарқынмен және ырғақпен секіруге дағдыландыру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Аю бауырсақпен кездесті". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған аю мен бауырсақты бояп, зерттеулер жүргізеді. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балаларды ертегілерден қарапайым сюжетті бейнелеуге ынталандыру; алақан арасына салып домалақтау тәсілін үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне құрастыруға үйрету **«До – ре – ми» ойыны.** **(музыка)** Мақсат-міндеттері. Балаларды музыкадағы бейнелерді, әнді тыңдау арқылы ажыратуды

		дейін бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін шашырап жүру мен жүгіруді дағдыландыру. **(дене тәрбиесі)**	*заттарға ұқыпты бол. Түсіндіру: «Ойыншықтар мен заттар жалпыға ортақ, сондықтан біз барлығына жеткілікті болуы үшін ұқыпты қарауымыз керек».* **4-** ***ереже.*** *Ұрыспа және ешкімді итерме. Түсіндіру: «Бір-бірімізге мейірімді боламыз және бір-бірімізді ренжітпейміз».* **5-** ***ереже.*** *Бөліс және бірге ойна. Түсіндіру: «Бірге ойнау да қызық, ойыншықтармен* бөліс	балаларға қағазды бұру арқылы конус жасап, оригами әдісі бойынша түлкінің басын құрастыруға, желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыруды үйрету.	үйрету. Тыңдау қабілеттерін арттыру. **Дидактикалық ойын. "Менің басы , менің құйрығы?".** Мақсат-міндеттері. Суреттен жабайы жануарларды тауып, атай білу іскерліктерін жетілдіру.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету *(өзіне қызмет ету*,)				
Серуен	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Бақылап қорытынды жасау; күшті аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. ***Экологиялық міндет:*** өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз.** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын**	**Бұлттарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бұлттарды бақылауға қызықтыру және аспанға қарап ауа райының қандай екенін білуді үйрету. ***Экологиялық міндет:*** жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған	**Бұлттарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, жаңбыр қалай пайда болады). (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауды үйрену. ***Экологиялық міндет:*** таза ауа барлық тіршілік иелерінің өмір сүруі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алуын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың буланuынан ауада әрдайым су	**Бұлттарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, бұршақ қалай пайда болады) (қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды аспаннан бұршақ жауу құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол

	дағдыларын дамыту. **"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс сүрту. **Өз бетімен ойындар:** шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	**болжау.** Ыстық жел соқса, жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. ***Тәжірибе:*** *топырақ салынған бар-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді.* **(қоршаған ортамен танысу, тіл дамыту, қазақ тілі)** Қорытынды: топырақты қопсыту керек. ***Экологиялық ойын.*** ***"Өсіру".*** *Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу.* ***Еңбек:*** *гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау).* *Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру.* ***Ұлттық ойын*** ***Қыз –қуу*** *Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды (ағаш атпен) қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса сол бала жеңіске жетеді.* **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың	жануарлар мен өсімдіктер әлемінен ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін мақтау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл-гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ** Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт.) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер	буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейтінімізді айтыңыз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. **Көркемсөз (тіл дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білуі, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлілікке тәрбиелеу. Балалар кішкентай шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші (педагог) балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ойыншы балалар жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған қу түлкі:"Мен	егіндер мен өсімдіктерді құртады. ***Экологиялық міндет:*** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. *Суды дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол

		қасында тұрады. **(дене тәрбиесі, тіл дамыту)** Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар өз туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлзарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақтарын бұтақтарын жинау. Мақсат-міндеттері. Ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын. "Күн мен жаңбыр".** **(танымдық дағдылар)** Мақсат-міндеттері. Балалардың шығармашылығын, кеңістікті бағдарлауын, қимыл жылдамдығын, зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуалайжы, секіреді, жүгіреді. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, арқамен теріс қарап жүгіру және тағы басқа) Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар "қу түлкіден" жан-жаққа қашып құтылуы керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттері. Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгіріп келіп ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. **Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру.

					Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету*)				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. "Мөлдір су". Х. Ерғалиев, М. Әлімбаев (орыс тілінен аударма) Мөлдір су, мөлдір су! Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын! *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,*көркем сөз)				
Күндізгі ұйқы	«Арыстан мен түлкі» ертегісін оқып беріп, барлық баланы ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Балаларды ақырын сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабанның алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын жақсы уқалайды, аяқтың бұлшықеттерін нығайтады, денені тұтастай қорғайды. **Көркемсөз** Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,көркем сөз, дене шынықтыру)*				
Бесін ас	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,*көркем сөз)				
Балалардың дербес	***Қауіпсіздік сабағы***	***Әділдік туралы мақал-мәтел***	**Шығармашылық іс-әрекет**	**Вариативтік компонент**	***Қауіпсіздік сабағы***

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Жолда жүру»*** *Мақсаты: Балаларды жолда жүру ережесін сақтауға, бағдаршам мен жол белгілерін дұрыс қолдануға үйрету.* *Қатысушылардың рөлі:* *• Жаяу жүргіншілер – балалар, жолдан өтуге дайындалады* *. • Көлік жүргізушілері – балалар машинаны жүргізіп ойнайды.* *• Бағдаршам – бір бала үш түсті көрсетеді.* *• Жол полициясы – ережені қадағалап тұрады. ———* *Қажетті құралдар: • Бағдаршам макеті немесе түсті дөңгелектер (қызыл, сары, жасыл). • Жол белгілері (жаяу жүргінші жолы, тоқта, аялдама). • Ойыншық көліктер немесе картоннан жасалған «көлік». • Еденге сызылған «жаяу жүргінші жолы» (зебра).* *Ойын барысы: 1. Балалар рөлдерін таңдап алады (жүргізуші, жаяу жүргінші, бағдаршам, полиция). 2. Жолда «көліктер» жүреді, «бағдаршам» түстерді көрсетеді. 3. Бағдаршам жасыл жақ қанда – жаяу жүргіншілер жолдан өтеді. 4. Жүргізуші тоқтамай кетсе, «жол полициясы» тоқтатып, ережені түсіндіреді. 5. Соңында барлық балалар бірге: – «Жолда жүру ережесін**	***жаттау, мағынасын ашуды жалғастыру*** *Әділдік бар жерде, татулық та бар.* *Татулық бар жерде, бақыт та бар.* *Бақыт бар жерде, керемет өмір бар.* **Тіл дамыту** "Зообақ тұрғындары туралы жұмбақ жасыру жаттығулары". Мақсат-міндеттері. Балаларды көркемсөздің жұмбақ формасымен таныстыру, жұмбақтың тақпақтан негізгі айырмашылығын түсіндіру; ортақ қасиеті бар заттардың жалпылауыш сөзбен аталатыны туралы түсініктерін бекіту. **Үстел үсті ойындары «Бұл қай кезде болады?»** Мақсат-міндеттері. Балалардың жыл мезгілдері, оларға тән белгілер туралы білімдерін бекіту; мәнерлеп сөйлеуді, зейінді, тапқырлықты, шыдамдылықты дамыту. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк".** Мақсат-міндеттері. Балалардың циркте жұмыс жасайтын өнерпаздар (сайқымазақ, гимнасшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы) туралы түсініктерін қалыптастыру; цирк әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс	"Түлкі деген қу болар". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*домаланған пішінді екі алақанның арасына салып, жалпақтау тәсілін пайдалана отырып, бауырсақты мүсіндеуді үйрету; Бет бейнесін дәндерден жасау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* жазуға арналған жабысқақ қағазды бүктеу арқылы шырша, жүрекше және шеңбер пішіндерін қиып алуға, оларды жіпке шеттерінен жапсыруға, қуыршақ театры шымылдығын безендіруге үйрету; қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін дамыту; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларға қағазды бұру арқылы конус жасап, оригами әдісі бойынша түлкінің басын құрастыруға, желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыруды үйрету. ***Күй күмбірі*** *"Күй тыңдайық, балақай!"* *Күйді тыңдата отырып шығармашылық іс-әрекетті орындауға дағдыландыру.* **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттері. Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог	**Қызықты математика** "Көліктер жүретін ұзын және қысқа жолдар". Мақсат-міндеттері. Балаларға заттардың ұзындығының қасиеттері жөнінде білім беру. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Мыршай". Мақсат-міндеттері. Балаларға түлкі туралы түсінік бере отырып, түлкінің сыртқы түрі мен тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. **"Қай жануардың құйрығы екенін таба аласың ба?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдау, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту, түстерді, көлемді дұрыс ажыратуға үйрету. **(тіл дамыту, математика негіздері)** **Сюжеттік-рөлді ойын. (тіл дамыту,қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)** "Табиғи қорық". Мақсат-міндеттері. Балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға қамқорлық таныту сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне	***"Жол белгілерін қою" дидактикалық ойыны.*** *Мақсат-міндеттері. Балалардың жолда жүру туралы алған білімдерін тиянақтау, жол белгілерін айыра білу. Балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу.* **Математика негіздері** "Қояндар отбасы қысқа дайындалады". Мақсат-міндеттері. Балаларды заттардың саны кем болған топқа, бірін қосып, үстемелеу немесе артық топтан бір затты алып тастау сияқты теңдікті орнату тәсіліне үйрету. **Көркем әдебиет** "Батпан құйрық". Мақсат-міндеттері. Балаларды «Батпан құйрық» ертегісінің мазмұнымен таныстыру және ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мұқият тыңдай отырып, қайталауды үйрету. **Дидактикалық ойын. "Батпан құйрық қай жануардың құйрығы?"** Мақсат-міндеттері. Жануарлардың дене мүшелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. **(қазақ тілі, тіл дамыту)** ***Ұлттық ойын*** ***Асау мәстек*** *Ойын бастаушы арқанды жерден 50 см –дей биік етіп керіп байлайды да қасындағы балаларға* *Былай дейді.* *Ер екеніңді білейін* *Ешкі сойып берейін*

	сақтау керек!» – деп ұран айтады. **Шығармашылық іс-әрекет** "Алманы тапқан қоян". Балалар қалаулары бойыншаіс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды күзгі алма ағашының жанындағы қоянның бейнесін салу техникасына үйрету; "Алма" қазақ ертегісінің сюжетін пысықтау; қарындашпен қағаздың бір жағына қоянның денесін трафарет арқылы құрастырып, екінші жағына, өз қалаулары бойынша алманы не сәбізді, басқа да жеуге жарамды қоректі салуды дағдыландыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* мақта табақшаларынан қоянды құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре	істейтін әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяқтар, спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар, костюмдер). Барысы. Ұйымдастырылған іс-әрекеттің басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс істейтін әртістер жайлы әңгімелеседі; әр әртіспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екенін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс істейтін әртістерге: сайқымазақтар, гимнасшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға болып бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдап, қошемет көрсетуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер көрермендерге бас иітіндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мақтайтынын айтып қою қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	(құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттерді қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді.	қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастырады, Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс істейтін қызметкерлердің қандай қызмет атқаратынын өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адам тірі табиғаттың тіршілік заңын бұзбау керек, оларға көмектесу және қорғау керек. *сиреп бара жатқан құстар, аңдар үшін* ***жауапкершілікті*** *сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту*	*Тақия алсаң еңкейіп* *Құламасаң теңкейіп* **Ерлігіңе сенейін** **Ойын шартын қабылдап , ортаға шыққан бала:** **Асау мәстек бұл болса** **Үйретейін көріңіз** **Маған таяқ беріңіз!- дейді де, таяқпен арқаннан асылып жердегі тақияны іліп алуы керек. Ойынды келесі бала осылай жалғастырады.**

	отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; Музыкалық аспаптармен ойындар. Аспаптармен таныстыру. *Күйлерді тыңдату.***(музыка)**		Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. *Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін* ***жауапкершілікті*** *сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту.* **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	*және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту.*	
Балалармен жеке жұмыс	**Дидактикалық ойын. «Артығын тап».** Әрбір балаға карточкалар ұсынады. Карточкадағы суреттен артық суретті тауып, мағынасын түсіндіруін сұрайды. Карточкада не бейнеленгенін атап, артығын қарындашпен сызады. Мысалы, мұнда қар артық, қар қыста ғана болады.	**«Суреттерді орналастыр». (математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: тор көз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді әр бағанға, әр жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы торкөздерге орналастырады.	***Әділдік туралы мақал-мәтел жаттау, мағынасын ашуды жалғастыру*** *Әділдік бар жерде, татулық та бар.* *Татулық бар жерде, бақыт та бар.* *Бақыт бар жерде, керемет өмір бар.*	**«Жоғарыда, төменде». (математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Жоғары – төмен ұғымдарын пысықтау. Байқағыштықты, зейінді, қиялды дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары. Бала қораптың ішінен бір суретті алып, атын атап, орнын анықтап үлкен суретке бекітеді. Мысалы, ұшақ жоғарыда аспанда ұшады, балық төменде су ішінде жүзеді.	**«Оң және сол». (математика негіздері)** Мақсат-міндеттері. Үлкен және кішкентай заттарды ажыратуды жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: үлкендігі әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: бір баланы ортаға шақырып, оң қолына үлкен ойыншықты, сол қолына кішкентай ойыншықты ал деп тапсырма береді. Ойын осылай жалғаса береді.
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды үйрету; - өз бетінше жылдам және дұрыс киінуді (шешіне) әдетке айналдыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіп сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалау, киімді, аяқ-киімді таза ұстау; - көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету*)				
Серуен	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Бақылап қорытынды жасау; күшті	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, көркемсөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері.	**Бұлттарды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, көркемсөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бұлттарды байқауға баулу және	**Бұлттарды бақылауды жалғастыру. (жаңбыр қалай пайда болады). (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем сөз)**	**Бұлттарды бақылау. (бұршақ қалай пайда болады) (экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру, көркем сөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды аспаннан бұршақ жаууы

	аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. **Жұмбақ.** Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды».** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту. **"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс	Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. ***Экологиялық міндет:*** өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын болжау.** Ыстық жел соқса, аспаннан жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. Тәжірибе: топырақ салынған бір-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. ***Экологиялық ойын. "Өсіру".*** Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. **"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру. **Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс	ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. ***Экологиялық міндет:*** жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. **Көркем сөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ** Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты	"Бұлттарды бақылау. **(қоршаған әлеммен таныстыру, көркемсөз, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларға бұлттарды бақылауға қызықтыру және аспанға қарап ауа райының қандай екенін білуді үйрету. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінен ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін мақтау. **Көркем сөз (тіл дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей,	құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. ***Экологиялық міндет:*** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер

	сүрту. **Өз бетімен ойындар:** шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". (танымдық дағдылар)** Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуады, секіреді,	жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту. Мақсат-міндеттері. Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	жасап жүріп сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. **Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге

			жүгіреді.т.б. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде, балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде, балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, тек артпен жүгіру, т.б.) Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті,*көркем сөз)				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Қауіпсіздік ережесін біліп жүрейік».	Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгімелесу.	Ата-аналармен жұмыс. Мақсаты: балабақшада және үйде балаларды сауықтыру және шынықтыру әдістеріне дұрыс көзқарасты қалыптастыру.	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.	"Бала тәрбиесінде ата мен әженің алатын орны".

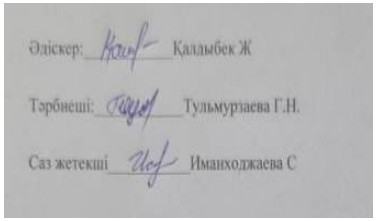

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н.*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**17.11-21.11.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ЖАУАКЕРШІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Жауапкершілік-адамгершілік қасиетінің көрінісі»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға баланың балабақшадағы тәртібі жайлы ақпарат беру; ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру.				

	"Ата-аналарға арналған жеке әңгімелер. Көзге арналған түзету гимнастикасы. Ата-ана мен бала арасындағы жауакершілік ***Ата-анаға кеңес: Аттың балаға пайдасы*** ***Психикалық дамуына:*** *• Атпен қарым-қатынас баланы сабырлылыққа, мейірімге тәрбиелейді. • Өзін-өзі сенімді ұстауға, батылдыққа баулиды. • Эмоциялық көңіл-күйді жақсартады.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Асхана бойынша кезекшілік".** Мақсат-міндеттері. Балаларға кезекші міндеттерін өз бетінше және адал орындауды үйрету. Қолды мұқият жуу, кезекшінің киімін кию, үстелді дұрыс қою. Тамақтанғаннан кейін ыдыстарды тазалау. Еңбек дағдыларын дамыту, үстелді жабдығында ретсіздікті көре білу.	**"Төсектерді салуға күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері. Балаларға өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмек көрсетуге ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа ниеттенуді, *тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.*	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттері. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** Мақсат-міндеттері. Өсімдіктердің жарық пен ылғалды қаншалықты қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық танытуға тәрбиелеу.	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп".** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттері. Балаларды жеке киім шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету: шкафты киім мен аяқ киімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті сақтауды, ұжымда бірігіп еңбек етуді үйрету.
	Қ.Р.Әнұраны ***«Үнемді тұтыну»*** *«Тамшыны сақтайық»* *Мақсаты: судың маңызын түсіндіру. Құралдар: көгілдір қағаздан қиылған «тамшылар». Барысы: • Әр балаға тамшы беріледі. • Тәрбиеші сұрақ қояды: • «Краннан су ағып тұр, жауып қойдым» – тамшыны сақтайды. • «Тіс жуғанда суды ағыза бердім» – тамшыны жоғалтады.* ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Күзгі жаңбыр*** ***Жүнмен жаңбырды жасау техникасыментаныстыру*** *Дайын көгілдір түсті киіз және көгілдір түсті, көк түсті, ақ түсті жүн қажет. Көк түсті жүнді киіздің үстіне көлденеңінен жоғарыдан төмен орналастырып шығамыз. Біркелкі, тығыз қылып орналастыру қажет. Енді ақ түсті жүннен үлпілдетіп көк түсті жүннің үстіне орналастырамыз, оны жаңбыр бұлтына айналдыру үшін арасына аздап көгілдір түсті жүнді қосамыз. Көгілдір түсті*	***«Үнемді тұтыну»*** *«Тамшыны сақтайық»* *Мақсаты: судың маңызын түсіндіру. Құралдар: көгілдір қағаздан қиылған «тамшылар». Барысы: • Әр балаға тамшы беріледі. • Тәрбиеші сұрақ қояды: • «Краннан су ағып тұр, жауып қойдым» – тамшыны сақтайды. • «Тіс жуғанда суды ағыза бердім» – тамшыны жоғалтады.* ***Адамның қоршаған ортаның тазалығын сақтаудағы жауапкершілігі.*** *Мақал-мәтел*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Ұлттық ойын*** ***Арқан тарту.*** *Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.* *Қай топ арқанды өз жағына тартып алып, кетсе сол топ жеңіске жетеді.* *Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса , құламаған бала жеңіске жетеді.*	**Қауіпсіздік сабағы** ***«ТОПТАҒЫҚАУІПСІЗМІНЕЗ-ҚҰЛЫҚЕРЕЖЕЛЕРІ»*** *Мінез-құлықережелерініңиллюстрациясыбарсуреттернемесекартинкалар* . **Дидактикалық ойын.** **«Не артық?»** Әр баланың алдына жемістер мен көгөністер араласқан суреттер беріледі. Арасынан артығын тауып, оларды атау ұсынылады. Балалар жемістер мен көгөністерді ажыратады. Мысалы: алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда орамжапырақ артық.

	таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады. **"Суретті жина".** Дидактикалық тапсырма. "Дана және оның достары!» Ойын ережелері: конвертті таңдап алып, сурет қиындыларын жинайды. Суретті жылдамдыққа жинайды. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу, болжау. **(танымдық дағдылар)**	*жүнді алақанға салып ширатып, қайшымен ұсақ бөліктерге қиямыз. Оны бұлттардың астына шашырата орналастырамыз. Мінеки, күзгі аспаннан жаңбыр жауа бастады. Суретті сақтау үшін жақтауға салуға да болады. Саусағымызбен үстелді тарсылдата соғайық, сонда үйдің шатырын ұрғылап жауып жатқан жауын дыбысына ұқсайды.*	*Ағаш үлкен болса — тиіспе, кішкентай болса — күт, жоқ болса — өсір.* ***«Асықпен кел, ойнайық!»*** *Ата-бабаларымыздың асықты ойын ойнау үшін пайдаланғанын түсіндіру. Асықты жан-жақты түрлендіріп, оларды тізіп, түрлі ойыншықтар құрастыруды үйрету, жұмыс істегенде қолдарының ұсақ моторикасын, зейінін дамыту. Қазақ халқының мәдениетіне қызығушылыққа тәрбиелеу* **Дидактикалық ойын.** **«Зат неге ұқсайды?»** Мақсат-міндеттері. Балаларға бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуді үйрету. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**Саусақ жаттығуы.** Бір дегенің - білеу, Екі дегенің - егеу, Үш дегенің - үскі, Төрт дегенің - төсек, Бес дегенің - бесік, Алты дегенің - асық, Жеті дегенің - желке, Сегіз дегенің - серке, Тоғыз дегенің - торқа, Он дегенің - оймақ, Он бір - қара жұмбақ. **(тіл дамыту)**	Орамжапырақ көгөністерге жатады, қалғаны жемістерге жатады. **(тіл дамыту, қазақ тілі** ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол төменде. 1.2. Қолды алға көтеру. 1.3. Саусақарын бүгу, қолдарын айналдыра қимылдау. 1.4. Бастапқы қалыпқа келу. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, қол белде. 2.1. Кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жіберу. 2.2. Оңға, солға иілу. 2.3. Қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. 2.4. Бастапқы қалыпқа келу. 3. Аяқтың ұшына көтерілу. 3.1. Екі аяқтың өкшесін кезек-кезек тоқылдату. 3.2. Содан кейін ұшымен топылдату. 3.3. Бастапқы қалыпқа келу. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* Балалардың беті-қолдарын жуғызып, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ				

	ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Ертегілер әлеміне саяхат жасайды. **(тіл дамыту)**	Ертегі түрлерін естеріне түсіріп, ертегілер жайлы әңгімелеседі. **(көркем әдебиет, тіл дамыту)**	Ертегілерді сахналайды. **(көркем әдебиет, тіл дамыту)**	Сахналаудың түрін таңдап, ертегіні сахналайды. **(көркем әдебиет, тіл дамыту)**	Ертегі туралы дидактикалық ойындар ойнайды. **(көркем әдебиет, тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Арқан астынан еңбектеу". Мақсат-міндеттері. Биіктігі 40 см арқанның астынан қолды жерге және денені арқанға тигізбей, бір қырымен еңбектеу, 5 м қашықтықта орналасқан затқа дейін оң және сол аяқпен кезек секіру, гимнастикалық орындықтың үстімен құм салынған қапшаларды басына қойып, дене тепе-теңдігін сақтап жүру дағдыларын үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Ертегілер елінде» (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерінің композициясын бейнелеуге үйрету; аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қалаған ертегі кеіпкерлерін	**Музыка** "Аңдардан нені үйренеміз?" Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуді үйрету. **Қазақ тілі** "Жабайы аңдар және балалары. Жылдам-баяу". Мақсат-міндеттері. Балалардың жабайы аңдар туралы түсініктерін кеңейту; жабайы аңдардың балаларының атауларымен таныстыру; "жылдам - баяу" қимыл-әрекеті жайлы түсініктерін қалыптастыру; ормандағы жабайы аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту. **Көлеңкелі театр негізінде сәйкестендіруге арналған сөздік жаттығу "Жабайы аңдар".** Мақсат-міндеттері. Жабайы аңдардың көлеңкелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**Дене тәрбиесі** "Иілгіш боламыз". Мақсат-міндеттері. Балаларға жетекшімен ауыса отырып жүгіруге; құрсаудан еңбектеп өтуді үйрету. **Тыныс алу жаттығуы.** "Балапандар" жаттығулары: аяқты сәл алшақ қойып алға қарай еңкею, "қанаттарын" артқа апару. Кішкене адыммен жүгіріп, "шип-шип-шип" деу. (20-30 секунд). **(дене шынықтыру)** **Көркем әдебиет** ***Ертегі «Әділ және адал шаруа»*** *Ертегіні қайталау, пысықтау, әділ, әділдік, жауакершілік туралы түсініктерін кеңейту* *Дерек көзі: https://erketai.kz/ertegiler-alemi/adil-zhane-adal-sharua/* **Шығармашылық іс-әрекет** «Мейірімді қасқыр» ертегі желісімен (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*	**Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуді пысықтау. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту. **(музыка)** **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Сиқырлы кемпірқосақ". Мақсат-міндеттері. Балаларға кемпірқосақ туралы түсінік бере отырып, олардың түстерімен таныстыру; кемпірқосақ түстерін бір-бірінен ажыратып, оларды атау дағдыларын жетілдіру Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалар өз қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, жұмыс жасайды. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)***	**Дене тәрбиесі** "Қимылдарды қалай танимыз?" Мақсат-міндеттері. Балаларды 20-25 см биіктікке секіру; гимнастикалық қабырғамен оңға, солға ауысу арқылы өрмелеуді үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Ертегілер елінде» (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерінің композициясын бейнелеуге үйрету; аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қалаған ертегі кеіпкерлерін мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*

	мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қоянды құрастыруға үйрету ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* *Балаларға базарлық* ***«Қошақанның жауапкершілігі» ертегісі*** **https://youtu.be/KB40n1_41es** *Ертегі желісі бойынша әңгіме жүргізу*	**"Кім тез жүгіреді?" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Бір сызыққа тұрғызып, белгіленген межеге дейін бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіруді үйрету. **(дене тәрбиесі)** **Музыкалық-ырғақты сөздік жаттығу. «Үлкен», «орташа», «кішкентай» туралы ән.** Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегідегі заттың көлемін анықтайтын үш сөзді дыбыстап айтуға жаттықтыру. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту. **(музыка)**	қасқыр бейнесін бормен салу амалдарын үйрету; қағаздың ортасына қасқырдың денесі мен аяқтарын доғалы сызық негізінде салып, бір жағына дөңгелек басын, екінші жағына ұзын құйрықты салу тәртібін қалыптастыру; қасқыр бейнесін дене мүшелері мен сыртқы келбетін сызықтарымен толықтыруға талпындырту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қалаған ертегі кеіпкерлерін мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. геометриялық *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқырды құрастыруды үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; үлгі бойынша құрастыру іскерліктерін, танымдық қабілеттерін дамыту. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	«Кемпірқосақ» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* балалар ақ қағаз бетіндегі кемпірқосақтың 7 түсі рет ретімен қылқаламмен бояйды.Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қиылған түрлі түсті қағаздардың ішінен керекті түстерді тауып, рет –ретімен орналастырып, желімдейді. *Мүсіндеу бойынша* алалардың көктем құбылыстары туралы түсініктерін тиянақтау, кемпірқосақ түстерімен қайта таныстыру, түстер гаммасы туралы білімдерді пысықтау. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* картон мен қыстырғыш арқылы кемпірқосақты құрастыруға үйрету	дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қоянды құрастыруға үйрету
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету.				

	(өзіне қызмет ету)				
Серуен	**Желдің соғуын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстырутіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желде ағаштардың жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. **Жұмбақ**. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) ***Тәжірибе.***Желге қарсы жүгіру. **Қорытынды.** Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету біліктерін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға түрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың қалаулары бойынша тақпақ не ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін, таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру».**	**Жапырақтың түсуін бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Күздің ерекшеліктері туралы ойын толық жеткізуге, сұраққа толық жауап беруге үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгендігі, ағаштардан жапырақтар сарғайып жерге түскенін байқауға болатынын айту. Жапырақтар бүкіл жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екендігін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жапырақтар жел соққанда жерге ағаштан үзіліп, ауада қалықтап барып, жерге баяу түседі. - Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтары желге ұшады және баяу ұшады, өйткені олар жеңіл. - Барлық ағаштар жапырақтардың түсін өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күз келгенде олар қалай өзгерді? Қайың жапырақтарының түсі қандай? (Алтын сары.) ***Ұлттық ойын Қарамырза***	**Шалшық суды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері.Балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып жататынына мән беру. **Көркемсөз.** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. ***Тәжірибе.***Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсат-міндеттері. Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру».** **(дене тәрбиесі)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна»** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында»	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды ағаштардан түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Мақал-мәтел**. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. **Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Санамақ арқылы жүргізушіні	**Ауа райын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру,тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балаларға күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Балаларды ойын ережелерін сақтауды үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **"Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойынның шарты бойынша әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды"

	(дене тәрбиесі) Желбезекті қолға алып жарысу. Кім мәрегебірінші болып жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. *тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар:** «Желбезекпен ойын». Қолайлы жағдай жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	*Ойын басталмас бұрын, оның ережесі түсіндіріледі. Біраз уақыттан кейін ойын бастаушы ойынаушыларғы «ойнаймыз» деп белгі берген кезде қатарлас отырған бірі екіншісіне:* «Ассалаумағалейкум, Қарамырза !» -дейді. Ойын тәртібі бойынша сәлем салушы : «Уағалейкумассалам, бірінші қарамырза» -деп жуап беруі керек, егер «уағалейкум», -деп жауап берсе онда сәлем алушы ұтылады. Сөйтіп, аздан соң ойыншылар «жеңгендер» мен «жеңілгендер» болып екі топқа бөлінеді, «жеңген» жақ «жеңілген» жаққа жаза белгілейді: ән, күй тартып, би билейді **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ жапырақтарды жинау, *тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* Мақсат-міндеттері. Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс істеу біліктерін бекіту. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен ойындар.**	әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау, киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.	тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен біреуін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздар" болады. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың біреуі ойынды жүргізулері мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше ойын жалғасады. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балалардға ересектерге көмектесуді үйрету. Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу және *тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу*	сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, кімнің көп балық ұстағанын анықтайды. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуаныштты жағдайлардың туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

		Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.		**Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын. Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету).*				
Түскі ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	"Алтын балық" ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Домала, доп, домала (екі қолды айналдыру) Балшыққа тек жолама (сұқ саусақпен ескерту жасау) Жек көремін оныңды (сұқ саусақты оң және сол жаққа қозғау) Бүлдіресің қолыңды (екі қолының алақандарын жоғары көтеріп айналдыру) Секіріп өт ордан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Секіріп өт жолдан да, (екі қолды жұдырықтап кезек-кезек бірінің үстінен бірін секірту) Қуса күшік жетпесін (баяу жүгіру) Мәшине басып кетпесін (мәшинеңің рулін айналдыру) *(дене тәрбиесі)*				
Бесін ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, кейбір жұқпалы аурулардың себептері туралы білімдерін кеңейту. **Көркемсөз** Қолды жусақ әрқашан, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасақ, Ауырмаймыз ешқашан. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Топтағы мінез-құлық ережелері*** *Сюжетті-рольдік ойын: Балаларды жұпқа немесе*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Мен үйде жалғыз қалғанда*** *Балаларды үйде қауіпсіздік ережелерін сақтап,* ***жауапкершілікке*** *тәрбиелеу,*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Топтағы мінез-құлық ережелері*** *Сюжетті-рольдік ойын: Балаларды жұпқа немесе кіші*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** «Көңілді қу түлкі» **Дамытушы ойын.**	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа*

және тағы басқа әрекеттер)	*кіші топтарға бөліңіз. Олардан ережелерді сақтау көріністерін сомдауды сұраңыз (мысалы, бір-бірін тыңдау, сыпайы сөйлеу, ойыншықтарды бөлісу). Ұйымдастырылған іс-әрекеттің рефлексиясы. Негізгі тәртіп ережелерін* қайталау. **"Ойыншықтар фабрикасына саяхат" ертегісін мәнерлеп оқу**. **(қазақ тілі)** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ф], [п], [б] дыбыстары" Мақсат-міндеттері. Балаларды ойыншықтар фабрикасы туралы ертегі мазмұнымен таныстыру; ертегі жанры туралы ұғымдар қалыптастыру; ойыншықтардың пайда болуы туралы жаңа мәліметтер беру. Фонетикалық ритмика. "Па-ба-па, па-ба-па, жүреді жолда арба". **Дидактикалық ойын. "Сиқырлы сөздер".** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлауға, зейін, ойлау қабілетін дамыту. Педагог кез келген сөзді айтады, балалар жақсылап ойланып, сол сөзге ұқсас сөзді айтуы қажет. Мысалы: қасық - асық, тал - тау, тар - қар, алақан - алақай. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	*қауіпті жағдайларды ескере отырып, үлкендердің айтқанын тыңдауға баулу* Үйде жалғыз қалғанда ешкімге есік ашпа. Электр құралдарын тоққа қосуға болмайды. Қолына сірінке алма, өрт шығуы мүмкін. Газдан абай бол! Ол терез тұтанып жарылады. Әңгіме Таңертең анасы дәріханаға жиналып жатып оған:»Сен үйде өзің жалғыз қала тұр,есікті ешкімге ашпа,далаға шықпа» деп тапсырады.Кішкентай Салауат төсек орнын жинап,шай ішкісі келеді.Ол ас бөлмесіне барып,газ плитаға келіп,оны жағуға тырысты. Қолыңа сіріңке алма,өрт шығу мүкін. Газдан абай бол!Ол тез тұтанып жарылады. Бала Салауат сіріңкені жай орнына қойып,шайдің орнына сүт ішеді.Осы кезде біреу келіп қоңырау соғады,бала Салауат есікті ашуға жүгіріп бара жатып,есіне анасының айтқан сөздерін түсіреді де ақырын өз бөмесіне кетеді. Үйде жалғыз қалғанда ешкімге есік ашпа. Кішкентай Салауат анасы келгенде қуанпақ оймен,өзінің жейдесін үтіктемекші болып, үтікті тоққа қосты. Электр құралдарын тоққа қосуға болмайды. Кішкентай Салауат үтікті тоқтан ажыратып тастады. Анасы үйіне келген кезде қуанышпен қарсы алған кішкентай Салауат үйіне бөтен,	*топтарға бөліңіз. Олардан ережелерді сақтау көріністерін сомдауды сұраңыз (мысалы, бір-бірін тыңдау, сыпайы сөйлеу, ойыншықтарды бөлісу). Ұйымдастырылған іс-әрекеттің рефлексиясы. Негізгі тәртіп ережелерін* қайталау. **"Айырмашылықтарды тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Есте сақталатын заттарды салыстыра білуді дамыту, олардан ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: сюжеттік карталар. Сипаттама: 2-3 минут ішінде балаға карточкасын көрсету. Содан кейін оған басқа кейбір заттар немесе әрекеттер жоқ немесе ауыстырылған екінші картаны ұсыныңыз. Бала не өзгергенін анықтауы керек. **(математика негіздері, тіл дамыту)** **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту. **(музыка)** **«Телевизия» сюжетті-рөлдік ойыны** **Ұйымдастыру жұмысы:** **Көркем шығармалар оқу** - «Телефон», К. Чуковский - «Шам сым бойымен қалай жүреді?» Б. Житков - «Неткен ғажайып ел » М.	**"Ғажайыптар көлігін жөндейік."** Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді атауды, сөзбен сипаттауды үйрету. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** . **Дидактикалық ойын. "Саңырауқұлақтың үйіндегі кемпірқосақ түстерін тап".** Мақсат-міндеттері. Табиғат құбылыстарына қатысты жұмбақты шешу. **(көркем әдебиет, тіл дамыту, қазақ тілі)** **Көркем әдебиет** ***Ертегі*** ***«Әділ және адал шаруа»*** *Ертегіні қайталау, пысықтау, әділ, әділдік, жауакершілік туралы түсініктерін кеңейту* *Дерек көзі: https://erketai.kz/ertegiler-alemi/adil-zhane-adal-sharua/*	*ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Өсімдіктер күтімі". Мақсат-міндеттері. Балаларды бөлме өсімдіктерімен таныстыру; бөлме гүлдерінің аттарын жатқа айтуға және оларды көргенде тануды үйрету. **"Бөлме өсімдіктерін күтейік" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Бөлме өсімдіктерінің атауларын, оларды күту ерекшеліктерін балалардың есіне түсіру, бірігіп жұмыс істеуді үйрету, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **"Кім қалай сөйлейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Сөздік қорын кеңейту, реакция жылдамдығын дамыту. Барысы: педагог балаларға допты кезекпен лақтырады, жануарларды атайды. Допты қайтарған балалар жануардың қалай дыбыстайтынын айту керек. Сиыр мөңірейді. (Мө - мө) Жолбарыс ақырады. (Ырр-ырр) Жылан ысылдайды. (Ысс-ысс) Маса ызыңдайды. (Ызз-ызз) Ит үреді. (Ап-ап) Қасқыр ұлиды. (Уу-уу) Мысық миялайды. (Мияу-мияу) Шошқа қорсылдайды. (Қорс-қорс)

	"**Еркежан әже қонаққа келді**". Мақсат-міндеттері. Балаларға заттарды бірінің үстіне бірін қою, жұптастыру арқылы салыстыру, тәсілдерін меңгерту; "жоғарыда -төменде", "біреу - көп" ұғымдарын бекіту; әртүрлі белгілері бойынша заттарды топтастыру. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	бейтаныс адамның келгенін,бірақ есік ашпағанын баяндайды.Анасы ұлын мадақтап,»Жарайсың» дейді. Балалар сурет бойынша үйде өздерін қалай ұстау керекті жөніндегі ережелерді қайталады. Жинақы бөлме мен ретсіз бөлмені салыстырады, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелейді. **Шығармашылық іс-әрекет** "Ғажайып әлемінің шамдары". тақырыбы бойнша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу бойыныш* алаларға дымқыл қағаз бетіне акварельге малынған қылқалам ұшымен шамдар тәріздес дақтарды және дақтардан жан-жаққа шашыраған сәулелерді салу техникасын үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру;	Әлімбаев **Өнімді іс-әрекет түрлері** - сүйікті теле хабардан бағдарламалар құрастыру; - «Шартылдақтар», түрлі хабарлардың белгілерін дайындау; - анимациялық суреттер дайындау; - өлең, тақпақтар жаттау. **Балалармен әңгімелесу** - бұқаралық ақпарат құралдары туралы, адамдар тіршілігіндегі телевизияның рөлі туралы; - «Телевизия не үшін керек», «Сүйікті телехабарлар», «Теледидарды немен алмастыруға болады»; **Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті** - «Тұрмыстық техника» қоршаған ортамен таныстыру; - электр техникалары тұрған бөлмеге саяхат жасау. *ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ* *Электр техникалары туралы, қауіпсіздік ережелері туралы таныстыру*		**(көркем әдебиет, тіл дамыту)** **"Айырмашылықтарды тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Есте сақталатын заттарды салыстыра білуді дамыту, олардан ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: сюжеттік карталар. Сипаттама: 2-3 минут ішінде балаға карточкасын көрсету. Содан кейін оған басқа кейбір заттар немесе әрекеттер жоқ немесе ауыстырылған екінші картаны ұсыныңыз. Бала не өзгергенін анықтауы керек. **(математика негіздері, тіл дамыту)**

Балалармен жеке жұмыс	**Дидактикалық ойын. «Сөзді өзгерт».** Педагог: - Балалар, «Қыс» деген сөздегі соңғы «-с» дыбысын алып тастап, орнына «-з» дыбысын қойсақ қандай сөз шығады? Сөздегі бір дыбысты өзгерткенде сөздің мағынасы өзгеріп кететіні туралы түсінік береді. «-с» дыбысына аяқталатын сөздерді айтады, «-с» дыбысының орнына «-з» дыбысын қойып, сөзді өзгертіп айтуды ұсынады. - Жас- ... (жаз). - Қас- ... (қаз). - Түс- ... (түз). Қыз, қыр Жаз, жақ Қаз, қар Тұз, тас **(тіл дамыту)**	**Дидактикалық ойын. «Қай қолымда көп».** Мақсат-міндеттері. Аз және көп заттарды ажыратуды, салыстыруды жаттықтыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ұсақ заттар: асықтар моншақтар, түймелер. Ойынның мазмұны: ортаға бір баланы шақырып, оң және сол қолына көп және аз заттарды ұстатады. Бала қолда саны көп зат барын, қай қолында саны аз зат барын анықтайы. Одан кейін заттарды қатарымен қойып, қай қатарда көп, қай қатарда аз зат тұрғанын салыстырады. **(тіл дамыту)**	**Саусақ жаттығуы.** Ғажайып шамдар, Алғашында дақ боласыңдар. Сәулелеріңді шашып, Жарқырап жайнайсыңдар. Жанып-сөніп, Жанып-сөніп Жарқырап жанасыңдар. **(тіл дамыту)**	**Дидактикалық ойын «Сипаттамасы бойынша тап».** Мақсат-міндеттері. Ұзын - қысқа, кең - тар, биік - аласа ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: жануарлар және құстардың ойыншықтары. Ойынның мазмұны: балалар аю, түлкі, қасқыр, қоянның ойыншықтарын қарастырады. Әр ойыншықты анықтайды, оның атыауын айтады. Ойнаушылардың біреуі бөлмеден шығып кетеді, басқа ойнаушылар ойыншық туралы жұмбақ құрастырады. Жұмбақ құрастырғаннан кейін жұмбақты шешетін баланы шақырады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	*Топтағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік беру, әңгімелесу*
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуге дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Желдің соғуын бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі,	**Жапырақтың түсуін бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Күздің ерекшеліктері туралы ойын толық жеткізуді, сұраққа толық жауап беруді үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгені, ағаштардан жапырақтары	**Шалшық суды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге	**Аула сыпырушының жұмысын бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету	**Ауа райын бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Алдымен, күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және

	қатты желден ағаш жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. **Жұмбақ.** Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) ***Тәжірибе.***Желге қарсы жүгіру. **Қорытынды.** Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету білігін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға әртүрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына сай жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың қалаулары бойынша тақпақ немесе ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру».** **(дене тәрбиесі)** Желбезекті қолға алып жарысу, кім бірінші мәреге жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. *Тапсырылған іс үшін*	сарғайып жерге түсуінен байқауға болатынын айту. Жапырақтар жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екенін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жел соққанда жапырақтар ағаштан үзіліп, ауада қалықтап, баяу жерге түседі. Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтар желге баяу ұшады, жапырақтар жеп-жеңіл. Барлық ағаштар жапырақтардың түсін өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күздің келуімен олар қалай өзгерді? Қайыңның жапырақтары қандай түсті? (Алтын сары.) **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ жапырақтарды жинау.	жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып жататынына мән беру. **Көркем сөз.** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. ***Тәжірибе.*** Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсат-міндеттері. Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру».** **(дене шынықтыру)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна»** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында» әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау, киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге	(таза жолдар, бау-бақшаларды түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Мақал-мәтел.** Еңбексіз өмір – сөнген көмір. **Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейіндікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын.	жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Балаларға ойын ережелерін сақтауды үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайлардың туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

	жауапкершілік сезімін тәрбиелеу **Өз бетімен ойын ойнау.** «Желбезекпен ойын». Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	Мақсат-міндеттері. Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс жасау біліктілігін бекіту. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.	Әр балаға доппен ойнауға мүмкіндік беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін ояту.	
Серуеннен оралу	Балаларға киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету).*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Баланың бос уақытын дұрыс ұйымдастыру» тақырыбына әңгімелесу.	Баланың өздігінен орындайтын жұмыстары туралы әңгімелесу.	"Баланың сұрағына ашуланбай жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру.	"Бала - біздің айнамыз" тақырыбында әңгімелесу.	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің бір апталық жұмысы туралы әңгімелесу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**24.11. - 28.11.2025.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ЖАУАКЕРШІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Әділетте берік болсаң аяғың таймайды!»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	"Баланың сұрағына ашуланбай жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру. "Ата-аналарға арналған жеке әңгімелер. Көзге арналған түзету гимнастикасы.				

	Баланың қабілеті жайлы әңгімелесу *«Баланың бос уақытын дұрыс ұйымдастыру» тақырыбына әңгімелесу.* «Тұмаудан сақтану жолдары» тақырыбында кеңес *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері. Балаларға суару әдістері және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасауға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды үлкендерге өз қолдарынан келетін көмек көрсетуге тарту, бөлме өсімдіктері туралы балалардың идеяларын нақтылау.	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп».** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттері. Балаларға жеке киім шкафтарында тәртіп сақтауды үйрету, шкафты киім және аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбеккорлыққа тәрбиелеу, тәртіп сақтауды үйрету. Ұжымда тату-тәтті еңбектенуге үйрету.	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** Мақсат-міндеттері. Балалардың өз төсек-орнын ұқыпты ұстау дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; *сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту.* Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".** Мақсат-міндеттері. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау.
	Қ.Р.Әнұраны ***Ұлттық ойын*** ***Сақина салу*** *Сақина салу – арнайы жеребе тартылып, бір қыз бен жігіт ортаға шығады, ал қалғандары қолдарын уыстап тізіліп отырады. Қыз осы отырғандарды алақандарына сақина тастағандай аралап шығады. Әрине, солардың біріне қолындағы олжасын тастап кетуі тиіс. Ал жігіт қыздың кімге қалдырғанын табуы шарт. Дұрыс таба алса, отырған ойыншы айып ретінде өнер көрсетеді, ал жігіт қателессе өзі айыпты болады. Бұл ойында айыпты түрлі жолдар арқылы өтеуге болады, мәселен, жұмбақ шешу, жаңылтпаш айту, би билеп, ән салу. Не айып тартатындығын қатысушылардың өздері*	***Күй күмбірі*** *"Күй тыңдайық, балақай!"* ***Ожау*** *ожаумен әртүрлі сусындарды құятыны туралы түсінік беру. Ожаудың басы домалақ, сабы ұзын, қайқы болатынын түсіндіру. Асықтың бүк жағын пайдалана отырып құрастыруды түсіндіру. Ұлттық құндылықты дәріптеуге тәрбиелеу, айырмашылығын анықтау; сөйлеу тілін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту, табиғатты аялауға тәрбиелеу* ***«Асықпен кел, ойнайық!»*** *Ата-бабаларымыздың асықты ойын ойнау үшін пайдаланғанын түсіндіру. Асықты жан-жақты түрлендіріп, оларды тізіп, түрлі ойыншықтар құрастыруды үйрету, жұмыс*	***Қауіпсіздік сабағы*** *Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, суреттер қарау.* **Дидактикалық ойын.** "Менің қайда және кім болып жұмыс істейтінімді тап". Мақсат-міндеттері. Мамандық түрлерінің атауын еске сақтауды үйрету, ой-қиялын, ынтасын дамыту. **(тіл дамыту)**	***Күй күмбірі*** *"Күй тыңдайық, балақай!"* ***Қымыз құюға арналған ожау*** ожаудың бірнеше түрі болатынын түсіндіру. Қымыз құюға арналған ожау туралы мағлұмат беру; асықтан құрастырудың әртүрлі тәсілін меңгеру, тілін дамыту, саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру, ұлтжандылыққа тәрбиелеу. **(құрастыру)** ***Асық қаршу (бестас).*** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып*	**«Заттарды салыстыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларды заттар мен шамаларды салыстыра білуге үйрету. Ұғымдардың мағынасын түсіндіру, оларды бір-бірінен ажыратуға баулу. Ойын-тілін танымдық әрекетін дамытып, баланы өзін қоршаған ортаға сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: суреттер, ойыншықтар. Ойынның барысы: балалар әртүрлі заттарды салыстырады, суретін салады, айырмашылығын белгілері бойынша айтады. Жуан - жіңішке. Кең - тар. Биік - аласа. Үлкен -кішкентай. Ұзын -қысқа . Ұғымдарын үйрету. **(математика негіздері)**

	бұйырады. ***Қауіпсіздік сабағы*** *Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, суреттер қарау.*	*істегенде қолдарының ұсақ моторикасын, зейінін дамыту. Қазақ халқының мәдениетіне қызығушылыққа тәрбиелеу*		*үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде* жалғаса береді.	
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, дене тік, қол төменде. 1.2. Қолды алға көтеру. 1.3. Саусақтарын бүгу, қолдарын айналдыра қимылдау. 1.4. Бастапқы қалыпқа келу. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшақ, қол белде. 2.1. Кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жіберу. 2.2. Оңға және солға иілу. 2.3. Қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. 2.4. Бастапқы қалыпқа келу. 3. Аяқтың ұшына көтерілу. 3.1. Екі аяқтың өкшесін кезек-кезек топылдату. 3.2. Аяқтың ұшымен топылдату. 3.3. Бастапқы қалыпқа келу. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***Қоршаған ортаны сақтаудағы адамзаттың жауапкершілігі.*** *Мақал-мәтел* *Ағашты кесу — 5 минут, өсіру — 100 жыл.* *Мағынасын ашу, түсіндіру.* **(тіл дамыту)**	Қыс мезгілінің мнемотехникасына қарап әңгімелесу. **(тіл дамыту)** **Дидактикалық ойын. "Үлкен – кішкентай".** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзақ және қысқа дыбыстарды	***Қоршаған ортаны сақтаудағы адамзаттың жауапкершілігі.*** *Мақал-мәтел* *Ағашты кесу — 5 минут, өсіру — 100 жыл.* *Мағынасын ашу, түсіндіру*	"Қысқы тіршілік" туралы әңгімелесу. *Қыс мезгілінде үйде, көшеде, табиғатта қауіпсіздік ережесінсақтай білу жөніндегі білімдерін бекіту* **(тіл дамыту)**	Қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. *Қыс мезгілінде үйде, көшеде, табиғатта қауіпсіздік ережесінсақтай білу жөніндегі білімдерін бекіту*

		ажыратуды; музыканың ырғағын сезінуді үйрету. **(музыка, тіл дамыту)**	Қыс мезгіліне байланысты тақпақтар жаттау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**		**(тіл дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Еңіс тақтайдың үстімен жүру". Мақсат-міндеттері. Еңіс тақтайдың үстімен қолдарын жанына жіберіп, тура жүруге, жердегі кедергі жолақтардан (жолақтар арақашықтығы 50 см) екі аяқпен екі аяқпен аттап, секіру және бір-біріне қарама-қарсы тұрып, допты бастарынан асыра лақтыруды үйрету. **Қ. Шілдебаевтың әні «Қыс.** Музыкалық жетекші балалармен бірге ән айтуды бастайды. Әнді хор мінбесіне барып айтады. Үнтаспаға қосылып, шумағын - жеке дауыста, қайырмасын - хормен орындауды ұсынады. **(музыка)** **«Оң және сол».** **(математика негіздер, *жапсыру*)** Мақсат-міндеттері. Үлкен және кішкентай заттарды ажыратуды жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: үлкендігі әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: бір баланы ортаға шақырып, оң қолына үлкен ойыншықты, сол қолына кішкентай ойыншықты ал деп тапсырма береді. Ойын осылай жалғаса береді. Сонымен қатар бааларға үлкен затты үлкен ағашқа , кішкентай затты кішкентай ағашқа желімдеу тапсырылды. **«Суреттер құрастыру».**	**Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **Қазақ тілі** "Үш аю" ертегісін оқу. Үлкен, орташа, кішкентай". Мақсат-міндеттері. "Үш аю" танымал ертегісінің сюжетін еске түсіру; үш түрлі көлем жайлы "үлкен", "орташа", "кішкентай" түсініктерін бекіту; адамдардың қонақтағы әдепті мінез-құлқы жайлы білімдерін кеңейту. **(тіл дамыту, математика негіздері, құрастыру)** **Шығармашылық іс-әрекет** **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** «Кемпірқосақ» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша*аулаға жауған қар туралы сюжеттібор мен қылқалам арқылы салды үйрету; суреттегі ағаш пен үйдің сұлбасын салып, суреттегі қарды әр жерге қылқаламның ұшымен жақпалау техникасын пысықтау; қар туралы білімдерін тиянақтау; қағаз бетін бағдарлау, қабылдау және елестету	**Дене тәрбиесі** "Тепе-теңдікті сақтайық". Мақсат-міндеттері. Балаларға қатарға екеуден тұруға; допты алысқа дәлдеп лақтыруды (3,5–6,5 м кем емес); сызықтардың арасымен (15 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруді үйрету. **"Кедергілерден оңай өтеміз" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балалар кедергілерден "жылан" тәрізді жорғалап өтулері керек. **(дене тәрбиесі)** **"Аңдардың іздерін зерттейік"** **(математика негіздері).** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" ұғымдарын жетілдіру.	**Музыка** "Қыс әні". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырату қабілетін қалыптастыру. . **Дидактикалық ойын.** **"Қояндар".** Мақсат-міндеттері. Балаларға музыканың көңілді не мұңлы, баяу түрлерін ажырата білуге баулу. **(музыка, тіл дамыту)** **Шығармашылық іс-әрекет** **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** «Өнерпаз балалар» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша*аулаға жауған қар туралы сюжеттібор мен қылқалам арқылы салды үйрету; суреттегі ағаш пен үйдің сұлбасын салып, суреттегі қарды әр жерге қылқаламның ұшымен жақпалау техникасын пысықтау; қар туралы білімдерін тиянақтау; қағаз бетін бағдарлау, қабылдау және елестету	**Дене тәрбиесі** "Досқа нені үйретемін?" Мақсат-міндеттері. Балаларға аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұруды; көлбеу тақтайдың үсітмен (ені 2 см, биіктігі 30-35 см) жоғары және төмен жүруді үйрету. **"Баскетбол" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Екі топқа бөліп, баскетбол добына арналған торға белгіленген нысанадан аспай, допты көкірек тұсынан дәлдеп лақтыруды үйрету. **(дене тәрбиесі)** **Тіл дамыту** "Қыс келді" тақпағын жаттау". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында"тақпақ" түсінігін қалыптастыру, қыс туралы көркемсөз үлгісімен таныстыру; қыс мезгілі туралы ұғымдарды көркемдеуіш сөздер арқылы толықтыру. ***Ұлттық ойын*** ***Құмар түсті.*** *Ең алдымен, барлық А. о.-на тән ұтыстың негізгі шарты болып табылатын төрт асықтың иіріліп, жерге түскеннен кейінгі* құмар деп аталатын ұпай әкелетін «жатысы» жөнінде.

	Мақсат-міндеттері. Балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын дамыту. **(тіл дамыту,құрастыру)**	қабілеттерін дамыту, әсемдікті түйсіну сезімін қалыптастыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан аққаланы мүсіндеуді үйрету; бір бөлшекті екінші бөлшекке сылап тегістеу жолымен біріктіруептілігін бекіту; шығармашылықтарын дамыту; табиғаттың сұлулығын сүйе білуге тәрбиелеу; аққаланың құрылысын бекіту, қисынды ойлауды және себеп-салдар байланыстардын орналастыруды үйрету. *Жапсыру бойынша* балаларды аққала бейнесін көлемі түрлі дөңгелектер арқылы құрастырып, жапсыруға үйрету; көзбен мөлшерлеу мүмкіндіктерін қалыптастыру; қысқы ойындар, мерекелер жөнінде түсініктерін кеңейту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балалар мақтадан қардың бейнесін үстел үстінде құрастырады. қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Балалардың мақтамен жұмыс істеуге деген құштарлығын қалыптастыру, **"Аю қалай жүгіреді?" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Екі топқа бөліну, бір сызыққа тұрғызу, белгіленген межеге дейін сапта бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіруге дағдыландыру. **(дене тәрбиесі)**		қабілеттерін дамыту, әсемдікті түйсіну сезімін қалыптастыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* Балаларға тұзды қамырдан аққала сомдауды үйрету; бір бөлшекті екінші бөлшекке қосып тегістеу жолымен біріктіруептілігін бекіту. *Жапсыру бойынша* балаларды аққала бейнесін көлемі түрлі дөңгелектер арқылы құрастырып, жапсыруға үйрету; көзбен мөлшерлеу мүмкіндіктерін қалыптастыру; қысқы ойындар, мерекелер жөнінде түсініктерін кеңейту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* макарон өнімдерін трафаретке қойып "Бәйтеректі" құрастыруды үйрету; дайын трафаретке макарон өнімін беттестіру әдісі бойынша іскерліктерін дамыту; сары түсті жылтырлақтармен безендіргенде желімді пайдалану техникасын жетілдіру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	Егер иірілген төрт асық қатарынан кілең алшы немесе кілең тәйке немесе кілең бүк немесе шіге түссе оны құмар түсті деп атайды. Алайда төрт асығы алшы түсіп, құмар түсті жасаған ойыншы ғана бірден төрт ұпайға ие болады. Басқа «құмар түскендер» екі ұпайды ғана иеленеді. Бірақ, төрт асықта талапайға түседі. Асыққа ие болған ойыншылар ойынға қайтадан кіріседі. Алайда бұрын әбжіл қимылдаған ойыншы төрт асықты бірдей иемденіп кетсе, қалған ойыншылар өз асықтарын көнге қайтадан тігуге мәжбүр болады. Ал төрт асық әлгі бұрын қимылдаған ойыншының меншігі болып саналады
Серуенге дайындық	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету *(өзіне қызмет ету).*				
Серуен	**Қарға мен сауысқанды бақылау.**	**Қардың түсін бақылау. (экологиялық мәдени**	**Шыршаларды бақылау. (экологиялық мәдени**	**Қар мен мұзды бақылау. (экологиялық мәдени**	**Қайың мен шетенді бақылау.**

	(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері. Қарға мен сауысқанның айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешекліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдап, сыртқы пішініне қарап, оның өзге құстарға өте ұқсамайтынын байқайды. **Еңбек әрекеті:** қураған жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* Еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы.** **(дене шынықтыру, қоршаған ортамен танысу, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды алдын ала көрсетуі мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (құстың ұшқанына еліктеу, қолдарын бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші	**дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. **Зерттеу.** *Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау.* **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене тәрбиесі)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері." Қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.	**дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың таныс ағаштарды бір немесе екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту; шыршаның ерекшеліктерін және оны басқа ағаштардан ажырату іскерліктерін дамыту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (ұсақ қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* **Қимыл-қозғалыс ойындары."Бос орын". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Шапшаңдықты, ептілікті дамыту. ***Ұлттық ойын Атқаума*** *Ойынды 6 бала 3-3-тен бөлініп ойнайды. Бір бала сол қолымен өзінің оң қолының білезігінен ұстайды. Содан кейінгілері де солай істейді де, бір-бірімен қолдарын айқастырады. Үшінші бала көзі таңулы күйде екінші баланың айқасқан қолына отырады. Қолдасып тұрған балалар: -Атқаума, атқаума –деп қаумалай көтерген бойы мөлшерлі жерге дейін жетеді. Бірінші бала ақ сандық, көк сандық десе, көзі таңулы бала -көк сандық , көк сандық деп жауап береді. Қаумалап келе жатақан балалар :*	**дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** *Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру.* **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбектенуді, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер. Балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа	**(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың сыртқы түріне (ұқсастықтары мен айырмашылықтары) салыстырмалы талдау жүргізуді үйрету; ағаштарға сипаттама беру, ағаштың өсуіне қажетті жағдайлар туралы түсініктерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. *Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу* **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Мысық пен тышқандар", "Доп" (2-3 ойнатылады). (дене тәрбиесі)** **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шарты бойынша ойнауды, мұқият және белсенді болуды; батылдыққа, шапшаңдыққа, жылдам жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады.

	қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Д. Ахметова. **"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **"Кім жылдам?" ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, құрдастарымен өзара әрекет ету біліктерін қалыптастыру.		*Бақа,бақа балпақ* *басың неге жалпақ?* *Бұтың неге талтақ* *Көзің неге тостақ* *Бұған көзі таңулы бала былай деп жауап береді.:-* *Темір терсек көп киіп* *Басым содан жалпақ* *Теуіп , теуіп қашырды* *Бұтым содан тостақ!* *Балалар қолдарын жіберген кезде бала құлап түссе, айып тартады. Құламай тік түссе қалған текі бала көтеріп жүре береді.* **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Жалаушаға тезірек жет".** Мақсат-міндеттері. Шеңбер бойымен сап түзей білу, төрт аяғымен жорғалай білу жаттығулары.	баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 - 10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмуға тырысады. Ойын басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып оны тығады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығына еститіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді, батылдықты дамыту, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп әкетіп, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, қозғалыстарды дамыту.** Мақсат-міндеттері. Жүгіру техникасын жетілдіру, жеңіл, жігерлі қимылдарды қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу ***«Үнемді тұтыну»***				

	Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету).				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау. ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Балаларды ақырын сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. **Көркемсөз** Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. *(дене тәрбиесі,көркем сөз)*				
Бесін ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Ас ішкенде сөйлемеу. Астан соң беті-қолды жуу. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Аппақ қыс". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы түсініктерін кеңейту; қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстарын байқау дағдыларын жетілдіру. **«Табиғат құбылыстары» дидактикалық ойыны.**	**Математика негіздері** "Сыңарлы және сыңарсыз киімдер". Мақсат-міндеттері. Балаларды заттардың көлемінің қасиеттері жөніндегі білімдерін тиянақтау, "ені", "ұзындығы", "көлемі" ұғымдарын бекіту. ***Рөлдік ойын "Қала жолдарында"***	**Қ. Шілдебаевтың әні «Қыс.** Музыкалық жетекші балалармен бірге ән айтуды бастайды. Әнді хор мінбесіне барып айтады. Үнтаспаға қосылып, шумағын - жеке дауыста, қайырмасын - хормен орындауды ұсынады. **(музыка)** **Шығармашылық іс-әрекет**	**Варитативтік компонент** **Қызықты математика** Шаршы, дөңгелек, үшбұрыш". ***«Жас эколог»*** *Топқа хат келеді. Хатты Эколог жіберіпті. Балалар біздің планетамызда ауа, сулар ластанып, орман ағаштары өртеніп, кесілін*	***Қауіпсіздік сабағы*** *Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, суреттер қарау.* *«Адалдықтың өтемі» Мультфильм қарауhttthttps://youtu.be/5E8l18lOBe8ps8* **Шығармашылық іс-әрекет** **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру,**

	Мақсат-міндеттері. Балалардың табиғат құбылыстары жөнінде түсініктерін нығайту. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, сурет салу)** **Дидактикалық ойын. "Қыста не болады?"** Мақсат-міндеттері. Күз бен қыс мезгілдерінің құбылыстарын ажырату. Барысы: педагог балалардың алдына әр жыл мезгілінде болатын табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді таратады. Осы суреттердің ішінен бала, күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алады және суретті бейнелеп береді. Мысалы: күн бұлттардың артында жасырынып тұр. **(тіл і дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, сурет салу)** **Жыл мезгілі жайлы мнемокестемен жұмыс істеу немесе әңгімелесу.** Мақсаты: мнемокестеге қарап жыл ерекшеліктерін айтып, толық сөйлем құруға үйрету. **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Мақсаты: *жол қозғалысы ережелері бойынша білімдерін бекіту.* *Алдын ала жұмыс: жүріс бөлігінің, жол белгілерінің, бағдаршамның иллюстрацияларын қарау;* "Степа ағай – полиция қызметкері" мультфильмін қарау, "Біз қауіпсіз жерде жолдан өтеміз" әңгімесі. Қаражат: көшелерді, үйлерді, жол белгілерін, автокөліктерді, адамдардың фигураларын белгілейтін дидактикалық ойындар жиынтығы. Барысы: -Балалар, сендер қызықты ойын ойнағың келеді. Күнде таңертең үйімізден шығып, асығамыз: кім жұмысқа, кім мектепке, кім балабақшаға барады. Үйден шыққан кезде біз бірден жетеміз ...? көшеге. Көше деген не? Балалардың жауаптары. Дұрыс. Көше - тротуармен жүретін жол; үйлер, көгалдар. Көшелер қалада. Мен қаланың осындай бөлігін макет бойынша салуды ұсынамын. Балалар қағаз үйлерді, адамдардың мүсіндерін қояды. Балалар, жолда не жетіспейді. - Көліктер, жол белгілері, бағдаршам ... (балалардың жауаптары). Жарайсыңдар, байқадыңдар. Еске сала кетейік, көшеде бағдаршам не үшін қажет? Балалардың жауаптары. - Жақсы. ….., жаяу жүргінші немесе жүргізуші ретінде кіммен ойнағың келеді. Керемет,….. бұл жаяу жүргінші бала болады. (басқа бала велосипедтегі	***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** Аулаға қар жауды". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* " балаларға бор мен қылқалам арқылы аулаға қардың жауғаны туралы суретті салуды үйрету; бормен сурет бейнелерінің, ағаш пен үйдің сұлбасын салып, қардың суреттің әр жеріне қылқаламның ұшымен жақпалау техникасын пысықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан домалақтарды біріктіру арқылы бейне құрастыра білуді дамыту *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* текшеден үш түрлі көлемдегі дөңгелек пішінді қиып, қағаз бетіне аққала мүсінін орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* әртүрлі қиып дайындалған геометриялық қиындылардан аққала құрастыру керек. **"Мозаика", "Лото" үстел үсті ойындары.** Мақсат-міндеттері. Ақыл-ой қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(танымдық дағдылар)**	*жатыр. ауа ластануынан балалардың демалысы қиындап* көп ауыра береді. Завод, фабрикалар, түрлі өндіріс орындары және машиналар, космос корабльдері көбейді. Бірақ та, бұлар бізді қуантпайды. Біздер бақтардың гүлдегенін, құстардың сайрағаннан, ағаштардың жайқалып өскенін, жәндіктердің жыбырлап жүргенін өзендерден сылдырлап таза су аққанын, көбелектердің қанатын қағып ұшқанын қалаймыз. Балалар, сіздер де бізге көмекке келіңіздер. Балалар, қоршаған ортаны қорғауға, ластамауға, көркейтуге бізді эколог мамандары шақырып жатыр екен, көмектесеміз бе? Біздер де экологтар сияқты табиғатты қорғауға көмектеейік.Балалар Эколог адамның өмірімен денсаулығын, қоршаған ортаны қорғауға ондағы құстар, өсімдіктер, жануарлар және адамдар өмірін қорғайтын, ауа мен судың ластанбауына көмектесіп, қорғайды. Соңғы кезде табиғат көп өзгеріске ұшырады. Себебі, көп машиналар лас газды ауаға шығарып, заводтар мен фабрикалар қалдықтарын ауа мен суларға төгеді. Д/О « Құстарды қорғау» Д/О: "Экологиялық	***құрастыру)*** "Ақтөске үйшік құрастырамыз". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды құрамында: тақтайша, үшбұрыш, білеу бар құрылыс материалдары жинағын пайдаланып, Ақтөске қыс мезгілінде тұруға арналған үйшікті құрастыруды үйрету. **(құрастыру, тіл дамыту)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* түзу сызықтарды дұрыс сызу және бояй білу дағдыларын қалыптастыру. Бояу түсіп таңдай білу, сурет салуға қызығушылығын арттыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*ермексазды жұмсарту, тұтас бөлікті созу арқылы ит мүсінін жасау дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*дайын пішіндерден жапсыру дағдыларын қалыптастыру, пішіндерді қағазға дұрыс орналастыруға үйрету Музыкалық аспаптармен ойындар. Жаңа жыл ертеңгілігіне дайындықты бастау. **(музыка)**

		баланың фигурасын таңдайды, 3-ші - ананың мүсіні, 4-ші жүк көлігін басқарады, 5-ші жедел жәрдем көлігін басқарады). - Ал мен автобус жүргізушісі боламын. Сонымен қаламызымыз өмірге келеді. ….. ,велосипедпен қайда барасың? Баланың жауабы. Есіңізде болсын, тек аулада, тротуарда немесе саябақта. …..., ал таңертең жұмысқа барғанда жолды қай жерден кесіп өтесің. Баланың жауабы. - Әрине, жаяу жүргіншілер өткелінде. ……, бағдаршамда көлікті тоқтату керек. Баланың жауабы. Иә, қызыл шамда. Менің автобусым жолға шығады…….қонуға асығыңыз, әйтпесе жұмысқа кешігіп қаласыз. Ал келесі аялдама қайда? Балалар, "Аялдама" белгісін қойыңдар. ….. жедел жәрдем көлігінің "Мен науқасқа асығамын!" Деген дыбыстық сигналын шығарады. Жарайды, мен өзімді жолдың оң жағына басып, жол беремін. Дәл осылай жасайды ……., жүк көлігінің менеджері. - ……, бағдаршамның қызыл түсіне де өтуге болады. Бұған арнайы көліктерге рұқсат етілген. Тағы қандай арнайы көлікті білесіз? Сіздің ойыңызша, бұл көлік неге арнайы деп аталды? Міне, "Қалалық саябақ" аялдамасы, соңғы. Автобус, көліктің қай түріне жатады? Балалар, автобус жүргізушісінің жұмыс ауысымы аяқталды, сендер ойынды жалғастырасыңдар.		белгілер" Тиым сөздер Құстың ұясын бұзуға болмайды. Орманда от жағуға болмайды. Суды ластауға болмайды. Құстың ұясын бұзуға болмайды. Д/О: «Жануарларды қорғау»: Қисынын тап (Суреттерді құрастыру) Эколог келеді балалар сендер табиғатты қорғауға көп көмектестіңдер, көп біледі екенсіздер. Мен сіздердің топтарыңды осы қоғамның мүшесі етіп қабылдап значок тапсырамын - деп балаларға значокты кеуделеріне тағады. "Жасыл әлем" қоғамына қабылдау..	
Балалармен жеке жұмыс	Пластикалық кесектерден	**"Қыс белгілерін ажыратамыз"**	**Шешуін тап, заттарды ата.**	**Жыл мезгілі жайлы**	**"Сипаттамадан тап"**

	әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу **(мүсіндеу)**	**дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнаймыз. Мына жерде жыл мезгілдерінің белгілерін білдіретін суреттер тұр. Олардың арасынан қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, балалар, бастайық! Балалар суреттерді жылдам қойып шығады. **(тіл дамыту, қазақ тілі, құрастыру)**	**(тіл дамыту, қазақ тілі, құрастыру)** Көрнекі құралдар. Алуан түрлі суреттер: тышқан, мысық, шелек, шана, фланелеграф. Тәрбиеші балаларға суреттерді көрсетеді, онда бейнеленген заттар мен жануарларды атауды сұрайды. Осы суреттерді кез келген реттілікпен фланелеграфқа бекітеді де, балаларға сұрақтар қоя бастайды. Балалар сұрақтарға жауап бере отырып, фланелеграфтан қажетті суретті табуы және онда бейнеленген заттарды атауы тиіс. Тәрбиеші: - Інде не тұрады? - Тышқан. - Тышқан неден қорқады? - Мысықтан. - Суды қайда құямыз? - Шелекке. - Қыста немен сырғанаймыз? - Шанамен. - Қуыршаққа не тағамыз? - Моншақ. - Алманы (гүлді) қайда жинаймыз? - Себетке. Тәрбиеші барлық балалардың сұрақтарға дәл жауап беруін, яғни фланелеграфтан сәйкес келетін заттарды табуын және сөздегі - ш, - с дыбыстарын дұрыс айта білуін қадағалайды. Осы тектес ойын арқылы сөздегі - ж, - з дыбыстарын	**мнемокестемен жұмыс істеу немесе әңгімелесу.** Мақсаты: мнемокестеге қарап жыл ерекшеліктерін айтып, толық сөйлем құруға үйрету. **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**дидактикалық ойыны. (тіл дамыту, қазақ тілі,)** Мақсат-міндеттері. Сөйлеуді дамыту (сын есімдер мен зат есімдерді үйлестіру мүмкіндігі); белгілі бір заттарды, тіршілік иелерін біріктіретін ұғымдар туралы білімді бекіту. Сипаттама: балалар жауап беруге тиіс ұсыныстар мен жұмбақтарды алдын ала дайындау. Мысалы: * түрлі-түсті қанаттары бар әдемі жәндік, ұшуды ұнатады, балшырынмен қоректенеді. (Көбелек.) * көлік, ұзын, бірнеше бөліктен тұрады, темір рельстермен жүреді. (Пойыз.) * жабайы жануар, орманда тұрады, айға қарап ұлиды. (Қасқыр.) * жабайы жануар, қызыл шашты, ертегілерде әрқашан алдайды. (Түлкі.) * сары қабығы бар жеміс. (Лимон.)

			дұрыс айтуды жаттықтыруға болады.		
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеуді, ілуді, аяқ-киімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Қарға мен сауысқанды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қарға мен сауысқанның айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешеліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдайды, оның сыртқы пішіні өзге құстарға өте ұқсамайтынын байқайды. **Еңбек әрекеті:** құраған жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды алдын ала көрсетуі мүмкін.	**Қардың түсуін бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қарды, қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; қардың түсуі маусымдық құбылысқа жататынын түсіндіру, қыс туралы білімдерін кеңейту. **Зерттеу.** Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене тәрбиесі)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. "Қақпаға"допты кіргізуді үйрету, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп	**Шыршаларды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың таныс ағаштарды бір немесе екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту; шыршаның ерекшеліктерін еске сақтауды үйрету, шыршаныбасқа ағаштардан ажырату іскерліктерін дамыту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (ұсақ қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары."Бос орын". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Шапшаңдықты, ептілікті дамыту. **Аз қимылды ойын. "Суық-ыстық". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері: есту қабілетін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді,	**Қар мен мұзды бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттер. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбекке, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету;	**Қайың мен шетенді бақылауды жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың сыртқы түріне (ұқсастықтары мен айырмашылықтары) салыстырмалы талдау жүргізуді үйрету; ағаштарға сипаттама беру, ағаштың өсуіне қажетті жағдайлар туралы түсініктерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Мысық пен тышқандар", "Доп" (2-3 ойнатылады). (дене шынықтыру)** **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, шапшаң жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 м жерге

	Қанаттарын жайып жан-жаққа, (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (құстың ұшқанына еліктеу, қолдарын бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (бір қолды жоғары көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (екінші қолды жоғары көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Д. Ахметова. **"Қараққұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **"Кім жылдам?" ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, құрдастарымен өзара әрекет ету біліктерін қалыптастыру.	(немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.	балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші залға оралады, затты іздей бастайды. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... сөздерін айтып, жасырылған затты табуға көмектеседі. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Жалаушаға тезірек жет".** Мақсат-міндеттері. Шеңбер бойымен сап түзей білу, төрт аяғымен жорғалай білу жаттығулары.	зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері: балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді дамыту; батылдықты, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, қозғалыстарды дамыту.** Мақсат-міндеттері. Жүгіру техникасын жетілдіру, жеңіл, жігерлі қимылдарды қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ет).*				
Балалардың үйге қайтуы	«Жаңа жылдық шырша»	Кеңес беру. «4-5 жастағы	«Балаңыз туралы не білу	«Тәуелсіз Қазақстан»	"Біз бір аптада не істедік"

(ата-аналарға кеңес)	көрмесі.	балаға қандай ойыншықтар пайдалы».	керек?» тақырыбында кеңес беру.	салтанатты іс-шарасында оқитын тақпақтарын беру, ата-аналармен мерекені өткізу туралы әңгімелесу.	тақырыбындағы көрме.

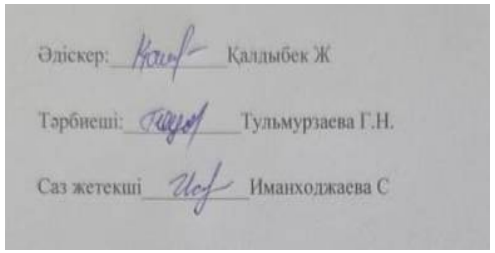

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**01.12-05.12.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Бірлігі күшті ел озады»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру". Үйдің мекен-жайын,ата-аналардың телефон номерлерін жатқа білуге үйретуге шақыру				

беру	*Отбасындағы ынтымақтастық тақырыбыды ата-аналармен әңгіме жүргізу* Кеңес беру. «4 жастағы балаға қандай ойыншықтар пайдалы». «Тәуелсіз - Қазақстан» салтанатты іс-шараға байланысты тақпақ беру, ата-аналармен салтанатты іс-шараға байланысты әңгімелесу. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Табиғат бұрышы"** ***(экологиялық мәдени дағдылар, тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Табиғат бұрышындағы кезекшілік күнін балалар тірі объектілер үшін жауапкершілік сезінетіндей етіп ұйымдастыру керек. Балалар таңертең барлық жұмысты жасаса (балықтарға қорек беру, гүлдерді суару, торды тазарту және тағы басқа), кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар аударудың қажеті болмай қалады, сондықтан педагог балаларға күні бойы атқаратын жұмысты реттеге көмектескені дұрыс: балықты таңертең қоректендіруге, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады. Педагог балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге ұмтылысты дамытады.	**"Күтушіге төсек салуға көмек көрсету".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері. Балаларға өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; ересектерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге ынталарын тәрбиелеу; еңбектенуге ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсат-міндеттері: балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды және оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	**"Біздің шкафта тәртіп бар".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері: балаларға сыртқы киімге арналған шкафта заттарды бүктеу кезінде ұқыптылыққа үйрету.	**"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.
	Қ.Р.Әнұраны ***Үнемді тұтыну»*** *«Дұрыс па, бұрыс па?»* *Мақсаты: күнделікті үнемді әрекеттерді бекіту. Барысы: Тәрбиеші сөйлемдерді оқиды, балалар қол*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** **Саптама етік** *ұлттық аяққиім туралы түсінік беру;* ***асықтан етік құрастыруды үйрету;*** *тілін дамыту, саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыптылыққа, әдемілікке*	***Үйдегі және көшедегі қауіпсіздік туралы әңгімелесу*** *Үйдің мекен-жайын,ата-аналардың телефон номерлерін жатқа білуге үйрету* **"Аңдардың іздерін зерттейік" (математика негіздері).**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *«Ырыс алды-ынтымақ» ертегісі* *https://youtu.be/A7dhkYaI_EA* *Мақал-мәтелдер* *Ырыс алды — ынтымақ.* *Бірлік болмай — тірлік болмас* Мақал-мәтелдердің мағынасын	***Қауіпсіздік сабағы «Кімге хабарласамыз?»****Мақсаты: қиын жағдайда кімге қоңырау шалуды білу.* *Құралдар: карточкалар (ана, әке, әже, 101, 102, 103).* *Барысы: • Тәрбиеші жағдайды айтады: «Үйде жарық сөніп*

	шапалақтайды (дұрыс болса), аяқпен топылдатады (бұрыс болса). *• «Таңертең қолымды жудым» • «Нанды жерге тастадым»* *• «Күндіз шам жақтым»* *• «Кранды жауып қойдым»* **Мнемокесте бойынша қыс туралы өлеңдер жаттау.** Мақсат-міндеттер: зейін, есте сақтау қабілетін дамыту. **(тіл дамыту, көркем әдебиет)** **«Пішіндер елінде» (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақтамалары, шаршы пішінді парақтар. ***Қауіпсіздік сабағы*** *«ҮЙДІҢ МЕКЕН-ЖАЙЫН, АТА-АНАЛАРДЫҢ НӨМІРЛЕРІН ЖАТҚА БІЛЕМІЗ»* ***Міндеттері:*** *-Балаларға үй мекенжайы мен ата-анасының телефон нөмірлерін білудің маңыздылығын түсіндіру.* *-Балаларды үй мекенжайы мен ата-анасының телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс айтуға үйрету.* *-Ойындар мен практикалық жаттығулар арқылы*	*тәрбиелеу* ***Шеңберден шығару. Асық ату ойыны*** *Ойын шарты бойынша диаметрі 1,5-2 метрлік, кейде одан да үлкен шеңбер сызылады. Қатысушы балалар шеңбердің дәл ортасына (5-6 бала болса, бір-бірден, 2-3 бала болса, екі асықтан) бір-бірден асық тізеді. Тағы да сақаларын бір қолға жинап, шыра шашады. Шарт бірінші ойындағыдай. Ату кезегі сақаларының алшы/тәйкі тұруына қарай анықталады. Сосын шеңберден ортасында тізілген асықтан есептеп, екі жақққа қарай адыммен 4-5 қадам жасап, белгі сызады да, сол сызықтан тұрып кезегімен шеңбердің ортасында тізілген асықтарды атады.*	Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" ұғымдарын жетілдіру. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	ашу, жаттау. **Математикалық ойын: «Кел ойнайық!»** ***(математика негіздері)*** Мақсат-міндеттер: Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты ***Қауіпсіздік сабағы*** *«ҮЙДІҢ МЕКЕН-ЖАЙЫН, АТА-АНАЛАРДЫҢ НӨМІРЛЕРІН ЖАТҚА БІЛЕМІЗ»* ***Міндеттері:*** *-Балаларға үй мекенжайы мен ата-анасының телефон нөмірлерін білудің маңыздылығын түсіндіру.* *-Балаларды үй мекенжайы мен ата-анасының телефон нөмірлерін есте сақтауға және дұрыс айтуға үйрету.* *-Ойындар мен практикалық жаттығулар арқылы балалардың білімдерін бекіту.*	*қалды», «Өрт шықты», «Бала адасып қалды». • Балалар дұрыс карточканы таңдап, жауап береді.* **Асық қаршу (бестас).** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.*

	балалардың білімдерін бекіту.				
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (таяқшалармен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - бастарына қояды; 3 - таяқшаны жоғары көтереді; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - қолын түзу ұстап, оң жаққа иіледі; 3 - таяқшаны жоғары көтеріп, тіктеледі; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - 2 - отырып, таяқшаларын жоғары көтереді; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: дене тік, таяқшаны артқа ұстайды. 1 - 2 - таяқшаны жоғары көтеру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерде отырады, аяқ алшақ, таяқшалар бас жағында. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - иіліп, таяқты оң аяғының басына тигізеді; 3 - тіктеліп, таяқты жоғары көтеру; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяқты алшақ ұстап, секіру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды бүгіп, таяқшаны көкірек тұсында ұстау. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяғын оң жаққа аяқтың ұшымен қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады) *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**"Қыс" мезгілінің ерекшеліктері.** **(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)** Мақсат-міндеттері. "Қыс" мезгілінің суретіне қарап әңгімелесу. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. *Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік*	**Шаттық шеңбері** ***(тіл дамыту)*** Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға Ертемен ақ пейілмен Ертемен ақ пейілмен "Қайырлы таң!"- деймін мен. Күндіз де елді елеймін: Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін «Кеш жарық!»-деп кіремін. Шеңбер бойына тұрып,	**Мнемокесте бойынша отбасы туралы өлеңдер жаттау.** ***(тіл дамыту, көркем әдебиет*** Мақсат-міндеттер: зейін, есте сақтау қабілетін дамыту.	**«Отан» өлеңі** ***(көркем әдебиет, қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттер: өлеңді эмоционалды қабылдай отырып, мәнерлеп айтуға, тыңдап, түсіне білуге үйрету. Қазақ тіліне тән дыбыстарды жеке, сөз ішінде анық айтуға үйрету. Өз еліне, туған жеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.**Өлең: «Отан»**	**"Қыс" мезгілінің ерекшеліктері.** ***(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)*** Мақсат-міндеттері. "Қыс" мезгілінің суретіне қарап әңгімелесу. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Әнуарбек Дүйсенбиев**

	ережелері туралы әңгімелесу	қимылдар жасайды. *Үйдің мекен-жайын,ата-аналардың телефон номерлерін жатқа білуге үйрету*		Отан деген - атамекен, Отан деген - туған жер, Отан - ана, Отан - үлкен Қазақстан — туған ел.	**«Қыс» өлеңі** ***(көркем әдебиет)*** Аппақ, аппақ жапалақтап Қар жауады тынбастан Қалың орман қар жамылған Маужырайды қысқы орман
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Төрт тағандап еңбектеу". Мақсат-міндеттері: балаларды сапта бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тексеріп, қатарға тұрғызуға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Әдемі көйлек киген Дана" тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша*балаларды мерекелі киімді киген Дананың бейнесін салуға үйрету; сурет салуда қарапайым дене пропорциясын, басы және ұзын етек, жеңі бар көйлекті, бетіндегі көздері мен ауызы сияқты ұсақ бөлшектерді салу техникасын қалыптастыру *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру бойынша* балаларды мерекелі киімді киген Дананың дайын бейнесіне ұзын етек, жеңі бар көйлекті жапсыру техникаларын қалыптастыру. *Құрастыру бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп,	**Музыка** "Қыс бояулары". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сын-сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырата білу қабілетін қалыптастыру **Қазақ тілі** "Қазақстан байлықтары. 5 дейін санау, кері санау". Мақсат-міндеттері: балалардың еліміздің негізгі байлықтары туралы білімдерін кеңейту; "байлықты" дұрыс атауды қолданылу аясы туралы түсініктерін нақтылау. *«Ырыс алды-ынтымақ» ертегісі* *https://youtu.be/A7dhkYaI_EA* *Мақал-мәтелдер* *Ырыс алды — ынтымақ.* *Бірлік болмай — тірлік болмас* Мақал-мәтелдердің мағынасын ашу, жаттау. .	**Дене тәрбиесі** "Сапты бұзбай еңбектейміз". Мақсат-міндеттер: балаларды көлбеу тақтаймен (ені 2 см, биіктігі 30-35 см) жоғары және төмен жүгіруге; орта жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40-50 метрге жүгіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Қысқы табиғат» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту *Сурет салу бойынша* бейнелеу, қылқаламмен бояу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша* желімді мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге	**Музыка** "Қысты сағындық" Мақсат-міндеттер. Балалардың басқа ұлт өкілдерінің әніне деген қызығушылығын арттыру; әннің мазмұнын әуен арқылы эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; әннің ырғақты әуенін сезіне білу қабілетін дамыту; тыныс алу жаттығуларын орындау кезінде дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білуге үйрету; қыс қызығы туралы ұғым беру. Балалардың орыс әуеніндегі әннің сипатын түсініп, ажырату қабілетін дамыту; әннің әуендік мазмұнын тыңдай отырып, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; өзге ұлт әуенінің ырғақтық сипатын сезіне білу қабілетін дамыту; қыс туралы әнді айтуда дұрыс тыныс алу дағдысын дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырата білуге үйрету; музыкалық-дидактикалық ойындарда зейіні мен зеректігін қалыптастыру. Балаларды эстетикалық қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне тәрбиелеу; оқу қызметінде белсенділіктері мен қызығушылықтарын арттыру.	**Дене тәрбиесі** "Озаттар эстафеталары". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға үшеуден тұрып, сапты қайтадан құруға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Киіз үйдің керегелері» Мақсат-міндеттер:Киіз үйдің керегелері туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* жуан,жіңішке таяқшаларды рет-ретімен салуды, қарындашты қолдануды үйретуді жалғастырукөз бен қолдың үйлесімін дамыту. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден жуан, жіңішке мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша* желімді мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. *Құрастыру бойынша* қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына

	композиция құрастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*		майлықты қолдану. *Құрастыру бойынша* қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына қызығушылықты тәрбиелеу, құрастыру дағдыларын дамыту.	**Тіл дамыту** "Қазақстан картасы бойынша әңгімелесу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [-с], -з] дыбыстары". Мақсат-міндеттер: Отанын сүю және басқа тақырыптарға қатысты [С], [З] дыбыстары бар сөздер мен фразаларды нақтылы айта білуге жаттықтыру, осы дыбыстардың артикуляциясын орындата отырып, сөздер құрамында, атап айтқанда, басында құлақпен қабылдауп, атауға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Мұхитарал (океанариум)". Мақсат-міндеттер: балалардың мұхитаралдағы балықтар туралы түсініктерін кеңейту.	қызығушылықты тәрбиелеу, құрастыру дағдыларын дамыту **"Стоп-кадр" пантомима жаттығуы.** ***(тіл дамыту, танымдық дағдылар)*** Мақсат-міндеттер: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенді қосу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **қоршаған әлеммен таныстыру** *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	**Шетенді бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар,* қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қыс мезгілінде шетенді бақылауды жалғастыру, оны қатты аяздан қалай құтқаруға болатындығын айту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** қарды	**Шыршаларды бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттері. Шыршаның құрылымы туралы түсінік қалыптастыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ұжыммен қар тазалау. Мақсат-міндеттері. Ағаш	**Қардың жауғанын бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттері. Маусымдық құбылыс - қардың жаууы туралы білімдерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ауладағы қарды белгілі бір	**Қардың тереңдігін бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Бақылау:** балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың	**Терезедегі қырауды бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)*** Жұмбақ. Өнері жоқ, қолы жоқ, Сурет салуды біледі. (терезедегі қырау). **Ырым.** Егер терезелердің екі әйнегі де буланса, аяз күшейе

	белгілі бір жерге күрекпен жинау. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттері. Күректермен әрекет ету қабілетін бекіту. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Қар ұлпалары мен жел", "Ақшақарды тап".** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Педагогтің белгісі бойынша шеңбер бойымен жүруге үйрету, әртүрлі бағытта қозғалу. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Шанамен жарыс". ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Аяғымен итере отырып, қар үйіндісіне белгі бойынша шанамен жылжу.	күрекшені қолдану қабілетін бекіту. ***(еңбек дағдылары)*** **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жағалаудан жағалауға".** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Шашырап, жан-жаққа жүгіру, секіру техникаларын дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Туға дейін секіру, "Қақпада". ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Алға жылжыта отырып, екі аяқпен секіруге, жорғалауға жаттығу.	жерге күрекпен салу; кіреберіске апаратын жолды тазарту. ***(еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері. Жұмысқа *жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету.* **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Аяз ата", "Қар айналады".** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Өзіне тән қимыл-қозғалыстарды жасай білуге баулу; өз әрекеттерін ойынға қатысушылардың әрекеттерімен байланыстыруды үйретуді жалғастыру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Нысанаға тигіз". ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Дәлдікті дамыту, нысанаға затты дәлдеп лақтыруға үйрету.	қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және қардың әр жердегі қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын. «Ақшақарды ізде».** ***(дене тәрбиесі)*** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек:** гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. ***(еңбек дағдылары)*** Қарды тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқарудың кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар:** өз құрдастарымен 2-3 рөлден тұратын ойын ойнағанда бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	түседі. **Бақылау:** шынығы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Жылы, сулы булар салқын терезелер шынысына буланып бір-бірімен біріктіріледі, мұзды кристалға айналады да керемет гүлдері бар мұзды бау-бақша пайда болады. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Қимылды ойын: «Қасқұлақ» (Волк) (қазақ халқының ойыны).** ***(дене тәрбиесі)*** «Қасқұлақтан» тығылып алаңда бағдарлай білуді бекіту. Ойын ережесін сақтау («қасқұлақ» сөзді атаса сол адам өз орнында қалу керек), «күзетші» тобынан «қасқұлақты» қуу міндетті. Ойынды өзінің және басқа ойыншының әрекетімен келістіре білуін дамыту. **Еңбек:** мұз жолын жасау. Тәрбиешімен бірге жауапкершілікпен жолға су құйып мұз айдынын жасауға үйрету. Еңбек етуге тәрбиелеу. ***(еңбек дағдылары)*** **Өз бетімен ойындар:** ойында өз әрекетін жолдастарының әрекетімен келістіре білуге ынталандыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін.				

	Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету)*				
Күндізгі ұйқы	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім". Мақсат-міндеттері. Тыныш ұйқыға қолайлы жағдай жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. ***(дене тәрбиесі)***				
Бесін ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. **Көркем сөз** Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, дене шынықтыру)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Сюжетті-рөлдік ойын. "Сұлулық салоны".** ***(қоршаған ортамен танысу, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: балалардың сұлулық салонында жұмыс атқаратын мамандар (шаштаразшы, мастер маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші) жайлы түсініктерін бекіту; жағымды қарым-қатынас орнатуға, әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар және жапсырмалар (қатты қағазбен, пластиктан), шаштаразшы, маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші сияқты мамандар	***Қауіпсіздік сабағы «Кімге хабарласамыз?»****Мақсаты: қиын жағдайда кімге қоңырау шалуды білу. Құралдар: карточкалар (ана, әке, әже, 101, 102, 103). Барысы: • Тәрбиеші жағдайды айтады: «Үйде жарық сөніп қалды», «Өрт шықты», «Бала адасып қалды». • Балалар дұрыс карточканы таңдап, жауап береді.* **Математика негіздері** "Әжемнің құрақ көрпесі. Шаршы мен тіктөртбұрыш" Мақсат-міндеттер: балалардың геометриялық пішіндер, тіктөртбұрыш пен шаршының	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* ***Үнемді тұтыну»*** *«Дұрыс па, бұрыс па?» Мақсаты: күнделікті үнемді әрекеттерді бекіту. Барысы: Тәрбиеші сөйлемдерді оқиды, балалар қол шапалақтайды (дұрыс болса), аяқпен*	**Варитативтік компонент** **Қызықты математика** "Сыңарлы және сыңарсыз киімдер". **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Қазақтың ою-өрнегі» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ елінің тұрмыстық, зергерлік құралдары туралы түсінік қалыптастыру, балалардың	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Қазақстан қалалары" Мақсат-міндеттер: балаларды Қазақстанның картасымен таныстыра отырып, еліміздің қалаларын жатқа білуге үйрету. **Математикалық ойын:** ***(математика негіздері)*** «Сиқырлы сандықша» Мақсат-міндеттері:үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша

	қолданатын; перчаткалар, халаттар, бас киімдер мен алжапқыштар; журналдар; төлем жасайтын жетондар мен карточкалар. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен сұлулық салонында жұмыс жасайтын шаштаразшы, маникюр мен педикюр шебері, бет әрлеуші жайлы әңгімелеседі, суреттермен танысады. Балалар қай маман, қандай құралдарды пайдаланатынын түсіндіреді. Балалар сұлулық салонында жұмыс жасайтын жұмысшылардың рөлін өзара бөлісіп алады; мамандар өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады; қалған балалар тұтынушы болады. Педагог мамандарға өз орындарын қалай дайындау керектігін түсіндіреді, ал тұтынушыларға өз қалауларын сөзбен немесе журнал бетінде бейнеленген сурет арқылы дұрыс жеткізу керектігін айтады. Басында педагог диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. *"Күй тыңдайық, балақай!"* ***Асық қаршу (бестас).*** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары*	қасиеттері, жөніндегі білімдерін тиянақтау. **Шығармашылық іс-әрекет *(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** "Тостағанды әшекейлейміз". тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен тостағанды әшекейлеу. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын қалыптастыру. Өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру *Жапсыру бойынша* балаларды қағазды бұру арқылы, бұрыштарын кесіп алып, тостаған қимаүлгісін қағаздың тең ортасына, көлденең орналастырып жапсыруды, тостағанның тең ортасына сол жақтан оңға қарай "қошқар мүйіз" оюларын жапсыруды үйрету. *Құрастыру бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру. **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".** ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы	*топылдатады (бұрыс болса).* *• «Таңертең қолымды жудым» • «Нанды жерге тастадым»* *• «Күндіз шам жақтым»* *• «Кранды жауып қойдым»* **Көркем әдебиет** "Көк тудың желбірегені". Мақсат-міндеттер: балаларды еліміздің тәуелсіздігі туралы өлеңмен таныстыра отырып, жатқа айтуға үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын	эстетикалық талғамын жетілдіру. *Сурет салу бойынша*белгілі бір тұтынатын бұйымдардың пішініне сәйкес ою-өрнектермен әшкейлей білуге үйрету, көз бен қолдың үйлесімін дамыту. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша*табақты өрнектермен әшекейлеуді үйрету.Ою элементтерінің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау дағдыларын жетілдіру. *Құрастыру бойынша* қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына қызығушылықты тәрбиелеу, құрастыру дағдыларын дамыту. **Асық қаршу (бестас).** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.*	заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан- жіңішке сын есімдермен белгілеу. Менің Қазақстаным тақырыбына байланысты ән айту. ***(музыка)*** **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат"** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)***

	лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.	мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. *Отбасындағы бірлік және ынтымақ туралы түсінік беру* Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Музыкалық аспаптармен ойындар. Салтанатты жиынға дайындық. ***(музыка)***	құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет		

			етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі. Музыкалық аспаптармен ойындар. Салтанатты жиынға дайындық. ***<u>(музыка)</u>***		
Балалармен жеке жұмыс	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттері: қарапайым сұрақтарға егжей-тегжейлі жауап беру қабілеттерін жетілдіру.	**Мнемокесте бойынша қыс туралы өлеңдер жаттау.** Мақсат-міндеттер: зейін, есте сақтау қабілетін дамыту. ***(тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **"Қоянға көмектес" дидактикалық ойыны.** ***(танымдық дағдылар)*** Мақсат-міндеттері: заттарды санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуға дағдыландыру.	**Дидактикалық ойын. "Ғажайып дорба".** ***(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршағанәлеммен таныстыру)*** Мақсат-міндеттер. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Балалардың заттар туралы ұғымдарын тиянақтау; байланыстыра сөйлеу, ойлау, зейін, түйсік қабілеттерін дамыту. Құралдар: дорба, түрлі ойыншықтар мен заттар. Шарты. Балалардың алдына шыққан ойыншы қолын дорбаға салып, затты ұстап, сипап сезу арқылы тануға тырысуы; көргеннен кейін, заттың қандай материалдан жасалғаны, адамға қажеті туралы баяндау.	**Дидактикалық ойын. "Не артық?"** ***(тіл дамыту, танымдық дағдылар)*** Мақсат-міндеттер. Балалардың заттар мен құбылыстар классификациясы жөніндегі білімдері бекіту; аналитикалық және синтетикалық қабілеттерін, елестету, зейін қабілеттерін дамыту. Құралдар: бірнеше заттар топтамалары немесе олардың заттық сурет-карточкалары. Шарты: жүргізуші бір топтамаға қатысты және оған жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты атау керек. Заттардың жалпы саны төртеу болады.	**Дамытушы ойын. "Қимылдар тізбегі".** ***(тіл дамыту, танымдық дағдылар)*** Мақсат-міндеттер. Балаларды белгілі қимылдар тізбегіне қарап, есте сақтап, тура сол қимылдар тізбегін дәлме-дәл қайта көрсетуде жаттықтыру; есте сақтау, зейін, ойлау, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту; достыққа, ұйымшылдаққа тәрбиелеу. Педагог немесе балалардың бірі қалған балалардың алдында бірнеше қимылдар тізбегінің (кешенін) көрсетеді. Балалар мұқият қарап болғаннан кейін есте сақтап, қимылдарды қайта жаңғыртады.
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Серуен	**Қарға мен сауысқанды бақылау.**	**Қардың түсуін бақылау.**	**Шыршаларды бақылау.**	**Қар мен мұзды бақылау.**	**Қайың мен шетенді**

	(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері. Қарға мен сауысқанның айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешеліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдап, сыртқы пішініне қарап, оның өзге құстарға өте ұқсамайтынын байқайды. **Еңбек әрекеті:** құраған жапырақтарды жинау. Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **"Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы.** **(дене тәрбиесі, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды алдын ала көрсетуі мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (құстың ұшқанына еліктеу, қолдарын бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды	**(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. **Зерттеу.** Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене тәрбиесі)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері." Қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту.	**(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың таныс ағаштарды бір немесе екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту; шыршаның ерекшеліктерін және оны басқа ағаштардан ажырату іскерліктерін дамыту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (ұсақ қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары."Бос орын". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Шапшаңдықты,ептілікті дамыту. **Аз қимылды ойын. "Суық-ыстық". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде оған қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан шығып кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші залға кіріп, балалар жасырып қойған затты іздей бастайды. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... сөздерін айтып, жасырылған затты табуға	**экологиялық мәдени дағдылар, (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбектенуді, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер. Балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 - 10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмуға тырысады.	**бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Ағаштардың сыртқы түріне (ұқсастықтары мен айырмашылықтары) салыстырмалы талдау жүргізуді үйрету; ағаштарға сипаттама беру, ағаштың өсуіне қажетті жағдайлар туралы түсініктерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (қоқыстарды жинау). Мақсат-міндеттері. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Мысық пен тышқандар", "Доп" (2-3 ойнатылады). (дене тәрбиесі)** **"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шарты бойынша ойнауды, мұқият және белсенді болуды; батылдыққа, шапшаңдыққа, жылдам жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады.

	ұшаққа. (аяқтың ұшына тұру, екі қолды жоғары көтеру) Д. Ахметова. **"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шарты бойынша белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **"Кім жылдам?" ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. **(дене тәрбиесі)** **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсат-міндеттері. Қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, құрдастарымен өзара әрекет ету біліктерін қалыптастыру.	Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.	көмектеседі. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Жалаушаға тезірек жет".** Мақсат-міндеттері. Шеңбер бойымен сап түзей білу, төрт аяғымен жорғалай білу жаттығулары.	Ойын басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып оны тығады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығына еститіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді, батылдықты дамыту, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп әкетіп, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беруі тиіс. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, қозғалыстарды дамыту.** Мақсат-міндеттері. Жүгіру техникасын жетілдіру, жеңіл, жігерлі қимылдарды қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".	Ата-аналар арналған кеңес: "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйретуге болады".	Сұрақ-жауап: "Балада салауатты өмір салтын ұстануға бағытталған, отбасы дәстүрлері".	Айына бір рет "Отбасы күнін" өткізу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*
Топ/сынып	***Ересек топ***

Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу	**08.12-12.12.2025ж.**				
кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Ынтымақ жүрген жерде ырыс бірге жүреді»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. ***(тіл дамыту)***				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	"Балаңыздың күн режимін қалай сақтаймыз" тақырыбында әңгімелесу. Тәуелсіз Қазақстан" тақырыбындағы салтанатты іс-шараға байланысты тақпақ беру, ата-аналармен салтанатты іс-шараға байланысты әңгімелесу. Отбасы мен балабақша арасындағы *ынтымақтастықты* күшейтіп, ата-аналармен бағытты жұмыс жүргізу шаралары ***Ата-анаға кеңес: Аттың балаға пайдасы*** *Тәрбиелік мәні: • Бала қазақтың дәстүрін, атқа байланысты әдет-ғұрпын үйренеді. • Еңбекқорлыққа, жауапкершілікке баулиды (атқа қарау, су беру, тазалау). • Табиғатты, жан-жануарды құрметтеуге тәрбиелейді.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** ***(экологиялық мәдени дағдылар, тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмаңыз, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды қолдарынан келетін көмекті көрсетуге тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. *Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу*	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері: балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру.	**"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".** ***(экологиялық мәдени дағдылар, тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. *Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.*	**"Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттері: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажет қарай оларды сабақтан кейін орнына жинау.	**"Бөлме өсімдіктерін суғару".** ***(экологиялық мәдени дағдылар, тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті,

					еңбек дағдыларын дамыту. *Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу*
	Қ.Р.Әнұраны **«Достықты сақтаймыз!» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балаларды бір-бірімен дос, тату, ұйымшыл болуға тәрбиелеу. Шарты. Педагог қолына достықты білдіретін күнді алып, бөлменің ортасына шығады. Күннің сәулелері түрлі-түсті ленталардан жасалып, шеттеріне қысқа таяқшалар ілінген. Педагог көңілді әуенді қосады. Әр таяқшаның екі шетінен, екі баладан ұстап күнмен бірге айналады. *Педагог достық, ынтымақ тақырыбында тақпақты мәнерлеп оқиды.* Лента ұстаған балалар тақпақ айтуды жалғастырады. Педагог бұл тақырыпты өтерден бұрын, оқу қызметінен тыс уақытта балаларға достық, ынтымақ, татулық тақырыбындағы тақпақтарды оқып беріп, үйден жаттап келуді тапсырады.	*Күй күмбірі* *"Күй тыңдайық, балақай!"* ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.* ***Баскиім*** *ұлттық баскиім туралы мағлұмат беру;* ***асықтан қалпақ құрастыруды үйрету****, балаларды өз бетінше жұмыс істей алуға дағдыландыру; саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру; ұқыптылыққа, әдемілікке тәрбиелеу.* ***(құрастыру)***	***Үнемді тұтыну»*** *«Артық затты тап»* *Мақсаты: үнемдеуді үйрету, артық шығынды байқау. Құралдар: суреттер қатарымен (балалар тамақ ішіп отыр, бірақ біреу нанды тастады; бөлме жарық, бірақ күн түсіп тұр; бала кранды ашық қалдырған).* *Барысы: • Балалар әр суреттен артық әрекетті табады.* **Бірлік туралы әңгімелесу** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***"БІЗ ЗАТТАР ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?"*** ***Тапсырмалар:*** *балалардың күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері туралы түсініктерін кеңейту; зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту; ынтымақтастық сезімін тәрбиелеу.*	*Күй күмбірі* *"Күй тыңдайық, балақай!"* **Асықты тігіп ойнау** *Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1—1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4—5 м. не одан да көп мөлшерде асық ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады. Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Дидактикалықойындар*** ***Үйдіңмекенжайынестесақ тауғаүйрету:*** *Тәрбиешіүймекенжайыныңне екенін түсіндіреді (көше, үйнөмірі, пәтер). Мысалы: «Менің мекенжайым: «Қонаевкөшесі, 10-үй, 5-пәтер».* *Тәрбиеші балалардан мекенжайын қайталауды сұрайды. Мекенжайын білмейтінбалаларғаестесақт ауғакөмектеседі.* *Тәрбиешітүсініктіболуүшін мекенжайлары бар карталарды пайдаланады.* **«Оқиғалар».** ***(тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттері: тиісті сөздерді тауып құрастыру, буынға бөлу. Баланың ой-өрісін, зейінін дамыту Ойын атрибуттары: оқиғаларды бейнелейтін суреттер, оқиғалар жайында айтылған сөздер. Ойынның барысы: балалар өздеріне ұнаған сюжетті суреттерді алады. Сол суретте айтылған тиісті сөздерді тауып астына құрастырады. Солай бірнеше оқиғалар суреттерге байланысты қойылады.

				асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.	
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (таяқшалармен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - бастарына қояды; 3 - таяқшаны жоғары көтереді; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таяқша төменде. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - қолын түзу ұстап, оң жаққа иіледі; 3 - таяқшаны жоғары көтеріп, тіктеледі; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - 2 - отырып, таяқшаларын жоғары көтереді; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: дене тік, таяқшаны артқа ұстайды. 1 - 2 - таяқшаны жоғары көтеру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерде отырады, аяқ алшақ, таяқшалар бас жағында. 1 - таяқшаларын жоғары көтереді; 2 - иіліп, таяқты оң аяғының басына тигізеді; 3 - тіктеліп, таяқты жоғары көтеру; 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, таяқша төменде. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяқты алшақ ұстап, секіру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды бүгіп, таяқшаны көкірек тұсында ұстау. 1 - таяқты жоғары ұстап, аяғын оң жаққа аяқтың ұшымен қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Жаса, Қазақстан!** ***(музыка)*** Мақсат-міндеттер. Балалармен Отан тәуелсіздік туралы ән шырқату.	**Біз бақыты баламыз!** ***(тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер. Шеңбер аясында балалар бір-бірлеріне мерекелік жылы лебіздерін айтады.	**Бірлігі жарасқан Қазақстан!** Мақсат-міндеттері. Ұжыммен сурет салу. Тақырыпқа байланысты сурет таңдау. ***(сурет салу)***	**Мақал-мәтел** ***(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттері. Жер, Отан туралы мақал-мәтелдер жаттау. Мақалдарды талдап, мағынасын түсіндіру.	*Балабақшада өзін-өзі дұрыс ұстау ережелері туралы әңгімелесу.* **(қазақ тілі, қарым-қатынас іс-әрекеті)**

				Апта дәйексөзі: «***Бірлігі жоқ ел тозады, Бірлігі күшті ел озады***» (мақал-мәтелдің мағынасын ашу, жаттау)	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Тепе-теңдікті сақтап жүру" . Мақсаты: қатарда келе жатып, педагогтің белгі беруі бойынша тоқтап, "фигуралар" жасау; жүру, шашырап жүру және жүгіру; сапта тұрып, 2,5 м қашықтыққа допты екі қолымен төменнен лақтыру, гимнастикалық орындықта етпетінен екі қолымен тартылып, еңбектеу (орындықтың екі жағынан қолымен ұстау) және гимнастикалық орындықтың үстімен құм салынған қапшаны бастарына қойып, екі қолдарын жанына жіберіп (немесе белде), тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. "Кім епті?" қимылды ойыны. "Жаңа жыл". ***(музыка)*** Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Шырша шамдары» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға	**Музыка** "Жаса, елім!" Мақсат-міндеттер: балалардың әнді эмоционалды қабылдай отырып, ән арқылы туған жерге деген елжандылық сезімін қалыптастыру. **Қазақ тілі** "Қыс мезгілі. Қысқы табиғат құбылыстары". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыз мезгілі жайлы мнемокесте және сызбалық суреттер негізінде "қыс", "қысқы табиғат құбылыстары" туралы түсініктерін қалыптастыру; "қыс" пен "жаз" мезгілдеріне байланысты антоним сөздерді дұрыс дыбыстауға жаттықтыру. Өлеңді мәнерлеп оқу. "Ну орманда қар жауып". Мнемокесте арқылы өлеңді топпен мәнерлеп қайталау. Сөзді-ырғақты жаттығу "Ну орманда қар жауып". Сәйкестендіруге арналған сөздік жаттығу "Жазда, қыста". **(қазақ тілі, тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	**Дене тәрбиесі** "Шырша ойыншығын қолға ұстап". Мақсат-міндеттер: балаларды бір аяқпен секіру (шамамен 4–5 рет оң және сол аяқпен); 1,5 м қашықтықтан тігінен (нысана ортасының биіктігі 1,5 м) нысанаға дәлдеп лақтыруға үйрету. "Торғайлар мен мысық" қимылды ойыны. **Шығармашылық іс-әрекет»** **Тәуелсіздік - ел тұғыры!** тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді ***(мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту. *Мүсіндеу бойынша* балалар үлгі бойынша Бәйтеректі мүсіндейді. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша* балалар тақырыпқа сай дайын қиылған суреттерден композиция құрастырып, желіммен жапсырады. **Тәуелсіздік - ел тұғыры!** ***(қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттері:Ұжымдық	**Музыка** "Жаңа жыл". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Қауіпсіз заттар*** ***Мақсаты:*** *балаларды суреттер бойынша ойынға қауіпсіз заттарды таңдауға жаттықтыру, қандай заттарды ойнауға болатындығы туралы білімдерін бекіту.* ***Материал****: суреттер әр түрлі заттарды (қауіпті және қауіпті емес) бейнелейтін екі құрсау* ***Ойын барысы:*** *Мұғалім балаларды суреттерді екі шеңберге орналастыруға шақырады. Бір шеңберде балалар ойнауға болатын заттардың суреттері бар суреттерді, екіншісінде ойнауға болмайтын заттардың суреттері бар суреттерді* таңдайды және өз таңдауын түсіндіреді. **Ойын: "Ең биік".** ***(математика негіздері)*** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың биіктігі жөніндегі ұғымдарын жетілдіру; реттік сан туралы	**Дене тәрбиесі** "Шеңбердегі қызықтар". Мақсат-міндеттер: балаларды қысқа секіртпемен секіруге (демалу үзілістері бар 2-3 реттен 10 секіру) үйрету. "Бұлақтан өтейік" қимылды ойыны. "Жасыл шырша жанында" Мақсат-міндеттер. Балалардың шырша және Аяз ата туралы әндерге қызығушылығы мен ықыласын ояту; әнді көтеріңкі көңіл-күйде, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен ілесе ән айту қабілетін жетілдіру; әндегі ырғақтың сипатын сезіне білу қабілетін дамыту; ән айтуда дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету; музыка әуенімен бірге би қимылдарын орындауда ептілікке, дәлдікке үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білуге үйрету; жаңа жыл туралы ұғым беру. Балалардың шырша туралы әнді тыңдау кезінде зейінін және Аяз ата туралы әнді айтуда есте сақтау қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсіне білуге үйрету; музыкалық жетекшімен және топпен ілесе ән айту қабілетін жетілдіру; топпен ән айту кезінде ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; би қимылдарын орындауда ептілікке, дәлдікке үйрету.

	баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту *Сурет салу бойынша*жаңа жыл мейрамына байланысты кешті еске түсіре отырып, берілген суретті жалғастырып саусақтарымен, таяқшаға оралған мақтамен сурет салуға үйрету. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша* желімді мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. *Құрастыру бойынша* қағаздан шыршаны құрастыруға үйрету: қағаздың парағын орап, бүктеп, орамға айналдыра білу, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, ұшбұрыш етіп, шырша бейнесін құрастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*		әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану.	ұғымдарын қалыптастыра бастау; заттардың биіктігін саусақтар арқылы өлшеп, салыстыру тәсілімен таныстыру.	Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; оқу қызметіне белсенділіктері мен қызығушылықтарын арттыру. **(музыка)** *Тас қала* *Асық ойынының ендігі бір түрі —«Тас қала» деп аталады. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Олар тегіс жерді таңдап алып шеңбер сызады да, дәл ортасына асықтарды бірінің үстіне бірін пирамида етіп жияды. Сонан соң асық тігілген жерден ойынға қатынасушылардың жас ерекшелігіне орай көн белгіленеді. Оның қашықтығы 7—8 метрден кем болмайды. Ойынды бірінші болып бастайтын ойыншыны анықтау үшін сақаларын иіреді. Кімнің сақасы бұрын алшы түссе ойынды сол бастап, қалғандары да осы тәртіппен өз кезектерін алады. Алшы бірінші, тәйке екінші, бүге үшінші, шіге төртінші. Егер ойыншының асығы омпа түссе, онда ол алшыдан жоғары болып есептеледі де, бірінші орынды сол алады. Егер де екі не үш адамның асығы бірдей не алшы не бүк, не шік, не тәйке түссе, онда саңалар қайта иіріледі. Атушы «Тас қалаға» саңасын дәл тигізіп, бір асықты шеңберден шығарса, ойынды жалғастырып, саңасы түскен жерден қайта атады. Шеңберден атып шығарған асықтарын ала береді. Егер бірінші атушы тигізе алмаса,*

					онда екінші ойыншы атады. Егер атқан ойыншы «Тас қаланы» бұзып, бірақ асықты шеңберден шығара алмаса, онда айыбын қосып «Тас қаланы» қайта түргызады. Егер атушы тас қаланы бұзып бір асықты шеңберден шығарса, онда қалған асықтарды шеңберден шығара алмаганға дейін ата береді. Қалған ойыншыларды бұзылған «Тас қаланың» бытырап жатқан қалдықтарын атып алады. Көнде жатқан асықтар түгелдей біткен соң, ойын қайта басталады.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен	**Қардың тереңдігін бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру,тіл дамыту, көркем әдебиет, математика негіздері)*** Бақылау: балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және қардың әр жердегі қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Жұмбақ.** Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). ***Ұлттық ойын Аударыспақ*** *Қарапайым бөренеден «ағаш ат» жасаудың еш қиындығы*	**Ағаштардағы қырауларды бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Бақылау: қыраудың пайда болуы туралы түсінік беру. Балалардың назарын қар еріген кезде, күрт суық түскенде және ауа-райы жылыған кезде айналаны қырау басқанын, ағаштарда, орындықтарда және басқа заттарға қарап бақылауды ұсыну. Қырау – бұл қатты шық. Түнде жердің үстіндегі ауа салқындайды. Ауадағы сулы булар салқындаған заттармен өзара жанасып сулы тамшыларға айналып мұзды кесек болып қатырады, сөйтіп және қырау болады. Табиғаттың әртүрлі қысқы құбылыстарын көріп бақылау, қысқы қардың сұлулығына таңдануға балаларды үйрету.	**Терезедегі қырауды бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Жұмбақ. Өнері жоқ, қолы жоқ, Сурет салуды біледі. (терезедегі қырау). Ырым. Егер терезелердің екі әйнегі де буланса, аяз күшейе түседі. Бақылау: шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Жылы, сулы булар салқын терезелер шынысына буланып бір-бірімен біріктіріледі, мұзды кристалға айналады да керемет гүлдері бар мұзды бау-бақша пайда болады. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету.	**Бұрқасынды бақылау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Мақал**. Бұрқасын мен қарлы боран ақпанға келіп қонды. **Ырым.** Қыста бұрқасын көп болса, жазда жауын-шашын болады. Бақылау: бұрқасын туралы түсініктерін қалыптастыру. Қатты жел, бұрқасын болған кезде аязды ауа соғады да, жүру қиындайды, бұлт күнді жауып, әрбір жерде қарлы бұрқасын соғады. Егер қар үрлеп құйындатса – бұл табиғат құбылысы бұрқасын деп аталады. **Қимылды ойын. «Әткеншек».** ***(дене тәрбиесі)*** Берілген қарқында	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Болжау**. Аязды күні қар жауса – күн жылынады. Суықтан қорықпа – суық сумен жуын. **Мақал-мәтел** Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** Жылы күндері жауған қар жабысқақ болады , қар жабысқақ , аққала жасауға ыңғайлы туралы болатынын балаларға түсіндіру , ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын: «Бәйге»**

	жоқ. Екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай) ұзындығы 70-80 сантимертдей бір –біріне қапталдас орыналасқан «ағаштардың» ара қашықтығы екі жақтан созылған қол ерін жектетіндей болса жеткілікті. Оларға мінген «шабантоз» балалар бір-біріне қарама қарсы отырып қол ұсасады. Төрешінің белгісімен бірі-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын «ағаш аттан» аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Ойын шарты бұзылады. Ағаш аттан құлағанда айналасына құм немесе ағаш үгінділері төселу керек. **Еңбек:** гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. ***(еңбек іс-әрекеті)*** Қарды тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқарудың кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар:** өз құрдастарымен 2-3 рөлден тұратын ойын ойнағанда бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	**Қимылды ойындар: «Бірінші бол».** ***(дене тәрбиесі)*** Белгі бойынша іс-әрекет жасай білуін бекіту (шананы айналу және өз орнына тұру), қосымша жаттығуларды орындау (шанаға отыру, 5 рет отырып-тұру және т.б) жылдам және еппен іс-әрекет жасау. **Еңбек:** мұзды жол әзірлеу. Қарды өздігінен күрекпен белгілі орынға алып бару, оны нығыздауға үйрету; ұжымдық еңбекке қатынасуға үйрету, өз әрекеттері мен құрбыларының әрекеттерін келістіре еңбектену. ***(еңбек іс-әрекеті)*** **Өз бетімен ойындар:** балаларға ойын тақырыбы мен мазмұнын түрлендіру; өз пікірін айту дағдыларын жетілдіру, өз құрбыларының пікірлерімен келісу, олардың рөлдер, ойыншықтар мен міндеттерін бөлісуге сыпайы түрде айтуын жетілдіру.	**Қимылды ойын: «Қасқұлақ» (Волк) (қазақ халқының ойыны).** ***(дене тәрбиесі)*** «Қасқұлақтан» тығылып алаңда бағдарлай білуді бекіту. Ойын ережесін сақтау («қасқұлақ» сөзді атаса сол адам өз орнында қалу керек), «күзетші» тобынан «қасқұлақты» қуу міндетті. Ойынды өзінің және басқа ойыншының әрекетімен келістіре білуін дамыту. **Еңбек:** мұз жолын жасау. Тәрбиешімен бірге жауапкершілікпен жолға су құйып мұз айдынын жасауға үйрету. Еңбек етуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ойында өз әрекетін жолдастарының әрекетімен келістіре білуге ынталандыру.	қолдарынан ұстап шеңбер бойынша жүре білуін бекіту (жылдам, баяу, басқа бағытта және т.б.). Жинақылық пен ұқыптлыққа тәрбиелеу. **Еңбек:** балаларды бала-бақша ауласындағы жолдарды сыпыруға және тазалауға үйрету. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** Ойын тақырыбын бір-бірімен ақылдасып таңдап алуға,ойыншықтармен бөлісіп тату-тәтті ойнауға тәрбиелеу.	***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету. (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді) Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек:** Мақсат-міндеттері. Қардан жолды тазартуға тәрбиешіге көмектестіру. **Тәжірибе. Қардың қасиеттері.** 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, одан қаршық жасауға болады. Қар дымқыл әрі жабысқақ, болады. Қортынды. Бұдан біз қардың дымқылдығынан қар әдемі тұтас түрде болатындығын байқадық. **(еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру*				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекет)				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Тазша бала» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. ***(дене шынықтыру)***				
Бесін ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттері. Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** «Шыршы туралы әңгіме құрастыру» Мақсат-міндеттер: балалардың әңгіме жанры туралы білімдерін тиянақтау; әңгіме және тақпақ, жұмбақ туралы ұғымдарды жетілдіру; шыршаның өсу ерекшелігі мен адамның өмірінде алатын ойны туралы ұғымдар жиынтығын қалыптастыру. **Дамытушылық жаттығу. "Қандай және қанша айырмашылық бар?"**	***Балаларға базарлық*** *«Қоқыс зияны және оны қайта өңдеу» мультфильм https://youtu.be/SUzeTQmJnrc* **(экологиялық мәдени дағды)** **Көркем әдебиет** "Шыршаның басынан өткізген хикаясы". Мақсат-міндеттер: балаларды С. Дүйсенбиевтің "Шырша да жылайды" әңгімесі мазмұнымен таныстыру; оларға шырша туралы мәтін мазмұнын түсінгендерін сұрақтарға толық жауаптарды қайтару арқылы жеткізуге білуге	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Қырау". Мақсат-міндеттер: балалардың жансыз табиғат құбылысы қырау туралы түсініктерін кеңейту. ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу.*** *Ойынға қатысушылар тепе-*	**Варитативтік компонент** **Қызықты математика** **Менің көшемде не бар?** **Театрды сахналау.** **"Күшік досын қалай тапты" ертегі желісін сахналау.** ***(көркем әдебиет)*** Мақсат-міндеттер. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар бере отырып, ертегінің желісі бойынша әңгімелеуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет**	**Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** "Шырша ойыншықтары" тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды шырша және шырша ойыншықтарының дайындамаларын қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету. *Сурет салу бойынша*

	(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі) Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте бірнеше өзгеріс бар). Барысы. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетеді, ал кейін сондай екінші суретке қарауға ұсынады. Балалар екінші суретте, бірінші суретке қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады.	үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Шырша» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды шырша пішінін салу техникасын игерту; бор арқылы шыршаның діні мен бұталарын салып, жасыл бояуға малынған сорғышпен жақпалап, қылқандарын жасап шығару дағдысын қалыптастыру. *Мүсіндеу бойынша* бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. *Жапсыру бойынша* желімді мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. қағаздан шыршаны құрастыруға үйрету: қағаздың парағын орап, бүктеп, орамға айналдыра білу, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, ұшбұрыш етіп, шырша бейнесін құрастыру. **Математика негіздері** "Ең биік шыршаны іздегенде". Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың биіктігі жөніндегі ұғымдарын жетілдіру; реттік сан туралы ұғымдарын қалыптастыра бастау; заттардың биіктігін саусақтар арқылы өлшеп, салыстыру тәсілімен таныстыру.	*тең екі топқа бөлінелі. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан тас салынады. Содан екі топтан екі саыскер шығады.сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.* **Дамытушылық жаттығу.** **"Не өзгерді?"** ***(тіл дамыту, математика негіздері, қоршаған әлеммен таныстыру)*** Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен, саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Балалар ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда	***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** "Ағаштарды қар басты" тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған қар басқан ағаштарды бояп, зерттеулер жүргізеді. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы мүсіндеуді үйрету *Жапсыру бойынша* балаларды қоңыр түсті қағаздың үстіне алақандарын бастырып, қайшының көмегімен қиып алып, ағаштың діңі мен ұшар басын көк түсті қағаздың үстіне, дәл ортасына орналастырып, әдемілеп жапсыруды үйрету. ағаштың *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қиылған үлгісінің үстіне өздері қалаған жерге түрлі-түсті макарондарды құрастырып, жапсыруды үйрету; күз мезгілінің ерекшеліктерін атап отырып, балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; күз мезгілі туралы білімдерін толықтыру; күз мезгілінде болатын табиғат құбылыстарын ажырата білу дағдыларын дамыту. Ғажайып шамдар, Алғашында дақ боласыңдар. Сәулелеріңді шашып,	ұжымдық сурет салу амалдарына бейімдеу; фломастермен шырша бұталарындағы қылқандарды, әртүрлі пішінді, түрлі-түсті ойыншықтарды салу техникасын дағдыландыру; балалардың ой-қиял, түйсік, эмоциялар әлемін дамыту *Мүсіндеу бойынша* тұзды қамырдан сырғаны мүсіндеуге үйрету; мүсіндеудің домалақтау, есу, созу, жалпайту әдістері, пішінге келтіру, түрлі-түсті бояуға тиянақты бояу іскерліктерін жетілдіру; балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; ұлттық әшекей бұйымдарын қастерлеуге тәрбиелеу. *Құрастыру бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді әртүрлі пішіндерді құрастыру дағдыларын қалыптастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **Математика негіздері** "Қапқа жасырынған сыйлықтар". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы білімдерін кеңейту.

			олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады, қай ойыншықтың қай жерге ығысқанын айтады.	Жарқырап жайнайсыңдар. Жанып-сөніп, Жанып-сөніп Жарқырап жанасыңдар. ***(тіл дамыту)***	*«Бірлесіп атқарған кез-келген жұмыс жеңіл болады» Мағынасын ашу мақсатында «Шалқан» ертегісі еске түсіру.* Ол ертегіде бірлесіп қандай іс жасалды талқылау
Балалармен жеке жұмыс	**«Әр түрлі шыршалар»** ***(математика негіздері)*** Мақсат-міндеттері: Заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу дағдыларын дамыту;	**Жаңылтпаштар жаттайық.** ***(тіл дамыту, көркем әдебиет)*** 1) Торта қойдым, Орта қойдым. Орта қойдым, Жорта қойдым. 2) Топ бала, топ бала, Ойнап жүр, топтала. Зымырап допты ала Қуады көп бала. 3) Қырық құрықтық Сырық қырықтық.	**«Суреттер құрастыру».** ***(тіл дамыту, танымдық дағдылар, құрастыру)*** Мақсат-міндеттері. Балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын арттыру. "Жаңа жыл". ***(музыка)*** Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту.	***"БІЗ ЗАТТАР ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?"*** ***Тапсырмалар:*** *балалардың күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері туралы түсініктерін кеңейту; зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту; ынтымақтастық сезімін тәрбиелеу.*	**«Қажетті сөзді тап».** ***(тіл дамыту, танымдық дағдылар, қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ойланып жауап беруге үйрету. Ойын ережесі: тәрбиеші бір сөз атайды, балалар соған қажет заттардың атына байланысты сөздерді тез атауға тиісті. Мысалы: тоқылатын заттарды ата десе, балалар шұлық, шәлі, қолғап, жемпір деп жауап береді. Қайда, немен, кім тоқиды? - Фабрикада машинкамен, үйде бізбен тоқымашы тоқиды. - Тігілетін заттарды ата? Көйлек, етік, тымақ, көрпе, пальто, т.б.. - Қайда, немен, кім тігеді?
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. - сапқа тұру кезінде 1-ден 5- ке дейін саналып тұру. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)***				

Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	"Балаңызға қандай ойыншық таңдайсыз" атты сауалнама.	"Тәуелсіздік - тірегім" тақырыбында газет көрмесі.	"Балаңыздың күн режимін қалай сақтаймыз" тақырыбында әңгімелесу.	Жаңа Жылды қарсы алу туралы әңгіме. Мерекеге өлеңдер мен әндерді үйрену.	«Баланың эмоциялық жағдайы».

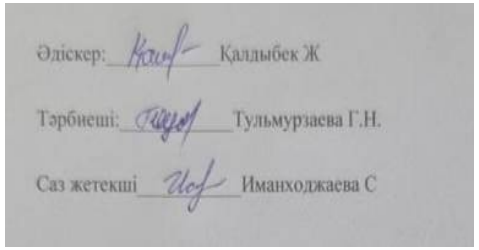

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*
Топ/сынып	***Ересек топ***

Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**15.12-19.12.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Бірлік болмай, тірлік болмас»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Бірлескен жұмыс* "Тәуелсіз Қазақстан" тақырыбында ата-аналармен жасалынған жұмыстарды талқылау, ұйымдастырылған көрме бұрышына қою.(мақсат-міндет ата-аналарды балабақша жұмыстарына тарту,балабақша мен отбасы ынтымақтастығын арттыру, балаларымен бірге іс-әрекеттер жасауға ата-ананы баулу). Апта соңында ата-аналарды алғыс хатпен марпаттау. *Балаңыздың және өзіңіздің денсаулығыңызға қамқорлық жасаңыз, онымен бірге өз ағзаңыз туралы, денсаулықты сақтау және нығайту жолдары туралы негізгі білімді игеріңіз, бірге спортпен шұғылданыңыз*. Жаңа жыл мерекесіне байланысты болатын ертеңгілік, мерекелік кештер туралы ата-аналарға ақпарат беру. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп».** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) Мақсат-міндеттер: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяққиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлыққа, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. Ұжымда ұйымдасып еңбек етуді үйрету.		**"Орындықтарды жуу"** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттер: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне жәрдемдесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп, орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени -гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.	**"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау.	**"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".** ***(тіл дамыту, еңбек дағдылары)*** Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.
	Қ.Р.Әнұраны		***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"***	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жаңа жылдық қауіпсіздік***	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"***

	Қауіпсіздік сабағы ***Жаңа жылдық қауіпсіздік*** *Балаларға түсіндіретін ережелер:* *1. Шырша ойыншықтарын тек тәрбиешінің/ата-ананың рұқсатымен ұстаймыз.* *2. Электр гирляндасына қол тигізбейміз, оны тек үлкендер қосады.* *3. Шамды, бенгаль шамын өз бетімізше жақпаймыз.* *4. Шыршаның жанында жүгірмейміз, ойнамаймыз.* *5. Егер шам сөніп қалса немесе түтін шықса – бірден үлкендерге айтамыз.* *6. Жаңа жылдық мерекеде тәртіпті сақтап, үлкендердің қасында боламыз.* **«Спорт-лото».** ***(тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: балаларға спорт түрлерін үйрету, олардың бір-бірінен айырмашылығын танып білу; спортқа деген қызығушылығын арттыру. Ойын атрибуттары: спорт түрлеріне байланысты суреттер. Ойынның барысы: балаларға спорт түрлері салынған сурет карточкасы үлестіріліп беріледі. Оны балалар тиісті суреттермен жабады. Карточканы кім бұрын жауып болса, сол жеңіске жетеді. **Математикадан ойын-жаттығу** **"Қапқа жасырынған сыйлықтар".** **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балалардың		***Домбыра*** *ұлттық музыкалық аспаптардың түрлері, оның қызметі туралы түсінік беру;* ***әртүрлі тәсілді қолдана отырып құрастыруға үйретуді*** *жалғастыру; эстетикалық талғамдарын қалыптастыру; асықтарды орналасуына қарай сәйкестендіру, тілін дамыту, саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыпты жұмыс істеуге, әдемілікке, еңбекті бағалауға тәрбиелеу* ***(құрастыру)*** ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	*Балаларға түсіндіретін ережелер:* *1. Шырша ойыншықтарын тек тәрбиешінің/ата-ананың рұқсатымен ұстаймыз.* *2. Электр гирляндасына қол тигізбейміз, оны тек үлкендер қосады.* *3. Шамды, бенгаль шамын өз бетімізше жақпаймыз.* *4. Шыршаның жанында жүгірмейміз, ойнамаймыз.* *5. Егер шам сөніп қалса немесе түтін шықса – бірден үлкендерге айтамыз.* *6. Жаңа жылдық мерекеде тәртіпті сақтап, үлкендердің қасында боламыз.* **"Лото" үстел үсті ойыны (геометриялық пішіндер).** ***(математика негіздері)*** Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала бір геометриялық пішінді алып, сол пішінге ұқсас заттар бейнеленген карточкаларды таңдайды. **"Әсем мұнара" құрылыс ойыны.** ***(құрастыру)*** Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндерден, текшелерден мұнара жасау.	***Қауіпсіздік сабағы*** *Дидактикалық ойын: «Жаңа жылдық бағдаршам»Құралдар:* *қызыл, сары, жасыл шеңбер.* *Барысы: • Қызыл – «Тоқтаймыз!». • Сары – «Ойланып көреміз!». • Жасыл – «Қауіпсіз, жасауға болады!». (Мысалы: «Шыршаны сәндеу», «Шамды ұстау», «Ойыншықты ілу» деген жағдайларды айтады).* **Ойын "Барлық мамандықтар қажет, барлық мамандықтар маңызды».** ***(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттер: сөйлеуде белгілі бір кәсіптерге тән заттарды білдіретін зат есімдердің дератитві жағдайының формасын бекіту. Жабдықтар: заттық суреттер; түрлі түсті қарындаштар немесе киізден жасалған қаламдар. Ойынның барысы: балаңызға оң жақта (сатушы, краншы), сол жақта (Суретші, ағаш ұстасы, кассир) қандай кәсіптерді көретінін айтуға шақырыңыз. Баладан парақтың төменгі жағындағы заттардың атын сұраңыз. Оған жұмыс үшін қандай зат қажет екенін анықтап, айтуын сұраңыз. Мысалы: Ағаш ұстасына қажет ... (сүргі). Краншыға қажет ... (көтергіш кран). Сатушыға қажет ... (таразы).

	заттарды көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы білімдерін кеңейту				Кассирге қажет ... (касса). Балаңызға сіз бастаған сөйлемді аяқтауды ұсыныңыз. Оған затты жұмыс үшін қажет адаммен байланыстыруды сұраңыз.
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - қолдарымен иықтарын құшақтап, саусақтарын жұму; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - оң аяқты ұшымен алдына қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (Осы жаттығу сол жақпен қайталанады, 4 рет). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - 2 - алға еңкейіп, саусақтарын еденге тигізу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. 1 - тізені бүгіп, қолымен құшақтап, басын тізесіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 3 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. Бүгілген аяқтарымен ""велосипед"" тебу, 1-8 сандары аралығында санау арқылы аяқтарын айналдыру; үзіліс жасап, қайта айналдыру. 6. Бастапқы қалып: аяқты қайшылап отыру, қол белде. 1 - денені оң жаққа бұрып, оң қолын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу сол жаққа қайталанады, 4 рет). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - 4 дейін санап, оң аяқпен секіру, 5-8 дейін санап, сол аяқпен секіру, балалар педагогтің санауы бойынша секіру жаттығуларын орындайды, арасында үзіліс жасап, қайтадан секіреді. *(дене тәрбиесі)*				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **Гигиеналық дағдылар** Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*«Дос болып біз жүрейік, Ойнайық та күлейік Достық деген тамаша Міне тұрмыз жараса Күлкі деген керемет, Бәрімізге өте керек*		***Қарым-қатынас іс-әрекеті*** Балаларда эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру; балаларға бір-	*«Дос болып біз жүрейік, Ойнайық та күлейік Достық деген тамаша Міне тұрмыз жараса Күлкі деген керемет, Бәрімізге өте керек*	Жасыл шыршаны бақылау. ***(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)***

	Жақсылық пен қуаныштың Белгісі болып есептеледі Өлеңнің мазмұнын ашу, балаларға әрқашан дос болып, *бірлікте , ынтымақта болу* керектігін түсіндіру		бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда *достыққа, бірлікке* тәрбиелеу. *Достарымның барлығын, Сыйлап, жақсы көремін. Алақаным арқылы Жылуымды беремін.*	Жақсылық пен қуаныштың Белгісі болып есептеледі Өлеңнің мазмұнын ашу, балаларға әрқашан дос болып, *бірлікте , ынтымақта болу* керектігін түсіндіру	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Аяз-атамен ойындар жарысы". Мақсат-міндеттер: балаларды қолын беліне қойып, екі жаққа айналуға; еденнен 20-25 см көтерілген баспалдақ тақтайдан аттап өтуге үйрету. **«Күн мен бұлт» музыкалық-дидактикалық ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: балалардың есту, тыңдау және әртүрлі сипаттағы әуендерді ажырату қабілеттерін дамыту (көңілді, қуанышты, мұңды, көңілсіз). Ойынның барысы: үш карточка болады. Бірінші карточкада жарқырап тұрған күннің суреті, екінші карточкада бұлт басқан күннің суреті, үшінші карточкада жаңбыр мен бұлттың суреті. Ойынға қатысушылар ойын құралының санына байланысты алынады. Балаларға карточкаларды таратып, үш түрлі музыкалық шығарманы тыңдауды ұсынады. Балалар бос шаршыларды әуендегі көңіл күйге байланысты суреті бар карточкалармен жабады. Әр сурет әуеннің көңіл күйіне байланысты.		**Дене тәрбиесі** "Аяз-Ата сыйлығына жетейік". Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бөренемен жүруге; қолдың түрлі қалпымен үрленген доптан (бір-бірінен қашық қойылған 5-6 доп арқылы кезекпен) аттап өтуге үйрету. **Көркем әдебиет** "Жаңа жыл қарсаңында". Мақсат-міндеттер: балаларды "Жаңа жыл қарсаңында" картинасының мазмұнымен таныстыра отырып,картинадағы әрекеттер арқылы эмоционалды жауаптар қайтара білуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет «Жаңа жылдық картина»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамытуДөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «бүршік», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы	**Музыка** "Жаңа жыл сыйлықтары". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту. "Музыкалық калейдоскоп" музыкалық-дидактикалық ойыны. **Шығармашылық іс-әрекет** «Ақшақарға арналған мойынорағыш» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша* Мойынорағышты дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «бүршік», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау. *Мүсіндеу бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту,ермексазды шұжықша пішінге келтіріп мүсіндеу дағдыларын	**Дене тәрбиесі** "Аяз-атамен ойындар жарысы". Мақсат-міндеттер: балаларды қолын беліне қойып, екі жаққа айналуға; еденнен 20-25 см көтерілген баспалдақ тақтайдан аттап өтуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет «Қысқы ағаш»** тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша* бастырмамен сурет салу іскерлік дағдыларын жетілдіру, бояумен жұмыс істеуге жаттықтыру. *Жапсыру бойынша* жұлмалап қию әдісін үйрету. Бейнені қағаз бетіне әдемі орналастыру тәсілдерін жетілдіру. *Мүсіндеу бойынша* қысқы көрініс туралы түсінік беру. Ермексазды дұрыс қолдану, ширатуға үйрету. *Құрастыру бойынша* ағаштың діңін қарақұмықтан, екінші бөлігі бұтақтарын ағаш бұтақтарынан құрастырып, мақтамен қар бейнесін жасау. «Музыкалық ойыншықтар» Мақсат-міндеттер:Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (барабан,

			қашықтықты сақтау. *Мүсіндеу бойынша* ермексаздың бөлшектерін домалату, созу, есу, жалпайту, жіңішкерту әдістерін пайдалана отырып Аяз атаны мүсіндеуге үйрету; адамның пішінін мүсіндеу үшін созу, жалпақтау, шымшып алу тәсілдерін пайдалана отырып *Жапсыру бойынша* жазуға арналған жабысқақ қағазды бүктеу арқылы шырша, жүрекше және шеңбер пішіндерін қиып алуға, оларды жіпке шеттерінен жапсыруға, қуыршақ театры шымылдығын безендіруге үйрету; қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін дамыту; жаңа жылдық гирляндалармен топты немесе үйді безендіруге деген қызығушылықтарын арттыру. *Құрастыру бойынша* «Лего» ойынының бөлшектерінен жаңа жылдық шыршаны құрастыруды үйрету; қыс мезгілінің белгілерін атау; қыста асыға күтетін жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін толықтыра отырып, Аяз атаға сыйлық жасауға ынталандыру;	жетілдіру. *Жапсыру бойынша* балалардың қолдарындағы геометриялық фигуралардан мойынорағышты өрнектеуде өзінің орнын тауып, түр-түсі, пішіні, көлеміне сәйкес орналасуына бағыт береді. *Құрастыру бойынша* композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. ***Ұлттық ойын*** ***Ат жарыс*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі*.	металлофон) дыбысталуын ажырата білуді жетілдіру. **(музыка)** ***Ұлттық ойын*** ***Ақ сүйек*** ***Ақ сүйек*** *– ай сүттей жарық түндері, жазды күні өткізілетін сауық*-сайранға құралған ойын. Ақ сүйекке қыздар мен жігіттер, сондай-ақ балалар да қосылып, араласып ойнай алады. Ойынға ертеректе ірі қаран малды жілігі пайдаланылған. Қатысушылар теңдей болып екіге бөлінген. Сайысты бастаушы ақсүйекті әуелетіп, алыс лақтырады, ал қалғандары осы сүйектің шамамен қайда жерге түсетінін бақылап тұрады. Осылай ойын басталып та кетеді, сүйекті тапқан адам тапқанын айтып, мәреге қарай жүгіре жөнеледі. Екінші топтың қатысушылары оны ұстап алып, құрықтаған ойыншы ары қарай сөреге жүгіре жөнеледі. Міне, осылай кім сүйекті сөреге әкелсе, сол топ жеңімпаз болып есептеледі. Ал жеңілген жақ ән салып беруге міндеттелген. Ойын осылай жалғаса береді.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. ***(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)***				
Серуен	**Күннің ұзақтығын байқау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Мақал-мәтел.** Егер жұмыс болмаса, кешке дейін күн де ұзақ. Бақылау: желтоқсанда күн		**Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жайы қандай?** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Мақал-мәтел.** Желтоқсанда қыс ақ мамық төсейді. Ал аяз өзен арқылы	**Ағаш пен бұталарды бақылау (*экологиялық мәдени дағдылар,* ағаштар: қайың, шырша, алма ағашы; бұталар: жұпаргүл, шие). *(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Көркем сөз**.	**Құстарды бақылау (сары шымшық, бозторғай, сауысқан, торғай, көгершін). *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** **Көркем сөз.** Шыр-шыр еткен торғайды. Қорғамасаң болмайды,

	қысқа, түн ұзақ, соған назар аудару. Балалардың сөздік қорының құрамына көніл бөлу, табиғатқа қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын.** **«Бермеймін».** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттер. Қалың қар үстінде шеңбер жасау. Әркім қасында тұрған баланы белгі бойынша өзіне тартып қалады. Балаларды күшті болуға, шыдамдылықпен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Еңбек:** ауланы түскен бұтақтардан жинастыруға, тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру, әр баланың еңбекке жүйелі қатысуын қамтамасыз ету. ***(еңбек іс-әрекеті)*** **Өз бетімен ойындар:** балалардың ойын уақытында бір-біріне деген қарым-қатынасын түзету, қылықтарымен істерін айқындау, өз көзқарасында тұрақты болу; құрдасының ойы мен өзінің ойын сәикестендіріп, ойыншықтарды, рөлді және міндеттерді бөлісудегі қимыл іс-әрекеттерін сыпайы түрде аңғарта білуін дамыту		көпірлер тұрғызады. **Бақылау:** қар жауғаннан кейін ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аударту. Кішкентай ағаштар үшкір дөңгелек тебетейге оранды, кейбір ағаштың бұтақтары бұғының мүйізі сияқты, кейбіреуі тоқыма жіп сияқты, мақталы шар сияқты. Балаларды ағашты күтуге үйрету. Қар басқан ағаш бұтақтары майысып тұрады, ол қалың қарды ақырындап түсіру керек екенін түсіндіру. Ағаштар жапырақтарын неге түсіретінін түсіндіру. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету. **Қимылды ойын «Аю апанында».** ***(дене тәрбиесі)*** Балаларды әртүрлі бағытта жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету. **Еңбек:** бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Балаларға ағаштарды ажыратуды үйрету. Олардың эстетикалық танымын байыту. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** өз бетінше ойнау дағдыларын дамыту.	«Қарағай». Тау баурайын - жағалай, Биік-биік қарағай. Оқтай түзу бойлары, Шымыр өскен баладай. **Бақылау.** Балалардың назарын ағаштардың және бұталардың сыртқы сұлулығына аудару (жапырақ жоқ). Ағаштың сыртқы түрлерін ажырата білуге жаттықтыру (ағаштың пішіні, бұтаның орналасуы, тамырдың түрі мен сыртқы пішіні); ағаштар: терек, қайың, шырша, гүлшетен, алма ағашы; бұталар: долана, жұпаргүл, шие. Балаларға аяз кезінде ағаш бұталарының тез сынғыш болатынын түсіндіру. Балаларды ағаштарға сүйіспеншілікпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын «Шаңғы жарысы».** ***(дене тәрбиесі)*** Дыбыс белгісіне көңіл бөлу (шанада отырып, аяқпен итеру; үстінде отырып, қолмен итеру). Дене тәрбиесі әрекетінде алған білімдерін іс жүзінде қолданып, жарыстарға қатысуға ынталандыру. **Еңбек:** ағаш және бұта түптеріне қарды үю және еңбектің маңыздылығын білуге үйрету. Жақсы ынтамен еңбектенуге тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** алдын-ала ойын тақырыбына келісіп, рөлдерді бөлу, 3-4 баладан тұратын ойын топтарында бастаушылардың қимыл-	Кіп-кішкентай торғайлар, Бақшамызды қорғайды. **Жұмбақ.** Қалқып тұрып аспанда, Үн шығарып сан қилы, Өнеріне басқанда, Тұла бойың балқиды. (Бозторғай) **Бақылау**: құстардың атауын есте сақтау, ұшып келетін құстарды белгілеріне сай ажырата білу (көлемі және түстеріне байланысты). Әр түрлі құстардың қозғалысы мен ерекшеліктерін ескере білуге үйрету (сауысқанның қадамы үлкен; торғай екі аяғымен секіреді; көгершін - жиі, ұсақ қадамдар жасайды т.б.) Құстар ұшып жүргенде немесе отырғанда жақсы көрінеді, егер олар ағаштың бұталарында отырса ажырату қиынға соғады. Құстарға қыста азық табу қиын болатындығын түсіндіру. Оларды қосымша тамақтандырып тұру керектігін түсіндіру. **Қимылды ойын «Қарғалар».** ***(дене тәрбиесі)*** Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру **Еңбек:** қыстың күні құстарға далада тамақ беруге баулу. **(еңбек іс-әрекеті)** Берілген тапсырмаға жауапты болу: өз еңбегіне қанағаттана білу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларға өз рөлдерін және құрбыларының рөлдерінің мазмұнын есте сақтай білуге үйрету; ойын барысында балаларды 2-3 рөлде ойнауға баулу; бағыну, басқару, теңдік қарым-қатынас ережелерін білу.

				әрекеттеріне басшылық жасау.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға үйрету; дәретханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Күндізгі ұйқы	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)** ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	**Керуеттегі жаттығулар** Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық "Самал жел" - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: "Ф-ф-ф". "Желдің желпуі" - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. "Жел бұлттарды айдайды" - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. *(дене тәрбиесі)*				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті)*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жасыл шырша сыйлығы". Мақсат-міндеттер: балаларды шырша ағашының ерекшеліктерімен таныстыру; жаңа жылда шырша ағашын пайдалану себептері туралы		***Қауіпсіздік сабағы*** *Дидактикалық ойын: «Жаңа жылдық бағдаршам»Құралдар: қызыл, сары, жасыл шеңбер.* *Барысы: • Қызыл – «Тоқтаймыз!». • Сары –*	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** «Ең биік қарлы тау» *."**Экологиялық ұшқын"*** ***ертегісі*** *Бұл баяғыда, өте ертеде,*	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жасанған шырша". Мақсат-міндеттер. Балалардың жасыл шырша туралы түсініктерін кеңейту; жасыл шыршаның табиғаттың төрт мезгілінде жасыл болатындығын байқау дағдыларын жетілдіру;

	білімдерін кеңейту. **Шығармашылық іс-әрекет *(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Жаңа жылдық сыйлықтар» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту *Сурет салу бойынша*жаңа жыл мейрамына байланысты кешті еске түсіре отырып, берілген суретті жалғастырып қаламмен, қылқаламмен сыйлықтың суретін салуға үйрету. *Мүсіндеу бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту *Жапсыру бойынша* қиылған жаңа жылдық сыйлықтарды желімдеп,әсемдеу дағдыларын қалыптастыру.. *Құрастыру бойынша* қағаздан сыйлықты құрастыруға үйрету: қағаздың парағын бүктеп, бөлшектерді өзара желімдеп, шаршы, төртбұрышты етіп, сыйлық бейнесін құрастыру. ***Ұлттық ойын «Омпа»*** *Асық ойынының бір түрін «Омпа» деп атайды. Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады.* Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты — асық ұту.		*«Ойланып көреміз!». • Жасыл – «Қауіпсіз, жасауға болады!». (Мысалы: «Шыршаны сәндеу», «Шамды ұстау», «Ойыншықты ілу» деген жағдайларды айтады).* **Математикадан ойын-жаттығу** **"Қапқа жасырынған сыйлықтар". (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы білімдерін кеңейту ***"Біз жолаушы болған кезде" рөлдік ойыны*** Мақсаты: Балалардың ұғымдарды меңгеруіне қол жеткізу *"жаяу жүргінші", "жолаушы"* және қоғамдық көліктердегі дұрыс жүріс-тұрыс туралы түсінік алды. "Жолаушылар деп аталатын жігіттерді есіңе ал, - дейді мұғалім. *(Балалардың жауабы.)* – Бұл автобуста, трамвайда, троллейбуста, пойызда жүргендер". Ал тротуарда жүргендер ше? *(Балалардың жауабы)* Дұрыс, жаяу жүргіншілер. Енді біз сіздермен жолаушыларды ойнайтын боламыз. Елестетіп көріңізші, біздің бөлме = автобустың салоны, біз өз орындарымызда отырамыз және жөнелтуді күтеміз. Ал (баланың аты-жөні, біз оған орындықты бәрінен бұрын қоямыз) жүргізуші болады. Ол біздің жолымыз	*адамдар экологиялық бақыттың не екенін әлі* білмеген кез еді… Иә, ондай кездер болды. Әлем олар үшін қара және сұр болды. Олар күннің жарқырауы мен ұлылығын байқамады, жұлдызды аспанға таңданбады, Осы ежелгі дәуірде көктегі бір жақсы періште Жерге түсіп, жердегі тіршілікті сезінуге шешім қабылдады. - Бірақ мен адамдарға немен келемін? - деп ойлады ол. Ол адамдарға қонаққа сыйлықпен келгісі келді. Сосын Әкесінен көмек сұрады. - Мынаны адамдарға берші, - деді Әкесі оған кішкене ұшқынды созып. Ол кемпірқосақтың барлық түстерімен жарқырап тұрды. - Бұл не? - жақсы періште таң қалды. - Бұл экологиялық ұшқын, - деп жауап берді Әкесі, – оны жүрегіңе салып, адамдарға сыйға тарт. - Ал ол оларға не береді? - Бұл оларға өмірдің ерекше энергиясын әкеледі. Мейірімді періште жүрегіне таңғажайып ұшқын шашып, әп-сәтте Жерге түсті. Ол жүрегінен экологиялық ұшқынның сәулесін алып, адамдарға жеткізді. Әп-сәтте жерді сиқырлы нұр шашып жіберді. Бүкіл әлем түрлі-түсті болды: гүлдер де, күн де, айналаның бәрі! Осылайша адамдарға экологиялық бақыт келді. **Д/О: "Экологиялық белгілер"**	жасыл шыршаның қасиеттерін білуге деген қарапайым зерттеушілік іс-әрекет дағдыларын арттыру; Жаңа жылдық сыйлықтар туралы түсінік беру. Шырша туралы көркем сөздер мен жұмбақтар арқылы балалардың тілі мен сөздік қорын молайту; ой белсенділігін, бақылау, талдау, тұжырымдар жасау дағдыларын және есте сақтауы мен ойлау қабілетін дамыту. Балалардың оқу қызметінде жасыл шыршаға қызығушылықтарын арттыру; бір-біріне мәдени қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне және жансыз табиғаттағы құбылыс ерекшеліктерін танып-білсем деген танымдық белсенділікке тәрбиелеу. **Тіл дамыту** "Аққаламен сөздік жаттығулар тізбегі". Мақсат-міндеттер: балалардың тақпақ және жұмбақ ауыз әдебиет формалары жөнінде ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; Жаңа жыл мерекесіне қатысты тақырыпты пысықтау. **"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны. *(тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. "Уақыт түсінігі". **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балаларды уақыттың бөліктері туралы

	Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпа» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарыңдағы сақаларымен «омпаны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпаға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқан асығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын		болады. Автобус аялдамасында оны шақырайық *"Балабақша"*, төрт адам тұрады. *(Балалардың есімдерін атайды)* Есіңізде болсын, автобус күтіп тұрғанда, ешбір жағдайда жолға шықпау керек, әйтпесе ол немесе басқа көлік сізді қағып кетуі мүмкін. Ендеше бастайық. Жүргізуші кеттік! Есіңізде болсын, балалар, қозғалыс кезінде есікті жүргізушінің өзі ашпайынша қолмен ұстауға болмайды. Оның арнайы батырмасы бар. Бассақ, есіктер ашылады. Сонымен біз келдік. Аялдама *"Балабақша"*. Шығыңыз. Жүргізуші, біз жаңа жолаушыларды алып жатырмыз. Орындарыңызға отырыңыз, өтінемін, қазір жолға шығамыз. Әрі қарай жүреміз, мен сендерге сұрақтар қоямын. Төменде сұрақтар мен үлгілі жауаптар берілген. Көлік жүргізу кезінде жүргізушімен сөйлесе аламын ба? (Жоқ.) Неге? (Жүргізуші басқа көліктерге соғылып қалмас үшін немесе біреуді қағып кетпес үшін жолдың артына қарап, алаңдауы керек.) Терезеден еңкейе аламын ба, әлде қолымды қоя аламын ба? (Болмайды! Бұл қауіпті!) Неге орындықта аяққа тұра алмайсың? (Себебі сіз оны	***Ата-аналарының (заңды өкілдердің) телефон нөмірлерін есте сақтауды үйрету:*** *Тәрбиешіәртелефондаата-анамызғақоңырау шалуғаболатын нөмірбар екенін түсіндіреді. Мысалы: «Менің анамның телефон нөмірі: 8701 980 5665» Тәрбиеші Ата-анасыныңтелефоннөмірінбілмейтінбалаларғаестесақтауғакөмектесу. Педагогтүсініктіболуүшінсандарберілгенкарточкалардыпайдаланады.* ***«Хатжолда»ойыны*** *Балалар шеңбер бойымен отырады. Педагог балалардың біріне «хат» (ойыншықнемесе қағаз) береді. Балалар хатты ата-аналарының мекенжайын немесе телефон нөмірін айта отырып,шеңбербойымен бір-біріне жібереді.* ***«Телефон»ойыны*** *Балалар сапқа тұрады.Тәрбиешібалалардың бірініңқұлағынамекенжай немесетелефоннөмірінайтады.Балаларбұлақпараттысоңғыбалағажеткенше тізбек бойынша сыбырлапайтады,олестігенін дауыстап айтуы керек.*	(таңертең, күндіз, кеш, түн) түсінік беру; тәулік бөліктерінің атауын; табиғат құбылыстарымен байланыстыруға үйрету; аптадағы күндердің атауын жаттау; балалардың бойында уақыт туралы түсінік қалыптастыруды жалғастыру.

			жағасыз. Адамдар отырып, заттарын ластайды.) Автобуста дауыстап сөйлесуге, айқайлауға, ән айтуға немесе өлең оқуға бола ма? (Жоқ, Басқаларға кедергі келтірмеу үшін тыныш сөйлеу керек.) Қазір біз жақсы жолаушылармыз және бізге ешкім ескерту жасамайды. Ал қазір аялдама. Автобустан түсіңіз. Қазір олар кімдер – жаяу жүргіншілер немесе жолаушылар? Олар қазірдің өзінде жаяу жүргіншілер.		
Балалармен жеке жұмыс	**Кел, жазайық.** ***(сурет салу)*** Мақсат-міндеттер: тиянақтылыққа, көркем жазуға, қалам ұстауға үйрету. Үзік сызықтарды салу білігін бекіту. Балаларға үлгілер таратылады. Суреттер мен жазулар үзік сызықтар арқылы беріледі.		**Дидактикалық ойын «Суретші қай жерде қателесті?»** ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету. Ойынның мазмұны. Тәрбиеші суретшінің «Қыс» тақырыбына сурет салғанын айтады. Балалардан оның бәрін дұрыс салғандығын тексеруді сұрайды. Балалар қыс мезгілінде болмайтын көріністерді тауып, оның қай мезгілде болатынын айтады. **Музыкалық аспаптармен ойындар. Ертеңгілікке дайындық.** ***(музыка)***	**«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта».** ***(тіл дамыту)*** Ойынның мақсат-міндеттері: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын не қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын не қысқалығын анықта» деген тапсырма береді.	**«Қолымда не бар?» ойыны.** ***(математика негіздері, тіл дамыту, қазақ тілі)*** Мақсат-міндеттер. Мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші, оң - сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Балалар қолын артына ұстайды. Тәрбиеші олардың қолыдарына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалы, үлкен және кішкентай тасты ұстатады. Балалар қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында - кішкентай тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әртүрлі екі таяқша немесе жуандығы әртүрлі, ұзындығы бірдей екі қарындаш ұстатады.

					Топ алдына шақырылған балалар бір-біріне 2-3 жаттығу көрсетеді. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі.
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. *(өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Серуен	**Шыршаларды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Шыршаның құрылымы туралы түсінік қалыптастыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ұжыммен қар тазалау. Мақсат-міндеттері. Ағаш күрекшені қолдану қабілетін бекіту. **(еңбек дағдылары)** **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жағалаудан жағалауға". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Шашырап, жан-жаққа жүгіру, секіру техникаларын дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Туға дейін секіру, "Қақпада". **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Алға жылжыта отырып, екі аяқпен секіруге, жорғалауға жаттығу. .		**Қардың жауғанын бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Маусымдық құбылыс - қардың жаууы туралы білімдерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ауладағы қарды белгілі бір жерге күрекпен салу; кіреберіске апаратын жолды тазарту. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттері. Жұмысқа жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Аяз ата", "Қар айналады". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Өзіне тән қимыл-қозғалыстарды жасай білуге баулу; өз әрекеттерін ойынға қатысушылардың әрекеттерімен байланыстыруды үйретуді жалғастыру.	**Қардың тереңдігін бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). Бақылау: балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және қардың әр жердегі қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын. «Ақшақарды ізде». (дене тәрбиесі)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру.	**Терезедегі қырауды бақылау. (экологиялық мәдени дағдылар, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** Жұмбақ. Өнері жоқ, қолы жоқ, Сурет салуды біледі. (терезедегі қырау). **Ырым.** Егер терезелердің екі әйнегі де буланса, аяз күшейе түседі. Бақылау: шыныдағы өрнектердің пайда болуы туралы түсінік беру. Жылы, сулы булар салқын терезелер шынысына буланып бір-бірімен біріктіріледі, мұзды кристалға айналады да керемет гүлдері бар мұзды бау-бақша пайда болады. Табиғаттың қысқы құбылыстарын байқауға және құбылыстарды атауға әрі қарай үйрету. **Қимылды ойын: «Қасқұлақ» (Волк) (қазақ халқының ойыны).** **(дене тәрбиесі)** «Қасқұлақтан» тығылып алаңда бағдарлай білуді бекіту.

			Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Нысанаға тигіз". **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Дәлдікті дамыту, нысанаға затты дәлдеп лақтыруға үйрету.	**Еңбек:** гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. **(еңбек дағдылары)** Қарды тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқарудың кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар:** өз құрдастарымен 2-3 рөлден тұратын ойын ойнағанда бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	Ойын ережесін сақтау («қасқұлақ» сөзді атаса сол адам өз орнында қалу керек), «күзетші» тобынан «қасқұлақты» қуу міндетті. Ойынды өзінің және басқа ойыншының әрекетімен келістіре білуін дамыту. **Еңбек:** мұз жолын жасау. Тәрбиешімен бірге жауапкершілікпен жолға су құйып мұз айдынын жасауға үйрету. Еңбек етуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** ойында өз әрекетін жолдастарының әрекетімен келістіре білуге ынталандыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету, еңбек әрекеті, көркем сөз)*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Баланыздың неге бейім екендігін байқадыңыз ба?»		Кеңес беру. «Неліктен бала тыңдамайды?»	Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық,	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*

мектепалды сыныбы)					
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**22.12-26.12.2025 ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Ынтымақ-бұзылмайтын қорған»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балаларды ертерек ұйқыға жатқызулары туралы әңгімелесу. *"Әке мен атаның бала тәрбиесінде алатын орны" тақырыбында әңгімелесу* Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу. «Тұмаудан сақтану жолдары» тақырыбында кеңес *Өнегелі 15минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Ойыншықтардағы тәртіп".** Мақсат-міндеттері: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Төсектерді төсеуге күтушіге көмек көрсету".** Мақсат-міндеттері: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	**"Бөлме өсімдіктерін жуу".** Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау. **(еңбек дағдылары)**	**Аквариумдағы балықтарды қоректендіру.** Мақсат-міндеттер: балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру. **(еңбек дағдылары)**	**"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".** Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**
	Қ.Р Әнұраны **Дидактикалық ойын.**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Үнемді тұтыну»***	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз****дік*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Үнемді тұтыну»***	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз****дік*

	«Көлеңкесін тап». Мақсат-міндеттер: балаларды әр аңның көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамыту. Аңдардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Қауіпсіздік сабағы Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз****дік* *Балаларға түсіндіретін негізгі ережелер:* *1. Қорықпаймыз, жыламаймыз. Үлкендердің айтқанын тыңдаймыз.* *2. Жер сілкінсе: • үстелдің астына немесе есік жақтауының қасына тығыламыз; • терезеден, үлкен шкафтардан алыс боламыз; • басымызды қолмен немесе жастықпен жабамыз.* *4. Үлкендермен бірге сыртқа шыққанда: • шуламаймыз, • бір-бірімізді итермейміз, • ұстаздың/ата-ананың қолынан ұстап жүреміз.* *5. Жер сілкінісі тоқтаған соң – қауіпсіз жерге жиналамыз.*	*«Қоқысты дұрыс сал» Мақсаты: қоқысты сұрыптауға үйрету. Құралдар: түрлі түсті жәшіктер (қағаз – көк, пластик – сары, органикалық – жасыл). Барысы: • Балаларға суреттер (газет, бөтелке, алма қабығы). • Дұрыс қоқыс жәшігіне салады.* ***Жапалақтап қар жауды*** *Көк түсті киізді алып, дайын үйлердің негізін киіздің үстіне қоямыз. Ақ жүнді қылшықтап тартып, киіздің жоғарғы жағына бұлт сияқты орналастырамыз. Үйлердің шатырына да ақ жүннен ұлпа қар жапсырамыз. Үйлердің жанына да қар үйіндісі ретінде орналастырып шығамыз.* ***Енді ақ жүнді бөліп алып ширатамыз. Оны қайшымен кішкене бөліктерге қиып, саусағымызбен домалатып, түйіршіктер жасаймыз.*** *Оларды аспаннан қар жауғандай шашырата орналастырамыз. Қысқы табиғат бейнесі дайын*	*Дидактикалық ойын* ***«Қайда тығыламыз?»*** *Құралдар: суреттер (үстел, шкаф, терезе, есік жақтауы). Барысы: тәрбиеші «Жер сілкінді!» дейді. Балалар суреттерден дұрыс жерді таңдап көрсетеді.* ***Асық қаршу (бестас).*** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.*	*«Қоқысты дұрыс сал» Мақсаты: қоқысты сұрыптауға үйрету. Құралдар: түрлі түсті жәшіктер (қағаз – көк, пластик – сары, органикалық – жасыл). Барысы: • Балаларға суреттер (газет, бөтелке, алма қабығы). • Дұрыс қоқыс жәшігіне салады.* ***Ұлттық ойын*** ***Асық қаршу (бестас).*** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар* таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді. **"Лото" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар қыс мезгілінің, жаңа жылдық суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	*Балаларға түсіндіретін негізгі ережелер:* *1. Қорықпаймыз, жыламаймыз. Үлкендердің айтқанын тыңдаймыз.* *2. Жер сілкінсе: • үстелдің астына немесе есік жақтауының қасына тығыламыз; • терезеден, үлкен шкафтардан алыс боламыз; • басымызды қолмен немесе жастықпен жабамыз.* *4. Үлкендермен бірге сыртқа шыққанда: • шуламаймыз, • бір-бірімізді итермейміз, • ұстаздың/ата-ананың қолынан ұстап жүреміз.* *5. Жер сілкінісі тоқтаған соң – қауіпсіз жерге жиналамыз.* **Пирамидаларды құру жаттығулары.** Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8-10 дана. Мақсат-міндеттер: қолдың ұсақ моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту. **(танымдық дағдылар)**

Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - қолдарымен иықтарын құшақтап, саусақтарын жұму; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - оң аяқты ұшымен алдына қою; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (Осы жаттығу сол жақпен қайталанады, 4 рет). 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолды жанына жіберу. 1 - 2 - алға еңкейіп, саусақтарын еденге тигізу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. 1 - тізені бүгіп, қолымен құшақтап, басын тізесіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу 3 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: арқаға жатып, қолды дене тұсында ұстау. Бүгілген аяқтарымен ""велосипед"" тебу, 1-8 сандары аралығында санау арқылы аяқтарын айналдыру; үзіліс жасап, қайта айналдыру. 6. Бастапқы қалып: аяқты қайшылап отыру, қол белде. 1 - денені оң жаққа бұрып, оң қолын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. (жаттығу сол жаққа қайталанады, 4 рет). 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қол белде. 1 - 4 дейін санап, оң аяқпен секіру, 5-8 дейін санап, сол аяқпен секіру, балалар педагогтің санауы бойынша секіру жаттығуларын орындайды, арасында үзіліс жасап, қайтадан секіреді. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **Гигиеналық дағдылар** Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*	**Шаттық шеңбері (қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Қуанамыз күлеміз, Бар әлемде сүйеміз. Қол ұстасып, қуанып, Достарымен бір жүреміз.	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру*		Жаңа жылдық кездесу, сұхбат жүргізу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Ұзындыққа секіру". Мақсат-міндеттер: 40 см қашықтықта орнынан ұзындыққа секіруге (6-8 рет) дағдыландыру; алдындағы допты баспен итеріп, доғаның астынан төрт тағандап еңбектеп өту және допты жоғары лақтыруға үйрету. **Көркем әдебиет** "Сырғанақ". Мақсат-міндеттер: балаларды сырғанақта ойындар суреті бойынша әңгімелеуге жаттықтыру; Бауыржан Жақыптың "Сырғанақ" тақпағымен таныстырып, қимыл жаттығуларын тақпақ жолдарымен жатқа сүйемелдеуге үйрету. *Балаларды сырғанау кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру* **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру, құрастыру)*** «Қысқы қызықтар» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* сурет салудың монотипия техникасымен таныстыру; қос қолғаптың біріне қылқалам мен бояу арқылы қарапайым ою элементтерін салып, қағазды екіге бүктеп басып, тура сондай оюлардың бейнесін шығаруға үйрету; қыста киіну әдебін, ойын-сауық түрлері жөніндегі түсініктерді пысықтау; *Мүсіндеу бойынша* ермексаздан аққаланы мүсіндеуді үйрету; бір	**Музыка** "Шырша жыры". Мақсат-міндеттері: балалардың шырша туралы әнді қызығушылықпен тыңдап, әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топта ән айту қабілетін жетілдіру. **Қазақ тілі** Киімдер, аяқ киім, бас киім. Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында киімдер, бас киім мен аяқ киімі туралы түсініктерін дамыту; ұл бала мен қыз балаға арналған киімдер, мезгілдік киімдер туралы білімдерін қалыптастыру; тазалық пен ұқыптылық жайлы түсініктерін дамыту. **Ұлттық ойын** **Түйме алу** *Ойын ережелері: Алаңда мәре және сәре сызығының жасалады. Жүргізуші алаңға көптеген монеталар (қиыршық тастар) салады. Қатысушылар СТАРТ сызығының бойында орналасады. Жүргізушінің белгісі бойынша олар тиіндерді ізден, шаба бастайды. Ойында кім ең жылдам қашықтықты жүріп өтіп, көп тиын жинаса, сол жеңеді. Балаларға арналған қазақтың ұлттық ойындарының айрықша ерекшелігі - ұтқырлық,ептілік және ұқыптылық. Ұлттық ойын арқылы балаларға қазақ халқының ұрпақтары мен игіліктерінің даналығы беріледі. Ойындар балаларға*	**Дене тәрбиесі** "Қысқы ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүруге; аяқтың ұшымен жүгіруге; құрсауларды домалатуға үйрету. Шығармашылық іс-әрекет ***(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру)*** «Аяз Ата» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша*. балаларды монотипия сурет салу техникасымен таныстыру; Аяз Ата шапанын қылқалам мен бояу арқылы қарапайым ою элементтерін салып, екінші жаққа, қағазды екіге бүктеп, басып, тура сондай оюлар бейнесін шығаруға үйрету *Жапсыру бойынша* : балаларды Аяз Ата шапанына ою дайындамаларын қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету."қошқар мүйіз" оюларын жапсыруды үйрету; *Мүсіндеу бойынша* ермексаздың бөлшектерін домалату, созу, есу, жалпайту, жіңішкерту әдістерін пайдалана отырып Аяз атаны мүсіндеуге үйрету; адамның пішінін мүсіндеу үшін созу, жалпақтау, шымшып алу тәсілдерін пайдалана отырып, жұмыстың тұрақтылығын тексеруге дағдыландыру; балалардың ынта-ықыласын арттыру, мерекелік көңіл-күй туындату; адамгершілікке тәрбиелеу. *Құрастыру бойынша*	**Музыка** "Дала аппақ". Мақсат-міндеттер: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Ақ аю". Мақсат-міндеттер: балалардың қыс мезгілдерінде табиғатты бақылау дағдыларын дамыту; ақ аюдың сыртқы түрі мен қыстағы тіршілік қалпы туралы түсініктерін кеңейту. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Аю» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* жануалардың негізгі дене мүшелерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндеріндің пропорциялық үйлесімділігін сақтау арқылы салу техникасын жетілдіру; аңдардың қысқы тіршілігі жөніндегі білімдерін тиянақтау; қағаз бетін бағдарлау, көзбен мөлшерлеу, ақыл-ойын дамыту; *Мүсіндеу бойынша* балаларға аюдысаз балшықтан жасауға, дене пішінін, фигураның қозғалысын дұрыс беруге, фигураға тән сипатына қарай саздылықты, сымбаттылықты бере білуге үйрету. *Жапсыру бойынша* балаларды қиылған жылқы дайындамаларын қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету	**Дене тәрбиесі** "Қысқы эстафеталар". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету. Шығармашылық іс-әрекет ***(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру)*** «Жаңа жыл» тақырыбында көрме ұйымдастыр. Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Орталықтарда балалар тақырып бойынша өзіндік жұмыстар жасайды. Жасалған жұмыстардан көрме ұйымдастырып, мақтап, мадақтау **Ұлттық ойын** **Түйме алу** *Ойын ережелері: Алаңда мәре және сәре сызығының жасалады. Жүргізуші алаңға көптеген монеталар (қиыршық тастар) салады. Қатысушылар СТАРТ сызығының бойында орналасады. Жүргізушінің белгісі бойынша олар тиіндерді ізден, шаба бастайды. Ойында кім ең жылдам қашықтықты жүріп өтіп, көп тиын жинаса, сол жеңеді. Балаларға арналған қазақтың ұлттық ойындарының айрықша ерекшелігі - ұтқырлық,ептілік және ұқыптылық. Ұлттық ойын арқылы балаларға қазақ халқының ұрпақтары мен игіліктерінің даналығы беріледі. Ойындар балаларға жанашырлық*

	бөлшекті екінші бөлшекке сылап тегістеу жолымен біріктіру ептілігін бекіту; шығармашылықтарын дамыту; табиғаттың сұлулығын сүйе білуге тәрбиелеу; аққаланың құрылысын бекіту, қисынды ойлауды және себеп-салдар байланыстардын орналастыруды үйрету. *Жапсыру бойынша* алдын-ала дайындалған ағаш бұтағының, суықторғай, ұлпа қарлар қимаүлгісін қағаз бетіне жапсыру арқылы, суықторғай жапсырмасын жасауға үйрету; қызыл түсті майлықты шеңбер етіп қиып алып, суықторғайдың денесіне жапсыруға үйрету; мақталарды үзіп алып ағаш бұтағының үстіне жапсырып, ағаштарды қар басты деп қабылдау; ұлпа қарларды қағаз бетіне жапсыру арқылы балалардың қол саусақ моторикаларын дамыту; *Құрастыру бойынша* қалдық материалдарынан аққаланы құрастыруды үйрету, поролондарды қағаз бетіне орналастыру арқылы, балалардың кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; қыс мезгіліндегі қызықтарды атап, аққала жайлы білімдерін толықтыру;	*жанашырлық сезімін, командалық қолдауды және жеңімпаз болуға деген ұмтылысқа бейімдейді.* ***Ата-аналарының (заңды өкілдердің) телефон нөмірлерін есте сақтауды үйрету:*** *Тәрбиешіәртелефондаата-анамызғақоңырау шалуғаболатын нөмірбар екенін түсіндіреді. Мысалы: «Менің анамның телефон нөмірі: 8701 980 5665» Тәрбиеші Ата-анасыныңтелефоннөмірінбілмейтінбалаларғаестесақтауғакөмектесу. Педагогтүсініктіболуүшінсандарберілгенкарточкалардыпайдаланады.* ***«Хатжолда»ойыны*** *Балалар шеңбер бойымен отырады. Педагог балалардың біріне «хат» (ойыншықнемесе қағаз) береді. Балалар хатты ата-аналарының мекенжайын немесе телефон нөмірін айта отырып,шеңбербойымен бір-біріне жібереді.* ***«Телефон»ойыны*** *Балалар сапқа тұрады.Тәрбиешібалалардыңбірініңқұлағынамекенжай немесетелефоннөмірінайтады .Балаларбұлақпараттысоңғыбалағажеткенше тізбек бойынша сыбырлапайтады,олестігенінд ауыстап айтуы керек***.**	композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	**Құрастыру "Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдары: бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	*сезімін, командалық қолдауды және жеңімпаз болуға деген ұмтылысқа бейімдейді.* **«Дауыс арқылы тану» музыкалық-дидактикалық ойыны.** ***(музыка)***
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Қардағы іздерді бақылай білу**	**Өзенді бақылау**	**Қылқан жапырақты**	**Қар мен мұзды бақылауды**	**Қардың түсуін бақылауды**

	(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет) **Көркем сөз.** Ойын ойнап, міне біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз, Шаңғыны да тебеміз. **Жұмбақ.** Мен кетемін, ол қалар. (із) **Бақылау:** қарда түрлі іздердің қалатынын, соның ішінде құстардың ізі ерекше болатындығын айыра білу; құстардың ізі қосу амалы сияқты, әр құс әр түрлі із қалдырады; адамның да іздері әр түрлі, жан-жаққа бағыттайды: машинаның ізі де әр түрлі және т.б. Жансыз табиғат жайындағы білімін бекіту; балалардың сөйлеу тілін дамыту. **Қимылды ойын. «Нысанаға тигіз».** **(дене тәрбиесі)** Оң және сол қолмен, көздеп лақтыру кезінде қалыпты жағдайды сақтай білу. Ойын барысында балаларды шапшаңдыққа, икемділікке баулу. Қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек:** орындық үстінен қарды сыпыруға, өз еңбектерін жауапкершілікпен орындай білуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын барысында балаларды ойын ережесін сақтауға, орындауға тәрбиелеу (жүргізу мәдениеті, достық, ұжымдық түсіністік болуын қадағалау).	**(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** **Жұмбақ.** Туған жердің белбеуі, Шұбатылып қалыпты. Керемет-ау кернеуі, Тасты тесіп, жарыпты. (өзен) **Мақал-мәтелдер.** Бұлт өзеннен су алса ғана жауады. **Бақылау:** қыстағы су құбырлары жайлы түсініктерін анықтау. Бірінші көлдің жиегінде мұз пайда болады, ол жұқа, тез ерігіш; содан толығымен қалың мұз басады; көлдегі мұз үстімен адамдар жүреді, балалар коньки тебеді; мұздың үстін қар басады, мұз астында балықтарға өте қараңғы, олар аз қозғалады. Кейбір жерлерде ойылған ойықтарды көруге болады, ол жерлерде балықшылар отырады. Судың астында ауа аз, балықтар ойықтың үстіне шығып дем аламын деп балықшының қармағына түсіп қалады. Балаларға өздерінің көргендерін ашып, толық көлемде айтуларын талап ету. **Қимылды ойын. «Белгіні тыңда».** **(дене тәрбиесі)** Берілген дабыл бойынша әр түрлі қимылдар жасау. Жүгіру (қысқа, кең адыммен, аяқты екі жаққа жіберіп жүгіру, секіру арқылы жүгіру). Жаттығу жұмыстарына деген қызығушылықтарын ояту, қимылдарының деңгейін жақсарту.	**(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** **Көркем сөз**. Күн мұңайып тұр бүгін, Қыс ызғары келеді. Жұмбақтар. Жаңа жыл күні Төрінде тұрар. Басқа күні Өскен жерінде тұрар. (шырша) **Бақылау:** қылқан жапырақты ағаштарды еске түсіру. Шырша мен қарағай ағаштарын ажырата білу. Шырша ағаштарының бұтағы бүкіл бойына, жоғарыдан төменге салбырап өседі; түбірі - қара; қылқан - бір-бірден өседі; жаңғақ - көп өмір сүргіш, дөңгелекше тәрізді. Жаңғақтың тұқымы бар. Білімдерін анықтау, қарағай мен шырша - үнемі жасыл түсті, қыста да сол түсін сақтайды. Шырша мен қарағай - қылқан жапырақты ағаш. Ағаштардың ерекшелігі мен белгілерін және ұқсастықтарын айыра білу, салыстырған сөздерін нақты жеткізу. **Қимылды ойын. «Қақпа».** **(дене тәрбиесі)** Алаңда қозғалып жүру. «Бір, екі, үш - ұста» дегенде, бәрі алаңға жүгіреді. Бір-біріне көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек:** ағаштың қасына түскен бұталарды жинау. Балаларға алаңда жүрген кезде қоқысты жинату (ағаш жанындағы бұталар), содан кейін арнайы	**ағаштарды бақылау (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)** **Көркем сөз**. Күн мұңайып тұр бүгін, Қыс ызғары келеді. Жұмбақтар. Жаңа жыл күні Төрінде тұрар. Басқа күні Өскен жерінде тұрар. (шырша) **Бақылау:** қылқан жапырақты ағаштарды еске түсіру. Шырша мен қарағай ағаштарын ажырата білу. Шырша ағаштарының бұтағы бүкіл бойына, жоғарыдан төменге салбырап өседі; түбірі - қара; қылқан - бір-бірден өседі; жаңғақ - көп өмір сүргіш, дөңгелекше тәрізді. Жаңғақтың тұқымы бар. Білімдерін анықтау, қарағай мен шырша - үнемі жасыл түсті, қыста да сол түсін сақтайды. Шырша мен қарағай - қылқан жапырақты ағаш. Ағаштардың ерекшелігі мен белгілерін және ұқсастықтарын айыра білу, салыстырған сөздерін нақты жеткізу. **Қимылды ойын. «Қақпа».** **(дене тәрбиесі)** Алаңда қозғалып жүру. «Бір, екі, үш - ұста» дегенде, бәрі алаңға жүгіреді. Бір-біріне көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек:** ағаштың қасына түскен бұталарды жинау. Балаларға алаңда жүрген кезде қоқысты жинату (ағаш жанындағы бұталар), содан кейін арнайы	**жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттер. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбекке, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай".** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері: балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3-10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тұруға тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға	**жалғастыру. (экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; қардың түсуі маусымдық құбылысқа жататынын түсіндіру, қыс туралы білімдерін кеңейту. **Зерттеу.** Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене шынықтыру)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. "Қақпаға"допты кіргізуді үйрету, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып**

		Еңбек. «Қар ойыны. Қар туралы білімдерін бекіту; берілген тақырып бойынша құрылыстар жасату; табиғи материалдарды қолдану арқылы шығармашылық қабілеттерін арттыру **Өз бетімен ойындар:** ойынды ұйымдастыру кезеңі (бастапқы және жүру барысы) рөлдермен байланыстыра отырып балалардың танымдық қабілеттерін арттыру, бір-біріне көмек көрсету, қиындықтан шыға алуға талпындыру.	орынға апаруға үйрету. Өз ойларын жолдастарының ойларымен ұштастыра білуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Ойынға өз беттерінше тақырып таңдап үйрену, қоршаған ортаның жақсы жақтарынан көрсетіп, алған білімдерін көрсете білу.	әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығы естітіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып, көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді дамыту; батылдықты, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	**шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. Қар лақтыруды үйрету.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Түлкі мен тырна» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жуму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.				

	4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**					
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** "Қысқы аулада" суреттер тізбегі бойынша әңгіме құру. Мақсат-міндеттер: балалардың қысқы ойындар туралы білімдерін жетілдіру; балалардың ойындар түрі туралы жаңа мағлұматтар беріп, "қысқы ойындар" ұғымын кеңейту; сөйлеудің әңгіме түрі туралы түсініктерді тиянақтау; қыста денсаулықты сақтау қағидалары туралы баяндау. **"Пішіндерді құрастыр" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: қол қимылдарының икемділігін, дәлдігін, көз мөлшерін дамыту. Жаттығу барысы: жүргізуші балаларға есеп таяқшаларды таратып береді. Балалар солардан геометриялық пішіндерді жасап шығару керек. Төмендегідей тапсырмалар беріледі: төрт таяқшадан шаршы құрастыру; үш таяқшадан үшбұрыш құрастыру; үй құрастыру; жалауша құрастыру; жұлдызша құрастыру. **(құрастыру, математика негіздері)** ***Ұлттық ойын*** ***Асық қаршу (бестас).*** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам* асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып,	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздік*** *Дидактикалық ойын* ***«Не істеу керек?»*** *Тәрбиеші жағдайды айтады: • «Жер сілкінді, сен бөлмедесің» – қайда барасың? • «Сыртта жүрсің» – не істейсің? (Ашық жерге шығу, гимараттан алыс тұру).* **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру, құрастыру)*** «Қос қолғап» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* сурет балаларды монотипия сурет салу техникасымен таныстыру; қос қолғаптың біріне қылқалам мен бояу арқылы қарапайым ою элементтерін салып, екінші жаққа, қағазды екіге бүктеп, басып, тура сондай оюлар бейнесін шығаруға үйрету. *Жапсыру бойынша* балаларды қиылған ою-өнек дайындамаларын қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету. *Мүсіндеу бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту, фланеграф бетінде әсемдеуге үйрету Құрастыру іс-әрекет бойынша композиция құрастыру, «оригами»	***«Ырыс алды-ынтымақ» ертегісі*** ***https://youtu.be/A7dhkYaI_EA*** **Математика негіздері** "Қыстың жуан және жіңішке жолақтары". Мақсат-міндеттері: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" сияқты шамалар ұғымдарын қалыптастыру. **Сюжеттік-рөлдік ойын** **Жедел жәрдем** Мақсаты: балалардың дәрігер, медбике мамандықтарына деген қызығушылығын ояту; науқасқа сезімталдыққа, ілтипаттылыққа, мейірімділікке, қарым-қатынас мәдениетіне тәрбиелеу. Рөлдер: дәрігер, медбике, жедел жәрдем жүргізушісі, науқас. Ойын әрекеттері: Науқас 03 нөміріне қоңырау шалып, жедел жәрдем шақырады: аты-жөнін айтады, жасын, мекен-жайын, шағымдарын хабарлайды. Жедел жәрдем келеді. Дәрігер мен медбике науқасқа барады. Дәрігер науқасты тексереді, шағымдарын мұқият тыңдайды, сұрақтар қояды, фонендоскоппен тыңдайды, қан қысымын өлшейді, тамағын қарайды. Медбике	**Варитативтік компонент** **Қызықты математика** "Жасыл шырша сыйлығы". ***Қауіпсіздік сабағы*** **Рөлдік ойын** **"Жол қозғалысы"** **"Жүргізушілер"** Тапсырмалар: Тәрбиелік: *Балалардың жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін байыту және нақтылау.* Дамытушылық: Өз бетінше ойластырылған ойын ортасын құру. Ойын сюжеттерін шығармашылықпен дамыту қабілетін қалыптастыруға ықпал ету. Тәрбиелік: Жолдағы зейінді мінез-құлық. Жүргізушінің, полицейдің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Қарым-қатынас барысында сыпайы қарым-қатынасқа үйрету *"жүргізуші – жолаушы", "жүргізуші – полицей".* Сөздікті белсендіру: *жол қозғалысы ережелері, жол полициясы бекеті, диспетчер, жол қиылысы, бағдаршам, жаяу жүргіншілер өткелі, жолаушы, жаяу жүргінші.* Ойын әрекеттері: Қуыршақтар, құрылыс материалдары машиналармен тасымалданады. Жүргізуші адамдардың үстінен өтіп кетпес үшін көлікті абайлап жүргізеді. Автокөліктерге бензин	*Адамның қоршаған ортаның тазалығын сақтаудағы жауапкершілігі.* ***Өсімдіктер мен жануарларды қорғау.*** Мақсаты. *Адамның қоршаған ортамен толық байланысы, адамның табиғат жағдайына жауапкершілігі туралы түсінік беру.* Балаларға Жер – біздің үйіміз, үйді – денсаулығымызды қорғаймыздегентүсінік қалыптастыру, сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту; логикалық ойлау қабілетін дамыту; қоршаған ортамен бірлік сезімін, экологиялық мәдениетті, табиғатты аялауға тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру, тіл дамыту, танымдық дағдылар)*** **Сюжеттік-рөлдік ойын** **"Жаяу жүргіншілер мен жүргізушілер" рөлдік ойыны** **Мақсаты:** *Жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін кеңейту.* **Атрибуттар** Жол белгілерінің, жаяу жүргіншілер жолдарының жиынтығы; костюмдер; рульдер; Жұмыс сипаттамасы:

	жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.	үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.	температураны өлшейді, дәрігердің нұсқауларын орындайды: дәрі береді, инъекция жасайды, жараны емдейді және таңады және т.б. Егер науқас өзін нашар сезінсе, оны алып, ауруханаға жеткізеді. Алдын ала жұмыс: Медициналық кабинетке экскурсия. Дәрігердің жұмысын бақылау (фонендоскоппен тыңдайды, тамағын қарайды, сұрақтар қояды). К.Чуковскийдің "Доктор Айболит" ертегісін грамматикалық жазбада тыңдау. Балалар ауруханасына экскурсия. Жедел жәрдем көлігін бақылау. Медициналық құралдарды тексеру (фонендоскоп, шпатель, термометр, тонометр, пинцет және т.б.). "Аянаға суық тиді" дидактикалық ойыны. Балалармен дәрігердің, медбикенің жұмысы туралы әңгімелесу. Дәрігер, бал туралы иллюстрацияларды қарастыру. әпке. Модельдеу "Науқас Аянаға сыйлық". Ойын материалы: телефон, халаттар, бас киімдер, рецепт бойынша қарындаш пен қағаз, фонендоскоп, тонометр, термометр, мақта, бинт, пинцет, қайшы, губка, шприц, жақпа, таблетка, ұнтақ және т.б.	құйылады, құрылыс алаңына айдалады, құрылыс материалдары түсіріледі, құм құйылады. Жүргізуші бағдаршамның жасыл шамында, қызыл шамда жүреді. Такси жүргізушісі - адамдарды жұмысқа, театрға, киноға апарады. Жүк көлігінің жүргізушісі - көлікке бензин құйып, жуып, гаражға қояды. Автобус жүргізушісі - көлікті абайлап, ұқыпты жүргізеді, кондуктор билеттерді сатады. Автобус адамдарды тасымалдайды, <u>олар қайда керек</u>: қонаққа, жұмысқа, үйге. Жол қиылысында полицей тұр – жол қозғалысын реттейді. Жаяу жүргіншілер тротуармен келе жатыр. Жол жасыл шамға ауысады. Жаяу жүргіншілер үшін арнайы өткел – *"зебра"*. Біз жол қозғалысы ережелерін сақтаймыз. Өрт сөндіру көлігінің жүргізушісі - өрт сөндірушілерді отқа әкеледі, баспалдақтарды ұзартуға, өрт сөндіру шлангісін ашуға көмектеседі. Жүргізуші *"Жедел жәрдем"* - науқастарды көлікке тиеуге көмектеседі, зембілмен қамтамасыз етеді, абайлап жүреді.	-Балалар, жаяу жүргіншілер кімдер екенін еске түсірейік? (Жаяу жүргіншілер - бұл көшеде жаяу жүріп, жолды кесіп өтетін адамдар). Жаяу жүргіншілер жолды қалай кесіп өтеді? (жерасты өткелі, жаяу жүргіншілер жолы, жер үсті өткелі). Жаяу жүргіншілердің қандай міндеттері бар (жол қозғалысы ережелерін сақтау) Балалар екі топқа бөлінеді: жүргізушілер мен жаяу жүргіншілер. Жүргізушілер, диспетчер таңдалады. Жаяу жүргіншілер жасыл сигналға, қызыл сигнал жүргізушілердің рөлін атқаратын балаларға беріледі. Жүргізушілердің рульдері қолдарында. Жаяу жүргіншілер сауда жасау үшін ойыншықтар дүкеніне барады. Содан кейін аналар, балалары бар әкелер, арбалар жол қиылысына қарай жүреді. Жүргізушілер көліктерге "отырады" және бағдаршаммен реттелетін жол қиылысына қарай жүреді. Дүкеннен жаяу жүргіншілер де осы қиылысқа қарай жүреді. Жол қиылысында: – Назар аударыңыз! Қазір көшеде көлік қозғалысы басталады. Бағдаршамды қадағалаңыз, (Бағдаршам жанады: көліктер жүреді / тұрады, жаяу жүргіншілер жүреді / тұрады).Біраз уақыттан кейін балалар рөлдерді

					ауыстырады. Қателескен балалар ойыннан шығады. Медицина қызметкерлері көмекке асығуда.
Балалармен жеке жұмыс	**Үшінші артық** Дидактикалық материал: үй және жабайы жануарлары бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаларға жануарлар бейнеленген карточкалар таратылады. Балалар қай жануардың артық екенін анықтауы керек. - Қой, сиыр - үй жануарлары. Олар адамның жанында тұрады. Түлкі - жабайы жануар, ол орманда тұрады. Түлкі - бұл орман жануары, жабайы аң және т. б. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	**Жаңылтпаштар жаттау.** 1) Пеш үстінде бес мысық, Пеш ішінде бес мысық. Бес күзетші, бес пысық. 2) Үш кіші ішік піштім, Бес кіші ішік піштім. Неше кіші ішік піштім? 3) Ұшып кетті үш құс, Ұшып келді ұшқыш. **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**	***Қауіпсіздік ережелері «Бала қауіпсіздігі-басты назарда»*** *Теледидардан балалармен көрсету, сұрақ-жауап әдістері арқылы білімдерін тиянақтау* ***https://youtu.be/oCPp_7Rbrao***	**Математикалық ойын «Аюлар мен қонжықтар»** Мақсат-міндеттер:Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру. **(математика негіздері)**	Математикалық ойын «Қапқа жасырынған сыйлықтар» Мақсат-міндеттер:Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.**(дербес әрекет)**				
Серуен	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау.** ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Болжау. Аязды күні қар жауса – күн жылынады. Суықтан қорықпа – суық сумен жуын. Мақал-мәтел Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** Жылы күндері жауған қар жабысқақ болады , қар	**Күннің ұзақтығын байқау.** ***(экологиялық мәдени дағдыларқоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Мақал-мәтел. Егер жұмыс болмаса, кешке дейін күн де ұзақ. Бақылау: желтоқсанда күн қысқа, түн ұзақ, соған назар аудару. Балалардың сөздік қорының құрамына көніл бөлу, табиғатқа қызығушылығын арттыру.	**Қар жауғаннан кейінгі ағаштардың жайы қандай?** ***(экологиялық мәдени дағдыларқоршаған әлеммен таныстыру,тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Мақал-мәтел. Желтоқсанда қыс ақ мамық төсейді. Ал аяз өзен арқылы көпірлер тұрғызады. **Бақылау**: қар жауғаннан кейін ағаштың қалпы қандай әдемі екеніне балалардың көңілін аударту. Кішкентай	**Ағаш пен бұталарды бақылау (ағаштар: қайың, шырша, алма ағашы; бұталар: жұпаргүл, шие).** ***(экологиялық мәдени дағдыларқоршаған әлеммен таныстыру,тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Көркем сөз. «Қарағай». Тау баурайын - жағалай, Биік-биік қарағай. Оқтай түзу бойлары, Шымыр өскен баладай.	**Құстарды бақылау (сары шымшық, бозторғай, сауысқан, торғай, көгершін).** ***(экологиялық мәдени дағдылар қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*** Көркем сөз. Шыр-шыр еткен торғайды. Қорғамасаң болмайды, Кіп-кішкентай торғайлар, Бақшамызды қорғайды. Жұмбақ. Қалқып тұрып аспанда, Үн шығарып сан қилы,

	жабысқақ , аққала жасауға ыңғайлы туралы болатынын балаларға түсіндіру , ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын: «Бәйге»** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттері. Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету. (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді) Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек:** Мақсат-міндеттері. Қардан жолды тазартуға тәрбиешіге көмектестіру. Тәжірибе. Қардың қасиеттері. 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, одан қаршық жасауға болады. Қар дымқыл әрі жабысқақ, болады. Қортынды. Бұдан біз қардың дымқылдығынан қар әдемі тұтас түрде болатындығын байқадық. **(еңбек іс-әрекеті)**	**Қимылды ойын. «Бермеймін».** ***(дене тәрбиесі)*** Мақсат-міндеттер. Қалың қар үстінде шеңбер жасау. Әркім қасында тұрған баланы белгі бойынша өзіне тартып қалады. Балаларды күшті болуға, шыдамдылықпен ойын ережесін бұзбауға тәрбиелеу. **Еңбек:** ауланы түскен бұтақтардан жинастыруға, тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру, әр баланың еңбекке жүйелі қатысуын қамтамасыз ету. ***(еңбек іс-әрекеті)*** **Өз бетімен ойындар:** балалардың ойын уақытында бір-біріне деген қарым-қатынасын түзету, қылықтарымен істерін айқындау, өз көзқарасында тұрақты болу; құрдасының ойы мен өзінің ойын сәикестендіріп, ойыншықтарды, рөлді және міндеттерді бөлісудегі қимыл іс-әрекеттерін сыпайы түрде аңғарта білуін дамыту.	ағаштар үшкір дөңгелек тебетейге оранды, кейбір ағаштың бұтақтары бұғының мүйізі сияқты, кейбіреуі тоқыма жіп сияқты, мақталы шар сияқты. Балаларды ағашты күтуге үйрету. Қар басқан ағаш бұтақтары майысып тұрады, ол қалың қарды ақырындап түсіру керек екенін түсіндіру. Ағаштар жапырақтарын неге түсіретінін түсіндіру. Балаларды табиғатты сүюге үйрету. Олардың өз сөзінен алған әсерлерін айтуға үйрету. **Қимылды ойын «Аю апанында».** ***(дене тәрбиесі)*** Балаларды әртүрлі бағытта жүгіруге, жылдам қозғалысқа үйрету. **Еңбек:** бұтақтарды қардан сілкіп тазарту. Балаларға ағаштарды ажыратуды үйрету. Олардың эстетикалық танымын байыту. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** өз бетінше ойнау дағдыларын дамыту.	**Бақылау**. Балалардың назарын ағаштардың және бұталардың сыртқы сұлулығына аудару (жапырақ жоқ). Ағаштың сыртқы түрлерін ажырата білуге жаттықтыру (ағаштың пішіні, бұтаның орналасуы, тамырдың түрі мен сыртқы пішіні); ағаштар: терек, қайың, шырша, гүлшетен, алма ағашы; бұталар: долана, жұпаргүл, шие. Балаларға аяз кезінде ағаш бұталарының тез сынғыш болатынын түсіндіру. Балаларды ағаштарға сүйіспеншілікпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын «Шаңғы жарысы».** ***(дене тәрбиесі)*** Дыбыс белгісіне көңіл бөлу (шанада отырып, аяқпен итеру; үстінде отырып, қолмен итеру). Дене шынықтыру әрекетінде алған білімдерін іс жүзінде қолданып, жарыстарға қатысуға ынталандыру. **Еңбек:** ағаш және бұта түптеріне қарды үю және еңбектің маңыздылығын білуге үйрету. Жақсы ынтамен еңбектенуге тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)** **Өз бетімен ойындар:** алдын-ала ойын тақырыбына келісіп, рөлдерді бөлу, 3-4 баладан тұратын ойын топтарында бастаушылардың қимыл-әрекеттеріне басшылық жасау.	Өнеріне басқанда, Тұла бойың балқиды. (Бозторғай) **Бақылау:** құстардың атауын есте сақтау, ұшып келетін құстарды белгілеріне сай ажырата білу (көлемі және түстеріне байланысты). Әр түрлі құстардың қозғалысы мен ерекшеліктерін ескере білуге үйрету (сауысқанның қадамы үлкен; торғай екі аяғымен секіреді; көгершін - жиі, ұсақ қадамдар жасайды т.б.) Құстар ұшып жүргенде немесе отырғанда жақсы көрінеді, егер олар ағаштың бұталарында отырса ажырату қиынға соғады. Құстарға қыста азық табу қиын болатындығын түсіндіру. Оларды қосымша тамақтандырып тұру керектігін түсіндіру. **Қимылды ойын «Қарғалар».** ***(дене тәрбиесі)*** Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру **Еңбек:** қыстың күні құстарға далада тамақ беруге баулу. **(еңбек іс-әрекеті)** Берілген тапсырмаға жауапты болу: өз еңбегіне қанағаттана білу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларға өз рөлдерін және құрбыларының рөлдерінің мазмұнын есте сақтай білуге үйрету; ойын барысында балаларды 2-3 рөлде ойнауға баулу; бағыну, басқару, теңдік қарым-қатынас ережелерін білу.

Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Ашық ой мен сұрақ-жауап күні» ата-аналармен жиналыс.	«Ата-аналар балалары ауырмау үшін не істеу керек» кеңес беру.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту.	Балаларға арналған кеңестер: "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзін қалай ұстау керек?"	Экологиялық қайырымдылық шарасы «Гүл отырғызайық». Ата-аналармен топ бөлмесін безендіру

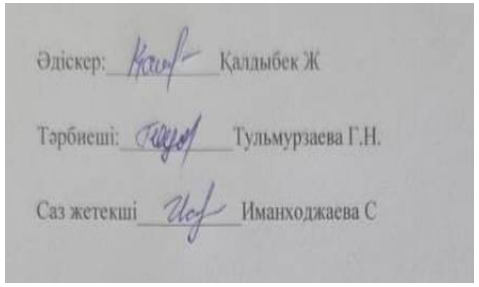

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*Кентау қаласының білім бөлімі* *ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**29.12-31.12.2025ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында «ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП» АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі:«Талап бар жерде тәртіп бар»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Әңгімелесу, кеңес беру. «Тұмаудың алдын алу жолдары». «Ата-аналар балалары ауырмау үшін не істеу керек» кеңес беру. Балаларға арналған кеңестер: "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзін қалай ұстау керек?" *Экологиялық қайырымдылық шарасы «Гүл отырғызайық». Ата-аналармен топ бөлмесін безендіру* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-*	***"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз".*** *Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне ұқыпты қарау біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбектенуге тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***		

	әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***				
	Қ.Р Әнұраны ***«Аққала»*** ***(киізбен және жүнмен)*** *Міндеттері: Домалақ пішіндермен композиция құруды үйрету. Көркемдік және шығармашылық қабілеттерін дамыту. Алғырлыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.* *Педагог жұмыстың орындалу ретін түсіндіреді. – Аққала жасау үшін бізге аққаланың киізден қиылған бейнесі, тор, субүріккіш, клеенка, түрлі түсті жүн қажет. Аққала негізін клеенканың үстіне жайғастырып, ақ түсті жүнмен толтырамыз. Екінші қабатын көлденеңінен тығыздап орналастырамыз. Сұр түсті жүнді ширатып, қайшымен ұсақтап, аққаланың көздері мен ауызын, ал мұрынын қызыл жүннен келтіреміз. Кез келген ашық түсті жүннен алып, аққаланың қалпағы мен мойынорағышын жасаймыз. Дәл солай түймелерін, аяққиімін де жасап шығамыз. Дайын жұмыстың бетіне торды жабамыз. Бүріккішпен сабынды суды себелеп, қолмен бастыра отырыпсипаймыз. Торды абайлап алып тастаймыз.* ***Ұлттық ойын*** ***«Көтермек» ойыны*** *Ойын мақсаты: Балаларды ептілікке баулу* *Ойын шарты:Ортаға екі ойыншы*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.* ***Күй «Табиғат үні»*** ***(музыка)*** **Үстел үсті ойыны "Лото".** Жалғасын тап. Мақсат-міндеттер: қолдың ұсақ моторикасын, зейінін, байқампыздықты дамытады. **(танымдық дағдылар)** **Дидактикалық ойын.** «Сипаттамасы бойынша тап». Ойынның мақсат-міндеттер: ұзын - қысқа, кең - тар, биік - аласа ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: ойыншық жануарлар мен құстар. Ойынның мазмұны: балалар аю, түлкі, қасқыр, қоянның ойыншықтарын қарастырады. Әр ойыншықты анықтап атын атайды. Ойыншылардың біреуі бөлмеден шығып кетеді, басқа ойыншылар ойыншық туралы жұмбақ құрастырады. Жұмбақ құрастырғаннан кейін жұмбақты шешетін баланы шақырады. **(қоршаған әлеммен таныстыру)** **«Үй құрылысының ретін көрсет».** Мақсат-міндеттер: түстерді ажыратуға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту. Құрал-жабдықтары: баланың саны	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.* ***Күй «Табиғат үні»*** ***(музыка)*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз****дік* *Балаларға түсіндіретін негізгі ережелер:* *1. Қорықпаймыз, жыламаймыз. Үлкендердің айтқанын тыңдаймыз.* *2. Жер сілкінсе: • үстелдің астына немесе есік жақтауының қасына тығыламыз; • терезеден, үлкен шкафтардан алыс боламыз; • басымызды қолмен немесе жастықпен жабамыз.* *4. Үлкендермен бірге сыртқа шыққанда: • шуламаймыз, • бір-бірімізді итермейміз, • ұстаздың/ата-ананың қолынан ұстап жүреміз.* *5. Жер сілкінісі тоқтаған соң – қауіпсіз жерге жиналамыз.* **Үстел үсті ойыны.** «Көңілді құрылыс». Мақсат-міндеттер: үлгі бойынша геометриялық фигуралардан композиция құруға үйрету. Геометриялық фигуралар, негізгі түстер туралы білімді кеңейту. Көрнекі қабылдауын, назарын, ойлау қабілетін дамыту. **(құрастыру)**		

	шығады. Бір-біріне арқаларын тақап тұрып , қолдарын айқастырады. Белгіден кейін қайсысы екіншісін көтере алса, сол жеңімпаз болып есептеледі.	бойынша әртүрлі түсті жолақтар, пішіндер, үй суретінің үлгісі. Мазмұны: балаларға үйдің суретінің үлгісін көрсету. Балаларға әртүрлі жолақшаларды, пішіндерді таратып беру. Үлгіге қарап осы пішіндерден үйді құрастыруды ұсыну. **(құрастыру)**			
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, доп жерде. 1-4- допты табанмен алға-артқа жібермей, домалату; 3-4 - аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: отыру, аяқты алшақ қойып, допты жоғары ұстау. 1-3- иірім жасап, алға иілу, допты 3 рет аяғына ұру; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге. 1- тез жерге отырып, тізені алшақ ұстау және допты лақтыру; 2- тез тұрып, допты ұтып алу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, допты бір қолымен ұстау, допты екі қолымен кезек-кезек жерге ұру. Жаттығуды 8 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолымен допты ұстау. Тізені жоғары көтеріп, орнында тұрып, секіру. Жаттығу 4 рет қайталанады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Геометриялық пішіндер» Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу **(математика негіздері)**	Көңілді ойындар ойнап, аққала жасайық. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	Қыс қызығы суретіне қарап, әңгіме, мәтін құрау. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)**		

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Қысқы эстафеталар". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрстыру)*** «Қыстап қалатын құстар» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: Балаларға құстардың түрлерін соның ішінде қыстап қалатын құстар туралы білімдерін бекіту, сөздік қорларын молайтып, байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қылқаламмен сары шымшық бейнесін салуды үйрету; құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау; акварельді бояуды қылқаламға қою реңкке келтіріп, қағаз бетіне көп мөлшерде салуға *Мүсіндеу бойынша* балаларға бөліктерден құстарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын қалыптастыру талпындтыру; *Жапсыру бойынша* алдын-ала дайындалған ағаш бұтағының, суықторғай, ұлпа қарлар қимаүлгісін қағаз бетіне жапсыру арқылы, суықторғай жапсырмасын жасауға үйрету; қызыл түсті майлықты шеңбер етіп қиып алып, суықторғайдың денесіне жапсыруға үйрету; мақталарды	**Музыка** "Аққаламен достасайық" Тақырыбы: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; музыка әуенімен жүгіруге және алға-артқа секіру дағдысына үйрету; музыкалық аспаптардың дыбысын ажырата білу және музыкалық аспапта ойнау қабілетін қалыптастыруды пыс **Қазақ тілі** "Жаңа жылды қарсы алайық". Мақсат-міндеттер. Балалардың қыстық мерекелер жайлы білімдерін кеңейту; жаңа жылдық мереке туралы түсініктерін дамыту; сөз таптарын білдіретін сын есім, үстеу сөздер жайлы түсініктерін қалыптастыру. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру)*** «Жапалақтап қар жауды» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: Балаларғақыс мезгілі және оның ерекшеліктері туралы түсінік беру, сөздік қорларын молайтып, байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. *Сурет салу бойынша* қазақтың ою-өрнектерінің элементтерімен тіктөртбұрышты жолдарды безендіру тәсілін таныстыру; «қарға ізі», «құс тұмсығы», «қаңқа» сияқты ою элементтерін белгілі ырғақты сақтап, қағазға қарындашпен салу техникасын игерту; қолдың ұсақ моторикасын, көзбен мөлшерлеу, ой-қиялын, елестету қабілеттерін дамыту; *Жапсыру бойынша* ұсақ элементтерді	**Дене тәрбиесі** "Қысқы эстафеталар". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету. ***"ҮЙДЕГІ ТӘРТІП" ертегісі (экологиялық мәдени дағдыла)*** *Түлкі орманда серуендеп келе жатып, кәмпит орамдарын көріп, басын шайқайды.* ***Түлкі:*** *Неткен сұмдық! Айналаның барлығы шашылған, кәмпит орамдары, қоқыстар. Орман біздің үйіміз емес пе? Неге тазалық сақтамаймыз?! Ата-аналар балаларына не үйретеді екен.?* ***Қасқыр:*** *Сәлем, түлкі! Иә, айналаның барлығы лас. Бұлай жалғаса берсе үйсіз қаламыз. Орман біздің үйіміз ғой. Айналамыз ластанып, әдемі табиғатымыз құрып бара жатыр.* ***Түлкі****:Иа, қасқыр, біздің орман лас болып кетті, тазалықты ешкім сақтамайды, тәртіпті ешкім қадағаламайды. Ал біздің орман қандай таза еді. Бүкіл аудандағы ең әдемі орман еді. Қабағы түйілген, ашулы тиін келеді.* ***Қасқыр:*** *Сәлеметсіз бе, Тиін, сен неге мұңайып, ашуланасың?* ***Ақ тиін:*** *Қалай ашуланбаймын, айналаның бәрі қоқыс, сынған бұтақтар үйіліп жатыр, қоқыстар толып жатыр, ағаштар да сынған. Біз өз орманымызды қорғамаймыз, қоқыс тастаймыз.* ***Тәртіп жоқ орманда****.* *Кірпі жүреді қолында қабы, айналасындағы қоқыстарды жинап.* ***Ақ тиін:*** *Сәлеметсіз бе, кірпі . Сіз не істеп жүрсіз?* ***Кірпі:*** *Сәлеметсіздер ме, қымбатты көршілер! Иә, міне, біз орманды аралап жүрміз – кәмпит орамдары жатыр, біз оларды жинадық. Әрі қарай жүрейік – жаяу жүргіншілер жолындағы қоқыс үйіндісін де жинау керек. Орманымызды тазалап, ластанудан сақтауымыз керек.*		

	үзіп алып ағаш бұтағының үстіне жапсырып, ағаштарды қар басты деп қабылдау; ұлпа қарларды қағаз бетіне жапсыру арқылы балалардың қол саусақ моторикаларын дамыту; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдан құрылыс салуға үйрету. ***"Терезеден аулақ бол"*** *Материал туралы қысқаша түсінік* *Мақсаты: Балаларға терезелердің жанында қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету. Балаларға ашық терезелер қандай қауіп төндіретіні туралы түсіндіру. Балалардың қауіпсіздік туралы білімдерін бекіту.* **«Аппақ қар»** **Мақсат-міндеттер:** Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. **(музыка)**	ересектердің көмегімен желімдеу дағдыларын қалыптастыру. *Мүсіндеу бойынша* қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге ***Ұлттық ойын*** ***Құмар түсті.*** *Ең алдымен, барлық А. о.-на тән ұтыстың негізгі шарты болып табылатын төрт асықтың иіріліп, жерге түскеннен кейінгі* құмар деп аталатын ұпай әкелетін «жатысы» жөнінде. Егер иірілген төрт асық қатарынан кілең алшы немесе кілең тәйке немесе кілең бүк немесе шіге түссе оны құмар түсті деп атайды. Алайда төрт асығы алшы түсіп, құмар түсті жасаған ойыншы ғана бірден төрт ұпайға ие болады. Басқа «құмар түскендер» екі ұпайды ғана иеленеді. Бірақ, төрт асықта талапайға түседі. Асыққа ие болған ойыншылар ойынға қайтадан кіріседі. Алайда бұрын әбжіл қимылдаған ойыншы төрт асықты бірдей иемденіп кетсе, қалған ойыншылар өз асықтарын көнге қайтадан тігуге мәжбүр болады. Ал төрт асық әлгі бұрын қимылдаған ойыншының меншігі болып саналады	***Түлкі:*** *Біз де ормандағы тазалық, оның ластануы жайлы айтып отырмыз. Тәртіпті ешкім қадағаламайды. Аю да тазалықты қадағаламай қойды.* ***Кірпі:*** *Ал біздің үйдегі тәртіпті кім қадағалауы керек, біз өз орманымызды таза ұстауымыз керек және балаларымызды тәртіпке үйретуіміз керек.* *Орман маңында кәмпит жеп, оның орамдарын шашып, ағаштарды сындырып, жаңғақтарды шашаып жүрген жануарларды кірпі көрсетеді. Тәртіп бар жерде, тазалық бар! Балаларымызды тазалыққа үйретуіміз керек.* *Орман жануарлары ойынап жүрген балаларын шақырып , түсіндіріп айтып, тәртіпке шақырады.* ***Жануарлардың балалары*** *(салбырап тұр): Кешіріңіз, аналар.* ***Кірпі*** *(барлығына қаптарды шығарады): Ал орманымызда сенбілік ұйымдастырып, үйімізді ретке келтірейік! Барлығы бірлесіп жан-жақты жинайды.* ***Түлкі:*** *О, біздің ормандағы тазалық, бұрынғыдай!* ***Қасқыр:*** *Біздің орман ең таза, ең әдемі!* ***Ақ тиін:*** *Тек осы тәртіпті сақтау керек, орманның тазалығын қадағалау керек.* ***Жануарлар:*** *Біз тәртіпті қадағалаймыз!* ***Кірпі:*** *Тәртіп бар жерде тазалық бар! Орманымызды таза үстайық!* *Арқасынан ұстап қорбаңдап аю келеді..* ***Аю:*** *Сәлеметсіздер ме, көршілер, орманда осындай тәртіпті орнатқан сіз бе едіңіз?* *Ал мен ауырып қалдым, орманда серуендеуге, тәртіп орнатуға, орманда қоқыс тастайтындармен сөйлесуге және оларға сабақ өткізуге дайындала алмадым.* ***Түлкі:*** *Аю бүгін бәріміз жақсы сабақ*		

			алдық! ***Аю:*** *Ол қандай сабақтар?* ***Түлкі:*** *Үйіңізде қоқыс тастауға болмайды.* ***Жасөспірім қасқыр:*** *Орманды қорғау керек!* ***Қасқыр:*** *Біз өз балаларымызға жақсы қарауымыз керек,тәртіпке шақыруымыз керек. Басқаларды айыптамай, өзімізден бастауымыз керек.* ***Барлығы бірге: Орман – бұл біздің үй - бәріміз тәртіпті қадағалауымыз керек!***		
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**Мұзды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Дала аппақ, жапалақтап, Қар жауып тұр тынбастан. Қалың орман, қар жамылған, Маужырайды түнгі аспан. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз) **Бақылау:** ауа температурасының күрт өзгеруіне байланысты судың қатты күйге айналуын анықтау, балаларға не себепті ауа температурасы өзгергенде судың қататындығын түсіндіру. Мұз бұл – қатты су құрамы екендігін түсіндіру; мұз медицинада тағамды салқын қалпында сақтап тұруға қолданылады. Мұз құрамы - тұнық, суық, қатты екендігін атау. **Қимылды ойын.«Мұзды аулаға кіргіз».** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер. Таяқшаның көмегімен мұзды берілген бағытта сырғанату. Спорттың басқа да түрлерімен таныстыру. **Еңбек.** Табиғат бұрышында құсты	**Бұлт пен тұманды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Ақ киімді, денелі, ақ сақалды Соқыр, мылқау танымас тірі жанды, Үсті-басы ақ қырау, түсі суық, Басқан жері сықырлап келіп қалды. Жұмбақта. Көшіп жүріп желменен, Сеуіп шықты тамшысын. Қыраттарға шөлдеген. (бұлт) Аспан түйді қабағын, Сұр пердесін керді де, Жапты жердің табанын. (тұман) **Бақылау:** қыс кезіндегі табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту; қыс мезгілінде аспанды жиі бұлт басады; ақырын қар жауа бастайды. Байқампаздықты арттыру. **Қимылды ойын. «Бірінші болу».** **(дене тәрбиесі)** Бір-бірін қуалау арқылы жүгіруді бекіту (көкпарға дейін жүгіріп, мәреге келу); ойын ережесін сақтау (киімнен ұстауға, итеруге, дөрекілікке рұқсат жоқ). Батырлыққа, күштілікке, икемділікке тәрбиелеу. **Еңбек:** ойын үшін қардан жасалған құрылыс (ұшақ, қалашық, машина).	**Қар тазалайтын машинаны бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Ол бензинді сүтше ішеді, Тез арада сыпыра алады, Қарды жолдан тазартып, Жолдарға топырақ себеді. (Қар тазалаушы көлік) Мақал-мәтелдер. Еңбек түбі –береке. Көптің түбі –мереке. **Бақылау:** адамдардың еңбегін жеңілдету үшін түрлі техниканы қолданады; адамдарға оның тиімді екенін көрсету. Қар жауғаннан кейін қардың көп болатынына назар аудару. Қолмен қарды тазалау өте қиын және көп уақыт кетеді. Сол себепті адамдар қар тазалайтын машина ойлап тапты, олар жұмысты тез істейді, машиналар да қарды тиеуге үлгермей кешігіп келіп жатады. Қарды машинамен қала шетіндегі арнайы орынға апарады. Ол көктемде еріп, өсімдіктің өсуіне ылғалы көп болады. **Қимылды ойын. «Таяқпен сыпыру» (қалмақ халқының ұлттық ойыны).** **(дене тәрбиесі)** Көрсетілген бағыт бойынша таяқпен сыпыру қабілеттерін бекіту (сырғанақ		

	тамақтандыру Табиғат бұрышында құсты өз беттерінше тамақтандыруға үйрету (тамақтандыру, суларын ауыстыру). Табиғат аясындағы құстарды аялай білуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** ойын барысында бір-бірімен араласа білуге, өз ойларын айта білуге, достарының ойымен келісіп, тату ойнау дағдыларын қалыптастыру. **(тіл дамыту)**	**(еңбек дағдылары)** Біріккен іс-әрекет арқылы жақсы көңіл-күй сыйлау; құрастыру қабілетін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойынға керекті құралдармен жабдықтандыру үйрету; ойын барысында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	тебетін жерге, сырғанақ тебетін жерден соңына дейін). Топтағы жолдастарының жетістіктері мен істей алмаған істерін қобалжымай, қолдай білуге тәрбиелеу. **Еңбек.** Түрлі түсті мұз айдынын жасау. **(еңбек дағдылары)** **Судың қасиетін бекіту:** ыдысқа су құйып бояу араластырып аязға қатыру; берілген тапсырманы өздері орындау (суды керек түске бояу, пішінін келтіру); бастаған істі соңына дейін жеткізу (жұмыс орнын жинау, столды сүртіп, жинау, ретке келтіру және т.б.). **Өз бетімен ойындар:** таңдалған тақырыпқа сай ойын барысында ойыншықтарды айырбастап, ойын көмегімен құрастырып, түрлілігін анықтай білуге үйрету.		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Музыка әуенімен балаларды ұйықтату **(музыка)** «Дос іздеген бота» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **«Табиғат жайлы әңгімелесу».** Мақсат-міндеттер: балалардың дүние танымын, тіл байлығын дамыту. - Табиғат дегеніміз не? Табиғат – жер, тау, ағаш, су, орман, өсімдіктерден және жан-жануарлардан тұратын қоршаған орта. ***(****экологиялық мәдени дағдылар****)*** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Киімдер" дүкені. Мақсат-міндеттері. Балалардың "Киімдер" дүкені, киім сатушының жұмысы ерекшелігі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар: сөрелер, қораптар, ілмектер, киім үлгілері (көрнекілік қуыршаққа арнайы тігілген); ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қаражат қағаздары; қуыршақтар. Шарты. Педагог дайындық жұмысы ретінде балалармен бірге дүкенге саяхатты ұйымдастыруы мүмкін. Балаларға дүкен туралы суреттер мен бейнежазбаны көрсетіп, "тауар" ұғымына киімдер де жататыны, киімдердің маусымдық киім және сырт киім, ішкиім болып бөлінетіні жайында түсіндіреді. Киімдердің үтіктеліп, сатып алушының алдына әдемі	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздік*** *Балаларға түсіндіретін негізгі ережелер:* *1. Қорықпаймыз, жыламаймыз. Үлкендердің айтқанын тыңдаймыз.* *2. Жер сілкінсе: • үстелдің астына немесе есік жақтауының қасына тығыламыз; • терезеден, үлкен шкафтардан алыс боламыз; • басымызды қолмен немесе жастықпен жабамыз.* *4. Үлкендермен бірге сыртқа шыққанда: • шуламаймыз, • бір-бірімізді итермейміз, • ұстаздың/ата-ананың қолынан ұстап жүреміз.* *5. Жер сілкінісі тоқтаған соң – қауіпсіз жерге жиналамыз* **.Сюжетті-рөлдік ойын.** **"Супермаркет".** **«Ақшаны жұмсауды үйренеміз»** *Мақсат-міндеттері.Қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды, қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту* *Балаларға "Супермаркеттің" қызметі жайында түсіндіру; супермаркетте түрлі тауарлар сатылатыны туралы мәлімет беру; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу.* *Құралдар: сөрелер, қораптар, ілмектер, киім, аяқкиім үлгілері, ыдыс-аяқтар, жиһаздар, азықтар, ойыншықтар; ойыншық смартфондар, төлем карточкалары,*	***Дидактикалық ойын:*** ***«Айырмашылығын тап»*** *Ойын барысы:* Балаға бір заттың суреті ұсынылады, кейбір бөлшектерімен ерекшеленеді. Иллюстрацияны қарастыру кезінде баладан табуды сұрайды айырмашылықтар. Ұсынылған нысандарды қарастыруда қиындықтар туындаған жағдайда балаға сұрақтар қоюға көмек көрсетілуі мүмкін. *Сұрақтар.* - Суретте кімдер бейнеленген? - Басқа суретте кімдер бейнеленген? - Олар әртүрлі ме, әлде бірдей ме? - Ұқсастықтары қандай? - Олар немен айналысады ерекшеленеді? - Қандай түсті айырмашылықтар? - Қай жаққа бұрылды? - Қанша екенін сана айырмашылықтар және т.**б**. **(тіл дамыту)** Шығармашылық іс-әрекет ***(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)*** «Құс қанаты» тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Мақсат-міндеттер: Құс қанаты өрнегімен таныстыру. Ұлттық сәндік-қолтаңбалы өнерге деген қызығушылықтарын дамыту. *Сурет салу бойынша*түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру. *Жапсыру бойынша* балаларды тақырып бойынша дайындалған қималарды қағаз бетіне орналастырып, жапсыруға үйрету. *Мүсіндеу бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы		

	күйінде ұсынылуы керектігі жайында айтылуы тиіс. Сатушы немесе бірнеше сатушы өз қалаулары (немесе санамақ) бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды өз орындарына орналастырып, бағаларын анықтап, сатып алушыларға киім үлгілерінің ұтымды жақтарын айтаыд, аларға тауарларды сатады. Ойынды ұйымдастырғанда киімді өлшейтін орынды да ескеру керек. Балалар өз қуыршақтарын алып, белгіленген жерге киімдерін кигізіп жатады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды. Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды жақсы күтсе, олардың сапасы сақталады, жылдам сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік ережелерін ұстанулары тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	*сөмкелер, тауарларға арбалар, қаражат қағаздары; есептеу машинасының макеттері.* *Шарты.* *Педагог дайындық жұмысы ретінде балалармен әңгімелесулер, супермаркет жайында суреттерді, бейнежазбалар мен жарнамалар көрсетіп, супермаркетте кез келген тауарды табуға мүмкіндігі барын түсіндіреді. Супермаркеттің іші кең болатыны, тауарлар көптеген сөрелерде топтасып орналасатыны жайында айтылуы тиіс.* *Супермаркетте сатушы емес, кеңесші мен есепшілер (есептеу машинасы) көп болатыны, кеңесшілер тауарларды сөрелерге уақытында орналастырып, сатып алушыларға тауарды таңдауға көмектесетіні, есепшілер тек таңдалған тауарларды санап беріп, қанша қаражат төлеу керектігін айтатыны туралы балалар білу керек.* *Балалар ойынға қатысатын кейіпкерлерді санамақ арқылы таңдайды, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, арба, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады; кеңесшілер балаларға не таңдау керектігі туралы кеңес айтып жатады, есепшілер есептейді.* *Педагог диалогтарды, қатынастарды, сөйлеу тізбектерін реттеп отырады, қосымша және тиянақтау сұрақтарын қойып жатады.* *Ойын соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды жақсы күтсе, сапасы сақталып, жылдам сатылады; супермаркет - қоғамдық орын болғандықтан, ол жерде де әдептілік ережелерін ұстану керек; супермаркетте жүрген барлық адам*	көркем- эстетикалық талғамды дамыту.Тақырыпқа сай мүсіндеу *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* ***Ұлттық ойын*** ***Бөрік жасырмақ*** *Ойын мақсаты: балаларды алғырлыққа баулу.* *Ойын шарты: Тәрбиеші балалардың арасынан бір ойыншыны шығарып, ол алыстау жерге барып, бөрік немесе басқа бір белгілі затын жасыруға жібереді және өзі де сол маңайда жасырынуы керек. Қалған ойыншылар жасырған ойыншының тыққан затын іздеуге кіріседі. Кімде-кім тығылған бөрікті көріп қойып, алуға қам жасаса, онда иесі бермеуге* *тырысады, ал иесі қорып, бөрікке жібермеуге тырысады.. Қайткенде де алдап жүріп* *алып, оны тәрбиешіге ертіп келулері керек.* *Келесі жолы бөрікті жасыруға бөрікті әкелген* *ойыншы барады да, ойынжалғаса береді.*		

		бір-бірінің уақытын, еңбегін бағалау қажет. ***(қоршаған әлеммен таныстыру,м тіл дамыту, математиканегіздері, қазақ тілі)***			
Балалармен жеке жұмыс	**Көркем сөз жаттау** "Қар". Жауды міне, қар аппақ, Айналаның бәрі аппақ. Жасырыпты жолдарды: Тегістепті орларды. Үстін жауып көлдердің, Бетін бүркеп белдердің. Жастық етіп тауды асқақ Жаңтайыпты жамбастап. Жаңтайыпты жамбастап. (Тіліген Шопаев) **(көркем әдебиет)**	**«Суреттерді орналастыр».** Ойынның мақсат-міндеттері: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: тор көз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді әр бағанмен жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы тор көздерге орналастырады. **(танымдық дағдылар)**	**«Геометриялық пішіндер»** Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу **(математика негіздері)**		
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	**Қылқан жапырақты ағаштарды бақылау** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Күн мұңайып тұр бүгін, Қыс ызғары келеді. Жұмбақтар. Жаңа жыл күні Төріңде тұрар. Басқа күні Өскен жерінде тұрар. (шырша) **Бақылау:** қылқан жапырақты ағаштарды еске түсіру. Шырша мен қарағай ағаштарын ажырата	**Қар мен мұзды бақылауды жалғастыру.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Мақсат-міндеттер. Судың әртүрлі күйі туралы білімдерін бекіту; жансыз табиғат туралы шынайы түсінікті қалыптастыру. **Зерттеу.** Үлкен және кішкентай қаңылтырдағы, таза және боялған судың қату уақытын салыстыру; ыдысқа тығыз немесе еркін салынған қардың еру жылдамдығын салыстыру. **Ересек адамдармен бірге**	**Қардың түсуін бақылауды жалғастыру.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Мақсат-міндеттері. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; қардың түсуі маусымдық құбылысқа жататынын түсіндіру, қыс туралы білімдерін кеңейту. **Зерттеу.** Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** ағаштардың		

	білу. Шырша ағаштарының бұтағы бүкіл бойына, жоғарыдан төменге салбырап өседі; түбірі - қара; қылқан - бір-бірден өседі; жаңғақ - көп өмір сүргіш, дөңгелекше тәрізді. Жаңғақтың тұқымы бар. Білімдерін анықтау, қарағай мен шырша - үнемі жасыл түсті, қыста да сол түсін сақтайды. Шырша мен қарағай - қылқан жапырақты ағаш. Ағаштардың ерекшелігі мен белгілерін және ұқсастықтарын айыра білу, салыстырған сөздерін нақты жеткізу. **Қимылды ойын.** **«Қақпа».** Алаңда қозғалып жүру. «Бір, екі, үш - ұста» дегенде, бәрі алаңға жүгіреді. Бір-біріне көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек:** ағаштың қасына түскен бұталарды жинау. Балаларға алаңда жүрген кезде қоқысты жинату (ағаш жанындағы бұталар), содан кейін арнайы орынға апаруға үйрету. Өз ойларын жолдастарының ойларымен ұштастыра білуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Ойынға өз беттерінше тақырып таңдап үйрену, қоршаған ортаның жақсы жақтарынан көрсетіп, алған білімдерін көрсете білу.	**орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** алаңда өсетін өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттері. Табиғаттағы еңбекке, қоршаған ортаға қызығушылықты қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары. "Қарға мен торғай". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Педагогтің бұйрығын мұқият тыңдауды үйрету; зейінді дамыту. **"Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері: балаларға ойын ережелерін қатаң сақтауды үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3-10 немесе одан да көп ойыншы қатысады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба және тағы басқа). Ойынға қатысушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тұруға тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатысушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатысушылардың барлығы естітіндей дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып, әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрып,	тамырларын қармен жабу. Мақсат-міндеттері. Бірлесіп жұмыс істеу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене тәрбиесі)** "Аққала ойыны". Мақсат-міндеттері. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. **"Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы.** **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттері. "Қақпаға"допты кіргізуді үйрету, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттері. ***Ата-аналарының (заңды өкілдердің) телефон нөмірлерін есте сақтауды үйрету:*** *Тәрбиешіәртелефондаата-анамызғақоңырау шалуғаболатын нөмірбар екенін түсіндіреді. Мысалы: «Менің анамның телефон нөмірі: 8701 980 5665»* *Тәрбиеші Ата-анасыныңтелефоннөмірінбілмейтінбалаларғаестесақтауғакөмектесу. Педагогтүсініктіболуүшінсандарберілгенкарточкалардыпайдаланады.* ***«Хатжолда»ойыны*** *Балалар шеңбер бойымен отырады. Педагог балалардың біріне «хат» (ойыншықнемесе қағаз) береді. Балалар хатты ата-аналарының мекенжайын немесе телефон нөмірін айта отырып,шеңбербойымен бір-біріне жібереді.*		

		көздерін жұмып тұрады. Ойын осы тәртіппен жалғаса береді. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар:** еңбектеу. Мақсат-міндеттері. Қимылдарды үйлестіруді дамыту; батылдықты, шешім қабылдай алуға тәрбиелеу.	***«Телефон»ойыны*** *Балалар сапқа тұрады.Тәрбиешібалалардыңбірініңқұлағынамекенжай немесетелефоннөмірінайтады.Балалар бұлақпараттысоңғыбалағажеткенше тізбек бойынша сыбырлапайтады,олестігеніндауыстап айтуы керек***.** Қар лақтыруды үйрету.		
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Отбасының денсаулық бағдарламасы».	Баяндама «Бала неге өтірік айтады?»	Кеңес «Тұмаудың алдын алу жолдары»		

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**05.01-09.01.2026 ж.** *«Адал азамат»* *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Талап бар жерде тәртіп бар»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	**Ата-аналарға кеңес: «Ашық терезе балалар үшін қауіпті»** Баяндама. «Баланың дамуы мен тәрбиесінде күн тәртібінің маңызы». Психолог кеңесі. Мысалы: **«Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»** Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті,*	***"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты*		***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.* ***(еңбек іс-әрекеті)***

	еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	*қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***			
	Қ.Р.Әнұраны ***Қалпақ*** *Міндеттері: ұлттық баскиім туралы мағлұмат беру; асықтан қалпақ құрастыруды үйрету, балаларды өз бетінше жұмыс істей алуға дағдыландыру; саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру; ұқыптылыққа, әдемілікке тәрбиелеу* **«Мозаика».** Мақсат-міндеттер: балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы: Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның мозаика деп аталатынын, одан геометриялық пішіндер, заттар құрасытруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсінің үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері, құрастыру, қоршаған әлеммен таныстыру)**	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күйдің сазымен қимылдар жасау. **Құрманғазы Сағырбайұлы "Айжан қыз" күй** **"Пазл".** Мақсат-міндеттер: балаларға әртүрлі сюжетті суреті бар пазлды құрастыру үйрету, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштік қасиеттерін дамыту. Ісінің аяғына дейін жеткізуді қадағалап, шыдамдылыққа, байқампаздыққа үйрету. **(математика негіздері, қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Мен тәртіпті баламын*** *Мәнерлеп оқу.* *Мен тәртіпті баламын,* *Айтқан тілді аламын.* *Анам нанға кеткенде,* *Үйде ойнап қаламын.* *Шкафтарды ашпаймын,* *Кітаптарды шашпаймын.* *Текшелерден үй жасап,* *Қызық ойын бастаймын.* *Ой қозғау: Тәртіптілік деген не? Тәртіптілік – адамгершілік туралы әңгімелей отырып, балаларға мынадай сұрақтар қою.* *Тәртіпті бала қандай болу керек?* *Тәртіпсіз бала қандай бала? (балаларды сөйлете отырып*		***Қауіпсіздік сабағы*** ***"Терезеден аулақ бол"*** *Материал туралы қысқаша түсінік* *Мақсаты: Балаларға терезелердің жанында қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету. Балаларға ашық терезелер қандай қауіп төндіретіні туралы түсіндіру. Балалардың қауіпсіздік туралы білімдерін бекіту.* ***Сергіту сәті*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күйдің ырғағына ілесе отырып қаламдармен (қаламдарды бір-біріне соға отырып) оркестр ұйымдастыру.* ***Халық күйі «Келіншек» күй*** **"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: сипаттау әңгімесін құрастыруды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. **(құрастыру)**	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күйдің сазымен қимылдар жасау. **Құрманғазы Сағырбайұлы "Айжан қыз" күй** **"Құрылыс ойындары "Робот".** Мақсат-міндеттер: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту. **(құрастыру)** ***"Менің бөлмемдегі тәртіп"*** *-Балалар айтыңдар, сендер өз бөлмелеріңді ретке келтіресіңдер ме?* *-Айтыңызшы, жуынғаннан кейін таза заттарды қайда қою керек?* *-Көшедегі заттарды төсекке қоюға бола ма? Олар қайда болуы керек?* *-Ұйықтар алдында ойыншықтарды қайда қоясыз?* *-Сіз мұны үнемі жасайсыз ба?* *-Бөлмеде тәртіпті ұзақ уақыт сақтау үшін үнемі не істеуге болады?* *-Сонымен балалар, көшеден кейін күртешені дәлізге іліп қоямыз, аяқ киімді аяқ киім сөресіне қоямыз. Біз таза заттарды мұқият бүктеп, шкафқа сөрелерге қоямыз немесе илгіштерге іліп қоямыз*

		сұрақтарға жауап алу)			*-Бөлмеде тәртіпті сақтау үшін ойыншықтарды ойнағаннан кейін орнына қою керек* **(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде. 1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, доп жерде. 1-4- допты табанмен алға-артқа жібермей, домалату; 3-4 - аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: отыру, аяқты алшақ қойып, допты жоғары ұстау. 1-3- иірім жасап, алға иілу, допты 3 рет аяғына ұру; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге. 1- тез жерге отырып, тізені алшақ ұстау және допты лақтыру; 2- тез тұрып, допты ұтып алу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, допты бір қолымен ұстау, допты екі қолымен кезек-кезек жерге ұру. Жаттығуды 8 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, қолымен допты ұстау. Тізені жоғары көтеріп, орнында тұрып, секіру. Жаттығу 4 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолын жуу ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы. "Сабын қолғаптары". **(тіл дамыту, мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)** Мақсат-міндеттері. Балаға қолдарының сыртқы және ішкі жағынан сабындауды үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз. *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Табиғат досы».** Қоршаған өмір әлемі, Не деген көркем, әдемі! Сол сұлулықты сақтайық, Мадақтайық, мақтайық! Шеңберге тұрып, бәрі бірге айтады. Қардың пайдасы туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған**	***Шаттық шеңбері*** *Жақсылықтан үйреніп,* *Боламыз біз жақсы адам.* *Жамандықтан жиреніп,* *Үлгі аламыз жақсыдан!* Балалар шаттық шеңберіне тұрады, бірге қосылып айтады. Қыс ерекшеліктерін айтып әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі,**		***«Паровоз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда үйлесімділікті, бірлікті қалыптастыру.* *Тәрбиеші балаларға өз тобының балалары тату, мейірімді, адал болуын тілейтінін айта отырып, паровоз ойынын ойнауды ұсынады, онда «вагондар» бір-бірін шынтағынан ұстайтынын көрсетеді. Паровоз әртүрлі*	**«Поезд құрастыру».** Дидактикалық мақсат-міндеттер. Заттардың кеңістікте орналасуы жайында түсініктер беру, орналасу қалыптарын салыстыру. **(тіл дамыту, математика негіздері)**

	әлеммен таныстыру)	**қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕГІ ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ*		*қарқынмен, ырғақпен, кедергілер арқылы жүреді. Балалардың ырғақты ән айтуларына болады. Ойынның шарты қолдарынан жібермей, біртұтас команда ретінде әрекет ету.* **(адалдық әліппесі)**	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Қар үстіндегі жолдар". Мақсат-міндеттер: балаларды допты бір-біріне төменнен лақтыру және оны қағып алуға үйрету. Жалпы дамытуға аранлаған қимылдарды *музыка әуенімен* жасайды **(музыка)** ***Ұлттық ойын*** ***Арқан тарту*** *Ойынға қажетті құралдар: екі шеті түйінделіп байланған, 7-8 метр жіп немесе арқан.* *Ойынның тәртібі: ойыншылар қарама-қарсы жаққа қарап жүрелеп отырады, арқанның байланған ұшын мойнына салып екі қолтықтың астынан өткізеді. Төрешінің белгісі бойынша* *әр ойыншы қарсыласын өз жағына қарай тартады.* *Белгілі межеге қарсыласын кім бірінші жеткізсе, сол жеңімпаз болып есептеледі.* **Шығрамшылық іс-әрекет** «Бөлме гүлдері» (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен	**Музыка** "Аппақ қар". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді ықыласпен тыңд27ай білуге және әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білуге үйрету **Қазақ тілі** **Әңгімені мәнерлеп оқу "Біз қармен қалай ойнадық". Биік - аласа. Тар - жіңішке".** Мақсат-міндеттер:.Балаларды "Біз қармен қалай ойнадық" әңгімесімен таныстыру; әңгіме жанры туралы түсінік беру; қысқы өзгерістер туралы білімдерін кеңейту, қысқы қызықтар жайлы түсініктерін қалыптастыру; "биік - аласа", "тар - кең" шамалары туралы түсініктерін бекіту; "биік - аласа", "тар - кең" шамаларын сөйлеу барысында қолдануға жаттықтыру; көргенімен естігенің сәйкестендіре білу біліктілігін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қысқы ойындарға қызығышылықтарын арттыру. ***Ұлттық ойын «Шыр» ойыны*** *(асықпен ойналады)* *"Шыр" ойыны асықтарды шерту арқылы ойналады. Балалар шертіп отыру арқылы, өздеріне асықтар жинайды. Кім көп асық жинаса, сол жеңіске жетеді.*		**Музыка** "Қыс" әні Мақсат-міндеттер. Балалардың шулы әннің сипаты мен төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін дамыту; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту. **Шығрамшылық іс-әрекет** «Шатырдағы мұздар» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне бастырлып шығарылған дайын суретті дәстүрден тыс сурет салу ПВА желімін жағып, манкамен себелей отырыпбейнелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ширату әдістері арқылы мұздарды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру *Жапсыруіс-әрекеті бойынша* мұздардың пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіндегі үйдің шатырына орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын қалыптастыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Қауыпсіздік ережесі:***	**Дене тәрбиесі** "Қар атысайық". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден өкшемен, табанмен жүруге; көлденең орындықта төрттағандап еңбектеуге үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Қар жауғанда". Мақсат-міндеттер: қардың қасиетімен таныстыра отырып, қардың қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру; қардың қасиеттерін атай білуге үйрету. ***«Ақ ұлпа қар»*** ***(эксперимент)*** ***(экологиялық мәдени дағдылар)*** *Қарға тәжірибе жасау арқылы,қардың қасиетін анықтау.* *1 тәжірибе. Балалардың алдында ыдыста қар болады. Қар қандай?* *2 тәжірибе.Балаларға лупа беріледі.Қар көп нелерден тұрады?* *3 тәжірибе.Қардан не жасауға болады* *4 тәжірибе.Қардың үстіне сурет салуға болады* *5 тәжірибе.Жылы жерде қар ериді.Суға айналады* *Суды мұздатқышқа салып қатырдым су неге айналды?Иа*

	таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру *Жапсыруіс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру *Құрастыру іс-әрекеті* бойыншақағазды бүктеу әдісі арқылы гүлдің басын, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне жапсырып, гүл құрастыруды үйрету; ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	**https://www.instagram.com/reel/DBJUrWKNHYi/?igsh=MWJnZWwxZDJ5YXViMg==** **Шығрамшылық іс-әрекет** "Оюлар салынған қарлы жолақ". *Сурет салу бойынша* балаларды тіктөртбұрышты жолдарды қазақтың ою өрнектері элементтерімен безендіру тәсілімен таныстыру; "қарға ізі", "құс тұмсығы", "қаңқа" сияқты ою элементтерін белгілі ырғақтықта қарындашпен сурет салу техникасын игерту; қолдың ұсақ моторикасын, көзбен мөлшерлеу, ой-қиялын, елестету қабілеттерін дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды тіктөртбұрышты жолдарды қиылған қазақтың ою-өрнектері элементтерімен безендіру, жапсыру тәсілімен таныстыру; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балаларды тіктөртбұрышты жолдарды қазақтың ою өрнектері элементтерімен безендіру тәсілімен таныстыру; Алақан арасында ермексазды ширату әдістері арқылы ою-өрнектер жасауға үйрету *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын қалыптастыру. ***Сергіту сәті*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күйдің ырғағына ілесе отырып*		*1. Мұздан сақ болу керек. Мұзды лақтырсақ қатты тиеді.* *2. Мұзды ауызға салып жеуге немесе соруға болмайды. Ол кір әрі суық.* *3. Мұзды жермен ақырын жүру керек.* Т.б сюжетті суреттер көррсету ***Ұлттық ойын «Шыр» ойыны*** *(асықпен ойналады)* *"Шыр" ойыны асықтарды шерту арқылы ойналады. Балалар шертіп отыру арқылы, өздеріне асықтар жинайды. Кім көп асық жинаса, сол жеңіске жетеді.* **https://www.instagram.com/reel/DBJUrWKNHYi/?igsh=MWJnZWwxZDJ5YXViMg==**	*әр түрлі пішінді мұзға айналады. Осы пішіндерді өздерің ұнатқан түстеріңе бояңдар.* *- Бұл тәжірибеден балалар, біз түрлі бояушығардық.* **«Үлкен - кішкентай» дидактикалық ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: балаларды ұзақ және қысқа дыбыстарды ажырата білуге үйрету; музыканың ырғағын сезіне білуге баулу. Ойынның барысы: музыкалық жетекші балаларға әуенді тыңдата отырып, жолда кімнің келе жатқанын және сол адамның жүрісін қолдарымен шапалақ ұру арқылы көрсетуді ұсынады. Ауыр жүріс болса, яғни, үлкен адамның жүрісін ұзақ шапалақпен білдіреді. Баланың жеңіл жүрісі болса, қысқа шапалақпен ажырата отырып, көрсету керектігін айтады. Ұзақ және қысқа дыбыстарды дұрыс ажырата білген балаларға қыс бейнеленген таңбалауыштар үлестіріледі. «Тап та, атын ата» дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түсті қабылдауын және ұсақ саусақ моторикасын дамыту. **(қазақ тілі, тіл дамыту)**

		қаламдармен (қаламдарды бір-біріне соға отырып) оркестр ұйымдастыру. ***Халық күйі «Келіншек» күй***			
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Көшені бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ысқырығы күшті адам. (жол инспекторы) **Бақылау:** қалада көшелердің көптігін, олардың атауы әртүрлі екендігі және балабақша қай көшеде орналасқандығы туралы түсінік беру. Балабақша жанында қандай мекемелер орналасқандығын айыра білу. (дүкен, дәріхана, банк, почта, колледж, кітап баспасы және т.б..). Барлық жерде адамдар жұмыс істейді, әрқайсысы істеген жұмысы басқаларға жақсы және ыңғайлы болғанын қалайды. Есейгенде олар да жұмыс істейді, ол үшін балаларға көп оқу керектігін ескерту қажет. Адамдардың еңбектеріне сыйластықпен қарай білуге үйрету. **Қимылды ойын: «Бірінші бол». (дене тәрбиесі)** Әр түрлі бағытта бір-бірімен жарыса отырып жүгіруге үйрету (біреуі оңға қарай, басқасы солға қарай), ортаны тез айналып, бос орынға келіп тұра қалу. Тез жүгіруге баулу.	**Көпірді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Өзеннің қос жағасын, Жалғастырып жол жатыр. Тура өтіп шығасың, Су кештірмес қол шатыр. (көпір) **Бақылау:** көпірмен таныстыру. Көпірдің құрылысы жайында түсіндіру (тіреуіші, жан-жақты құрылымы) бар; жүру белгісі (автокөлікке, жаяу жүргіншілерге, бәріне ортақ). **Қимылды ойын. «Нысанаға тигіз». (дене тәрбиесі)** Балалардың ойын ережелеріне бағынуын, жауапты рольдерді орындай алуға ұмтылдыру . **Еңбек.** Жолға құм себу. Берілген тапсырманы, жолға құм себуді өз беттерінше орындауға үйрету. Білу және еңбек ережелерін сақтауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын ойнау барысында белсенділіктерін арттыру.		**Қыс соңында баған түбінде орналасқан шеңберді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Аппақ қар жауа бер, Риза ғой саған ел. Боратты-ау бораным, Қайратын қарай гөр. Біз батыл баламыз. Жылы үй қорамыз. Ақ ұлпа қарыңнан. Аққала саламыз. **Бақылау:** балалардың назарын қыс соңында ағаш жанында пайда болған қарлы шұңқырға аудару. Балаларға баған түбінде орналасқан қарға күннің көзі түскен кезде қардың еритінін, баған түбінде шеңбердің бар екендігін түсіндіру. Бұл көктем мезгілі жақындады деген алғашқы белгі. Өз зерттеулері бойынша тәрбиешінің берген сұрағына жауап таба білу дағдыларын арттыру. **Қимылды ойын. «Кім шапшаң?» (дене тәрбиесі)** Белгіленген жерден шаңғымен жүре білуді қалыптастыру. Жарыстарға қатысуға деген талаптарын арттыру; достық сезімдерін ояту, топтағы жолдастарына көмек беруге тәрбиелеу. **Еңбек.** Табиғат бұрышына жуа отырғызу. Балаларға табиғат бұрышына, жәшікке жуа	**Аула сыпырушының еңбегін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақал-мәтелдер. Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей. Ердің атын еңбек шығарады. Ер дәулеті - еңбек. **Бақылау:** қардың көп түскенін, бірақ біз одан еш қиындықсыз өтетінімізге назар аударту. Бұған бізге аула тазартушы көмектеседі. Балалардан аула тазартушының жазғы жұмысына қарағанда, қысқы жұмысының ерекшелігі неде екенін сұрау. Аула тазартушының қардан тазалау кезіндегі еңбек құралдары жайында білімдерін бекіту. Үлкен адамдардың еңбектері туралы білімдерін кеңейту. Адамдардың еңбектерін сыйлап, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Кім күшті?» (қазақ халқының ұлттық ойыны) (дене тәрбиесі)** Жаттығу жасау барысында еңбектену. Жолдасымен бірлесіп жасау; дұрыс ойын ережесін сақтауын қадағалау. Жолдасыңның жетістігіне, жеңілісіне көңіл аудара білу. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Үлкенге көмек

	Ойын талаптарын орындауға үйрету. **Еңбек:** алаңдағы құралдарды қардан тазарту (сырғанайтын жер, алтыбақан және т.б.). Өз беттерімен алаңдағы құралдарды қардан тазартып, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** балаларға өз рөлдерін және жолдастарының рөлдерін біліп, 2-3 рөлде кезекпен ойнап; бағыну, басқару, теңдік қарым-қатынас ретінде рөлдік ойын ережесін білу.			отырғызып үйрету, жуаның құрамында ағзаға пайдалы дәрумендердің барын айту. Өсімдіктерді табиғи-іс-әрекет қатынасы ретінде қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қарым-қатынас және ойын барысында балаларға талаптар мен ережені (тәртіп мәдениетін, достық, ұжымдық қарым-қатынасты) меңгерту.	көрсете білуге тәрбиелеу. Еңбек мәдениетін қалыптастыру (құралдарды қолдана білу, жұмыс орнында тәртіпті қадағалау). **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** біріккен ойындарда өз тәртібіне жауап бере алуға тәрбиелеу, ойын әрекетін ұйымдастыруға талпындыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	Балалардың беті-қолын жуып, таңғы асқа отыруы. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті-қолды жуу. Ойын жаттығуы. "Сабын қолғаптары". **(тіл дамыту, мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)** Мақсат-міндеттері. Балаға қолдарының сыртқы және ішкі жағынан сабындауды үйрету. Бұл бөлімде ойын жаттығуларын немесе мәдени-гигиеналық дағдыларды дамытуға, үстелге қою дағдыларын және үстелдегі мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған ойындарды жоспарлаңыз.				
Күндізгі ұйқы	«Түлкі мен бөдене» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ауыр тастар көтеру. Алақанды жұмып, қолды жартылай көтеріп-түсіру. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Көркем әдебиет** "Аппақ қар". Мақсат-міндеттер: балаларды "Аппақ қар" өлеңінің мазмұнымен таныстыра отырып, табиғатты көркем бейнелеген сөздерді мұқият есте сақтауға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Аққала қалай пайда болды?" Мақсат-міндеттер: балаларды	***Кітап бұрышындағы тәртіп*** *Кітаптарды жыртуға, лақтыруға және ластауға БОЛМАЙДЫ; Кітаптарға сурет салуға және жазуға болмайды; Кітаптардың беттерін бүгуге және бүктеуге болмайды; Парақтарды жұлып алуға болмайды; Кітаптардан суреттерді қиыпалуға болмайды.*		**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **"Балалар кітапханасы"** Балалармен 1-5-ке дейінгі сандарды қайталау; цилиндр және оның қасиеттерімен таныстыру; қоршаған ортадан цилиндр пішінді заттарды көре білуге үйрету; реттік санау, теңдіктерден теңсіздіктер жасай алу дағдыларын нақтылау. **Тіл дамыту** "Қарды бақылау. Тілдің дыбыстық	***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бала қауіпсіздігі басты назарда)»*** *Балалар қауіпсіздігін басты назарға қою. Сюжетті суреттер көрсету. Балаларға терезелердің жанында қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету. Балаларға ашық терезелер қандай қауіп төндіретіні туралы түсіндіру. Балалардың қауіпсіздік туралы білімдерін бекіту.*

	аққаланың алғаш пайда болуы туралы деректермен таныстыру; аққала туралы әртүрлі мәліметтерді зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. ***Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар".*** *Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту.* *Ойын барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу.* *Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат*	***Дидактикалық ойын: «Еңбек етсек – ақша аламыз»*** *Мақсаты: Ақша еңбектен кейін келетінін өте қарапайым деңгейде көрсету. Көрнекілік: Ойыншықтар, себет, фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші ойыншықтарды еденге шашып қояды. 2. Балаларға тапсырма: «Ойыншықтарды себетке жинап қояйық». 3. Жинап болған соң тәрбиеші: – «Сендер еңбек еттіңдер. Міне, әрқайсысына 1 ақша!» – деп фишка береді. 4. Фишканы балалар өздерінің «кіші әмиянына» салады. Күтілетін нәтиже: – «Еңбек → сыйақы (ақша/фишка)» арасындағы байланысты сезінеді. – Жұмыс жасаудан кейін, бір нәрсе алуға болатынын түсінеді.* *(қаржылық сауаттылық)* **Сюжетті-рөлдік ойын "Балалар кітапханасы"** Мақсат-міндеттер: ойын арқылы қоршаған орта туралы білімдерін көрсету, кітапхананың әлеуметтік маңыздылығын көрсету; кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: оқырман формулярларын рәсімдеу, кітапханашының өтінім қабылдауы, картотекамен жұмыс, кітап беру, оқу залының жұмысы. **(көркем әдебиет, тіл дамыту)**		мәдениеті: [-р] дыбысы." Мақсат-міндеттер: балаларды үнді дауыссыз [Р] дыбысымен таныстыру; кейбір қоршаған объектілердің шығару дыбыстарының дауыссыз [Р] дыбысының айтылуы біркелкі болатыны туралы, дыбыстың сөздердің құрамында әрқалай тұратыны туралы түсіндіру. ***«Банк» сюжетті-дидактикалық ойын*** ***Мақсаты:*** *банк жұмысымен таныстыру, банкте жұмыс істейтін қызметкерлер және банкте жүргізілетін операциялар туралы әңгімелеуге үйрету.* ***Материал:*** *ойыншық ақша: монеталар мен банкноттар. Ойынға арналған құрал-жабдықтар.* *Барысы: тәрбиеші балаларға банктегі жағдаятты ойнауды ұсынады. Балалар рөлдерге бөлінеді. Банк қызметкерлері өз орындарына отырады. Қалған балалар-клиенттер болады. Банкте кеңесшілер бар, олар әрбір клиентке карталар дайындайды, валюталар береді немесе оларды ауыстырады.* *Сондай-ақ банкте банкомат бар. Банкоматтан келушілер жинақ картасы арқылы ақша алады. Картаны арнайы терезеге қойып, пинкодты тереді, белгілі бір функцияларды орындайды (қолма-қол ақшаны алу), содан кейін картаны және терезедегі ақшаны алады.* *Сондай-ақ, банкте басқарушы бар. Банк басқарушысы қызметкерлерге міндеттерін ескертеді. Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдайды, оларды жұмыс істеуге ынталандырады.*	**Шығрамшылық іс-әрекет** «Торғайлар» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған торғайдың суреті беріледі, балалар түстерді таңдай отырып үлгіге қарап, қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). *Жапсыру бойынша* алдын-ала дайындалған ағаш бұтағының, торғай, ұлпа қарлар қимаұлгісін қағаз бетіне жапсыру арқылы, торғай жапсырмасын жасауға үйрету; қызыл түсті майлықты шеңбер етіп қиып алып, суықторғайдың денесіне жапсыруға үйрету; мақталарды үзіп алып ағаш бұтағының үстіне жапсыру. *Мүсіндеу бойынша* балаларға бөліктерден құстарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыруға үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Асық ойыны*** Ойын мақсаты: *ұлттық ойынды жаңғырту,*

	алдындағы жауапкершілікті сезіну керек.			*Ойын барысында әртүрлі жағдяттар ойналады. (қаржылық сауаттылық)*	*балалардың саусақ бұлшық еттері арқылы дамыту.* Ойын шарты: *Бұл ойынға онға жуық бала қатыса алады. Көп мөлшерде асықтар қажет. Солардың ішінде ең үлкенің таңдап алып, қызыл түспен бояу қажет. Бұл асық «хан» болады. Алдымен ойын жүргізушіні таңдап алу қажет. Ол барлық асықтарды уысына жиып алып, шеңбер құрып отырған , ойыншылардың алдына тастайды. Егер «хан» асық «бүк», «шік» немесе «тайқы» болып түссе, жүргізуші жақын тұрған асықты атып алу қажет. Мұнда барлық ойыншылар «хан» асықты атып өзіне алуға тырысады.*
Балалармен жеке жұмыс	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсат-міндеттері. Қарапайым сұрақтарға егжей-тегжейлі жауап беру қабілеттерін жетілдіру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі, тіл дамыту)**	**Дайын суретті бояу тапсырмасы.** Балаларға қағаз бетіне басып шығарылған қыс мезгілінің (антистресс) бірнеше суреттері беріледі, балалар өздері таңдап, бояп шығады. **(сурет салу)**		«Геометриялық пішіндер» Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу **(математика негіздері)**	**«Суреттер құрастыру».** Мақсат-міндеттері. Балаларға шағын суреттерден мазмұнды үлкен суретті құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әртүрлі мазмұнды суреттер құрастыруға балалардың қызығушылығын арттыру. **(танымдық дағдылар)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.**(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Балалардың үйге	"Балаңызды үй шаруасына		«Айына бір рет отбасы	Медбикеден кеңес.	Балалардың денсаулықтары жайында

қайтуы (ата-аналарға кеңес)	араластырасыз ба?" атты сауалнама.		күнін өткізу».	«Тазалық – денсаулық кепілі».	әңгімелесу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**12.01-16.01.2026ж.** *«Адал азамат»* *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Әділ заң - аспан тіregі»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалармен демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Кеңес. "Саусақ жаттығулары". Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру. Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Психолог кеңесі. **Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»** *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету.*	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	***"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық".*** *Мақсат-міндеттер: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; сабақтан кейін орнына жинау.*	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде*	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін*

	Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдениет дағдылары, еңбек іс-әрекеті)***		***(еңбек іс-әрекеті)***	*ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***
	Қ.Р Әнұраны ***Аяз өрнегі*** *Міндеттері: Жүнді тарту және бұрау әдістері дағдысын бекіту. Көзбен мөлшерлеуін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, төзімділікке тәрбиелеу Өрнекті жіңішке сызықтармен саламыз. Ол үшін ақ түсті жүнді алақанымызбен есіп ширатамыз. Алынған жолақшадан ұйытқыған қарларды жасаймыз. Ұйытқыған қарымыз ұзынша келген ою-өрнекке ұқсауы қажет. Ол үшін ширатып алған жүнімізді киізімізге сәл қисайта қойып, бас жағын дөңгелете қайтарамыз. Сонда ол нағызаяздың өрнегіне ұқсайды* **Санайық жаңаша.** Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек.	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* ***Халық күйі «Кеңес»*** ***«Асықпен кел, ойнайық!»*** *Ата-бабаларымыздың асықты ойын ойнау үшін пайдаланғанын түсіндіру. Асықты жан-жақты түрлендіріп, оларды тізіп, түрлі ойыншықтар құрастыруды үйрету, жұмыс істегенде қолдарының ұсақ моторикасын, зейінін дамыту. Қазақ халқының мәдениетіне қызығушылыққа тәрбиелеу* **"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады,	***Қауіпсіздік сабағы «Бала қауіпсіздігі басты назарда»*** *Балалар қауіпсіздігін басты назарға қою. Сюжетті суреттер көрсету. Балаларға терезелердің жанында қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету. Балаларға ашық терезелер қандай қауіп төндіретіні туралы түсіндіру. Балалардың қауіпсіздік туралы білімдерін бекіту.* ***«Дүкен» дидактикалық ойын*** *Мақсаты: балаларда өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу, айналасындағы адамдармен қарым-қатынас жасауға ынталандыру. Еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу.* *Материал: дүкенге арналған атрибуттар: ақша, тауарлардың бағалары, чектер, көкөністер мен жемістердің муляждары, ойыншықтар.* *Барысы: 1-нұсқа. Балаларға дүкеннің атауын ойлап табу, дүкенде не сатылатыны және дүкеннің ашылуы туралы жарнама ойластыру ұсынылады. Балалар жарнамалардың суретін салады және ұсынады.* *2-нұсқа. Балаларға белгілі бір*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* ***Халық күйі «Кеңес»*** ***«Үнемді тұтыну»*** *«Электр қуаты – шексіз емес»* *Мақсаты: жарықты, электрді үнемді пайдалануға баулу.* *Әдістері: мультфильмнен үзінді, дидактикалық ойын.* *Барысы: • Балаларға шамды, теледидарды, компьютерді пайдаланудың ережелерін түсіндіру.* *• «Жарық сөнді!» ойыны (тәрбиеші «күндіз» десе – жарықты өшіру қимылын, «түн» десе – шамды жағу қимылын жасайды).* **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін	***Ұлттық ойын*** ***Сақина жасыру*** *Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жұлулы қолын әрбір ойыншың алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.* **"Сиқырлы суреттер" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау үрдістерін дамыту. Мазмұны: балалар алдарындағы қиылған бөліктерде үлгі бойынша суретті құрайды. **(танымдық дағдылар)** **Танграм әдісі бойынша "Қызықты бейнелер" ойыны**

	(тіл дамыту)	құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. **(қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту)**	*купюра беріледі және осы ақшаға дүкеннен қандай да бір тауар сатып алу тапсырылады. Балалар тауарларды таңдайды және бағасын есептейді.* **(қаржылық сауаттылық)** **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)** ***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет барысында балаларға күй қойып беру.* ***Халық күйі «Табиғат үні»***	карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	Танграм әдісін пайдалана отырып, күшікке үйшік жасауды ұсынады. Ойынның мақсат-міндеттері: бұл ойын балалардың түстер мен формаларды қабылдауын дамытуға ықпал етеді. Әр бала тапсырмаларды орындау логикасын бөліктен бастап, бүтінге дейін меңгереді. Барысы: Балалар түрлі-түсті блоктардан күшік пен олардың үйшіктерін құрастырады. **(математика негіздері, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (таспалармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4- таспаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы таспамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - таспаларды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8- осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары жанында. 1- оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4- осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - таспа ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын жанына жіберу. 1- аяқты түзу ұстап, бір жанына қарай бұру, осы қимылмен бірге таспа ұстаған қолды төмен түсіріп, айқастырып қою; 2 - бастапқы қалып. 3- 4- аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығуды жасау кезінде аяқты бүкпей, тік ұстау керек. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-3- алға сәл иіліп, еңкею, қолды алдына түзу ұстап, таспа ұстаған қолдарының саусақтарын қимылдатып, таспаларды толқындату; 4 - тез тіктеліп, таспа ұстаған қолдарын артына жіберу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын артына түзу ұстау. 1- тізені бүге отырып, аяғын алдына қойып, таспа ұстаған қолдарын толқындатып, жоғары көтеру; 2- бастапқы қалып. 3-4- келесі аяғымен жаттығуды қайталау. Жаттығуды әр жағына 5-6 реттен қайталау. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-4 - таспа ұстаған қолдарын оңға - жоғары, солға - төмен қимылдата отырып, өзін айналу. Таспамен толқынды қимылдар жасау. Жаттығуды 4-5 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1 - оң қолын жоғары, сол қолын артқа жіберу; 2 - қолдарын алмастырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**			
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас.			

	Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Аңдардың қысқы тіршілігі туралы, қысқы ұйқыға кететін аңдар туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	**«Мейірімді адамдар»** *Ойынның мақсаты:*«мейірімді адамдар» туралы түсінік қалыптастыру, зейін, есте сақтау процестерін дамыту. Балалар шеңберге тұрады. Педагог кезекпен әрқайсысына доп лақтырады. Допты ұстаған бала кез-келген мейірімді адамды атайды және оның неге мейірімді екенін түсіндіреді (жауаптың үлгісі: менің әпкем мейірімді, өйткені ол менімен күнде ойнайды, маған көмектеседі). Барлық балалар айтып болғаннан кейін, педагог олардың әрқайсысы атап берген барлық мейірімді адамдарды толық айтып беруді сұрайды. ***(адалдық әліппесі)***	Аңдар қыста немен қоректенетіні туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	**«Адал достар»** *Ойынның мақсаты:* ұжымда достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Педагог балалардан бөлменің екі бөлікке бөлінгенін (бір бөлігі- «құрлық», бір бөлігі-«теңіз») айтады және ойынның шартын түсіндіреді. Балалар шеңберге тұрып, музыканың басталуымен хороводпен жүре бастайды. Музыканы тоқтатқан кезде балалар да тоқтайды. «Құрлықта» қалған қатысушылар «теңізде» қалғандарды мүмкіндігінше тезірек құтқаруы керек. Ол үшін «құтқарушылар» секіргішке үрлемелі дөңгелекті өткізіп, оны батып бара жатқан қатысушыларға лақтырып, оларды «құрлыққа» шығарып алуы тиіс. Ойын осылай жалғасады ***(адалдық әліппесі)***	Аңдарды сипаттап, аңдар туралы толық әңгімелеу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Аңдардан епті болу". Мақсат-міндеттер: оқу қызметінде бала денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, аңдардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету. Д. Ботбаев, «Қасқыр» әні (сөзі А. Асылбек, әні: Д. Ботбаевтікі). Балалар ән айтуды бастамас бұрын қасқырдың ұлыған дауысы шығады. **(музыка)**	**Музыка** "Қасқыр үнін тыңдайық". Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру. **Қазақ тілі** "Қар жауады. Қатты - жұмсақ. Суық - ыстық". Балалардың қардың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту; заттардың қасиетін білдіретін	**Дене тәрбиесі** "Аңдарға еліктеп жүреміз, секіреміз, жорғалаймыз". Мақсаты-міндеттер: балаларды доптарды басынан асыра лақтыру және оны қағып алуға; гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Ұзын құлақ сұр қоян» (**сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*балаларды қоянды	**Музыка** "Аңдар туралы не білеміз?" Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру. **Көркем әдебиет** "Апандағы аю". Мақсат-міндеттер: балаларды "Апандағы аю" картинасының мазмұнымен таныстыру; мәтіні қысқа картинаны бар	**Дене тәрбиесі** "Аңдар туралы ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды екеуден аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен жүруге; тізені жоғары көтеріп жүру; гимнастикалық орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Қонжықтың достары". қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды.

	Шығармашылық іс-әрекет "Аю мен қонжық апанда ұйықтап жатыр" тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды апанда ұйықтап жатқан үлкен аю мен қонжықты салу композициясын бейнелеуге үйрету; аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қонжықты мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне аюды және қонжықты құрастыруға үйрету ***Ұлттық ойын*** ***Түйілген орамал*** *Ойын мақсаты: ойын балаларды шапшандық пен ұйымшылдық қасиетіне*	"суық- ыстық", "жұмсақ - қатты" ұғымдарын бекіту; қар және олардың ерекшеліктері жайлы тақпақтарды түсініп, дұрыс айтуды үйрету; қардың калпын айқындайтын сын есімді сөздерді дұрыс қолдануға жаттықтыру. ***Лото*** ***"Үйді ретке келтірейік"*** *Балаға үйдің бөлмелерін тазалау үшін қолданылатын заттарды таңдау ұсынылады. Бала суретті таңдап, осы затты қалай пайдалануға болатындығын және үйді ретке келтіруге болатындығын түсіндіреді. Мысалға: шаңсорғыш бөлмелердегі кілемдер мен төсеніштерді тазалау үшін қажет.* *Баланың алдына қателіктермен толтырылған карточкалар қойылады. Бала қателіктерін түзетіп, карточкаларын дұрыс орналастыруы керек. Баладан тағы қандай тұрмыстық заттарды білетінін және олардың қалай қолданылатынын сұрау. Үйде тәртіп пен тазалықты сақтау, үлкендерге көмектесу қаншалықты маңызды екендігі туралы сұрау, сюжетті суреттер қарау.* *Ойын үйдегі жайлылыққа, үйдегі тәртіп пен тазалыққа қамқорлық жасауға үйретеді.*	салу композициясын бейнелеуге үйрету; аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қоянды мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қоянды құрастыруға үйрету. Балаларды сергіту мақсатында ұлттық ойын ойнату ***Ұлттық ойын:*** ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* **Дамытушы жаттығу.** **«Суретте не алыс, не жақын?»** **(математика негіздері)** Балаларға әртүрлі қашықтықта, алыс немесе	ықыластарымен мұқият тыңдауға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Аю мен қасқыр". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** тақырыбында балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған аю мен қасқырды бояп , салыстырады, зерттеулер жүргізеді. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қонжықты мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқырды және аюды құрастыруға үйрету. Балаларды сергіту мақсатында ұлттық ойын ойнату ***Ұлттық ойын «Шыр» ойыны*** *(асықпен ойналады)* *"Шыр" ойыны асықтарды шерту арқылы ойналады. Балалар шертіп отыру арқылы, өздеріне асықтар жинайды. Кім көп асық жинаса, сол жеңіске жетеді.* **https://www.instagram.com/**	**(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған бал ұстаған қожықты бояйды. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қонжықты мүсіндеуді үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіндегі қонжықтың қолына бөшкедегі балды апарып желіммен орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қоянды құрастыруға үйрету *Шығармашылық іс-әрекет барысында балаларға күй қойып беру, балалар күйді тыңдай отырып іс-әрекеттер жасайды.* ***Күй «Ақ жауын»*** ***«Қателеспе» дидактикалық ойын*** ***Мақсаты:*** *балалардың азық-түлік өнімдерін сатып алу реті туралы білімдерін кеңейту; бір сюжетпен байланысты әрекеттердің заңды тізбегін анықтай білуін қалыптастыру.* ***Материал:*** *сюжетті суреттер.* *Барысы: балаға сюжеттік суреттер ұсынылады, соған сәйкес реттілікті сақтай

	баулиды. *Ойын шарты: Кез-келген орамалды алып, оны түйеміз. Ортаға бірінші ойыншы шығады. Ойын басталғанда басқа балалар орамалды жерге түсірмей бір-біріне лақтырады. Ең бастысы ортадағы* *ойыншы орамалды ұстап алмауы* *тиіс. Кім орамалды алдырып қойса,* *сол ортадағы ойыншының орның басады.*		жақын жерде орналасқан тиін, қоян мен құстар туралы мазмұнды сурет көрсетіледі.	**reel/DBJUrWKNHYi/?igsh=MWJnZWwxZDJ5YXViMg==**	*отырып, әңгіме құрастыру қажет.* **(қаржылық сауаттылық)**
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Жаяу борасынды бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Боран гулеп соғады, Қайсар қалай тоңады? Мақта, мейлі. Айналаны орады. Аяғында саптама, Мақтама. Баста тымақ, Өзіңе дәл, шақ қана. Қайсар бейне атамдай, Үсте тон. Қолда қамшы, астында ат. Қой қайырған шопандай. **Бақылау:** жансыз табиғаттағы қыстың белгілерімен танысу. Қыстың суық күнінде жолда қар борасыны болады, ауада қатты жел көтеріліп, жолды ақ борасын басады. Борасын қарды ойшыққа, бос жерлерге апарады. Балалардың сөздік қорларын молайту. **Қимылды ойын:**	**Қар басуын бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Ұстай қалсаң еріп кетер, Әуре болма теріп бекер. (қар) **Болжау.** Қар түссе - күн жылынады Бақылау: балаларға қардың түсуі жөнінде түсінік беру. Қыста күн бұлттанса қар жауатына туралы айту. Аспаннан жапалақтап қар жауғанын бақылау (ұлпа, ақ, жеңіл). Қар, жүн көрпе секілді жерді қымтайды. **Қимылды ойын. «Қармен ойнау». (дене тәрбиесі)** Балаларды қармен ойнауға үйрету. Нысанаға қарды ата білуге жаттықтыру. Ойын ережесін орындауға дағдыландыру. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Күректі қолдануды үйрету, ауланы қардан тазарту. Қоғамдық жұмыс уақытында бір-біріне кедергі келтірмеу. Қиыншылықтарды жеңе білу.	**Қардың тереңдігін бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Бақылау:** балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға өлшеуішті көрсету және әр жердегі қар қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын: «Ақшақарды ізде». (дене тәрбиесі)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру.	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау.** *(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Болжау. Аязды күні қар жауса – күн жылынады. Суықтан қорықпа – суық сумен жуын. Мақал-мәтел. Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** жылы күндері жауған қар жабысқақ болады, қар жабысқақ, аққала жасауға ыңғайлы болатынын балаларға түсіндіру, ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын. «Бәйге». (дене тәрбиесі)** Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол	**"Көшені бақылау".** *(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ысқырығы күшті адам. (жол инспекторы) **Бақылау:** қалада көшелердің көптігін, олардың атауы әртүрлі екендігі және балабақша қай көшеде орналасқандығы туралы түсінік беру. Балабақша жанында қандай мекемелер орналасқандығын айыра білу (дүкен, дәріхана, банк, пошта, колледж, кітап баспасы және т.б..). Барлық жерде адамдар жұмыс істейді, әрқайсысы істеген жұмысы басқаларға жақсы және ыңғайлы болғанын қалайды. Есейгенде олар да жұмыс істейді, ол үшін балаларға көп оқу керектігін ескерту қажет. Адамдардың еңбектеріне

	«Қайсардың киімін ата». (дене тәрбиесі) Қысқы киім атауын атай білуді бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту (киім атауларын есте сақтау), дабылға назар аудару (ортаға тұрған кезде бос орынға тұру). Нақтылыққа, сенімділікке тәрбиелеу. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** «Төбешікке су құю». Судың қасиеті туралы білімдерін бекіту (аязды күндері ол қатып қалады). Тәрбиешіге көмектесуге үйрету; өз еңбегіне жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ойын түрін анықтау арқылы өз бетімен жұмыс істеу қабілетін анықтау. Ойын әрекеттерін қалыптастыру және дамыту белсенділіктеріне тәрбиелеу.	**Өз бетімен ойындар.** Тыныш қуанышты жағдайды қолдауға және ұйымдастыруға талаптандыру; дербестілігін және бастамашылдығын көтермелеу.	**Еңбек. (еңбек дағдылары)** Гүлзарды жинастыруды ұйымдастыру. Қар тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқаруда кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар.** Өз құрдастарымен 2-3 рольден тұратын ойын ойнағанда, бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	жеңіске жетеді). Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек.** Тәрбиешіге қардан жолды тазартуға көмектесуге тарту. **(еңбек дағдылары)** Тәжірибе. Қардың қасиеттері. 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, ол мұз болып қатады. Қар дымқыл әрі жабысқақ, болады. Қортынды. Қардың дымқылдығынан қар әдемі тұтас түрде болатындығын байқадық.	сыйластықпен қарай білуге үйрету. **Қимылды ойын. «Бірінші бол». (дене тәрбиесі)** Әртүрлі бағытта бір-бірімен жарыса отырып жүгіруге үйрету (біреуі оң жаққа, басқасы сол жаққа қарай), ортаны тез айналып, бос орынға келіп тұра қалу. Тез жүгіруге баулу. Ойын талаптарын орындауға үйрету. **Еңбек.** Алаңдағы құралдарды қардан тазарту (сырғанайтын жер, алтыбақан және т.б..). Өз беттерімен алаңдағы құралдарды қардан тазартып, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар:** балаларға өз рольдерін біліп, 2-3 рольде кезекпен ойнап; бағыну, басқару, теңдік-қарым-қатынас ретінде рольдік ойын ережесін білу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасық пен шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық сақтау). Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Дайын қасық, дәмді ас. Еш нәрсені қалдырмас. Балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Бала орындықта түзу отырмаса, педагог оған орындықта дұрыс отыру керектігін айтады. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Алдар көсе мен Шық бермес Шығайбай» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу,	"Мейірімді мысық"; (белді бүгіп, басты жоғары көтеру).				

сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Театраландырылған қойылым.** "Үйшік" ертегісі. Мақсат-міндеттер: танымал ертегі мазмұнын балалар естеріне түсіру, есте сақтау, ойлау, эмоционалды, ым-ишаралық, қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жадықтар. Киім-кешектер, "Үйшік" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің бетперделері. Барысы. Педагог алдын-ала балаларға "Үйшік" ертегісін мазмұндап береді. Балалар өз қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерін ойнайтын балаларды таңдап алады, кейіпкерлер сәйкес костюмдарын киіп, орындарына барады. Басында автор сөздерін педагог өзі айтады, ал кейінгі бөлімдерде автор рөліне балалардың бірін ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге кім ненің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс-балалар , көрермендерге құрмет білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мадақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан, шығарманың олай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетіне	**Математика негіздері** "Аңдардың іздерін зерттейік". Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың жуандығы туралы білімдерін кеңейту, "ең жуан", "жіңішкелеу", "ең жіңішке" ұғымдарын жетілдіру. қорытындылай келе педагог балаларды шығармашылық орталықтарына шақырады. Балалар қалаулары бойынша ***(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру)*** іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды үлкен аю мен қонжықтың қағаз бетіне басып шығарылған іздерін бояп , салыстырады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* аңның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қонжықты мүсіндеуді үйретуді жалғастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу дағдыларын қалыптастыру. дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне аюды құрастыруды үйрету; **Рөлдік ойын: «Аурухана» + қаржылық сауаттылық**	***Қауіпсіздік сабағы «Тайғақ жер» тәжірибесі*** *Мақсаты: балаларға абайлап жүру, тайғанақ жерден аулақ болуды үйрету.* *Құралдар: резеңке төсеніш, су шашылған орын (белгіленген).* *Барысы: • Балалар төсеніштен және "су шашылған" жерде жүруді байқайды. • Тәрбиеші: «Қай жермен жүру қауіпсіз?» – деп сұрайды. • Балалар резеңке жолмен жүреді.* *Қорытынды: абайлап жүру керек, тайғанақ жер қауіпті.* **Тіл дамыту** "Көзі қорқақ Қоян ертегісін мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балаларды "Көзі қорқақ қоян" ертегісімен таныстыру; жабайы аңдардың бойындағы адам қасиеттерінің ерекшеліктерін көрсету; жануарлар туралы ертегі жанры туралы ұғымдарын қалыптастыру; "көз қорқақ" фразеологизімінің мағынасын түсіндіру. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Ветеринарлық емхана". Мақсаты: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу.	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Уақыт түсінігі** Балаларды уақыттың бөліктері туралы (таңертең, күндіз, кеш, түн) түсінік беру; тәулік бөліктерінің атауын; табиғат құбылыстарымен байланыстыруға үйрету; аптадағы күндердің атауын жаттау; балалардың бойында уақыт туралы түсінік қалыптастыруды жалғастыру. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". Мақсат-міндеттер: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Барысы.	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жабайы жануарларға қамқорлық". Мақсат-міндеттер: қыста тіршілік ететін жабайы жануарларды жатқа білуге үйрету. **Үстел басында іс-тәжірибе жаттығуы.** «Ормандағы аң мен құсты санайық». **(математика негіздері)** Жаттығуды ұйымдастырғанда әр балаға ыдысына саны төрт қасқырдың және саны бес құстың іздерінің кескіндері салынады. Екі жолақты карточка мен бөлек ыдысқа салынған бірден беске дейінгі сандар жинақтары да қажет болады. Карточкалардың екі жолақтағы соңғы шақпақтары жеке қоршалған. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттер: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-

	қысқаша талдау жасайды. **(көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Қауіпсіздік сабағы Тайғақта қалай жүреміз*** *Мақсаты: Тайғақ беттерде қауіпсіз қозғалысты үйрету Ойын барысы: Балаларға тайғақ жерлердің суретін көрсетіп, ережесін түсіндіреміз: — Тайғақта жүгіруге болмайды, абайлап жүреміз. Балалар ересектің қимылын қайталап, ойын алаңында абайлап жүреді. Күтілетін нәтиже: Балалар тайғақта қауіпсіз қозғала алады.* **Үстел басында іс-тәжірибе жаттығуы.** «Ормандағы аң мен құсты санайық». **(математика негіздері)** Жаттығуды ұйымдастырғанда әр балаға ыдысына саны төрт қасқырдың және саны бес құстың іздерінің кескіндері салынады. Екі жолақты карточка мен бөлек ыдысқа салынған бірден беске дейінгі сандар жинақтары да қажет болады. Карточкалардың екі жолақтағы соңғы шақпақтары жеке қоршалған.	Мақсаты: • Ақ халатты абзалжандардың қамқорлығы мен мейірімділігін таныстыру • Балаларды кішіпейілдікке, достарына көмектесуге тәрбиелеу • Балаларды ұжымдық ойнауға және сөйлеуге үйрету • Қаржылық сауаттылықтың алғашқы ұғымдарын енгізу: ақша, зат алмасу, еңбек нәтижесін бағалау Құралдар: • Ақ халат, стетоскоп, ойыншық дәрі-дәрмек • Ойыншық ақша, чек немесе билет • Төсек немесе орындықтар (емхана бөлмесі ретінде) • Қағаздан жасалған рецептер, ақшаға баламалы «емхана қызметтері» Ойын барысы 1 Ұйымдастыру кезеңі • Балаларды шеңберге жинау. • Тәрбиеші қысқаша түсіндіреді: — Бүгін біз ауруханамызда дәрігер, медбике, науқас рөлдерін ойнаймыз. — Дәрігер балаларға көмектеседі, медбике рецепт береді.	Керекті құрал-жабдықтар. Ветеринарлық емхана қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; ақ халаттар, перчаткалар, жиһаз, сөмкелер, емханаға керек; ойыншық жан-жануарлар мен құстар. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: *адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін.* **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**	Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі.	жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің

		Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: — Науқас «ем қабылдау» үшін ойынды «ақша» немесе «токен» арқылы төлейді. — Бұл арқылы балалар ақша мен қызмет арасындағы байланысты көріп, түсінеді. 2. Негізгі бөлім (рөлдерді бөлу) • Дәрігер: балаларға тексеру жасайды, стетоскоппен «құлақ тыңдайды», «температура өлшейді». • Медбике: рецепт береді, қандай ем қажет екенін көрсетеді. • Науқас: «шипалы болғым келеді», қызмет үшін ойша «ақша» немесе «токен» береді. • Қабылдау бөлімі: науқастар келіп тіркеледі, «көмек алу үшін» ақша береді. ***Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі:*** • Балалар «ақшаны» қалай есептеуге, бөлуге, төлеуге үйренеді . • Ақша немесе токен – ойын ресурсы ретінде, қызмет алудың қажеттілігін көрсетеді. 3 Ойын барысы		**(көркем әдебиет, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)** *Театрда немесе кинотеатрда өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыру, сұрақ-жауап әдісі арқылы диалог құру, қорытындылау*	заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *Хайуанаттар бағында өзін-өзі ұстау , қауіпсіздік ережелерімен хайуанаттар бағындағы тәртіппен таныстыру, сұрақ-жауап әдісі арқылы диалог құру, қорытындылау*

		(құралдармен) 1. Науқас ойыншық ақша немесе токенді береді. 2. Дәрігер тексеру жүргізеді, медбике рецепті береді. 3. Науқас «емделгеннен кейін» өз ойын айтып, ризашылығын білдіреді. 4. Балалар кезекпен рөлдерге ауысады. Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: • Рөлді ауыстыру кезінде балалар «ақшаны жинау, бөлу, дұрыс пайдалану» әрекетін тәжірибелейді. • Мысалы, медбике әрбір қызмет үшін «токен алады» → кейін оны «шоколадқа немесе ойыншыққа» айырбастауға болады. 4. Сергіту немесе қимылды сәт • Дәрігерлер мен науқастар «жылы жүру» немесе «сергіту жаттығуы» жасайды: қолды көтеру, орындықтан тұрып жүру. • Балалар қозғалыс арқылы энергияларын шығарып, ойынға қайта оралады. 5. Қорытынды • Балалар бір-бірімен сенімді		

		қарым-қатынас жасап, қызметке «ақша» төлей отырып» қаржылық ұғымдармен танысады. • Тәрбиеші қысқаша сұрақтар қояды: — Дәрігерге қалай көмектестік? — Ақшаны қалай пайдаландым? — Кімге көмектестік? Күтілетін нәтиже: • Балалар ақ халатты абзалжандардың қамқорлығын түсінеді. • Мейірімділік пен кішіпейілділік дамиды. • Ұжымдық ойнауға, сөйлеуге үйренеді. • Ақша мен қызмет арасындағы қарапайым байланыс көрініс табады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі, қаржылық сауаттылық)**			
Балалармен жеке жұмыс	**Театрды сахналау.** «Күшік пен мысық» ертегісін сахналау. Балалармен бірге ертегі қойылымын қуыршақ театры арқылы ойнап көрсету және үй жануарларын қорғай білуге үйрету. **(көркем әдебиет)**	**Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?» Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	**"Көңілді қоянның суретін тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: тақтадағы көңілді қоянның суретіне қарай отырып, тез тауып беру іскерліктерін жетілдіру. Барысы. Педагог балалардың назарын өзіне аударып: - Балалар, мен сендерге қояндардың бірнеше көңіл-күйін (смайликтер) көрсетемін, сол көңіл-күйлерді (смайликтер) мұқият қарап отырып, маған көңілді қоянның суретін тауып беріңдер! Педагог еденге	**Дидактикалық ойын.** «Қайсысы қайда орналасқан?» Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлау. Оң жақты және сол жақты ажырату. **(математика негіздері, тіл дамыту)**	Балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне аңдарды құрастыруға үйрету. **(құрастыру)**

			қояндардың бірнеше көңіл-күйін (смайликтер) жайып береді. Балалар тақтадағы көңілді қоянның суретіне қарай отырып, тез тауып берулері тиіс. Педагог балалар қиналған жағдайда қоянға сипаттама береді. Жақсы қатысқан балаларға қоян бейнеленген таңбалауыштар үлестіріледі. **(тіл дамыту, танымдық дағдылар)**		
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер:- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу;- көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу**(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру.***(экологиялық мәдениет дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)***				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Ойын арқылы балалардың ойлау қабілеттерін дамыту» баяндама.	«Тұйық бала қайдан шығады?» баяндама.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аудару, ескерту.	«Ата-аналарға тұмау жөнінде» денсаулық бұрышына кеңес (медбике)	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуларына тілек білдіру.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**19.01-23.01.2026ж.**				
	«Адал азамат» *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Тәртіп - тәрбие бастауы»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалармен демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. «Ата-аналарға тұмау жөнінде» денсаулық бұрышына кеңес (медбике) Баланың денсаулығы туралы ата-аналармен жеке әңгімелесу, сондай-ақ осы бағанда кеңес беруді немесе жеке әңгімелесуді көрсетуге болады (мысалы, күзде ЖРВИ кезеңінде және ЖРВИ алдын алу шаралары, егер карантин тобында, мысалы, желшешек ауруы болса осы тақырып бойынша кеңес беруді немесе жеке кеңес беруді көрсету). «Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау	***"Бөлме өсімдіктерінің топырақты қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы*	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді*	***Ойыншықтар және тәртіп.*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекке*	***"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп»*** *(тәрбиешінің көмекшісімен бірге)* *Мақсат-міндеттер: балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті*	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге*

және тағы басқа әрекеттер)	*білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	*сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*баулу, тәртіпсіздікті байқауды; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяқ киімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу. Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымда ынтымақта еңбек етуге үйрету.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек іс-әрекеті)***
	Қ.Р. Әнұраны ***«Қар жамылған ағаштар»*** *Жүнмен қардың суретін салу техникасын үйрету. Жүнді жұлу, созу әдісін қолдануды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Табиғатқа қызығушылығын тәрбиелеу. Алдын ала дайындалған көгілдір түсті киіз бен қоңыр киізден жасалған ағаш негізі қажет. Көгілдір түсті киіздің үстіне қоңыр түсті киізден жасалған ағаш негізін орналастырамыз. Ақ түсті жүннің кішкене бөлігін түтіп, үлпілдетіп, ағаш бұтақтарының үстіне қар жасаймыз. Ақ жүнді үлкендеу етіп бөліп алып, онымен жердегі қар үйіндісін бейнелейміз. Тағы да созып, үлбіретіп алған жүнді киіздің үстіңгі жағына орналастырып, ақша бұлттарды келтіреміз.* ***Ұлттық ойын*** ***Хан «алшы»*** *Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.* *Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-*	*Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* ***Құрманғазы «Адай» күйі*** **Санамақ.** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Қосып едім екеуін, Болып шықты он саусақ. Оң аяқта бес бақай, Сол аяқта бес бақай. Қосып едім екеуін, Болып шықты он бақай. **(тіл дамыту)** ***Лото*** ***"Үйді ретке келтірейік"*** *Балаға үйдің бөлмелерін тазалау үшін қолданылатын заттарды таңдау ұсынылады. Бала суретті таңдап, осы затты қалай пайдалануға болатындығын және үйді ретке келтіруге болатындығын түсіндіреді. Мысалға: шаңсорғыш бөлмелердегі*	***«Адалдық шеңбері»*** *Ойынның мақсаты: балаларды адалдыққа тәрбиелеу, зейінді дамыту.* *Педагог балаларды екі командаға бөледі.* *Бір команданың қатысушылары қолдарынан ұстап, «адалдық шеңберін» құра отырып, қолдарын жоғары көтереді. Екінші команданың мүшелері бірінің артынан бірі сапқа тұрып, көңілді музыкамен «адалдық шеңберінің» ішіне кіріп, шығады.* *Музыка тоқтағанда «адалдық шеңберін» құрып тұрған балалар қолдарын төмен түсіреді. Шеңбердің ішінде қалып қойған қатысушылар өздерінің адал әрекеттері туралы кезекпен айтып береді. Содан кейін командалар орындарымен алмасады, ойын қайта басталады.* ***(адалдық шеңбері)*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Бала қауіпсіздігі басты назарда*** *Өрт қауіпсіздігі* *«101»-ге телефон шалуға үйрету.* *«101» өрт сөндіру орталығы екенін түсіндіру* **https://youtu.be/EfLEBCfEy5g?**	*Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* ***Құрманғазы «Адай» күйі*** **"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу.** Мақсат-міндеттер: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті. **(көркем әдебиет, қазақ тілі, тіл дамыту)** ***Ұлттық ойын*** ***Хан «алшы»*** *Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.* *Асықтар тізіліп қойылады да*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Бала қауіпсіздігі басты назарда*** *Өрт қауіпсіздігі* *«101»-ге телефон шалуға үйрету.* *«101» өрт сөндіру орталығы екенін түсіндіру* **https://youtu.be/EfLEBCfEy5g?si=xgl_lWqdNB9gUo9z** ***Мен тәртіпті баламын*** *Мәнерлеп оқу.* *Мен тәртіпті баламын,* *Айтқан тілді аламын.* *Анам нанға кеткенде,* *Үйде ойнап қаламын.* *Шкафтарды ашпаймын,* *Кітаптарды шашпаймын.* *Текшелерден үй жасап,* *Қызық ойын бастаймын.* *Ой қозғау: Тәртіптілік деген не?* *Тәртіптілік – адамгершілік туралы әңгімелей отырып, балаларға мынадай сұрақтар қою.* *Тәртіпті бала қандай болу керек?* *Тәртіпсіз бала қандай бала? (балаларды сөйлете отырып сұрақтарға жауап алу)* **"Жоғалған зат" үстел үсті ойыны.**

	қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.*	*кілемдер мен төсеніштерді тазалау үшін қажет.* *Баланың алдына қателіктермен толтырылған карточкалар қойылады. Бала қателіктерін түзетіп, карточкаларын дұрыс орналастыруы керек. Баладан тағы қандай тұрмыстық заттарды білетінін және олардың қалай қолданылатынын сұрау. Үйде тәртіп пен тазалықты сақтау, үлкендерге көмектесу қаншалықты маңызды екендігі туралы сұрау, сюжетті суреттер қарау. Ойын үйдегі жайлылыққа, үйдегі тәртіп пен тазалыққа қамқорлық жасауға үйретеді.*	**si=xgl_lWqdNB9gUo9z** **Дидактикалық ойын. «Көлеңкесін тап».** Мақсат-міндеттер: балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамыту. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. **(қоршаған әлеммен таныстыру)** **Театрландырылған қойылым "Аққу-қаздар".** Мақсат-міндеттер: балалардың өз бетінше театрландырылған ойындарды ұйымдастыруын үйрету, рөлдер мен міндеттерді өзара бөлісу біліктіліктерін жетілдіру, шығармашылық дербестікті дамыту. **(қоршаған әлеммен таныстыру, көркем әдебиет)**	*бастаушы хан асығымен оларды көзден құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен ба*	Барысы: педагог үстелдің үстіне бірнеше зат қойылады. Бала оларға мұқият қарап алған соң, теріс қарап тұрады. Үстелден бір зат алып тасталынады. Бала қай заттың жоғалып кеткенін табу керек. Заттардың санын ақырындап өсіруге болады. **(танымдық дағдылар)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (таспалармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4- таспаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы таспамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - таспаларды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8- осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары жанында. 1- оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4- осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - таспа ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын жанына жіберу. 1- аяқты түзу ұстап, бір жанына қарай бұру, осы қимылмен бірге таспа ұстаған қолды төмен түсіріп, айқастырып қою; 2 - бастапқы қалып. 3- 4- аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығуды жасау кезінде аяқты бүкпей, тік ұстау керек. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-3- алға сәл иіліп, еңкею, қолды алдына түзу ұстап, таспа ұстаған қолдарының саусақтарын қимылдатып, таспаларды толқындату; 4 - тез тіктеліп, таспа ұстаған қолдарын артына жіберу. Жаттығу 8 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, лента ұстаған қолдарын артына түзу ұстау. 1- тізені бүге отырып, аяғын алдына қойып, таспа ұстаған қолдарын толқындатып, жоғары көтеру; 2- бастапқы қалып. 3-4- келесі аяғымен жаттығуды қайталау. Жаттығуды әр жағына 5-6 реттен қайталау. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-4 - таспа ұстаған қолдарын оңға - жоғары, солға - төмен қимылдата отырып, өзін айналу. Таспамен толқынды қимылдар жасау. Жаттығуды 4-5 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1 - оң қолын жоғары, сол қолын артқа жіберу; 2 - қолдарын алмастырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 8-10 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**			
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: өолдарын жуу, балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту.				

	«Үнемді тұтыну» ***«Қажет пе, артық па?»*** *Мақсаты: үнемшілдікті үйрету. Барысы: тәрбиеші заттарды көрсетеді* *(су кранннан ағып тұр, жанып тұрған шам, толық табақ тамақ). Балалар «қажет пе – артық па» деп жауап береді.* Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Әдепті сөздер шеңбері»*** *Ойынның мақсаты: сыпайы қарым-қатынас жасауға үйрету, зейінділікке, мейірімділікке баулу.* *Балалар шеңберге тұрады, бір-біріне ойыншықты бере отырып, әдепті сөздер айтады.* *(адалдық әліппесі)*	Қыстайтын құстардың суреттеріне қарап әңгіме құру. **(тілдамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Құстар туралы жұмбақтар шешу. Қыстайтын құстар туралы әңгімелесу **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Құстар туралы тақпақтар жаттау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)**	***«Менің көңіл-күйім»*** *Ойынның мақсаты: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу.* *Балалар кезек-кезек жылдың қай мезгілі, табиғат құбылысы, ауа-райы олардың бүгінгі көңіл-күйіне ұқсас екенін айтады.* *Салыстыруды тәрбиеші бастауы тиіс: «Менің көңіл-күйім көгілдір аспандағы ақ ұлпа бұлттарға ұқсайды, сенің көңіл-күйің қандай?» деп, балаларды ойынға тартады.* *Ойынның соңында тәрбиеші қорытындылайды – бүгін топтың көңіл-күйі қандай: көңілсіз, көңілді, күлкілі, ызалы екенін айтады.* *Қолайсыз ауа-райы, суық, жаңбыр, түнерген аспан сияқты агрессивті элементтер эмоционалды күйзелісті көрсететінін түсіндіру керек.* ***(адалдық әліппесі)***
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Құстардай қайраттымыз". Мақсат-міндеттер: ұйымдастырылған іс-әрекетінде бала денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, құстардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету.	**Музыка** "Құстар әні". Мақсат-міндеттер: балаларды құстар туралы әндерді тыңдап және айтуда әндердің сипатын ажырата білуге үйрету; құстар туралы әнді сезімталдықпен қабылдай білу қабілетін қалыптастыру.	**Дене тәрбиесі** "Жылдам және епті құстар". Мақсат-міндеттер: балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен (10 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. **Нұрғиса Тілендиевтің «Құстар әні» тыңдату.**	**Музыка** "Тауықтар" биі Мақсат-міндеттер. Балаларды үй жануарлары туралы әндерді тыңдауға және айтуға үйрету; музыканың сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка	**Дене тәрбиесі** "Қамқоршылар тобы". Мақсат-міндеттер: балаларды допты еденге ұруға; допты жоғары лақтыруға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Сары шымшық".(пысықтау) **(сурет салу, мүсіндеу,**

	Нұрғиса Тілендиевтің «Құстар әні» тыңдату. Әннің әуенін жазған Н. Тілендиев, сөзін жазған Т. Молдағалиев. **(музыка)** **Шығармашылық іс-әрекет** «Құстар біздің досымыз» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша балалардың қылқаламмен құстар бейнесін салуға үйрету; құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* құстың сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы құсты мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден құстар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне құстарды құрастыруға үйрету ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	**Қазақ тілі** "Үш торай" ертігісін оқу." Балаларды «Үш торай» ертегісімен таныстыру; сөздердің түрленуі, зат есім, сын есім, негізгі және туынды сөздер жайлы білімдерін дамыту; мезгілдік өзгерістер туралы, адамдар мен жан-жануарлардың өміріндегі әртүрлі жыл мезгіліндегі ерекшеліктер жайлы түсініктерін дамыту; еңбектің маңыздылығы туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру. Балаларды ертегі тыңдауға, ертегі желісін еске сақтауға үйрету; жиі қайталанатын сөз тіркестерін сызбалы суреттер негізінде дыбыстауға жаттықтыру; негізгі сөз бен туынды сөз тізбегін түсініп, өз бетінше құрау біліктіліктерін дамыту; есту, ойлау, еске сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілін, қиялдарын дамыту. Еңбексүйгіштікке, жанашырлыққа, ертегілерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. .	Әннің әуенін жазған Н. Тілендиев, сөзін жазған Т. Молдағалиев. **(музыка)** **Шығармашылық іс-әрекет** «Құстың ұясы» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Мақсат-міндеттер: құстар туралы түсініктерін кеңейту, адам құстарға қалай қамқорлық жасай алатынын түсіндіру. Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша кеңістікті дұрыс пайдаланып,дәптердің ортасына қарай нүктелер салу арқылы, геометриялық пішіндерден үшбұрыш,шаршы, дөңгелек ұя жасау дағдыларын дамыту. , қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ұяның мүсінделу жолдарын көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы ұяны мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын геометриялық пішіндерден ұяны жапсыруға қажетті элементтерді таңдап қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*геометриялық	әуенімен ырғақты қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру; дыбысты есту қабілеті мен музыкалық аспапты әуенге ілесе отырып, дыбысты дұрыс қайталай білу қабілетін жетілдіру; үй жануарлары жөнінде ұғымдарын кеңейту. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен музыкалық ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілеті мен зейінін дамыту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, оқу қызметіне қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыруды пысықтау. **Көркем әдебиет** "Бұлбұл мен тоқылдақ". Мақсат-міндеттер: балаларды "Бұлбұл мен тоқылдақ" әңгімесінің мазмұнымен таныстыру; мәтіні қысқа әңгімені бар ықыластарымен мұқият тыңдауға үйрету.	**жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Балалардың қылқаламмен сары шымшық бейнесін салуға үйрету; құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* құстың сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы құсты мүсіндеуді үйрету. Қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден құстар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу дағдыларын қалыптастыру. ***«Күй күмбірі»***

			пішіндерді пайдалана отырып ұя құрастыру дағдыларын дамыту. Балалар сопақша тік төртбұрыштың үстіңгі жағына үшбұрышты орналастырады да, тіктөртбұрыштың ортасына дөңгелекті қояды. ***«Күй күмбірі»*** *Балаларды сергіту үшін күйді тыңдай отырып, қимылдар жасауға үйрету.* ***Д.Нүрпейсова «Бұлбұл» күйі***		*Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **Балаларды сергіту үйшін балалармен ұлттық ойын ойнату.** ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу.*** *Ойын шарты:Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінелі.Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді.* *Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады.Шұңқырға он-оннан тас салынады.Содан екі топтан екі саыскер шығады.сызыққа келіп қатарласып тұрады.Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып,шаба жөнееді.Сол беттерімен әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып,әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды.* *Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының* *санына қарайесептеледі.Қай топ көп ұпай жинаса,* *сол топ жеңеді.*
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**Қар басуын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ.	**Ауа райын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жаңылтпаш.	**Торғайларды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: қыстап	**Қар үстіндегі іздерді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту,*	**Қар (ұлпаларының) ұшқындарына бақылау жүргізу.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру,*

	Ұстай қалсаң еріп кетер, Әуре болма теріп бекер. (қар) **Болжау.** Қар түссе - күн жылынады **Бақылау:** балаларға қар түсуі жөнінде түсінік беру. Қыста күн бұлттанса қар жауатына туралы айту. Аспаннан жапалақтап қар жауғанын бақылау (ұлпа, ақ, жеңіл). Қар, жүн көрпе секілді, жерді қымтайды. **Қимылды ойын.** «Қармен ойнау». **(дене тәрбиесі)** Балаларды қармен ойнауға үйрету. Нысанаға қарды атуға жаттықтыру. Ойын ережесін орындауға дағдыландыру. **Еңбек:** күректі қолдануды үйрету, ауланы қардан тазарту. Қоғамдық жұмыс уақытында бір-біріне кедергі келтірмеу. Қиыншылықтарды жеңе білу. **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Тыныш, қуанышты жағдайды қолдауға және ұйымдастыруға талаптандыру; дербестілігін және бастамашылдығын көтермелеу.	Қыс қыспаса, қыс па, Құс ұшпаса, құс па? Өлең. «Қыс» О. Иманәлиев. Көкті бұлт тұмшалап, Жер ақ тонын киеді. Шұнақ аяз шымшылап, Ақ бетіңнен сүйеді. **Бақылау:** балаларға жансыз табиғаттағы қыс мезгіліндегі өзгеріс туралы түсінік беру. **Қимылды ойын: «Кегліні құлат».** **(дене тәрбиесі)** Кегліні құлата отырып, клюшканың көмегімен нысанаға шайбаны лақтыра білуді бекіту. Белсенділікке тәрбиелеу. **Еңбек. (еңбек іс-әрекеті)** Демалыс орнын қардан тазарту. **Өзінің іс-әрекетін жолдастарының іс-әрекетімен келістіру, ұжымда тапсырманы өз бетінше орындауға үйрету.** Еңбекті ынтамен істеуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзін қызықтыратын іспен айналысуға мүмкіндік беру.	қалатын құстар жайлы білімдерін толықтыру; қыс мезгіліндегі құстардың мінез-құлықтарындағы өзгешеліктер туралы түсініктерін қалыптастыру; құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойыны. «Нысанаға тигіз». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: ұшып бара жатқан заттың бағытын бақылау, қозғалыстың дұрыс орындалуын есептей білу. **Еңбек.** Топтың ойын ауласын қоқыстардан тазарту. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбекке баулу. **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзін қызықтыратын іспен айналысуға мүмкіндік беру.	*көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларды қар үстіндегі адамдардың, жануарлардың, құстардың ізін айырып, білуге үйрету. Балаларды байқағыштық, ойлау қаситтерін қалыптастырып, толықтыра түсу. Қар үстіндегі іздерге назар аударып, оны анықтай білуге көңіл қою. Ауа райының қай кезінде іздер жақсы көрінеді? Көркем сөз: Ақ киімді денелі, ақ сақалды, Соқыр, мылқау танымас тірі жанды, Үсті-басы ақ қырау түсі суық, Басқан жері сықырлап келіп қалды. (Абай) **Еңбек:** құстар үшін жемсалғыш жасап, оны ағашқа іліп қою, жем салу. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттер: қыстайтын құстарға, хайуанаттарға қамқоршы болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Ақ қоян». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке баулу. **Жеке жұмыс:** бір құстың лабиринттен шығу жолы туралы ертегіні ойластыру. Мақал. Жем берсең құсқа қыста, сауабы тиер оның жазда.	*тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларды қар ұшқындарының қалай пайда болатынын, олардың құрлысымен таныстыру, сонымен бірге балаларды байқағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға қар ұлпасын қағып алып, зейін қойып, анықтауды ұсыну. Қар ұшқыны алты қанаттан тұрады, олар бір-біріне өте ұқсас келеді. Қар ұшқыны жаңбыр сияқты, бұлтта жаратылады. Су буы өте жоғары көтеріледі: сол жоғарыда ауаның температурасы өте төмен болғандықтан, сол су буларынан кішкентай ғана мұз қиыршықтары пайда болады. Алты қырлы мұз түйіршіктері өсіп кішкентай жұлдызшаларға айналады, сөйтіп қар ұшқындары жерге түседі. Көркем сөз. Жазда көлге мұз қатты, Табанымды мұздатты. Мұз ойылып кетті тез, Күліп едік, біз қатты. **Қимылды ойын. «Ортаға түспек». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, секіруге, ептілікке үйрету. **Еңбек:** қар атжалдарын жасауға балаларды үйрету. **(еңбек іс-әрекеті)** **Жеке жұмыс:** шаңғыда жүре білуге машықтану. Мақал. Қар көп болса, астық көп болады. Жұмбақ. Қолы жоқ, сурет салады Тісі жоқ, тістеп алады. (Аяз)
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу.				

	«Үнемді тұтыну» ***«Қажет пе, артық па?»*** *Мақсаты: үнемшілдікті үйрету. Барысы: тәрбиеші заттарды көрсетеді (су кранннан ағып тұр, жанып тұрған шам, толық табақ тамақ). Балалар «қажет пе – артық па» деп жауап береді.* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Қорыққанға қос көрінеді» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі**)				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** "Құстарға жемшашар" тақпағын жаттау. Мақсат-міндеттер: балалардың "тақпақ" ұғымын жетілдіру, қыстайтын құстар туралы көркем сөз үлгісімен таныстырып, құстарға қыста қамқорлық жасау жөнінде білімдер жиынтығын тиянақтау. **Дамытушы ойын.** "Суретшінің қатесін тап". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында заттар, жан-жануарлар, құбылыстар жайлы түсініктерін пысықтау; табиғатына сәйкес емес белгілерді байқап, құрылымында немесе сипатында не дұрыс еместігін атауға жаттықтыру; қоршаған әлем заңдылықтарына қызығушылықтарын арттыру, зияткерлікке тәрбиелеу.	***«Үнемді тұтыну»*** ***«Энергияны сақтаймыз»*** *Мақсаты: энергияны үнемдеуді үйрету.* *Барысы: •* *Тәрбиеші: «Күн шықты – бөлме жарық» → балалар жарықты өшіру қимылын жасайды.* *• «Түн болды – бөлме қараңғы» → шамды жағу қимылын жасайды.* **Шығармашылық іс-әрекет**"Сары шымшық". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің	**Математика негіздері** "Дорбадағы құмалақтар" Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды тура және кері санау туралы ұғымдарын қалыптастыру, көзбен көрмей-ақ бірден беске дейін санау амалы туралы, екі заттардың сандарын тең ету амалдары туралы білімдерін тиянақтау. ***Дидактикалық ойын: «Бір ақша – бір зат»*** *Мақсаты: Ақша мен тауар саны арасындағы байланысты көрсету. Көрнекілік: 3 ойыншық (алма, доп, машина), 3 фишка. Ойын барысы: 1. Үстелге 3 зат қойылады. 2. Тәрбиеші: «Әр зат үшін – бір ақша» – деп түсіндіреді. 3. Бала бір фишканы береді – бір зат алады. 4. «Ақша бітсе – зат та бітеді» деген қорытынды жасалады.*	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Кел, салыстырайық!** балаларда заттардың қасиеттері-пішіні, шамасы туралы түсінік қалыптастыру; заттарды биіктігі, ұзындығы, ені, қалыңдығы бойынша салыстырып, олардың арасындағы айырмашылықты түсіндіруге үйрету; шамасын көз мөлшермен анықтауға, ұзындығы, ені, биіктігі әртүрлі көрсеткіштері өсе беретін тәртіппен орналастыруға жаттықтыру; геометриялық пішіндер туралы білімдерін пысықтау. **Шығармашылық іс-әрекет** «Үй құстары» (тауық) **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Мақсат-міндеттер:үй құстар туралы түсініктерін кеңейту, адам құстарға қалай қамқорлық	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Аялайық құстарды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың қысқы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; қыстайтын құстар тіршілігі жайлы балалардың ой-өрісін дамытып, сөздік қорын молайту. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін

	Құралдар. Сыртқы сипатында, құрылымында сәйкессіздіктері бар объектілер мен құбылыстар салынған суреттер. Балалардың жауаптары мынадай болуы мүмкін: "Қасқырдың жүні жасыл емес, сұр болады", "Қоянның құлағы тышқанның құлағындай кішкентай емес, ұзын болады", "Күндіз аспанда жұлдыздар көрінбейді", "Бұлақ төменнен жоғары қарай емес, жоғарыдан төмен ағады", "Бәйшешек күзде емес, көктемде шығады", "Аққала көктемде аулада тұра алмайды, еріп кетеді", "Ит ағаштағы ұяда емес, ауладағы ағаш үйшікте тұрады", "Жазда өзенге мұз қатпайды, өйткені жазда күн ыстық", "Түлкінің құйрығы қоянның қысқа құйрығы сияқты емес, қалың, сарғыш болады" және тағы басқа. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** **Үстел басында орындалатын «Құстарға бұршақтар» зерттеу жаттығуы.** **(математика негіздері)** Жаттығуды ұйымдастырғанда түсі мөлдір емес целофаннан тігілген дорбалар ұсынылады. Дорбалардың ішіне саны бірден беске дейінгі бұршақ салынған. Дорбалардың пішіні цилиндр тәрізді. Дорбаның ішіндегі бұршақтар ішінде еркін домалап жатады. Санауға бес шымшықтың кескіні және беске дейінгі сандар жинағы қажет болады. Бұршақ санын және құстарды тізу үшін бір жолақты математикалық панно	түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Балалардың қылқаламмен сары шымшық бейнесін салуға үйрету; құсты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* құстың сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы құсты мүсіндеуді үйрету. Қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден құстар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу дағдыларын қалыптастыру. **Балаларды ұлттық ойын ойнату арқылы сергіту** ***Ұлттық ойын «Тақия тастамақ»***	*Күтілетін нәтиже: – Балаларда «әр заттың құны бар» деген үлгі қалыптасады. – 1:1 сәйкестік, санау дағдысы дамиды.* **Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар".** Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын желісіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы	жасай алатынын түсіндіру. *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша балалардың қылқаламмен құстар бейнесін салуға үйрету; тауықты салу барысында басы, денесі, қанаты, құйрығы сияқты дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* тауықтың сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы құсты мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден тауықтың пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне тауықты құрастыру **Сюжетті-рөлдік ойын: «Цирк»** Мақсат-міндеттері: • Балаларға циркте қызмет ететін өнерпаздар (сайқымазақ, гимнаст, сиқыршы, жонглер, жануарларды жаттықтырушы) туралы түсінік қалыптастыру. • Цирк өнерпаздарының жұмысын түсіндіру, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. • Билетті сатып алу, ақшаны жұмсау арқылы қаржылық сауаттылықты дамыту. • Төзімділікке, сыпайылыққа, саламатты өмір салтына тәрбиелеу. Құралдар: • Рөлдік костюмдер: сайқымазақ қалпағы, гимнастикалық снарядтар, сиқырлы таяқ, ойыншық	талқылауға мүмкіндік беру. **(қазақ тілі)** **Дамытушы жаттығу. «Құсты өз ұясына орналастыр».** **(математика негіздері, музыка)** Жаттығу алаңда өткізіледі. Жаттығуға құлаққа жағымды, ырғағы орташа, дыбысы бәсең әуенжазбасы қосылады. Балалардың алдындағы панноға тіктөртбұрышты пішіннің сұлбасы қойылады. Оның ішіне көлемі әртүрлі бірнеше геометриялық пішінді, ойықты дақтар салынған жемшашардың бейнесі жапсырылады. Үстелде қыстайтын әртүрлі құстардың үлкен және кішкентай кескіндері араласып жатады. Әрбір құстың сұлбасы белгілі геометриялық пішінге сәйкес болады. **Сюжетті-рөлдік ойын: «Хайуанаттар бағы» + қаржылық сауаттылық** Мақсат-міндеттер: • Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) туралы түсініктерін бекіту. • Хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл атқаратынын анықтау. • Еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. • *Қаржылық сауаттылықты дамыту:* билетті сатып алу, ақша жұмсау арқылы қызметке баға беру, қарапайым ақша мен қызмет арасындағы байланысты

	дайындалады. Әр балаға құралдардың үлестірмелі пішіндері қажет болады. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Мен үйде жалғыз қалғанда*** *Балаларды үйде қауіпсіздік ережелерін сақтап, жауапкершілікке тәрбиелеу, қауіпті жағдайларды ескере отырып, үлкендердің айтқанын тыңдауға баулу* *Үйде жалғыз қалғанда ешкімге есік ашпа.* *Электр құралдарын тоққа қосуға болмайды.* *Қолына сірінке алма, өрт шығуы мүмкін.* *Газдан абай бол! Ол терез тұтанып жарылады*	*Ойын мақсаты: балаларды шапшандыққа , ептілікке ойын арқылы баулу. Ойын шарты:Балалар шеңбер жасап отырады. Ойын жүргізуші шеңберді айнала жүріп, өзі таңдаған бір ойыншының артына тақиясын тастап кетеді де, қаша жөнеледі. Арқасына тақия тасталған ойыншы оны қуалайды. Ойын жүргізуші шеңберді айнала келіп* *өзін қуалаған баланың орнына келіп* *отыруы қажет. Егер үлгере алмаса ән* *немесе би орын дап береді*	жауапкершілікті сезіну керек. **(қоршаған әлеммен таныстыру, көркем әдебиет)** ***Ұлттық ойын «Шертпек»*** *Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ*	жануарлар, жонглер заттары • Музыкалық сүйемелдеу • Билеттер немесе токендер (ойыншық ақша) • Арнайы «цирк алаңы» (аяқпен белгілеп, орындықтар қою) Ойын барысы 1.Ұйымдастыру кезеңі • Балаларды шеңберге жинап, цирктің қандай орын екенін көрсетеміз. • Тәрбиеші: — Бүгін біз циркте өнерпаз боламыз. Кім сайқымазақ болады? Кім гимнаст? Кім сиқыршы? Кім жонглер? Кім жануарларды жаттықтырушы болғысы келеді? • Балалар өз рөлдерін таңдайды. • *Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі:* — Көрермен балалар циркке «билет» сатып алады, осылайша қызмет пен ақша арасындағы байланысты түсінеді. 2. Негізгі бөлім 1. Сайқымазақ: • Балалар көңілді қимылдар көрсетеді, күлкілі әрекеттер жасайды. • Көрермендер «билет» арқылы оның өнерін тамашалайды. 2. Гимнаст: • Балалар гимнастикалық жаттығулар жасайды (секіру, айналу). • Тәрбиеші: «Гимнасттің өнерін көретіндер билетті төлейді». 3. Сиқыршы: • Сиқырлы әрекеттер, қарапайым фокус көрсету. • Көрермендер «токен немесе билет» береді. 4. Жонглер: • Шар немесе доптармен ойын көрсету. • Балалар кезекпен айналысады, көрермендер ақысын төлейді. 5. Жануарларды жаттықтырушы: • Ойыншық жануарларды жаттықтыру.	көрсету. Құралдар: • Ветеринар, орнитолог, зоолог рөлдеріне арналған киім үлгілері мен құралдар • Ойыншық аңдар мен құстар • Белгіленген орындар («қойма», «зоо-клеткалар») • Билеттер немесе токендер (ойыншық ақша) • Суреттер, бейнероликтер (қорғауға алынған аңдар туралы) Ойын барысы 1. Ұйымдастыру • Тәрбиеші балалармен бірге хайуанаттар бағының суреттерін қарайды, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. • Ветеринар, орнитолог, зоолог сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын түсіндіреді. • Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: — Көрермендер немесе балалардың бір бөлігі хайуанаттар бағына «кіріс билетін» алады, осылайша қызмет пен ақша арасындағы байланыс таныстырылады. 2. Рөлдерді таңдау • Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын мамандардың рөлін таңдайды: ветеринар дәрігері, орнитолог, зоолог. • Кейіпкерлер өздеріне керек киім мен құралдарды алады, орындарына барады. 3. Науқастарды қарау (ойыншық жануарлар мен құстар) • Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстар алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. • Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, қажет кезде «медицина көмек» көрсетеді немесе

				• Көрермендерге көрсету арқылы «ақша алады». Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: • Билетті сатып алу – ақша мен қызмет арасындағы байланысты көрсету. • Бір бала «кассир» рөлін ойнап, ақшаны жинайды, есептейді. 3. Әлеуметтік дағдылар мен тәрбие • Балалар бір-бірін қолдап, өнерін мақтайды (сыпайылық, төзімділік). • Қимыл ойындары арқылы саламатты өмір салты нығаяды. • Ақшаны дұрыс пайдалану арқылы балаларға қарапайым қаржылық дағдылар түсіндіріледі. 4. Қорытынды бөлім • Тәрбиеші сұрақ қояды: — Кім қандай өнерпаз болды? — Билет сатып алған балалар не істеді? — Ақшаны қалай пайдалану керек? • Балалар өз әсерлерін айтып, бір-бірін мадақтайды. Күтілетін нәтиже: • Балалар циркте қызмет ететін өнерпаздардың жұмысын түсінеді. • Еңбекқорлық, төзімділік, сыпайылық қасиеттері қалыптасады. • Билетті сатып алу және ақша жұмсау арқылы қаржылық сауаттылықтың алғашқы ұғымдары беріледі. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қаржылық сауаттылық)**	«қоршаған ортаны түзету» арқылы әрекет жасайды. Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: • Хайуанаттар бағының әр қызметі «билеттермен» бағаланады. • Мысалы: ветеринар диагноз қояды → ақша алады; орнитолог құстарға қарау жүргізеді → билетті алады. • Балалар қызмет пен баға арасындағы байланысты тәжірибелейді. 4.Қорытынды • Тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасайды: • Сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну. • Тірі табиғат заңдылығын бұзбау. • Қамқорлық таныту және жануарлар үшін қолайлы жағдай туғызу. • Ақшаны қызмет үшін дұрыс жұмсау арқылы қаржылық сауаттылықты көрсету. Күтілетін нәтиже: • Балалар хайуанаттар бағы мен мамандардың қызметін түсінеді. • Еңбексүйгіштік, төзімділік, сыпайылық, жануарларға қамқорлық қасиеттері дамиды. • Ақша мен қызмет арасындағы қарапайым байланыс көрініс **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, математика негіздері, қазақ тілі қаржылық сауаттылық)**
Балалармен жеке жұмыс	**«Табиғат құбылыстары» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балалардың табиғат құбылыстары жөнінде түсініктерін нығайту. Шарты.	**Жеке жұмыс.** Қыс келгенде, торғайым, Үй алдына қон дәйім. Ойна, жүгір, желкілде, Тисем саған оңбаймын. Мақсат-міндеттер: тақпақты жаттата отырып, балалардың	Қағаз бетінде бағдарлай білуді, апта күндерін, жыл мезгілдерін ретімен атау. **(тіл дамыту)** **"Жағдаятты шешу:** ""Егер сен, құстың ұясын бұзып	**"Бұл ұяда не тұрады?" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Барысы. Тәрбиеші ұядағы құстардың суреттерін көрсетеді.	**Дидактикалық ойын. «Бұл қай кезде болады?»** Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілін бір-бірінен ажырата алу қабілеттерін дамыту. Шарты: тақтаға төрт мезгілдің

	Педагогтің ауызша сипаттамасы бойынша суреттер тізбегінің арасынан сәйкес келетін табиғат құбылысының суретін табу.	сөздік қорларының белсенділігін арттыру, тіл мәдениетін жетілдіру. **(көркем әдебиет)**	жатқандарды көрсең не істейсің?"". Мақсат-міндеттер: логикалық ойлау қабілетін, табиғатты аялау сезімдерін дамыту." **(қоршаған әлеммен таныстыру)**	Балалар оларды атайды, құстарға сипаттама береді. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	суретін іледі. Әр мезгілге байланысты әңгіме құрастырып айтады, қай жыл мезгілі екендігін жасырады. Қалған балалар қай жыл мезгілі екенін тауып айтады.
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбында әңгіме жүргізу.	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу.	«Өзіңіздің балалық шағыңыз туралы балаңызға айтасыз ба?»	«Балаңыздың денсаулығына қалай көңіл бөлесіз?» сауалнама.	Ата-аналар жиналысы. Тақырып: «Бала тәрбиесіндегі ата-аналардың рөлі».

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**26.01-30.01.2026 ж.**				
	«Адал азамат» *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП АЙЫ*				
Апта күндері	***Сәрсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Тәртіпсіз ел болмайды»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың жеке басының гигиенасы туралы әңгімелесу. **Ата-аналарға кеңес: «Ашық терезе балалар үшін қауіпті»** Баяндама. «Баланың дамуы мен тәрбиесінде күн тәртібінің маңызы». Психолог кеңесі. Мысалы: **«Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»** Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғады сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді*	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару*	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс*	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғал ды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан*

	жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдениет дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	*қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдениет дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***		*үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***
	Қ.Р Әнұраны ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Жол қауіпсіздігі (ролик)*** ***https://youtu.be/O6iGfEAkRzE?si=qEYtOjVIFNYJVpwG*** *Балаларға жол қауіпсіздігі ережелерін таныстыруды жалғастыру* **Тіл ұстарту жаттығулары.** **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттер. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. ра-ра-ра-ара ор-ор-ор-тор ро-ро-ро-рома ру-ру-ру-қару ар-ар-ар-қар ур-ур-ур-ура Р- дыбысын буында, сөзде қайталаймыз: Ра-ра-ра- қозыға жақсы қара. Ры-ры-ры- жинап алдым тары. Ар-ар-ар- далада қалың қар. Ыр-ыр-ыр- жаттап алдым жыр. Ра-ра-ра- Айжан шашыңды тара. Ыр-ыр-ыр- ырылдайды қасқыр. Ра-ра-ра- бал жинайды ара. Мір-мір-мір-қап- қара көмір. Тоқылдақ ағашты қалай тоқылдатады? Тр-тр-тр. Мысық қалай дыбыстайды?	Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** **Р. Тышқанбаевтың «Қыс» өлеңін оқу.** **(көркем әдебиет)** Педагог өлең оқи бастайды: Шыңнан сырғып түсті де, Келді етекке қыс, міне. Ақ қарлар ақ көбелек, Қонды үйлердің үстіне. Боран соғып бірде өкпек, Үйге айдады «кір» деп тек. Мұз көрпеге оранды, Сулар тоңып дірдектеп. Аулаға қар үйгізді, Бетті аязға сүйгізді. Тоңбасын деп теректер, Қырау ішік кигізді. Бояу беттеріндегі суреттерді бояу. Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)** *Шығармашылық іс-әрекет барысында балаларға күй*	**"Қыста қандай жануарлар ұйықтайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың қыстайтын аңдар арасынан ұйқыға бататындарды ажыратып, аңдардың қысқы тіршілігі жөніндегі білімдерін пысықтау. Шарты: аңдардың суреттеріне қарап арасынан қысқы ұйқыға бататындардың суреттерін бөліп алу. Таңдауларының себебін түсіндіру. **(қоршағанәлеммен таныстыру , тіл дамыту)** ***Ұлттық ойын*** ***Алақан соқпақ*** *Ойынға қатысушы балалар үйге немесе оңаша жерге жиналады да, дөңгелене отырады. Орталарынан бастаушы белгілейді. Оған сүлгі (орамал) беріледі. Бастаушы шеңбер ішін айнала жүріп біреуге – Алақанды тос!-дейді. Ол тосқан кезде бастаушы оның алақанына сүлгіні тигізіп -Сүлгі қайда?- деп сұрайды. Сонда ойыншы «анада» -деп бір баланың атын атайды.*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бала қауіпсіздігі-басты назарда»*** ***Тапсырмалар:*** *үйде орын алуы мүмкін қауіпті жағдайлар туралы түсініктерді бекіту, күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету; есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту; жәбірленушіге жанашырлықпен қарауға тәрбиелеу.* ***Материал:*** *үйде қауіпті жағдайда тұрған балалардың суреттері.* Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **(математика негіздері)**	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; *«Домбыра»* Ұлттық музыкалық аспаптардың түрлері, оның қызметі туралы түсінік беру; әртүрлі тәсілді қолдана отырып құрастыруға үйретуді жалғастыру; эстетикалық талғамдарын қалыптастыру; *асықтарды орналасуына қарай сәйкестендіру, тілін дамыту,* саусақтың ұсақ бұлшық етінің қозғалысын жетілдіру. Ұқыпты жұмыс істеуге, әдемілікке, еңбекті бағалауға тәрбиелеу. **(музыка, құрастыру)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *ҚЫСҚЫ ҚАУІПСІЗДІК* *Ережелері туралы әңгімелесу* ***«Ақшаларды жинаймыз»*** *Балаға ұсақ монеталарды жинап, банкаларға (қораптарға) салуды тапсыру. Баламен бірге апта ішінде жинаған ақшасын санау. Осы сомаға не сатып алуға болатынын айту. Балаға еңбегі үшін төленген ақша туралы*

	Мр-мр-мр. Қарға қалай қарқылдайды? Қаррр-қаррр-қаррр.	*қойып беру, балалар күйді тыңдай отырып іс-әрекеттер жасайды.*	*Аты аталған ойыншы орнынан тұрып алақанын тосады. Бастаушы-сүлгі қайда?- деп атын айтады. Ойын осы ретпен жалғаса береді. Жақсы өлең айтып ән салғандар ұпай жинайды.* **(қарым-қатынас іс-әрекеті,)**		*және оларға құрметпен қарау керек екені туралы әңгімелеу.* ***(қаржылық сауаттылық)***
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (гимнастикалық таяқшалармен)** Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Мәдени-гигеналық дағдылар.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші:* • *«Кранды жапсақ – тамшы сақталады»,* • *«Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың.				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Математикалық ойын «Геометриялық фигуралар»** Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	**«Көңіл - күйдің кездесуі»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, өзгенің көңіл-күйін түсінуге тәрбиелеу. Педагог эмоциялар бейнеленген карточкалардың екі тобын (пиктограммалар) орналастырады және балалардан әртүрлі эмоциялар қалай кездесетінін, жағымды және жағымсыз эмоцияларды елестетуді сұрайды. Тәрбиеші «жағымды» эмоцияны, ал бала «жағымсыз» эмоцияны көрсетеді, содан кейін карточкалардың орнын ауыстырады. Эмоцияларды қалай татуластыруға болатындығы туралы талқылайды. **(адалдық әліппесі)**	«Табиғатпен үндестік» Шөліркемей гүл тұрсын! Жерім жайнап құлпырсын! Нұрын сыйлап біздерге Көкте мәңгі гүл тұрсын! Нұр сыйлаған күн ыстық Ыстық бізге кең өлке Ыстық бізге тыныштық! Шеңбер құрып, барлығы бірге қайталайды. **(тіл дамыту)**	**«Тек жақсы қасиеттерді ата»** Педагог қолына доп алып, балалардың алдына тұрады да, олардың әрқайсысына допты лақтырады. Балалар допты кез-келген «жақсы қасиет» (адалдық, мейірімділік, ұқыптылық) айтылған кезде ғана ұстап алуы тиіс. Бұл жағдайда олар педагогке қарай қадам жасайды. Егер балалар байқаусызда «жаман қасиет» (сараңдық, ашуланшақтық) айтылғанда допты ұстап алса, олар артқа бір қадам шегінеді. Педагогке бірінші жеткен бала жеңімпаз болады. **(адалдық әліппесі)**	**«Мозаика».** Мақсат-міндеттер: балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы: Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның мозаика деп аталатынын, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсінің үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері, құрастыру, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Допты екі қолымен лақтыру". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүру және жүгіруге дағдыландыру; педагогтің белгі беруі бойынша 1,5 мин қалыпты жағдайда жүгіруге үйрету **Көркем әдебиет** "Бақша ағаштары". Мақсат-міндеттер: балаларды "Бақша ағаштары" әңгімесімен таныстыра отырып, оларды көркем шығармашылыққа баулу; әңгімедегі ағаштардың қимылдары мен сөздерін қайталап айтуға жаттықтыру.	**Музыка** "Мысығым". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру **Қазақ тілі** "Қыстайтын құстар. Көп, аз, тең." Балалардың ұғымындағы қыстайтын құстар туралы түсініктерін кеңейту, адам құстарға қалай қамқорлық жасай алатынын түсіндіру, құстардың дыбыстарын	**Дене тәрбиесі** "Доппен жаттығулар түрлері". Мақсат-міндеттер: балаларды табанның ішкі жағымен жүруге; тізені жоғары көтеріп жүгіруге; көлбеу орындықта төрттағандап еңбектеуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Мысығым менің мысығым". *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* мысықтың суретін геометриялық фигуралар арқылы салу, дене бөліктерін ретімен сызу жолдарын үйрету, сурет салуға деген қызығушылықтарын арттыру *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*ермексаздан мысық мүсінін жасау дағдыларын	**Музыка** "Мысықтың жасырған құпиялары". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Террариумдағы тасбақа". Мақсат-міндеттер: балалардың тасбақаның тіршілігі мен оған күтім жасау туралы білімдерін қалыптастыру; тасбақаның құрлықтағы әрекеттері жайлы	**Дене тәрбиесі** "Доппен ойындар". Мақсат-міндеттер: балаларды сапқа тұру, сап құрылымын өзгертіп қайта тұруға; допты екі қолымен басынан асыра лақтыруға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Тасбақа". *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды үлкен және кішкентай тасбақалардың бейнелерін, дөңгелек пен сопақша, үшбұрыш пішінді трафареттерді бастырып салу техникасына үйрету; балықтардың бейнелерін қағаз бетіне үйлесімділікте орналастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*

	Ұйымдастырылған іс-әрекет бойынша шығармашылық жұмыс. «Орманшы атайдың үйі» балалар өз қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша ормандағы орманшы атайдың ағаштан салынған үйін, ағаштардың суретін салуға қызығушылықтарын арттыру. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден үйдің бейнесін құрастыру және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру, олардан үй бейнесін құрастыру ***«Күй күмбірі»*** *Шығармашылық іс-әрекет барысында балаларға күй қойып беру, балалар күйді тыңдай отырып іс-әрекеттер жасайды.* ***Күй «Ақ жауын»***	білдіретін сөздердің ерекшеліктері туралы түсінік беру; түбірлес сөздер туралы білімдерін мысал келтіру арқылы қалыптастыру (қыс - қыстау - қыстайтын); заттардың санын анықтайтын «артық» ,«кем», «тең» түсініктерін бекіту. **(математика негіздері)** Балаларға қыстайтын құстарды ажыратып, дұрыс атауға үйрету, құстардың дыбыстауын айқындайтын (шіп-шіп, шыр-шыр, шырылдайды) сөздері арқылы артикуляциялық аппараттарын дамыту; заттар тобының санын анықтау ұғымдарын білдіретін «артық» ,«кем», «тең» сөздерін дыбыстауға жаттықтыру; еске сақтау, ойлау қабілеттерін, қатынастық дағдыларын дамыту. Қыстайтын құстарға қамқор болуға, мейірімділікке, байқампаздыққа тәрбиелеу . **Музыкалық аспаптармен ойындар.** Мақсат-міндеттер. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші	дөңгелек жасау, оны жалпайту, «шұжық тәрізді» созу әдістерін үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*айқын түстерді қолдану; Балалардың көз мөлшерін,ырғақ пен түсті сезіне білулерін дамыту; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету; **Ө. Байділдаев «Мысығым» әні.(әні: Ө. Байділдаев) (музыка)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *ҚЫСҚЫ ҚАУІПСІЗДІК* *Ережелері туралы әңгімелесу*	түсініктерін (сыртқы түрі, үй жағдайындағы тіршілік ету ортасы, мекені, азығы) кеңейту. ***«Ауамен тәжірибе» (экологиялық мәдениет дағдылар)*** *Ауа түссіз, мөлдір.Ауаны әр түрлі тәжірибемен тексеруге болады екен.Сол үшін сиқырлы қалташа бізге тапсырмалар дайындап қойыпты, орындасақ күшті сыйлық беремін дейді. Тәжірибе жасау үшін біз зертхаға баруымыз керек.Зертханаға бару үшін мына бас киімдерді киіп аламыз.* ***1-тәжірибе:*** *Адамдарда ауа барма? Қалай ойлайсындар? Білу үшін мына тәжірибені өткіземіз. Балалар, стаканның ішінде не бар? Су. Мына таяқшаларды алып үрлейміз. Не болып жатыр? Көпіршік шығып жатыр. Бұл көпіршіктер қайдан шықты ? Бізден. Қалай? Ауаны жұтып таяқшаға үрледік Демек адамдарда ауа бар! Біз ауамен дем аламыз. Ал сендер дұрыс дем алып білесіңдерме? Көрсетейік: Дұрыс дем алу үшін, мыналарды білу керек: Мұрынмен дем алып тұрып иығымызды көтермейміз. , ішіміз жұмыс істеу керек.* ***2- тәжірбие:*** *Ауамен сурет салуға да болады екен. Гуашты құйып, ортасына қатты үрлейміз. Бұл суретті тағы толықтырамыз. Парағымыз кепкесін. Алақанымызға үйрлейік . Не пайда болды? Жел.*	тасбақаны тұтас қызғылт сары түсті ермексаздан мүсіндеуге үйрету; мүсіндеудің созу, шымшу, есу әдістерін пайдалану. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден тасбақаның пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру **Музыкалық аспаптармен ойындар.** Мақсат-міндеттер. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).

		бөлігінде қимылдарды өзгерту. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).		***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар* *Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар* *Үп-үлкен боп өседі.* ***3- тәжірбие:*** *Не жеңіл ? Ауа жеңіл ма әлде ауыр ма қалай ойлайсыңдар ? Тексеріп көрейік. Банканың ішінде ауа барма? Қане тексеріп көрейік! Егер банканы тіп-тіке ұстасақ су кірмейді, ал егер қисайтып ұсатасақ судан көпіршіктер шығады. Не болды? Су ауаны қуып шығып , ауаның орнын тартып алды. Су ауадан ауыр. Ауаны шығарып жібереді.*	
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары)**				
Серуен	**Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды күнде қар жеңіл болады, олар ауада би билегендей, жылырақ күнде қар ауырлау тартады, қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады. Тапсырма: «Қыс» тақырыбына символдар арқылы суреттер салуды ұсыну. *Көркем сөз:* Тазалашы мұз болған, Есік алды тайғанақ жата берсін. Біз оған теуіп жүрміз сырғанақ, Шыға беріп жалтақтай. **Қимылды ойын: «Аңшы мен қояндар». (дене тәрбиесі)**	**Қырауды бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті, біздің буымыз суықтан қырауға айналды, сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнектің шынысына, ағаштың бұтақтарына, басқа заттарға қатып, қырауға айналған. Қырау әдетте күннің ашық кезінде пайда болады. *Көркем сөз.* Тазартып бар кір шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет салып тастады. **Қимылды ойын. «Ақ қоян». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: қимылды жаттығуларды жасауды үйрету,	**Мұз сүңгісін бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларға мұздың қасиеті туралы мол түсінік беру. Байқағыштық қасиетті қалыптастырып, іске баға беріп, қорытынды жасай білуге үйрету. Тапсырма: «Мұз» тақырыбына сурет салу. Сұрақтар: 1) Мұз қандай болады? 2) Оның пішіні қандай? Сәбіз сияқты. 3) Мұз қалай пайда болады? 4) Күнгей жақта ма, әлде терістік жақта ма? 5) Олар қайдан пайда болады? 6) Осыдан қандай қорытынды жасауға болады? *Көркем сөз.* Көл бетінде жатыр айдын –	**Терезедегі өрнектерді бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларға құбылысты түсіндіру. Олардың ойын толықтыру. Терезедегі өрнектерді бақылау. Тапсырма: трафареттің көмегімен «Аяз атаның терезеге салған көңілді суреттері» атты ұжымдық жұмыс жасау. *Көркем сөз.* Бір топ бала сырғанап, Барады әне жарысып. Қалды артта қыр қалып. **Қимылды ойын. «Айлакер түлкі». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: жан-жаққа шашырап жүгіруге жаттығу. **Еңбек:** қардан бекініс жасауды үйрету. Мақсат-міндеттер: күрекпен қарды ойып, үй салуды, бекет	**Желді бақылау.** *(экологиялық мәдениет дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)* Мақсат-міндеттер: желдің бағытын анықтау. Сұрақтар: 1. Желдің бағытын, күшін қалай біліп, анықтауға болады? - үй мұржаларынан шыққан түтінінен - қағаздың ұзыншалау кішкентай кескінділерінен т.б. жорамалдарынан анықтап білуге болады. 2. Қыста жел қандай болады? *Көркем сөз.* Қыстағы қар, жаздағы жаңбыр – жерге жауған нұр. **Қимылды ойын. «Әткеншек». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: алғашқыда асықпай, сонан соң тез айналып жүгіру. **Еңбек:** алаңды көркейту үшін түрлі-түсті мұз кесінділерін

	Мақсат-міндеттер: жылжымалы лақтырған нысанға затты тигізу, жүгіруге өрмелеп шығуға жаттықтыру. **Еңбек:** тәрбиеші жұмысты әркімге бөліп беруге көмектеседі. Бірі қарды жинаса, енді бірі оны тасиды, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Мақсат-міндеттер: жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру. **Жеке жұмыс. (көркем әдебиет)** «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастыру. Жұмбақ. Құм сияқты ұсақ болғанымен, жер бетін жауып үлгереді. (қар) **Еркін ойындар.** Төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	тапқырлық таныта білу. **Еңбек:** бір-біріне кедергі жасамай, жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** тәжірибе жасау: мұз, бу, су (заттың бір түрден басқа түрге айналуы). Жорамал. Ағашқа қырау түссе, аяз болады. Тұман болса, күн жылынады. Егерде түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды. Жұмбақ. Қанат сияқты ақ, Ұлпа боп жерде жатады **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.	мұзойнақ, Қыстың өзі жасағандай бізді ойнап, Шаңғы теуіп жарысамыз желменен, Күнде осында қызықтаймыз біз ойнап. Мұзафар Әлімбаев. **Қимылды ойын: «Қоянның үйшігі». (дене тәрбиесі)**Үйсіз қалған қоян. Ертегіні сахналап отырып, қимылды ойынды ойнату. Мақсат-міндеттер: ойынның тәртібін сақтай отырып, секіріп алға жүгіру. **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.	тұрғызуды үйрету. **Жеке жұмыс:** қар атжалына секіріп шығу және одан жерге түсуге үйрету. **Жорамал:** қыс аязды болса, жаз ыстық болады. Жұмбақ. Отта жанбайды Суда батпайды. (Мұз) **Еркін ойындар.** Төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	дайындап қою. Мақсат-міндеттер: суды қатырып, мұз қалпына келтіру, заттың алғашқы күйінен екінші күйге көшіру. **Жеке жұмыс:** екі аяқпен бірдей басып қарлы жолмен секіру. **Жорамал:** қарғалар мен шауқарғалар ағаштың төменгі бұтақтарына отырса, күн желді болады. **Еркін ойындар.** Шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	**Мәдени-гигеналық дағдылар.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Шолпан Оразбаева "Су". Тазалықта досыңдай Су дегенім осындай. Таза жүрсек әрдайым, Жақсы болар жағдайың. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Үш дос» ертегісн оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Велосипед жаттығуы. Аяқ-қолды жоғары көтеріп, кезек-кезек аяқпен сермеу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау.				

	(дене тәрбиесі)					
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** "Ауыл мен қала туралы әңгімелеу. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-л] дыбысы." Мақсат-міндеттер: балаларды үнді дауыссыз [Л] дыбысымен таныстыру; сөздердің құрамында дыбыстың болуын түсіндіру; "ауыл" мен "қала" ұғымдарын тиянақтау. **«Банк» сюжетті-дидактикалық ойын** **Мақсаты:** банк жұмысымен таныстыру, банкте жұмыс істейтін қызметкерлер және банкте жүргізілетін операциялар туралы әңгімелеуге үйрету**.** **Материал:** ойыншық ақша: монеталар мен банкноттар. Ойынға арналған құрал-жабдықтар. Барысы: тәрбиеші балаларға банктегі жағдаятты ойнауды ұсынады. Балалар рөлдерге бөлінеді. Банк қызметкерлері өз орындарына отырады. Қалған балалар-клиенттер болады. Банкте кеңесшілер бар, олар әрбір клиентке карталар дайындайды, валюталар береді немесе оларды ауыстырады. Сондай-ақ банкте банкомат бар. Банкоматтан келушілер жинақ картасы арқылы ақша алады. Картаны арнайы терезеге қойып, пинкодты тереді, белгілі бір функцияларды орындайды (қолма-қол ақшаны алу), содан кейін картаны және терезедегі ақшаны алады. Сондай-ақ, банкте басқарушы бар. Банк басқарушысы	**Шығармашылық іс-әрекет,** қоршаған әлем тақырыбында **сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру** . Мақсат-міндеттер. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). **(сурет салу)** Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу**.(жапсыру)** Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(мүсіндеу)** Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және	**Математика негіздері** "Түрлі пішінді балықтар". Мақсат-міндеттер: балаларға салыстыру эквиваленті туралы түсінік беру; бірыңғай және әрқалай жатқан заттар топтарының теңдігі туралы білім беру. ***«Ақшаларды жинаймыз»*** *Балаға ұсақ монеталарды жинап, банкаларға (қораптарға) салуды тапсыру. Баламен бірге апта ішінде жинаған ақшасын санау. Осы сомаға не сатып алуға болатынын айту. Балаға еңбегі үшін төленген ақша туралы және оларға құрметпен қарау керек екені туралы әңгімелеу.* ***(қаржылық сауаттылық)*** **Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта" (қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып,	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Тапсырмаларды орындаймыз** Балаларды 5-ке дейін тура және кері санау; сан мен цифрларды сәйкестендіру дағдыларын жетілдіру; тәуліктің қарама-қарсы бөліктерін анықтау және тану дағдыларын дамыту; танымдық қабілеттерін арттыру; **Шығармашылық іс-әрекет** "Тиін жаңғақ кеміріп отыр". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Мүсіндеу іс-әрекеті* бойынша тиінді құрама амалдармен мүсіндеуді үйрету; аңның сыртқы түрінің сипаттық белгілерін көрсетуді үйрету. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* аңдардың негізгі бөлшектерін сопақшалар мен дөңгелек пішіндерінде пропорциялық үйлесімділікте салу техникасын жетілдіру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне тиінді құрастыруға үйрету **Балаларды ұлттық ойын ойнату арқылы сергіту**	**Сюжетті-рөлдік ойын: «Хайуанаттар бағы» + қаржылық сауаттылық** Мақсат-міндеттер: • Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) туралы түсініктерін бекіту. • Хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл атқаратынын анықтау. • Еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. • *Қаржылық сауаттылықты дамыту:* билетті сатып алу, ақша жұмсау арқылы қызметке баға беру, қарапайым ақша мен қызмет арасындағы байланысты көрсету. Құралдар: • Ветеринар, орнитолог, зоолог рөлдеріне арналған киім үлгілері мен құралдар • Ойыншық аңдар мен құстар • Белгіленген орындар («қойма», «зоо-клеткалар») • Билеттер немесе токендер (ойыншық ақша) • Суреттер, бейнероликтер (қорғауға алынған аңдар туралы) Ойын барысы 1. Ұйымдастыру • Тәрбиеші балалармен бірге хайуанаттар бағының суреттерін қарайды, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. • Ветеринар, орнитолог, зоолог сияқты мамандардың қызметінің маңыздылығын түсіндіреді. • Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: — Көрермендер немесе балалардың бір бөлігі

	қызметкерлерге міндеттерін ескертеді. Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдайды, оларды жұмыс істеуге ынталандырады. Ойын барысында әртүрлі жағдяттар ойналады. ***(қаржылық сауаттылық)*** ***"Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.*** ***(дене тәрбиесі)*** *Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру.* *Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі.* *Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі.* *Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді).* *Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.* *Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.* *Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді.* *Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе	қырларын біріктіру, желімдеу **(құрастыру)** **Балаларды ұлттық ойын ойнату арқылы сергіту** ***Ұлттық ойын «Шертпек»*** *Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ* **«Үй жануарлары мен төлдері».** Мақсат-міндеттер: балаларды үй жануарларымен таныстыру, төлдерін айыра білуге үйрету. Ойынның шарты: үй жануарларының төлдерін айыра білу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады.	***Ұлттық ойын «Қарамырза»*** *Ойын мақсаты: сандардың реттілігін тез жаттауға ықпал етеді.* *Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға бірден «Ойнаймыз» дейді. Барлығы «Ойнаймыз» деп дабырласып отырып, қатарлас отырған бірі екіншісіне «Ассалаумағалейкум, қарамырза»— деп қалады. Сәлем алушы байқамай «Уағалайкуммуссәләм»,— дейді. Ал ойын тәртібі бойынша «Уағалайкуммуссәләм, бірінші қарамырза»—деп жауап беруі керек. Олай демеген әлгі бала жазаланады да, айып тартады.* *Осылай шатастыру үшін қатар отырғандар бірін-бірі аңдиды.* *Әр амандасу сайын қарамырзалардың саны екінші, үшінші, төртінші т. б. болып көбейе береді, ал жауап берушілер санынан жаңылмаулары керек.* *Сөйтіп, аздан соң ойыншылар дұрыс жауап бергендері — «Тазалар» деп, дұрыс жуап бермегендері— «Қаралар» болып екі топқа бөлінеді. Содан «Тазалар» «келісіп», «Қараларға» жаза белгілейді. «Қаралар» өнерлерін көрсетіп, жазасын орындаған соң, ойын қайта басталады да, одан әрі жалғаса береді.*	хайуанаттар бағына «кіріс билетін» алады, осылайша қызмет пен ақша арасындағы байланыс таныстырылады. 2. Рөлдерді таңдау • Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын мамандардың рөлін таңдайды: ветеринар дәрігері, орнитолог, зоолог. • Кейіпкерлер өздеріне керек киім мен құралдарды алады, орындарына барады. 3. Науқастарды қарау (ойыншық жануарлар мен құстар) • Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстар алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. • Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, қажет кезде «медицина көмек» көрсетеді немесе «қоршаған ортаны түзету» арқылы әрекет жасайды. Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: • Хайуанаттар бағының әр қызметі «билеттермен» бағаланады. • Мысалы: ветеринар диагноз қояды → ақша алады; орнитолог құстарға қарау жүргізеді → билетті алады. • Балалар қызмет пен баға арасындағы байланысты тәжірибелейді. 4.Қорытынды • Тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасайды: • Сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну. • Тірі табиғат заңдылығын бұзбау. • Қамқорлық таныту және жануарлар үшін қолайлы жағдай туғызу. • Ақшаны қызмет үшін дұрыс жұмсау арқылы қаржылық сауаттылықты көрсету. Күтілетін нәтиже: • Балалар

	алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.				хайуанаттар бағы мен мамандардың қызметін түсінеді. • Еңбексүйгіштік, төзімділік, сыпайылық, жануарларға қамқорлық қасиеттері дамиды. • Ақша мен қызмет арасындағы қарапайым байланыс көрініс **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, математика негіздері, қазақ тілі қаржылық сауаттылық)** ***Ұлттық ойын "Бес тас"*** *«Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады. Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады. Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар.*
Балалармен жеке жұмыс	**«[р] дыбысын ұстап ал» ойыны. (тіл дамыту, қазақ тілі)** Мақсат-міндеттер. Дауысты,	**Математикалық ойын «Геометриялық фигуралар»** Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды	Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға	**«Не артық?» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балалардың логикалық ойын дамыту.	Баламен еркін таңдаған кез келген ертегінің кейіпкерлері, мазмұны жайлы әңгімелесу. **(көркем әдебиет)**

	дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Балалардың дыбыстарды есту, ажырату қабілетін жетілдіру; шапшаңдыққа, мұқияттылыққа баулу. - Балалар, сендер [р] дыбысы бар буынды немесе сөзді байқасаңдар, қол шапалақтаңдар. Буындарда: та, па, ра, ро, пе ал, ар, со, ре, шу, су, ру, бақ, бар, бел, бір, сым, сыр, тек, тер, тал, тар, тыс, тыр, көл, көр. Сөздерде: кітап, парта, қалам, сызғыш, өшіргіш, дәптер, күнделік, қарындаш, алма, сарымсақ, робот, тақия. Арман, Марал, Құндыз, Арай, Қайрат, Қуат, Ажар.	(дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту **(қоршаған әлеммен таныстыру)**	Сиыр, ешкі, жылқы, аю. Жолбарыс, арыстан, сиыр, қасқыр. Бұзау, құлын, қозы, түлкі. Бүркіт, қарға, сауысқан, торғай.	
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші:* • *«Кранды жапсақ – тамшы сақталады»,* • *«Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».*				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналармен тренинг жүргізу. Тақырыбы: «Сіз қандай ата-анасыз?»	Балаға қандай жиһаз қауіпсіз екендігі туралы ата-аналармен әңгімелесу.	Баланы «таяқсыз» да тәрбиелеуге болады.	«Біздің қысқы демалысымыз» тақырыбында газет шығару.	Әңгімелесу. «Туған жерім тамаша».

Әдіскер: Қалдыбек Ж.

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**02.02-06.02.2026 ж.** *«Адал азамат»* *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЖАСАМПАЗДЫҚ ПЕН ЖАҢАШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Сәрсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: Жасампаздық - бәрімізге өнеге»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл-күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту. Ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру «Біздің қысқы демалысымыз» тақырыбында газет шығару. *Қауіпсіздік туралы ескертулер:Балалар қауіпсіздігі: химиялық заттар мен дәрілерді қол жетпейтін жерде сақтаңыз!* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа*	***"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім*	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы*	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді*	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша*

үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	*еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	*жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	*білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	*үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек іс-әрекеті)***	*біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек іс-әрекеті)***
	Қ.Р.Әнұраны **«Дүкенші».** Мақсат-міндеттер: балаларға мамандықтар туралы түсінік беру. Рольге бөліп ойнауға үйрету және оларды айыра білуге баулу.Қаржылық сауаттылық дағдыларын дамыту. Ойынның шарты: тәрбиеші дүкенші болып ойнайды. Балалар сатып алушы болады. Балаларға заттың түсін және қай жерде қолданылатынын білгізу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі, қаржылық сауаттылық)** **Артикуляциялық жаттығу** Мақсат-міндеттер. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу.	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Құрманғазы «Ақсақ киік» (музыка)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«От – дос па, жау ма?»*** *Мақсаты: Оттың қауіпті екенін түсіндіру.* *Әрекет: От суретін көрсетіп: “От – күйдіреді, абай бол!”* *1. Отпен ойнауға болмайды.* *2. Сіріңкені ұстама.* *3. Пеш пен шамға жақындама.* *4. Үлкендерге айтпай от жақпау. 5. Өрт болса — дереу үлкенге айт.* *Қимылды ойын:* *«Оттан қаш!» • Тәрбиеші «От!» дегенде балалар қауіпсіз жаққа жүгіреді. • «Қауіпсіз жер!» дегенде тоқтап, тізерлеп отырады. • Ойын 2–3 рет қайталанады.* ***Ұлттық ойын.*** ***Аударыспақ*** *«Аударыспақ» — өте көне*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Құрманғазы «Ақсақ киік» (музыка)** **Сюжеттік – рөлдік ойын «Тігінші»** Мақсаты: Балалардың тіл байлығын дамыту, сурет бойынша әңгімелей білуге дағдыландыру. Балалардың коммуникативті дағдыларын арттыру, бір - бірімен диалог арқылы сөйлесуге үйрету, есте сақтау қабілеттерін дамыту, өзіне сенімді болуға, үлкендердің еңбегін құрметтей білуге тәрбиелеу. Көрнекіліктер: Киімдер, бас киімдер, тігіншіге керек заттар(ине, метр, қайшы, жіп), іс машинасы, киім үлгілері, маталар. Сабақ барысы: Ұйымдастыру кезеңі. Өнерім қол ұшында, Боламын мен тігінші Тігіншінің ішінде, Бас бармақтай бірінші.	**«Көңіл - күйдің кездесуі»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, өзгенің көңіл-күйін түсінуге тәрбиелеу. Педагог эмоциялар бейнеленген карточкалардың екі тобын (пиктограммалар) орналастырады және балалардан әртүрлі эмоциялар қалай кездесетінін, жағымды және жағымсыз эмоцияларды елестетуді сұрайды. Тәрбиеші «жағымды» эмоцияны, ал бала «жағымсыз» эмоцияны көрсетеді, содан кейін карточкалардың орнын ауыстырады. Эмоцияларды қалай татуластыруға болатындығы туралы талқылайды. **(адалдық әліппесі)** **«Біз құрылысшымыз».** Балаларға құрылыс материалды ұсынамын, үлгі бойынша заттарды құрастыру. Құрастырылған заттардан көрме ұйымдастыру. **(құрастыру)** **«Мозаика».**	**«Дүкен» сюжеттік-рөлдік ойыны.** Мақсаты: Азық-түлік, көкөніс, кітап дүкені, әмбебап дүкендеріндегі ересектердің еңбегімен таныстыру. Ойынға деген қызығушылығын дамыту. Балалар арасында өзара жағымды қарым-қатынасын қалыптастыру. Балаларды дүкеншілердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Ойын материалы: Құрылыс материалдары, ойыншықтар, азық-түлік муляжы, қуыршақтар, қуыршақтарға арналған киімдер, киім ілгіштер, айна, касса, сөре, қолдан жасалған кітапшалар, әмиандар. Ойын барысы: «Дүкен» ойынына дайындық барысында тәрбиеші түрлі себептермен дүкенге бару қажеттігін хабарлайды. Мәселен, бір баланың туған күніне сыйлық алу үшін, не болмаса жәй дүкеннен қандай да бір тауар алу қажет болады. Осындай жағдайларда балалар дүкенге қандай да бір қажеттілікпен баратынын түсінуі тиіс. Тәрбиеші балаларға: «Бүгін Санаттың туған күні. Санат 1 жасқа өсті, ол енді 5 жаста. Біз

	өс-өс-өс Жігіт болып өс. Ұстаның құралы төс. қа-қа-қа Менде үлкен сақа. **(қазақ тілі, тіл дамыту)**	*дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір- біріне қарама-қарсы отырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады.* ***(дене тәрбиесі, қазақ тілі)***	Ойын: «Дұрысын тап» Мақсаты: Мамандықтарға байланысты киім үлгілерін бір - біріне үйлестіру. Тәрбиеші: Балалар әр мамандық иелері өздеріне сай киім киеді. Дәрігерлер ақ қалпақ пен халат кисе, ал құрылысшылар каска мен үстеріне арнайы халат киеді. Суреттегі киім үлгісі кімге лайықты екенін табыңдар. Балалар өздері ойлап, белгілей бастайды, сызады. Тәрбиеші: Балалар аспазшы не киеді? Шаштараз не киеді? Балалар белгілеп береді. - Ендеше, сендер түсінген боларсыңдар. Бұл - ойынды біз не үшін ойнағанымызды түсіндіріңдер. Бүгін біз қандай ойын ойнайтынымызды білдіңдер. Ойын «Тігінші» Тәрбиеші: Балалар тігіншілер не істейді? (киім тігеді) Бірінші киім тігу үшін киініп алуымыз керек. Балалар рөлдерді өздері бөліп алады. Бірі тігінші, бірі киім өлшеуші, бірі үтіктеуші болып бөлінеді. Айсара өзінің көйлегін қысқартып беруін сұрайды. Диляра қайшысын алып қиып, тігіп береді. Ал Сәния болса көйлекті үтіктеп береді. Келесі бала шалбар әкеледі. Одан қуыршаққа желетке тігеді. Ұшы жоқ қайшы болуы керек. Ойынды балалар өз қиялдары мен қалаулары бойынша әрі қарай жалғастырады. Бір - бірімен рөлдерді бөлісіп, ұйымшылдықпен ойнайды. Тәрбиеші әр уақытта балаларға көмек көрсетуі тиіс.	Мақсат-міндеттер: балаларға әртурлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбесүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы: тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, бұл-мозаика деп аталатынын, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсі үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері, тіл дамыту)** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Құрманғазы «Ақсақ киік» (музыка)**	дүкенге барып, оған сыйлық сатып алайық» немесе «8 Наурыз мерекесі таяп қалды, жалаушалар жасап, бөлмені безендіру қажет. Бірақ бізде қағаз жоқ. Біз дүкенге барып түрлі-түсті қағаз сатып аламыз да, одан жалаушалар жасаймыз. Содан соң бөлмені жалаушалармен безендіреміз, біздің тобымыз өте әдемі болады»- дейді. Дүкенге саяхатқа аттана отырып, тәрбиеші балалардың тағы да қайда және не үшін бара жатырғандарын еске түсіреді («Біз дүкенге Санатқа сыйлық алуға бара жатырмыз» немесе «Біз дүкенге қағаз сатып алуға барамыз»). Дүкенге саяхат жасағанда ондағы сөрелерді, тауарларды көрсетіп, осының бәрі дүкенге тән бұйымдар екенін түсіндіру қажет. Балалар дүкеннен қажет деген тауарларын таңдайды, кейде сипаттайды және сатып алады. Дүкендегі қарым-қатынасты балалардың өздері атқарғаны дұрыс. Тәрбиеші бір балаға дүкеншіден өзіне қажет тауар бар ма, әлде жоқ па, егер бар болса қанша тұратынын сұрауға тапсырма береді. Енді біріне тауарды таңдап алып, *кассадан төлем жасауды ұсынады. Ал үшінші балаға дүкеншіден тауар алуды тапсырады. Бұл жағдайда балалар ересектермен қарым-қатынас жасайды, еңбек әрекетін орындайды, сатып алушы не тұтынушы ретінде ойынға қатысады.* Осы орайда балалар ересектердің қызметіне араласа отырып, оның мәнін, мақсатын, оны орындау тәсілдерін айқындайды.19:16 **(қоршаған әлеммен таныстыру,**

			«Сән үлгісі»ойыны Балалар «сән үлгісі» ойынын ойнау арқылы өз киімдерін, қуыршақтарының киімдерін көрсетеді. Өз қалаулары бойынша киімдерін киіп, жүріп өтіп, үлгілерді көрсетеді. Бағаны балалар өздері береді. Кімнің қуыршағының киімі ұнайды? Неге ұнайды? Ойынды балалар әрі қарай жалғастырды. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)**		**тіл дамыту, қаржылық сауаттылық)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Қауіпсіздік ережелері*** *https://youtu.be/oCPp_7Rbrao?si=z3cEanVYIC1zAiK1* *Томпи каналы балаларға арналған жолда, көшеде, үйдегі қауіпсіздік ережелерін ұсынады. Балаларға арналған қауіпсіздік ережелері*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (гимнастикалық таяқшалармен)** Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. 1-2-алға иілу, еденге қолды тигізу; 3-4- бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқша еденде жатады. 1-оң аяқпен таяқшаны аттап, алға бір адым жасау; 2-сол аяқты оның қасына алып келу; 3-оң аяқпен таяқшаны аттап, артқа бір адым жасау; 4-сол аяқпен артқа бір адым жасау. Бастапқы қалып: тізерлеп тұру, таяқшаның екі шетінен ұстап, жауырынға қойып тұру. 1- таяқшаны жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-түзу тұрып, таяқшаны жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Дәл солай сол жақпен орындалады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың.				

	«Үнемді тұтыну» *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***Кранды жабу ойыны*** *Мақсаты: Су ресурстарын үнемдеуге үйрету. Материалдар: Кран макеті немесе сурет. Ойын барысы: Балалар кранды дұрыс жабуды үйренеді. Үйретін дағды: Жауапкершілік, қоршаған ортаны қорғау.* *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Алуан-алуан кәсіп" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Мамандықтар туралы тақпақтар жаттау. Құрылысшы Қолда темір қалағым, Саздан сарай қаладым. Алматыдан аумайтын Әсем қала саламын. Ш.Садыханов **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Мамандықтардың құралдары суретіне қарап әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Мамандықтарға байланысты дидактикалық ойындар ойнау. **(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру, математика негіздері)**	Менің арманымдағы мамандығым. **(тіл дамыту, қазақ тілі, қоршаған әлеммен таныстыру**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Доғадан өрмелеу". Мақсат-міндеттер: бір орыннан (қашықтығы 50 см) ұзындыққа секіру (8-10 рет); 6 м қашықтыққа дейін допты жерге ұрып, жүру (2-3 рет) және топпен қолын жерге тигізбей доғадан (биіктігі 40 см) өрмелеп (2-3 рет) өтуге жаттықтыру. **Музыкалық-ырғақты сөздік жаттығу.** **(музыка)** **«Үлкен», «орташа», «кішкентай» туралы ән.** Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегідегі заттың көлемін анықтайтын үш сөзді дыбыстап айтуға жаттықтыру **Математикалық ойын «Геометриялық фигуралар»** Мақсат-міндеттер: Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге	**Музыка** "Көңілді арбакеш". Мақсат-міндеттер: балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру **Қазақ тілі** "Жиһаз. Балықты бақылау". Жиһаз түрлері мен қолданысы, адам өміріндегі орны туралы түсініктерін нақтылау; "жайлылық" сөзінің мағынасын түсіндіру; әңгімені зейін қойып тыңдауды, мәтіннен таныс сөздерді тауып айтуды үйрету айналасындағы заттарға деген қызығушылықтарын арттыру; көру мен тәжірибені қортындылау арқылы заттарды сәйкестендіру мен жіктеу барысында (киімдер мен	**Дене тәрбиесі** "Жұптасып шынығайық". Мақсат-міндеттер: балаларды бір орында тұрып оңға, солға бұрылып секіруге үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Мамандықтың бәрі жақсы". Мақсат-міндеттер: балаларды мамандықтар маңызымен таныстыра отырып, оларды ажыратып, атай білуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Аспазшының заттары» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Мақсат-міндеттер: аспазшы туралы түсініктерін кеңейту. *Сурет салу іс-әрекеті* ақ қағаз бетіне бастырылып шығарылған суретті бояу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*.ермексаздың бөлшектерін домалату, созу, есу, жалпайту, жіңішкерту	**Музыка** "Көңілді арбакеш". Мақсат-міндеттер: балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру. **Кім болғың келеді: Дәрігер** https://youtu.be/tJ0euQci18A?si=cLxfnd5vMnjdHuII **Көркем әдебиет** "Мен дәрігер боламын". Мақсат-міндеттер: балаларды "Мен дәрігер боламын" өлеңімен таныстыра отырып, оларды көркем шығармашылыққа баулу және жатқа айтқызу; сахналау арқылы дәрігердің қимылдары мен сөздерін айтуға жаттықтыру.	**Дене тәрбиесі** "Мықтылар жарысы". Мақсат-міндеттер: балаларды аяқты бірге қойып секіру; допты бір қолымен кедергі арқылы лақтыруға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Қойшы атаның қошақандары» **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* балалардың қылқаламмен қошақан бейнесін салуға үйрету; қошақанды салу барысында дене бөлшектерін үйлесімділікте салу техникасына машықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қошақанның сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, пропорциясын сақтап, құрылымдық тәсілмен бөлшектерді біріктіру арқылы қошақанды мүсіндеуді үйрету және қысу, тарту, басу әдістерін қолдану дағдыларын дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар,

	үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*	ыдыстар) логикалық шешім табуға үйрету. **Үстел басында зерттеу жаттығуы**. **(математика негіздері)** «Геометриялық денелер». денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу	әдістерін пайдалана отырып аспазшыны мүсіндеуге үйрету; адамның пішінін мүсіндеу үшін созу, жалпақтау, шымшып алу тәсілдерін пайдалана отырып, жұмыстың тұрақтылығын тексеруге дағдыландыру; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*қағаздан құрастыру дағдыларын қалыптастыру.	**«Тек жақсы қасиеттерді ата»** *Педагог қолына доп алып, балалардың алдына тұрады да, олардың әрқайсысына допты лақтырады. Балалар допты кез-келген «жақсы қасиет» (адалдық, мейірімділік, ұқыптылық) айтылған кезде ғана ұстап алуы тиіс. Бұл жағдайда олар педагогке қарай қадам жасайды. Егер балалар байқаусызда «жаман қасиет» (сараңдық, ашуланшақтық) айтылғанда допты ұстап алса, олар артқа бір қадам шегінеді. Педагогке бірінші жеткен бала жеңімпаз болады.* **(адалдық әліппесі)**	пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*қағаздан құрастыру дағдыларын қалыптастыру. **Үстел басында зерттеу жаттығуы**. **(математика негіздері)** «Геометриялық денелер». денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Алаңдағы ағаштарды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Мақсат-міндеттер: балалардың ағаштарды қыс кезінде қалпын анықтап, білімін толықтыру. Тапсырма: «Таңғажайып ағаштарды безендіреміз» тақырыбына сурет салу. Ағаштарды сыртқы түсінен, түрінен, бұтақтарынан қалай орналасуынан танып, айыруға үйрету. Балаларды табиғатқа қамқоршы болуына тәрбиелеу.	**Қар жинайтын машинаның жұмысын бақылау.** (*экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: адам еңбегін жеңілдететін машинамен таныстыруды жалғастырып, қоршаған орта білімдерін толықтыру. Тапсырма. «Ауланы тазалаушының еңбегін қалай жеңілдетсем» деген тақырыпқа шағын әңгіме	**Саябаққа саяхат.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: қыстың (нышаны) белгілері туралы балалардың білімін анықтап, толықтыра түсу. Балалардың сөз құрамында: қыс, қар, мұз, аяз, қар қырш-қырш еттеді, жалтырайды, жылтылдайды басқа қысқа байланысты сөздер қолдану. Балаларды табиғаттың қамқоршысы, жанашыры етіп тәрбиелеу. Тапсырма: «Қыс мезгілінің	**Күн көзін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: күннің көзін қыс мезгілімен (қыстың басы, ортасы, аяғы) байланыстырып, балаларға барынша мол түсінік беру. Күн қысқарады. 22 желтоқсан ең қысқа күн болып есептеледі. Күндіз күн ұясынан көтеріледі, кешке ұясына батады. Күн қысқа әрі суық. Көлеңке ұзарды. *Көркем сөз.* Батар күннің атар таңы бар.	**Ауа райының жайсыз жағдайын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларға ауа райының жағдайын бақылату. Қатты желге назар аудару. Қатты жел әсіресе ақпан айында жиі болады, ұйтқыған боран мен бұрқасын борандар бір жерден бір жерге жөңкіліп жүреді. *Көркем сөз.* Қыстың кенже баласы ақпанбысың, Аспан астын ораған ақ

	Сұрақтар. 1. Жапырақсыз ағаштарды қалай атаймыз? 2. Жапырақтар неге күзде түсіп қалады? 3. Ағаштар бір-біріне немен ұқсас? 4. Олардың айырмашылығы қандай? Дидактикалық ойын: «Сөзбен суреттеп айт» ағаштың түрін таны. **Қимылды ойын: «Ордағы қасқыр». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: секіруге, затты лақтыруға жаттықтыру. **Еңбек:** ағаштардың түбін қармен жабу. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: ағаштың түбін аяздан қардың қорғайтынын балаларға түсіндіру. Балаларды табиғатқа қамқоршы болуына тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:** шаңғымен жаттығулар жасау. Екі аяқпен кезек-кезек оңға, солға қозғау. **(дене тәрбиесі)**	құрастыру. Сұрақтар. 1. Бұл машинаның аты қалай? 2. Ол не істейді? 3. Ол қарды қалай жинайды? 4. Балалар сендер адам еңбегін жеңілдететін тағы қандай машиналарды білесіңдер? *Көркем сөз.* Кәне, кімнің бойы ұзын, Паровозы ол пойыздың. Қатар-қатар тұратын Пойызды біз құрайық. **Қимылды ойын. «Аңшы мен коян». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: нысанаға затты лақтырып тигізу, жүгіру, өрмелеп жоғары шыға білу. **Еңбек:** гүлзарға,ыдысқа түрлі-түсті мұзды қатырып қою. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: балалардың эстетикалық танымдарын арттыру. Айналаны әсем етіп көріктендіру. **Жеке жұмыс:** шаңғы тебе білуге үйрету. Шаңғы жолымен сырғанап отырып жүру. **Жорамал.** Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.	қызығы» атты тақырыпта шағын әңгіме құрастыру, қыстың жағымды, жағымсыз құбылыстары туралы әңгімелеу. *Көркем сөз.* Ақ қар жауды, Енді аппақ жер өңі Қардан таулар Көлеңкесін көреді. **Қимылды ойын. «Біз көңілді баламыз». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, жүгірген баланы тез ұстап алуға жатықтыру. **Жеке жұмыс.** Жүгіріп келіп қарды алысқа лақтыруға жатықтыру. **(дене тәрбиесі)** Кім бәрінен алысқа лақтырса, сол жеңімпаз. Жұмбақтар. Қанаты жоқ ұшады, Аяғы жоқ желеді, Аузы жоқ ұлиды. (боран) Мәтел. Қыстағы қар, жаздағы жаңбыр жерге жауған нұр.	**Қимылды ойын. «Жұп болып эстафета ойының жүргізу». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: шанамен сырғанақ тебу. Балаларды бір-біріне эстафетаны беруге үйрету. Жолдасы үшін жанашыр, жақсы жолдас болуға тәрбиелеу. **Еңбек.** Аққала жасау. Мақсат-міндеттер: қармен жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** өз қиялдарымен әңгіме құрату. *Жұмбақ.* Таңмен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. *Мақал.* Мезгіл жетсе, мұз да ериді.	қармысың. Алай-түлей бораның, аязың да, Әппағым-ау, аз-аздан шақтармысың?! **Қимылды ойын. «Үшінші артық». (дене тәрбиесі)** Мақсаты: шапшандыққа баулу. **Еңбек.** Ауланы қардан тазалау. Мақсат-міндеттер: күректі пайдалана білуге үйрету. *Көркем сөз* Ағашта биік, Бір құсты көрдік. Сайрайды сол құс, Сайрайды талмай. Кө-кек, кө-кек, Аты оның содан, Атанған кө-кек. Ән орындау. **Қимылды ойын:** денені тік ұстап, жатығуларды дұрыс орындау. *Жаңылпаштар:* Қар аппақ, дала аппақ-бәрі аппақ ... Қыс қыспаса, қыс па? Құс ұшпаса, құс па?
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***Кранды жабу ойыны*** *Мақсаты: Су ресурстарын үнемдеуге үйрету. Материалдар: Кран макеті немесе сурет. Ойын барысы: Балалар кранды дұрыс жабуды үйренеді. Үйретін дағды: Жауапкершілік, қоршаған ортаны қорғау.*				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз*				

	Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Балаларға жағымды әуен қойып ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сауықтыру шаралары, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Тіл дамыту** "Кімнің қолынан не келеді?" диалогтар ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың "мамандық" ұғымын қалыптастыру; диалог пен монологтардың сөйлеу түрлері жөнінде мағлұматтар беру; жұмбақ пен тақпақ, мақал жөнінде түсініктерді пысықтау; болымсыз етістік туралы ұғымдар қалыптастыру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Бағдаршам". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)**	**Шығармашылық іс-әрекет** "Етікшінің жаңа қос етігі". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды қос етік сұлбасуларын қазақтың оюларымен безендіруге үйрету; етіктің қоншысына дөңгелек пішінді трафаретті басып, бастырылған дөңгелектің үстіне "мүйіз" оюын салу техникасын қалыптастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті* бойынша қағаз бетіндегі етік сұлбасын қазақтың оюларымен ермексазбен безендіруге үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағазбен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру.	**Математика негіздері** "Аспаздың кесу тақталары". Мақсат-міндеттер: балаларда "реттік сан" ұғымын қалыптастыру; геометриялық пішіндердің қасиеттері жөнінде білімдерін толықтыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***"Үйдегі қауіпті заттар"*** *Мақсаты: балалардың үйдегі қауіпті заттар туралы түсініктерін қалыптастыру және күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін бекіту.* *Тапсырмалар:* *- балаларды күнделікті өмірде кесетін, шаншитын және жанғыш заттарды пайдалану ережелерімен таныстыру;* *- балалардың үйдегі әртүрлі заттармен қауіптілігі туралы білімдерін дамыту;зейінді, ойлауды дамыту, өзіндік*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** **Алан мен Дананың сүйікті кейіпкерлері** Балаларды көрші сандар ұғымымен таныстыру; 5 көлеміндегі сандардың көршілерін дұрыс тауып, оларды атауға үйрету; реттік санаудың мағынасын ашу және бес көлемдегі реттік санау дағдыларын қалыптастыру; 1-5 сандар мен олардың сандар қатарындағы орны туралы білімдерін бекіту. **Шығармашылық іс-әрекет** "Абзал жан - дәрігер". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды *Сурет салу іс-әрекеті* бойынша достармен бірігіп	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жануарлар емшісі (мал дәрігері)" Мақсат-міндеттер: балалардың жануарлардың қысқы тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жануарлардың қысқы дайындықтары туралы түсінік беру. ***Сюжетті-рөлдік ойын*** ***"Жас экологтар".*** *Мақсат-міндеттер: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну*

	Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*қара ермексаздан бөліп алып, алақанының тік қозғалысымен тегістеп, цилиндрдің пішінін қалыптастыру және жоғары және төмен есу дағдыларын, сигналдық оттарды түрлі-түсті ермексаздан алақандардың шеңберлі қозғалыстарымен жабу және бағдаршам корпусында сигналдық оттардың орналасу тәртібіне назар аударту және алдымен қызыл шеңбер, содан кейін сары және ақыр соңында жасылермексазды жапсырып мүсіндеу дағдыларын дамыту. *Жапсыруда* балалар бағдаршам сигналдарын түстері бойынша қиып, рет-ретімен желімдейді. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды лего құрастыру материалдарынан бағдаршамды құрастыруға үйрету; жол белгілерін ажырату, жолда жүру ережелері жайлы білімдерін бекіту; көшеде қауіпсіздік ережелерін сақтауға тәрбиелеу; бағдаршам және оның шығу тарихи, құрылымы жайлы ақпарат беру. ***«Біл және көшеде жүру ережесін орында»*** *Мақсаты: Балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту; бағдаршамның мағынасын қайталау.* Қолданылатын көрнекіліктер: Қала көшелері сапатталған суреттер.	*Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру **«Шаштараз» сюжеттік-рөлдік ойыны.** **Мақсаты:** "Шаштараз" ойынының сюжетін шығармашылықпен дамыта білуге тәрбиелеу. **Тапсырмалар:** **Тәрбиелік:** - балалардың шаштараз, онда жұмыс істейтін ересектердің жұмысы туралы білімдерін байыту; - балалардың рөлдік ойынға деген қызығушылығын қалыптастыру және ойын ортасын құруға көмектесу; - сюжет жоспарының өзгеруіне байланысты ойын кеңістігін өзгерту қабілетін қалыптастыру; - балаларға бірлескен ойын барысында өзара қарым-қатынас орнатуға көмектесу. **Дамытушылық:** - рөлдерді бөлу, ойдан шығарылған жағдайға ену және соған сәйкес әрекет ету қабілеттерін дамыту; - ойын жоспарына сәйкес рөлдік диалог жүргізу қабілетін жетілдіру; - балалардың сөздік қорын байыту және белсендіру. **Тәрбиелік:** - шаштараз қызметкерлерінің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу; - тәрбиелеу ойын барысында бір-біріне деген достық қатынас.	*қорытынды жасау.* *Алдын ала жұмыс: балалармен "Үйдегі қауіпті және қауіпсіз заттар" тақырыбында әңгімелесу. "Үйдегі қауіпті заттар" дидактикалық ойыны, сюжеттік суреттерге шолу (сіріңке, газ плитасы, пышақ, ине, қайшы, түрлі электр аспаптары)* *Жұмбақтар жасыру* *Кигізіп ап ұзын жіпті көзіне,* *Киім тігіп береді ол өзіңе.* *(ине)* *Екі басты айдаһар, Бәрін қырып жояды. Екі аяқпен жер тіреп, Қағазды жеп қояды.* *(қайшы)* *Өткір жүзді келеді,* *Өте қажет құрал ол.* *Тұтас затты бөледі,* *Ұсақтап та тұрар ол.* *(пышақ)* *Қайнайды – бу шығады,* *Ысқырады да, ыстықтан пышақтайды,* *Қақпағы дірілдейді, қағады:* *– Эй! Мені шеш! – деп айқайлайды. (Шәйнек)* *Балалар, сендер қандай кереметсіңдер, барлық жұмбақтарды шештіңдер. Балалар, сендер бұл заттардың барлығы қауіпті деп ойлайсыңдар ма?* *Балалар: - Иә.* *Тәрбиеші: - Неліктен бұл қауіпті заттар, бірақ үйде олар бізге өте қажет. Балалар, бұл заттар не үшін қажет екенін айтайық.* *Тәрбиеші:* *Өнімдерді пышақпен кесеміз.* *Киімді инемен тігеді* *Қайшымен – қағазды кесеміз.*	дәрігердің бейнесін салуға бейімдеу; адамның денесін салғанда пропорцияларды ұстану техникасына үйрету; қағаздың бетінде бағдарлау қабілетін дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағазбен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру. *Мүсіндеу бойынша* ермексаздың бөлшектерін домалату, созу, есу, жалпайту, жіңішкерту әдістерін пайдалана отырып дәрігерді мүсіндеуге үйрету; адамның пішінін мүсіндеу үшін созу, жалпақтау, шымшып алу тәсілдерін пайдалана отырып, жұмыстың тұрақтылығын тексеруге дағдыландыру; *Құрастыру іс-әрекеті бойыншақағаздан құрастыру* дағдыларын қалыптастыру. ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…*	*біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту.* *Ойын барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы); экологиялық жағдайды қалыпқа келтіру бойынша жұмыс жүргізеді; фотоға түсумен айналысу. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам табиғат алдындағы жауапкершілікті сезіну керек.* **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі)** Панно алдында және үстел басында зерттеу жаттығуы. **(математика негіздері)** «Пішіндердің айырмашылықтары». ***Ұлттық ойын «Шертпек»***

	Ойын барысы: Тақтада адамдар әр түрлі жағдайда тұрған суреттер ілініп тұрады. Тәрбиеші балаларға оларды қарауға ұсынады. Балалар сол суреттерге қарап, кез-келгенін тандап алып, жол жүру ережесін естеріне түсіріп, не істеуге болатынын, қалай жағдайдан шығуға болатынын айтып береді	**Сөздікті белсендіру:** шаштараз, тапсырыс беруші (клиент), әкімшілік (администратор), фойе, қызметкерлер, қайшы, тарақ, шаш үлгісі, сәндеу, бояу, фен, шаш қию,курьер. *Қаржылық сауаттылықты дамыту*: қызметке ақы төлеу, ақша мен қызмет арасындағы байланысты көрсету. • Шаш үлгісін жасауға арналған құралдармен таныстыру: қысқаш, бұйралайтын құралдар. **Материал және ойын жабдықтары:** - фойе *(орындықтар, кофе үстелі, журналдар, каталогтар)*; - әкімшіліктің (администратор) жұмыс орны *(үстел, орындық, дәптер, қалам, телефон, шай қызметі, касса, ақша)*; - шаштараздың жұмыс орны (құралдар жиынтығы, орындық, айнасы бар үстел, көйлек, алжапқыш, майлықтар, косметика, бас жууға арналған құрал-жабдықтар, сүлгі); - техникалық персонал (швабра, сыпырғыш, шөміш, шелек және т.б.); - Ойынға арналған "ғажайып дорба", сандық, смайликтер, құм сағаты, курьерге арналған руль. **Алдын ала жұмыс:** - шаштараз мамандығы туралы әңгімелесу, балалармен әңгімелесу: "Мен анаммен шаштаразға қалай бардым", балалармен әңгімелесу: "Шаштараздың қандай	*Шәйнек – суды қайнатады. Сіріңке – пешті жағады. Тәрбиеші: Бұл заттардың барлығы бізге үй ішінде қажет, олар бізге пайда әкеледі, бірақ олармен тек ересектер ғана айналыса алады және өте сақтықпен мұндай заттарды қауіпті деп атайды. Тәрбиеші: - Балалар, неге бұл заттардың қауіпті екенін түсіндірейік. Егер бала қолына пышақ алса, не болуы мүмкін,бір жерінкесіп, жарақан алуы мүмкін. Ине бір жерімізге кіруі мүмкін, ыстық үтік және шәйнекпен өзіңізді қатты күйдіріп алуыңыз мүмкін. Сіріңке өте қауіпті, сіріңке балаларға ойыншық емес. Сіріңкемен ойнасаң өрт шығуы мүмкін. Дидактикалық ойын: «Қауіпті заттар» Баалар алдындағы карточкалардан қауіпті заттарды бөлек жинауы тиіс. Тәрбиеші: Қорытынды: Ыстық шәйнек пен үтікті ұстай аламын ба? Пышақ пен инені алу керек пе? Ал сіріңкемен айналысу керек пе? Балалардың жауаптары (жоқ)</br></br>***Ұлттық ойын «Шертпек»***</br>*Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ*		*Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ*

		құралдары бар?", тақырыбы бойынша иллюстрацияларды қарастыру: "Шаштараз", "Шаш үлгісі " альбомына шолу Заттармен сөздік ойындар: "Жұмыс үшін кімге не керек?" Дидактикалық ойын: "Тарақ не үшін қажет" Саусақ ойыны: "Өру" Рөлдік ойынға қажетті атрибуттарды дайындау "Шаштараз", оқу С. Михалков "Жылы шаштараз", А.Вихордың "Мен таңертең шошқа өремін!" өлеңін оқу, Б.Житковтың "Мен не көрдім?", "Осындай әр түрлі шаш қыстырғыштарын" модельдеу, питомник рифмасын оқу "Өрімді белге дейін өсіріңіз ". **Рөлдік ойын барысы:** **Тәрбиеші:** Балалар, шаштараз деген сөзді қалай түсінесіңдер? Бұл не? (Балалардың жауаптары). Дұрыс. Шаштаразда сіз бен маған қажет адамдар жұмыс істейді! Олар туралы еске түсіріп, сұрақтарға жауап берейік: - Шаштаразда кім жұмыс істейді? - Олар қандай жұмыс істейді? - Шаштаразға қалай жетуге болады? **Шешім:** Шаштараз ашып, қызметкерлерді жалдау немесе қоңырау шалу қажет. **2. Ойынға деген қызығушылықты арттыру.** Радиода шаштараздың ашылғаны туралы хабарланды: Назар аударыңыз! Назар аударыңыз! Сіздің тобыңызда			

		шаштараз ашылады , онда өз ісінің шеберлері жұмыс істейтін болады! Олар барлығын қуана қабылдайды! Қызметтер әр түрлі: - шаш үлгісін жасау; - шаштараз, сәндеу; - шашты бояу. Қызметтерге 1-33-22 телефоны арқылы жазылуға болады. Келіңіздер! Асығыңыз! Шаштаразда сіздерді күтеміз! Бірінші күні жазылған адам бір ақысыз қызметті пайдалана алады. Біздің шаштаразға мамандар қажет: шаштараздар (әйелдер, ерлер және балалар шаштарын қиюға арналған), тазалаушы. Әкімшілікке хабарласыңыз. **3. Ойын әрекеттері, диалогтар:** **Тәрбиеші:** Біздің ойын үшін балалар біз шаштараз ашып, қызметкерлер жинауымыз керек. Шаштараз ашамыз ба балалар. Мен әкімшілік қызметшісі бола аламын ба? Бізге кадрлар жинау керек. Ол үшін "Ғажайып дорба"ойыны арқылы қызметкерлерді жинаймыз. Ол үшін дорба ішінен кезекпен суретпен бейнеленген карточкаларды аламыз. (*Балалар карточканы шығарады, осылайша әр бала қызметіне орналастырыладыОлар қажетті аттрибуттарды алып, өз орыдарына жайғасады.* **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)***: Біздің салонның құрметті қонақтары біздің шаштараздағы жұмыс сапасын жақсарту үшін бір минут назар аударыңыз, сізден біздің		

		шеберлердің жұмысын бағалауыңызды сұраймын, біздің шеберлер сізге қызмет көрсеткеннен кейін смайлик таңдап, оны қорапта қалдыру керек. . **Тәрбиеші *(әкімшік қызметкері)*** клиенттермен кездеседі: Қайырлы күн! Сіздерді шаштаразда көргенімізге қуаныштымыз Сізге қандай қызмет түрі керек? **Клиенттер:** Бүгін біз мерекеге жиналамыз. Біз әдемі шаш үлгісін жасағымыз келеді. **Тәрбиеші *(әкімшік қызметкері)*** клиенттермен кездеседі: Қайырлы күн! Сіздерді шаштаразда көргенімізге қуаныштымыз "*Ертегі*". Сізге не керек? **Клиент:** Мен шашымды боямағым келеді. **Тәрбиеші (әкімшілік қызметкері):** Біздің шаштаразда бүгінде өте тәжірибелі шеберлер жұмыс істейтінін білесіздер. Оларды таныстыруға рұқсат етіңіздер, біздің шаштараздар кез келген шаш үлгісін жасайды. Фойеде өтіңіз. Сіз каталогтар мен журналдарды қарай аласыз. Отырыңыз. Сонымен қатар, бізде сіз бір кесе сиқырлы шай іше аласыз. **Клиент:** Маған бір шыны шай беріңізші. *(клиенттер шаш үлгісін таңдайды)* **Шаштараз:** Өтінемін, өтіңіз. Сәлеметсіз бе! Сізге не керек? **Клиент:** Сәлеметсіз бе! Мен осы шаш үлгісін алғым келеді. **Шаштараз:** Жарайды! Алдыме н басымызды			

		жуайық. Өтінемін, раковинаға барыңыз. *(әрекеттер орындалады).* **Клиент:** Рахмет! Маған қатты ұнады! **Төлем енгізу (қаржылық сауаттылық)** Шаштараз: — Енді қызмет үшін төлем жасауды ұмытпаңыз. Билетті немесе ойнауға арналған токенді маған бересіз бе? Клиент: — Міне, менің токенім/ойыншық ақшам. Шаштараз: — Рақмет! Қызмет үшін төлем қабылданды. Енді шаш үлгісін жасаймыз. Оқиға барысында: • Клиенттің төлем жасауы арқылы балалар ақша мен қызмет арасындағы байланысты түсінеді. • Шаштараз қызметін орындап болған соң, клиент қанағаттану белгілері көрсетеді: — Рахмет! Маған қатты ұнады! Шаштараз: — Өтінемін! Тағы келіңіз. Мейірімді болыңыз, смайлик қалдыру үшін әкімшілікке хабарласыңыз. (*шаштараз әкімшілік қызметкеріне жақындап, шампунь, шаш бояуы біткенін хабарлайды*). **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*** компанияға телефон соғып, қажетті тауарларға тапсырыс береді. Сәлеметсіз бе, шаштаразға сусабын, шаш бояуы, майлықтар және т.б. әкелуіміз керек.) **Шаштараз:** Өтінемін, өтіңіз. Сәлеметсіз бе! Сізге не қандай қызмет түрі керек?			

		Клиент: Сәлеметсіз бе! Мен шашымды бояғым келеді. **Шаштараз:** Жарайды! Алдыме н басымызды жуайық. Өтінемін, раковинаға барыңыз. *(әрекеттер орындалады)* **Клиент:** Рахмет! Маған қатты ұнады! **Шаштараз:** Өтінемін! Тағы келіңіз. Мейірімді болыңыз, смайлик қалдыру үшін әкімшіге хабарласыңыз. (*шаштараз әкімшілік қызметкеріне жақындап, шаш бояуы біткенін және т.б. хабарлайды.*) **4. Ілеспе ойын** **Жүргізуші-курьер** тізімдегі барлығын қорапқа салып, салонға әкеледі, тауарды әкімшіге тапсырады, ақша мен түбіртек алады, кетеді. **Техникалық персонал (тазалаушы)** салонның тазалығын қадағалайды. **5. Ойынның соңы.** Жұмыс күнінің соңында әкімшілік сағат сағатына назар аударады, бұл бес минуттан кейін жұмыс күні аяқталатынын білдіреді. **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*:** Құрметті шаштараз қызметкерлері, және біздің қонақтар біздің шаштараздың жұмыс күні аяқталды, орындарыңызды ретке келтіріп, фойеге жиналуларыңызды сұраймыз. (*Олар өз орындарын жинап, фойеге жиналады*). **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*:** Бүгін бізде өте жақсы күн, өйткені барлық клиенттер көңілді смайликтерді таңдады, бұл біздің		

		қызметкерлердің жақсы жұмысын көрсетеді. Мен де баршаңызға естеліктеріңізді суретке түсіруді ұсынғым келеді. *(әкімшілік қызметкері барлығын суретке түсіреді)*. **6. Ойынды бағалау:** 1. Қарым-қатынасты бағалау. Тәрбиеші балалардан тату ойнадың ба, ұрысып қалдың ба, жоқ па, әрқашан келісе аласың ба деп сұрайды. Балалардың жауаптарынан кейін ол қарым-қатынасқа өзіндік баға береді: балаларды мақтайды. 2. Қабылданған рөлге сәйкес іс-әрекеттерді бағалау. *Іс-әрекет соңында балалармен шашты моделдеу және шаш моделдеу үлгісімен , шашды моделдеуге арналған құралмен (қысқашпен-шаша бұйралайтын құрал) таныстыру.* Ерлер шаш үлгісін түрлі өрнектер салумен сәндесе, қыздар қауымы шашатарын бұйралап, түрлі үлгіде сәндейді.			
Балалармен жеке жұмыс	**Дәрігер** Дәрігермін мен деймін, Кәрі әжемді емдеймін. Көп-көп ішіп дәріні Кәрілікті жең деймін. **(көркем әдебиет)**	Панно алдында және үстел басында зерттеу жаттығуы. **(математика негіздері)** «Пішіндердің айырмашылықтары».	**Тақпақ жаттау** **Шахтер** Шахтерді ел біледі, Оған сарай – жер асты. Көмір қазып жүреді, Сорғалатып тер ащы. Бала оқитын зәулім үй Қалмауы үшін суынып, Үйіп көмір тауды ылғи, Береді ол жылылық. С.Мәуленов **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**Театрды сахналау.** "Екі аяз" ертегі желісін маскалармен саханлау. **(көркем әдебиет)**	**Диалогтар ойыны. "Мамандықтар туралы жұмбақтар".** Мақсат-міндеттер: балалардың мамандықтар туралы білімдерін пысықтау, тиянақтау, коммуникативтік қабілеттерді жетілдіру. **(тіл дамыту)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу;				

	- көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Баяндама: «Бала дамуына керекті ойындар».	Айына бір рет отбасы күнін өткізу.	«Балаңызбен қандай ойындар ойнайсыз?» сауалнама.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарына назар аударуларын ескерту.	«Теледидардан балаларға арналған қандай бағдарламаларды қарайсыздар?»

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**09.02-13.02.2026 ж.**				
	«Адал азамат» *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* *ЖАСАМПАЗДЫҚ ПЕН ЖАҢАШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Шығармашыл бала - ойлы бала»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес. «Үйдегі бала тәрбиесіндегі қиыншылықтар» «Балаңызбен қандай ойындар ойнайсыз?» сауалнама. «Теледидардан балаларға арналған қандай бағдарламаларды қарайсыздар?» Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы туралы жеке әңгімелесу. Ата-аналарға кеңес.«Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы».				

	"Баланың сұрағына шыдамдылықпен жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***
	Қ.Р. Әдеті **"Қайсы ең ауыр?" логикалық жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон,	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *«Көңіл ашар» күйіне келер болсақ, атауының өзі балалар үшін тартымды, себебі көңілді әуенімен тыңдарманын елітіп әкетер күшке ие.* **«Көңіл-күйді анықтау»** Ойынның мақсат-міндеттер: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу . Педагог балаларға айналасындағы адамдарға көңіл	**Текшелермен ойын.** Балаларға текшелер туралы тақпақты тыңдай отырып, оларды бір-бірінің үстіне қойып, бағанға қалауға ынталандыру. Қызыл, сары, көк текше, Әрбіреуі ерекше. Көлемдері бірдей, Бір-бірінің үстіне. **(құрастыру)** **«Мейірімділік туралы ойлайық»** *Ойынның мақсаты: ұжымда тілектестік қарым-қатынасқа тәрбиелеу.* *Балалар шеңберге тұрады.*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *«Көңіл ашар» күйіне келер болсақ, атауының өзі балалар үшін тартымды, себебі көңілді әуенімен тыңдарманын елітіп әкетер күшке ие.* ***Дидактикалық ойын: «Сыйлыққа ақша жұмсаймыз»****Мақсаты: Ақшаны тек өзіне емес, басқаларға да жұмсауға болатынын ұғындыру. Көрнекілік: Сыйлық суреттері (гүл, шар, кішкентай ойыншық),*	***Ұлттық ойын Асықтытігіпойнау*** *Біртопбала,жастаржиылыпкеліп,тегісжердітаңдапаладыдаонытазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынантеңетіпекігебөледі. Әржағыныңқашықтығыбалалардыңжас мөлшерінеқарайбелгіленеді. Сонда 1-1,20 см немесе 1,5 метрге дейінболады. Мұны «көн» депатайды.Сондаойнаушыларды ыңөзаракелісімі бойыншакөннен4-5метрнеодандакөпмөлшердеас*

	доп, қияр) Педагог әуелі дөңгелек пішінге ұқсайтын, содан соң сопақшаға ұқсайтын заттарды салыстыруға ұсынады. Жауаптарын айтып болғаннан кейін балалар шынайы заттарды қолға алып, қайсы жеңіл не ауыр екендігін тексеріп табады. Жаттығуды тек екі заттан салыстырып көруге болады. Балалар заттың көлемі мен оның салмағы бірдей еместігін түсіндіреді. Педагог заттардың қасиеттеріне көңіл аудару туралы айтады. Мысалы: әуе шары жеңіл ауаға толған, қарбыз - жидектің шырыны мен тұқымдарына толған (яғни су салмақты қосады). **(қоршаған әлеммен таныстру, математика негіздері)** ***Дидактикалық ойын: «Сыйлыққа ақша жұмсаймыз»****Мақсаты: Ақшаны тек өзіне емес, басқаларға да жұмсауға болатынын ұғындыру. Көрнекілік: Сыйлық суреттері (гүл, шар, кішкентай ойыншық), фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші: «Бүгін досымызға сыйлық алайық» – дейді. 2. Балалар сыйлық суретінің бірін таңдайды. 3. Әр бала 1 фишка беріп, «сыйлықты» алады. 4. Бір-біріне бергендей етіп ойнайды. Күтілетін нәтиже: – Бала ақшаның көмегімен жақын адамдарға қуаныш сыйлауға болатынын	бөлу керектігін түсіндіреді. Бір бірінің көзіне, бет-әлпетіне қарап, көңіл-күйді анықтауды ұсынады. Балалар жұптасып, қолдарынан ұстайды. Тәрбиеші оларға: «Тек көздеріңе қарап, бір-біріңнің қолдарыңнан ұстап, әр түрлі эмоцияларды үнсіз жеткізуге тырысыңдар: «Мен көңілсізбін, маған көмектес! Мен көңілдімін, кел ойнайық! Мен сенімен дос болғым келеді!» және т.б. деп айтады. Балалар тапсырманы жұппен орындайды. Содан кейін балалар қандай эмоцияның берілгенін және қабылдағанын талқылайды **(адалдық әліппесі)** . ***«Үнемді тұтыну»*** ***Үнемділік күнделігі ойыны*** *Мақсаты: Үнемділікті күнделікті өмірде қолдануға үйрету. Материалдар: Суреттер, қарапайым дәптер немесе күнделік. Ойын барысы: Балалар күн сайын суды, жарықты немесе тамақты қалай үнемдегенін суреттеп немесе айтып көрсетеді. Үйрететін дағды: Жауапкершілік, табиғатты қорғау, бақылау.*	*Жүргізуші («мейірімділік») таңдалады. Педагог оған бөлмеден шығып, балалардың кез-келгеніне қандай қайырымдылық жасай алатындығы туралы ойлануды ұсынады.* *Педагогтің белгісі бойынша балалар «мейірімділікті» шақырады. Ол бөлмеге кіріп, балалардың біреуінің қолынан ұстап, оны шеңбердің ортасына апарады да, ол үшін қандай жақсылық жасай алатынын айтады. Содан кейін жүргізуші ауысады, ойын осылай жалғасады.* ***(адалдық әліппесі)*** **"Біздің көмекшілеріміз кім?" үстел үсті ойыны.** Мақсат-міндеттер. Ересектердің жұмысын жеңілдететін тұрмыстық заттар туралы балалардың білімдерін бекіту. **(математика негіздері, қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Ұлттық ойын*** ***Бес тас*** *«Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады. Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да,*	*фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші: «Бүгін досымызға сыйлық алайық» – дейді. 2. Балалар сыйлық суретінің бірін таңдайды. 3. Әр бала 1 фишка беріп, «сыйлықты» алады. 4. Бір-біріне бергендей етіп ойнайды. Күтілетін нәтиже: – Бала ақшаның көмегімен жақын адамдарға қуаныш сыйлауға болатынын түсінеді. – Ынтымақтастық, мейірімділік дағдысы дамиды.****(қаржылық сауаттылық)*** **"Домино" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. **(математика негіздері, қоршаған әлеммен таныстыру)**	*ықатынорынбелгіленеді.Оны сызықпенбелгілейді.Ойыншыла р осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кімбірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскенойыншыбіріншіболыпат укезегін алады.* *Ойыншы асыққа дәлтигізіп,оны көнбесызығынаншығарса,оныа лады да,сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді* **"Үйдегі жиһаздар" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Үй ішіне қажетті жиһаздардың жеке бөліктерін сөзбен дұрыс айтуға үйрету; бөлменің ішіндегі жиһаздар туралы айта білуге жаттықтыру; жиһаздары күтуге тәрбиелеу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, математика негіздері)**

	түсінеді. – Ынтымақтастық, мейірімділік дағдысы дамиды. ***(қаржылық сауаттылық)***		*ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады.* *Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар.*		
Таңертеңгі жаттығу	**"Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** Педагог: - Балалар, қатарда түзу тұрамыз. Енді менімен бірге жаттығуларды орындаймыз. Қолдарыңдағы доптарыңды жоғары көтеріп, көрсетіңдерші! Енді осы доптармен жаттығулар жасаймыз! Аудиозапись ритмичной мелодии для общеразвивающих упражнений. №11 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау." **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Көркем сөз Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек				

	екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Техника және біз" тақырыбында әңгімелесу. ***Қауіпсіздік сабағы*** *Техника құралдарын қауіпсіз қолдану ережелерімен таныстыру, сюжетті суреттер қарау.* **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	*Заманауи техникалар туралы әңгіме айту, жаңалықтар ашу.* **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	*Тұрмыстық техниканы қолдану жайлы және* ***қауіпсіздік ережелері*** *жайлы әңгімелесу.* ***Қауіпсіздік сабағы*** **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	*Суретке қарап компьютер құрылғысы туралы, компьютермен қандай жұмыстар атқаруға болатыны туралы балалардың өздігінен әңгімелеулері.* **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	Жиһаздар туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Велотренажер". "Велосипед". Мақсат-міндеттер: құм салынған қапшаны 3 м қашықтықтан оң қолымен (иық тұсынан) тік ұстап, нысанаға лақтыру (5-6 рет); биіктігі 40 см таяқтың (арқанша) астынан еңбектеп өту (2-3 рет) және биіктігі 40 см арқаннан аттап жүруге (2-3 рет), велотренажер "Велосипедпен" жаттықтыру **Ән салу** **(музыка)** И. Сапарбай «Ойыншықтар» әні. (әні: И. Сапарбай) ***Ұлттық ойын.*** ***Түйілген орамал*** *Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып*	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру. **Қазақ тілі** "Мамандықтар. Диалогтар." Балалардың ұғымындағы мамандықтар, олардың кәсіптік ерекшеліктері мен қызметі туралы түсініктерін кеңейту. Балаларды бірнеше мамандық иелерін қолданатын құрал-жабдықтары арқылы ажыратып, атауды үйрету; диалог сөйлеуді жаттықтыру; еске сақтау, ойлау қабілеттерін, көру және есту арқылы қабылдауларын, қатынастық дағылырын дамыту. Ұйымшылдыққа, әдептілікке, түрлі мамандық иелеріне деген құрмет сезімдерін тәрбиелеу. ***Ұлттық ойын*** ***Омпы*** *Асық ойынының бір түрін «Омпы» деп атайды. Омпы – асықтың тұмсығымен жер тіреп, тік шаншылып түсуі. Бұл ойынды көбінесе*	**Дене тәрбиесі** "Аяқпен жасалатын қимылдардың түрлері". Мақсат-міндеттер: балаларды ұсақ және алшақ адыммен жүру дағдыларын қалыптастыру; табан мен алақанға сүйеніп, төрттағандап еңбектеуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Үтік". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* балаларды үтік суретін заттық салу техникасына үйрету; үтіктің негізгі құрылымы бөлшектеріне қарап, тұтас техника құралы бейнесін танып, атауға талпындырту; тұрмыстық техника құралдарының адамның өмірінде алатын орны туралы мәліметтерді тиянақтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*	**Музыка** "Ойыншық аспаптар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру. ***Ұлттық ойын.*** ***Түйілген орамал*** *Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.* ***(дене тәрбиесі)*** **Қоршаған әлеммен**	**Дене тәрбиесі** "Жүгірушілердің жарыстары". Мақсат-міндеттер: балаларды аяқтарын алшақ қойып секіруге; 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету. **Көркем әдебиет** "Пойыз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Пойыз" туралы өтірік өлеңмен таныстыра отырып, өтірік өлең мазмұны бойынша өлең жолдарын мәнерлеп оқу; өтірік өлең мазмұнын зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету **Артикуляциялық аппаратты жетілдіру** **(қазақ тілі)** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру.. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалалр қалаған орталықтарына барып іс-әрекет жасай алады. ***<u>(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)</u>***

	өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады. ***(дене тәрбиесі)*** **Тіл дамыту** Тұрмыстық техника жөнінде "Не күшті?" әңгімесін мазмұндау. Мақсат-міндеттер: балалардың тұрмыстық техника жөнінде ұғымдарын дамыту; сөйлеудің әңгіме түрі мен оның құрылу мазмұны жөнінде білімдерін жетілдіру. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалалр қалаған орталықтарына барып іс-әрекет жасай алады. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* тіктөртбұрыш арқылы теледидар салуға қолдарын дағдыландыру. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіндегі теледидарғаорналастыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан	*бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады. Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты - асық ұту. Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпы» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарыңдағы сақаларымен «омпыны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқан асығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын жалғаса береді.*	ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. дағдыларын қалыптастыру *Құрастыруіс-әрекеті бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, көлемді пішіндерге, орамдарға айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеу дағдыларын қалыптастыру.	**таныстыру** "Ауа баптағыш (кондиционер)". Мақсат-міндеттер: балалардың ауа баптағыш туралы білімдерін кеңейту; қыста жанды және жансыз табиғатта болатын құбылыстар жайлы түсініктерін нығайту; адамдар мен техника құралдарының қысқы дайындықтары жөнінде түсінік беру.	*Сурет салу іс-әрекеті бойынша* түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Пішіндерді пайдалана отырып пойыз вагондарын, дөңгелектерін салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*ұсақ бөлшектерді қосу; шаршыдан дөңгелектерді қию; шығармашылық ойды дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, көлемді пішіндерге, орамдарға айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеу дағдыларын қалыптастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*

	бүктеп, көлемді пішіндерге, орамдарға айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеу дағдыларын қалыптастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*				
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**Қыстың негізгі белгілерін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларды қыстың белгілерін ажырата білуге үйрету. Көркем сөз. Аппақ, аппақ, ақшақар Бірін ұстап алайын ... Ұстадым! Жоқ, ақша қар, Қайдан іздеп табайын? (Жақан Смаков) Қимылды ойын. «Аяз». Мақсаты тез жүгіруге жаттықтыру. Еңбек: үйдің ауласын қардан тазартып қою. Мақсаты: күрекпен жұмыс істеуге үйретіп, еңбекке баулу. Қимылды жаттығулар: мұзды жолмен сырғанай білуге жаттықтыру. Жорамал. Түтін будақтап шықса, аяз болады.	**Өзен, көл, су тоғандарына саяхат.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларды өзен, көл, су тоғандарының қыстағы өзгерістерімен таныстыру. Мұздың қасиетімен жете таныстыру. Мұз қауіпсіздігіне арналған ережелермен таныстыру? Тапсырма: «Сұңгі мұз» тақырыбына сурет салу. Сұрақтар. 1. Өзендегі суға не болды? 2. Су неге қатты? 3. Өзеннен нені көруге болады? 4. Қай кезде мұздың үстімен жүріп, коньки тебуге болады? *Көркем сөз.* Тез қарасын батырды, Қар жаңбырлы сиқыр бұлт. Жел көк мұзды қатырды, Жердің бетін типыл ғып. Балалардың берген жауабын қорытындылау. Мұздың жұқа кезінде оның үстімен жүгіруге, коньки тебуге болмайтынын балаларға айту.	**Қардың қасиетін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер. Қар туралы балалардың білімдерін толықтыру, ақ, ұлпа сияқты, күн нұрына шағылысып жылтырайды. *Көркем сөз.* Аққала. Аула сырты баққа да, Тұрғызамыз аққала Аққаланы айналып, Ойлаймыз біз шаттана. **Қимылды ойын. «Ұстап ал». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: белгі берілісімен бірден іске кірісіп, жаттықтыру. **Еңбек:** қарды күреу. **Жеке жұмыс:** қарды жұмырлап, қатты қысу. *Жұмбақтар.* Мамықтай ұлпа, Қанттай ақ. Қыста жер бетін басады, Жазда сайға қашады. *Мақал.* Сыртта тау болып жатса, Үйде су болып тұрады.	**Қардың түсуін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер. Маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. **Ересек адамдармен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары** (учаскедегі қарды белгілі бір жерге күрекпен салу; кіреберіске апаратын жолды тазарту.) **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер. Жұмысқа жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Аяз ата", "Қар айналады". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер. Өзіне тән қимыл-қозғалыстарды жасай білуге баулу; өз әрекеттерін ойынға қатысушылардың әрекеттерімен байланыстыруды үйретуді жалғастыру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері:** "Нысанаға тигіз" **(дене тәрбиесі)**Мақсат-	**Табиғат күнтізбесі бойынша ауа райын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: өткен күндердегідей ауа райын бақылау. Ағаштарды анықтап зерттеу. Күзде олар қандай болғанын еске түсіру. Қандай өзгеріс бар? Бір ағашты анықтап, суретін салып, оны күнтізбеге сақтау. Балалар бала бақшада тәрбиешінің көмегімен ауа райының жағдайын күнтізбеге белгілеу. *Тапсырма.* «Ашық аспан» тақырыбында сурет салу. Қағаз түстерінің бояуын түстеп, бір бояудың үстіне екінші бояуды жаға отырып, түсін келтіруге үйрету. *Көркем сөз.* Бүрсең қағып жапырақтар, Көше кезіп көшіп жатыр. Тыныш қалған атыраптар, Аппақ қарға тосып жатыр. **Қимылды ойындар. «Соқыр теке». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: шеңберде

		Қимылды ойын. «Шортан мен табан балықтар». (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, жүгірген баланы тез ұстап алуға жаттықтыру, айналаны бағдарлай білуге үйрету. **Жеке жұмыс:** денені тепе-теңдікте ұстап, мұз үстімен сырғанай білу. **(дене тәрбиесі)***Жұмбақтар.* Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз)	Далада қар болса, Қамбада астық болады.	міндеттер: дәлдікті дамыту.	тез жүгіруге жаттықтыру, ептілікке үйрету, ойынның сөздерін дұрыс айтқызып жаттатқызу. **Еңбек**: қатқан мұз жолын тазалап, су құйып ретке келтіру. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: алаңшада тазалық, тәртіп сақтап, судың мұзға айналғанын көріп, қызықтау. **Жеке жұмыс.** «Кім алысқа лақтырады?» Қар түйіршіктерін алысқа лақтыруға жаттықтыру. *Жорамалдар.* 1. Қыс аязды болса, жаз ыстық болады. 2. Қыста қар мол болса, жазда жаңбыр мол болады. 3. Ағашқа қырау тұрса, күн жылы болады.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. *Салт-дәстүр. Жолаяқ.* Келген қонақты жолға шығарып салып тұрып, оларға «жол болсын» айтып, дәм-тұз ұсынады. Сонан кейін қош айтысып, қалады. Бұл да тамақтың жолының бөлек екенін дәлелдейтін халықтық салт - дәстүрдің бірі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* Балаларға жағымды әуен қойып ұйықтату.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Шынығу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүру. Көзге арналған жаттығу. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу	***"Идеал конструктор" ойыны***(импровизацияланған	**Математика негіздері** "Үйді жинаудың әдебі".	**Музыкалық аспаптармен ойындар**.	**Варитативті компонент Қызықты математика**	**Ұлттық ойын. Кім жылдам?**

қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	құралдардан немесе тек дөңгелек заттардан құрастырамыз) *Шығармашылық тапсырмалар арқылы баланың бойында жаңа нәрселерге, білімге деген қызығушылықты ояту.Оның назарын өзін қоршаған ғажайыптарға аудару. Тәжірибе барысында сұрақ-жауап әдісі арқылы баланың зейінін, шығармашылық қиялын дамыту.* **Рөлдік ойын: «Аурухана»** + **қаржылық сауаттылық** Мақсаты: • Ақ халатты абзалжандардың қамқорлығы мен мейірімділігін таныстыру • Балаларды кішіпейілдікке, достарына көмектесуге тәрбиелеу • Балаларды ұжымдық ойнауға және сөйлеуге үйрету • Қаржылық сауаттылықтың алғашқы ұғымдарын енгізу: ақша, зат алмасу, еңбек нәтижесін бағалау Құралдар: • Ақ халат, стетоскоп, ойыншық дәрі-дәрмек • Ойыншық ақша, чек немесе билет • Төсек немесе орындықтар (емхана	Мақсат-міндеттер: балаларға қағаз бетіндегі заттардың орналасу бағдары жөнінде жаңа білімдер беру, "үстіңгі сол жақ", "үстіңгі оң жақ", "төменгі сол жақ", "төменгі оң жақ" ұғымдарын қалыптастыру. **Үйдегі қауіпсіздік** **Мақсаты:** Үйдегі қауіпсіздік ережелерімен (үйде жалғыз болғанда танымайтын адамға есік ашпау, сіріңкені электр құралдарын қолданбау) таныстыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Үйде қауіпсіздік сақтау тәртібі:*** *Егер сен үйде жалғыз қалсаң, қауіпсіздік ережелерін сақтауды ұмытпа. Мынау – балкон мен терезе. Балконға асылуға, терезеден басыңды сыртқп шығаруға немесе терезе алдына шығып отыруға болмайды. Су қолмен электр құралдарына, розеткаға, тоқ қосқышқа жанасуға болмайды. Мынау – үтік. Оның шнурынан тартпа. Тоққа қосылғанда ол өте ыстық болады. Плитаның үстінде шәйнек, таба, кастрөл тұр. Олар – ыстық. Оларды алу үшін арнаулы қолғап не шүберек керек. Мынау – дәрі салатын қобдиша. Оған тиіспе және үлкендердің рұқсатынсыз ешбір дәріні ішпе! Сен үйде жалғыз қалғанда не істейсің? Тағы қандай қауіпсіздік ережелерін білесің? 101-өрт сөндіру қызметі 102-полиция қызметі 103- жедел жәрдем 104- газ қызметі 112-құтқару қызметі* **Шығармашылық іс-әрекет** Орталықтарда техника және жиһаздар тақырыбында **сурет**	Мақсат-міндеттер. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Математика негіздері** "Ғажайып сандық". Мақсат-міндеттер: балаларда геометриялық пішіндерді: дөңгелек, шаршы және үшбұрышты тану және атау; геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажырата білу дағдыларын дамыту; пішіндерді сипап-сезу және көру тәсілдерімен зерттеу. **Қимылды ойын.** **Кетті, кетті орамал!** Ойынға қатысатын балалар шеңбер құрап отырады және бір-біріне иығын тірейді. Тізелерін аздап бүгеді. Жүргізуші шеңбердің сыртында қалады. «Кетті, кетті орамал!» деген сөздерді қайталап, орамалды тізенің астынан береді. Жүргізуші орамалдың кімнің қолында екенін айтуы тиіс. Егер жүргізуші орамалдың кімнің	**Ғажайып сандық** Балаларда геометриялық пішіндерді: дөңгелек, шаршы және үшбұрышты тану және атау; геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажырата білу дағдыларын дамыту; пішіндерді сипап-сезу және көру тәсілдерімен зерттеу; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. **Шығармашылық іс-әрекет** "Тазалық - денсаулық кепілі". **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** Балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалар қалаулары бойынша үлгіге қарап тазалық заттарын бейнелейді. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту;Үлгіге қарап тазалық заттарын мүсіндеу. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. дағдыларын қалыптастыр *Құрастыру бойынша* балаларды қалдық материал: йогурттың қалдық ыдысынан және қағаздан қолжуғышты құрастыруға үйрету. **Театрды сахналау.** "Қаңтар мен Ақпан" ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет)**	Ежелгі ойындардың бірі - Кім жылдам? Ойын аулада, спорт залында, бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі бала бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады. **(дене тәрбиесі)** **Музыкалық аспаптармен ойындар**. Мақсат-міндеттер. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл

	бөлмесі ретінде) • Қағаздан жасалған рецептер, ақшаға баламалы «емхана қызметтері» Ойын барысы 1 Ұйымдастыру кезеңі • Балаларды шеңберге жинау. • Тәрбиеші қысқаша түсіндіреді: — Бүгін біз ауруханамызда дәрігер, медбике, науқас рөлдерін ойнаймыз. — Дәрігер балаларға көмектеседі, медбике рецепт береді. Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: — Науқас «ем қабылдау» үшін ойынды «ақша» немесе «токен» арқылы төлейді. — Бұл арқылы балалар ақша мен қызмет арасындағы байланысты көріп, түсінеді. 2. Негізгі бөлім (рөлдерді бөлу) • Дәрігер: балаларға тексеру жасайды, стетоскоппен «құлақ тыңдайды», «температура өлшейді». • Медбике: рецепт береді, қандай ем қажет	**салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру.** Балалалр қалаған орталықтарына барып алдын ала дайындалған орталықтарда іс-әрекет жасай алады Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). **(сурет салу)** Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. **(жапсыру)** Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру**. (мүсіндеу)** «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. **(құрастыру)**	қолында екенін тапса, сол ойыншымен орын алмасады. **(дене тәрбиесі)**		секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Тұрмыстық техника мультфильмін көру. (тіл дамыту)**

	екенін көрсетеді. • Науқас: «шипалы болғым келеді», қызмет үшін ойша «ақша» немесе «токен» береді. • Қабылдау бөлімі: науқастар келіп тіркеледі, «көмек алу үшін» ақша береді. ***Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі:*** • Балалар «ақшаны» қалай есептеуге, бөлуге, төлеуге үйренеді . • Ақша немесе токен – ойын ресурсы ретінде, қызмет алудың қажеттілігін көрсетеді. 3 Ойын барысы (құралдармен) 1. Науқас ойыншық ақша немесе токенді береді. 2. Дәрігер тексеру жүргізеді, медбике рецепті береді. 3. Науқас «емделгеннен кейін» өз ойын айтып, ризашылығын білдіреді. 4. Балалар кезекпен рөлдерге ауысады. Қаржылық сауаттылық кіріктірілуі: • Рөлді ауыстыру кезінде балалар «ақшаны				

	жинау, бөлу, дұрыс пайдалану» әрекетін тәжірибелейді. • Мысалы, медбике әрбір қызмет үшін «токен алады» → кейін оны «шоколадқа немесе ойыншыққа» айырбастауға болады. 4. Сергіту немесе қимылды сәт • Дәрігерлер мен науқастар «жылы жүру» немесе «сергіту жаттығуы» жасайды: қолды көтеру, орындықтан тұрып жүру. • Балалар қозғалыс арқылы энергияларын шығарып, ойынға қайта оралады. 5. Қорытынды • Балалар бір-бірімен сенімді қарым-қатынас жасап, қызметке «ақша» төлей отырып» қаржылық ұғымдармен танысады. • Тәрбиеші қысқаша сұрақтар қояды: — Дәрігерге қалай көмектестік? — Ақшаны қалай пайдаландым? — Кімге көмектестік? Күтілетін нәтиже: • Балалар ақ халатты				

	абзалжандардың қамқорлығын түсінеді. • Мейірімділік пен кішіпейілділік дамиды. • Ұжымдық ойнауға, сөйлеуге үйренеді. • Ақша мен қызмет арасындағы қарапайым байланыс көрініс табады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қазақ тілі, қаржылық сауаттылық)**				
Балалармен жеке жұмыс	**Дидактикалық ойын «Артық затты тап».** Мақсат-міндеттер: үй жиһаздарын басқа заттардың арасынан ажырату іскерліктерін жетілдіру, танымдық қабілеттерін дамыту. Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Барысы: педагог балаларға үй жиһаздарымен қатар басқа да заттардың суретін таратады. Артық заттарды алып тастайды. Алып тастаған затты атайды. Педагог жиһазға жатпайтын затты алып тастағанын айтады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, , қазақ тілі)**	**«Луллий шеңбері» ойыны.** Балалар заттар мен заттардың түстерін сәйкестендіреді. Сол заттарды сипаттайды. Мысалы, теледидар - сұр түсті. Педагог балаларға теледидар жайлы ақпарат береді. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	**Зейінді дамытуға арналған жаттығу.** Бәрін байқау (елеу). Бір қатарға 5-7 (ең көбі - 10) зат немесе сурет орналастырып, оларды жауып қойыңыз. Заттарды 10 сек., ашып, қайта жабыңыз да, балаларға есінде қалған барлық заттарды атауын ұсыныңыз. Заттарды қайтадан 8-10 сек., ашып, балалардан заттардың қандай ретпен орналасқанын сұраңыз. Кез келген екі заттың орындарын ауыстырып, барлық заттарды қайтадан 10 сек., көрсетіңіз. Балалардан қандай заттардың орны ауысқанын сұраңыз. Заттарға қарамай, әр заттың түсін айтып беруді сұраңыз. **(қоршаған әлеммен таныстыру)**	**"Не зат, не үшін керек?" дидактикалық ойыны.** Педагог балалардың тапқан суреттерін тақтаға ілуді ұсынады. Барысы: Бірінші бала техника бұйымдарының атын атайды, ал екінші бала қажеттілігін, пайдасын айтады. - Бұл не? Бұл - үтік. - Үтікпен не істейміз? Оны алдымен тоққа қосамыз. Ол ысиды, содан кейін киім үтіктейміз. Онымен балаларға қолдануға болмайды. - Неге? Үтік қауіпті, онымен қолымызды күйдіріп аламыз. Үтік адам тұрмысына өте қажет. Егер үтік болмаса киімдеріміз мыжырылып, қыртыстанып тұрады. Педагог ойын кезінде балаларға қосымша сұрақтар қойып, балалардың жауаптарын толықтырады. - Осы заттардың барлығын тұрмыстық техника деп атаймыз. Техникаларды ойлап шығаратын адамдар, сондықтан үлкендердің еңбегіне құрметпен қараңдар. - Бұл заттарды адамдар не үшін ойлап тапты? Ғалымдар қазіргі заман талабына сай жаңа	**Демалу гимнастикасы.** Педагог балаларды топтың ортасына шеңберге тұрып, демалу гимнастикасын жасауды ұсынады. Әр бала өздеріне ұнаған таяқшаға ілінген гүлді таңдайды. Сөздерді айтып, қимылдарды қайталайды. Қане, қане, балалар, (балалар тұрады) Шаршағанда ырғалып, (тербеліп тұрады) Гүлге ұқсап демалам. (отырады) Жұпар иісін бір искеп, (мұрнымен демді ішіне тартып, шығарады) Гүлдей болып жайқалам. (қолдарын жоғары көтереді) Балалар 2 рет қайталайды. **(дене тәрбиесі)**

				технологияларды ойлап табуда. - Техникалардың бәрі бізге керек, олар бізге қызмет етеді. Тек қана, пайдаланған кезде абай болу керек. Педагог балаларға "Естеріңде болсын!" тақырыбында сурет бойынша қауіпсіздік ережелерін түсіндіреді: - Сулы қолмен токты қосуға немесе ажыратуға болмайды. - Балаларға ересектерсіз электр токтарын ұстауға болмайды. - Ересектерсіз тұрмыстық техникаларды қолдануға болмайды. **(қоршаған әлеммен таныстыру)**	
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер:- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру;- өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.**(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Өзге қалаларға саяхат» тақырыбына фотокөрме ұйымдастыру.	Кеңес. «Баланы ұлтжандылыққа тәрбиелеу жолдары».	Ата-аналарға кеңес. «Үйдегі бала тәрбиесіндегі қиыншылықтар».	«Немерелерді тәрбиелеуге арналған бірнеше кеңестер» қабырға газеті.	Жаднама. «Балаға қандай ойыншықтар сатып алуға болады».

Әдіскер: Қалдыбек Ж
Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.
Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*
Топ/сынып	***Ересек топ***
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды	**16.02-20.02.2026 ж.**
	«Адал азамат»

көрсету)	*Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* ЖАСАМПАЗДЫҚ ПЕН ЖАҢАШЫЛДЫҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі:«Өнерлі бала өрге жүзер»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың балабақшаға бейімделуіне байланысты денсаулығын қадағалап отыру. Таңертең балаларды қабылдап, бала ауырған жағдайда балабақшаға ескертуі керектігін ата-аналарға айту. Балалардың тазалығы туралы ата-аналармен әңгімелесу. Ата-аналарды үйде еңбек іс-әрекетіне баулуға кеңес беру "Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы балалардың білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдыларын, еңбек іс-әрекеті)***	***"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне дайындық".*** *Мақсат-міндеттер: кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: сабақ үшін тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою; қажетіне қарай оларды сабақтан кейін орнына жинау.* ***(еңбек дағдылары)***
	Қ.Р Әнұраны **«Спорт-лото».** Мақсат-міндеттер: балаларға спорт түрлерін үйрету, олардың бір-бірінен	*Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды*	**Тақпақ жаттау** "Тазалықтың досы" Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолың жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	*Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды*	**«Тек жақсы қасиеттерді ата»** Педагог қолына доп алып, балалардың алдына тұрады да, олардың әрқайсысына допты лақтырады. Балалар допты кез-келген «жақсы қасиет»

	айырмашылығын танып білу; спортқа деген қызығушылығын арттыру. Ойын атрибуттары: спорт түрлеріне байланысты суреттер. Ойынның барысы: балаларға спорт түрлері салынған сурет карточкасы үлестіріліп беріледі. Оны балалар тиісті суреттермен жабады. Карточканы кім бұрын жауып таса, сол жеңіске жетеді. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** ***Дидактикалық ойын: «Кімге ақша береміз?» (қызмет түрлері)*** *Мақсаты: Қызмет көрсететін адамдарға ақша төленетінін түсіндіру. Көрнекілік: Дәрігер, сатушы, шаштараз, жүргізуші суреттері, фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші суреттерді көрсетеді: – «Нан алдық – кімге ақша береміз?» (сатушы) – «Дәрігер қарады – кімге ақша береміз?» (дәрігер) 2. Балалар тиісті суреттің алдына фишка қояды. Күтілетін нәтиже: – Қызмет – ақша арқылы төленетінін ойын түрінде түсінеді. – Әртүрлі мамандықтарды тануға бастама болады.* **(қаржылық сауаттылық)**	*Ата-баба дәстүрі Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* Құрманғазы «Балбырауын» күйін халқының жайдары сәттеріне арнаған. Яғни, оны балаларға қазақ даласының табиғаты мен жайлаудағы өмірді суреттейтін шығарма ретінде айтып беруге болады. **«Адалдық шеңбері»** Ойынның мақсат-міндеттер: балаларды адалдыққа тәрбиелеу, зейінді дамыту. Педагог балаларды екі командаға бөледі. Бір команданың қатысушылары қолдарынан ұстап, «адалдық шеңберін» құра отырып, қолдарын жоғары көтереді. Екінші команданың мүшелері бірінің артынан бірі сапқа тұрып, көңілді музыкамен «адалдық шеңберінің» ішіне кіріп, шығады. Музыка тоқтағанда «адалдық шеңберін» құрып тұрған балалар қолдарын төмен түсіреді. Шеңбердің ішінде қалып қойған қатысушылар өздерінің адал әрекеттері туралы кезекпен айтып береді. Содан кейін командалар орындарымен алмасады, ойын қайта басталады. **(адалдық әліппесі)** ***Ұлттық ойын «Шертпек»*** *Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ*	Тазалықтың досы - Су дегенің осы. Бай! Бай! -Бұл бала Қай бала? Қарашы Үстіне, Өзіне - Не түсті Көзіңе? Бет-ауыз Кір айғыз. А.Меңжанова **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қазақ тілі)** ***«Үнемді тұтыну»*** ***Су және энергия туралы әңгіме ойыны*** *Мақсаты: Су мен энергияның маңызын түсіндіру. Материалдар: Суреттер, макеттер. Ойын барысы: Балалар суреттер арқылы судың және жарықтың пайдасын әңгімелейді. Үйретін дағды: Сөйлеу дағдылары, логикалық ойлау, табиғатты қорғау.* ***Ұлттық ойын*** ***Хан «алшы»*** *Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көзден құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады*	*Ата-баба дәстүрі Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *Балалармен күй тыңдау* Құрманғазы «Балбырауын» күйін халқының жайдары сәттеріне арнаған. Яғни, оны балаларға қазақ даласының табиғаты мен жайлаудағы өмірді суреттейтін шығарма ретінде айтып беруге болады **Дидактикалық ойын. «Не артық?», «Спорт».** Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілеттерін дамыту, қызықтыру. Спорт атауларын бекіту. **(тіл дамыту)** **Үйдегі қауіпсіздік** **Мақсаты:** Үйдегі қауіпсіздік ережелерімен (үйде жалғыз болғанда танымайтын адамға есік ашпау, сіріңкені электр құралдарын қолданбау) таныстыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Үйде қауіпсіздік сақтау тәртібі:*** *Егер сен үйде жалғыз қалсаң, қауіпсіздік ережелерін сақтауды ұмытпа. Мынау – балкон мен терезе. Балконға асылуға, терезеден басыңды сыртқп шығаруға немесе терезе алдына шығып отыруға болмайды. Су қолмен электр құралдарына, розеткаға, тоқ қосқышқа жанасуға болмайды. Мынау – үтік. Оның шнурынан тартпа. Тоққа қосылғанда ол өте ыстық болады. Плитаның үстінде шәйнек, таба, кастрөл тұр. Олар – ыстық. Оларды алу үшін арнаулы қолғап не шүберек керек. Мынау – дәрі салатын қобдиша. Оған тиіспе*	(адалдық, мейірімділік, ұқыптылық) айтылған кезде ғана ұстап алуы тиіс. Бұл жағдайда олар педагогке қарай қадам жасайды. Егер балалар байқаусызда «жаман қасиет» (сараңдық, ашуланшақтық) айтылғанда допты ұстап алса, олар артқа бір қадам шегінеді. Педагогке бірінші жеткен бала жеңімпаз болады. **(адалдық әліппесі)** ***Қауіпсіздік сабағы «Жануарлармен қауіпсіздік»*** *Мақсаты: • Балаларды үй жануарларын (мысық, ит, қоян т.б.) танып білуге үйрету. • Жануарлармен қатынаста сақ болу керектігін түсіндіру. • Жануарларды жақсы көруге, оларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. • Сөйлеу, есту және бақылау қабілеттерін дамыту. ——— Қажетті құралдар: • Үй жануарларының суреттері немесе ойыншықтары (ит, мысық, қоян). • Қауіпсіз және қауіпті әрекеттердің суреттері (мысалы: баланың итті сипауы – қауіпсіз; итке қолын созуы немесе үркітуі – қауіпті). • Қуыршақ немесе жұмсақ ойыншық. ——— Ойын барысы: Тәрбиеші: Балаларға суреттерді немесе ойыншықтарды көрсетіп, сұрақтар қояды: • "Бұл не?" (Мысық) • "Қалай дыбыстайды?" (Мяу-мяу) • "Мысықты қалай ұстауға болады?" Балалар жауап береді, тәрбиеші түсіндіреді: "Жануарды ұрмау керек." "Қатты дыбыс шығармау керек." "Жануар ұйықтап жатса, мазаламау керек."*

			Математика негіздері "Қатарға тұрайық, спортшылар". Мақсат-міндеттер: балалардың бірден беске дейінгі реттік сандар, тура және кері санау жөніндегі білімдерін нығайту.	*және үлкендердің рұқсатынсыз ешбір дәріні ішпе! Сен үйде жалғыз қалғанда не істейсің? Тағы қандай қауіпсіздік ережелерін білесің? 101-өрт сөндіру қызметі 102-полиция қызметі 103- жедел жәрдем 104- газ қызметі 112-құтқару қызметі*	
Таңертеңгі жаттығу	**"Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** Педагог: - Балалар, қатарда түзу тұрамыз. Енді менімен бірге жаттығуларды орындаймыз. Қолдарыңдағы доптарыңды жоғары көтеріп, көрсетіңдерші! Енді осы доптармен жаттығулар жасаймыз! Аудиозапись ритмичной мелодии для общеразвивающих упражнений. №11 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау." **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Бата беру** Рахмет дәміңе, Ризалық берсін бәріңе. Аман болсын басыңыз, Жүзге жетсін жасыңыз. **Салт-дәстүр. Қонақасы** Танысын, танымасын үйге келген кісіге әр қазақ отбасы кәделі тағамдардан қонақасы береді. Бұл қазақ қонақжайлылығын танытатын үлкен дәстүр. Салт бойынша әр кісінің түскен үйінде лайықты қонақасы жейтін хақы бар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Дені саудың - жаны сау" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	"Спорт" түрлері туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту)**	Жеке бастың гигиенасы туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту)**	Денсаулық туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**	Дәрумендер жайлы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Ойын: «Дәрумендер»

		Ойын: «Спортшылар» балалардың бірден беске дейінгі реттік сандар, тура және кері санау жөніндегі білімдерін нығайту. **(математика негіздері)**			балалардың бірден беске дейінгі реттік сандар, тура және кері санау жөніндегі білімдерін нығайту. **(математика негіздері)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Гимнастикалық қабырғамен өрмелеу". Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен әртүрлі тәсілдерді қолдана отырып, қолдарын жіңішке тақтайшалардан ажыратпай, төртінші жіңішке тақтайшаға дейін өрмелеп, қайта түсу (2 рет өрмелеу); гимнастикалық орындықтың үстімен қолды белге қойып, бір аяқтың өкшесін екінші аяқтың ұшына қойып, жүру (2-3 рет) және 6 м қашықтыққа дейін алға жылжи отырып, аяқтан аяққа секіру (2-3 рет), 8 м қашықтықта жүріп келе жатып, допты (баскетбол вариантындағы үлкен диаметрдегі доп) соғуға жаттықтыру. ***Ұлттық ойын «Алтыатар» ойыны*** *Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны*	**Музыка** "Зырлайды шанамыз". Мақсат-міндеттер: балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру **Қазақ тілі** "Тұрмыстық техника. Жеңіл - ауыр. Суық - ыстық" Мақсат-міндеттер. Тұрмыстық техника туралы түсініктерін кеңейту, тұрмыстық техниканың адам өміріндегі рөлі туралы түсінік беру; «жеңіл - ауыр», «суық - ыстық» заттардың қасиеті жайлы түсініктерін бекіту; құрылғыларға күтім жасау ережелері туралы түсініктерін дамыту. Балаларға тұрмыстық техника туралы тақпақты мұқият тыңдап, таныс сөздерді тауып атауды үйрету; сөз тіркестеріндегі тұрмыстық техниканың қызметін бейнелейтін етістіктерді дұрыс айтуға жаттықтыру; сөз тіркестерін, антонимдік жұптар құрауға үйрету; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту, заттардың сапасына қызығушылықтарын арттыру. Ізденімпаздылыққа, ұқыптылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.	**Дене тәрбиесі** "Қол мен аяқтарымыз шымыр". Мақсат-міндеттер: балаларды қозғалыс бағытын өзгертіп жүру; таяқтың астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Тазалықты сүйеміз» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* тазалық заттарын балалар өз қалаулары бойынша таңдап, үлгіге қарап қылқаламмен салады. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*мүсіндеудің қысу, тарту, басу әдістерін қолдана отырып тазалық заттарын қалаулары бойынша мүсіндейді. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* тазалық заттарының пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу тәсілдерін пайдалана отырып жұмыс жасау	**Музыка** "Зырлайды шанамыз". Мақсат-міндеттер: балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру. **Ұлттық ойын** **Күш сынаспақ** *Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады. Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Жалбыз өсімдігі". Мақсат-міндеттер: балаларды жалбыз емдік өсімдігімен таныстыру; жалбыздың шипалы қасиеттері жайлы түсініктерін нығайту. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылау барысында балалалр қалаған орталықтарына барып іс-әрекет жасай алады. ***<u>(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)</u>***	**Дене тәрбиесі** "Қанатпен тарту ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарға бір-бірден сапқа тұру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру; таяқтың астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Денсаулығым - байлығым". Мақсат-міндеттер: балалардың денсаулық туралы білімдерін кеңейту; денсаулықты сақтау үшін денсаулық ережелері мен қағидаларын бала бойына сіңіру; әркімнің өз денсаулығына өзі жауапкершілікпен қарауы туралы ұғым беру. ***Ұлттық ойын «Тымпи»*** *Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Бір баланы ойынды жүргізуге белгілейді. Ол: «Ал, ойынды бастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Алайда бастаушы ғана сөйлеуге ерікті. Ол адам күлерлік қимыл-қозғалыспен әзіл-қалжың сөздерді айтып, қалай да біреуді күлдірудің амалын іздейді. Қалжың жыр да*

	ғана сонықі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі. **Шығармашылық іс-әрекет** «Бөлме гүлдері» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* поролон губкасымен сурет салуды үйрету. Бейнелеу өнерінің бұл әдісі суреттің анық шығуына әсері болады. Бейнелеу өнері барысында балалар өсімдікті қорғауға, аялауға тәрбиеленеді. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*мүсіндеудің қысу, тарту, басу әдістерін тегістеу,сылау сияқты техникаляқ іскерлігін қалыптасытру,шығармашылық қабілетін, көркемдік ойлауын арттыру.қысу, тарту, басу әдістерін қолдану дағдыларын дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру дағдыларын қалыптастыру ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және*	***"Менің ой-қиялым" шабыттану сәті.*** *Мақсат-міндеттер: балалардың ой-қиялын дамыту; босаңсыту жағдайын жасау.* *- Балалар, қазір, сурет салу алдында, әрқайсымыз біраз ойнанып, әуенді тыңдап, шабыт алайық.* *Құралдары: әдемі әуен жазбасы.* *Жаттығу аяқталғаннан кейін педагог балаларды аралап, нені салуды ойлағандарын сұрайды.* ***(тіл дамыту, сурет салу***	**«Айналмалы дөңгелек» ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: шығарманы тыңдау арқылы балаларға музыка жанрларын ажырата білуді үйретеді. Ойынның шарты: дөңгелек бетіне көбелек, барабан, ай, доп суреттері салынған карточка ұсынылады. Балалар әуенді тыңдап, дөңгелекті айналдыру арқылы вальс ойналғанда - көбелекті, марш әуенінде - барабанды, бесік жыры ойналғанда - айдың, полька биінде - доптың суреттерін көрсетеді	*Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салудың дәстүрден тыс әдісі-өсімдіктермен бастырып салу әдісін пайдалану. (қатты кеуіп кетпеген жапырақпен бастырып салу) *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*мүсіндеудің жалпақтау, бедерлеу, шымшу дағдыларын қалаптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндерден жалбыз жапырақтарын пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіндегі теледидарғаорналастыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларға құрылыс материалды ұсыну, үлгі бойынша құрастыру дағдыларын қалыптастыру ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	*айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардың аты қалжың өлеңге қосылмауы керек. Әзілі де, сықағы да өтпесе, бет-аузын тыржыңдатып, әр түрлі құбылтады. Қолайсыз қимылдармен құбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтар қояды. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Өлең айтады, ән салады не би билейді. Сондықтан ойынды жүргізуші тілмәр, әзілкеш, күлдіргі бала болуы керек.* **«Bells» музыкалық-дидактикалық ойын (музыка)** Ойынның мақсаты: дауысты дыбыстар арқылы ажырата білу қабілетін дамыту. Ойын шарты: әуеннің сыр-сипатына қарай қоңырауларды пайдалану. Педагог балаларды үш топқа бөледі, балалардың әрқайсысында қоңыраудың үш түрі (үлкен, орташа және кішкентай). Егер, кең өлшемдегі әуен естілсе, ойыншылар үлкен қоңырауды көтеруі керек. Қалыпты әуенге орташасын көтеру керек. Тыныш, ақырын ойналатын әуенге кішкентай қоңырауды сылдырлату керек.

	шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою ***Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме?*** *Балаларға гүлдің тұқымын отырғызуды үйрету.Күнделікті гүлдің өсуін бақылап отыру. Бөлме гүлдерінің негізгі бөліктерімен таныстырып, білімдерін нақтылау.Бөлме гүлдерін салыстыруға,сыртқы белгілеріндегі ұқсастық пен айырмашылықты табуға үйрету..* *2.Балаларға бөлме гүлдерін күтіп, суаруға тәрбиелеу.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөз қорын байыту.* *3. Табиғат бұрышындағы гүлдерге қамқорлық танытуға, аялауға тәрбиелеу.* *Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме? Қай уақытта гүлдерге су құйып, шаңдарың сүртесіңдер?* ***(экологиялық мәдениет дағдысы, еңбек әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)***				
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**"Қырауды бақылау."** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тілдамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: балаларға қыраудың қалай болатынын айтып кету. Қырау түскен	**Ауа райына қарай қардың өзгеруін байқау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тілдамыту, көркем әдебиет)* **Болжау.** Аязды күні қар жауса, күн жылынады. Суықтан қорықпа, суық сумен жуын.	**Қардың тереңдігін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге, Бірақ ешкім жемейді,	**Қарлы боранды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер. Желді ауа райындағы қардың қозғалысы туралы түсінік беру. **Ересек адамдармен бірге**	**Қардың жауғанын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақсат-міндеттер: қардың жауып тұрғанын бақылау, ауа райына байланысты құбылыстарды түсіндіру, аязды

	ағаштарды бақылау. Темір затқа үрлеп көрейік. Оған қырау түсті, біздің буымыз суықтан қырауға айналды. Сонымен қырау бұл кәдімгі бу, ол әйнек шынысына, ағаш бұтақтарына, басқа заттарға қатып, қырауға айналған. Қырау күннің ашық кезінде пайда болады. *Көркем сөз.* Тазартып бар кір шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет салып тастады. **Қимылды ойын. «Ақ қоян». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: қимылды жаттығуларды жасауды үйрету, тапқырлық таныта білу. **Еңбек:** бір-біріне кедергі жасамай, жұмыс істеуге үйрету. **Жеке жұмыс:** тәжірибе жасау: мұз бу су (заттың бір түрден басқа түрге айналуы). *Жорамал.* Ағашқа қырау түссе, аяз болады. Тұман болса, күн жылынады. Егерде түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды. *Жұмбақ.* Қанат сияқты ақ, Ұлпа боп жерде жатады.	Мақал-мәтел, Қыс қандай болса, жаз да осындай. **Байқау:** жылы күндері жауған қар жабысқақ болатыны. Жабысқақ қардан аққала жасауғаыңғайлы екенін балаларға түсіндіру. Ал аязды күндері қар үгітіліп, құрғап тұрғанда ештеңе жасауға болмайды. Ауа қысымының өзгеруіне байланысты қардың өзгеретінін бақылатып отыру, қардың өзгеру себептерін тереңдете түсіндіру. **Қимылды ойын. «Бәйге». (дене тәрбиесі)** Балаларды әртүрлі жарысқа қатысуға үйрету (кім бұрын жылжиды, кім бұрын озады сол жеңіске жетеді). Балаларды достарының жеңісіне жеткеніне қуануға үйрету. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Қардан жолды тазартуға тәрбиешіге көмектестіру. Тәжірибе. Қардың қасиеттері. 1. Аязды күні қарды қолғаппен алса, ол жабыспайды, шашылады. 2. Қарға су құйсаң, одан қаршық жасауға болады. Қар дымқыл әрі жабысқақ болады. **Қорытынды.** - Балалар, біз бұдан дымқыл қарды жабыстырудың оңайлығын байқадық.	Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар). **Бақылау.** Балалардың көңілін ауланың қай жерлерінде қалың қар жатқанына аудару, қардың қаншалықты терең екенін білуді ұсыну. Балаларға метрді көрсету және әр жердегі қар қалыңдығын өлшеу; қалың қарды күрекпен қазып, қардың қалыңдығына назар аудару. **Қимылды ойын. «Ақшақарды ізде». (дене тәрбиесі)** Ептілікті, шапшандықты дамытатын, кеңістікті бағдарлауды қажет ететін, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Еңбек.** Гүлзардың орнын жинастыруды ұйымдастыру. Қар тоқтату жөніндегі пікірді қалыптастыру (қарды тоқтатады, жел соққанда), қардан кедергілер жасау, тәрбиешіге көмектесу. Тапсырманы орындау, бірлесіп атқаруда кішігірім тәсілдерін қалыптастыру. **Өз бетімен ойындар.** Өз құрдастарымен, 2-3 рөлден тұратын ойын ойнағанда, бірлесуге талаптандыру, рөлді бөлу, ойын тәртібін орындау, жалпы ойын шартына сәйкес әрекет ету.	**орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** желді қарауға арналған айналмалы бағыттаушыны жасау. **(еңбек іс-әрекеті)** Мақсат-міндеттер. Бірлесіп шығармашылық жұмыспен айналысу қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары. (дене тәрбиесі)** **"Ұшақ".** Мақсат-міндеттер. Бір-біріне соқтығыспай жүгіру қабілеттерін дамыту; епті, жылдам болуға тәрбиелеу. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Келесі кім?" (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер. Бір жерде тұрып және жүгіріп келіп ұзындыққа секіруді үйрету.	күнде қар жеңіл болады, олар ауада би билегендей ұшады, жылырақ күндері қар ауырлау тартады,-қалықтап жерге түседі, суық күнде қар ұшқындары жеделдеп жауады. Тапсырма. «Қыс» тақырыбына символдар арқылы суреттер салуды ұсыну. *Көркем сөз.* "Көкше мұз" Сейіл Боранбаев. Көл бетінде көкше мұз, Көкше мұзда қызық көп. Сырғанаймыз кеште біз, Айқыш-ұйқыш сызып кеп. Қыза-қыза келгенде, Құйын болып кетеміз. Жүйрік деген желден де , Басып озып кетеміз. **Қимылды ойын: «Аңшы мен қояндар». (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: жылжымалы лақтырған нысанаға затты тигізу, жүгіруге өрмелеп шығуға жаттықтыру. **Еңбек:** тәрбиеші жұмысты әркімге бөліп беруге көмектеседі. Бірі қарды жинаса, енді бірі оны тасиды, шанаға артады, ұжым болып бәрі қарды тазалауға қатысады. Мақсат-міндеттер: жұмысты бірігіп атқаруға бағыт беру. **Жеке жұмыс.** «Адасқан қар қиыршықтары» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастыру. *Жұмбақ.* Құм сияқты ұсақ болғанымен, жер бетін жауып үлгереді. (қар)
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.				

	Бата беру Рахмет дәміңе, Ризалық берсін бәріңе. Аман болсын басыңыз, Жүзге жетсін жасыңыз. **Салт-дәстүр. Қонақасы** Танысын, танымасын үйге келген кісіге әр қазақ отбасы кәделі тағамдардан қонақасы береді. Бұл қазақ қонақжайлылығын танытатын үлкен дәстүр. Салт бойынша әр кісінің түскен үйінде лайықты қонақасы жейтін хақы бар. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Күн астындағы Күнекей қыз» әңгімесін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)** ***«Күй күмбірі»*** ***Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру***				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім" Мақсат-міндеттер: тыныш ұйқыға қолайлы жағдай ояту. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***Қауіпсіздік сабағы «Жануарлармен қауіпсіздік»*** *Мақсаты: • Балаларды үй жануарларын (мысық, ит, қоян т.б.) танып білуге үйрету. • Жануарлармен қатынаста сақ болу керектігін түсіндіру. • Жануарларды жақсы көруге, оларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. • Сөйлеу, есту және бақылау қабілеттерін дамыту.* *——— Қажетті құралдар: • Үй жануарларының суреттері немесе ойыншықтары (ит, мысық, қоян). • Қауіпсіз және қауіпті әрекеттердің суреттері (мысалы: баланың итті сипауы – қауіпсіз; итке қолын созуы немесе үркітуі – қауіпті). • Қуыршақ немесе жұмсақ ойыншық. ———* *Ойын барысы: Тәрбиеші: Балаларға суреттерді немесе ойыншықтарды көрсетіп, сұрақтар қояды: • “Бұл не?” (Мысық) • “Қалай дыбыстайды?” (Мяу-мяу) • “Мысықты қалай ұстауға болады?” Балалар жауап*	**Шығармашылық іс-әрекет** "Қанекей, сапқа тұр!" Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* балалардың топтас достармен бірігіп таңертеңгі жаттығуды жасап жатқан балалар бейнесін салуға бейімдеу; адамның денесін салуда пропорцияларды ұстану техникасына үйрету. Сонымен қатар балалар басқа да орталықтардыөз қалаулары бойынша іс-әрекет жасайды **(мүсіндеу, жапсыру)** *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* таңертеңгі жаттығуды жасап жатқан балалар бейнесін мүсіндеуге бейімдеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* жаттығу жасап жатқан адам бейнесін алдымен құрастырып, содан кейін оны желімдеу. *Құрастыру бойынша* қағаз	**Көркем әдебиет** "Аурудан аяған күштірек". Мақсат-міндеттер: балаларды "Аурудан аяған күштірек"әңгімесімен таныстыра отырып, мазмұны бойынша мәтіндегі жолдарды мәнерлеп оқу; әңгіме мазмұнын зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету **Сюжетті-рөлдік ойын "Аурухана"** Мақсат-міндеттер: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Балалардың дәрігер (дәрігер), медбике, пациент мамандығына деген танымдық қызығушылығын қалыптастыру. **Тапсырмалар:** **Тәрбиелік:** балалардың дәрігер мен медбикенің жұмысы туралы	**Варитативті компонент** **Қызықты математика «Геометриялық пішіндер»** Геометриялық пішіндер және денелер туралы білімдерін толықтыру; 1-ден 5-ке дейінгі сандарды тура және кері санау дағдыларын дамыту; логикалық ойлау, есте сақтау, көру қабілеттерін, қол моторикасын жетілдіру; адамгершілікке тәрбиелеу. **«Шаштараз» сюжеттік-рөлдік ойыны.** **Мақсаты:** "Шаштараз" ойынының сюжетін шығармашылықпен дамыта білуге тәрбиелеу. **Тапсырмалар:** **Тәрбиелік:** - балалардың шаштараз, онда жұмыс істейтін ересектердің жұмысы туралы білімдерін байыту; - балалардың рөлдік ойынға деген қызығушылығын қалыптастыру және ойын ортасын құруға көмектесу;	***Дидактикалық ойын. «Жер, су, ауа, от.»*** ***Ойын мақсаты****: Балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.* ***Ойын шарты****: Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, үй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды.* ***Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады.*** *«Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді.* ***«Үнемді тұтыну»***

	береді, тәрбиеші түсіндіреді: “Жануарды ұрмау керек.” “Қатты дыбыс шығармау керек.” “Жануар ұйықтап жатса, мазаламау керек.” **Тіл дамыту** "Жеті ағайын тақпағын мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балаларды "Жеті ағайын" тақпағымен таныстыру; денсаулыққа байланысты "жеті ағайын" сөз тіркесінің ауыспалы мағынасын түсіндіру. **Театрды сахналау.** "Қаңбақ шал" ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет)** **Дидактикалық ойын: "Геометриялық мозаика" (математика негіздері)** Педагог балаларға тақтадан геометриялық пішіндерден құралған заттардың суретін көрсетеді және геометриялық пішіндерді үлестіріп береді.	бетіндегі заттардың орналасқан орны туралы жаңа білім беру, «үстіңгі сол жақ», «үстіңгі оң жақ», «төменгі сол жақ», «төменгі оң жақ» ұғымдарын қалыптастыру; эквивалентті заттар туралы түсініктерді жетілдіру; тұрмыстық техника түрлері, шаңсорғыш пен кір жуу машинасының қажеттілігі, тазалық ережелерін түсіндіру. Балаларға геометри ялық пішіндердің қағаз бетінде орналасқан орнын ажыратуды, сөзбен айтуды үйрету; әртүрлі заттарды эквиваленттерімен алмастырып, қорытынды жасағанда заттардың түрлеріне емес, жиын санына көңіл аударуды үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейін, жазықтықты бағдарлау, кеңістікті бағдарлау, түс пен пішінді қабылдау, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. Балаларды еңбексүйгіштікке және өзін-өзі басқаруға баулу; ұғымталдыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. ***Дидактикалық ойын: «Кімге ақша береміз?» (қызмет түрлері)*** *Мақсаты: Қызмет көрсететін адамдарға ақша төленетінін түсіндіру. Көрнекілік: Дәрігер, сатушы, шаштараз, жүргізуші суреттері, фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші суреттерді көрсетеді: – «Нан алдық – кімге ақша береміз?» (сатушы) – «Дәрігер қарады – кімге ақша*	түсініктерін кеңейту. **Дамытушылық:** балалардың зейінін және қабылдауының тұтастығын дамыту балалардың мамандық туралы түсініктерін байыту. Балалардың ойын рөлін (дәрігер, пациент) қабылдау қабілетін қалыптастыру. Балаларды таныс медициналық құралдарды (ойыншық) пайдалана отырып, таныс "Аурухана" ойынының сюжетін ойнауға ынталандыру. **Тәрбиелік:** ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу, ұжымда, қоғамда мәдени мінез-құлық дағдыларын тәрбиелеу. Өз денсаулығына ұқыпты қарауды, сезімталдық таныта білуді, науқас адамға қамқорлықты қалыптастыру. **Нысан:** сюжеттік-рөлдік ойын **Қатысушылар:** тәрбиеші, 20 бала **Білім алушылардың жасы:** дайындық тобы 6-7 жас. **Алдын ала жұмыс:** дәрігердің, медбикенің жұмысы туралы әңгімелесу; иллюстрацияларды қарастыру; К.И.Чуковскийдің ертегісін оқу "Айболит"; дидактикалық ойын "Жақсы – жаман". **Жабдықтар мен материалдар:** дәрігерлер кабинетіне арналған үстелдер мен орындықтар, дәрігерлер мен медбикелерге арналған киімдер (халаттар, бас киімдер), балалар жиынтығы «Аурухана", дәрі-дәрмектер, касса, медициналық карталар, сақтандыру полюсі, қаламдар, дәптерлер, қағаздар, қуыршақтар. **Рөлдер:** дәрігер, медбике, науқастар. **Ойын барысы:**	- сюжет жоспарының өзгеруіне байланысты ойын кеңістігін өзгерту қабілетін қалыптастыру; - балаларға бірлескен ойын барысында өзара қарым-қатынас орнатуға көмектесу. **Дамытушылық:** - рөлдерді бөлу, ойдан шығарылған жағдайға ену және соған сәйкес әрекет ету қабілеттерін дамыту; - ойын жоспарына сәйкес рөлдік диалог жүргізу қабілетін жетілдіру; - балалардың сөздік қорын байыту және белсендіру. **Тәрбиелік:** - шаштараз қызметкерлерінің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу; - тәрбиелеу ойын барысында бір-біріне деген достық қатынас. **Сөздікті белсендіру:** шаштараз, тапсырыс беруші (клиент), әкімшілік (администратор), фойе, қызметкерлер, қайшы, тарақ, шаш үлгісі, сәндеу, бояу, фен, шаш қию,курьер. *Қаржылық сауаттылықты дамыту*: қызметке ақы төлеу, ақша мен қызмет арасындағы байланысты көрсету. • Шаш үлгісін жасауға арналған құралдармен таныстыру: қысқаш, бұйралайтын құралдар. **Материал және ойын жабдықтары:** - фойе *(орындықтар, кофе үстелі, журналдар, каталогтар)*; - әкімшіліктің (администратор) жұмыс орны *(үстел, орындық, дәптер, қалам, телефон, шай қызметі, касса, ақша)*; - шаштараздың жұмыс орны (құралдар жиынтығы, орындық, айнасы бар үстел, көйлек, алжапқыш, майлықтар,	***Су және энергия туралы әңгіме ойыны*** *Мақсаты: Су мен энергияның маңызын түсіндіру. Материалдар: Суреттер, макеттер. Ойын барысы: Балалар суреттер арқылы судың және жарықтың пайдасын әңгімелейді. Үйрететін дағды: Сөйлеу дағдылары, логикалық ойлау, табиғатты қорғау.* **Шығармашылық іс-әрекет** "Дәрумендер". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салудың дәстүрден тыс әдісі-жемістермен бастырып салу дағдыларын қалыптастыру. Екіге бөлінген алма бөлінген. Бөлінген алманың жартысын гуашқа батыру арқылы қағазға алма бейнесін бастырып шығару. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балалар өз өалаулары бойынша дәруменге бай жемістерді мүсіндейді *Жапсыру бойынша* балаларды түрлі-түсті майлықтарды жырту, умаждау әдісі арқылы өздері таңдап алған жеміс қимаүлгісінің үстіне желімнің көмегімен жапсыруға, дайын жемістерді қағаздан жасалған себеттің үстіне жапсыруға үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп,

		береміз?» (дәрігер) 2. Балалар тиісті суреттің алдына фишка қояды. Күтілетін нәтиже: – Қызмет – ақша арқылы төленетінін ойын түрінде түсінеді. – Әртүрлі мамандықтарды тануға бастама болады. **(қаржылық сауаттылық)**	Тәрбиеші: Балалар, бүгін бізде қонақтар бар. Оларға сәлем айтайық. Тәрбиеші: Балалар, сендер "Сәлем" сөзінің мағынасын білесіңдер ме? "Сәлем" бұл бір-бірімізге денсаулық тілейтін кезіміз. Сіздің ойыңызша, бізге денсаулық не үшін қажет? Балалардың жауаптары. Тәрбиеші: Сендер қандай кереметсіңдер, денсаулығымыз болмаса, қолымыздан келмейді, біз ауырып, ойнай алмаймыз, серуендей алмаймыз, достарымызбен сөйлесе алмаймыз. Денсаулықты қалай сақтауға болады? Балалардың жауаптары. Тәрбиеші: Расында, дұрыс тамақтану, спортпен шұғылдану, т.б. Ал егер соған қарамастан адам ауырып қалса, не істеу керек? Балалардың жауаптары. Тәрбиеші: Әрине, ол ауруханаға дәрігерге қаралуы керек. Тәрбиеші: Егер біреудің денсаулығы нашар болса, Себеп ..... (дәрігерлер). - Күте тұр, балақай, жылама! Бүгін біз сіздермен "Емхана" ойынын ойнаймыз Емханада қандай дәрігерлер жұмыс істейді? Балалардың жауаптары. (ЛОР дәрігері, оптометр, педиатр, стоматолог, кардиолог және т.б. Дәрігер қандай жұмыс істейді? Дәрігерге кім көмектеседі? Балдың көмегі қандай. Әпкелер? Балалар, дәрігердің қабылдауына жолдама алу үшін қайда бара	косметика, бас жууға арналған құрал-жабдықтар, сүлгі); - техникалық персонал (швабра, сыпырғыш, шөміш, шелек және т.б.); - Ойынға арналған "ғажайып дорба", сандық, смайликтер, құм сағаты, курьерге арналған руль. **Алдын ала жұмыс:** - шаштараз мамандығы туралы әңгімелесу, балалармен әңгімелесу: "Мен анаммен шаштаразға қалай бардым", балалармен әңгімелесу: "Шаштараздың қандай құралдары бар?", тақырыбы бойынша иллюстрацияларды қарастыру: "Шаштараз", "Шаш үлгісі " альбомына шолу Заттармен сөздік ойындар: "Жұмыс үшін кімге не керек?" Дидактикалық ойын: "Тарақ не үшін қажет" Саусақ ойыны: "Өру" Рөлдік ойынға қажетті атрибуттарды дайындау "Шаштараз", оқу С. Михалков "Жылы шаштараз", А.Вихордың "Мен таңертең шошқа өремін!" өлеңін оқу, Б.Житковтың "Мен не көрдім?", "Осындай әр түрлі шаш қыстырғыштарын" модельдеу, питомник рифмасын оқу "Өрімді белге дейін өсіріңіз ". **Рөлдік ойын барысы:** **Тәрбиеші:** Балалар, шаштараз деген сөзді қалай түсінесіңдер? Бұл не? (Балалардың жауаптары). Дұрыс. Шаштаразда сіз бен маған қажет адамдар жұмыс істейді! Олар туралы еске түсіріп, сұрақтарға жауап берейік:	шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға *айналдыру дағдыларын қалыптастыру.* **Сюжеттік-рөлдік ойын «Өрт сөндірушілер»** **Ойынның мақсаты:** Балаларды үйде қауіпсіздік ережелерін сақтап, жауапкершілікке тәрбиелеу, қауіпті жағдайларды ескере отырып, үлкендердің айтқанын тыңдауға баулу. Тәрбиеші: енді балалар мен жұмбақ жасарғым келіп тұр. Жердің бәрін жейді, Жолда кезіккеннің, Аямай бәрін жейді, Бұл қандай алпауыт? (Өрт) Қимылы оңдырмас, Кішкентай қоңырбас (шырпы) Осы бір тал шырпыдан алапат өрт шығуы мүмкін. **Ойынның барысы:** Отбасы ас бөлмесінде отырады. Анасы ас дайындап жатып, күйеуіне: «Әкесі кешке қонаққа көршілерді шақырайық»−дейді. Әкесі: «Шақырсақ шақырайық» −дейді. Анасы газды сөндірмей қасына орамалды қойып, өзі көйлегін үтіктеуге кетеді. Көйлегін үтіктеп жатқанда қасына күйеуі келіп: «Үтікті сөндіруді ұмытпа» −дейді. «Әрине» −дейді анасы. Анасы көршілерлерді қонаққа шақыруға кетеді. Үйіне қайтып келсе, үйдің іші көк түтін. Күйеуі **101** нөмеріне хабарласады. Сосын сиренаның даусымен өрт сөндірушілер келеді. Олар өртті сөндіреді. Полиция,

			жатқанымызды айтыңдар ма? Дұрыс Бал. Тіркеуші. Дәрігерге жолдама алып, бал алу үшін нені жариялауымыз керек.карта? Ал енді сіздермен дене шынықтыру минутын өткізейік "Күн" Бұлттың артынан күн шықты, Біз қаламдарды күнге қарай созамыз. (Созылу — қолды жоғары көтеру.) Содан кейін екі жаққа қолдар Біз кеңірек ажырасамыз. (Қолды екі жаққа созу.) Жаттығуды аяқтадық. Аяқтар, арқалар демалды. Сонымен балалар емханаға барады. Бізде стоматолог, ЛОР дәрігері, оптометр, педиатр және бал, тіркеуші сияқты дәрігерлер жұмыс істейді, онда сіз дәрігердің қабылдауына жолдама ала аласыз. Өтінемін, жұмысыңызға орналасыңыз. Ал емделушілер ата-аналарымен бірге тіркеу бөліміне кезекке тұрады. Балалар өз орындарын алады. Дәрігер мен медбике үстелге, науқастар орындықтарға отырады. Дәрігер орындыққа отырады. Тәрбиеші: Аурухана тыныш болуы керек екенін ұмытпаңыз, шу шығармаңыз, дәрігердің науқас балаларды емдеуіне кедергі жасамаңыз. Дәрігер мен науқастың диалогы келесідей құрылады: Дәрігер: Сәлеметсіз бе, сіздің атыңыз кім? Науқас: Сәлем айтады, атын атайды. Дәрігер: Сізге не ауырады? Науқас: Ауырып жатқанын айтады. Медбике дәрігерге жазып,	- Шаштаразда кім жұмыс істейді? - Олар қандай жұмыс істейді? - Шаштаразға қалай жетуге болады? **Шешім:** Шаштараз ашып, қызметкерлерді жалдау немесе қоңырау шалу қажет. **2. Ойынға деген қызығушылықты арттыру.** Радиода шаштараздың ашылғаны туралы хабарланды: Назар аударыңыз! Назар аударыңыз! Сіздің тобыңызда шаштараз ашылады , онда өз ісінің шеберлері жұмыс істейтін болады! Олар барлығын қуана қабылдайды! Қызметтер әр түрлі: - шаш үлгісін жасау; - шаштараз, сәндеу; - шашты бояу. Қызметтерге 1-33-22 телефоны арқылы жазылуға болады. Келіңіздер! Асығыңыз! Шаштаразда сіздерді күтеміз! Бірінші күні жазылған адам бір ақысыз қызметті пайдалана алады. Біздің шаштаразға мамандар қажет: шаштараздар (әйелдер, ерлер және балалар шаштарын қиюға арналған), тазалаушы. Әкімшілікке хабарласыңыз. **3. Ойын әрекеттері, диалогтар: Тәрбиеші:** Біздің ойын үшін балалар біз шаштараз ашып, қызметкерлер жинауымыз керек. Шаштараз ашамыз ба балалар. Мен әкімшілік қызметшісі бола аламын ба? Бізге кадрлар жинау керек. Ол үшін "Ғажайып дорба"ойыны арқылы қызметкерлерді жинаймыз. Ол үшін дорба ішінен кезекпен суретпен бейнеленген карточкаларды аламыз.	дәрігер келеді. Дәрігер анасының қан қысымын өлшейді. Өрт сөндіру барлығын қасына жинап алып: «Өрт қауіпсізідігін қатаң сақтаңыздар! Өрт өте қауіпті Егер өрт шықса дереу **101** нөмеріне хабарласыңыздар» −дейді. Полиция: Егер бұзақылар келсе 102 нөміріне хабарласыңыздар. Дәрігер: Егер біреу ауырып қалса 103нөміріне хабарласыңыздар. Тәрбиеші: Балалар, өрт қауіпсіздігіне абай болумыз қажет.

			көмектеседі. Содан кейін дәрігер тексеруді бастайды. Науқас дәрігерге алғысын білдіреді, қоштасады, сыртқа шығады. Келесі науқас кіреді. Ойын жалғасуда. 2-3 пациенттен кейін дәрігердің рөлін өзгерту ұсынылады. (Мұғалім ойынға көмектеседі және қатысады). Қорытынды: Тәрбиеші: Жарайсыңдар, балалар, тексерістен өттік, бәрі сау, медбике дәрумендер жазып берді! Ойын сізге ұнады ма? Біз бүгін не ойнадық? Балалар: ауруханаға. Тәрбиеші: Дұрыс! Әрқашан мұқият, сүйіспеншілікпен Біздің дәрігер сіздерді емдейді, балалар. Сіздің денсаулығыңыз жақсарған кезде - Ол бәрінен бұрын қуанады. Балалар ойынға өте белсенді және тату қатысты. Тәрбиешімен бірлескен ойыннан кейін балалар қуыршақтармен ойында жеңіліп қалады.	(*Балалар карточканы шығарады, осылайша әр бала қызметіне орналастырыладыОлар қажетті аттрибуттарды алып, өз орыдарына жайғасады.* **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)***: Біздің салонның құрметті қонақтары біздің шаштараздағы жұмыс сапасын жақсарту үшін бір минут назар аударыңыз, сізден біздің шеберлердің жұмысын бағалауыңызды сұраймын, біздің шеберлер сізге қызмет көрсеткеннен кейін смайлик таңдап, оны қорапта қалдыру керек. . **Тәрбиеші *(әкімшік қызметкері)*** клиенттермен кездеседі: Қайырлы күн! Сіздерді шаштаразда көргенімізге қуаныштымыз Сізге қандай қызмет түрі керек? **Клиенттер:** Бүгін біз мерекеге жиналамыз. Біз әдемі шаш үлгісін жасағымыз келеді. **Тәрбиеші *(әкімшік қызметкері)*** клиенттермен кездеседі: Қайырлы күн! Сіздерді шаштаразда көргенімізге қуаныштымыз "*Ертегі*". Сізге не керек? **Клиент:** Мен шашымды бояғым келеді. **Тәрбиеші (әкімшілік қызметкері):** Біздің шаштаразда бүгінде өте тәжірибелі шеберлер жұмыс істейтінін білесіздер. Оларды таныстыруға рұқсат етіңіздер, біздің шаштараздар кез келген шаш үлгісін жасайды. Фойеде өтіңіз. Сіз каталогтар мен журналдарды қарай аласыз. Отырыңыз. Сонымен қатар, бізде сіз бір кесе сиқырлы шай іше аласыз.	

				Клиент: Маған бір шыны шай беріңізші. *(клиенттер шаш үлгісін таңдайды)* **Шаштараз:** Өтінемін, өтіңіз. Сәлеметсіз бе! Сізге не керек? **Клиент:** Сәлеметсіз бе! Мен осы шаш үлгісін алғым келеді. **Шаштараз:** Жарайды! Алдымен басымызды жуайық. Өтінемін, раковинаға барыңыз. *(әрекеттер орындалады).* **Клиент:** Рахмет! Маған қатты ұнады! **Төлем енгізу (қаржылық сауаттылық)** Шаштараз: — Енді қызмет үшін төлем жасауды ұмытпаңыз. Билетті немесе ойнауға арналған токенді маған бересіз бе? Клиент: — Міне, менің токенім/ойыншық ақшам. Шаштараз: — Рақмет! Қызмет үшін төлем қабылданды. Енді шаш үлгісін жасаймыз. Оқиға барысында: • Клиенттің төлем жасауы арқылы балалар ақша мен қызмет арасындағы байланысты түсінеді. • Шаштараз қызметін орындап болған соң, клиент қанағаттану белгілері көрсетеді: — Рахмет! Маған қатты ұнады! Шаштараз: — Өтінемін! Тағы келіңіз. Мейірімді болыңыз, смайлик қалдыру үшін әкімшілікке хабарласыңыз. (*шаштараз әкімшілік қызметкеріне жақындап, шампунь, шаш бояуы біткенін хабарлайды*). **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*** компанияға телефон соғып, қажетті	

				тауарларға тапсырыс береді. Сәлеметсіз бе, шаштаразға сусабын, шаш бояуы, майлықтар және т.б. әкелуіміз керек.) **Шаштараз:** Өтінемін, өтіңіз. Сәлеметсіз бе! Сізге не қандай қызмет түрі керек? **Клиент:** Сәлеметсіз бе! Мен шашымды бояғым келеді. **Шаштараз:** Жарайды! Алдымен басымызды жуайық. Өтінемін, раковинаға барыңыз. *(әрекеттер орындалады)* **Клиент:** Рахмет! Маған қатты ұнады! **Шаштараз:** Өтінемін! Тағы келіңіз. Мейірімді болыңыз, смайлик қалдыру үшін әкімшіге хабарласыңыз. (*шаштараз әкімшілік қызметкеріне жақындап, шаш бояуы біткенін және т.б. хабарлайды*.) **4. Ілеспе ойын** **Жүргізуші-курьер** тізімдегі барлығын қорапқа салып, салонға әкеледі, тауарды әкімшіге тапсырады, ақша мен түбіртек алады, кетеді. **Техникалық персонал (тазалаушы)** салонның тазалығын қадағалайды. **5. Ойынның соңы.** Жұмыс күнінің соңында әкімшілік сағат сағатына назар аударады, бұл бес минуттан кейін жұмыс күні аяқталатынын білдіреді. **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*:** Құрметті шаштараз қызметкерлері, және біздің қонақтар біздің шаштараздың жұмыс күні аяқталды, орындарыңызды ретке келтіріп, фойеге жиналуларыңызды сұраймыз. (*Олар өз орындарын жинап*,	

				фойеге жиналады). **Тәрбиеші *(әкімшілік қызметкері)*:** Бүгін бізде өте жақсы күн, өйткені барлық клиенттер көңілді смайликтерді таңдады, бұл біздің қызметкерлердің жақсы жұмысын көрсетеді. Мен де баршаңызға естеліктеріңізді суретке түсіруді ұсынғым келеді. *(әкімшілік қызметкері барлығын суретке түсіреді)*. **6. Ойынды бағалау:** 1. Қарым-қатынасты бағалау. Тәрбиеші балалардан тату ойнадың ба, ұрысып қалдың ба, жоқ па, әрқашан келісе аласың ба деп сұрайды. Балалардың жауаптарынан кейін ол қарым-қатынасқа өзіндік баға береді: балаларды мақтайды. 2. Қабылданған рөлге сәйкес іс-әрекеттерді бағалау. *Іс-әрекет соңында балалармен шашты моделдеу және шаш моделдеу үлгісімен , шашды моделдеуге арналған құралмен (қысқашпен-шаша бұйралайтын құрал) таныстыру.* Ерлер шаш үлгісін түрлі өрнектер салумен сәндесе, қыздар қауымы шашатарын бұйралап, түрлі үлгіде сәндейді.	
Балалармен жеке жұмыс	**Ескен Елубай. Жаңа санамақ** Бір - Таңертен тұр. Екі - Шынығып, бекі. Үш - Тазала тіс. Төрт - Сабындап жу бет. Бес - Сүртін тез. Алты - Үйді жина жалпы.	**«Айналмалы дөңгелек» ойыны** **(музыка)** Ойынның мақсаты: шығарманы тыңдау арқылы балаларға музыка жанрларын ажырата білуді үйретеді. Ойынның шарты: дөңгелек бетіне көбелек, барабан, ай, доп суреттері салынған карточка ұсынылады. Балалар әуенді тыңдап, дөңгелекті айналдыру арқылы вальс	**«Өс, ұлан!»** Сау болсын десең, Он екі мүшең! Ерте тұр! Құлақ түр! Тыңда сыр, Жапырақтар сыбырлар. Күн нұрын күт! Таза ауа жұт! Бойыңа құт! Жүгір, желмен жарысып, Нұрға сылан, Болып қыран Өс ұлан! Ө. Тұрманжанов	**Мазақтамалар жаттау.** Мақсат-міндеттер. МАУБАС Маубас, маубас, маубассың! Мүлгігеннен танбассың, Қалғыңанға қанбассың… Өміріңде осылай Ұйықтап өтсең оңбассың! САЛАҚ Салақ, салақ, салақсың: Өз үйіңе қонақсың; Таза емесссің, кір- кірсің;	**"Дене мүшелері" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау) Бәрін осы басқарған. (Сұқ

	Жеті - Киін енді. Сегіз - Асыңды жеп, іш. Тоғыз - Ыдысты жу тегіс. Он - Сабақ оқы Осыдан соң. Бұл санамақ жаңа, Күнде өстіп сана. **(тіл дамыту, математика негіздері)**	ойналғанда - көбелекті, марш әуенінде - барабанды, бесік жыры ойналғанда - айдың, полька биінде - доптың суреттерін көрсетеді.	**(көркем әдебиет)**	Ақ емесссің, жолақсың; Кейде қара күйесің; Кейде қызыл далапсың; Әй, салақсың, салақсың! ҚОМАҒАЙ Әй, қомағай, қомағай! Екі ұртың тола май, Екі уысың және май, Соғып жатсың қарамай, Болмайсың ғой Толағай! **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**	саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек-кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, илуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(***экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет***)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Бала мінезін тәрбиелеу мәселелері» ата-аналарға кеңес.	«Отбасылық үлгі өнеге» ата-аналармен әңгімелесу.	«Бала құқығын қорғау парызымыз» ата-аналарға кеңес.	«Баланы ойлауға қалай үйретуге болады?» ата-анларға кеңес.	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*
Топ/сынып	***Ересек топ***
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***

Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.Н*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**23.02-27.02.2026 ж.**				
	«Адал азамат» *Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында* ЖАСАМПАЗДЫҚ ПЕН ЖАҢАШЫЛДЫҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі:«Жаңашылдық - заман талабы»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Қайрымдылық пен қуаныш сыйлайтын күн» әңгімелесу. Әңгімелесу "Баланы еңбекке тәрбиелеу". Психолог кеңесі. Мысалы, «Ересектердің балаларға үлгі көрсетуі, салауатты өмір салтына баулуы». - балалармен бірге телехабарларды қарау және олардың пайдасы, маңыздылығы, алуан түрлілігі туралы әңгімелесу. ***Ата-анаға кеңес: «Ұлттық тағамның бал денсаулығына пайдасы»*** *Денсаулыққа: • ет тағамдары (бешбармақ, қазы, қарта) – күш-қуат береді, • сүт тағамдары (қымыз, шұбат, айран) – ас қорытуға пайдалы, дәрумендерге бай, • нан тағамдары (бауырсақ, шелпек) – қуат береді.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету. Жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***
	Қ.Р.Әңұраны **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Түлкі мен қырғауыл".	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;*	**Дидактикалық ойын «Ғажайып кітап».** Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын ертегілердің атауларын білдіретін	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;*	**Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Ән салып, құс келді". Мақсат-міндеттер:

	Мақсат-міндеттер: балаларды "Түлкі мен қырғауыл" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, мәтін бойынша кейіпкерлер сөзіне зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. **Ойын:** ***«Егер су жоқ болса не болар еді?»*** *Бұл сұрақ баланың ақыл-ой белсенділігін арттырады, бір-бірін тыңдауға үйренеді, себебі балаға қызық кімде қандай жауап.Сұраққа жауап барысында педагог көмектеседі* **(экологиялық мәдениет дағдысы,** **қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Қауіпсіз – қауіпті»* *Мақсаты: Қауіп-қатерді тану дағдыларын қалыптастыру; • Сенсорлық, моторлық және тілдік дамуды қолдау; • Қауіпсіз әрекет жасау дағдыларын ойын арқылы дамыту.* *Суреттер немесе карталар: қауіпсіз және қауіпті заттар (жануарлар, заттар, тағамдар, табиғат элементтері, ойыншықтар); Қимыл-қозғалыс элементтері • «Қауіптен қашу», «Қауіпсіз жерге секіру», «Қолмен қорғау» сияқты қимылдар арқылы ойын белсендіріледі.* *Суреттер немесе карталар: қауіпсіз және қауіпті заттар (жануарлар, заттар, тағамдар, табиғат*	**Дариға Дәурен** **«Домбыра күйі»** **«Ата-аналарға қамқорлық жасау»** Ойын мақсаты: елгезектікке, ата-аналарға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу. Балалар бірнеше қадам қашықтықта педагогке қарама-қарсы тұрады. Педагог кезекпен балаларға допты лақтырып, мынадай жағдайларда қалай қамқорлық жасауға болатынын сұрайды: - анаң ауырып қалды; - анаң жұмыстан шаршап келді; - анаңның көңіл-күйі жоқ; - анаңның шаруасы көп; - әкеңнің жұмысында қолайсыздықтар болды. Ата-аналарға қалай көмектесуге болатынын ойлап тапқан бала алға бір қадам жасайды, бірінші болып тәрбиешіге жеткен бала жеңімпаз болады. Ойын соңында педагог балалардан өмірлік жағдайда өздері айтқандай әрекет етуді айтады. **(адалдық әліппесі)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бала қауіпсіздігі-басты назарда»*** *Тапсырмалар: үйде орын алуы мүмкін қауіпті жағдайлар туралы түсініктерді бекіту, күнделікті өмірде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін үйрету; есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту; жәбірленушіге жанашырлықпен қарауға тәрбиелеу.* *Материал:* *үйде қауіпті жағдайда тұрған балалардың суреттері.*	сөздермен байыту. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Дидактикалық ойын*** ***«Қауіпті заттар»*** ***Мақсаты:*** *Балалардың өмірімізге, денсаулығымызға қауіпті заттар туралы түсініктерін қалыптастыру, бекіту.* ***Ойынның жүрісі:*** *Тәрбиеші балаларға бірнеше суреттердің ішінен қауіпті заттарды табуды ұсынады және оның қандай қауіп әкелетінін сұрайды.* ***Ұлттық ойын*** ***«Асықты тігіп ойнау»*** *Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1—1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4—5 м. не одан да көп мөлшерде асық ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы*	**Құрманғазы** **«Ұзақ ақжелен»** ***Ойын: «Қай дүкенге барамыз?»*** *Мақсаты: Дүкен түрлерін ажырату. Көрнекілік: «Ойыншық дүкені», «Киім дүкені», «Азық-түлік» суреттері. Ойын барысы: – Тәрбиеші зат суретін көрсетеді (ойыншық, жеміс, көйлек). – Бала оны қай дүкеннен алатынын табады. Нәтиже: Дүкен түрлерін ойын арқылы таниды.**(қаржылық сауаттылық)*** ***Ұлттық қимылды ойын*** ***Ат жарыс*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі.* **"Лото" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. **(танымдық дағдылар)**	балалардың құстар туралы түсініктерін қалыптастыра отырып, олардың көктемдегі мінез-құлқында болатын өзгерістермен таныстыру; жыл құстарының белгілері мен ерекшеліктерін ажыратып, атай білуге үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Алтыатаройыны*** *Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланыңсақасыті гіледі.Кенейдіңарасындасаңлауболмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағына1мжерденсу(сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүптегі сақаны жұлып кетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақағатимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Атусаны─6рет.Алғашсақасышыққанбала,қалғандарыоданкейінгікезектеатады.Алтыретатыстанқалғанкенейді ңбәрітүптеқалғанбаланікіболыпесептеледі.* ***Ойын: «Қай дүкенге барамыз?»*** *Мақсаты: Дүкен түрлерін ажырату. Көрнекілік: «Ойыншық дүкені», «Киім дүкені», «Азық-түлік» суреттері. Ойын барысы: – Тәрбиеші зат суретін көрсетеді (ойыншық, жеміс, көйлек). – Бала оны қай дүкеннен*

	элементтері, ойыншықтар);		*бірінші болып ату кезегін алады. Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.*		*алатынын табады. Нәтиже: Дүкен түрлерін ойын арқылы таниды.* ***(қаржылық сауаттылық)*** **"Суретті жина" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды бөлшектерден тұтас жинауға үйрету. Құралдары: төрт-алты бөлікке бөлінген суреттер. **(танымдық дағдылар)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (құрсаумен)** 1. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде денені тік, аяқты алшақ, қолды төменде ұстау. 1 - құрсаудың ішінде отыру; 2 - құрсауды екі жанынан ұстап, бел деңгейіне әкелу; 3 - құрсаудың ішіне отырып, оны жерге қою; 4 - басапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсауды тігінен артына ұстау. 1 - 2 - денені оңға бұру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, құрсауды жоғары жағынан екі қолымен ұстап, тігінен жерге қою. 1 - 2 - құрсауға сүйене тұрып, оң аяғын артқа ұстау; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, бүгілген қолымен құрсауды алдына ұстау. 1 - 2 - отыру, құрсауды алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге арқасымен жатып, құрсауды түзу ұстап, басынан асыра қою. 1 - оң тізесін бүгіп, құрсаудың шетіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде тұрып, қолын беліне қою. Педагогтің 20-ға дейін санауы бойынша құрсаудан шығып секіру, қайтадан құрсауға секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау). 1 - құрсауды алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				

	«Үнемді тұтыну» *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне тағам, міне ас, Қасық түк те қалдырмас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Көктем жаршысы - құстар тақырыбында әңгімелесу. Аналар мейрамдары туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту)**	Көктемнің ерекшеліктері туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту)**	Көктемнің суретіне қарап әңгімелесу. Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру **(экологиялық мәдени дағдылар, қазақ тілі)**	«Қазақ халқының салт-дәстүрлері» **(қазақ тілі)** Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету.	Көктем туралы ән, тақпақтар айту. **(көркем әдебиет, музыка)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Арқан үстімен адымдап жүру". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бірінің артынан бірі бір бағытта жүру және жүгіруге жаттықтыру; педагогтің белгісі бойынша жүріп және жүгіріп келе жатып, басқа бағытқа ауысуға дағдыландыру; жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығуларды жасауға және шашырап жүгіруге үйрету. **Математика негіздері** "Көктемгі ғажайыптар. Геометриялық денелер мен геометриялық пішіндер". Мақсат-міндеттер: балаларды геометриялық денелермен таныстыру; геометриялық денелер және геометриялық пішіндерге ортақ ұқсастық, айырмашылық туралы негізгі ұғымдар беру.	**Музыка** "Анаға сәлем". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есу қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру. **Қазақ тілі** "Кел, жаттығайық! Адамның дене мүшелері. Оң - сол." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы адамның дене мүшелері туралы түсініктерін дамыту; саламатты өмір салты, жаттығудың маңызы жайлы түсініктерін қалыптастыру; дәрумендердің пайдасы, «сол», «оң» жақ туралы түсініктерін бекіту. Балаларды сызбадағы дене мүшелерінің бейнеленуін өз денесімен сәйкестендіре білуге үйрету; дене мүшелерін атауды үйрету; артикуляциялық аппараттарын, оң және сол	**Дене тәрбиесі** "Цирк атлеттерінің сайысы". Мақсат-міндеттер: балаларды "жыланша" ирелеңдеп жүру; аяқты алшақ қойып, біреуін - алға, екіншісін - артқа қойып, бір орында тұрып секіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Дос болайық, көбелек" Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** **(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларға көбелек туралы түсінік беру. Сурет салудың дәстүрден тыс әдіс – тәсілі баспа әдісін қолдана отырып, көбелек суретін сала білуге үйрету.	**Музыка** "Анаға сәлем". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру. **Шығармашылық іс-әрекет** **Сурет салу** "Құмыраға салынған гүлдер". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** **(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың вазадағы гүлдер композициясын салу техникасына үйрету; гүлдердің бастарын қылқалам алқылы жақпалап салу, вазаны жарты	**Дене тәрбиесі** "Түрлі жолдармен жүре аламыз". Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды алысқа дәлдеп оң қолымен лақтыруға (3,5-6,5 метрден кем емес) үйрету. **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". **(көркем әдебиет)** Мақсаты: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа

	Ұлттық ойын ***Бұғынай*** *Ойынға қатынасушылардың саны 10—25, одан да артық бола береді. Ойынға қатысушылар малдастарын құрып, дөңгелене отырады. Орталарынан бірі ойын жүргізушінің рөлін атқарады. Ол отырған ойыншыларды санай бастайды. «Бірінші бұғынай, екінші бұғынай, үшінші бұғынай...» т. б. ең ақырғы ойыншыға дейін осы тәртіппен санап шығады да, кенеттен бір санды атайды. (Мысалы: «Алтыншы бұғынай»). Сол санның иесі орнынан жылдам тұрады да, бір санды айтып, тез өз орнына малдас құрып отыра қалады. Ол санның иесі де жылдам тұрып, кез келген бір санды айтып, өз орнына қайта отырады. Әрбір айтылған санның иесі осыны қайталаумен болады. Егерде айтылған санның иесі тұра алмай қалса немесе оның орнына басқа біреу тұрса, онда ойынға белгіленген тәртіп бойынша жаза қолданылады. Ол жазасын орындап болған соң, бір санды айтып орнына отырады. Ойын жалғаса береді. Әркім өзіне берілген санды ұмытпауы керек. Ойын тез қимылдап, жедел шешім қабылдауға, ойда сақтау қабілетін дамытуға дағдыландырады.*	қолдарын ажырату біліктіліктерін, ойлау, еске сақтау қабілеттерін, жағымды эмоция білдіре білуді дамыту. Ұйымшылдыққа, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. **Шығармашылық іс-әрекет** «Көктем мезгілі» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті* поролон губкасымен сурет салуды үйрету. Бейнелеу өнерінің бұл әдісі суреттің анық шығуына әсері болады. Бейнелеу өнері барысында балалар көктем мезгілінің белгілері гүлдерді, шөптерді бейнелейді *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту. Гүл бейнесін мүсіндеуге қызығушылықтарын арттыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру дағдыларын қалыптастыру	*Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қолдың , көбелектің дайын сұлбасы бейнеленген қағазға ермексазды жалпайту, домалақтау, жіңішкерту әдістерін пайдаланып жапсыруға үйрету;саусақтың бұлшықеттерін жетілдіру, қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту. Түрлі –түсті ермексазды жұмсатып,домалақтау,жасалу тәсілін көрсету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, көбелек бейнесін құрастырып желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды үлгі бойынша есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруға үйрету. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Ойын алаңындағы қауіпсіздік» тәжірибесі Мақсаты: серуен кезінде қауіпсіз әрекеттерді қалыптастыру. Құралдар: ойыншық әткеншек, сырғанақ, құмсалғыш.* *Барысы: • Балалар сырғанақтың алдында кезек күтеді. • Тәрбиеші: «Итерме, асықпа!» дейді. • Балалар «қауіпсіз кезек» ережесін*	шеңбер тәрізді етіп, қағаз бетінде бейнелердің үйлесімдігін сақтауға талпындырту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; Ермексаздан құмыраны мүсіндеуге үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, күлтешелерден гүлбейнесін жасап , желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* тұрмыстық заттарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. **«Балақайға ертегі көрсетеміз»** Мақсаты: өзара көмекке тәрбиелеу, досына көмек қажет болса, оған көмектесу керек деген ережені бекіту. Балалар балақайларға көрсететететін ертегі кейіпкерлерін мүсіндейді. Бір бала мысықты мүсіндеді, ал екіншісі түлкінің мүсінін аяқтауда, ал қыз бала әтешті мүсіндей алмай отыр. Балаларға арналған сұрақтардың үлгісі: - Суретте не көрдің? - Неге қыз бала мұңайып отыр? - Оған қалай көмектесуге болады? Тәрбиеші балаларға не болғанын талқылауды ұсынады; жауаптарды тыңдап,	тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің

			тәжірибе жүзінде орындайды. Қорытынды: ойын алаңында тәртіп сақтау – қауіпсіздік кепілі.	былай деп түсіндіреді: «әрекет жасағанда бәрі бірден болмайды, сәтсіздіктер де болады. Балалардың бірі тәрбиеші көрсеткен әдісті ұмытып кетуі мүмкін. Оған мұңаюдың қажеті жоқ, өйткені, ол үйреніп жатыр, енді сендер қыз баланың достарына не істеу керектігін айтыңдар». Сюжетті дамыту: а) жұмысын аяқтаған ұл баланың бірі қыз балаға – әтештің құйрығын мүсіндеуге көмектеседі; б) екінші бала да көмекке келді –әтештің басын мүсіндеді. Енді қыз бала денесін аяқтайды да, айдарын жабыстырады. Содан кейін бәрі бірге ертегіні дайындайды. **(адалдық әліппесі)**	жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек; театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі.
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Серуен	**Қардың алғашқы еруін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Тақпақ."Көктем". Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау-бақшада, орманда Құстар әні төгілді. **Бақылау.** Балалардың назарын қардың алғашқы еріген тұстарына аудару, неліктен барлық жерден қар бірдей еріп кетпейді? (ең алдымен жазық жерлер мен төбелердің қары ериді, себебі ол жерге күн көзі мол түседі.) Күн сәулесі мен жарық жердің қарлары тез еритіндігі туралы балаларға түсіндіру. Байқампаздықты дамыту.	**Күннің көзін бақылаймыз.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Жұрттың бәрі соны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күннің көзі) **Бақылау.** Күннің көзін бақылауды жалғастырамыз, күн неғұрлым жоғары тұрса соғұрлым жылуды аз береді. Далада күн бұлтты болса жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді. Қара және ашық түсті заттарды қолмен ұстап көру, салыстыру, шешімін жасау. **Қимылды ойын: «Күн мен түн».** **(дене тәрбиесі)** ұстаудың мәдени дағдылары мен адамгершілік, мейірімділік, қамқорлық қасиеттерін көрсетуге	**Мұз сұңгісін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз) **Бақылау.** Табиғат өзгерістерін бақылауды жалғастыру, қар ерігенде төбеден су тамшылап, аязбен ол сұңгіге айналды. Сұңгінің түр-түсіне назар аудару. Көшеде жүру ережелерін пысықтау (мұз сұңгілері бар үйлердің жанында жүрме). **Тәжірибе:** мұз сұңгісін қолда ұстау, бақылау, түрін, түсін анықтау. Қорытынды: мұз сұңгі - бұл қатқан су, күн жылы болғанда ериді.	**Желді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Көзіне көрінбейді, Қолына ілінбейді. Бірақ та, құлағына, Ұдайы күбірлейді. (Жел) **Бақылау.** Ауа райы жағдайы: жел соғып тұр, өте жылы (сыртқы сипатына қарай), оның бағыттарын анықтап, балалардың байқағыштығын дамыту. **Қимылды ойын: «Түрлі-түсті автокөліктер».** **(дене тәрбиесі)** Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. **Еңбек.** Өсімдіктерге су құю. **(еңбек дағдылары)**	**Аспанды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Жұмбақ. Орманның, таудың үстінен Ірі кілем төселген Менің де, сенің де Үстіңнен жайылған Бірде сұр, бірде көк, Бірде көгілдір. (Аспан) **Бақылау.** Аспанды бақылауды жалғастыру. Оның қою-көк, ашық және өте әдемі болатынына назар аударту. Тірі және өлі табиғатта болған өзгерістер арасында жай байланыстарды орнатуға үйрету (бұлт жоқ, ашық аспан,ақша бұлттар, күн шуағын шашып тұр, жылы); қарапайым түсініктерді

	Қимылды ойын. «Жүгір-отыр-жүгір!» (дене тәрбиесі) Белгі бойынша әрекет жасауды дамытуды жалғастыру. («Жүгір!» балалар алаңда жүгіреді, «Отыр!» отырады); жылдамдықты (бұйрықты тез орындау). Күнделікті белсенді қимыл әрекеттерін қалыптастыру. **Еңбек.**Терезе алдындағы бақша (суару). **(еңбек дағдылары)** Өз бетімен суару ережесін орындауды үйрету, топырақты қопсыту, су бүрку. Ұқыптылық пен еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Ойын барысында бірігіп 2-3 рөлден тұратын ойындарды құрдастарымен бірігіп ойнау. Ойын әрекетін орындау.	ынталандыру. **Еңбек.** Серуеннің соңында балалар құмның жан-жағын жинап, құмсалғыштың шетін сыпырып, қопсыттады, жоғарылатып жинайды. **(еңбек дағдылары)** Ойын орнын тазалықта ұстауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Ойын ережелерін сақтап, жауапты рөлдерді орындай білуге үйрету. **(дене тәрбиесі)**	**Қимылды ойын. «Қоймадағы тышқандар». (дене тәрбиесі)** Өрмелеу тәсілдерін орындау білімін бекіту. Ойынның ережесін сақтау. Белгі бойынша ұйымдасқан түрде ойнау. **Еңбек.** Ауладағы еңбек. **(еңбек дағдылары)** Қоқысты балаларға жинауды үйрету және оларды белгіленген жерге апарту. Тазалыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** Сүйікті ойыншықтармен ойын. Балалардың сүйікті ойыншықтарымен көңілді ойнауын қадағалау. Ойын барысында ойыншықтарға ұқыпты болып, жанашырлықпен қарап әрекет етуге тәрбиелеу.	Балалар тәрбиешінің басқаруымен аулада пайдалы еңбекпен айналысады. Өз бетімен өсімдіктерді суаруды үйренеді (суару тәртібін сақтау). Өсімдіктерді ұқыпты күтуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Аулада ойын ойнау. **(дене тәрбиесі)** Ұялшақ және жасқаншақ балаларға ұжымдық іс-әрекетке араласу үшін барынша ыңғайлы жағдай жасау.	қалыптастыру. **Қимылды ойын. «Қоңырау». (дене тәрбиесі)** Балаларды қол ұстасып, шеңбер бойымен қозғалуды, әр тарапқа жүгіруді бекіту, гимнастикалық баспалдаққа, орындыққа мінуді үйрету (ойыншыны ұстап алғанда ғана қоңырау шалып үлгіру). Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек.** Тұқымды отырғызу. **(еңбек дағдылары)** Топырақты жәшіктерге өз беттерімен салуды үйрету, оған тұқым себу. Құралдарға ұқыпты болуға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Дәлізде ойын ойнауға, оқу іс-әрекетіне қолайлы жағдай туғызу. Ауа райына байланысты жағымды тәртіп дағдыларын қалыптастыру. **(дене тәрбиесі)**
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* **(өзін-өзі басқару дағдылары)**				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне тағам, міне ас, Қасық түк те қалдырмас! *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**			

Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Алма» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру; Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. Массажды алашалардан өту. Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығу жасау. **(дене тәрбиесі, мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Ата-аналарға қамқорлық жасау»** Ойын мақсаты: елгезектікке, ата-аналарға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу. Балалар бірнеше қадам қашықтықта педагогке қарама-қарсы тұрады. Педагог кезекпен балаларға допты лақтырып, мынадай жағдайларда қалай қамқорлық жасауға болатынын сұрайды: - анаң ауырып қалды; - анаң жұмыстан шаршап келді; - анаңның көңіл-күйі жоқ; - анаңның шаруасы көп; - әкеңнің жұмысында қолайсыздықтар болды. Ата-аналарға қалай көмектесуге болатынын ойлап тапқан бала алға бір қадам жасайды, бірінші болып тәрбиешіге жеткен бала жеңімпаз болады. Ойын соңында педагог балалардан өмірлік жағдайда өздері айтқандай әрекет етуді айтады. **(адалдық әліппесі)** **Шығармашылық іс-әрекет** «Кілемше» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша*	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. (Қамажай, Қара жоға т.б) **(музыка)** ***«Үнемді тұтыну»*** *Қоқысты сұрыптау ойыны* *Мақсаты: Қалдықтарды дұрыс сұрыптау. Материалдар: Түрлі түсті қоқыс жәшіктері, қағаз қалдықтары. Ойын барысы: Балалар қалдықтарды түстеріне қарай сұрыптайды. Үйрететін дағды: Қалдықтарды дұрыс пайдалану, тазалық.* **Сөйлеуді дамыту** "Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-у] дыбысы. "Тырналар жыры" әңгімесін оқу." Мақсат-міндеттер: балаларды дауыссыз [У] дыбысымен таныстыру; аналар мерекесі жөнінде мағлұматтарды тиянақтау; жыл құстары, тырналардың тіршілігі жөнінде білім беру; "туған жер", "мекендеу орны" ұғымының адам мен аң-құстарға тән құбылыс екенін түсіндіру. Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар	**«Балақан да алақан» дидактикалық ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: музыка ырғағына сай қол соға отырып, әннің әуеніне қосылу. Ойынның шарты: алақандарын басқалардан бөлек, жаңылыс соққандар кінәсін өтеу үшін өлең не тақпақ айтып, би билеуі тиіс. Балалар дөңгелене шеңбер жасап отырады. Музыка ойнаған кезде, балалар ән ырғағына ілесіп, қол соғып өлең айтады. Алақандарын басқалардан бөлек, жаңылыс соққандар, не басқа бір қылығымен ойын тәртібін бұзғандар «кінәлі бала» болады. Оларды ортаға жеке шығарып, кінәсін өтеу үшін өлең не тақпақ айтқызып билетеді.**Панно алдында зерттеу жаттығуы.** «Геометриялық денелермен танысайық». (куб, конус, цилиндр,шар) **(математика негіздері)** **Сюжеттік-рөлдік ойын: «Отбасы»** Мақсаты Балаларға «Отбасы» ұғымын қалыптастыру, үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, жауапкершілік	**Вариативті компонент Қызықты математика Үстел басында іс-тәжірибелі жаттығу. «Геометриялық пішіндер мен денелерді жасырайық».** Әр бала үшін геометриялық дененің бірі және оған тәріздес геометриялық пішін үлестіріледі. Әр баланың алдына бір кітапша немесе сурет салу альбомы қойылады. Балалар кітап арасына геометриялық пішіндерді жасырады тәрбиешінің нұсқауы бойынша. Содан соң геометриялық денелерді жасыруды ұсынады. Гоеметриялық пішіндер кітап арасындар көрінбей тұрды да , ал геоиетриялық денелер көрініп қалды. Неліктен? Балалар, пішіндер кітапшаның арасына жасырынды. Себебі, пішіндер жазық. Ал денелер жасырынбады. Себебі, денелер көлемді «Жазық», «көлемді» осы екі қасиеттерді ешқашанда ұмыптаңдар. Жазық қағаз беттерінің арасына тек жазық заттар жасырынады. Ал, көлемді заттың ішіне жазық та, көлемді де заттар жасырынады. ***Экологиялық қабырға газетін***	***«Үнемді тұтыну»*** *Қоқысты сұрыптау ойыны* *Мақсаты: Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.* *Материалдар: Түрлі түсті қоқыс жәшіктері, қағаз қалдықтары. Ойын барысы: Балалар қалдықтарды түстеріне қарай сұрыптайды. Үйрететін дағды: Қалдықтарды дұрыс пайдалану, тазалық.* **Дамытушы жаттығу. «Саны қанша және қандай пішіндерден құрылған?» (математика негіздері)** Балалар кілемге шақырылады. Қолдарында сандар жинақтары болады. Жаттығуды ұйымдастыру үшін әр балаға бірден беске дейінгі сандар жинақтары қажет болады. Сызбалы суреттер сериясы: - торғай – үшбұрыш; - қаз – сопақша; - тырна – тіктөртбұрыш; - үкі – сопақша; - қарлығаш – дөңгелек. Педагог құстардың бейнелерін жоғарыда аталған геометриялық пішіндерге тәріздес етіп, қайшымен қиып алу керек. – Балалар, барлық құстарды танысаңдар, атауларын атап

	бойынша кілемше сұлбасын қазақтың оюларының элементтерімен безендіруді үйрету; тіктөртбұрыштың ортасына «тышқан ізі», бұрыштарына «балтаны», шеттеріне «ботагөзді» салып орналастыру техникасын қалыптастыру; қағаз бетін бағдарлау, пішіндерді қабылдау және ажырату біліктерін жетілдіру; қазақтың қолөнеріне деген қызығушылығын арттыру, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* сәндеу әдістерін пайдала (рельеф, илеу, кескішпен ойып алу немесе қырып із салу) отырып мүсіндеу *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Кілемшені қиылған ою-өрнектермен безендіру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* түрлі дәндерден ақ қағаз бетіндегі үзік сызықтармен бейнеленген оюларды құрастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Ойын алаңындағы қауіпсіздік» тәжірибесі Мақсаты: серуен кезінде қауіпсіз әрекеттерді қалыптастыру. Құралдар: ойыншық әткеншек, сырғанақ, құмсалғыш.* *Барысы: • Балалар*	мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. **(қазақ тілі)** **Панно алдында зерттеу жаттығуы.** «Геометриялық денелермен танысайық». (куб, конус, цилиндр,шар) **(математика негіздері)** ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу*** *Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20- 30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он- оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.*	сезімдерін дамыту, әдептілікке, сыпайылыққа, мейірімділікке, үлкенге көмектесуге тәрбиелеу. Ойынды қызықты, ұйымшыл ойнауға үйрету. ***Қаржылық сауаттылықты тұрмыстық жағдайлар арқылы кіріктіру (ақша, сатып алу, үнемдеу).*** Қажетті заттар • Үй жиһаздары (үстел, орындық, төсек) • Ыдыстар (қазан, тәрелке, кесе) • Киім-кешектер (ананың, әкенің, баланың) • Ойыншық ақша, әмиян • «Дүкен» үшін шағын заттар (нан, сүт, көкөніс суреттері) Рөлдер • Әке • Ана • Бала • Әже (немесе ата) • Дүкенші (қалауы бойынша) Ойын барысы 1. Ұйымдастыру кезеңі Тәрбиеші балаларды шеңберге жинап әңгімелейді: — Отбасы дегеніміз не? — Үйде кімдер болады? Балалар жауап берген соң рөлдер бөлінеді. 2. Негізгі бөлім (үй ішіндегі әрекет) Ана: — Балам, таңғы асқа дастарқан жаюға көмектесші. Бала: — Жарайды, анашым. Әке: — Бізге дүкеннен нан мен сүт алу керек екен. *Қаржылық сауаттылық кіріктіру*: Әке әмияннан ойыншық ақша алады: — Біз дүкенге барып, ақшамен тамақ сатып аламыз. 3. «Дүкенге бару» сюжеттік ойыны Дүкенші: — Сәлеметсіз бе! Сізге не керек? Әке: — Бізге нан мен сүт беріңізші. Дүкенші: — Міне, алыңыз.	***ұйымдастыру*** ***"Жер шарымызды бірге сақтайық!"*** *Қоршаған ортаға адамгершілікпен қарауға және оны қорғауға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.* *Балаларды экологиялық тәртіп ережелерімен таныстыру.Табиғатқа деген мейірімділікке тәрбиелеу.* *Қоршаған ортамен және табиғатпен таныстыру кезінде балалармен жұмыс жасаудағы ең маңызды мақсат - балаларды туған табиғатының сұлулығын көруге және түсінуге, барлық тіршілік иелеріне ұқыпты қарауға, алған білімдерін күнделікті өмірде қолдануға үйрету.* *Экологиялық тәрбиес - біздің заманымыздың* қажеттілігі: балаларға адамның табиғатпен байланысын, оған тәуелділігін көрсету, табиғи процестердің мәнін, табиғат заңдылықтарын, үйлесімділік пен сұлулықты ашу қажет. Табиғаттың құндылығын жеткізу үшін ұжымдық жұмыс жасау. "Жершарымызды бірге сақтайық!". Бұрын мен ватман қағазының парағына бір жағынан тірі және әдемі, екінші жағынан қираған және сұр түсті табиғаттың символы ретінде ағаш салдым. Сондай-ақ дұрыс және бұрыс экологиялық мінез-құлықты сипаттайтын шағын суреттер және бұл қабырға газетінің негізіне айналды. Содан кейін сабақта балалар мен мен табиғат (планета) үшін ненің жақсы, ненің жаман екенін, адамдардың қандай әрекеттері	шығайық. Жарайсыңдар! – Байқайсыңдар ма, балалар, құстардың пішіндері геометриялық пішіндерге келеді. Тапсырма. Құстың пішінін оған сәйкес келетін геометриялық пішіннің ішіне салып көріңдер. **Шығармашылық іс-әрекет** "Аққуды мүсіндейміз". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* әр құстың өзіне тән ерекше қасиеттері бар екенін айту. Мысалы, аққудың мойыны ұзын, басы кішкентай, ал ерте жасында қара қауырсындары болады, олар ақырында ағарады. Көгілдір қағаз бетіне бастырылып шығарылған аққуды бойяу дағдыларын қалыптастыру *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*балаларды ермексаздан кесек үзіп, домалату, есу арқылы аққуды мүсіндеуге үйрету. *Жапсыру, құрастыру іс-әрекеті бойынша* қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, аққу бейнесін құрастырып, мақтамен денелерін желімдеп жапсыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру дағдыларын

	сырғанақтың алдында кезек күтеді. • Тәрбиеші: «Итерме, асықпа!» дейді. • Балалар «қауіпсіз кезек» ережесін тәжірибе жүзінде орындайды. Қорытынды: ойын алаңында тәртіп сақтау – қауіпсіздік кепілі.		Бағасын төлеңіз. Әке: — Міне, ақша Балалар: • Ақшаны беруді • Сатып алуды • Қызмет пен ақша арасындағы байланысты үйренеді 4.Үйге оралу Ана: — Рахмет, бәрін алып келдіңіздер ме? Әже: — Балалар, үнемдеп жұмсау керек, артық ақша қалсын. Қаржылық түсінік: — Ақшаны дұрыс жұмсау — Қажет заттарды ғана алу 5 Қамқорлық пен жауапкершілік • Бала ойыншықтарын жинайды • Ана ыдыс жуады • Әке әжеге көмектеседі Тәрбиеші: — Отбасында бәрі бір-біріне көмектеседі. 6. Қорытынды Тәрбиеші сұрақтар қояды: — Отбасында кім не істеді? — Ақшаны не үшін қолдандық? — Үлкендерге қалай көмектестік? Балаларды мадақтау. Күтілетін нәтиже • Балалар «отбасы» ұғымын түсінеді • Үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу дағдылары дамиды • Ақшаны сатып алу кезінде қолдануды біледі • Ұжымдық, ұйымшыл ойнауға үйренеді	табиғатты құртып, қайсысы сақтайтынын еске түсірдік. Осыдан кейін балалар суреттерді жапсырып, үлестірді.	қалыптастыру
Балалармен жеке жұмыс	**Жаңылтпаштар жаттау.** Үміт түбіт түтті, Түбітті түтіп бітті. Оюға ою өрнектеп, Үйрет өстіп қолды ептеп. Құлық таудан, Құлық бие көрдім.	**Түрлі-түсті моншақтарды тізбектеу.** Мақсат-міндеттер: ойындар арқылы балалардың білім және біліктерін қалыптастыру. Моншақтарды сыртқы белгілеріне қарай ажыратуға үйрету. Ойындар арқылы баланың қызығушылығын туғызу және моншақтардың түсін,	**Мақал-мәтелдер жаттау.** Ананың сүті – бал, Баланың тілі – бал. Әдепті бала – арлы бала, Әдепсіз бала – сорлы бала. Әдептілік белгісі –иіліп сәлем бергені.	**"Құстар келді" тақпағын жаттау.** Биікке, биікке Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кенелді, Бұршік атып бар ағаш. Келіп көктем құстары Бау-бақшада ән салды.	**"Сюжетті суреттер қарастыру.** Мақсат-міндеттер. "Қазақ халқы" тақырыбында сюжетті суреттер қарастыру. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**

	Қуанғаным — құлындапты. Құлық таудың қойнауындағы Қорқауларға ұрынбапты. **(тіл дамыту және қазақ тілі)**	көлемін, пішінін тану арқылы ақыл-ой белсенділігін арттыру. Қол мен саусақ ұштарының қимылдарын дамыту. Әдіс-тәсілі: Түсіндіру, көрсету,ойын, саусақ жаттығулары, салыстыру. Қажетті құралдар: үш түрлі-қызыл, көк, ақ түсті моншақтар, үш түрлі түсте боялған үш түрлі макарон өнімдері, жіптер, қапшықтар, сандықша, қуыршақ. Барысы: балалар жартылай шеңберге отырады. **(танымдық дағдылар)**	Бала –көңілдің гүлі, көздің нұры. Әкені көріп ұл өсер, Ананы көріп қыз өсер. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	Оларды жас достары Ұя жасап қарсы алды. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(***экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет***)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Отбасылық салт-дәстүр» атты тақырыпта әңгімелесу.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Қайрымдылық пен қуаныш сыйлайтын күн» әңгімелесу.	«Баланың демалысын дұрыс ұйымдастыру».	«Абайла! Төбедегі мұз».

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ	
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*

сыныбы)					
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**02.03-06.03.2026 ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында *ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Патриотизм - ата-анаңды құрметтей білуің...»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Жоба "Әсем гүлдер".* *«Патриотизм – ата-анаңды құрметтей білуің...» тақырыбында әңгімелесу* *Әңгімелесу: «Отбасында балаларға патриоттық тәрбие берудің маңызы»* *Психолог кеңесі.* *Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»* *«Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек іс-әрекеті)***	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени***	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***

				дағдылар, еңбек іс-әрекеті)	
	Қ.Р Әнұраны **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Таза бұлақ". Мақсат-міндеттер: балаларды "Таза бұлақ" әңгімесінің мазмұнымен таныстыра отырып, мәтін бойынша кейіпкерлер сөзін зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Асық ойыны*** Ойын мақсаты: *ұлттық ойынды жаңғырту, балалардың саусақ бұлшық еттері арқылы дамыту.* Ойын шарты: *Бұл ойынға онға жуық бала қатыса алады. Көп мөлшерде асықтар қажет. Солардың ішінде ең үлкенің таңдап алып, қызыл түспен бояу қажет. Бұл асық «хан» болады. Алдымен ойын жүргізушіні таңдап алу қажет. Ол барлық асықтарды уысына жиып алып, шеңбер құрып отырған , ойыншылардың алдына тастайды. Егер «хан» асық «бүк», «шік» немесе «тайқы» болып түссе, жүргізуші жақын тұрған асықты атып алу қажет. Мұнда барлық ойыншылар «хан» асықты атып өзіне алуға тырысады.*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.Құрманғазы «Балбырауын» күйі* **Ұлттық ойын** ***«Тақия тастамақ»*** *Ойын мақсаты: балаларды шапшандыққа , ептілікке ойын арқылы баулу. Ойын шарты:Балалар шеңбер жасап отырады. Ойын жүргізуші шеңберді айнала жүріп, өзі таңдаған бір ойыншының артына тақиясын тастап кетеді де, қаша жөнеледі. Арқасына тақия тасталған ойыншы оны қуалайды. Ойын жүргізуші шеңберді айнала келіп өзін қуалаған баланың орнына келіп отыруы қажет. Егер үлгере алмаса ән немесе би орын дап береді* **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Судың қасиеті". Мақсат-міндеттер: балалардың су туралы түсініктерін қалыптастыра отырып, тәжірибе арқылы судың қасиеттерімен таныстыру; суға арналған көркем сөздер арқылы сөздік қорын молайту. *«Суды үнемді пайдалану» дағдыларын қалыптастыру*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.Құрманғазы «Балбырауын» күйі* **«Салт-дәстүр» тақырыбында фото суреттер қарастыру.**Суреттер бойынша әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту мен көркем әдебиет)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Су тасқыны кезінде қауіпсіздік*** *Мақсаты: Балаларға көктемде су көбейетінін, су жиналған жерлерге жақындамау керектігін үйрету. Міндеттері: – Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру; – Суды бақылау дағдысын дамыту; – Қоршаған ортаға сақ болуға тәрбиелеу. Көрнекілік: Су шалшығының суреті, ағын судың суреті. Сабақ барысы: Тәрбиеші көктемде қар көп еріп, көшеде су көбейетінін айтады. Балаларға: «Терең шалшыққа түсуге бола ма?» – деп сұрайды. Жағымсыз жағдайлардан мысал келтіреді (аяғы су болып қалу, құлау). Ереже: Терең шалшыққа барма. Ағын суға жақындама. Үлкенге айтып бірге жүру. Сұрақтар: – Көктемде су неге көбейеді? – Терең*	**«Түсті таңда»** Міндеттері: балалар тобында және ересектер арасында баланың өз-өзін дәлелдеуіне жағдай жасау; антоним — сөздердің қорын кеңейту және оларды белгілі бір жағдайларда қолдануға үйрету. Дайындық жұмыстары. Педагог балаларға В. Маяковскийдің «Жақсы деген немене, жаман деген немене » өлеңін оқиды. Содан кейін ол балаларға 2 түсті карточкаларды: ақ және қара карточкаларды таратады және карточканың түсін «жақсы» (ақ) және «жаман» (қара) сөзіне сәйкестендіруді ұсынады. Педагог сөздерді атайды, ал балалар антоним-сөздер үшін қажетті түстерді таңдайды және көрсетеді. Жақсылық-жамандық қайғы-қуаныш жақсы-жаман еңбекқорлық-жалқаулық сараңдық - жомарттық қорқақ-батыл сүйіспеншілік – жеккөрушілік дөрекілік-сыпайылық бейбітшілік-соғыс қараңғы - жарық достық-дұшпандық кір-таза және т. б. **(адалдық әліппесі)** ***Ұлттық ойын*** ***Көрші*** ***Ойын мақсаты:*** *Балаларды ұйымшылдыққа баулу.* ***Ойын шарты:*** *Топ бөлмесінде , таза ауада*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.Құрманғазы «Балбырауын» күйі* **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Таза су". Мақсат-міндеттер: балалардың судың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейте отырып, судың көктемдегі пайда болатын ерекшеліктерімен және өзгерістерімен таныстыру; көктемгі табиғаттың белгілері мен сұлулығын ажыратып, атай білуге үйрету. *«Суды үнемді пайдалану» дағдыларын қалыптастыру* ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Су тасқыны кезінде қауіпсіздік*** *Мақсаты: Балаларға көктемде су көбейетінін, су жиналған жерлерге жақындамау керектігін үйрету. Міндеттері: – Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру; – Суды бақылау дағдысын дамыту; – Қоршаған ортаға сақ болуға тәрбиелеу. Көрнекілік: Су шалшығының суреті, ағын судың суреті. Сабақ барысы: Тәрбиеші көктемде қар көп еріп, көшеде су көбейетінін айтады. Балаларға: «Терең шалшыққа түсуге бола ма?» – деп сұрайды. Жағымсыз*

			шалшыққа түссең не болады? Бекіту ойыны: “Қайсысы қауіпті?” — суреттерден қауіпті суды таңдату.	*өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 20-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір бала ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусың ба?»—деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей «Көршіңмен татусың ба?» деп сұрап, ойынды соза береді.Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы бала оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, тақпақ айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындайалмаса, өз орнын сұрақ қоюшы балаға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды.*	*жағдайлардан мысал келтіреді (аяғы су болып қалу, құлау). Ереже: Терең шалшыққа барма. Ағын суға жақындама. Үлкенге айтып бірге жүру. Сұрақтар: – Көктемде су неге көбейеді? – Терең шалшыққа түссең не болады? Бекіту ойыны: “Қайсысы қауіпті?” — суреттерден қауіпті суды таңдату.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (құрсаумен)** 1. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде денені тік, аяқты алшақ, қолды төменде ұстау. 1 - құрсаудың ішінде отыру; 2 - құрсауды екі жанынан ұстап, бел деңгейіне әкелу; 3 - құрсаудың ішіне отырып, оны жерге қою; 4 - басапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсауды тігінен артына ұстау. 1 - 2 - денені оңға бұру; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, құрсауды жоғары жағынан екі қолымен ұстап, тігінен жерге қою. 1 - 2 - құрсауға сүйене тұрып, оң аяғын артқа ұстау; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, бүгілген қолымен құрсауды алдына ұстау. 1 - 2 - отыру, құрсауды алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады.				

	5. Бастапқы қалып: жерге арқасымен жатып, құрсауды түзу ұстап, басынан асыра қою. 1 - оң тізесін бүгіп, құрсаудың шетіне тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяғына қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: құрсаудың ішінде тұрып, қолын беліне қою. Педагогтің 20-ға дейін санауы бойынша құрсаудан шығып секіру, қайтадан құрсауға секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, құрсау төменде (құрсаудың шетінен екі қолымен ұстау). 1 - құрсауды алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. *«Суды үнемді пайдалану» дағдыларын қалыптастыру* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Жылғалардан су ақты" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту)**	"Көктем" туралы сюжетті суреттер қарау, әңгімелесу **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**«Адал досқа арналған ашық хат»** *Ойынның мақсаты:* достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Педагог балаларға достық туралы мақал айтып береді, содан кейін өзінің адал досы деп санайтын адамды атауды және оның себебін түсіндіруді сұрайды. Әңгіме соңында балаларға адал досы үшін ашық хат дайындау ұсынылады. *(адалдық әліппесі)*	***Қауіпсіздік сабағы*** Табиғи апаттар, қауіпсіздік ережелері жайлы әңгімелесу. **(тіл дамыту және көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Көктем мезгілінің тақырыптарына байланысты дидактикалық ойындар ойнау. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **(тіл дамыту, қазақ тілі және көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Қапшаларды нысанаға лақтыру". Мақсат-міндеттер: педагогтің белгі беруі бойынша шеңбердегі бағытты өзгертіп, кубиктердің арасымен шашырап жүру және жүгіруге үйрету. Дидактикалық ойын:	**Музыка** "Әніміз сыйлық болсын". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру. **Қазақ тілі**	**Дене тәрбиесі** "Футбол ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды доғаның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Тұмарша". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды.	**Музыка** "Нұрлы көктем". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді орындау кезінде оның сипатын ажырата білу қабілетін қалыптастыру; әнді топпен орындау дағдыларына жаттықтыру; музыка әуенімен бірге би қимылдарын және адым жаттығуларын үйлесімді орындауға дағдыландыру.	**Дене тәрбиесі** "Қақпашы бола аламыз ба?" Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден бытырап жүру; затты жанау арқылы орнынан жоғары секіру; тепе-теңдікті сақтап тақтаймен жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Көктем белгісі - бәйшешек". Балалар өздерінің қалаулары

	«Сәйкесін тап» **(математика негіздері)** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету **Шығармашылық іс-әрекет** "Торғай ұшып келеді". бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды ұшып жүрген құстардың бейнелерін салу техникасына үйрету; доғалы сызықтың бойына құстың басын, денесін, құйрығын салып, қанаттар мен тұмсығы деталдерімен толықтыру білігін арттыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* құстың бөлшектерін дайындап, бөлшектерді бір-бірімен біріктіре алуды үйрету; құстар туралы білімдерін дамыту, саусақ икемділіктерін арттыру. *Жапсыру, құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды ұшып жүрген құстардың бейнелерін құрастыру және жапсыру; доғалы сызықтың бойына құстың басын, денесін, құйрығын ең бірінші құрастырып,содан соң қағаз бетіне желімдеп, қанаттар мен тұмсығы деталдерімен толықтыру білігін арттыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қалдық заттардан-қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштардан құсты және оның ұясын құрастыру.	"Көктем мезгілі. Көктемгі табиғат құбылыстары." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы көктем мезгілі және көктемгі табиғат құбылыстары жайлы білімдерін кеңейту; құстардың ерекшеліктері жайлы түсініктерін қалыптастыру; 8 наурыз - аналар мерекесі жайлы түсініктерін дамытуға ықпал етуді жалғастыру. Балаларға қазақ тілін тақпақтар арқылы түсініп, қабылдауды үйрету; қазақша әңгіме мен тақпақ жанрларын ажырату біліктіліктерін дамыту; көктем жайлы тақпақ жаттауға жаттықтыру; жыл мезгілі жайлы кішігірім, тұтас әңгімені модельдеу біліктіліктерін, көктемгі құбылыстар жайлы жай сөйлем құрастыруды дамыту; еске сақтау, көру, ойлау қабілеттерін, жағымды эмоция таныту біліктіліктерін дамыту. Байқампаздыққа, ізденімпаздыққа, табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін дамыту. **Тіл дамыту** "Көктем туралы тақпақты жаттау". Мақсат-міндеттер: балалардың "тақпақ" ұғымын қалыптастыруды жалғастыру, көктем туралы көркем сөз үлгісімен таныстыру; көктемді сипаттайтын көркемдеуіш сөздердің мағынасын түсіндіру.	**(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды қағаздың бетіне тұмарша үшбұрышын салып, сұлбасы іші мен сыртын қазақтың белгілі ою элементтерімен безендіру тәртібіне үйрету; "ирек", "мүйіз" ою элементтерінің салу техникасын ұштау; тұмаршаны қосымша бөлшектер, шашақтармен толықтыруға бейімдеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* алдын ала дайындалған картон бетіндегі тұмаршаны қазақтың белгілі ою элементтерімен ("ирек", "мүйіз") ермексазбен безендіру тәртібін үйрету.Балалар үлгі бойынша іс-әрекет жасайды. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қағаздан тұмарша үшбұрышын қиып, сұлбасы іші мен сыртын қазақтың белгілі ою элементтерімен ("ирек", "мүйіз") безендіру, желімдеу, шашақтармен де толықтыруға бейімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру .	**Шығармашылық іс-әрекет** «Гүлдер әлемі» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* нүктелер арқылы гүлдің суретін салады.Нүктелерді қосып, гүлдің суретін шығарады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қысу, тарту, басу әдістерін қолдану дағдыларын қалыптастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* ақ қағаз бетіндегі гүлдер сұлбасын табиғи (мақта, жүн, жіп, дәннің түрлері) заттардан гүл бейнесін құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.Құрманғазы «Балбырауын» күйі*	бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды мақта табақшаларын екіге бүктеп, шыққан жарты шеңбердің үстіңгі жағынан ортасына қарай қайшымен сопағынан қию арқылы бәйшешек гүлінің басын дайын жазық қағаз бетінде орналасқан сабақтардың үстіне жапсыруға үйрету. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған бәйшешек гүлдерін қылқаламмен бояуға үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қысу, тарту, басу әдістерін қолдану дағдыларын қалыптастыру. Әсемдікке баулу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* гүлдің сұлбасын табиғи (мақта, жүн, жіп, қағаз, дәннің түрлері) заттардан гүл бейнесін құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру

Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Ауа райын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Тырсылдап түседі, Жер бетіне жетеді, Жер бетіне жеткен соң, Ғайып болып кетеді. (Бұршақты жаңбыр) Тақпақ. «Көктем келеді». Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Көктем келеді жайраңдап, Жарық жүзі-сайран бақ **Бақылау.** Ауа райының құбылмалы сәттерін бақылауға, салыстыруға үйрету (күн шықты – ыстық болды, жаңбырдан кейін шөптер көтеріліп өсіп қалды, ашық аспан, жылы жел) бір бағыт бойынша бақылап отыру. **Қимылды ойын: «Құлыншақтар». (дене тәрбиесі)** Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойынға қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек.** Жеке және ұжымдық тапсырмаларды орындауға үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балаларды арақашықтықты сақтай отырып, допты көздеген жерге лақтырып тигізуге жаттықтыру. **(дене тәрбиесі)**	**Аулада тазартушының еңбегін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ. Еңбек сүйсең, жасыңнан, Бақыттысың, жас ұлан – Дейді атам ылғи да, Сипап менің басымнан. **Бақылау.** Аула тазартушының еңбегін бақылау. Еңбек іс-әрекеттерін көру (қар күреу, белгілі бір жерге лақтыру, жолдарды сыпыру). Үлкендердің еңбегін бағалауға тәрбиелеу, көмектесуге ынталандыру. **Қимылды ойын: «Жүгір, отыр, жүгір» (дене тәрбиесі)** Балаларды белгі бойынша үйрету, «отыр», «жүгір» ойын шартын сақтау. Балалардың кеңістікте бағыт-бағдарын тездетуге үйрету. **Еңбек:** Аулада үлкендерге көмек беру. Еңбектің маңыздылығын білу. Ойын барысында мадақтау, шапшаңдығын дамыту. Татулық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Бірлескен іс-әрекет барысында ереже мен тәртіп нормаларын белсенді қолдана білуге ынталандыру. **(дене тәрбиесі)**	**Бірінші будақ бұлттарды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Қанаты жоқ ұшады, Аяғы жоқ, жетеді, Ауызы жоқ ұлиды. (Жел) **Бақылау.** Балаларға бұлтты бақылауды үйрету: олардың өте әдемі, бірегей негізді, күмбез тәрізді аппақ көлемнен түрлі болатынын; таңертен пайда болып кешке жоқ болтынын ескеру. Өлі табиғат құбылыстарына қызығушылығын, байқағыштығын дамыту. **Қимылды ойын: «Түзу шеңбермен». (дене тәрбиесі)** Балаларға жаттығуларды шеңбер бойынша бірге орындауға үйрету. Қозғалыс келісімділігін жетілдіру. **Еңбек.** Өсімдіктердің топырағын қопсыту. **(еңбек дағдылары)** Аулада еңбекпен айналысу. Балаларды өсімдіктерді күтуге үйрету. **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Әткеншек тебу. Балалар арасында жақсы қарым-қатынасты қалыптастыру: достық қатынас, өзара көмек.	**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Ақ көйлекті, көк желек, Орманда орны бір бөлек. Әннің аты деседі, Сызды жерде өседі. (Қайың) **Бақылау.** Ауладағы ағаштарды қарап шығу. Барлық ағаштардың бұтақтарында бүршік бар және олар әр түрлі екендігіне назар аудру. Ағаштың бұтағы мен діңдерін салыстыру. Ағашты қастерлеуге, күте білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Кім бірінші жүгіріп келеді». (дене тәрбиесі)** Балаларды тез және белгі бойынша жүгіруге үйрету. Кедергі жасамай өзінің орнына қайтып келіп тұру, есте сақтау қабілетін дамыту. **Еңбек.** «Ағаштың жан-жағын қопсыту». **(еңбек дағдылары)** Берілген жеке тапсырмаларды орындауға үйрету. Тәрбиешіге көмек беруге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Ойын барысында балалардың бір-бірімен қарым-қатынас жасауын қадағалау, олардың іс-әрекеті мен қылықтарын білдіру, өз ойын іске асырту.	**Тамшыны бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Мұрны жоқ шымшық, Мұз тесер.(Тамшы) Бақылау. Көктем құбылыстары. Тамшыға назар аударып бақылау. Балалардың сөздік қорларын байыту. Көктемге байланысты айтылатиын «күн қыздырады», «төбеде қар ериді» деген түсініктермен таныстыру. **Қимылды ойын: «Кім жоғары секіреді». (дене тәрбиесі)** Бір орында секіру, қимыл-қозғалыстың шапшаңдығын арттыру. Жолдастық сезімдерін арттыру. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. Балықтарды тамақтандыруға үйрету. Еңбекке деген сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** «Көпіршік сабын буларды үрлеу». **(дене тәрбиесі)** Балалар арасында қалыпты қарым-қатынасты орнату, көпіршіктермен ойнау. Достарының пікірімен санасуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар**				

	Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын.**(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Батпан құйрық» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)** ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. "Сылдыр, сылдыр, сылдыр су" ойын жаттығулары.**(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау **"Көркем әдебиет шығармаларын оқу.** Мақсат-міндеттер: балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда көркем әдебиетке қызығушылықтарын ояту. **(көркем әдебиет)** «Қазақтың салт дәстүрлері» суреттер бойынша әңгімелеу. **(қазақ тілі)** Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар".** Мақсат-міндеттер: балалардың	**Шығармашылық іс-әрекет** «Нұрлы көктем» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* дәстүрден тыс сурет салу-майшамды қолдану арқылы сурет салу, губкамен бояу техникасында іс-әрекет жасау дағдыларын дамыту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру дағдыларын дамыту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдардан түрлі	«Салт-дәстүрлер» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Шаштараз»*** *Мақсаты: • Балаларды еңбекпен табыс табу ұғымымен таныстыру;*	**Вариативтік компонент** **Қызықты математика** "Тамшыларды қалай санаймыз?" Мақсат-міндеттер: балаларда дыбыстарды естіп алып, жиынын белгілі санмен немесе эквивалентімен сәйкестеу туралы ұғымдар қалытастыру. **Сюжетті-рөлдік ойын: “Театр”** Мақсаты мен міндеттері Мақсаты: Балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге, бір-бірімен достық қарым-қатынас орнатуға, театр мәдениетін түсінуге үйрету. Міндеттері: – Театр, театр труппасы, театр қызметкерлері туралы түсініктерін бекіту; – Балаларға театрдың әлеуметтік маңызын түсіндіру; – Театр жұмысының ұжымдық (топтық) мінезін көрсету; – Өз рөлін орындай білу, сөйлеу мәнерін, сөздік қорын	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Қауіпсіздік әліппесі*** "Ән салайық бәріміз". **(музыка)** Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; ***Сюжетті-рөлдік ойын: “Пиццерия”*** Мақсаты мен міндеттері Мақсаты: Балаларды өз бетінше рөлдерді бөлуге, рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Міндеттері: – Балалар арасындағы достық қарым-қатынас пен өзара көмек дағдыларын қалыптастыру; – Ойын барысында қоршаған орта туралы білімдерін қолдануға баулу; – Қарапайым қызмет көрсету, тапсырыс

	отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** ***Ата-ананың еңбегін құрметтеуді қалыптастыру.*** *Ойын барысы:* *1. Дайындық: • Карточкаларға әртүрлі мамандықтарды жазып қойыңыз (дәрігер, мұғалім, құрылысшы, жүргізуші, сатушы, банк қызметкері, т.б.).* *• Балалар өз ата-анасының мамандығын да алдын ала айтып дайындалады.* ***2. Бірінші кезең «Кімнің ата-анасы?»*** *• Әр бала кезекпен: «Менің анам (немесе әкем) – … болып жұмыс істейді» дейді.* *• Басқалары сұрақ қояды: «Ол не істейді?», «Адамдарға қалай көмектеседі?» • Балалар қысқаша түсіндіреді* ***3. Екінші кезең «Еңбектен – табыс»*** *• Жүргізуші сұрайды: «Бұл жұмыста адам еңбегі үшін не алады?»* *• Балалар: «Жалақы» деп*	композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. "Тамшыларды қалай санаймыз?" **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балаларда дыбыстарды естіп алып, жиынын белгілі санмен немесе эквивалентімен сәйкестеу туралы ұғымдар қалытастыру. ***Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта"*** *Мақсат-міндеттер: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу.* *Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, құыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)***	*• Қызмет көрсету мен ақы төлеу арасындағы байланысты үйрету;* ***• Ақшаны дұрыс санауды және төлем жасауды үйрену.*** *Қажетті құралдар:* *• Шаш қиюға арналған ойыншық құралдар (қайшы, тарақ, фен, орамал);* *• Айна; • «Ақша» орнына қағаздан жасалған тиындар/қағаздар;* *• «Баға кестесі» (шаш қию – 5 теңге, өрім – 3 теңге, шаш жуу – 2 теңге).* ***Ойын барысы:*** *1. Рөлдерге бөлу* *• Бір бала – шаштаразшы; • Бірнеше бала – клиенттер;* *• Бір бала – кассир (ақша қабылдайды). 2. Клиент келеді Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен шашымды қидырғым келеді.»* *Шаштаразшы: «Қош келдіңіз! Қай үлгіде қылайық?»* *3. Қызмет көрсету* *• Шаштаразшы ойнаған түрде шаш қияды, тарайды немесе өрім жасайды.* *• Клиент айнаға қарап риза болады.* *4. Төлем жасау* *• Кассир: «Шаш қию – 5 теңге. Төлеңіз.»* *• Клиент ойыншық ақшасын береді. • Кассир ақша санап, қайтарымын қайтарады.* *5. Қорытынды* *Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды:* *• Шаштаразшы не істейді?* *• Ол еңбегі үшін не алады? •*	дамыту; *– Қаржылық сауаттылықты қалыптастыру:* билеттің құны, сатып алу, ақша алмасу, төлем жасау, “жұмыс — еңбек ақы” байланысын түсіндіру. *Құрал-жабдықтар* • Ширма; • Театрдың әртүрлі түрлері (саусақ театры, құыршақ театры, көлеңке театры); • Афишалар; • Билеттер (әртүрлі бағамен: 4 тг, 5 тг); • Бағдарлама (қойылым атауы, әртістер тізімі); • Костюм элементтері; • Ойын ақшалары (қағаз ақша — “теңге”); • “Касса” жапсырмасы, касса қорапшасы. *Ойын барысы* 1. Театр таңдау Тәрбиеші балаларға: – “Бүгін біз театр ашамыз. Қандай театр жасаймыз?” деп сұрайды. Балалар құыршақ, саусақ, көлеңке немесе драмалық театрды таңдай алады. *Қаржылық сауаттылық:* – Театр ашу үшін “каса”, “афиша”, “билет” қажеттілігі түсіндіріледі. *2. Рөлдерді бөлу* Рөлдер үлестіріледі: • Директор • Кассир • Әртістер • Сахна қойылымшысы (декоратор) • Жарық қоюшы • Көрермендер • Зал бақылаушысы • Билет тексеруші Қаржылық сауаттылық: – Директор: “театрдың жұмысын ұйымдастырады”; – Кассир: билетті сатады, ақшаны дұрыс алмасады; – Әртістер: “еңбек етеді — еңбек ақы алады” түсінігі беріледі (ойын түрінде). 3. Афиша, билет дайындау	қабылдау, тағам дайындау әрекеттерін меңгерту; – *Қаржылық сауаттылықты қалыптастыру:* “ақша — төлем — қызмет”, қарапайым баға түсінігі, дұрыс төлеу, төлем жасағанда кезекте тұру, “сатып алу — сату” ұғымы. *Қажетті құралдар* • Алжапқыштар • Ыдыс-аяқ жиынтығы • Поднос • Ас мәзірі (бағасы көрсетілген: 5 тг, 4 тг, 3тг) • Скатерти • Орамалдар, майлықтар • Пластик азық-түлік үлгілері (қамыр, ірімшік, шұжық, көкөніс т.б.) • Пиццерия бұрышы • Ойын ақшалары (теңге) • “Касса” жапсырмасы *Рөлдер* • Аспаз (Пиццамейкер) • Қызметкер (официант) • Кассир • Көрермен/Қонақ • Ыдыс жуушы • Жұмыс басқарушы (администратор) ***Ойынның барысы*** 1. Рөлдерді бөлу Балалар өздері қалаған рөлді таңдайды. Тәрбиеші тек бағыт береді: – “Кім аспаз болады?”, “Кім кассир болғысы келеді?” *Қаржылық сауаттылық:* – Кассир — ақша қабылдайды, қайтарып береді. – Балалар “ақша = төлем” екенін түсінеді. *2. Пиццерияны дайындау* Балалар: – Үстелге скатерть жаяды – Майлық қояды – Ас мәзірін орналастырады – *Касса бұрышын ұйымдастырады* 3. Қонақтар пиццерияға келеді Қонақтар сыпайы амандасады. Официант қарсы алады: – “Қош келдіңіз! Қандай үстелге жайғасасыз?” Балалар өздері үстел таңдайды. *4. Ас мәзірімен танысу*

	жауап береді. *• Түсіндіру: жалақыны текке емес, еңбегі үшін алады.* ***4. Үшінші кезең «Ақшаны қалай жұмсаймыз?»*** *• Әр бала ата-анасы тапқан ақшаны отбасы неге жұмсайтынын айтады (үй, киім, тамақ, мектеп, ойыншық, саяхат т.б.).* *• Жүргізуші ақшаны дұрыс пайдалану керектігін айтып толықтырады: үнемдеу, қажет нәрсеге жұмсау, артық шығын жасамау.* *Қорытынды Жүргізуші балаларға сұрақ қояды:* *• Ақша қайдан келеді?* *• Оны қалай дұрыс жұмсау керек?* *• Ата-ананың еңбегін неге құрметтеуіміз керек? Балалар жауап береді. Соңында тәтті сыйлық немесе смайлик-стикер беруге болады. (қаржылық сауаттылық)*		*Ақшаны қайда жұмсайды? Балалар: «Жалақы алады, оны тамаққа, киімге, үйге жұмсайды.»* ***(қаржылық сауаттылық)*** ***Ұлттық ойын*** ***Түйілген орамал*** *Ойын мақсаты: ойын балаларды шапшандық пен ұйымшылдық қасиетіне баулиды.* *Ойын шарты: Кез-келген орамалды алып, оны түйеміз. Ортаға бірінші ойыншы шығады. Ойын басталғанда басқа балалар орамалды жерге түсірмей бір-біріне лақтырады. Ең бастысы ортадағы ойыншы орамалды ұстап алмауы тиіс. Кім орамалды алдырып қойса, сол ортадағы ойыншының орнын басады.*	Балалар бірге: – Қойылым атауын ойлайды; – Афишаны безендіреді; – Билет жасайды (бағасы көрсетіледі: 4 тг, 5 тг). – Бағдарлама: “1 бөлім”, “Антракт”, “2 бөлім”. Қаржылық сауаттылық: – Билеттің бағасы неге қажет? – Ақшаның дұрыс санау дағдысы. 4. Көрермендердің театрға келуі Көрермендер кезекке тұрады. Кассир билетті сатады: – “Сізге қай билет керек?” – “4 теңгелік пе, 5 теңгелік пе?” Балалар ойын ақшасын береді, кассир үстемақы қайтарады. Қаржылық сауаттылық: – Ақша берді — тауар (билет) алды; – Ақшаны дұрыс ұстау; – Қайтарым ақша беру (мысалы, 5 тг берсе — 1 тг қайтару). 5. Театр қызметкерлерінің дайындық жұмысы • Әртістер рөлдерін қайталайды; • Декоратор сахнаны дайындайды; • Жарық қоюшы шамдарды қосады; • Директор уақытты ескертеді: “5 минуттан соң қойылым басталады”. Қаржылық сауаттылық: – Театр жұмысын ұйымдастыру — жауапкершілік; – Еңбек = нәтиже (көрермендердің қол шапалақтауы, “еңбекақы ретінде” мадақ). 6. Спектакльдің басталуы Билет тексеруші: – “Билетіңізді көрсетіңіз”, “Орыныңыз — осында” деп бағыттайды. Спектакль басталады. Балалар өз рөлдерін орындайды: сөз	Официант мәзірді ұсынады: – “Міне, біздің мәзіріміз. Қандай пицца қалайсыз?” Мәзір өте қарапайым болуы керек: • Кәдімгі пицца — 3 тг • Ірімшік пицца — 4 тг • Көкөністі пицца — 5тг Қаржылық сауаттылық: – Балалар әр санның “баға” екенін түсінеді; – Ақша мөлшерін салыстыру (3 тг аз, 5 тг көп). *5. Тапсырысты қабылдау* Официант: – “Сізге қандай пицца?” – “Қанша теңге бересіз?” Тапсырыс жазылған “тапсырыс қағазын” аспазға апарады. *6. Тапсырысты дайындау (аспаз әрекеті)* Аспаз алжапқыш киеді, “қамырды созады”, үстіне керек заттарды қойып, “пісіреді”. 7. Аспаз дайын пиццаны официантқа береді Официант пиццаны подноска салып, қонаққа апарады. *8. Қонаққа қызмет көрсету* Официант: – “Асыңыз дәмді болсын!” Қонақтар бірге пицца “жейді”. *9. Төлем жасау* Қонақ кассаға барады: – “Менің пиццам 20 теңге еді. Міне, ақша.” Кассир ойын ақшасын қабылдайды, қажет болса қайтарым береді. Қаржылық сауаттылық: • Ақша беру — қызмет алу • Қарапайым түсінік: “төледім — сатып алдым” • Теңгені ажырату • Қайтарым *10. Үстел жинау, ыдыс жуу* Балалар рөлге сай әрекет етеді: • Майлықтар жиналады • Ыдыстар жиналып жуылады • Үстелдер тазаланады Бұл

				айтады, қимыл жасайды. 7. Антракт Тәрбиеші: – “Қазір антракт. Көрермендер демалады, әртістер дайындалады”. Қаржылық элемент (қалаған жағдайда): – “Буфет” ашуға болады (ойын түрінде): • Шай — 10 тг • Печенье — 5 тг • Су — 5 тг Көрермендер ойын ақшасына сатып алады. 8. Екінші бөлім және қойылымның аяқталуы Әртістер қайта сахнаға шығып ойынды жалғастырады. Қойылым аяқталған соң көрермендер қол шапалақтайды. 9. Қорытындылау Тәрбиешімен бірге талқылау: – Театрда қандай мамандар жұмыс істейді? – Кассир не істеді? – Билет не үшін керек? – Ақшаны қалай жұмсадық? – Еңбек еткен адамдарға не үшін алғыс айтамыз? **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қаржылық сауаттылық)**	кезеңде тәрбиеші еңбек дағдысы туралы қысқа түсінік береді: – “Біз жұмыс істедік — енді пиццерия таза.” **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қаржылық сауаттылық)** ***Ұлттық ойын*** ***Асық ойыны*** Ойын мақсаты: *ұлттық ойынды жаңғырту, балалардың саусақ бұлшық еттері арқылы дамыту.* Ойын шарты: *Бұл ойынға онға жуық бала қатыса алады. Көп мөлшерде асықтар қажет. Солардың ішінде ең үлкенің таңдап алып, қызыл түспен бояу қажет. Бұл асық «хан» болады. Алдымен ойын жүргізушіні таңдап алу қажет. Ол барлық асықтарды уысына жиып алып, шеңбер құрып отырған , ойыншылардың алдына тастайды. Егер «хан» асық «бүк», «шік» немесе «тайқы» болып түссе, жүргізуші жақын тұрған асықты атып алу қажет. Мұнда барлық ойыншылар «хан» асықты атып өзіне алуға тырысады.*
Балалармен жеке жұмыс	Ана туралы өлең шумақтарын айтқызу. Ертеңгілікке дайындық. **(музыка)**	**Саусақ жаттығулары** Көтеріліп шаңырақ, (шеңбер құрады) Уықтары шаншылар. (қолдарын жоғары созады) Керегелер керіліп, (қолдарын жандарына созып, үлкен шеңбер жасайды) Өрімдей боп өрілер.	**"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің	«Қазақтың салт дәстүрлері» суреттер бойынша әңгімелеу. **(қазақ тілі)** Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту.	**«Мозаика».** Мақсат-міндеттер. Балаларға әртурлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика

		Бәріміз жүрсек айналып (шеңбер бойымен айналады) Киіз үй боп көрінер. **(тіл дамыту)**	кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру. **(математика негіздері)**		ойыншықтары. Ойынның барысы. Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның атауын дауыстап атайды, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсіне үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналарға арналған 6 кеңес.	Жоба "Әсем гүлдер".	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту».	Психолог кеңесі. "Бала тілін қалай дамытамыз?"	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру.

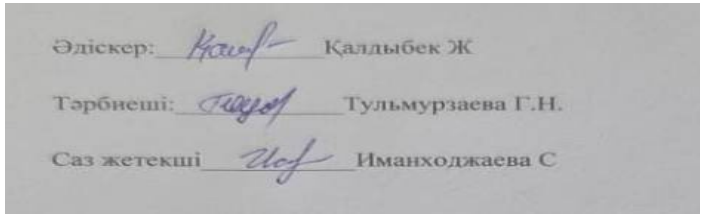

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**09.03-14-13.03.2026 ж.**				
	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында *ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Тәуелсіздік - тәтті сөз ғана емес, ұлттық жауапкершілік»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту». Проблемалық сұрақ: Баланың патриоттық сезімін қалай дұрыс дамытуға болады? "Баланың агрессивті мінез-құлқы" атты тақырыпта ата-аналарға кеңес. - балалармен бірге телехабарларды қарау және олардың пайдасы, маңыздылығы, алуан түрлілігі туралы әңгімелесу. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени***	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***

				дағдылар, еңбек дағдылары)	
		ҚР Президенті, ҚР Рәміздері жайлы әңгімелесу. ҚР Әнұранын шырқау. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«БӨТЕН АДАМ ЕСІК ҚАҚҚАНДА АШУҒА БОЛА МА?»*** *Балаларға есікті қағып жатқан бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін үйрету.* *Міндеттері:* *Бейтаныс адамдарға неге есікті ашуға болмайтынын түсіндіру. Балаларға есікті кімдерге ашуға болатынын үйрету.* *Балалардың білімін практикалық жаттығулар мен ойындар арқылы бекіту.* *Материалдар мен ресурстар: әртүрлі адамдарды бейнелейтін суреттер немесе карточкалар (таныс және бейтаныс).* ***«Кімге есік ашуға болады» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді көрсетеді немесе әртүрлі жағдайларды әңгімелейді, ал балалар есікті ашуға бола ма, жоқ болмайды ма туралы айту керек.* *Мысалы: «Әжем есік қағып жатыр», «Формадағы бейтаныс адам», «Анамның құрбысы» және т.б.* ***«Қауіпсіз қоңырау» ойыны*** *Тәрбиеші біреу есіктен қоңырау шалған жағдайды бейнелейді. Балалар неістеу керек деген сұраққа дұрыс жауап беруі керек (мысалы, «Алдымен ата-*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Балалармен күй тыңдау*** ***«Ана толғауы»*** ***Ұлттық ойын. Бес тас*** *«Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады.* *Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады.* *Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады.* *Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар.* ***(математика негіздері)*** ***«Ақылды тиындар»*** *Мақсаты • Балаларды ақша, еңбек, үнемдеу ұғымдарымен таныстыру;* *• Қарапайым қаржылық әдет қалыптастыру;* *• Білім күні мерекесін ойын түрінде атап өту.* *Кіріспе (ертегі кейіпкерімен)* *• Тәрбиеші балаларға қуыршақ*	***«Құпия заттар»*** *Ойынның мақсаты: қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету.* *Жүргізуші барлық қатысушыларға әдемі қобдишадан (түйме, моншақ, сағат) «құпия заттарды» таратады, оны алақандарының арасына салып, ешкімге көрсетпеуін сұрайды. Құпия затты таратып болғаннан кейін ойынға қатысушылар бөлмені аралап жүреді, олар қызығушылық танытып, бір-бірін құпия затын көрсетуге көндірудің жолын табуға тырысады. Тәрбиеші балалардың әрекетін бақылайды, ұялшақ балалардың басқалармен ортақ тіл табысуына көмектеседі.* ***(адалдық әліппесі)*** ***"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?"*** ***дамытушылық ойыны.*** *Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.* *Жабдығы: асық.* *Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Балалармен күй тыңдау*** ***«Ана толғауы»*** ***Ұлттық ойын. Бес тас*** *«Бестас» - өте көне дәуірден келе жатқан, қазақ халқының ұлт ойындарының бірі. Ойынға керекті зат бес кішкентей домалақ тас немесе кейде бес асық пайдаланылады.* *Ойынға қатысатын адам санына шектеу қойылмайды. Кемінде екі адамнан басталады. Ойынға қатысушылар дөңгелене отырады. Ойнау үшін қолға епті, ұстауға ыңғайлы тастар таңдалып алынады. Ойыншы бес тасты еденге шашырата тастайды да, ішінен бір тасты таңдап алады. Алған тасын жоғары лақтырып жіберіп, жерден бір тасты іліп алып, лақтырған тасын қайта қағып үлгерді. Жерден алған тасын жанына қойып, сол тәсілмен, екінші, сонан соң үшінші, төртінші тастарды бір-бірлеп іліп алып отырады. Бұл ойынның бірнеше тәсілі бар.* ***(математика негіздері)*** ***«Үнемді тұтыну»*** *Қоқысты сұрыптау ойыны* *Мақсаты: Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.* *Материалдар: Түрлі түсті*

		анадан сұрау керек», «Бейтаныс адамға есік ашпау керек»).	*немесе ойыншық қоянды көрсетеді:* *– «Бұл Қуаныш қоян. Ол дүкенге барғысы келеді, бірақ ақшаны қалай жұмсауды білмейді. Қоянға көмектесеміз бе?»* *• Балалар: «Иә!»* ***Ойын «Не артық?»*** *• Суреттер таратылады: нан, сүт, ойыншық, кітап, алтын тәж.* *• Сұрақ: «Қоян дүкенге барса, қайсысын сатып ала алады?» • Балалар қажеттісін таңдайды (нан, сүт, кітап).* ***3. Ойын «Дұрыс жұмсаймыз»*** *• Балаларға 5 ойыншық тиыннан береді.* *• Дүкенде: дәптер – 2 теңге, қарындаш – 1 теңге, кәмпит – 2 теңге.* *• Балалар есептеп, ақшасын жеткілікті жұмсап көреді. 4.* ***Қимылды ойын «Жинақ қорапқа салайық»*** *• Музыка ойнағанда балалар бөлмені айналып жүреді, музыка тоқтағанда – қолындағы тиынды жинақ қорапқа салады.* *• Тәрбиеші түсіндіреді: «Артық ақшаны жинасақ, болашақта керек нәрсеге жұмсаймыз».* *5. Қорытынды әңгіме* *• Ақша – еңбекпен келеді;* *• Дұрыс жұмсай білу керек;* *• Артықты жинап қойған пайдалы.* *Қорытынды тілек «Балалар, сендер бүгін ақшаны қалай табу, жұмсау және жинау керектігін үйрендіңдер. Енді сендер тек ақылды балалар емес, қаржылық сауатты балаларсыңдар!»* ***(қаржылық сауаттылық)***	*отырған кез келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады.* *Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы.* **(танымдық дағдылар, дене тәрбиесі)**	*қоқыс жәшіктері, қағаз қалдықтары. Ойын барысы: Балалар қалдықтарды түстеріне қарай сұрыптайды. Үйрететін дағды: Қалдықтарды дұрыс пайдалану, тазалық.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)**				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қолдағы доптар төменде 1.1 - балалар доптарымен қолдарын жоғары көтеріп, оң жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу. 1.3 - балалар доптарымен сол жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 2.1 - аяқтың ұшына тұрып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын сермейді; 2.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқтары бірге, дене тік, доптар төменде 3.1 - жерге жартылай отырып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын көрсетеді; 3.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде 4.1 - доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында айналып секіру (оң және сол жаққа). 4.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге және жарықты үнемдеуге үйрету* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		***«Дос болайық бәріміз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда бірлікті қалыптастыру. Балалар бір-бірінің артына тұрады да, алдында тұрған баланың иығынан ұстайды. Осы қалыпта олар әртүрлі кедергілерді еңсереді:* *- орындыққа көтерілу және түсу;* *- үстелдің астынан өту;* *- «көлді» айналып өту»;* *- «ну орман» арқылы өту»;* *- «жабайы жануарлардан» жасырыну.*	«Елімнің салт-дәстүрлері» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	***«Күй күмбірі»*** *Іс-әрекет басталар алдында қазақ күйін қойып, балалардың назарын шоғырландырып, жұмысқа ынталы көңіл-күй қалыптастыру* **Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру,	Фольклор туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі)**

		Ойын барысында балалар өз серіктесінен қалып қоймауы керек. ***(адалдық әліппесі)***		ұжымда достыққа тәрбиелеу. Күнмен бірге тұрамыз , Құспен бірге ән саламыз Қайырлы таң! Ашық күн! Көңілді біз тұрамыз. Күлім қағып қолымды, 1,2,3 деп соғайын. **(тіл дамыту)**	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет		**Музыка** "Бесік жыры". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру. **Қазақ тілі** "Ертегі оқу "Торғай мен тышқан". Алдымен, кейін." Балаларға «Торғай мен тышқан» ертегісін таныстыру; қазақ тіліндегі сөздердің алуан түрлілігі туралы білімдерін дамыту, маусымдық өзгерістер, табиғат арасындағы байланыс туралы түсініктерін дамыту. Балаларды қазақ тіліндегі «Торғай мен тышқан» ертегісін тыңдауды, мазмұнын еске сақтауды үйрету; мәтін мазмұны бойынша сұрақтарды түсініп, жауап беруді меңгерту; құбылыстар тізбегін түсініп, «алдымен», «кейін» ұғымына сәйкес орналастыру біліктіліктерін дамыту; логикалық ойлауын, есту зейінін, еске сақтауын, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту. Байқампаздыққа, әдептілікке, жаңашырлыққа, ертегілерге деген сүйспеншілікке тәрбиелеу.	**Дене шынықтыру** "Аю сияқты алақан мен табанды тіреп еңбектеу". Мақсат-міндеттер: балаларды бубеннің жиі дыбысына қысқа, кібіртік адымдарды жасауға және бубеннің сирек дыбысына кең адымдарды жасауға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Киіз үй жабдықтары» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қазақтың ұлттық қоржынына ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* түрлі ою-өрнектерді ермексаздан алақан арасына салып ширату арқылы ою-өрнектер жасап қағаз бетіне орналастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдардан түрлі	**Музыка** Әжеміздің әні тамаша Мақсат-міндеттер: Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру; аспаптар дыбыстарын ажырата білу қабілеттерін жетілдіру. «Қазақтың әшекей бұйымдары» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу ***«Мамандық» дидактикалық ойын*** ***Мақсаты:*** *балаларды еңбектің нәтижелері мен адамның*	**Дене шынықтыру** "Тауға шыққан альпинисттер". Мақсат-міндеттер: балаларды бытырап жүргіру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру; гимнастикалық орындық арқылы еңбектеп өтуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет "Ою-өрнектер"** Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қазақтың белгілі ою элементтерімен таныстыру. "ирек", "мүйіз" ою элементтерінің салу техникасын ұштау; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* түрлі ою-өрнектерді ермексаздан алақан арасына салып ширату арқылы ою-өрнектер жасап қағаз бетіне орналастыру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* эстетикалық талғамдарын, қағаз бетінде бағдарлауын дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.

		«Киіз үй жабдықтары» **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттері: сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). ***Ұлттық ойын*** ***Ошақ*** *Ойын шарты: Балалар түгел сиятындай етіп, үлкен төрт бұрыш сызылады. Балалар тең екі топқа бөлінеді. Төрт бұрышты «Ошақ» деп атайды. Ошақтың ішінде қай топ қалатындығын жеребе тарту арқылы шешеді. Жеребеден ұтқан топ ошақтың сыртында қалады да, жеңілгені ішке кіреді. Сыртта қалған топтың қолында кішірек доп болады. Сол доппен сырттағылар сызықтың ішіндегілерді ұрады. Доп тиген ойыншы сыртқа шығады. Егер лақтырған допты іштегі ойыншы денесіне тигізбей немесе жерге түсірмей қағып алса, сыртқа шығарылғандардың біреуін қайта кіргізіп алады. Сызықтың ішінде жалғыз ойыншы қалса, ол ұтқан топтың бұйыруы бойынша 10 не 20 рет сызықты айнала жүгіреді. Ол ойын ережесін ойдағыдай орындаса, сызықтан шыққан өз тобының бәрін қайта ішке кіргізіп алады. Егер орындай алмай құлап қалса, өзі де сыртқа шығады. Бұл — топтың ұтылғаны. Мұндай жағдайда ойын қайта басталады.*	композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.	*мамандығы арасында байланыс орнатуға үйрету. Балаларға еңбек пен ақша табудың өзара байланысын түсінуге көмектеседі, сондай-ақ еңбекті және адамдардың еңбегін құрметтеуге баулиды. Балалардың әртүрлі мамандықтарға және олардың адам өміріндегі маңызын білуге қызығушылығын ояту.* ***Материал:*** *әртүрлі мамандықтар және мамандық иелері қолданатын құралдар мен заттар бейнеленген карточкалар.* *Барысы: бала мамандықты сол мамандық иесі қолданатын заттармен және құралдармен сәйкестендіреді. Карточкаларды сәйкестендіре отырып, бала осы мамандықтың маңыздылығы туралы немесе осы мамандық бойынша жұмыс істейтін ата- аналары туралы айтады.* ***(қаржылық сауаттылық)***	
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды				

	байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен		**Қарды, қар түсуін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Қыста ғана болады, Ұстасаң қолың тоңады. (қар) Өлең. Көктен тартып күн нұрын, Жерден тартып жылылық. Әнін тыңдап бұлбұлдың, Қызғалдақтар тұр күліп. **Бақылау.** Қарды бақылауды жалғастыру, көктемгі қардың қасиеті туралы түсініктерін нақтылау. Қыста болған қармен көктемдегі қардың түстерін салыстыру (сұр, боз, лас). Балалардың назарын үстінде мұз қабаты пайда болып, оның астында боз қар болатынына; қар бірінен соң бірі еріп, суға айналады, сондықтан қардың шөгуіне назар аудару. **Қимылды ойын: «Таспаны ұстап ал». (дене тәрбиесі)** Балаларды (белбеуге артынан байланған) таспаны сақтай отырып жүргізушіден қашуға үйрету. **Еңбек.** Аулада өз беттерімен міндеттерін орындауға үйрету (ыдысына жем шашу). Табиғат мекендеушілеріне деген сүйіспеншілігін арттыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Спорт алаңындағы ойындар. **(дене тәрбиесі)** Қозғалыс белсенділігін, шапшаңдығын дамыту. Алаңда өз бетімен ойынды таңдауға үйрету.	**Қар суын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Жатты да жатты, Жылғаға жаратты. (Қардың еруі) **Бақылау.** Қар қалындығының өзгеруіне назар аудару. Күннің қыздыруымен қардың жұқа жері еріп, қар суына айналады. Қар суы күннің жарқырап тұрғанында және қыздырған жерінде пайда болады. Қар астынан пайда болған алғашқы көк шөпке назар аудару, көктемнің сұлулығына қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын. "Горелки" (орыс халқының ойыны). (дене тәрбиесі)** Жолдастарымен келісіп алаңда жүгіруге (және орындарына тұруды) үйрету. Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. **Өз бетімен ойындар.**	**Көктемдегі құбылыстарды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Жылт-жылт еткен. Жырадан өткен. (су) **Бақылау.** Көктемдегі құбылыстар туралы білімдерін қалыптастыру. Жылғалардың пайда болуына назар аудару: неліктен су бір жерде ғана ағады, ал бір жерде ақпайтынын түсіндіру. Жинақталған тәжірибе арқылы табиғат құбылысының байланысын анықтау. **Қимылды ойын: «Қармақ». (дене тәрбиесі)** Балалар шеңбер бойымен тұрады. Ортада тәрбиеші. Оның қолында «қармақ» (скакалка) қармақты төменнен айналдырады, ал балалар «қармаққа» түсіп қалмау үшін орында тұрып жоғары секіреді. Кімге қармақ тиіп кетсе, сол ойыннан шығады. **Еңбек.** Аула маңын қоқыстан тазарту. **(еңбек дағдылары)** Ұжымда еңбектене білуді қалыптастыру, жұмысты жоспарлау, бақылауды іске асыру. Ұқыптылық пен белсенділікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: «Қайық станциясы». (дене тәрбиесі)** Қайықшалар жіберуге ұсыныс жасау. Өз еріктерімен пайда болған ойын тобын мадақтау.	**Күннің шұғыласын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Жұмбақ. Ақ сандығым ашылды, Ішінен дүрлер шашылды (Күнннің көзі) **Бақылау.** Күннің шұғыласын бақылау, балалардың ойнауына қандай әсер беретінін түсіндіру. Кішкентай айнамен «сәулелі қоян» деген ойынды ойнату. **Қимылды ойын. «Ақсақ түлкі» (татар халық ойыны). (дене тәрбиесі)** Санамақ арқылы жүргізуші таңдап алу. Ойын барысында бір-біріне соқтықпай, кедергі келтірмей жүгіруге үйрету. **Еңбек.** Жолдарды қардан тазарту. **(еңбек дағдылары)** Берілген тапсырманы жауаптылықпен орындау. Өз еңбегінің нәтижесін көруге, бағалауға үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Өз бетімен атрибуттар мен көмекші заттарды таңдай білуін, ойын шартын орындауға талаптандыру, мадақтау. **(дене тәрбиесі)**
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар**				

	Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. *Салт-дәстүр. Наурыз көже* Ұлыстың ұлы күні әр үйде пісірілетін жеті дәмнентұратын қасиетті әрі дәстүрлі көже. Бұл көжеден барлық адам ауыз тиюге тиіс және оны әр үй дайындайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Ай мен Күн» ертегіін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. «Пойыз» ойын жаттығулары. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**Шығармашылық іс-әрекет** "Үй жиһаздары". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сандықтың пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. қазақтың ұлттық жиаздарымен таныстыру; ермексаздан сандықты мүсіндеуге және қосымша бөлшектермен безендіруге, өрнекті қырнауыштың көмегімен бедерлер түсіру арқылы толықтыруға үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*	"Жеті ата тақпағын мәнерлеп оқу". **(қазақ тілі)** Мақсат-міндеттер: балаларды халықтың дәстүрі, жеті ата туралы тақпақпен таныстыру, "жеті ата шежіресі" ұғымын түсіндіру; туыстық жөнінде түсініктер аясын кеңейту; сөйлеудің монолог және диалог мысалыдарын көрсету. **Қоршаған әлеммен таныстырудан** "Бәйшешек". Мақсат-міндеттер: балалардың бәйшешек туралы түсініктерін кеңейту; көктемде пайда болатын бәйшешектің ерекшеліктерімен таныстыру; наурыз айындағы көктемгі табиғаттың белгілерін ажыратып, атай білуге үйрету. **Дауысқа арналған жаттығулар (музыка)** Педагог дауыс жаттықтырудың	**Вариативті компонент Қызықты математика** "Алдар Көсенің мерекелік сыйлары". Мақсат-міндеттер: балалардың сілтеуіш арқылы қатарда орналасқан геометриялық пішіндерді санап, жиынын асық эквивалентімен және санмен сәйкестеу туралы ұғымдарын жетілдіру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Ұлттық әшекейлер". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ұлттық әшекей бұйымдарымен таныстыру; дәстүрден тыс сурет салу-майшамды қолдану арқылы сурет салу, губкамен бояу техникасында іс-әрекет жасау	***Қауіпсіздік сабағы «БӨТЕН АДАМ ЕСІК ҚАҚҚАНДА АШУҒА БОЛА МА?»*** *Балаларға есікті қағып жатқан бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін үйрету.* *Міндеттері:* *Бейтаныс адамдарға неге есікті ашуға болмайтынын түсіндіру. Балаларға есікті кімдерге ашуға болатынын үйрету.* *Балалардың білімін практикалық жаттығулар мен ойындар арқылы бекіту.* *Материалдар мен ресурстар: әртүрлі адамдарды бейнелейтін суреттер немесе карточкалар (таныс және бейтаныс).* ***«Кімге есік ашуға болады» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді*

		қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен таныстыру. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды құрамында: тақтайша, білеу, текше бар құрылыс материалдар жинағынан үй жиһаздарын құрастыруға үйрету. ***«Жас эколог»*** *Топқа хат келеді. Хатты Эколог жіберіпті. Балалар біздің планетамызда ауа, сулар ластанып, орман ағаштары өртеніп, кесіліп жатыр. ауа ластануынан балалардың демалысы қиындап көп ауыра береді. Завод, фабрикалар, түрлі өндіріс орындары және машиналар, космос корабльдері көбейді. Бірақ та, бұлар бізді қуантпайды. Біздер бақтардың гүлдегенін, құстардың сайрағаннан, ағаштардың жайқалып өскенін, жәндіктердің жсыбырлап жүргенін өзендерден сылдырлап таза су аққанын, көбелектердің қанатын қағып ұшқанын қалаймыз.* *Балалар, сіздер де бізге көмекке келіңіздер.* *Балалар, қоршаған ортаны қорғауға, ластамауға, көркейтуге бізді эколог мамандары шақырып жатыр екен, көмектесеміз бе?* *Біздер де экологтар сияқты табиғатты қорғауға көмектеейік.Балалар Эколог адамның өмірімен денсаулығын, қоршаған ортаны қорғауға*	жаңаша тәсілін қолдану мақсатында ұршықты көрсетіп: - Балалар, ұршықтың не екенін ұмытып қалған жоқсыңдар ма? Жүннен жіп иіретін құрал. - Балалар, ұршық қолөнер бұйымы. - Балалар, ұршықтағы жіптің өзіне тән дыбысы бар. Естігілерің келе ме? Иә. - Олай болса, балалар, тыңдаймыз. Педагог микрофонды ұршықтың жібіне жақындатып, жіпті тартқан кезде «дың» деген дыбыс естіледі. Балалар дыбысты тыңдайды. - Балалар, ұршықтың жібін тартқан кезде қандай дыбыс шықты? «Дың». Жақсы. - Кәне, бәріміз қайталайықшы «Дың -дың -дың». Жарайсыңдар! - Балалар, денемізді тік ұстап, орындықтың шетіне отырамыз. Жарайсыңдар! - Балалар, әнді айту үшін құлағымызға жаттығу жасаймыз. - Кәне, бәріміз мұрынмен дем алып, сол демді үнемді түрде гүлді үрлеу арқылы сыртқа шығарып үрлейміз. Жарайсыңдар! - Енді, балалар, менімен бірге дауыс жаттығуларын жасаймыз. - Ля - ля - ля - ля - ля - ля - ля - Ля - ля - ля - ля - ля - ля - ля - Ми - ми - ми - ми - ми - ми - ми - Ми - ми - ми - ми - ми - ми - ми Жарасып тұр сәніміз, Ән шырқайық бәріміз. Естіген жұрт таң қалсын, Әдемі ән шырқалсын. - Тамаша!	дағдыларын дамыту. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қазақтың ұлттық әшекей бұйымдарымен таныстыру; тұзды қамырдан мүсіндеуге және бұйымдарды қосымша бөлшектермен безендіруге, өрнекті қырнауыштың көмегімен бедерлер түсіру арқылы толықтыруға үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұлттық әшекей бұйымдарымен таныстыру ,ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (әшекей бұйымдары), таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру.	*көрсетеді немесе әртүрлі жағдайларды әңгімелейді, ал балалар есікті ашуға бола ма, жоқ болмайды ма туралы айту керек. Мысалы: «Әжем есік қағып жатыр», «Формадағы бейтаныс адам», «Анамның құрбысы» және т.б.* ***«Қауіпсіз қоңырау» ойыны*** *Тәрбиеші біреу есіктен қоңырау шалған жағдайды бейнелейді. Балалар неістеу керек деген сұраққа дұрыс жауап беруі керек (мысалы, «Алдымен ата-анадан сұрау керек», «Бейтаныс адамға* есік ашпау керек»). **Көркем әдебиет** "Баланы қырқынан шығару". Мақсат-міндеттер: балаларды "Баланы қырқынан шығару" рәсімімен таныстыра отырып, бар ықыластарымен түсініп, тыңдауға үйрету. "Бесік жыры". **(музыка)** Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру. ***Ұлттық ойыны. Сиқырлы таяқ*** *Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы*

		ондағы құстар, өсімдіктер, жануарлар және адамдар өмірін қорғайтын, ауа мен судың ластанбауына көмектесіп, қорғайды. *Соңғы кезде табиғат көп өзгеріске ұшырады. Себебі, көп машиналар лас газды ауаға шығарып, заводтар мен фабрикалар қалдықтарын ауа мен суларға төгеді.* *Д/О « Құстарды қорғау»* *Д/О: "Экологиялық белгілер"* *Тиым сөздер* *Құстың ұясын бұзуға болмайды.* *Орманда от жағуға болмайды.* *Суды ластауға болмайды.* *Құстың ұясын бұзуға болмайды.* *Д/О: «Жануарларды қорғау»:* *Қисынын тап (Суреттерді құрастыру)* *Эколог келеді балалар сендер табиғатты қорғауға көп көмектестіңдер, көп біледі екенсіздер. Мен сіздердің топтарыңды осы қоғамның мүшесі етіп қабылдап значок тапсырамын - деп балаларға значокты кеуделеріне тағады. "Жасыл әлем" қоғамына қабылдау..*			*таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді.* ***(дене шынықтыру)***
Балалармен жеке жұмыс		**Саусақ жаттығуы.** Дөңгеленіп тұрайық, (шеңбер құрайды) Керегені құрайық. (қолдарын жандарына созып бір-бірінің арқаларына қояды) Уықтар боп иіліп, (қолдарын жоғары созып, сәл иіледі) Киіз үйді құрайық (қолдарына жанына созып, шеңбер бойымен айналады) **(тіл дамыту)**	**Жаңылтпаштар жаттау.** Арқада алты арқар бар, Қырқада қырық арқар бар. Қырық арқарда ақ арқар бар. Алты арқарда марқа арқар бар. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**"Наурыз" өленің жаттау.** Қарды ерітіп жылғасы, Наурыз келді – жыл басы. Шуақ төкті жарық күн, Мейрамында халықтың. Бата беріп атамыз, Бата беріп апамыз, Тәтті болып жасалған, Наурыз дәмін татамыз. Б.Жақып **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**Артикуляциялық жаттығу "Дәмді тосап".** Мақсат-міндеттер: тілдің жалпақ ұшын жоғары көтеріп, тілді кесе (ожау) тәрізді қалыпта ұстауын үйрету. Қысқаша сипаттамасы. Жалпақ тілмен жоғарғы ерінді жалап, ауыз қуысына кіргізу. Әдістемелік нұсқау. 1. Жаттығуды орындаған кезде тек тіл жұмыс істеуін, иектің қимылдамауын қадағалау керек. 2. Тіл жалпақ болып бүйірлері

					ауыз бұрыштарына тиіп тұруы керек. 3. Тіл оңға және солға емес, тек төмен және жоғары қозғалу керек. 4. Егер бала жаттығуды жасай алмай жатса, «пя-пя-пя» жаттығуына оралу қажет. Бала тілін жалпақ қалпына келтірген соң шпательмен тілді жоғары еріннің үстіне қайыру керек. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.**(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*				
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)		Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу.	Мектепке дейінгі баланың жан-жақты дамуындағы театрлық іс-әрекет.	«Әкем, анам және мен – біз тату отбасымыз» жоба.	Ата-аналар үшін ашық есік күнін ұйымдастыру.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу	**16.03-20.03.2026ж**				
кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	«Адал азамат» Біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында *ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Ар-намыс қана тәуелсіздікке тірек бола алады»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың қабілеті жайлы әңгімелесу. Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу Ата-аналарға кеңес: "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру". Серуен кезінде балалармен бірге жолда жүру ережесін сақтауға, автоинспектордың жұмысына назар аударту. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру.*	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***

		(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)			
	Қ.Р Әнұраны **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Өнер алды - қызыл тіл". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңылтпаштармен таныстыра отырып, бар ықыластарымен түсініп, тыңдауға үйрету. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Тайғақ балшықтан сақ болу*** *Мақсаты: Жаңбырлы күндері тайғанап құламау ережесін үйрету. Міндеттері: – Қиын жағдайды алдын ала болжау дағдысын дамыту. Көрнекілік: Балшық жолдың суреті. Сабақ барысы: Балшықта жүгіру қауіпті екенін көрсету. Тәрбиеші: «Егер тайсақ, не болады?» – деп балаларға ойлантады. Ереже: Балшық жерде жүгірме. Ақырын жүр. Қолыңды бос ұста. Сұрақтар: – Балшық жерде неге жүгірмейміз? – Қалай құлап қалмауға болады? Бекіту ойыны: “Жылдам не ақырын?” — әрекеттерді салыстыру.*	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; « К ө ң і л т о л қ ы н ы » ***«Достық көмек»*** *Ойынның мақсаты: балаларды зейін қоюға, мейірімділікке, досына көмектесуге тәрбиелеу. Тәрбиеші ойынның шартын түсіндіреді. Балалар шеңберге тұрып, қолдарын артына қояды, тәрбиеші балалардың бірінің қолына «қауырсынды» тигізеді (бұл кез-келген құстың қауырсыны болуы мүмкін). Қолына қауырсын тиген бала өзінің арманы туралы айтады. Тәрбиеші қалған қатысушылардан осы арманды қалай іске асыруға болатынын ойластыруды және айтып беруді сұрайды.* **(адалдық әліппесі)** **"Қазақ ою-өрнектерінің орнын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балаларға қазақтың ою-өрнектерін ажыратып, кез келген кескіннің (тақия, етік, ыдыс, белдік, кілемше) бетіне дұрыс таңдап, орналастырып, безендіруге ынталандыру; қолдың ұсақ моторикасын, ойлау қабілетін дамыту, қазақ ұлттық қолөнеріне қызығушылықты арттыру. Шарты.	***Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; « К ө ң і л т о л қ ы н ы » ***Қауіпсіздік сабағы*** **Салқын көктемгі желден қорғану** Мақсаты: Балаларды дұрыс киінуге баулу. Міндеттері: – Ауа райын бақылауға үйрету; – Денсаулық сақтау мәдениетін қалыптастыру. Көрнекілік: Киім түрлерінің суреттері. Сабақ барысы: Тәрбиеші көктемде күн бірде жылы, бірде суық болатынын айтады. «Шығарда қалай киінеміз?» – деп балалардан сұрайды. Ереже: Желді күнде бас киім кию. Жеңіл киінбеу. Киімнің түймесін қадағалау. Сұрақтар: – Жел соққанда қандай киім керек? – Неге бас киім киеміз? Бекіту ойыны: “Дұрыс киін!” (балалар суреттен лайық киімді таңдайды). ***"Қыз қуу" ұлттық ойыны.*** *Мақсат-міндеттер: балалардың қозғалыс белсенділігін дамытуды жалғастыру; ережелерді өз бетінше орындауға үйрету, ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу.*	***«Паровоз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда үйлесімділікті, бірлікті қалыптастыру. Тәрбиеші балаларға өз тобының балалары тату, мейірімді, адал болуын тілейтінін айта отырып, паровоз ойынын ойнауды ұсынады, онда «вагондар» бір-бірін шынтағынан ұстайтынын көрсетеді. Паровоз әртүрлі қарқынмен, ырғақпен, кедергілер арқылы жүреді. Балалардың ырғақты ән айтуларына болады. Ойынның шарты қолдарынан жібермей, біртұтас команда ретінде әрекет ету.* **(адалдық әліппесі)** ***Ұлттық ойын «Сиқырлы таяқ».*** *Ойын шарты: Балалар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер құрып тұрады да, тәрбиеші ортаға шығады. Балаларға бір шетінен бастап барлығына рет қатарын білдіретін сандарын атайды. Сонан кейін тәрбиеші қолындағы таяғының бір басын жерге тіреп тік ұстайды да, кез келген бір ойыншының санын атап, таяқты қоя береді. Айталық, тәрбиешінің атаған саны төртінші, бесінші, онынші не жиырмасыншы бола ма, әйтеуір, рет саны аталған бала есті салысымен жүгіріп барып таяқты құлатпай ұстауы керек. Егер ол*	"Ән салып, құс келді". Мақсат-міндеттер: балалардың құстар туралы түсініктерін қалыптастыра отырып, олардың көктемдегі мінез-құлқында болатын өзгерістермен таныстыру; жыл құстарының белгілері мен ерекшеліктерін ажыратып, атай білуге үйрету. **(қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Ұлттық ойын Алтыатаройыны*** *Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған)баланыңсақасытігі леді.Кенейдіңарасындасаңлауб олмайтіркестірілеқойылады. Көнніңекіжағына1мжерденсу (сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді. Кімдекімтүптегі сақаны жұлып кетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақағатимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Атусаны─6рет.Алғашсақасы шыққанбала,қалғандарыоданк ейінгікезектеатады.Алтырет атыстанқалғанкенейдіңбәрітүптеқалғанбаланікіболыпесептеледі.* ***Ойын: «Қай дүкенге барамыз?»*** *Мақсаты: Дүкен түрлерін ажырату. Көрнекілік: «Ойыншық дүкені», «Киім дүкені», «Азық-түлік» суреттері. Ойын барысы: – Тәрбиеші зат*

		Педагог балалардың әрқайсына тақия, етік, ыдыс, белдік, кілемше кескінін және түрлі оюлардың үлестірмелі жинақтарын табақшаларға салып ұсынады. **(қоршаған әлеммен таныстыру)**		*дауысты аңғармай я болмаса жай басар болып, дереу алмай, таяқты құлатып алса, онда ол ортада тұрып, көптің ұйғаруымен өнер көрсетеді. Ол өнерін көрсетіп болған соң қайтадан орнына барып тұрады. Егер таяққа тез жетіп жерге құлатпай ұстап алса, онда тәрбиешімен ойын жүргізушісі болып орын ауыстырады.*	*суретін көрсетеді (ойыншық, жеміс, көйлек). – Бала оны қай дүкеннен алатынын табады. Нәтиже: Дүкен түрлерін ойын арқылы таниды.**(қаржылық сауаттылық)*** **"Суретті жина" үстел ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды бөлшектерден тұтас жинауға үйрету. Құралдары: төрт-алты бөлікке бөлінген суреттер. **(танымдық дағдылар)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* *(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне қызмет ету,көркем сөз)* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты				

	ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* М. Жаманбалиев "Екі қол". Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Өнер көзі - халықта" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту және көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Туған ел, Отан туралы тақпақтар жаттау, өнерлерін көрсету. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	Өнерлі, атақты тұлғалар жайлы әңгімелесу. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	*Туған ел, Отан туралы мақал-мәтел жаттау.* **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	Туған ел, Отан туралы тақпақтар жаттау, өнерлерін көрсету. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Қапшаны көлденең лақтыру". Мақсат-міндеттер: құм салынған қапшаны 3 м қашықтықтан бір қолымен төменнен көлденең лақтыру (5-6 рет); таяқтың (арқаншаның) астынан оң және сол жағымен еңбектеп шығуды (6 рет) және үрілген доптардың арасымен аяқтың ұшымен жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Берекелі дастархан» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды торсық сұлбасын қазақтың оюларының элементтерімен безендіруге үйрету; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қолдың , саусақтың бұлшықеттерін жетілдіру, қимыл-қозғалыс үйлесімділігін	**Музыка** "Әжеміздің әні тамаша". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру. **Қазақ тілі** "Музыкалық аспаптар шеберханасы. Наурыз мерекесі." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы Наурыз мерекесі туралы түсініктерін дамыту, Қазақстан халықтарының ұлттық музыкалық аспаптары туралы түсініктерін қалыптастыру; қазақтың ұлттық аспаптары: домбыра, қобыз, сырнаймен таныстыруды жалғастыру; балалайка, дутар жайлы түсінік беру; музыкалық аспаптар шеберінің еңбегі	**Дене тәрбиесі** "Кімді мерген деп санаймыз?" Мақсат-міндеттер: балаларды жұппен түрлі бағытта жүгіру; заттарды алысқа дәлдеп сол қолмен лақтыруға (3,5–6,5 метрден кем емес) үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Кебежені безендіру". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды кебеже сұлбасын қазақтың оюларының элементтерімен безендіруге үйрету; тіктөртбұрышты ортасына "тышқан ізін", бұрыштарына "балтаны", шеттеріне "ботакөзді" салу және орналастыру техникасын қалыптастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қолдың , саусақтың бұлшықеттерін	**Музыка** "Домбыра". Мақсат-міндеттер: Балалардың домбыра туралы түсініктерін кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру; оркестрлық ұжымға деген қызығушылықтарын арттыру. **«Жайлаудағы киіз үй» (қазақ тілі)** Суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. ***Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; « К ө ң і л т о л қ ы н ы » ***«Үнемді тұтыну»***	**Дене тәрбиесі** "Қапшаны көлденең лақтыру". Мақсат-міндеттер: құм салынған қапшаны 3 м қашықтықтан бір қолымен төменнен көлденең лақтыру (5-6 рет); таяқтың (арқаншаның) астынан оң және сол жағымен еңбектеп шығуды (6 рет) және үрілген доптардың арасымен аяқтың ұшымен жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Әжемнің қоржыны» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* бойынша қоржын сұлбасын қазақтың оюларының элементтерімен безендіруді үйрету; тіктөртбұрыштың ортасына «тышқан ізі», бұрыштарына

	дамыту. Түрлі –түсті ермексазды жұмсатып,домалақтау,жасалу тәсілін көрсету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. **«Аспаптардың дыбыстарын ажырат» ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: балаларды музыкалық аспаптардың тембрын ажыратуға баулу, есту қабілеттерін дамыту, қызығушылықтарын арттыру. Ойынның шарты: карточкада пианино, скрипка, гитара, сырнай, домбыра, жетіген, қобыз, шертер аспаптарының суреттері бейнеленген. Үнтаспада аспаптардың орындауында пьесадан үзінді орындалып, балалар аспаптың үніне сәйкес суретін көрсетеді.	жайлы білімдерін қалыптастыру. Қазақтың ұлттық аспаптары мен Қазақстанда тұратын өзге ұлт аспаптарының атауларын еске сақтауды үйрету; ұлттық музыкалық аспаптарға, қазақтың ұлттық мәдениетіне деген қызығушылықтарын дамыту; аспаптардың шығаратын үндерін дыбыстау арқылы артикуляцияларын дамыту; еске сақтау қабілетін, ой-өрістерін дамыту. Қазақстан халықтарының ұлттық мәдениетіне деген достық қарым-қатынасқа, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Математика негіздері** "Жиһазға арналған қалың және жұқа тақтайшалар". Мақсат-міндеттер: балалардың заттардың қалыңдығы туралы білімдерін кеңейту, "ең қалың", "жұқалау", "ең жұқа" ұғымдарын жетілдіру.	жетілдіру, қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту. Түрлі –түсті ермексазды жұмсатып,домалақтау , созу, ширату арқылы ермексаздан ою-өрнектер мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Кебежені қиылған ою-өрнектермен безендіру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* түрлі дәндерден ақ қағаз бетіндегі үзік сызықтармен бейнеленген оюларды құрастыру.	***Су және энергия туралы әңгіме ойыны*** *Мақсаты: Су мен энергияның маңызын түсіндіру. Материалдар: Суреттер, макеттер. Ойын барысы: Балалар суреттер арқылы судың және жарықтың пайдасын әңгімелейді. Үйрететін дағды: Сөйлеу дағдылары, логикалық ойлау, табиғатты қорғау.*	«балтаны», шеттеріне «ботагөзді» салып орналастыру техникасын қалыптастыру; қағаз бетін бағдарлау, пішіндерді қабылдау және ажырату біліктерін жетілдіру; қазақтың қолөнеріне деген қызығушылығын арттыру, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* сәндеу әдістерін пайдала (рельеф, илеу, кескішпен ойып алу немесе қырып із салу) отырып мүсіндеу *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Қоржынды қиылған ою-өрнектермен безендіру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* түрлі дәндерден ақ қағаз бетіндегі үзік сызықтармен бейнеленген оюларды құрастыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Бұтақтардың бүршіктенуін бақылау.** ***(****экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Тақпақ. Көк орманда көп ағаш, Өскен жақсы аралас.	**Аққайыңның шырын бөлген уақытын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Тақпақ. Көк орманда көп ағаш. Өскен жақсы аралас.	**Ағаштардың гүлденуін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және* ***көркем әдебиет)*** Жұмбақтар. Жаз болса жайнап, Саясында ән салып,	**Қылқанды ағаштарды бақылау (қарағай, шырша).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Жұмбақ. Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш.	**Аспанды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Жұмбақ. Орманның, таудың үстінен Ірі кілем төселген Менің де, сенің де

	Ең әдемі меніңше, Құс ұясы бар ағаш. **Бақылау.** Балалармен бүршіктерді бақылау. Балаларға ісініп бүр жарып тұрған бүрден жапырақтар шығып келе жатқанын көрсету. Күн жылынғанда ағаштардың бүршіктері ісінеді, содан жапырақтар пайда болатынын түсіндіру **Тәжірибе.** Құмырадағы бұтақ жылы жерде тез бүршік жарады. ***Ұлттық ойын. Ақсүйек*** *Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей, көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуғатырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді.* ***(дене тәрбиесі)*** **Қимылды ойын. «Лақтырып**	Ең әдемі меніңше Құс ұясы бар ағаш. **Бақылау.** Балалардың назарын ақ қайыңға аудару. Көктем келісімен ағаштардың шырындық қозғалысы болатынын атап өту. Бұл жағдай көктемде еріген қардың суын тамыры арқылы жұтып, шырын бөліндісі содан пайда болатынын түсіндіру. Ол қыс бойғы өсімдіктердің тағамдық қорының еруінен пайда болатын ерітінді. Балалардың қызуғышылығы мен қабілетін дамыту. Табиғатқа деген сүйіспеншілігін ояту. **Қимылды ойын. «Орман дақтары». (дене тәрбиесі)** Балалардың өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуін дамыту. Ойын шарты бойынша. Ағашқа арқасын беріп тұрған, қос қолымен ұстасып тұрған баланы қозғауға болмайтынын айту. Ойынға деген қызығушылықты арттыру. **Еңбек.** Ағаштың жан-жағын дөңгелетіп қопсыту, еңбекке тәрбиелеу. Жалпы пайда үшін еңбектенуге үйрету. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене шынықтыру)** Бірлескен іс-әрекет барысында ереже мен тәртіп нормаларын белсенді қолдана білуге ынталандыру.	Құстар жүрген сайрап. Бұл не? (Ағаш) Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жатсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) **Бақылау.** Ағаштар бүр жарды, одан кейін жапырақ шықты, кейін гүлдеді. Басқа гүлдеген ағаштардың гүлімен салыстыру. Балаларды табиғатты қорғауға тәрбиелеу арқылы олардың әдемілігіне сүйсіндіру. **Қимылды ойын. «Домалақты жерге түсіріп алма». (дене тәрбиесі)** Берілген дыбыс бойынша қасықты қолына алады. Қасыққа кішкентай домалақ шарды салып түсірмей берілген жерге жеткізу, ептілікке баулу. **Еңбек.** Алаңдағы жұмыстар. Жасаған құс ұясын ағашқа орнату. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** «Доппен ойнаймыз».	Күн нұрына кеңелді, Бүршік атып бар ... (Ағаш) Тақпақ. Алма ағаштың құшағы – Қанат жайған бұтағы. Жапырағы жүрегі, Бұтақтары білегі. **Бақылау.** Балаларға қылқанды ағаштарды білуге үйрету. Балабақша аймағындағы өсіп жатқан екі түрлі қылқанды ағашты, сыртқы белгілерінен білу. Басқа ағаштардан ерекшеліктерін көру, оларды атау. Ағаштарды қастерлеп, оларды күтуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Жіпті көтеру». (дене тәрбиесі)** Жіпті бекітіп, белгі бойынша жүгіріп келу. Кім бірінші болып мәреге келіп, жіпті бірінші болып тартып алса, сол жеңімпаз. Баланың шапшаңдығы мен ептілігін дамыту. **Еңбек. (еңбек дағдылары)** Табиғат бұрышындағы жұмыс. Гүлдерді отырғызу. Балаларды жерді қопсытып, суаруға үйрету. Үлкендерге көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу, рөлдерге бөлу, ойыншықты бөлісе білуге дағдыландыру.	Үстіңнен жайылған Бірде сұр, бірде көк, Бірде көгілдір. (Аспан) **Бақылау.** Аспанды бақылауды жалғастыру. Оның қою-көк, ашық және өте әдемі болатынына назар аударту. Тірі және өлі табиғатта болған өзгерістер арасында жай байланыстарды орнатуға үйрету (бұлт жоқ, ашық аспан,ақша бұлттар, күн шуағын шашып тұр, жылы); қарапайым түсініктерді қалыптастыру. **Қимылды ойын. «Қоңырау». (дене тәрбиесі)** Балаларды қол ұстасып, шеңбер бойымен қозғалуды, әр тарапқа жүгіруді бекіту, гимнастикалық баспалдаққа, орындыққа мінуді үйрету (ойыншыны ұстап алғанда ғана қоңырау шалып үлгіру). Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. **Еңбек.** Тұқымды отырғызу. **(еңбек дағдылары)** Топырақты жәшіктерге өз беттерімен салуды үйрету, оған тұқым себу. Құралдарға ұқыпты болуға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Дәлізде ойын ойнауға, оқу іс-әрекетіне қолайлы жағдай туғызу. Ауа райына байланысты жағымды тәртіп дағдыларын қалыптастыру. **(дене тәрбиесі)**

	қағып ал». **(дене тәрбиесі)** Ептілікті, шапшаңдықты ,тапқырлықты талап ету. **Еңбек.** Балалар үлкендермен бірге көшет отырғызады. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Жақсы көретін ойыншықтармен ойнау. Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. **(дене тәрбиесі)**				
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* М. Жаманбалиев "Екі қол". Қолжуғыштың қасына, (алға қарай жүреміз) Келе қалды балақан. Ысқылады асыға, (екі қолдың алақандарын қосып үйкейміз) Алақанды алақан. Қарады да сосын ол: (екі қолдың алақандарын ашу) «Тап-таза» деп қуанды. Қандай жақсы, екі қол, (екі қолын көрсетеді) Бірін-бірі жуады. (денемізді оңға бұру, екі алақанды үйкелеу) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Ақылды егінші» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан оянғаннан кейін, бірден төсекте жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (2-3 минут төсекте жатып жасалған гимнастика балалардың ұйқыдан ояу күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене шынықты**ру)				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды	**Тіл дамыту** "Дастарханды жаяйық	**Қоршаған әлеммен таныстыру**	***«Құстарға қамқорлық»*** ***Экологиялық квест ойын***	**Варитативтік компонент** **Қызықты математика**	***«Үнемді тұтыну»*** *Қоқысты сұрыптау ойыны*

ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	дидактикалық ойыны". Мақсат-міндеттер: балалардың қонақты қарсы алу, дастарханды жаю дәстүрі туралы ұғымдарын жетілдеру, кеңейту; наурыз көженінің азықтық құрамымен таныстыру, дәстүрлі ұлттық тағам атауларын, олардың жасалу негіздері жөнінде білімдерін тиянақтау. ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Дүкен»*** *Мақсаты: • Балаларды ақшамен таныстыруды жалғастыру;* ***• Ақшаны еңбектің арқасында табылатынын түсіндіру;*** *• Сатып алу, төлеу, қайтарым алу дағдыларын үйрету;* *• Дұрыс таңдау жасауға баулу.* *Қажетті құралдар: • Ойыншық ақша (қағаз, тиын түрінде);* *• Сөрелер (кітап, нан, жеміс-жидек, сүт, ойыншық, дәптер);* *• «Баға кестесі» (мысалы: нан – 2 теңге, сүт – 3 теңге, ойыншық – 5 теңге).* *Ойын барысы* ***1. Рөлдерге бөлу*** *• Сатушы; • Сатып алушылар;* *• Кассир (ақша қабылдайды).* *2. Сатып алу процесі* *• Сатып алушы: «Сәлеметсіз бе! Маған нан беріңізші.»* *• Сатушы: «Нан – 2 теңге.»* *• Сатып алушы ойыншық ақшасын береді.* *• Кассир ақша қабылдайды, қажет болса қайтарым береді.* *3. Қателік табу Кейде сатушы артық баға айтады немесе сатып алушы жеткіліксіз ақша*	"Шеберлер елі". Мақсат-міндеттер: балаларды ою-өрнек түрлерімен таныстыра отырып, ою-өрнек жөніндегі мәліметтерді зейін қойып, мұқият тыңдауға үйрету. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылыау мақсатында балаларды шығармашылық орталықтарға шақыру. Балалар өз қалаулары бойынша орталықтарға барып іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан	*1 тапсырма «Ой сергіту».* *Тәрбиеші жұмбақтар жасырады. Балалар дұрыс жауап берсе жол ашылады.* *Жұмбақтар жасыру.* *2 тапсырма «Суреттер сөйлейді»* *Пазл әдісі арқылы суреттерді құрастыру, құрастырылған сурет бойынша табиғатты ластайтын обьектілерді атайды.* *3тапсырама. «Жанды және жансыз табиғат»* *Балалар карточкалардан жанды және жансыз табиғаттарды екіге бөледі* *4 тапсырма «Ғажайып нүктелер»* *«Ғажайып нүктелер» арқылы құстың суретін салады немес нүктелер үстімен құсты қиып, жапсырады, салынған бейнеге табиғи материалдарды қойып құрастырады.* *Балалар барлық кедергілерден өтіп, сандыққа келеді. Сандықты кілтпен ашып, ішінен жемсалғышты алады. Тәрбиеші балаларға жемсалғышты балабақша ауласындағы ағашқа орналастырайық.* ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Менің болашақ мамандығым – банк қызметкері»*** *Мақсаты: • Балаларды қаржыға байланысты мамандықтармен (банк қызметкері, кассир, бухгалтер) таныстыру. • Ақшаны сақтау, санау, айырбастау сияқты ұғымдарды ойын арқылы үйрету. • Өз мамандығы туралы армандауға баулу. ———* *Қажетті құралдар: • Қағаз ақша, тиындар. • Үстел – «банк кассасы». • Қорап – «ақша жәшігі». • Қарапайым «түбіртек» қағаздар. ———* *Рөлдер: • Банк қызметкері*	«Пішіндер елінде» Балаларда геометриялық пішіндерді: дөңгелек, шаршы және үшбұрышты тану және атау; геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажырата білу дағдыларын дамыту; пішіндерді сипап-сезу және көру тәсілдерімен зерттеу; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Төлдер". Мақсат-міндеттер: төрт түліктің төлдерін бір-бірінен ажыратып, атай білуге үйрету. Ұйымдастырылған іс-әрекетті қорытындылыау мақсатында балаларды шығармашылық орталықтарға шақыру. Балалар өз қалаулары бойынша орталықтарға барып іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған төлдердің суреттерін қылқаламмен бояуға үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қалаған төлдерін мүсіндеуге үйрету, өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балалар төлдерді қағаздағы көлеңкесі арқылы тауып, желімдейді *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи (мақта, жүн, жіп, қағаз, дәннің түрлері) заттардан қалаған төлдерінің бейнесін құрастыру. Шығармашылық қиялды	*Мақсаты: Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.* *Материалдар: Түрлі түсті қоқыс жәшіктері, қағаз қалдықтары. Ойын барысы: Балалар қалдықтарды түстеріне қарай сұрыптайды. Үйрететін дағды: Қалдықтарды дұрыс пайдалану, тазалық.* **Сюжеттік-рөлдік ойын: «Отбасы»** Мақсаты Балаларға «Отбасы» ұғымын қалыптастыру, үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту, әдептілікке, сыпайылыққа, мейірімділікке, үлкенге көмектесуге тәрбиелеу. Ойынды қызықты, ұйымшыл ойнауға үйрету. ***Қаржылық сауаттылықты тұрмыстық жағдайлар арқылы кіріктіру (ақша, сатып алу, үнемдеу).*** Қажетті заттар • Үй жиһаздары (үстел, орындық, төсек) • Ыдыстар (қазан, тәрелке, кесе) • Киім-кешектер (ананың, әкенің, баланың) • Ойыншық ақша, әмиян • «Дүкен» үшін шағын заттар (нан, сүт, көкөніс суреттері) Рөлдер • Әке • Ана • Бала • Әже (немесе ата) • Дүкенші (қалауы бойынша) Ойын барысы 1. Ұйымдастыру кезеңі Тәрбиеші балаларды шеңберге жинап

	береді. Балалар оны байқап, дұрысын айтады. ***4. Жалақы түсінігі*** *Тәрбиеші: «Сатушының еңбегі үшін дүкен иесі жалақы төлейді. Ол жалақысын үйіне, отбасына, қажет заттарға жұмсайды.»* ***Қорытынды*** *– Ақша еңбектің арқасында келеді. – Ақшаны дұрыс санау керек. – Ақшаны қажет затқа ғана жұмсаған дұрыс.* ***(қаржылық сауаттылық)***	құрастыруға мүмкіндік беру.	*(кассир) • Клиенттер (балалар) • Қосымша: «Бас бухгалтер» немесе «Қор сақтаушы» ——— Ойын барысы: 1. Кіріспе әңгіме Тәрбиеші: – «Балалар, өскенде әркімнің өз мамандығы болады. Мысалы, біреу – дәрігер, біреу – мұғалім. Ал енді қаржыға байланысты мамандықтар да бар: банк қызметкері, кассир, бухгалтер. Олар ақшаны санайды, сақтайды, дұрыс жұмсайды». 2. Рөлдерге бөлу • Бір бала – банк қызметкері. • Қалғандары – клиенттер. 3. Банк ойыны • Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен ақшамды банкке салғым келеді». • Банк қызметкері ақшаны алып, түбіртек береді. • Басқа клиент: «Мен ақша алғым келеді». • Қызметкер түбіртекті алып, ақшасын қайта береді. • Бір клиент ақша айырбастайды: «Маған бір қағаз ақшаны ұсақтап беріңізші». 4. Қорытынды әңгіме • Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: – «Банк қызметкері не істейді?» – «Ақшаны қалай сақтайды?» – «Өскенде сендер кім болғыларың келеді?»*	дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру	әңгімелейді: — Отбасы дегеніміз не? — Үйде кімдер болады? Балалар жауап берген соң рөлдер бөлінеді. 2. Негізгі бөлім (үй ішіндегі әрекет) Ана: — Балам, таңғы асқа дастарқан жаюға көмектесші. Бала: — Жарайды, анашым. Әке: — Бізге дүкеннен нан мен сүт алу керек екен. *Қаржылық сауаттылық кіріктіру*: Әке әмияннан ойыншық ақша алады: — Біз дүкенге барып, ақшамен тамақ сатып аламыз. 3. «Дүкенге бару» сюжеттік ойыны Дүкенші: — Сәлеметсіз бе! Сізге не керек? Әке: — Бізге нан мен сүт беріңізші. Дүкенші: — Міне, алыңыз. Бағасын төлеңіз. Әке: — Міне, ақша Балалар: • Ақшаны беруді • Сатып алуды • Қызмет пен ақша арасындағы байланысты үйренеді 4.Үйге оралу Ана: — Рахмет, бәрін алып келдіңіздер ме? Әже: — Балалар, үнемдеп жұмсау керек, артық ақша қалсын. Қаржылық түсінік: — Ақшаны дұрыс жұмсау — Қажет заттарды ғана алу 5 Қамқорлық пен жауапкершілік • Бала ойыншықтарын жинайды • Ана ыдыс жуады • Әке әжеге көмектеседі Тәрбиеші: — Отбасында бәрі бір-біріне көмектеседі.

					6. Қорытынды Тәрбиеші сұрақтар қояды: — Отбасында кім не істеді? — Ақшаны не үшін қолдандық? — Үлкендерге қалай көмектестік? Балаларды мадақтау. Күтілетін нәтиже • Балалар «отбасы» ұғымын түсінеді • Үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу дағдылары дамиды • Ақшаны сатып алу кезінде қолдануды біледі • Ұжымдық, ұйымшыл ойнауға үйренеді
Балалармен жеке жұмыс	**«Киіз үйдегі жиһаздар» (математика негіздері)** Салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).	**«Қолымда не бар?» ойыны.** Мақсаты. Мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші, оң - сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Балалар қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалы, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балалар қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әртүрлі екі таяқша немесе жуандығы әртүрлі, ұзындығы бірдей екі қарындаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір	**Панно алдында зерттеу жаттығуы.** «Геометриялық денелер. (куб, конус, цилиндр,шар) **(математика негіздері)**	**Сөздік жаттығуы. "Төлдерін ата".** Бір үстелде отырған балалар жұбына, екі жабайы аңның енелері мен төлдері бар екі жұп суреттері араластырылып ұсынылады. Үстел басында отырған бала кез келген жабайы аңның енесі мен төлінің жұбын құрастырады. Жұп құрастырылғаннан кейін, әрбір бала жабайы аңды және төлін айтады. **(қоршаған әлеммен таныстыру, қазақ тілі)**	**Дамытушы жаттығу. «Саны қанша және қандай пішіндерден құрылған?» (математика негіздері)** Балалар кілемге шақырылады. Қолдарында сандар жинақтары болады. Жаттығуды ұйымдастыру үшін әр балаға бірден беске дейінгі сандар жинақтары қажет болады. Сызбалы суреттер сериясы: - торғай – үшбұрыш; - қаз – сопақша; - тырна – тіктөртбұрыш; - үкі – сопақша; - қарлығаш – дөңгелек. Педагог құстардың бейнелерін жоғарыда аталған геометриялық пішіндерге тәріздес етіп, қайшымен қиып алу керек. – Балалар, барлық құстарды танысаңдар, атауларын атап шығайық. Жарайсыңдар! – Байқайсыңдар ма, балалар, құстардың пішіндері геометриялық пішіндерге келеді. Тапсырма. Құстың пішінін оған сәйкес келетін

		бала бір-біріне ұқсас 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі.			геометриялық пішіннің ішіне салып көріңдер.
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Балабақша, мен және отбасы – денсаулық формуласы» спорт ойынына ата-аналар тізімін дайындау.	Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу.	Баланың қабілеті жайлы әңгімелесу.	"Үйде демалысты қалай өткізу керек" әңгімелесу.	Әрбір баланың тәрбиесі жайында сөйлесу

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**26.03-27.03.2026 ж.** *«Адал азамат»* *«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында* *ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ АЙЫ*				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Патриотизмі жоқ халық жаны жоқ тәнмен тең»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Кеңес. "Саусақ жаттығулары". Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру. Баяндама. «Баланың дамуы мен тәрбиесінде күн тәртібінің маңызы». Психолог кеңесі. Мысалы: **«Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»** Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа				***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты,*	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***

әрекеттер)				*тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	
				Қ.Р.Әнұраны ***Үстел үсті ойыны.*** ***"Менің елім Қазақстан".*** *Мақсаты.* *Балалардың ойлау қабілетін, зейінін дамытады. Зеректікке баулиды.* *Қиылған облыс, аймақ карталарынан Қазақстан Республикасынын картасын үлгіге қарап құрастыру* ***Ұлттық ойын. Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.* *Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.* ***Қауіпсіздік сабағы*** *Балаларға арналған негізгі ережелер:*	***Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күй «Кең жайлау» **"Киіз басу" рөлдік ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларға киізді басу әрекеттеріне машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова. **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)** ***Ұлттық ойын*** ***Әуе таяқ*** *Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10 –ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да, бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады. Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы таяғын лақтырады да, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.*

				1. Электр құралдарына қол тигізбеу (шам, розетка, тоқ өткізгіш сым). *2. Ыстық заттардан сақ болу (пеш, шәйнек, үтік).* *3. Қайшы, ине, пышақ сияқты өткір заттарды ұстамау.* *4. Дәрі-дәрмектерді өз бетімен ішпеу.* *5. Терезеден еңкеймей, балконда ойнамай жүру.* *6. Үйде бөгде адамға есік ашпау.* *7. Қауіп төнсе – ата-анаға айту.*	
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қолдағы доптар төменде 1.1 - балалар доптарымен қолдарын жоғары көтеріп, оң жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу. 1.3 - балалар доптарымен сол жаққа бұрылады; 1.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 2.1 - аяқтың ұшына тұрып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын сермейді; 2.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқтары бірге, дене тік, доптар төменде 3.1 - жерге жартылай отырып, қолдарын жоғары көтеріп, доптарын көрсетеді; 3.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде 4.1 - доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында айналып секіру (оң және сол жаққа). 4.2 - бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 5 рет қайталанады). **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға.				

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық				**«Мейірімділік туралы ойлайық»** *Ойынның мақсаты:* ұжымда тілектестік қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Жүргізуші («мейірімділік») таңдалады. Педагог оған бөлмеден шығып, балалардың кез-келгеніне қандай қайырымдылық жасай алатындығы туралы ойлануды ұсынады. Педагогтің белгісі бойынша балалар «мейірімділікті» шақырады. Ол бөлмеге кіріп, балалардың біреуінің қолынан ұстап, оны шеңбердің ортасына апарады да, ол үшін қандай жақсылық жасай алатынын айтады. Содан кейін жүргізуші ауысады, ойын осылай жалғасады. **(адалдық әліппесі)**	**Шаттық шеңбері** Мақсат-міндеттер. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Дала гүлге оранады, Түрлі түске боянады, Нұрлы көктем келген кезде Табиғат та оянады. **(сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет				**Музыка** "Домбыра"пысықтау Мақсат-міндеттер: балалардың домбыра туралы түсініктерін кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру. **Шығармашылық іс-әрекет** «Қазақ халқының тұрмыстық заттары Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаздың бетіне текеметтің төртбұрышын салып, сұлбасының іші мен сыртын қазақтың белгілі ою элементтерімен безендіру тәртібіне үйрету; «ирек», «мүйіз» ою элементтерін салу техникасының	**"Көңілді сан" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тура және кері санауды дамыту, кезкелген ұсынылған цифрден санай бастауды меңгерту. **(математика негіздері)** **Баланы қырқынан шығару дәстүрі туралы әңгіме** **(қазақ тілі, көркем әдебиет).** **Шығармашылық іс-әрекет** «Бесіктің жабуын безендірейік» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойыншмен* сыртын қазақтың белгілі ою элементтерімен безендіру тәртібіне үйрету; «ирек», «мүйіз» ою элементтерін салу техникасының шеберлігін арттыру; тұмаршаны қосымша бөлшектер, шашақтармен толықтыруға бейімдеуа

				шеберлігін арттыру; тұмаршаны қосымша бөлшектер, шашақтармен толықтыруға бейімдеу; Наурыз мейрамы жөнінде түсініктерді пысықтау; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* тұзды қамырдан сырғаны мүсіндеуге үйрету; мүсіндеудің домалақтау, есу, созу, жалпайту әдістері, пішінге келтіру, түрлі-түсті бояуға тиянақты бояу іскерліктерін жетілдіру; балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; ұлттық әшекей бұйымдарын қастерлеуге тәрбиелеу. *Жапсыру і-әрекеті бойынша* түрлі-түсті қағаздан текеметті жапсыруға үйрету; сары түсті қағаздың бетіне "қошқар мүйіз" қимаүлгісін қойып, қарындашпен басып, сызық бойымен қиып алып, жасыл түсті төртбұрыштың бетіне қарама-қарсы бағытта жапсыруға үйрету; балалардың қағаз бетін дұрыс бағдарлай алу қабілеттерін дамыту; текемет және ою туралы білімдерін толықтыра отырып, текеметтің ерекшелігін тани білуге, қиялдау қабілеттерін қалыптастыру; таза әрі ұқыпты жұмыс жасауға ынталандыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) ою-өрнектің сұлбаын құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта*	*Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* тұзды қамырдан бесікке байлайтын моншақты мүсіндеуге үйрету; мүсіндеудің домалақтау, есу, созу, жалпайту әдістері, пішінге келтіру, түрлі-түсті бояуға тиянақты бояу іскерліктерін жетілдіру; балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; ұлттық әшекей бұйымдарын қастерлеуге тәрбиелеу. *Жапсыру і-әрекеті бойынша* түрлі-түсті қызыл түсті қағаздың бетіне "қошқар мүйіз" қимаүлгісін қойып, қарындашпен басып, сызық бойымен қиып алып, жасыл түсті бесіктің жабуының бетіне қарама-қарсы бағытта жапсыруға үйрету; балалардың қағаз бетін дұрыс бағдарлай алу қабілеттерін дамыту; текемет және ою туралы білімдерін толықтыра отырып, текеметтің ерекшелігін тани білуге, қиялдау қабілеттерін қалыптастыру; таза әрі ұқыпты жұмыс жасауға ынталандыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) ою-өрнектің сұлбаын құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. ***Ойын: «Касса»*** *Мақсаты: Кассалық әрекетті орындау, төлем жасау. Көрнекілік: Ойыншық касса, ақша, суреттер. Барысы: 1. Балалар кезекпен сатушы және сатып алушы болады. 2. Сатып алушы тиын береді. 3. Сатушы қайтарым береді (егер бар болса). Күтілетін нәтиже: «Ақша беру – тауар алу» логикасын үйренеді.* (қаржылық сауаттылық)

				қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою	
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен				**Көктемде қайың ағаштарын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Мақсат-міндеттер: ағаштардың көктемде тіршілік ету ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру; өсімдіктерге деген құрмет сезімін тәрбиелеу. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** "Табиғаттың жас көмекшілері" операциясы. **(еңбек дағдылары)** Мақсат-міндеттер: байқау қабілетін дамыту, тіршілік иелеріне қолайлы жағдай жасауға ұмтылу, табиғаттағы мінез-құлық ережелерін сақтау. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Айна", "Күн мен түн". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: қимылдардың көркемдігі мен мәнерлілігін дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту: "Дорба". (дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіру іскерліктерін жетілдіру.	**Қоғамдық өмір құбылыстарын бақылау: "Жүретін бөлік".** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)* Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ойлау қабілеттерін дамыту. **Шығармашылық тапсырмалар: "Кел, ойнайық, балақай!"** Мақсат-міндеттер: пантомимикалық дағдыларды дамыту, эмоционалды көңіл-күйлерін көтеруге ықпал ету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жоғары". (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттер: физикалық қасиеттерін, ептілігін, бұлшық ет, тыныс алу қимылдарын дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту:** "Қуып жет". **(дене тәрбиесі)** Мақсат-міндеттер: жүгіру жылдамдығын, төзімділікті дамыту.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	Таңғы асқа дайындық ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты				

	ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	«Оқтауы бар түлкі» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	"Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру." **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)				Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау**(қарым-қатынас іс-әрекеті)** ***«Қымбат-арзан»дидактикалықойын*** ***Мақсаты:*** *балаларға азық-түлік түрлері туралы түсінік беру; тауарды талдауға, арзан заттан қымбат затқа қарай (немесе керісінше) ретімен орналастыра отырып, арифметикалық әрекеттерді қолдануға үйрету.* ***Материал:****азық-түлікөнімдері,монеталарбейнеленге нкарточкалар.* *Барысы: 1- нұсқа. Балаларға карточкалар ұсынылады, олар азық-түлік өнімдерін өсу ретімен арзаннан қымбатқа қарай және керісінше орналастыруы қажет.* *2-нұсқа. Балаларға азық-*	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Төтенше жағдай кезінде жедел қызметтерге телефон соғу скриптері*** *Тақырып бойынша телефон нөмірлерімен таныстыруды жалғастыру.* *Бейтаныс адамдарға телефон арқылы сұрақтарға дұрысжауап беру мүмкіндігі туралы, өрт сөндіру бөліміне дұрыс қоңырау шала білу және жедел жәрдем қызметіне дұрыс қоңырау шала білу дағдыларын қалыптастыру* **"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар

				түлік өнімдері бейнеленген карточкалар беріледі, бағаны азық-түлікпен сәйкестендіру қажет. **(қаржылық сауаттылық)** **"Көркем әдебиет шығармаларын оқу.** Мақсат-міндеттер: балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда көркем әдебиетке қызығушылықтарын ояту. **(көркем әдебиет)** **«Торғай мен тышқан» ертегісі** Балаларға «Торғай мен тышқан» ертегісін таныстыру; қазақ тіліндегі сөздердің алуан түрлілігі туралы білімдерін дамыту, маусымдық өзгерістер, табиғат арасындағы байланыс туралы түсініктерін дамыту. Балаларға «Торғай мен тышқан» ертегісін қазақ тілінде тыңдауды, мазмұнын еске сақтауды үйрету; мәтін мазмұны бойынша сұрақтарды түсінуді және жауап беру білігін меңгерту; құбылыстар тізбегін түсініп, «алдымен», «кейін» ұғымына сәйкес орналастыру біліктіліктерін дамыту; логикалық ойлауын, есту зейінін, еске сақтауын, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту. Байқампаздыққа, әдептілікке, жаңашырлыққа, ертегілерге сүйспеншілікке тәрбиелеу. **(қазақ тілі, көркем әдебиет)**	жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. **(дене тәрбиесі)**
Балалармен жеке жұмыс				**"Көңілді сан" ойын жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: тура және кері санауды дамыту, кезкелген ұсынылған цифрден санай бастауды меңгерту. **(математика негіздері, музыка)**	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру;				

	- өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(*экологиялық мәдени дағдылар,* қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)				«Балабақша, мен және отбасы – денсаулық формуласы» спорт ойынына ата-аналар тізімін дайындау.	Жоба қорытындысын шығарып, ата-аналарға нәтижесін хабарлау.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Туоьмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**30.03-03.04.2026 ж**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ЕҢБЕККӨРЛІК ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Еңбек - қуаныш, жалқаулық - айырылмас азап.»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес. "Қыңырлықты шешу жолдары". «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. *«Шын жүректен кітап сыйла» - Халықаралық балалар кітабы күні, ата-аналармен іс-шара»* *«Тәрбиеленушілердің ағаш егуі» экочелленджі(тәрбиешілері, ата-аналар) Бір уақытты белгілеп ата-аналармен аға егу* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Пияз отырғызу".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды мақсат қоюға, жұмыс орнын, құралдарды дайындауға және өздерін тазартуға үйрету. Балалардың шамның құрылымы, пияздың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту. Еңбек дағдыларын, жермен, сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті дамыту. Экологиялық мәдениетті, нәтижеге жетуді, жалпы іске*	***"Көшет отырғызу, оған күтім жасау".*** *Мақсат-міндеттер: түсініктерін қалыптастыру балалардың негізгі кезеңдеріндегі өсу және даму өсімдіктер (тұқым, тамыр, сабағы, жапырағы); негізгі тәсілдері өсімдіктерді өсіру және күту (отырғызу жерді қопсытып, тұқымды орналастыру, топырақ салу, суару). Көшеттер отырғызған кезде абай болыңыз, өйткені өсімдіктер өте нәзік.*	***"Гүлдер мен көгөністердің тұқымын себу".*** *Мақсат-міндеттер: балаларға әр өсімдіктің тұқымы болатыны туралы білім беру. Тұқым себу кезінде қажетті әрекеттердің реттілігін біліңіз: топырақта қопсыту жасаңыз (тұқым себу үшін, әр уақытта олардың арасындағы қашықтықты және ойықтарды таяқпен белгілеңіз); жұмыс кезінде мәдени және гигиеналық дағдыларды сақтауға үйреніңіз.*	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен*

	қатысуды тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдениет дағдылар, еңбек дағдылары)***	*Еңбек дағдыларын, топырақ, су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдылар,еңбек дағдылары)***	*Балалардың көшеттерді дайындау үшін топтағы қораптарға қандай тұқымдар себілетіні және қандай тұқымдар ашық жерге себілетіні туралы білімдерін бекіту. Еңбек дағдыларын дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдениет дағдылар,еңбек дағдылары)***		*басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***
	Қ.Р Әнұраны ***Ұлттық ойын «Сиқырлы таяқ».*** *Ойын шарты: Балалар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер құрып тұрады да, тәрбиеші ортаға шығады. Балаларға бір шетінен бастап барлығына рет қатарын білдіретін сандарын атайды. Сонан кейін тәрбиеші қолындағы таяғының бір басын жерге тіреп тік ұстайды да, кез келген бір ойыншының санын атап, таяқты қоя береді. Айталық, тәрбиешінің атаған саны төртінші, бесінші, оныншы не жиырмасыншы бола ма, әйтеуір, рет саны аталған бала ести салысымен жүгіріп барып таяқты құлатпай ұстауы керек. Егер ол дауысты аңғармай я болмаса жай басар болып, дереу алмай, таяқты құлатып алса, онда ол ортада тұрып, көптің*	***Күй күмбірі "Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күй «Хафиз»* ***«Еріншек егіншімен еңбекқор құмырсқа» ертегі*** *https://ustaz.kz/materials/word/erinsek_eginsimen_engbekqor_qumyrsqa_ertegi-67792.html* *Еңбек сүйгіштікке, адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру және еңбекті бағалай білуге тәрбиелеу.* ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бала қауіпсіздігі басты назарда»* *«КӨШЕДЕГІ БЕЙТАНЫС АДАМДАРДЫҢ ҰСЫНЫСТАРЫНА ҚАЛАЙ ЖАУАП БЕРУГЕ БОЛАДЫ?» тақырыбында әңгімелесу*	***«Үнемді тұтыну»*** *«Тамшыны сақтайық»* *Мақсаты: судың маңызын түсіндіру. Құралдар: көгілдір қағаздан қиылған «тамшылар». Барысы: • Әр балаға тамшы беріледі. • Тәрбиеші сұрақ қояды: • «Кранннан су ағып тұр, жауып қойдым» – тамшыны сақтайды. • «Тіс жуғанда суды ағыза бердім» – тамшыны жоғалтады.* **"Ғарышкер" қимылды ойыны.** Педагог: - Балалар, бүгін жаңа ойын ойнаймыз. Ойынымыз "Ғарышкер" деп аталады. Мен сендерді ойынның ережесімен таныстырамын, мұқият тыңдап алыңдар. "Ғарышкер" ойынында педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топтың балалары екі жақта тұрып, педагогтің белгі беруі бойынша тапсырмаларды орындаулары тиіс. Педагог	***Күй күмбірі "Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күй «Хафиз»* ***Ұлттық ойын Теңге ілу.*** *Ойын шарты:Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінелі.Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді.* *Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады.Шұңқырға он-оннан тас салынады.Содан екі топтан екі саыскер шығады.сызыққа келіп қатарласып тұрады.Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып,шаба жөнееді.Сол беттерімен*	***Қауіпсіздік сабағы «Орманда, табиғатта серуен»*** *Мақсаты: Ормандағы, табиғаттағы қауіпсіз мінез-құлыққа үйрету.* *Әрекет: «Тікен бар – абайла!», «Білмейтін саңырауқұлақты алма!» , «Жүгірме», «Ересектермен бірге жүр», «Ағашқа шықпа»* *Көрнекілік: қауіпсіздік суреттері.* **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Байқоңыр" ғарыш айлағы. Мақсат-міндеттер: балаларды ермексазды алақанның арасына салып домалатып алғаннан кейін тігінен есу арқылы шұжық тәріздес пішін шығарып, зымыранның денесін жасауға,оның тұрақтылығын тексеру, екінші бөліктен домалатып, шыққан бөліктің басын шымшып

	ұйғаруымен өнер көрсетеді. Ол өнерін көрсетіп болған соң қайтадан орнына барып тұрады. Егер таяққа тез жетіп жерге құлатпай ұстап алса, онда тәрбиешімен ойын жүргізушісі болып орын ауыстырады.		ғарышкердің әрекеттері туралы сөзбен айтады (ғарышкер ауада қалқиды, ғарышкер аспанға ұшады, ғарышкер скафандр киеді, ғарышкер қолын бұлғайды) балалар сол қимылды қайталап отырады. Қай топтың балалары тапсырманы дұрыс орындайды, сол топ жеңген болып есептеледі. **(дене тәрбиесі)**	*әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып,әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарайесептеледі.Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.* **Үстел үсті ойыны. «Есіңе сақта».** Балаларға 5 әртүрлі сурет көрсетіледі, сосын педагог көздерін жұмуларын ұсынады да, 1 суретті алып тастайды, балалар қай суретті алып тастағанын айтады. Педагог балалардың қаншалықты естеріне сақтағандарын байқайды.	конус денесіне айналдыруға үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден зымыранды құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруды үйрету; цилиндрден зымыранның жанармай багын, көлемі орташа шеңберлерден зымыранның терезелерін жапсыруды үйрету; ғаламшар, зымыран және зымыран құрылымы, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту; қағаздан құрастыру іскерліктерін дамыту; ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күй «Хафиз»*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау. 1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау.				

	7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. ***«Үнемді тұтыну»*** *Күнделікті өмірде суды үнемдеу* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Ғарышқа саяхат жасау. **(тіл дамыту, қоршағанәлеммен таныстыру)**	**«Мейірімді адамдар»** *Ойынның мақсаты:*«мейірімді адамдар» туралы түсінік қалыптастыру, зейін, есте сақтау процестерін дамыту. Балалар шеңберге тұрады. Педагог кезекпен әрқайсысына доп лақтырады. Допты ұстаған бала кез-келген мейірімді адамды атайды және оның неге мейірімді екенін түсіндіреді (жауаптың үлгісі: менің әпкем мейірімді, өйткені ол менімен күнде ойнайды, маған көмектеседі). Барлық балалар айтып болғаннан кейін, педагог олардың әрқайсысы атап берген барлық мейірімді адамдарды толық айтып беруді сұрайды *(адалдық әліппесі)*	Жер планетасы жайлы әңгімелеу. **(тіл дамыту, қоршағанәлеммен таныстыру)**	Жұлдыздар туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршағанәлеммен таныстыру)**	Ғарышкерлермен таныстыру. **(тіл дамыту, қоршағанәлеммен таныстыру)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Еңкіс тақтайдың үстімен жоғары-төмен жүру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап,	**Музыка** "Ғарыштағы қоңыраулар". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету.	**Дене тәрбиесі** "Денеміздің тепе-теңдігін сақтайық". Мақсат-міндеттер: балаларды жүруді секірумен кезектестіру; қарқынды жылдамдатып жүгіру;	**Музыка** "Ғарыштағы қоңыраулар". Мақсат-міндеттер: Балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету; музыканың	**Дене тәрбиесі** "Цирк шатыры астында". Мақсат-міндеттер: балаларды қырлы тақтаймен жоғары-төмен жүруге үйрету.

	дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге үйрету. **Дамытушы жаттығу. «Геометриялық денелерге ұқсас заттар». (математика негіздері)** Жаттығуды ұйымдастыру алдында педагог геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтарды балаларға көрінетін деңгейде әртүрлі орындарға қойып қояды. Геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтар: пирамида, қабырғаларында суреттері бар текше, калейдоскоп, шелек, дауылпаз, сәукеле, доп, құламайтын қуыршақ, аққала, текше пішінді қорапша, үрленген шарлар, Бауырсақ кейіпкері, тақия, тоқуға қажет жіптер және тағы басқа. Балалардың назарын аударту үшін бірнеше үстелге немесе үлкен үстелдің бірнеше жеріне геометриялық денелердің пішіндері тізіліп қойылады. – Балалар, қазір біздің бөлмемізде жасырынып тұрған геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтарды тауып әкеліңдер.Тапсырманың орындалуы барысында педагог әр баладан заттың (ойыншықтың) қандай геометриялық денеге ұқсайтынын сұрайды. Дұрыс жауаптары үшін мақтайды. – Мінекей, балалар, қоршаған заттар мен ойыншықтар	**Қазақ тілі** «Тақия тастамақ» ойыны Ұлттық ойын түрлерімен таныстыру, құрдастарымен топта жұмыс істеу, өз орнын табу, сұрақтарға еркін жауап беру біліктіліктерін дамыту; логикалық ойлау, есту зейіні, қатынастық дағдыларын дамыту. Әдептілікке, ұйымшылдыққа, табандылыққа, дұрыс тамақтану дағдысына тәрбиелеу. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Ғарыш әлемі» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* шардың бетіне бояу жағып, қағаз бетіне басып алу сияқты дәстүрлі емес сурет салу техникасын таныстыру; «градиент» ұғымын қалыптастыру; топтас достарымен біріге отырып, ғарыш ғаламын сюжеттік суретте көрсету білігін жетілдіру; балалардың ой-қиялын, түйсіктері мен эмоциялар әлемін дамыту, достық қарым-қатынастарды дамыту; тазалыққа, ұқыптылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. *Мүсіндеу бойынша* ермексазды алақанның арасына салып домалатып алғаннан кейін, тігінен есу арқылы шұжық	гимнастикалық қабырға бойынша оң аралықтан сол аралыққа ауысуға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** «Біз өнерпаз балдырған» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша* Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу. *Мүсіндеу бойынша* қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту. *Құрастыру бойынша* тұрмыстық заттарымен (күбі,	көңілді, ойнақы сипатын алақандарымен баяу, ырғақты ұрып, әуен сүйемелдеуімен жұбымен жүре отырып, көңілді билеу дағдысын меңгерту; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Шығармашылық іс-әрекет** «Жұлдыздар әлемі» Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* құмға таяқшалармен сурет салуға мүмкіндік беру *Мүсіндеу бойынша* қазақ жұлдыздарды мүсіндеуді үйрету.Ойылған жұлдызды ермексазбен толтырып мүсіндеу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Жұлдызшаларды ара-қашықтықты сақтай отырып жапсыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* түрлі дәндерден ақ қағаз бетіндегі үзік сызықтармен бейнеленген жұлдыздарды құрастыру. ***«Кімнің еңбегі?» ойыны*** *Суреттер көрсетіледі:* • *Тәрбиеші – балаларға сабақ өтеді;* • *Аспаз – дәмді тамақ*	**Көркем әдебиет** "Ай мен Күн". Мақсат-міндеттер: балаларды "Ай мен Күн" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. ***«Паровоз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда үйлесімділікті, бірлікті қалыптастыру. Тәрбиеші балаларға өз тобының балалары тату, мейірімді, адал болуын тілейтінін айта отырып, паровоз ойынын ойнауды ұсынады, онда «вагондар» бір-бірін шынтағынан ұстайтынын көрсетеді. Паровоз әртүрлі қарқынмен, ырғақпен, кедергілер арқылы жүреді. Балалардың ырғақты ән айтуларына болады. Ойынның шарты қолдарынан жібермей, біртұтас команда ретінде әрекет ету.* *(адалдық әліппесі)* **Математика негіздері** "Көктемгі ғажайыптар. Геометриялық денелер мен геометриялық пішіндер". Мақсат-міндеттер: балаларды геометриялық денелермен таныстыру; геометриялық денелер және геометриялық пішіндерге ортақ ұқсастық, айырмашылық туралы негізгі ұғымдар беру.

	геометриялық пішіндерге ғана емес, геометриялық денелерге де ұқсайды. Ұмытпаңдар. Жаттығу бөлме кеңістігінің ішінде өткізіледі.	тәріздес пішін шығарып, зымыранның денесін жасауға, оның тұрақтылығын тексеруге, екінші бөліктен де домалатып, шыққан бөліктің басын созып конусқа айналдыруды, зымыранды мүсіндеуге үйрету; бөліктерді бір-біріне біріктіріп зымыранның пішінін беруге үйрету *Жапсыру бойынша* қиылған зымыран сұлбаларын қағазға орналастырып, жапсыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* геометриялық пішіндерден зымыранды құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруды үйрету; цилиндрден зымыранның жанармай багын, көлемі орташа шеңберлерден зымыранның терезелерін жапсыруды үйрету; ғаламшар, зымыран және зымыран құрылымы, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту; қағаздан құрастыру іскерліктерін дамыту;	мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) құрастыру. ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күй «Хафиз»* **Үстел басында іс-тәжірибелі жаттығу. «Геометриялық пішіндер мен денелерді жасырайық». (математика негіздері)**	*пісіреді;* *• Тазалықшы – бөлмені таза ұстайды;* *• Дәрігер – балаларды тексереді.* *Сұрақ: – Бұл адамдар не істейді?* *– Олар еңбегі үшін не алады?* *Балалар: «Жалақы!»* *3. «Жалақы қайда жұмсалады?»* *Тәрбиеші: – Аспаз апай алған ақшасына не сатып алады?* *Балалар: «Тамақ, киім». – Ал дәрігер апай ше?* *Балалар: «Үйіне керек зат».* *Қорытынды: Әр адам еңбегі үшін ақша табады. Ақша – еңбектің жемісі.* *4. Қимылды ойын «Ақша дұрыс жұмсалсын»* *• Балаларға ойыншық тиын таратылады.* *• «Дүкен» ойынында дұрыс тауарды таңдайды (нан, сүт, дәптер) және артықты алмайды (алтын тәж, 10 ойыншық т.б.).* *5. Қорытынды – Балалар, балабақшада әр қызметкердің еңбегі бар. Олар біз үшін жұмыс істейді. Сондықтан олардың еңбегін сыйлау керек. (қаржылық сауаттылық)*	
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Торғай, көгершін, үйрек құстарын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)*	**Көктемде ұзақ, тырна, қараторғайлардың ұшып келуін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру ,*	**Құстардың ұяларын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ.	**Ұяны бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)*	**Өсімдіктердің бірінші көктеуін бақылау (Ақселеу).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған*

	Тақпақ. Ұшып, қонып жүр торғай, Жем іздейді. Серігіне табасын жегізбейді, Құттай дәнді қиядан көзі шалып, Байғұс сірә көрмейді өгіздерді. **Бақылау.** Құстардың көлеміне, түрі-түсіне, шығарған дыбыстарына қарай, аттарын айыра білуге, қимыл іс-әрекетіне назар аудару, қимылдарын салыстыру. Торғай секіреді, ал көгершін жүреді. **Қимылды ойын. «Көптерді қуып жет». (дене тәрбиесі)** Жарысуға үйрете отырып, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Еңбексүйгіштікке баулу. ***Еңбек.*** *"Құстарды тамақтандыр".* ***(еңбек дағдылары)*** *Құстарды тамақтандыруға және олардың қасында өзін-өзі ұстай білуге және құстарға қамқор бола білуге баулу.* **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға өзіне ұнайтын ойынды ойнауға мүмкіншілік беру. **(дене тәрбиесі)**	*тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақтар. Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы) **Бақылау.** Көктемнің келуімен жәндіктердің жануына байланысты, құстар көбейеді. Қар ерігенде ұзақтар құрт-құмырсқаны іздеп жерді шұқылайды. Олардың қимылдарына көңіл бөлу керек. Құстарға қамқор болуға баулу. **Қимылды ойын. «Құлыншақ» (ұлттық ойын). (дене тәрбиесі)** Тізесін жоғары көтеріп, шеңберді айнала отырып, алға секіре білуге үйрету. Арқашықтықты сақтай білу, белгі бойынша кері жүруге үйрету, балалардың ұйымдастырушылық қабілетін дамыту. ***Еңбек.*** *Ауладағы жұмыс. Көшеттерді отырғызу. Балаларды бақта жұмыс істеуге баулу, гүлзар қазу, суару. Еңбекке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.* **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** «Үй». Балаларды 2-3 рөлге бөлу, ойын барысында бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	"Шым тостаған". Далаға кім тастаған? (Құстың ұясы) **Бақылау.** Тұмсығымен тістеген шөп, жүн-жұрқаны ұясына алып келген қараторғайды бақылау. Үй алдында ән салуын, қанат қағысын, басын шұлғып тұмсығын кеңінен ашады. Құс үйшігінің жанында, балаларды өзін байсалды ұстай білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Өрт сөндірушілер». (дене тәрбиесі)** Гимнастика баспалдағынан жүру, балалардың өздерінің қимыл қозғалыстарын үйлестіре алуы. Сорғышты шайқау. Балалардың белгі бойынша қимыл әрекетін дамыту. ***Еңбек.*** *Жер қазу жұмысы (ағаштардың түптерін қопсыту, құрғақ жапырақтарды жинау). Балаларды құрғақ жапырақтарды жинауға қатыстыру, белгілі бір жерге апарғызу. Балаларды тазалықты сақтауға және еңбек етуге тәрбиелеу.* **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. «Гараж».** Балалардың құралдарды дұрыс пайдалана білуге үйрету. Ойын барысында «жол» салуға басшылық жасау. Танымал ойындарды өз қатарларымен ұйымдастыру қабілетін арттыру.	Жұмбақ. Ши түбінде шым кесе. (Ұя) Тақпақ. Құстар ұя салады, Жасауға жұмсақ ұяны. Жабағы жүнді жияды, Жайлы қып жасап ұяны Жұмыртқасын салады. **Бақылау.** Шатыр астындағы ұяны бақылау, ағаштағы құстардың ұяларының ерекшелігін белгілеу. Құстар ұяны жасайды. Өздері ағаш бұтақтарынан, жүннен, шөптен құрайды. Балапандарын ұрғашы құс басады, ал еркегі тамақ тауып, ұяның жанында ән айтып отырады. **Қимылды ойын. «Кім шақырды?» (дене тәрбиесі)**Белгі арқылы шеңберге тұруға дағдыландыру. Жолдасының дауысын тануға үйрету, ойын шартын орындату. Жануардың дауысын салу, бұйрықсыз бұрылмау. Есте сақтау мен төзімділік қабілетін арттыру. **Еңбек.** Жер қазу жұмысы. Гүлзарлар қазу. Гүлзар жұмысында тәрбиешіге көмектесу, еңбек ету тапсырмаларын орындату. Ересектерге көмектесу, бастамасын мадақтау. **Өз бетімен ойындар.** «Ғарышкер». **(құрастыру)** Балалар құрылыс ойынында зымыран құруға үйрету, жағдай жасау, керек заттар мен ыңғайлы орын дайындау.	*әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ. Үлбіреген бақбақ, Үлпілдеген аппақ. "Уф!"-десем бақбақ, Ұшасың ғой қаптап. **Бақылау.** Назар аударыңыздар: жердің жылуымен жаңа өсімдіктер пайда бола бастайды. Өсімдіктер алдымен күннің жылы қызуымен өседі. Бір-екі өсімдіктерді айыра білу. Өсімдіктерді аялауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Күшік пен мысықай». (дене тәрбиесі)** Гимнастикалық қабырғада 4 аяқтап өрмелеу қабілетін арттыру.Ептілік пен төзімділікке тәрбиелеу. **Еңбек.** Гүлзарға гүл тұқымын себу. **(еңбек дағдылары)** Өз еркімен таяқшамен қуыс жасауды және суаруды үйрету. Өз еңбегіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Құммен ойын. Алдын ала келісім арқылы өзара жұмыстарды бөлісу, бір-бірінің жұмысын үйлестіру және біріккен жігермен нәтижеге жетуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет»** Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз

				Ойында татулық қарым-қатынасын тәрбиелеу.	бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру **(сурет салу)**
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Өгіз» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Әуе кемесі". Мақсат-міндеттер: балаларға әуе кемесі туралы түсінік бере отырып, оның жалпы әуе көлігі екені жөнінде білімдерін кеңейту. Ұйымдастырылған іс-әрекет барысында балаларды шығармашылық орталыққа шақыру. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу бойынша* дөңгелек	**Тіл дамыту** дыбыстық мәдениеті: [-к], [-ғ] дыбыстары." Мақсат-міндеттер: балаларды қатаң [К] және ұяң [Ғ] дауыссыз дыбыстармен таныстыру, жалпы мағлұматтар беру; көңілдерін дауыссыз дыбыстардың қатаң және ұяң болуы туралы түсініктерді беру. **Панно алдында зерттеу жаттығуы. «Геометриялық денелермен танысайық». (куб, конус, цилиндр,шар) (математика негіздері)**	***Қауіпсіздік сабағы*** *«Бала қауіпсіздігі басты назарда»* *«КӨШЕДЕГІ БЕЙТАНЫС АДАМДАРДЫҢ ҰСЫНЫСТАРЫНА ҚАЛАЙ ЖАУАП БЕРУГЕ БОЛАДЫ?» тақырыбында әңгімелесу* **«Ырғақты қайтала» дидактикалық ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: аспапты тембрлік үнінен тануға үйрету. Ойынның көрнекілігі: сылдырмақ, металлофон,	**Варитативті компонент** **Қызықты математика** "Зымыранның түрлі құрылысы". Мақсат-міндеттер: балалардың геометриялық денелер мен пішіндер туралы білімдерін жетілдіру. **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат".** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету	***«Еріншек егіншімен еңбекқор құмырсқа» ертегі*** *https://ustaz.kz/materials/word/erinsek_eginsimen_engbekqor_qumyrsqa_ertegi-67792.html* *Еңбек сүйгіштікке, адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру және еңбекті бағалай білуге тәрбиелеу.* ***Ұлттық ойын. Үш табан*** *Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең*

	пішінін жасай отырып зымыранның иллюминаторын салу. Сосын шаршыны қиғаш қылып бірінші бұрышынан екінші бұрышына дейін қарай созып үшбұрыш пішінін жасау. Ал қанаттары да үшбұрышты болады *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*балаларды ермексазды алақанның арасына салып домалатып алғаннан кейін тігінен есу арқылы шұжық тәріздес пішін шығарып, зымыранның денесін жасауға,оның тұрақтылығын тексеру, екінші бөліктен домалатып, шыққан бөліктің басын шымшып конус денесіне айналдыруға үйрету. *Жапсыру және құрастыру іс-*әрекеттері бойынша түрлі қиылған пішіндерден зымыран бейнесін құрастырып желімдеу ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **«Қандай көлік, қайда жүреді?» дамытушы жаттығуы.** **(қазақ тілі)** Суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. Балаларға суреттер кезекпен жеке-жеке көрсетіледі. Жүк машинасы, кеме, пойыз, мотоцикл, автобус, ұшақ, жеңіл	***Ұлттық ойын*** ***«Тақия тастамақ»*** *Ойын мақсаты: балаларды шапшандыққа , ептілікке ойын арқылы баулу.* *Ойын шарты:Балалар шеңбер жасап отырады. Ойын жүргізуші шеңберді айнала жүріп, өзі таңдаған бір ойыншының артына тақиясын тастап* *кетеді де, қаша жөнеледі. Арқасына тақия тасталған ойыншы оны қуалайды. Ойын жүргізуші шеңберді айнала келіп өзін қуалаған баланың орнына келіп* *отыруы қажет. Егер үлгере алмаса ән* *немесе би орын дап береді* ***Дидактикалық ойын: «Банкке саяхат»*** *Мақсаты: • Балаларды банк қызметімен таныстыру (ақша сақтау, ақша алу, жинақ шоты, несие);* *• Ақшаны үнемдеу, жинақтау дағдысын қалыптастыру;* *• Әлеуметтік қарым-қатынас мәдениетін дамыту.* *Құралдар: • Жасанды ақша;* *• «Банк картасы» немесе кішкене картон карточкалар;* *• «Касса терезесі» (қорапша, үстел);* *• Депозиттік кітапша / дәптер;* *• Суреттер: банк ғимараты, банкомат.* *Ойын барысы:* *1. Кіріспе әңгіме:* *Тәрбиеші: – «Балалар, адамдар ақшасын үйде ғана емес, банкте де сақтайды. Банк – ақшаны*	қоңырау, үшбұрыш, ағаш қасықтар. Ойынның шарты: екі бала бір-біріне арқасымен теріс қарап тұрады. Алдарында бірдей аспаптар қойылады. Бірінші бала таныс әннің ырғағын аспапта ойнайды, екінші бала дәл сол аспапта ырғақты қайталайды. Бала дұрыс тауып ойнаса, балалар шапалақтайды. Жақсы ойнаған балаларға таңбалауыштар таратылады. ***Ұлттық ойын.*** ***Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.*	әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы: Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. **(тіл дамыту, қоршағанәлеммен таныстыру)** **Артикуляциялық жаттығу.** "Сағат" - тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұрып, төменгі жақты басып ауызды кең ашып ұстау.	*сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып* біткенше созылады. ***Дидактикалық ойын: «Бағбанның еңбегі»*** *Мақсаты: • <u>Балаларды бағбан еңбегімен таныстыру;</u>* *<u>• Еңбектің нәтижесінде өнім (жеміс-жидек, көкөніс) алынып, ол арқылы табыс табылатынын түсіндіру;</u>* *<u>• Ақшаны дұрыс санау, үнемдеу дағдыларын қалыптастыру.</u>* *Құралдар: • Жасанды көкөніс пен жеміс-жидектер (немесе суреттері);* *• Ойыншық ақша;* *• «Базар» үстелі, себеттер;* *• Бағасы жазылған карточкалар* ***Ойын барысы:*** *1. Кіріспе әңгіме:*

	көлік. ***Қауіпсіздік сабағы «Орманда, табиғатта серуен»*** *Мақсаты: Ормандағы, табиғаттағы қауіпсіз мінез-құлыққа үйрету.* *Әрекет: «Тікен бар – абайла!», «Білмейтін саңырауқұлақты алма!» , «Жүгірме», «Ересектермен бірге жүр», «Ағашқа шықпа»* *Көрнекілік: қауіпсіздік суреттері.*	*сақтайтын, қажет кезде беретін арнайы орын».* *2. Рөлдер бөлу: • Банк қызметкері • Кассир • Клиенттер (балалар)* *3. Ойын әрекеттері: • Клиент банкке келеді, қолындағы ақшасын «шотқа салады». • Қызметкер арнайы дәптерге (депозиттік кітапша) жазып береді. • Кейін клиент қажетіне қарай ақшасын қайта алады. • Кейбір клиент «карта» арқылы банкоматтан ақша алады.* *4. Қорытынды әңгіме: Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: • «Неге ақшаны банкке саламыз?» • «Ақшаны жинақтаудың пайдасы бар ма?» • «Барлық ақшаны бірден жұмсасақ не болады?» (қаржылық сауаттылық)*		**(тіл дамыту, қазақ тілі)**	*Тәрбиеші: – «Бағбан жер жыртып, дән егеді, суарады, күтіп-баптайды. Күзде өнім жинап, оны сатып, ақша табады. Ақша — еңбектің жемісі».* ***2. Рөлдер бөлу:*** *• Бағбан (бір бала)* *• Сатушы (базарда тұрады)* *• Сатып алушылар (қалған балалар)* *3. Негізгі кезең: • «Бағбан» өнімдерін жинап, базарға әкеледі.* *• «Сатушы» бағаларын қояды* *• «Сатып алушылар» қолындағы ақшасына қарай көкөніс, жеміс алады.* *• Ақша жетпесе, арзанын таңдайды немесе ақшасын жинайды.* *4. Қорытынды сұрақтар: • «Бағбан еңбектенбесе, өнім болар ма еді?»* *• «Ақша қайдан келеді?»* *• «Барлық ақшаны бірден жұмсау дұрыс па?»* *• «Қалған ақшаны қайда сақтаған дұрыс?»* *Нәтиже: Балалар: • Еңбек пен табыстың байланысын түсінеді; • Ақшаны санауды, үнемдеуді үйренеді ; • «Еңбек етсең – емерсің» қағидасын меңгереді.*
Балалармен жеке жұмыс	*Жаңылтпаш жаттайық* Ғарышкер ұшты ғарышқа. Ғарышқа ұшты ғарышкер. Айтшы, ғарыш алыс па? Құлық таудан, Құлық бие көрдім.	**Мақал-мәтелдер жаттау.** Ананың сүті – бал, Баланың тілі – бал. Әдепті бала – арлы бала, Әдепсіз бала – сорлы бала.	**«Бес саусақ».** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ,	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру	**Жапсырудан ойын-жаттығу** Ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды

	Қуанғаным — құлындапты. Құлық таудың қойнауындағы Қорқауларға ұрынбапты. **(тіл дамыту және қазақ тілі)**	Әдептілік белгісі –иіліп сәлем бергені. Бала –көңілдің гүлі, көздің нұры. Әкені көріп ұл өсер, Ананы көріп қыз өсер. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	Балаң үйрек, Ортаң терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. **(тіл дамыту,қазақ тілі)**		безендіру дағдыларын дамыту. **(жапсыру)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру , тіл дамыту, көркем әдебиет)*				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Кеңес. "Саусақ жаттығулары". Қолдың ұсақ моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.	Балалардың танымдық үрдістерінің диагностикасы (психолог)	Кеңес. «Су тасқыны».	Кеңес. "Баланың бос уақытын тиімді пайдалану".	Ата-аналарға кеңес. "Қыңырлықты шешу жолдары".

Әдіскер:_____ Қалдыбек Ж

Тәрбиеші:_____ Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші_____ Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г.*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**06.04-10.04.2026 ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ЕҢБЕККӨРЛІК ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Көп еңбек еткенге бақыт басын иеді.»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Бала бөлмесіне арналған гүлдер» тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес. «Отбасындағы еңбек тәрбиесі» тақырыбында ата-аналармен әңгімелесу. Балалардың танымдық үрдістерінің диагностикасы (психолог) "Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға арналған сауалнама. *"Балаңызға ертегі оқисыз ба?"* тақырыбында ата-аналарға арналған сауалнама. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге*	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару*	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қол жетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа*	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңдерді орап, шүберекті сулаңыз және құрғатып сығыңыз, ластанған кезде оны сумен шайыңыз.* ***(еңбек дағдылары)***

	тәрбиелеу. ***(еңбек дағдылары)***	*техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***		*адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	
	Қ.Р.Әнұраны **Тіл дамытудан ойын-жаттығу** "Төрт түлік мал туралы тақпақ жаттау". Мақсат-міндеттер: балаларды төрт түлік мал туралы тақпақпен таныстыру; қазақтың төрт түлік малы туралы ұғымдарды қалыптастыру; малды күту, құтты қасиеті туралы баяндау. ***Қауіпсздік сабағы «КӨШЕДЕГІ БЕЙТАНЫС АДАМДАРДЫҢ ҰСЫНЫСТАРЫНАҚАЛАЙ ЖАУАП БЕРУГЕ БОЛАДЫ****Балаларды көшеде бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін үйрету және бейтаныс адамдардан неге кәмпиттерді, ойыншықтарды немесе тәттілерді алмау керектігін түсіндіру.*	***Күй күмбірі "Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күйдің сазымен қимылдар жасау.* ***Күй «Қылқобыз»*** ***Ойын "Мен не істеп жатқанымды тап?"*** *Мақсаты: Балалардың еңбек әрекеттері туралы түсініктерін кеңейту. Зейінді дамыту.* *Ойын барысы: Мұғалім мен балалар қол ұстасып, шеңберге тұрады. Бала шеңбердің ортасына шығады. Барлығы шеңбер бойымен жүріп, сөздерді айтады:* *Біз сіздермен бірге жұмыс істейміз,* *Тапсырманы ұмытпайық.* *Ескірмеңіз, орындаңыз* *Менен кейін қайталаңыз!* *Мұғалім еңбек әрекеттерін тек қимылдармен ғана емес, сонымен қатар (мүмкін болса) дыбыстармен беру арқылы* *имитациялайды. Мысалы, еденді шаңсорғышпен тазалайды, шеге қағады, аралайды, көлік жүргізеді, кір жуады, бір шелек су тасиды, айнаны сүртеді, ағаш кеседі, үккіштен өткізеді, ет*	***«Үнемді тұтыну»*** ***«Жарық керек пе?»*** *Мақсаты: жарықты дұрыс пайдалануды үйрету.* *Құралдар: суреттер (күндіз терезеден күн түсіп тұр, қараңғы бөлме, теледидарды өшірмей кеткен).* *Барысы: • Тәрбиеші суретті көрсетеді.* *• Балалар «жарықты қосу керек пе, өшіру керек пе?» деп айтады.* **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Көктемде жер бусанды". Мақсат-міндеттер: балаларға көктем мезгілі туралы түсінік бере отырып, көктемгі табиғатқа тән ерекшеліктермен таныстыру. *Көктемгі еңбек туралы әңгімелесу* ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден*	***Күй күмбірі "Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күйдің сазымен қимылдар жасау.* ***Күй «Қылқобыз»*** ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен) қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* **Көркем әдебиет** "Ақылды егінші". Мақсат-міндеттер: балаларды "Ақылды егінші" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. *Егіншінің еңбегі туралы әңгімелесу*	**Саусақ жаттығуы.** **«Тұқым себу».** Ішіне топырақ толтырылған бір рет пайдаланатын кішкентай пластмасса ыдысты таратып береді. Алдыларындағы қорапшадан өсімдік тұқымын алып, ыдысқа отырғызуды ұсынады. Бұл өсімдіктер апат болған ғаламшардың ауасын тазартады. Педагогтің көрсетуімен кішкентай пластмасса ыдыстарға қорапшадағы тұқымдарды себеді. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру)** ***Ойын "Мен не істеп жатқанымды тап?"*** *Мақсаты: Балалардың еңбек әрекеттері туралы түсініктерін кеңейту. Зейінді дамыту.* *Ойын барысы: Мұғалім мен балалар қол ұстасып, шеңберге тұрады. Бала шеңбердің ортасына шығады. Барлығы шеңбер бойымен жүріп, сөздерді айтады:* *Біз сіздермен бірге жұмыс істейміз,* *Тапсырманы ұмытпайық.* *Ескірмеңіз, орындаңыз* *Менен кейін қайталаңыз!* *Мұғалім еңбек әрекеттерін тек қимылдармен ғана емес, сонымен қатар (мүмкін болса) дыбыстармен беру арқылы имитациялайды. Мысалы,*

		тартқышта бірдеңені айналдырады. Балалар қимылды қайталайды және оны болжайды.	*шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*		*еденді шаңсорғышпен тазалайды, шеге қағады, аралайды, көлік жүргізеді, кір жуады, бір шелек су тасиды, айнаны сүртеді, ағаш кеседі, үккіштен өткізеді, ет тартқышта бірдеңені айналдырады. Балалар қимылды қайталайды және оны болжайды.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (қысқа секіргіштермен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіргішті жоғары көтеру; 2 - б.қ. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті төменде ұстау. 1 - секіргішті жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - б.қ. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіргішті жоғары ұстау. 1 - 2 - еңкейіп, секіргішті аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіргішті төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіргішті алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіргішті ұстап, алдына қою. 1 - 2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіргіш жерде. Секіргішпен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргіш төменде (секіргіштің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіргішті алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады." **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Адалдық шеңбері»** *Ойынның мақсаты:* балаларды адалдыққа тәрбиелеу, зейінді дамыту. Педагог балаларды екі командаға бөледі. Бір команданың қатысушылары қолдарынан ұстап, «адалдық шеңберін» құра отырып, қолдарын жоғары көтереді. Екінші команданың мүшелері бірінің артынан бірі сапқа тұрып, көңілді музыкамен «адалдық шеңберінің» ішіне кіріп, шығады. Музыка тоқтағанда «адалдық шеңберін» құрып тұрған балалар қолдарын төмен түсіреді. Шеңбердің ішінде қалып қойған қатысушылар өздерінің адал әрекеттері туралы кезекпен айтып береді. Содан кейін командалар орындарымен алмасады, ойын қайта басталады *(адалдық әліппесі)*	Еңбек туралы әңгімелесу. (мамандық иелерінің еңбегі) **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**«Әдепті сөздер шеңбері»** Ойынның мақсат-міндеттері: сыпайы қарым-қатынас жасауға үйрету, зейінділікке, мейірімділікке баулу. Балалар шеңберге тұрады, бір-біріне ойыншықты бере отырып, әдепті сөздер айтады. *(адалдық әліппесі)*	***«Менің көңіл-күйім»*** *Ойынның мақсаты: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу.* *Балалар кезек-кезек жылдың қай мезгілі, табиғат құбылысы, ауа-райы олардың бүгінгі көңіл-күйіне ұқсас екенін айтады.* *Салыстыруды тәрбиеші бастауы тиіс: «Менің көңіл-күйім көгілдір аспандағы ақ ұлпа бұлттарға ұқсайды, сенің көңіл-күйің қандай?» деп, балаларды ойынға тартады. Ойынның соңында тәрбиеші қорытындылайды – бүгін топтың көңіл-күйі қандай: көңілсіз, көңілді, күлкілі, ызалы екенін айтады. Қолайсыз ауа-райы, суық, жаңбыр, түнерген аспан сияқты агрессивті элементтер эмоционалды күйзелісті көрсететінін түсіндіру керек.* ***(адалдық әліппесі)***	***Қауіпсздік сабағы*** ***«КӨШЕДЕГІ БЕЙТАНЫС АДАМДАРДЫҢ ҰСЫНЫСТАРЫНАҚАЛАЙ ЖАУАП БЕРУГЕ БОЛАДЫ****Балаларды көшеде бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін үйрету және бейтаныс адамдардан неге кәмпиттерді, ойыншықтарды немесе тәттілерді алмау керектігін түсіндіру.*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Құрсауға кіру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге үйрету. **Дамытушы ойын: "Үй жануарлары". (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балаларға ұзындықтың бес түрлі шамалары жөнінде ұғымдар	**Музыка** "Ғарышкерлер жыры". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету; музыканың көңілді, ойнақы сипатын алақандарымен баяу, ырғақты ұрып, әуен сүйемелдеуімен жұбымен жүре отырып, көңілді билеу дағдысын меңгерту. **Қазақ тілі** "Ғарышкер боламыз. Адамның дене мүшелері. 10 дейін тура және кері санау."	**Дене тәрбиесі** "Құрсаумен жаттығулар". Мақсат-міндеттер: балаларды қырлы тақтаймен жоғары-төмен жүру және жүгіру; қарқынды жылдамдатып және ақырын жүгіруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** ***<u>(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)</u>*** «Біз өнерлі балалар» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып	**Музыка** "Туған жер". Мақсат-міндеттер: Балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білуге үйрету; жоғары және төменгі дыбыстарды ажыратып, ән айту дағдыларын қалыптастыру; музыкалық сүйемелдеусіз ре-ля бірінші	**Дене тәрбиесі** "Құрсаумен жарыстар". Мақсат-міндеттер: балаларды бағытты өзгертіп жүруге; жай қарқында үздіксіз жүгіру; затты тігінен (нысана ортасының биіктігі 1,5 м) 1,5-2 м арақашықтықтан оң қолмен лақтыруға үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Сақина жасыру*** *Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне*

	қалыптастыру; беттестіру мен тұстастыру, санап салыстыру тәсілдері жөнінде түсініктерін тиянақтау. ***Қауіпсіздік сабағы «Жануарлармен сақ бол!»*** *Мақсаты: Жануарларға абай болуды үйрету.* *Көрнекілік: Ит, мысық суреті.* *Барысы: "Бейтаныс итті сипама, ол қорқуы мүмкін."* *Күтілетін нәтиже: Жануармен қарым-қатынаста сақ болады.* *жолама" дейді.*	Мақсат-міндеттер. Балаларға ғарыш жайлы алғашқы түсініктірін дамытуға жәрдемдесу; «ғарыш» туралы түсінік қалыптастыру; ғарышкерлер киімдерінің ерекшеліктері жайлы түсінік беру; сандық қатар, тура және кері санау жайлы түсініктерін бекіту; адамның дене мүшелері мен бет әлпет бөліктері туралы білімдерін нақтылау. Балаларды қазақ тілінде сөйлеуді мұқият тыңдауды үйрету; зат есімді сөздерге көптік, тәуелдік жалғауларды дұрыс қосып айтуға үйрету; сөз ішінде [ғ] дыбысын дұрыс дыбыстауға жаттықтыру; еске сақтауды, қиялды, ой-өрістерін дамыту. Ізденімпаздыққа, әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. "Ағаш түрлері. Тақпақты мәнерлеп оқу "Аққайын"." Мақсат-міндеттер. Ағаштың құрылымы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру; емен, қарағай, терек ағаштары жайлы мәлімет беру; «шырынды ағын» сияқты табиғи құбылыспен таныстыру; аққайыңның құрылымдық ерекшелігі жайлы білімдерін нақтылау; ізденімпаздыққа, байқампаздыққа, табиғатқа сүйіспеншілікке, ағаштарға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Қазақ тілін қабылдауды, қазақ тілінде өлең сөздерін нақты, дұрыс дыбыстауды, ағаштардың атауын еске	жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* ақ қағаз бетіне бастырылып шығарылған көктемгі ағаштардың суреттерін қылқаламмен, дәстүрден тыс бастырып салу әдісі арқылы бояуға баулу. *Мүсіндеу бойынша*алдарындағы суретті ермексазбен толтыру. Ермексаздың түсін таңдап, жұмысқа кірісу. Ермексазды жұмсарту жолдарын көрсету; ермексазды алақан арасында домалату, сопайту; *Жапсыру бойынша*балаларға көктем мезгілін матамен аппликация жасау дағдыларын жетілдіру. Әр түрлі матадан сәндік коллаж жасауды үйрету. Қағаз бетіне аппликация бөлшектерін үйлесімді орналастыра білуге үйрену. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* заттардың көлеміне, пішініне қарап, салыстыра отырып құрастыра білуді үйрету, қағаздан бүктеп гүл жасай алуды меңгерту. Ойын арқылы балалардың құрастыра білу және ойлай білу қабілеттерін дамыту. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **«Ырғақты қайтала» дидактикалық ойыны (музыка)** Ойынның мақсаты: аспапты	октавасының диапазонында ән салуға жаттықтыру. **«Жануарларды орналастыр» дидактикалық ойыны (математика негіздері)** Мақсаты: Балаларды тақтада және қағаз бетінде бағытты таба білуге үйрету. 5 бала кезекпен тақтадағы тапсырманы, ал қалғандары үстелдің үстіндегі парақ қағазда фишкамен орындайды. - Оң жақтағы жоғарғы үйшікке ақтиінді орналастыр. - Сол жақтағы төменгі үйшікке мысықты орналастыр. - Төменгі оң жақтағы үйшікке аюды орналастыр. - Жоғарғы сол жақтағы үйшікке қасқырды орналастыр. - Барлық аңдарға үйшіктер жетті ме? - Неше үйшік екенін санаңдар. Осы санды цифрмен көрсетіңдер. - Неше аң? Цифрмен көрсетіңдер. - Қай сан артық? 4 пе, әлде 5 пе? - Аңдардың қайсысы артық? Неге? Балалардың нұсқалары әртүрлі болуы мүмкін. Балалардың өз ойларын айтуына мүмкіндік беру. ***Қауіпсіздік сабағы Итпен қауіпсіз қарым-қатынас*** *Мақсаты: Балаларды иттен*	*алақандарын жаяды. Бастаушы жұлулы қолын әрбір ойыншың алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.* **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Кемпірқосақ" тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша*парақты бір бүктеу. Бір бетіне бояу дақтарын жағып, парақты беттестіреді. Екі беті тең бейне алынады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* алдарындағы суретті ермексазбен толтыру. Ермексаздың түсін таңдап, жұмысқа кірісу. Ермексазды жұмсарту жолдарын көрсету; *Құрастыру және жапсыру* іс-әрекеті бойынша түрлі түске боялған дәннен кемпірқосақты құрастырып, алдын ала дайындалған жапсырмаға (скоч) жапсыру. ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* *Күйдің сазымен қимылдар*

		сақтауды, аққайың құрылымының өзіндік ерекшеліктерін байқауды үйрету; артикуляциялық аппараттарын жаттықтыру, қиялдарын дамыту; әлемді эстетикалық қабылдау негіздерін қалыптастыру. ***Ұлттық ойын*** ***Соқыр теке.*** Ойын шарты:Балалар дөңгелене тұрады.Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар:Бота,бұзау,қозы,лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыртеке (баланың көзі байлаулы(баларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады.Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «соқыр теке» ролін атқарады.Ойын осылайын жалғаса береді.	тембрлік үнінен тануға үйрету. Ойынның көрнекілігі: сылдырмақ, металлофон, қоңырау, үшбұрыш, ағаш қасықтар. Ойынның шарты: екі бала бір-біріне арқасымен теріс қарап тұрады. Алдарында бірдей аспаптар қойылады. Бірінші бала таныс әннің ырғағын аспапта ойнайды, екінші бала дәл сол аспапта ырғақты қайталайды. Бала дұрыс тауып ойнаса, балалар шапалақтайды. Жақсы ойнаған балаларға таңбалауыштар таратылады.	*қорықпай, бірақ абай болуға үйрету Міндеттері: • Итке рұқсатсыз жақындамауды түсіндіру • Үлкеннен сұрау дағдысын қалыптастыру Түсіндіру: – Итті сипамас бұрын «Бола ма?» деп сұраймыз. – Иттің құйрығын, құлағын тартпаймыз. Ойын: «Бола ма – болмай ма?» (тәрбиеші сурет көрсетеді, бала жауап береді)*	*жасау.* ***Күй «Қылқобыз»*** **«Сипап сезу арқылы санау» дидактикалық ойыны (математика негіздері)** Мақсаты: Сипай сезіп санау арқылы қарамай-ақ екі топтағы заттарды салыстыруға үйрету (артық, кем, тең); санау дағдыларын бекіту; салыстыруда беттестіру тәсілін қолдана білу.
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Жәндіктердің ұшуын бақылау (Көбелек, маса, ара).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Тісі жоқ, ауызы бар, Атқарар ісі бар. (Ара) Тақпақ. Дастарқанды аралады,	**Бақбақ гүлін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Кіп кішкентай қауғабас, Шашы түссе дауламас. (Бақбақ) **Бақылау.** Бақбақ гүлінің сары басты екенін бақылай	**Терек ағаштарының жапырақтарын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ. Отырғыз ағаш көктемде, Жөн болар еңбек еткенің. Келмесе шаманың егуге, Сындырма жұрттың еккенін.	**Ересек балалардың ойындарын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ «Балабақша». Балабақша базарлы үй, Қаладағы ажарлы үй. Шаттығы бар шуақты, Өз үйіміз сияқты.	**Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Мақал-мәтел. Еңбек етпесең, елге өкпелеме, Егін екпесең, жерге өкпелеме. Тақпақ. Бітік егін өсіріп, Еліне бақ сыйлаған.

	Ет пен майды жағалады. Өмір сүре берсінші деп, Өлтіргем жоқ бал араны. **Бақылау.** Күн жылына жәндіктер пайда бола бастайды. Жәндіктерді танып аттарын атау. Қоңыз, маса, көбелектер және оларды салыстыру. Жәндіктерді аялауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Көбелектер, көлбақалар, тырналар». (дене тәрбиесі)** Жәндіктердің өмірінен балалар достық қатынас тілектерін қолдануға тәрбиелеу. ***Еңбек.*** *Гүлзарды суару.* ***(еңбек дағдылары)*** *Өздігінен өсімдіктерді суаруға үйрету. Гүлдер мен құралдарға ұқыпты қарап, жұмыстан кейін орындарын жинауға тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар. Сумен ойнау.** Балалар арасында достық қарым-қатынастарын дамыту және оларға көмектесу.	отырып, көп күлтелерін күндіз ашылып, кешке жақын күлтелерінің жабылып тұратынын балаларға түсіндіру. **Қимылды ойындар: «Түсті автокөліктер». (дене тәрбиесі)** Өз бетімен атрибуттар мен көмекші-заттарды таңдай білуін, шартты ойын әрекетін орындауға талаптануын мадақтау. ***Еңбек.*** *Алаңдағы жұмыстар.* ***(еңбек дағдылары)*** *Гүлзарға гүлдердің тұқымдарын егеміз. Егілген тұқымдарға су құямыз. Тұқымдарды еккенде арақашықтарын сақтау, еңбекке баулу.* **Өз бетімен ойындар.** «Белдіктермен ойындар». Өз бетінше ойнай білу қабілеттерін арттыру.	М. Қуанышбеков. **Бақылау.** Терек ағашынын жапырағын ақ қайыңнын жапырақтарымен салыстыру, айырмашылықтарын бақылау. **Қимылды ойын. «Допқа дейін жеткіз». (дене тәрбиесі)** Қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру. ***Еңбек.*** *Ағаш түптерін әктеу.* ***(еңбек дағдылары)*** *Ағаш түптерін әктесек одан құрт-құмырсқа аулақ болатынын ескерту. Балаларды табиғатты қорғауға, бұтақтарды сындырмауға тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** Ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	**Бақылау.** Балалардың киімдеріне назар аудару (куртка, шапка, бессаусақ т.б.), балаларға қыста қалай киінгендерін естеріне түсіру. Балаларға бұрынғыдан қарағанада көбірек серуендеуге болатынын байқату. Күннің жылынғанын, ауа райының қалай өзгергенін бақылау. **Қимылды ойындар. «Батыл балалар». (дене тәрбиесі)** Жіпке тартып өрмелеу: балаларды батырлыққа, күштілікке, ептілікке тәрбиелеу. ***Еңбек.*** *Ауладағы жұмыстар: арамшөпті жұлып, ағаштардың түптерін қопсыту.* ***(еңбек дағдылары)*** *Балалармен арамшөпті жұлып, оны бір орынға жинау, бірге жұмыс жасауға үйрету. Таза, жинақылыққа, тиянақтылық пен ұқыптылыққа тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** Барлығына бірге топтасып ойындар ойнату.	Егінші ісін дос біліп, Ол-халыққа сыйлы адам. **Бақылау.** Көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында балалардың түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын балаларға түсіндіру. **Қимылды ойын. «Арқан тартыс». (дене тәрбиесі)** Күш-жігерді дамыту, қарсыласын өз жағына тартқанда шыдамдылық таныту. ***Еңбек.*** *Гүлзарға гүл отырғызу.* ***(еңбек дағдылары)*** *Гүл отырғызатын орынды таңдап алып, оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету (еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза,ұқыпты ұстау).* **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениеттік білдіріп, келіспеушілік тұстарын анықтап, өз ойын іске асыра білуге тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге және жарықты үнемдеуге үйрету* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін.			

	Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	«Ғажайып бақ» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Үнемді тұтыну»*** ***«Жарық керек пе?»*** *Мақсаты: жарықты дұрыс пайдалануды үйрету. Құралдар: суреттер (күндіз терезеден күн түсіп тұр, қараңғы бөлме, теледидарды өшірмей кеткен). Барысы: • Тәрбиеші суретті көрсетеді.* *• Балалар «жарықты қосу керек пе, өшіру керек пе?» деп айтады.* **Шығармашылық іс-әрекет** "Құлыншақ шауып келеді". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу бойынша* балаларды қылқаламмен шауып келе жатқан құлыншақ бейнесін салу амалдарына үйрету; құлыншақтың дене бөлшектерін салуда дене пропорцияларын сақтауға талпындырту; құлыншақ бейнесін қағаздың ортасына, мөлшері кішкентай емес етіп, салуға машықтау.	**Шығармашылық іс-әрекет** "Аквариумдағы балықтар". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салудың дәстүрлі және дәстүрден тыс әдістері арқылы балалардың бейнелеу өнеріне деген қызығушылығын арттыру. Бейнені қағаз бетіне орналастыра білуін және шығармашылық қабілеттін дамыту.Картоп бастырмасымен жұмыс жасай білуге үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаз кесектерін ермексазды алақан арасына салып домалақтау, жаншу, жалпақтау, есу тәсілдерін меңгертіп үйретуді жалғастыру. Мүсіндеуде саусақ қимыл-қозғалыстарыныңептілігін қалыптастыру, бірнеше бөліктен тұратын заттарды	**Математика негіздері** "Бес төлді жарыстырайық". Мақсат-міндеттер: балаларға ұзындықтың бес түрлі шамалары жөнінде ұғымдар қалыптастыру; беттестіру мен тұстастыру, санап салыстыру тәсілдері жөнінде түсініктерін тиянақтау. ***Қауіпсздік сабағы*** ***Бейтаныс жануарлардан сақтану*** *Мақсаты: Қауіпсіздік ережесін үйрету Міндеттері: • Көшедегі жануарларға жақындамау • Үлкендерге айту әдетін қалыптастыру Түсіндіру: – Көшедегі ит пен мысыққа жақындамаймыз. – Қорықсақ, үлкенге айтамыз. Жаттығу: «Көрдік – тоқтадық – айттық»* Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(коммуникативті**	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Үстел басында іс-тәжірибелі жаттығу. «Геометриялық пішіндер мен денелерді жасырайық»** Геометриялық денелер және геометриялық пішіндерге ортақ ұқсастық, айырмашылық туралы негізгі ұғымдар беру; геометриялық пішіндердің немесе денелердің қоршаған объектілерге ұқсастығы туралы ұғым қалыптастыру; Балаларды геометриялық денелердің қасиеттерін зерттеу тәсілдеріне үйрету; геометриялық денелер мен геометриялық пішіндерді көзбен бақылап, қолмен ұстап, сипап, іс-тәжірибе жасап, өзара салыстырып, ортақ қасиеттерін тануға машықтау; іс-тәжірибе және зерттеу нәтижелерін, қорытындыны құрастырып, сөзбен жеткізе алу дағдыларын қалыптастыру; **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Туған жерім тамаша".	**Қоршаған әлеммен таныстыру** "Көктемде жер бусанды". Мақсат-міндеттер: балаларға көктем мезгілі туралы түсінік бере отырып, көктемгі табиғатқа тән ерекшеліктермен таныстыру. **Театрды саханалау.** "Өсімдіктер мен кемпірқосақ" ертегісін сахналау. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **(көркем әдебиет, қазақ тілі)** ***Сюжеттік ойын:*** ***«Мен банкке ақша саламын»*** *Мақсаты: • Ақшаны үнемдеу және қауіпсіз сақтау туралы алғашқы түсінік беру; • «Жинақтау» ұғымын таныстыру; • Қарым-қатынас, рөлдік ойын арқылы сөйлеу тілін дамыту.* □ *Қатысушылардың рөлдері: • Банк қызметкері • Клиенттер (балалар)* □ *Құралдар: • Үлкен қорапша немесе дорба*

	Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша жануарды тұтас ермексаздан жасауға, дене пішінін, фигураның қозғалысын дұрыс беруге, фигураға тән сипатына қарай саздылықты бере білуге үйрету *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* жұлмалау әдісін қолдану. Желімді суреттке жағу, жүнді жұлмалап жұлып, бейнеге келтіріп жапсыру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен ер- тұрманмен таныстыру, оның қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи және қалдық заттардан құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. "Алтын микорофон" арқылы тақырыпқа байланысты сұхбат жүргізу. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	бір-біріне біріктіруді, пішінді бұзбай, ұқыпты орындауға үйрету мақсаты көзделеді. *Жапсыру және құрастыру іс-әркеттері бойынша* бойынша балаларды көк түсті шеңбердің үстіне, сары түсті шаршыларды бүктеп, оригами әдісі бойынша аквариумдағы балықтар бейнесін құрастырып, балықтарды өз қалаулары бойынша, балдырларды тігінен, тастар дайындамаларын қатар бойымен тізбектеп жапсыруға үйрету. **"Көктем белгілерін ажыратамыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды тез ойлауға тәрбиелеу. Барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнайтын боламыз. Мына, жерде жыл мезгілдеріне тән белгілерінің суреттері тұр. Осы белгілердің ішінен қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, балалар, суреттерді тезірек ажыратып алайық. Балалар, суреттерді тезірек қойып шығады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	**дағдылар, тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)** ***"Мамандықтар" лотосы*** *Мақсаты: Балалардың мамандықтарды заттармен байланыстыра білуін және заттарды мақсатына қарай топтастыра білуін қалыптастыру; мамандықтардың атауын бекіту.Маман иелерінің еңбектері туралы әңгімелесу. Ойын материалы: Суреттері бар лото карталары:- дәрігер, шприц;- аспаз, қазан;- ағаш ұстасы, ара;- кір жуатын орын, үтік;* *- сыпырушы, сыпырғыш;- сатушы, касса.* ***Дидактикалық ойын: «Мен еңбектенемін – табыс табамын»*** *Мақсаты: Еңбек пен табыс арасындағы байланысты көрсету. Құралдар: тапсырмалар (сурет салу, тақпақ айту, жұмбақ шешу), ойыншық ақша. Ойын барысы: • Әр бала тапсырма орындаған сайын «ақша» алады. • Соңында сол ақшасына зат сатып алады. Нәтиже: Балалар еңбек еткенде ғана ақша табылатынын түсінеді. (қаржылық сауаттылық)*	Мақсат-міндеттер: балалардың туған жер туралы білімдерін кеңейту; туған жердің адамдар өміріндегі мәнін түсіндіру. Ұйымдастырылған іс-әрекет барысында балаларды шығармашылық орталыққа шақыру. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу бойынша* қағаз бетіне бастырылып шығарылған табиғаттың суретін қылқаламмен ұқыпты, әрі әдемі етіп бояу ұсынылыды. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* алдарына табиғаттың көркем жерлері бейнеленген сурет беріледі, балалар сол суретті ермексазды жапсырып безендіреді. *Жапсыру және құрастыру іс-*әрекеттері бойынша түрлі қиылған пішіндерден ауылдағы үйлер мен қала үйлерін салыстырмалы түрде құрастырып, желімдеу ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Шаштараз»*** *Мақсаты: • Балаларды еңбекпен табыс табу ұғымымен таныстыру;* *• Қызмет көрсету мен ақы төлеу арасындағы байланысты үйрету;* ***• Ақшаны дұрыс санауды және төлем жасауды үйрену.*** *Қажетті құралдар:* *• Шаш қиюға арналған ойыншық құралдар (қайшы, тарақ, фен, орамал);* *• Айна; • «Ақша» орнына қағаздан жасалған тиындар/қағаздар;*	*(«банк»); • Шағын қорапшалар («жинақ қорабы»); • Жасанды ақша (түсті қағаздан да жасауға болады). Ойын барысы:* ***1. Тәрбиеші кіріспе жасайды****: «Балалар, адамдар ақшасын банкке салады. Банк ақшаны қауіпсіз сақтайды. Егер бізге керек болса, қайта алып шығамыз».* ***2. Рөлдер бөлу:*** *Бір бала – банк қызметкері, қалғандары – клиент.* ***3. Ойын әрекеті****: • Балалар қолындағы ақшасын жинақ қорапшаға немесе банкке салады. • Банк қызметкері ақшаны қабылдап: «Сіздің ақшаңыз қауіпсіз жерде сақталады» деп айтады. • Кейін балалар банкке келіп, ақшасын қайта алады. • Балалар алған ақшасына ойыншық немесе суреттегі затты «сатып алады».* ***4. Қорытынды әңгіме:*** *«Ақшаны банкке не үшін салдық?» – «Барлық ақшаны бірден жұмсауға бола ма?» – «Жинақтаудың қандай пайдасы бар?»* *Нәтиже: 4 жасар балалар: • Ақшаны сақтау керек екенін; • Банк – ақшаны сақтайтын жер екенін; • Жинақтаудың пайдалы екенін түсінеді.*

				• «Баға кестесі» (шаш қию – 5 теңге, өрім – 3 теңге, шаш жуу – 2 теңге). ***Ойын барысы:*** *1. Рөлдерге бөлу* *• Бір бала – шаштаразшы; • Бірнеше бала – клиенттер;* *• Бір бала – кассир (ақша қабылдайды). 2. Клиент келеді* *Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен шашымды қидырғым келеді.»* *Шаштаразшы: «Қош келдіңіз! Қай үлгіде қылайық?»* *3. Қызмет көрсету* *• Шаштаразшы ойнаған түрде шаш қияды, тарайды немесе өрім жасайды.* *• Клиент айнаға қарап риза болады.* *4. Төлем жасау* *• Кассир: «Шаш қию – 5 теңге. Төлеңіз.»* *• Клиент ойыншық ақшасын береді. • Кассир ақша санап, қайтарымын қайтарады.* *5. Қорытынды* *Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды:* *• Шаштаразшы не істейді?* *• Ол еңбегі үшін не алады? • Ақшаны қайда жұмсайды?* *Балалар: «Жалақы алады, оны тамаққа, киімге, үйге жұмсайды.»*	
Балалармен жеке жұмыс	**«Табиғат жайлы әңгімелесу».** Мақсат-міндеттер. Балалардың дүниетанымын, тіл байлығын дамыту. - Табиғат дегеніміз не? Табиғат – жер, тау, ағаш, су, орман, өсімдіктермен жан-жануарлардан тұратын қоршаған орта. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен**	**«Сипап сезу арқылы санау» дидактикалық ойыны (математика негіздері)** Мақсаты: Сипай сезіп санау арқылы қарамай-ақ екі топтағы заттарды салыстыруға үйрету (артық, кем, тең); санау дағдыларын бекіту; салыстыруда беттестіру тәсілін қолдана	**"Туған елдің ұлымын" өлеңін жаттау.** Аспанымдай мөлдірмін, Жайлауымдай жазықпын Өзенімдей өршілмін, Гүлдерімдей нәзікпін. Қуат алған өзіңнен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген Отанымның гүлімін.	**"Көктем белгілерін ажыратамыз" дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттер. Балаларды тез ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: - Балалар, сендермен ойын ойнайтын боламыз. Мына жерде жыл мезгілдерінің белгілерін білдіретін суреттер	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру

	таныстыру)	білу. Мазмұны. Тәрбиеші үстелінің үстінде орамалмен жабылған заттардың екі тобы (4 кірпіш, 5 жүк машинасы) қойылады. Шақырылған бала бір топтағы заттардың санын орамалды ашпай қолмен ұстап санау арқылы анықтап, қорытынды санды айтады және осылайша екінші топтағы заттар да саналады. Қарамай-ақ, қай топтағы заттардың артық не кем екенін салыстырады. Содан кейін жабулы орамал алынады да, барлық балалармен жауаптың дұрыстығы тексеріледі. Ары қарай топтарды салыстыру арқылы неше артық, неше кем екенін анықтау, теңестіру жұмыстарын жүргізуге болады.	А.Сәрсеков **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	тұр. Осылардың ішінен қыс мезгілінің белгісін ажыратып алуымыз керек. Ал, ендеше, балалар, суреттерді тезірек ажыратып алайық. Балалар суреттерді жылдам қойып шығады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға арналған сауалнама.	«Бала бөлмесіне арналған гүлдер» тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	«Гүлдер» атты тақырыпта көрме ұйымдастыру.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Баланың эмоциялық жағдайы.

Әдіскер: Қалыбек Ж

Тәрбиеші: Тұлымұрзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**13.04-17.04.2026 ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ЕҢБЕККОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Болашағы зор мамандықтар жоқ, тек болашағы зор мамандар бар»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес. «Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы». Кеңес: «Неліктен бала тыңдамайды?» «Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды,*	***«Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку».*** *Мақсат-міндеттер: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Оларды суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару*	***"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған*	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.* ***(еңбек дағдылары)***

	оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	*техникасын еске түсіру.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	*табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***		
	Қ.Р.Әнұраны **«Шырайлы көктем» тақырыбында сурет бойынша әңгімелесу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға **(қазақ тілі)** **Жұмбақтар жасыру** *Аяқ киімді... жөндейді. (етікші)* *Ұшақты... жүргізеді. (ұшқыш)* *Өлеңді... жазады. (ақын)* *Тамақты... дайындалады. (аспазшы)* *Ауруды... емдейді.(Дәрігер)* *Өртті... сөндіреді.(өрт сөндіргіш)* *Балаларды... оқытады.(Мұғалім)* *Ал осының бәрін бір сөзбен қалай айтамыз? (мамандықтар)* *Маман иелерінің еңбектері туралы әңгімелесу*	***Күй күмбірі*** *Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Балалармен күй тыңдау*** ***Күй «Самғау»*** ***Рөлдік ойын: «Кім болам?»*** *Шарты: Балаларға болашақта қандай мамандық иелері болғысы келетіндігін және елге қандай пайда келтіретіндіктерін және олардың еңбектері туралы әңгімелету.* ***Ойын: «Ақша табайық!»*** *Мақсаты: Еңбек ету – ақша табудың көзі екенін түсіндіру. Көрнекілік: Үлкен құрылыс кубиктері. Ойын барысы: – Балалар мұнара құрайды. – Жұмыс бітсе – тәрбиеші әр балаға 1 фишка береді. – Балалар фишкаларын әмиянға салады. Нәтиже: «Еңбек → ақша» байланысы нығаяды.* ***(қаржылық сауаттылық)*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бала қауіпсіздігі басты назарда»***	**"Шеберхана" үстел үсті ойыны.** Балалар "шеберхана" сюжетті-рөлдік ойынын ұйымдастырып, етік түрлерін жасап көрсетеді. Педагог дайын етік түрлерін және ою түрлерін таратады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** **«Сол жақ па, оң жақ па?»** Ойын шарты: Балалардың (не педагогтың) алдында сандар және ойыншықтар тұрады. Педагог 1 цифрын көрсеткенде, бала төменгі сызыққа сонша шырша қою керек. —Барлығы неше шырша? Қай ойыншық жоғарыда тұр? (саңырауқұлақ) Ал, қай ойыншық төменде тұр? (шырша) **(математика негіздері)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***"Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны.*** *Мақсаты: қабырғаға өрмелеу біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. Балалрды өрт қауіпсіздігі ережелерімен танытыру*	**«Бағбандар мен гүлдер»** Топ екі шағын топқа бөлінеді және тәрбиеші ойын ережелерін түсіндіреді: «Егер топта тұрған гүлдер ұзақ уақыт бойы суарылмаса-олар құрап қалады. Бірақ бүгін біз суды қажет етпейтін гүлдер өсетін ерекше баққа барамыз. Егер олар ұзақ уақыт бойы өздері туралы мейірімді және сыпайы сөздерді естімесе, құрап қалады. Бір шағын топ құрап қалған гүлдер, ал екіншісі құрап қалған гүлдерге көмек көрсетуге шақырылған бағбандар болады. Бағбандар бақшаны аралап, әр гүлге сыпайы сөздер айту керек, содан кейін гүлдер біртіндеп гүлдей бастайды. Балалар рөлдермен ауысады, ойын жалғасады. ***Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме?*** *Балаларға гүлдің тұқымын отырғызуды үйрету.Күнделікті гүлдің өсуін бақылап отыру. Бөлме гүлдерінің негізгі бөліктерімен таныстырып, білімдерін нақтылау.Бөлме гүлдерін салыстыруға,сыртқы белгілеріндегі ұқсастық пен айырмашылықты табуға үйрету..* *2.Балаларға бөлме гүлдерін*	***Күй күмбірі*** *Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Балалармен күй тыңдау*** ***Күй «Самғау»*** ***Ұлттық ойын*** ***Асық ойыны*** Ойын мақсаты: *ұлттық ойынды жаңғырту, балалардың саусақ бұлшық еттері арқылы дамыту.* Ойын шарты: *Бұл ойынға онға жуық бала қатыса алады. Көп мөлшерде асықтар қажет. Солардың ішінде ең үлкенің таңдап алып, қызыл түспен бояу қажет. Бұл асық «хан» болады. Алдымен ойын жүргізушіні таңдап алу қажет. Ол барлық асықтарды уысына жиып алып, шеңбер құрып отырған , ойыншылардың алдына тастайды.* *Егер «хан» асық «бүк», «шік» немесе «тайқы» болып түссе, жүргізуші жақын тұрған асықты атып алу қажет.*

		Бейтаныс адамдар кімдер? *Тәрбиеші бейтаныс адамдар деп бала танымайтын немесе бірінші рет көріп тұрған адамдар екенін түсіндіреді.* ***Бейтаныс адамдармен кездескендегі тәртіп (мінез-құлық) ережелері*** *Ешқашан бейтаныс адамдардан кәмпиттерді, ойыншықтарды немесе тәттілерді қабылдамаңыз. Ешқашан бейтаныс адамның артынан ермеңіз, тіпті ол ата-анаңды танимын десе де бармаңыздар. Егер бейтаныс адам бірдеңе ұсынса немесе бір жерге баруды өтінсе, дереу «жоқ» деп кетіп қалу керек. Бейтаныс адам бір нәрсе ұсынбақ болса немесе сізді бір жерге шақырғысы келсе ата-анаңызға айтыңыз.*		*күтіп, суаруға тәрбиелеу.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөз қорын байыту. 3. Табиғат бұрышындағы гүлдерге қамқорлық танытуға, аялауға тәрбиелеу. Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме? Қай уақытта гүлдерге су құйып, шаңдарын сүртесіңдер?* ***(экологиялық мәдениет дағдысы, еңбек әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)***	*Мұнда барлық ойыншылар «хан» асықты атып өзіне* ***алуға тырысады.*** **Саусақ жаттығуы. «Тұқым себу».** Ішіне топырақ толтырылған бір рет пайдаланатын кішкентай пластмасса ыдысты таратып береді. Алдыларындағы қорапшадан өсімдік тұқымын алып, ыдысқа отырғызуды ұсынады. Бұл өсімдіктер апат болған ғаламшардың ауасын тазартады. Педагогтің көрсетуімен кішкентай пластмасса ыдыстарға қорапшадағы тұқымдарды себеді. **(экологилық мәдени-дағдылар, зерттеу іс-әрекеті)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (қысқа секіргіштермен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіргішті жоғары көтеру; 2 - б.қ. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргішті төменде ұстау. 1 - секіргішті жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - б.қ. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіргішті жоғары ұстау. 1 - 2 - еңкейіп, секіргішті аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіргішті төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіргішті алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіргішті ұстап, алдына қою. 1 - 2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіргіш жерде. Секіргішпен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіргіш төменде (секіргіштің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіргішті алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады."				

	(дене тәрбиесі)				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз* Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Көктемгі ағаштар" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	"Гүлденген ағаштар" суретіне қарап әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Ағаштың түрлері, қасиеттері туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Ағашқа байланысты мақалдар жаттау. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Тақырыпқа байланысты қызықты мәлімет айту. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Жермен еңбектеу". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарда бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, жүру және сапқа тұруға дағдыландыру; саптан қатарға ауысып, бір-бірден жүре отырып, педагогтің белгісі бойынша тапсырмаларды орындауға үйрету. **Ұлттық ойын** **Күш сынаспақ** *Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады. Кім*	**Музыка** "Туған жер". пысықтау Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білуге үйрету **Қазақ тілі** "М. Төрежановтың "Адал дос" әңгімесін оқу. Батыл, ержүрек, қайсар". Мақсат-міндеттер. Балаларда "туған жер" түсінігін дамыту; М.Төрежановтың "Адал дос"	**Дене тәрбиесі** "Жүру, еңбектеу және секіру жаттығулары". Мақсат-міндеттер: балаларды 50-60 метрге жүгіруге үйрету. ***Ұлттық қимылды ойын*** ***Ат жарыс*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады.* *Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет*	**Музыка** Көктем келді Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға және музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету; дыбыстарды биіктігіне қарай ажырату және әуеннің басталуы мен аяқталуына мән беру дағдыларын қалыптастыру; қимыл қарқынын өзгерте отырып қимылдау, бір-бірлеп, жұптаса отырып би қимылдарын орындауға дағдыландыру.	**Дене тәрбиесі** "Қимылдар тізбегін үзбе". Мақсат-міндеттер: балаларды биіктігі 5-10 см 2-3 заттың үстінен кезектесе секіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Қызғалдақ гүлі " тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ақ қағаз бетіне бастырылып

	білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. **Тіл дамыту** "Тиіннің арманы әңгімесін мәнерлеп оқу". Мақсат-міндеттер: балалардың "Тиіннің арманы" әңгімесімен таныстыру; әңгімеде сипатталған жабайы аңдар кейіпкерлерінің бойындағы адам қасиеттерінің ерекшеліктерін көрсету; жануарлар туралы әңгіме туралы ұғымдарды қалыптастыру; "арман" сөзінің мағынасын түсіндіру. **"Сәйкестендір" дидактикалық ойыны.** **(математика негіздері)** Педагог балаларға тіктөртбұрыштағы кеселер салынған суретті таратып береді. Балалар әрбір тіктөртбұрыштағы кеселердің санына сәйкес цифрларды бастырып жазады.	әңгімесінің мазмұнымен таныстыру; қазақ тілінде мәтінді тыңдау мен оқиға тізбегін байқау біліктіліктерінің дамуына әсер ету; қорқыныш, қайсарлық, әлсізге қамқорлық сияқты аспектілерді түсіндіру; берілген сөздерге қарама-қарсы мағынала сөз табуға, сұрақтарға еркін жауап беруге жаттықтыру; жақсы әдеттерге дағдыландыру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Гүлденген өрік бұтағы". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды көктемгі гүлдеген бұтаның бейнесін салу амалына үйрету; суреттің негізі ретінде бормен жапырақтарды, содан соң бояуға малынған саусақты басып, гүлдерді салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексазбен гүлдің бейнесін мүсіндеп, алдын ала дайындалған ағашқа бекіту. *Жапсыру және құрастыру* іс-әрекеті бойынша алдын ала ақ қағаз бетіне дайындалып жапсырылған ағаш бұтақтарына өрік гүлдерін мақталы таяқшадан құрастырып ПВА желімімен жапсыру.	*пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету.* *К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі.* **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Ағаштар бүршік жарды". Мақсат-міндеттер: балаларға ағаштар мен бұталар туралы түсінік бере отырып, табиғаттың жанды құбылыстарының ерекшеліктермен таныстыру. ***Қауіпсіздік сабағы «Бала қауіпсіздігі басты назарда»*** ***Бейтаныс адамдар кімдер?*** *Тәрбиеші бейтаныс адамдар деп бала танымайтын немесе бірінші рет көріп тұрған адамдар екенін түсіндіреді.* ***Бейтаныс адамдармен кездескендегі тәртіп (мінез-құлық) ережелері*** *Ешқашан бейтаныс адамдардан кәмпиттерді, ойыншықтарды немесе тәттілерді қабылдамаңыз.* *Ешқашан бейтаныс адамның артынан ермеңіз, тіпті ол ата-анаңды танимын десе де бармаңыздар.* *Егер бейтаныс адам бірдеңе ұсынса немесе бір жерге баруды өтінсе, дереу «жоқ» деп кетіп қалу керек.* *Бейтаныс адам бір нәрсе ұсынбақ болса немесе сізді бір жерге шақырғысы келсе ата-анаңызға айтыңыз.*	**Шығармашылық іс-әрекет** "Гүлденген ағаштар". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды көктемгі гүлдеген бұтаның бейнесін салу амалына үйрету; суреттің негізі ретінде бормен жапырақтарды, содан соң бояуға малынған саусақты басып, гүлдерді салу техникасын жетілдіру. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексазбен гүлдің бейнесін мүсіндеп, алдын ала дайындалған ағашқа бекіту. *Жапсыру және құрастыру* іс-әрекеті бойынша алдын ала ақ қағаз бетіне дайындалып жапсырылған ағаш гүлдерін мақталы таяқшадан құрастырып ПВА желімімен жапсыру. ***Күй күмбірі*** *Күй күмбірі қандайды* *Барша сәби тыңдайды* *Саусақтарым бірігіп* *Домбырада ойнайды* *Балабақша өз үйі* *Тәрбиеге жалғайды* *Ата-баба дәстүрі* *Ұмыт болып қалмайды* ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** ***Балалармен күй тыңдау*** ***Күй «Самғау»***	шығарылған көктемгі ағаштардың суреттерін қылқаламмен, дәстүрден тыс бастырып салу әдісі арқылы бояуға баулу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексазды пайдалана отырып қызғалдақ гүлін мүсіндеуге үйрету. *Құрастыру және жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды қағазды бүктеу әдісі бойынша гүлдің басын құрастыруға, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне орналастырып жапсыруға үйрету. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* Көктем мезгілі туралы жұмбақтар шешу, жаңылтпаштар айту, мақал-мәтелдер жаттау. **(қазақ тілі)**
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				

Серуен	**Ауа райын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Тырсылдап түседі, Жер бетіне жетеді. Жер бетіне жеткен соң, Ғайып болып кетеді. (Бұршақ) **Бақылау.** Ауа райының құбылмалы сәттерін бақылауға, салыстыруға үйрету (күн шықты, ыстық болды, жаңбырдан кейін шөптер көтеріліп өсіп қалды, ашық аспан, жылы жел). **Қимылды ойын. «Допты дәлдеп тигіз». (дене тәрбиесі)** Дұрыс дәлдеп допты түзу лақтыру арқылы ойынды жалғастыру, арақашықтықты сақтау. **Өз бетімен ойнау.** «Сабынды сумен ойнау». Табақшаға көпіршікті жинап, дөңгелек көпіршіктерін жіберу немесе дайын көпіршіктерді қолданып үрлеп, ойнауды жалғастыру.	**Күннің көзін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Жұрттың бәрі соны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күннің көзі) **Бақылау.** Күннің көзін бақылауды жалғастырамыз, күн неғұрлым жоғары тұрса, соғұрлым жылуды көп береді. Далада күн бұлтты болса жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді. Тәжірибе: қара және ашық түсті заттарды қолмен ұстап көру. Шешім қабылдау. **Қимылды ойын. «Күн мен түн». (дене тәрбиесі)** Ойын әрекетін орындауға талаптануын мадақтау. ***Еңбек.*** *Аулада жұмыс. Балалар ойнайтын құмның жан-жағын жинап, жоғары көтеру.* **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балаларға ойнауға жағдай жасау. Ертегіден көріністер көрсету, бағыт-бағдар беру.	**Желді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Келсе де даусы құлаққа, Өзін ешкім көрмейді. (Жел) **Бақылау.** Жел қай жақтан болып тұрғанын бақылау (салқын жел, жылы жел, самал жел, қатты жел). Тәжірибе: жапырақтарды жел қалай ұшырып әкететінін аңықтау. **Қимылды ойын. «Кім ұшты?» (дене тәрбиесі)** Сөздің мағынасына қарай ойынды ойнау, мұқият тыңдау. **Еңбек.** Тоты құстың торын жуамыз, балаларды өз бетінше торды жуып, сүртіп тазалауға үйрету. Ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балалардың ойлау қабілетін кеңейту. Бір жағдайға байланысты ойынды жандандырып, ұжыммен жұмыс жасау.	**Аспанды бақылаймыз.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Бір түкті кілем, Бір түксіз кілем. (Аспан) **Бақылау.** Аспанды бақылай отырып бұлт жоқ, аспан ашық ,ақша бұлт, көгілдір екенін бақылаймыз. Аспанның өзгерістерін, күннің ашық болып, жылу шашып тұрғанын, бұлттың жоқтығын бақылау. **Кимылды ойын. «Ұшқыштар». (дене тәрбиесі)** Балалардың біліктілігін бекіте отырып, бір-бірін итермей, орынға таласпай, сөздерді анық, мәнерлеп айтқызу. Мәтінге сай сөздерді қайталату. **Еңбек.** Алаңда ойын бұрышындағы құмдарға су құямыз. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Әр түрлі көлемді ыдыстарды қолданып ойыншықтар жасау.	**Жаңбырды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Түрі кірер даланың. (Жаңбыр) Тақпақ. Жаңбыр, жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Жауған жері шөп болсын. **Бақылау.** Аспандағы бұлттардың көшіп қозғалып жүргенін бақылай отырып, бұлттанып күннің түнеруіне бақылау жасаймыз (бұлтты, күңгірт, сұр бұлт, бұлыңғыр бұлт, жаңбыр жаууы мүмкін). Жыл мезгілінің өзгеруіне, күннің күркіреуіне назар аудару. Тыңдау. Жаңбырдың дауысын тыңдаймыз. **Еңбек.** Ауладағы жұмыс. Тротуарды, жол жиегін әктеу, сыпыру, жинау. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қағаздан қайықтар жасап, жырақтағы шалшық суларға жүзгіземіз.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. *Көркем сөз*				

	Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Кішкентай тас пен құмырсқа» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау . **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Игі істер қоржыны»*** *Түрлі-түсті қағаздан дөңгелектерді немесе жүрекшелерді қиып алуға болады. Әр күннің соңында балаға «қоржынға» бүгін қанша игі істер жасаса, сонша дөңгелек салу ұсынылады. Бала қиналған жағдайда, оған көмектесу керек. Мұндай ойын баланы игі істер жасауға ынталандырады.* *(адалдық әліппесі)* **Шығармашылық іс-әрекет** "Қайық" тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* түрлі геометриялық пішіндерден кеңістікті бағдарлай отырып, қайық бейнесін сала білуге үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* түрлі геометриялық пішіндерден	**Математика негіздері** "Биіктігі әртүрлі ағаштар саябағы". Мақсат-міндеттер: балаларда төрт объектінің төрт түрлі ұзындық шамасы туралы ұғымдар қалыптастыру. ***Ұлттық ойын*** ***«Асықты тігіп ойнау»*** *Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1—1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша көннен 4—5 м. не одан да көп мөлшерде асық*	***«Қамқорлық гүлі»*** *Ойынның мақсаты: мейірімділікке, ата-аналарға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу.* *Педагог балалардан анасы үшін жасай алатын бес істі атауды сұрайды. Балаларға анасына бес жапырақшасы бар «Қамқорлық гүлін» салу ұсынылады.* *Сурет салып болғаннан кейін педагог балаларға өздері ойлаған істерін жасап, анасына «Қамқорлық гүлін» сыйлауды ұсынады.* *(адалдық әліппесі)* **Шығармашылық іс-әрекет** "Көктемнің әдемі гүлдері". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті*	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Бес төлді жарыстырайық** Балаларға ұзындықтың бес түрлі көлемі туралы ұғымдар қалыптастыру; беттестіру мен тұстастыру, санап салыстыру тәсілдері жөнінде түсініктерін тиянақтау «саны қанша, сонша», «тең», «артық», «кем» ұғымдарын қалыптастыру, заттардың биіктігі жөніндегі білімдерін жетілдіру; үй жануарлары төлдерінің тіршілігі туралы ұғымдарды анықтау. Балалардың бес жолақты ұзындығы бойынша тұстастыру, беттестіру, салыстыру дағдыларын жетілдіру; екі түрлі екі заттың биіктігіне қарамай, олардың құрамындағы геометриялық пішіндердің санына көңіл аударып жиынын айту,	***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Кімге хабарласамыз?»****Мақсаты: қиын жағдайда кімге қоңырау шалуды білу. Құралдар: карточкалар (ана, әке, әже, 101, 102, 103). Барысы: • Тәрбиеші жағдайды айтады: «Үйде жарық сөніп қалды», «Өрт шықты», «Бала адасып қалды». • Балалар дұрыс карточканы таңдап, жауап береді.* ***«Мамандық» дидактикалық ойын*** ***Мақсаты:*** *балаларды еңбектің нәтижелері мен адамның мамандығы арасында байланыс орнатуға үйрету. Балаларға еңбек пен ақша табудың өзара байланысын түсінуге көмектеседі, сондай-ақ еңбекті және адамдардың еңбегін құрметтеуге баулиды. Балалардың әртүрлі*

	кеңістікті бағдарлай отырып, қайық бейнесін жабыстыра білуге үйрету. Шығармашылық қабілеттерін арттыру *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балаларды желкенді қайық мүсіндеуге үйрету; заттың жиектері мен бетін мұқият тегістеуді, шеттерін әсемдеуге үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті* бойынша ермексазды алқанға салып жұмсартып, сосын оны қақпақпен ағаш қалдықтарын бекітуге қолданамыз. Келесі түрлі–түсті қағаздардан екі түрлі пішінде желкен қиып аламыз. Оны ермексазбен ағаш қалдықтарына бекітеміз. Алдымен төртбұрыш пішінді желкенді, содан соң үшбұрыш желкенді орналастырамыз. Осымен біздің қайығымыз дайын болды. **Музыкалық аспаптармен ойындар.** Ертеңгілікке дайындық. **(музыка)** ***Ойын: «Сатушы мен сатып алушы»*** *Мақсаты: Сауда-саттық қарым-қатынасын үйрету. Көрнекілік: Ойыншықтар, ақша. Ойын барысы: – Бір бала – сатушы, екіншісі – сатып алушы. – «Маған банан беріңіз». – «Міне, ақша беріңіз». – Зат пен ақшаны алмастырады. Нәтиже: Балалар қарапайым диалог құра бастайды.* **(қаржылық сауаттылық)**	*ататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.* *Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.* **Дидактикалық ойын. «Қасқырдан құтқар».** Мақсат-міндеттер: тіл байлықтарын арттыру, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың назарын үстел үстіндегі ойыншықтарға (үй жануарлары мен қасқырдың нақпішіндеріне) аударады. Әр үй жануарын қасқырдан құтқару үшін ол туралы өлең, жұмбақ, жаңылтпаш айту керектігін түсіндіреді.	*бойынша* дәстүрден тыс сурет салу әдісі шармен сурет салуға үйреті. Үрілген кішкентай шарды бояуға батырып, гүлдің сабағына бастырып салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*түймедағы гүлін мүсіндей білуге үйрету, көктем мезгілі туралы білімдерін кеңейту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қиылған қағаздардан қызғалдақ гүлін құрастырып, жапсыру. *Құрастыру* бойынша табиғи (мақта, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру **Ән айту.** Көктем мезгілі туралы өлеңдер айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. **(музыка)** ***“ Адасқан мамандар” ойыны.*** *Адасқан мамандардың орнына қажетті*	санмен белгілеп, салыстыруды үйрету; ұзындығы бойынша бес затты, заттар жиыны мен сандарды салыстырудағы өзгерістерді сөзбен сүйемелдеу іскерлігін қалыптастыру; Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(коммуникативті дағдылар, тіл дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет)** **Көркем әдебиет** "Өгіз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Өгіз" ертегісінің мазмұнымен таныстыра отырып, ертегі желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. ***Ұлттық ойын. Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.* *Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе*	*мамандықтарға және олардың адам өміріндегі маңызын білуге қызығушылығын ояту.* ***Материал:*** *әртүрлі мамандықтар және мамандық иелері қолданатын құралдар мен заттар бейнеленген карточкалар.* *Барысы: бала мамандықты сол мамандық иесі қолданатын заттармен және құралдармен сәйкестендіреді.* *Карточкаларды сәйкестендіре отырып, бала осы мамандықтың маңыздылығы туралы немесе осы мамандық бойынша жұмыс істейтін ата- аналары туралы айтады.* ***(қаржылық сауаттылық)*** **«Сол жақ па, оң жақ па?»** Ойын шарты: Балалардың (не педагогтың) алдында сандар және ойыншықтар тұрады. Педагог 1 цифрын көрсеткенде, бала төменгі сызыққа сонша шырша қою керек. —Барлығы неше шырша? Қай ойыншық жоғарыда тұр? (саңырауқұлақ) Ал, қай ойыншық төменде тұр? (шырша) **(математика негіздері)** **Ритмикалық ойын. "Би билеген баламыз".** Мақсат-міндеттер. Балаларды әуеннің ырғағына сай қимылдап, тақпақ сөздерін айтуға ынталандыру; түйсікті, эмоциялық сфераны дамыту. - Жаттығу жасап көреміз, (адымдау) Қолды көкке көтереміз, (қолдар жоғары) Түсіріп белге төмен, (қол белде)

		(тіл дамыту және көркем әдебиет	*мамандарды тауып айтуды ұсынады. Әр маман иесінің немен айналысатынын жәнеең бектері туралы әңгімелесу*	*басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.*	Еңкейеміз, еңкейеміз. (оң-сол жаққа еңкею) Өкше қойып, басамыз, (оң жақ өкше, адымдау) Өкше қойып, басамыз. (сол жақ өкше, адымдау) Міне, қандай әдемі, (қол белде, бас шайқау) Би билеген баламыз. (шапалақтау) **(дене тәрбиесі, тіл дамыту, музыка)**
Балалармен жеке жұмыс	**Тыныс алу жаттығулары** "Түлкіні тап" ойыны. Мақсат-міндеттер: тыныс алу жолдарын ретке келтіру және қалыптастыру. Біріңнің артыңнан бірің ақырын жүріп отырып, асықпай іздейміз, түлкіні тауып алған балалар қолдарыңды жоғары көтересіңдер! Педагог балаларды осылай ынталандырып, ойын түрінде тыныс алу жаттығуларын өзімен бірге орындатады. **(дене тәрбиесі)**	Баламен еркін таңдалған, кез келген ертегінің кейіпкерлері, мазмұны жайлы әңгімелесу. **(көркем әдебиет)**	Көктем мезгілі туралы жұмбақтар шешу, жаңылтпаштар айту, мақал-мәтелдер жаттау. **(қазақ тілі)**	**Дидактикалық ойын. «Қасқырдан құтқар».** Мақсат-міндеттер: тіл байлықтарын арттыру, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың назарын үстел үстіндегі ойыншықтарға (үй жануарлары мен қасқырдың нақпішіндеріне) аударады. Әр үй жануарын қасқырдан құтқару үшін ол туралы өлең, жұмбақ, жаңылтпаш айту керектігін түсіндіреді. **(тіл дамыту, қазақ тілі және көркем әдебиет)**	**«Түрлі-түсті гүл шоғы».** Мақсат-міндеттер. Балалардың эмоцианалды көңіл-күйін көтеру. - Балалар біз, орман алаңымен келеміз деп елестетіңдер. Күн ашық, құстар сайрап жүр, самал жел соғып тұр. Өсімдіктердің хош иісін байқадыңдар ма? Біз орманда саяхаттамыз, мұнда түрлі-түсті гүлдер бар, ақ, қызыл, көк, сары т.б.. Гүлдерді жұлуға болмайды. Олар біз секілді өмір сүреді. Енді, сіздерге ұнаған гүлді таңдаңыз. Оның түсін, көлемін байқаңыз, естеріңе сақтаңыздар. Енді бізге кейін оралу керек. **(әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				

Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналарға кеңес. «Балаларға жолда жүру ережесі туралы түсіндірудің маңызы».	«Ата-аналарға арналған 10 кеңес».	Психолог кеңесі: «Бала тілін дамыту».	Әңгіме жүргізу.	Кеңес: «Саусақ жаттығулары. Қол моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.»

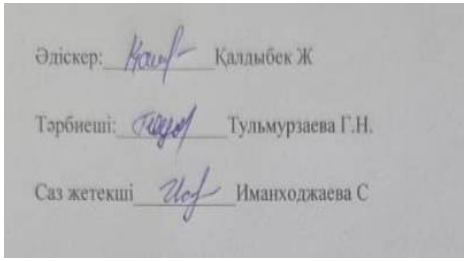

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**20.04-24.04.2026 ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ЕҢБЕККОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Білікті білім жинап кәсіп етер, білімнің дәмін татып өсіп өнер»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес. "Ұйқының жетіспеушілігі неге әкеледі?" Ата-аналарды үйде еңбек іс-әрекетіне баулуға кеңес беру «Ата-аналарға арналған 10 кеңес». "Баланың серуенін қалай ұйымдастырамыз" тақырыбында ата-аналарға кеңес. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттері: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты және тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.*	***"Төсектерді төсеуге күтушіге көмек көрсету".*** *Мақсат-міндеттері: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін жуу".*** *Мақсат-міндеттері: балаларға суару әдістері (тегенде, жапырақтардың астында) және ережелер (толтырмай, біркелкі суару) туралы түсінік беру; өсімдіктерге күтім жасау ниетін дамыту. Балаларды көмекке тарту, жабық өсімдіктер туралы балалардың ойларын нақтылау.* ***(экологиялық мәдени***	***Аквариумдағы балықтарды қоректендіру.*** *Мақсат-міндеттер: балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Кірлеген орамалдарды ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер: еңбекке деген тұрақты қызығушылықтарын, тапсырманы тиянақты орындау ұмтылыстарын қолдау. Орамалдарды бөлек ұяшыққа ілуге үйрету. Еңбектенуге, ересектерге көмектесуге деген ниетке тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***

	(еңбек дағдылары)		***дағдылар, еңбек дағдылары)***		
	Қ.Р. Әнұраны **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Көктемгі ауа райын бақылау". Мақсат-міндеттер: көктемгі табиғаттың ғажайып құбылыстарын бір шаңырақ астында тамашалаудың ерекшеліктерімен таныстыру. ***Ұлттық ойын*** ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күйдің сазымен қимылдар жасау. **Күй «Аққу»** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Көшеде және жолда жүруіп тұру ережелер*** *(мультфильмді көрсету, түсіндіру)* **https://youtu.be/UMVKB4sqULE** **Бір апта** Дүйсенбіде достарыммен ойнадым, Сейсенбіде серуенге тоймадым Сәрсенбіде суда жүздім салқындап. Бейсенбіде би билеуге тоймадым. Жұма күні бардым үлкен жарысқа, Сенбі күні сапар шектім алысқа Жексенбіде еш жерге мен бармадым Анашыма көмегімді арнадым! **(тіл дамыту)**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күйдің сазымен қимылдар жасау. **Күй «Аққу»** ***Ұлттық ойын*** ***Сақина жасыру*** *Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жұлулы қолын әрбір ойыншың алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.*	**«Адал достар»** Ойынның мақсаты: ұжымда достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Педагог балалардан бөлменің екі бөлікке бөлінгенін (бір бөлігі- «құрлық», бір бөлігі- «теңіз») айтады және ойынның шартын түсіндіреді. Балалар шеңберге тұрып, музыканың басталуымен хороводпен жүре бастайды. Музыканы тоқтатқан кезде балалар да тоқтайды. «Құрлықта» қалған қатысушылар «теңізде» қалғандарды мүмкіндігінше тезірек құтқаруы керек. Ол үшін «құтқарушылар» секіргішке үрлемелі дөңгелекті өткізіп, оны батып бара жатқан қатысушыларға лақтырып, оларды «құрлыққа» шығарып алуы тиіс. Ойын осылай жалғасады. *(адалдық әліппесі)* ***Ұлттық ойын «Шыр» ойыны*** *(асықпен ойналады)* *"Шыр" ойыны асықтарды шерту арқылы ойналады. Балалар шертіп отыру арқылы, өздеріне асықтар жинайды. Кім көп асық жинаса, сол жеңіске жетеді.* **https://www.instagram.com/reel/DBJUrWKNHYi/?igsh=MWJnZWwxZDJ5YXViMg==**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күйдің сазымен қимылдар жасау. **Күй «Аққу»** **Саусақ жаттығуы.** "Достық" Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес. (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(тіл дамыту және көркем әдебиет)** ***Ұлттық ойын «Шертпек»*** *Ұлттық ойын мақсаты, ойын шарты.https://youtu.be/C6GL_3jL7UQ*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау.				

	1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	***«Үнемді тұтыну»*** ***«Қажет пе, артық па?»*** *Мақсаты: үнемшілдікті үйрету. Барысы: тәрбиеші заттарды көрсетеді (су краннан ағып тұр, жанып тұрған шам, толық табақ тамақ). Балалар «қажет пе – артық па» деп жауап береді.* **Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу* Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Көктем мезгілі, табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзі мен құрдастарының жауабындағы	*Еңбекке, кәсіпке байланысты жұмбақтар жасыру.* **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**	"Бір шаңырақ" тақырыбында әңгімелесу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	"Ұлттар достығы" туралы әңгіме, сұхбат жүргізу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	"Ұлттар" туралы суреттер көрсетіп, ұлттармен таныстыру. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**

	қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру. *Көктемгі еңбек туралы әңгімелесу* **(тіл дамыту, қазақ тілі, экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру)**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Секіртпеден секіру". Мақсат-міндеттер: балаларды қатарда бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, жүру және сапқа тұруға дағдыландыру; саптан қатарға ауысып, бір-бірден жүре отырып, педагогтің белгісі бойынша тапсырмаларды орындауға үйрету. **Үстел басында іс-тәжірибе жаттығуы.** **«Қалталарға ашық хаттарды салайық».** **(математика негіздері)** Әр баланың алдына көлемі бірдей, үлкен және кішкентай сопақшалар, тіктөртбұрыштар, дөңгелектер мен шаршы нақпішіндерінің жинақтары ұсынылады. Бір балаға геометриялық пішіндердің жалпы саны сегіз, соңында төрт жұп жинақтары пайда болады. Балалар, біз де тігінші болып көрейік. – Мына пішіндерге мұқият	**Музыка** "Көктем шақырады". Мақсат-міндеттер: Балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету; қимылды музыкамен сәйкестендіру және музыканың екінші бөлігінде қимылды өзгертіп, әуенмен орындай білу дағдыларын жетілдіру; аспаптық оркестрлық ұжымда қарапайым ырғақты суретті өздігінен орындауға қызығушылығын тудыру. **Қазақ тілі** "Ағаш түрлері. Тақпақты мәнерлеп оқу "Аққайын". Ағаштың құрылымы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру; "шырынды ағын" сияқты табиғи құбылыспен, таныстыру; қазақ тілін қабылдауды, қазақ тілінде өлең сөздерін нақты, дұрыс	**Дене тәрбиесі** "Секіртпені игерейік". Мақсат-міндеттер: балаларды 5 метрден 3 рет жүгіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүгіруге үйрету. **Дамытушы жаттығу.** **«Геометриялық денелерге ұқсас заттар».** **(математика негіздері)** Жаттығуды ұйымдастыру алдында педагог геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтарды балаларға көрінетін деңгейде әртүрлі орындарға қойып қояды. Геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтар: пирамида, қабырғаларында суреттері бар текше, калейдоскоп, шелек, дауылпаз, сәукеле, доп, құламайтын қуыршақ, аққала, текше пішінді қорапша, үрленген шарлар, Бауырсақ кейіпкері, тақия, тоқуға қажет жіптер және тағы басқа. Балалардың назарын аударту үшін бірнеше үстелге немесе	**Музыка** Дос болайық бәріміз Мақсат-міндеттер: Балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету; қимылды музыкамен сәйкестендіру және музыканың екінші бөлігінде қимылды өзгертіп, әуенмен орындай білу дағдыларын жетілдіру; аспаптық оркестрлық ұжымда қарапайым ырғақты суретті өздігінен орындауға қызығушылығын тудыру. **Ритмикалық жаттығу** Біздер тату баламыз, (қолдарынан ұстайды) Гүлдей жайнап жанамыз. (екі қолын жоғары көтеріп гүлдің бейнесін жасайды) Жаттығулар жасасақ, Жақсы сергіп қаламыз. Орнымыздан тұрамыз, (орындарынан тұрады) Қолды белге қоямыз, (қолдарын белге қояды) Бұрыламыз оңға бір, (оңға бір рет бұрылады)	**Дене тәрбиесі** "Бірігіп шеңбер құрайық". Мақсат-міндеттер: балаларды қарқынды өзгертіп жүру; 20-25 см биіктіктен секіруге үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** "Ұлттар достығы". Мақсат-міндеттер: балаларға елімізде өмір сүріп жатқан әртүрлі ұлт өкілдері туралы түсінік беру; әртүрлі ұлт өкілдерінің мәдениеті туралы білімдерін кеңейту. Ұйымдастырылған іс-әрекет соңында шығармашылық іс-әрекет ұйымдастыру. Балаалр қалаулары бойынша шығармашылық орталықтарға барып іс-әрекет жасайды. ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне бастырылып шығарылғанбояу қағазындағы ұлттық киімдердің суретін ұқыпты, әрі әдемі етіп бояу тапсырылады.

	қарап шығып, мөлшері бірдей екі пішінді бірінің үстіне бірін беттестіріп салып көріңдер. Пішіндерді беттестіргенде екі пішін де көріну керек. Ұмытпаңдар. Педагог беттестіру тәсілін балалардың қаншалықты игергенін қадағалайды. Бір-біріне қандай тәртіпте салғандарын сұрайды. Балаларды мақтайды. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бола ма, болмайма?» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді көрсетіп, әртүрлі жағдаяттарды әңгімелейді, ал балалар бұл ұсынылған әрекеттерді істеуге бола ма немесе болмай ма деп айту керек. Мысалдар:* ***«Бейтаныс адам кәмпит ұсынып жатыр», «Көрші алма ұсынып жатыр», «Бейтаныс адам жол сұрап жатыр».***	дыбыстауды, ағаштардың атауын еске сақтауды, аққайың құрылымының өзіндік ерекшеліктерін байқауды үйрету; Ізденімпаздылыққа, байқампаздылыққа тәрбиелеу. **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** "Алан мен Данаға сыйлық". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* суретін үзік сызық бойымен Алан мен Дананың суретін салады және бояйды.Қолдарына шарларды балалар өздері салады. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Алан мен Данаға арнап тұрмыстық заттарды мүсіндеуге қызығушылықтарын арттыру. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларға Алан мен Дана суретін үзік сызық бойымен дұрыс қиып алуға; қағаз бетіне жіп қиындыларын орналастырып, олардың үстіне шарларды жапсыруға	үлкен үстелдің бірнеше жеріне геометриялық денелердің пішіндері тізіліп қойылады. – Балалар, қазір біздің бөлмемізде жасырынып тұрған геометриялық денелерге ұқсайтын заттар мен ойыншықтарды тауып әкеліңдер.Тапсырманың орындалуы барысында педагог әр баладан заттың (ойыншықтың) қандай геометриялық денеге ұқсайтынын сұрайды. Дұрыс жауаптары үшін мақтайды. – Мінекей, балалар, қоршаған заттар мен ойыншықтар геометриялық пішіндерге ғана емес, геометриялық денелерге де ұқсайды. Ұмытпаңдар. Жаттығу бөлме кеңістігінің ішінде өткізіледі.	Бұрыламыз солға бір. (солға бір рет бұрылады) Бір, екі, үш, төрт. (санайды) Жоғары қолды созамыз (қолдарын жоғары созады) Аяқ ұшында тұрамыз. (аяқ ұшында тұрады). **(қарым-қатынас іс-әрекеті, дене тәрбиесі)** **«Сипап сезу арқылы санау» дидактикалық ойыны (математика негіздері)** Мақсаты: Сипай сезіп санау арқылы қарамай-ақ екі топтағы заттарды салыстыруға үйрету (артық, кем, тең); санау дағдыларын бекіту; салыстыруда беттестіру тәсілін қолдана білу	*Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балалар ұлттың бірлігін, ынтымағын, халықтардың арасындағы достығын білдіретін күн бейнесін түрлі-түсті ермексаздан картон бетіне мүсіндеу тапсырылады. Балалар үлгіге қарап жұмыс жасайды. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балалар ұлттың бірлігін, ынтымағын, халықтардың арасындағы достығын білдіретін күн бейнесін түрлі-түсті қағаздардан немесе ленталардан жапсыру тапсырылады. Құрастыру іс-әрекеті бойынша балалар бастырылып шығарылғанұлттық киімдердіңою-өрнектерін табиғи (мақта, жүн, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) заттардан құрастыру.

		үйрету. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру			
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Күннің күркіреуін, найзағайды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақтар. Әуеден күбі түсті, Күбінің түбі түсті. (Күннің күркіреуі) Жөңкейді бұлттар дүркіреп, Жауады жауын күркіреп Аспанның жүзі жарқ етті, Ақ найза жерге сарт етті. (Найзағай) **Бақылау.** Найзағайдың жарқылдауын бақылау, найзағай - бұл бұлт пен жердің арасында, бұлт арасында пайда болатын үлкен электр шашуы. Күннің күркіреуі әрбір найзағайдан соң болып отырады, одан кейін қатты жауынға ұласады, табиғат жанданады, ауа тазарады, ал өсімдіктер тазаланады және жарқырайды. Қауіптен құтылу үшін, күннің күркіреуі кезінде балаларға өздерін қалай ұстау керек екенін түсіндіру керек. **Қимылды ойын: «Бір аяқпен**	**Бұлттарды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Күнді жабады, Жаңбыр болып жауады. (Бұлт) Бақылау. Табиғат құбылыстары жайында білімдерін кеңейту, бұлттарды салыстыру. Бұлттар формалары бойынша әртүрлі, өзгермелі. Жеңіл, түссіз бұлттардың уақыт ара үлкейіп немесе кішірейіп тұратынын айту. Балаларды жаңбырлы күнгі бұлт пен басқа кездегі бұлтты айыруға үйрету. ***Ұлттық ойын "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны.*** **(дене тәрбиесі)** *Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу;*	**Кемпірқосақты бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Аспанда әсем белбеуді, Алып белге буынсам. (Кемпірқосақ) Бақылау. Балалармен кемпірқосақтың құбылысын бақылау. Оның қай кезде пайда болатынын айту, қарау және олардың түстерін айту. Табиғат құбылыстарының сұлулығына сүйіспеншілікпен қарау. **Қимылды ойын: «Түрлі-түсті автомобильдер».** **(дене тәрбиесі)** Түстерді білу, білімін түйіндеу, балаларды дыбысқа сай қозғалуға үйрету. Балаларды жолдастарымен достық қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу. ***Еңбек.*** *Табиғат бұрышындағы жұмыс.* ***(еңбек дағдылары)*** *Балаларды бөлме гүлдерін күтуге үйрету: жапырақтарын сүрту, су*	**Өзенді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Еркелеп жатамын, қаңтарда қатамын. (Көл) Мақал-мәтел. Қалған көлге бақа басшы. Болжам. Егер жазда көлде су көтерілсе, онда бұл құрғақ ауа райына әкеледі. Егер көлдегі балық секіріп маса ауласа, жаңбыр жауады. **Бақылау.** Су айдынының өмірін бақылауға үйрету (бақалар қатты бақылдайды, суда кішкентай балықтар көрінеді, судың бетінде суөлшеуіш қозғалады, өсімдік пайда болады, құстар жүзеді, қанаттарын тазалайды, дәндерді тереді); су айдынының әсемдігін тамашалауға болады (су көп, күннің көзіне су жарқырайды, өзеннің айналасында шөптер, гүлдер өседі, олар өзенді	**Балықтарды қадағалау.** *(экологиялық мәдени дағдылар,қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* *Көркем сөз.* Ақ балық-ау, ақ балық! Қармағымды қап, балық! Жұмбақ. Аузы бар, тілі жоқ, Терісі бар, жүні жоқ. Тірегі бар, ізі жоқ, Қанаты жоқ ұшпайды Су астында қыстайды. (Балық) **Бақылау.** Судың астындағы балықтардың өмірі туралы мәлімет беру (ұстаған балықтың қабықты, жіңішке денесін «талқылап», жүзу қанаттары және құйрығы туралы, олардың төмен, жоғары және бағыттарын жиі ауыстыратыны жөнінде айту. Кішкентай балықтар – уылдырықтардан шыққан балықтар. Оларды дұрыс тамақтандыруға үйрету, өзенге, табиғатты аялауға тәрбиелеу, көпірде тұрған кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау.

	секіру эстафетасы»(тәжік халқының ойыны). (дене тәрбиесі) Сап түзеп, екі топқа бөліну. Бір-біріне эстафетаны тапсыра отырып, бір аяқпен секіріп, қуып жетуге үйрету. Сыпайылықпен, тартысты әділ шешуге тәрбиелеу. ***Еңбек.*** *Тотықұс үшін бақажапырақ тұқымын жинау.* ***(еңбек дағдылары)*** *Тотықұсты тамақтандыру үшін тұқымды өз бетінше жинауға тәрбиелеу. Табиғат бұрышында мекендеушілерге жақсы қарым-қатынаста тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** Әр балаға оларды қызықтыратын ісімен айналысуға мүмкіндік беру.	*балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.* *- Ақ серек, көк серек,* *Бізден сізге кім керек?* *Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс.* ***Еңбек.*** *Бақшадағы жұмыс . **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді қопсыту. Өсімдіктерді күтуге баланың қатысуын қадағалау. Өзіндік жұмысқа тәрбиелеу, бастаған істі аяғына дейін жеткізу, өсімдіктерге деген махаббат пен белсенділікті арттыру.* **Өз бетімен ойындар.** Велосипед тебу. **(дене тәрбиесі)** Велосипед тебуді үйрету,	*бүрку.* **Өз бетімен ойындар.** Асфальтқа бормен сурет салу. Асфальтта сурет салуға балалардың көңілдерін аудару, өзінің ойыншықтарымен ойнауға, бір-бірімен тіл табысу дағдыларын арттыру.	жарқыратады, ағаш бұтақтары өзенге иіліп, оның бейнесі түседі). Жаздың басында су таза, көгілдір, өсімдік көп болатынына назар аудару керек, ал жаздың аяғында бұлдыр, өсімдік аз. Көгілдір суда құм, тас, өсімдік және шағын балықтар көрінеді. Су айдынына ілтипатпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Қарғып секір және бұрыл». (дене тәрбиесі)** Орнынан жоғары секіруге үйрету. «Хоп!» белгісі бойынша кеңістікке бейімделу. ***Еңбек.*** *Балаларды ең үнемді жұмыстарға үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетіне тәрбиелеу.* **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Жаппаның астында ауа-райының жағдайын ескере отырып, іс-әрекет және ойын үшін жағдай жасау. Жағымды әдет ұрпын қалыптастыру.	**Қимылды ойын. «Көпірдегі лақтар». (дене тәрбиесі)** Өз бетінше ойынды ойнату, физикалық сапасын, шапшаңдығын,ептілігін дамыту. ***Еңбек.*** *Табиғат бұрышындағы жұмыс.* ***(еңбек дағдылары)*** *Балықтарды тамақтандыру. Аквариумға су құю. Балықтарды тамақтандыру әдісін бекіту, балықтарды байқау. Тапсырмаларға жауапты болуға тәрбиелеу.* **Өз бетімен ойындар.** Балаларды құрастыру ойынына қажетті заттарды жинастыруға, ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.

		тепе-теңдік сақтау. Балаларға белгілі бір іс-әрекетті ұйымдастыруға көмектесу, сол іс-әрекеттен жағымды әсер алуға көмектесу.			
Серуеннен оралу					
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Мақсат-міндеттер. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дидактикалық ойын:*** ***«Дұрыс таңдау жаса»*** *(қаржылық сауаттылық)* *Мақсаты: қажеттілік пен қалауды ажырата білу.* *Құралдар: суреттер (азық-түлік, киім, тәтті, ойыншық, телефон).* *Ойын барысы:* *• Балаларға белгілі бір сома*	**Математика негіздері** "Алан мен Дананың мерекеге дайындалуы. Геометриялық пішіндер." Мақсат-міндеттер: балалардың дөңгелек, шаршы, сопақша, тіктөртбұрыш пішіндері туралы білімдерін жетілдіру.	**Көркем әдебиет** "Әке мен бала". Мақсат-міндеттер: балаларды "Әке мен бала" әңгімесінің мазмұнымен таныстыра отырып, әңгіме желісін зейін қойып, бар ықыластарымен тыңдай білуге үйрету. ***«Бола ма, болмайма?» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді көрсетіп,*	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** "Біздің көше" тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап,	*«Дос болайық бәріміз»* *Ойынның мақсаты: ұжымда бірлікті қалыптастыру.* *Балалар бір-бірінің артына тұрады да, алдында тұрған баланың иығынан ұстайды. Осы қалыпта олар әртүрлі кедергілерді еңсереді:* *- орындыққа көтерілу және түсу;*

	беріледі *• Олар ақшаға не сатып алатынын таңдайды.* *• Тәрбиеші «алдымен не алу дұрыс?» деп сұрайды.* *Нәтиже: Балалар басымдық қоюды үйренеді.* **Тіл дамыту** "Сарғыш марғау – қонақжай " тақпағы бойынша әңгіме құру. Мақсат-міндеттер: балалардың "Сарғыш Марғау - қонақжай" тақпағымен таныстыру; адамның, "қожайын", "үй иесі", "қонақ" сөздерінің мағынасын түсіндіру. Ұйымдастырылған іс-әрекет барысында балаларды шығармашылық орталыққа шақыру. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу бойынша* **"Бейнені өз түсіне боя."** Жаттығуды ұйымдастыру үшін педагог әрбір баланың алдына тақпақта кездесетін бейнелер алаңын, қағаз бетіне салынған бейнелерді және фломастерлер жинақтамаларын ұсынады. Балалар, алдарында тақпақта кездесетін бейнелер, оларды өзінің түсіне бояндар. Педагог балалар бейнелерді бояп жатқан кезде олардан қандай түсті, не үшін таңдағандарын сұрайды. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балалар тақпақта кездесетін бейнелерді қалаулары бойыншаермексазбен мүсіндейді. *Жапсыру іс-әрекеттері бойынша* марғауға түрлі-түсті	***Бағбаншының бағы*** *Балаларға гүлдің тұқымын отырғызуды үйрету.Күнделікті гүлдің өсуін бақылап отыру. Бөлме гүлдерінің негізгі бөліктерімен таныстырып, білімдерін нақтылау.Бөлме гүлдерін салыстыруға,сыртқы белгілеріндегі ұқсастық пен айырмашылықты табуға үйрету..* *2.Балаларға бөлме гүлдерін күтіп, суаруға тәрбиелеу.Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөз қорын байыту.* *3. Табиғат бұрышындағы гүлдерге қамқорлық танытуға, аялауға тәрбиелеу.* *Табиғат бұрышында гүлдерді күтіп еңбектенесіңдер ме? Қай уақытта гүлдерге су құйып, шаңдарың сүртесіңдер?* **(экологиялық мәдениет дағдысы, еңбек әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)** ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Менің болашақ мамандығым – банк қызметкері»*** *Мақсаты: • Балаларды қаржыға байланысты мамандықтармен (банк қызметкері, кассир, бухгалтер) таныстыру. • Ақшаны сақтау, санау, айырбастау сияқты ұғымдарды ойын арқылы*	*әртүрлі жағдаяттарды әңгімелейді, ал балалар бұл ұсынылған әрекеттерді істеуге бола ма немесе болмай ма деп айту керек. Мысалдар:* ***«Бейтаныс адам кәмпит ұсынып жатыр», «Көрші алма ұсынып жатыр», «Бейтаныс адам жол сұрап жатыр».*** **Шығармашылық іс-әрекет** ***(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)*** «Киіз үй және оның ішіндегі жабықтар» тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу бойынша* ақ қағаз бетіне бастырылып шығарылған суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. *Мүсіндеу бойынша* қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру *Жапсыру бойынша* ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*	орталықтарға барып жұмыс жасайды. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды түрлі түсті фломастерлер арқылы бірнеше қабатты түрлі үйлерді салу амалдарына үйрету; суретті тіктөртбұрышты салудан бастап, сұлбасы бойын айқасқан сызықтармен безендіріп, сызықтардың айқасқан орнында пайда болған шақпақтар ішін шахмат тәртібінде бояу техникасына үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту. Көше бойындағы ағаштарды мүсіндеуге үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды түрлі түсті қағаздар арқылы бірнеше қабатты түрлі үйлерді жапсыру дағдыларын дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*балаларды бірнеше қабатты түрлі үйлерді қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар) заттардан құрастыру. . ***Қауіпсіздік сабағы*** ***"Жаяу жүргіншілер" рөлдік ойыны*** *Ойынның мақсаты:* Жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін кеңейту. *Тапсырмалар:* *1. Балаларды жол белгілері бойынша жүруге, жол қозғалысы ережелерін сақтауға үйретуді жалғастырыңыз.* *2. Әдептілікке, бір-біріне ілтипаттылыққа, жол*	*- үстелдің астынан өту;* *- «көлді» айналып өту»;* *- «ну орман» арқылы өту»;* *- «жабайы жануарлардан» жасырыну.* *Ойын барысында балалар өз серіктесінен қалып қоймауы керек.* ***(адалдық әліппесі)*** ***«Бола ма, болмайма?» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді көрсетіп, әртүрлі жағдаяттарды әңгімелейді, ал балалар бұл ұсынылған әрекеттерді істеуге бола ма немесе болмай ма деп айту керек. Мысалдар:* ***«Бейтаныс адам кәмпит ұсынып жатыр», «Көрші алма ұсынып жатыр», «Бейтаныс адам жол сұрап жатыр».*** **"Күнді ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар

	қағаздардан ұлттық ою-өрнекті қолданып, марғауға арналған ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру **Сурет-сызбалар негізінде музыкалық-ритмикалық жаттығу. "Сарғыш марғау – арманшыл."** – Балалар, Сарғыш марғау сендерге риза, оның елестерін түстерге бояп, жандандырып көрдіңдер. Қазір би билеп, тақпақты әнге салып көрейік. Педагог бәсеңдеу дыбыста көңілді және темпі орташа әуенжазбасын қосып қояды. Балалар тірек сурет-сызбаларға қарап, қимылдарды қосып, тақпақты мәнерлеп айтады. **(музыка)**	*үйрету. • Өз мамандығы туралы армандауға баулу. Қажетті құралдар: • Қағаз ақша, тиындар. • Үстел – «банк кассасы». • Қорап – «ақша жәшігі». • Қарапайым «түбіртек» қағаздар. Рөлдер: • Банк қызметкері (кассир) • Клиенттер (балалар) • Қосымша: «Бас бухгалтер» немесе «Қор сақтаушы» Ойын барысы: 1. Кіріспе әңгіме Тәрбиеші: – «Балалар, өскенде әркімнің өз мамандығы болады. Мысалы, біреу – дәрігер, біреу – мұғалім. Ал енді қаржыға байланысты мамандықтар да бар: банк қызметкері, кассир, бухгалтер. Олар ақшаны санайды, сақтайды, дұрыс жұмсайды». 2. Рөлдерге бөлу • Бір бала – банк қызметкері. • Қалғандары – клиенттер. 3. Банк ойыны • Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен ақшамды банкке салғым келеді». • Банк қызметкері ақшаны алып, түбіртек береді. • Басқа клиент: «Мен ақша алғым келеді». • Қызметкер түбіртекті алып, ақшасын қайта береді. • Бір клиент ақша айырбастайды: «Маған бір қағаз ақшаны ұсақтап беріңізші». 4. Қорытынды әңгіме • Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: – «Банк қызметкері не істейді?» – «Ақшаны қалай сақтайды?» – «Өскенде сендер кім болғыларың келеді?»*	қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. **Сурет-сызбалар негізінде музыкалық-ритмикалық жаттығу.** Педагог бәсеңдеу дыбыста көңілді және темпі орташа әуенжазбасын қосып қояды. Балалар тірек сурет-сызбаларға қарап, қимылдарды жасайды. **(музыка)**	*қозғалысы жағдайында бағдарлай білуге тәрбиелеу. 3. Балалардың жол белгілері, жаяу жүргіншілердің жүру жолдары туралы түсініктерін бекіту. Атрибуттар:* жол белгілерінің, жаяу жүргіншілер жолдарының жиынтығы; руль дөңгелектері; жол белгілеріне арналған иллюстрациялар. *Ойын барысы* -Балалар, жаяу жүргіншілер кімдер екенін еске түсірейік? (Жаяу жүргіншілер - бұл көшеде жаяу жүріп, жолды кесіп өтетін адамдар). Жаяу жүргіншілер жолды қалай кесіп өтеді? (жерасты өткелі, жаяу жүргіншілер жолы, жер үсті өткелі). Жаяу жүргіншілердің қандай міндеттері бар (жол қозғалысы ережелерін сақтау). Балалар, қандай жол белгілері бар екенін еске түсірейік. (балалардың жауаптары) -Жарайсыңдар балалар! Ойын ойнайық, біз сіздермен бірге қалаға экскурсияға бара жатырмыз деп елестетейік. Біздің міндетіміз: *қауіпсіз жолды таңдау, жол қозғалысы ережелерін сақтау*. Рөлдерді бөлейік. -Бізде гид Асқар, көлік жүргізушілері Самат, дүкенде сатушы Аяла, кафеде Сержан жұмыс істейді, қалғандары гидтің соңынан ереді. Сіз жол қозғалысы ережелерін сақтауыңыз керек. *1 Бағыт мұражайға барасыз.* (	күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. **(тіл дамыту, матетматика негіздері)** **Сюжеттік-рөлді ойын: «Кішкентай сатушы».** *Мақсаты: балаларды сатушы ойынымен таныстыра отырып, қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың сапасын, көлемін қарау, көзбен көріп ойлауды) қалыптастыру*.

				Балалардың міндеті тротуармен жүру, жол ережесін сақтай отырып, жолды тиісті жерден кесіп өту) Асқар балаларды экспонаттармен таныстыру үшін "Музыкалық аспаптар" мұражайына апарады, музыкалық аспаптарға қысқаша сипаттама береді. *2 Бағыт Сіз кафеге барасыз.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, белгілі бір бағдаршам белгісі бойынша белгіленген жерден жолды кесіп өту). (Жүргізушінің міндеті жаяу жүргіншілерді өткізу, жол қозғалысы ережелерін сақтай отырып, жол бойымен қозғалу болады). Сержан қонақтарды қарсы алады, түрлі тағамдар ұсынады. Дастархан жайып қояды. *3 Кәдесыйлар дүкеніне баратын жол.* (Балалардың міндеті тротуармен жүру, жолды тиісті жерден, белгілі бір бағдаршам белгісімен кесіп өту, жүргізушінің жүріс бөлігінде қозғалу, жаяу жүргіншілерді тиісті орынға өткізу). Балалар гидтің соңынан кәдесыйлар дүкеніне барады. Аяла оларды қарсы алады. Ол оларға әртүрлі өнімдерді ұсынады. Тауарларды сатады. Балалар 3 маршрутқа барғаннан кейін. Олар аялдамаға бұрылып, автобусты күтеді (Балалардың міндеті - автобусты күтіп отырып, сабырлы болу). Автобус келе жатыр, балалар қоғамдық көліктерде дұрыс жүріс-тұрыс	

				нормаларын сақтай отырып, автобусқа отырады. Жарайсыңдар балалар, сендер барлық бағыттарды дұрыс орындадыңдар.	
Балалармен жеке жұмыс	**Саусақ жаттығуы.** "Достық" Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес. (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**"Күнді ата" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. **(тіл дамыту, математика негіздері)**	**Дос туралы мақал-мәтелдер жаттау.** 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Досы көппен сыйлас, Досы азбен сырлас. 3. Достық-татулық белгісі. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**Тыныс алу жаттығуы.** Қолға, алып шарды, Үрлеймін мен былай. Уф-ф-ф, Үрлеймін деп қатты, Жарып алдым шарды. Пах. **(дене тәрбиесі)**	**"Достық" тақырыбында әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын достық сөзі білдіретін жаңа сөздермен толықтыру. **(тіл дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға	Суреттер көрмесін ұйымдастыру.	Ата-аналарға кеңес. "Ұйқының жетіспеушілігі неге	Үйде балалар кітапханасын ұйымдастыру туралы	"Баланың қозғалыс белсенділігін қалыптастырудағы отбасының	Әңгіме жүргізу: "Бала танымын дамытудың

кеңес)		әкеледі?"	әңгімелесу.	рөлі" тақырыбына әңгімелесу.	маңыздылығы".

Әдіскер:_____Қалдыбек Ж

Тәрбиеші:_____Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші_____Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**27.04-30.04.2026ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ЕҢБЕККҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі:				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға кеңес. "Үйдегі жағдайда балабақшаның күн режимімен бірдей етіп ұйымдастыру". "Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу. Әңгіме жүргізу: "Бала танымын дамытудың маңыздылығы". Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгіме "Баланың сұрағына шыдамдылықпен жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру. Ата-аналарға кеңес. "Егер бала төбелесе беретін болса".*Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Жабық өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку".*** *Мақсаты: жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың ұғымында жапырақтарға ылғал қажет деген түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауға үйрету*	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өз-өзіне қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын*	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың*	*"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау".* *Мақсат-міндеттері. Өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балалардың сыртқы түріне, құрылымына назар аудара отырып, өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауды үйрету.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	

	(топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	*дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***	*еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***		
	Қ.Р Әнұраны **«Достықты сақтаймыз!» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер. Балаларды бір-бірімен дос, тату, ұйымшыл болуға тәрбиелеу. Шарты. Педагог қолына достықты білдіретін күнді алып, бөлменің ортасына шығады. Күннің сәулелері түрлі-түсті ленталардан жасалып, шеттеріне қысқа таяқшалар ілінген. Педагог көңілді әуенді қосады. Әр таяқшаның екі шетінен, екі баладан ұстап күнмен бірге айналады. Педагог достық, ынтымақ тақырыбында тақпақты мәнерлеп оқиды. Лента ұстаған балалар тақпақ айтуды жалғастырады. Педагог бұл тақырыпты өтерден бұрын, оқу қызметінен тыс уақытта балаларға достық, ынтымақ, татулық тақырыбындағы тақпақтарды оқып беріп, үйден жаттап келуді тапсырады. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** .	***Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* ***Күй: «Балалалық шақ»*** **Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қоршаған ортамен таныстыру)** ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Суға-қауіпті!»* *Мақсаты: Су маңында абай болуға үйрету. Балаларды судың қауіпті екенін түсіндіру;* *Негізгі ережелер* *1. Ересек қадағалауымен ойнау • Балалар тек ересек қасында судың жанында ойнайды.* *2. Суға тікелей түспеу • Шелек немесе бассейнде тек бақылау, суға түспеу.* *3. Қолмен қорғау • Су*	***Ұлттық ойын «Хан талапай».*** *Ойынды үлкендердің басшылығымен жас балалар ойнайды. Ойынға қатынасушы балалардың санына шек қойылмайды. Олар ойын жүргізушінің айналасына жарты шеңбер құрып отырысады. Ойын жүргізуші қолындағы асықты «хан талапай» деп ортаға қарай шашып жібереді. Отырғандар тез-тез жиып алулары керек. Кім аз жиып алса, сол жеңілген болып есептеледі. Ойынның мақсаты — балалардың жылдамдығын жеделдету, нерв жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін жетілдіру.* **"Бірдей гүл жұбын тап" ойын-жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: балалардың қабылдау, зейін, ойлау қабылеттерін дамыту; гүлдердің түрлерін білуге машықтандыру. Педагог балаларға бір алаңның екі қатарында орналасқан сегіз гүлдерді көрсетеді. Балалар гүлдердің арасында бірдей гүлдерді табу керек. Педагог гүлдерді атауға да	***Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;* ***Күй: «Балалалық шақ»*** **Математикалық ойын: «Кел ойнайық!»** ***(математика негіздері)*** Мақсат-міндеттер: Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты ***Қауіпсіздік сабағы*** *«Суға-қауіпті!»* *Мақсаты: Су маңында абай болуға үйрету. Балаларды судың қауіпті екенін түсіндіру;* *Негізгі ережелер* *1. Ересек қадағалауымен ойнау • Балалар тек ересек қасында судың жанында ойнайды.* *2. Суға тікелей түспеу • Шелек немесе бассейнде тек бақылау, суға түспеу.* *3. Қолмен қорғау • Су шашылғанда немесе желдеткішпен жасанды жел шыққанда, басын немесе көзін қолмен қорғау.* *4. Қозғалыс пен қашу дағдылары • Су төгілсе немесе аяқ астынан*	

		шашылғанда немесе желдеткішпен жасанды жел шыққанда, басын немесе көзін қолмен қорғау. *4. Қозғалыс пен қашу дағдылары • Су төгілсе немесе аяқ астынан сырғанағы болса, қауіпсіз жерге жылдам ауысу*	шақырады. **(математика негіздері)** **Бояу беттеріндегі суреттерді бояу.** Мақсат-міндеттер: балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. **(сурет салу)**	*сырғанағы болса, қауіпсіз жерге жылдам ауысу*	
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. **(дене тәрбиесі)**			
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу үшін төмендегідей ережелерді сақтауымыз керек:* *- қажетсіз суды босқа ағызбау;* *- кранды үнеме жауып жүру* *(Эколгиялық мәдениет дағдысы)* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы,			

	Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Көңіл-күйді анықтау»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу . Педагог балаларға айналасындағы адамдарға көңіл бөлу керектігін түсіндіреді. Бір бірінің көзіне, бет-әлпетіне қарап, көңіл-күйді анықтауды ұсынады. Балалар жұптасып, қолдарынан ұстайды. Тәрбиеші оларға: «Тек көздеріңе қарап, бір-біріңнің қолдарыңнан ұстап, әр түрлі эмоцияларды үнсіз жеткізуге тырысыңдар: «Мен көңілсізбін, маған көмектес! Мен көңілдімін, кел ойнайық! Мен сенімен дос болғым келеді!» және т.б. деп айтады. Балалар тапсырманы жұппен орындайды. Содан кейін балалар қандай эмоцияның берілгенін және қабылдағанын талқылайды. *(адалдық әліппесі)*	«Бұл менің Отаным. Қазақстан». Мақсат-міндеттер. Қазақстан туралы қазақ тілінде айтылған сөздерді тыңдауды және түсінуді; **(қазақ тілі)**	**Отан деген не екен?» сұрақ-жауап ойыны** **(қазақ тілі)** Тәрбиеші балаларға көмектеседі. Жақсы үйлестірілген диалог үшін, балалардың жауабын бастап беру керек, сонда олар өздері жалғастыра алады. Топта жаңа материалды жылдам жаттайтын белсенді балалар болады. Егер жаттығудың екінші бөлігі топпен айтқанда анық болмай кетсе, онда сіз белсенді баланы тақтаға шығарып, диалогты жалғастыра аласыз. Қалғандары осы үлгіні естиді.	**«Мақтау сөздер айту»** Ойынның мақсат-міндеттер: достық қарым-қатынасқа, әр адамның жақсы қасиетін көре білуге тәрбиелеу. Қатысушылар шеңбер құрып отырады, ал бір бала шеңбердің ортасына отырады. Балалар оның мінез-құлқындағы жағымды қасиеттерін, қабілетін, сыртқы келбетінің тартымдылығын айтып, мақтайды. *(адалдық әліппесі)*	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Жәндіктерді бақылаймыз, еңбектейміз, жорғалаймыз". Мақсат-міндеттер: балаларды ұзындыққа 4-6 сызықтың үстінен секіруге (сызықтардың арақашықтығы 40-50 см) үйрету ***Ұлттық ойын «Қарамырза»*** *Ойын басталмас бұрын, оның ережесі түсіндіріледі. Біраз*	**Музыка** Дос болайық бәріміз (пысықтау) Балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету; қимылды музыкамен сәйкестендіру және музыканың екінші бөлігінде қимылды өзгертіп, әуенмен орындай білу дағдыларын жетілдіру; аспаптық оркестрлық ұжымда қарапайым ырғақты	**Дене шынықтыру** "Достық шеңбері". Мақсат-міндеттер: балаларда қатарға үшеуден тұрып, сапты қайтадан құру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру және жүгіру дағдыларын жетілдіру. **Бейнеленген бөліктер мен сұрақ-жауап негізінде суреттің тұтастық түсінігін**	**Музыка** Жауынгерлер маршы Балаларды әнді тыңдау кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне үйрету; биі жеңіл адыммен өзін айнала адымдауға және музыкалық ойындағы кейіпкердің қимыл-әрекетін мазмұнды бере білу қабілеттерін қалыптастыру; музыкалық аспаптарда жәй және қатты дыбыстарды ырғақты ойнай білуге дағдыландыруды	

	уақыттан кейін ойын бастаушы ойынаушыларғы «ойнаймыз» деп белгі берген кезде қатарлас отырған бірі екіншісіне: «Ассалаумағалейкум, Қарамырза !» -дейді. Ойын тәртібі бойынша сәлем салушы : «Уағалейкумассалам, бірінші қарамырза» -деп жуап беруі керек, егер «уағалейкум», -деп жауап берсе онда сәлем алушы ұтылады. Сөйтіп, аздан соң ойыншылар «жеңгендер» мен «жеңілгендер» болып екі топқа бөлінеді, «жеңген» жақ «жеңілген» жаққа жаза белгілейді: ән, күй тартып, би билейді. **Үстел басында іс-тәжірибе жаттығулары.** «Ақ пен сұр тышқанның жиын санына сай ең кіші екі сан». **(математика негіздері)** **Бейнеленген бөліктер мен сұрақ-жауап негізінде суреттің тұтастық түсінігін модельдеуге арналған жаттығу.** **«Қарлығаш - жыл құсы».** Аудиотаспа тыңдау. **(қазақ тілі, музыка)**	суретті өздігінен орындауға қызығушылығын тудыру. **Қазақ тілі** "Достық жайлы ән. Жазықтықта бағдарлау: оң жақта, сол жақта, жоғары, төмен, ортасы". Мақсат-міндеттер: "Достық" түсінігін қалыптастыру; достық ұғымын қалыптастыратын жақсы әдеттер жайлы түсініктерін нақтылау; заттардың жазықтықтағы орналасу (сол жақта, оң жақта, жоғары, төмен, ортасы) орны туралы білімдерін дамыту; тақпақ жолдарынан достықты айқындайтын сөз тіркестерін дұрыс дыбыстап, айтуға жаттықтыру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Өз қалауы бойынша". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** балаларды өз қалаулары бойынша *сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру* әрекетіне машықтандыру; барлық игерген техникаларын естеріңе түсіріп, белгілі композицияны, бейнелерді салу амалдарын пысықтау.	**модельдеуге арналған жаттығу.** **«Қарлығаш - жыл құсы».** Аудиотаспа тыңдау. **(қазақ тілі, музыка)** ***Экологиялық ойын. "Өсіру".*** *Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу.* ***Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау).* *Мақсат-міндеттері.* *Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру.*	пысықтау. ***Бес табан. (асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*	
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылары)**				
Серуен	**Гүлдерді бақылау (петунья, космея). (экологиялық мәдени**	**Жәндіктерді бақылау (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке). (қоршаған ортамен таныстыру,**	**Шөптерді бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту,**	**Гүлдерді бақылау (петунья, космея). (экологиялық мәдени**	

	дағдылар, қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет) Жұмбақ. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ, Аулада тұр қаптап. (Бақбақ) **Бақылау.** Балаларды гүлдердің 3-4 түрін танып білуге үйретуді жалғастыру, гүлдерді түсіне және жапырағының түріне қарай айыра білу, атауларын есте сақтау. Өсу үшін су, жылу және т.б.. түсінІктерді кеңейту. Гүлдерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене шынықтыру)** Балалалардың ойын ережелерін сақтауын, жауапты рөлдерді орындай білу дағдыларын дамыту. **Еңбек.** Гүлзардағы жұмыс, гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді өз бетімен суаруды қаншалықты білетіні жөніНдегі түсінігін бекіту (суару ережелерін ұсыну). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар.** Айналмамен ойнау. **(дене шынықтыру)** Балаларды айналмамен ойнату дағдыларын арттыру. Жылдамдыққа, алғырлыққа баулу, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу, қауіпсіздік ережесін сақтау.	**сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) **Бақылау.** Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту. Сары маса, көбелектер атауларын ажырату тағы басқа негізгі түрі, пішіндері жайлы мағлұмат беру. Гүлдің бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді, олар өз орнынан қозғалған жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. **Қимылды ойын. «Ұшады не ұшпайды». (дене шынықтыру)** Құстар, жануарлар, жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Оларды аттары бойынша ажырату, дабыл берілгеннен бастап балалардың білгірліктерін анықтау. Ойынның шартын сақтау арқылы балаларды ойынға тарту, ойынды өз беттерінше үлкендердің көмегісіз ойнау. ***Ұлттық ойын*** ***«Ат жарыс»*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады.* *Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға*	**көркем әдебиет)** Жұмбақ. «Айт» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) **Бақылау.** Аулада өсетін өсімдіктерді танып білу, 3-4 түрін. Жапырақтарын, гүлдерін, тамырларын қарап көру. Гүлді жұлмауға, баспауға үйрету. **Қимылды ойын «Бірінші болу». (дене шынықтыру)** Бір сызықта тұрған әртүрлі заттарды айнала жүгіру. Ойын ережелерін бұзбай, жарысқа қатыстыру. **Еңбек.** Тәрбиешінің көмегімен жұмысты бөліп алуға келісу, бірлескен тапсырманы өз уақытында аяқтау іскерліктерін қалыптастыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Өзіндік ойнау, өзін-өзі басқара білуге үйрету.	**дағдылар, қоршаған ортамен таныстыру, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Жұмбақ. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ, Аулада тұр қаптап. (Бақбақ) **Бақылау.** Балаларды гүлдердің 3-4 түрін танып білуге үйретуді жалғастыру, гүлдерді түсіне және жапырағының түріне қарай айыра білу, атауларын есте сақтау. Өсу үшін су, жылу және т.б.. түсінІктерді кеңейту. Гүлдерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене шынықтыру)** Балалалардың ойын ережелерін сақтауын, жауапты рөлдерді орындай білу дағдыларын дамыту. **Еңбек.** Гүлзардағы жұмыс, гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді өз бетімен суаруды қаншалықты білетіні жөніНдегі түсінігін бекіту (суару ережелерін ұсыну). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар.** Айналмамен ойнау. **(дене шынықтыру)** Балаларды айналмамен ойнату дағдыларын арттыру. Жылдамдыққа, алғырлыққа баулу, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу, қауіпсіздік ережесін сақтау.	

		қысып мәреге шауып жету. К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі. **Еңбек.** Гербарий жасау. Ересектердің тапсырмасын жауапкершілікпен және өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге деген сүйіспеншілігін туғызу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойын түрін таңдауындағы дербестік әрекетін жетілдіру.			
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. Көркем сөз А. Меңжановтың "Тазалықтың досы". Сылдырлайды сылдыр су. Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің маңдайың. Тазалықтың досы, Су дегенің осы. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене шынықтыру)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу	***Дидактикалық ойын: «Ақшаны қораптарға бөлеміз»*** *(мини-бюджет) Мақсаты: Ақшаны бөлу (тағайындау)*	**Бейнеленген бөліктер мен сұрақ-жауап негізінде суреттің тұтастық түсінігін модельдеуге арналған жаттығу.**	**Шығармашылық іс-әрекет** "Өз қалауы бойынша". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-	**Вариативті компонент** **Жас зерттеуші** ***Экологиялық қабырға газетін ұйымдастыру***	

әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	*туралы алғашқы түсінік беру. Көрнекілік: 3 кішкентай қорап: – «Тамақ», – «Ойыншық», – «Жинақ» деп жазу (суретімен). Фишкалар – 5–6 дана. Ойын барысы: 1. Әр балаға 5 фишка береді. 2. Тәрбиеші: – «Бір ақша – тамаққа (нан, сүт)» – «Бір ақша – ойыншыққа» – «Бір ақша – жинаққа» – деп көрсетеді. 3. Балалар фишкаларын өз қалауы бойынша қораптарға салады. 4. Соңында: «Қай қорапта көп? Қайсында аз?» – деп салыстырады. Күтілетін нәтиже: – Ақшаны бөліп жұмсауға болатынын көреді. – Таңдау жасау дағдысы дамиды.* (қаржылық сауаттылық) **Шығармашылық іс-әрекет** "Гүлденген дала". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сия тамшысы техникасына бейімдеу; сия тамшыларын қағаз бетіне түсіріп, пайда болған тамшыларды түтікшемен гүлдерге айналдырып, гүлденген дала пейзажын салу амалдарына үйрету; көктем даласындағы өсімдіктер мен жәндіктер туралы білімдерін пысықтау; түстер мен пішіндерді қабылдау, елестету қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, әсемдікті сүю сезімдеріне	**«Қарлығаш - жыл құсы».** Аудиотаспа тыңдау. **(қазақ тілі, музыка)** **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып	әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** балаларды өз қалаулары бойынша *сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру* әрекетіне машықтандыру; барлық игерген техникаларын естеріне түсіріп, белгілі композицияны, бейнелерді салу амалдарын пысықтау. **Ритмикалық жаттығу** Шынығу үшін шымыр боп, (оң қолын жоғары көтереді) Шынығамыз шаршамай. (сол қолын жоғары көтереді) Бұлшық еттер шымыр боп, (қолдарын кеуде тұсында кереді) Аламыз сосын тыныс жай. (төменнен жоғары әкеліп, дем шығарады) **(дене тәрбиесі, тіл дамыту)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Бола ма, болмайма?» ойыны*** *Тәрбиеші суреттерді көрсетіп, әртүрлі жағдаяттарды әңгімелейді, ал балалар бұл ұсынылған әрекеттерді істеуге бола ма немесе болмай ма деп айту керек. Мысалдар:* ***«Бейтаныс адам кәмпит ұсынып жатыр», «Көрші алма ұсынып жатыр», «Бейтаныс адам жол сұрап жатыр».***	***"Жер шарымызды бірге сақтайық!"*** *Қоршаған ортаға адамгершілікпен қарауға және оны қорғауға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.* *Балаларды экологиялық тәртіп ережелерімен таныстыру.Табиғатқа деген мейірімділікке тәрбиелеу.* *Қоршаған ортамен және табиғатпен таныстыру кезінде балалармен жұмыс жасаудағы ең маңызды мақсат - балаларды туған табиғатының сұлулығын көруге және түсінуге, барлық тіршілік иелеріне ұқыпты қарауға, алған білімдерін күнделікті өмірде қолдануға үйрету.* *Экологиялық тәрбиес - біздің заманымыздың* қажеттілігі: балаларға адамның табиғатпен байланысын, оған тәуелділігін көрсету, табиғи процестердің мәнін, табиғат заңдылықтарын, үйлесімділік пен сұлулықты ашу қажет. Табиғаттың құндылығын жеткізу үшін ұжымдық жұмыс жасау. "Жершарымызды бірге сақтайық!". Бұрын мен ватман қағазының парағына бір жағынан тірі және әдемі, екінші жағынан қираған және сұр түсті табиғаттың символы ретінде ағаш салдым. Сондай-ақ дұрыс және бұрыс экологиялық мінез-құлықты сипаттайтын шағын суреттер және бұл қабырға газетінің негізіне айналды. Содан кейін сабақта балалар	

	тәрбиелеу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* көбелектің дайын сұлбасы бейнеленген қағазға ермексазды жалпайту, домалақтау, жіңішкерту әдістерін пайдаланып жапсыруға үйрету; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша*мақта табақшаларын тілік етіп гүлшанағын, сары түсті шеңберді мақта табақшаларының ортасына гүлдің аузы етіп жапсыруға, жасыл түсті қағаздан алдын-ала дайындалған гүл сабақтары мен жапырақ қимаүлгілерін қағаз бетіне орналастырып, желімнің көмегімен жапсыруға үйрету; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдан құрылыс салуға үйрету, туған жердің құстары туралы білімдерін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу. **"Сақина" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балаларды зеректікке, ептілікке, шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **(дене тәрбиесі)**	келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **(дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)**		мен мен табиғат (планета) үшін ненің жақсы, ненің жаман екенін, адамдардың қандай әрекеттері табиғатты құртып, қайсысы сақтайтынын еске түсірдік. Осыдан кейін балалар суреттерді жапсырып, үлестірді **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** ***Дидактикалық ойын:*** *«Қажетті – кейін алатын»* *Мақсаты: Қажетті зат пен қалауды ажырата бастау.* *Көрнекілік: Суреттер: су, нан, жеміс, кәмпит, ойыншық, шар.* *Ойын барысы: 1. Тәрбиеші суреттерді көрсетіп: – «Қайсысы өте керек?» (су, нан, жеміс) – «Қайсысын кейін алуға болады?» (шар, ойыншық, кәмпит) 2. Балалар «керек» суреттерін бір жаққа, «кейін» суреттерін екінші жаққа қояды. Күтілетін нәтиже: – Бала негізгі қажеттілік (тамақ, су) туралы алғашқы түсінік алады. – Тұтынушылық мәдениетке кішкентай қадам жасайды.* (қаржылық сауаттылық)	
Балалармен жеке жұмыс	**"Бірлік" тақырыбында әңгімелесу.** Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын бірлік, достық сөзі білдіретін жаңа сөздермен толықтыру. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет, қазақ тілі**	**"Мозаика", "Лото" үстел үсті ойындары.** Мақсат-міндеттер: ақыл-ой қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(математика негіздері)**	**Театрды сахналау.** Балалар еркін жұмыс таңдайды, кез-келген ертегіні сахналайды. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**	*"Табиғатқа пайдалы және зиянды заттар" дидактикалық ойыны.* *Барысы.* *Педгог сөйлемді бастайды, балалар аяқтайды*	
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Ата-аналарға кеңес. Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі.	"Жазда баланың демалысын қалай ұйымдастырасыз?" ата-аналарға кеңес.	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	".

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**04.05-08.05.2026ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Күннің көзі ортақ, жақсының сөзі ортақ»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың үйде күн тәртібін сақтауларын және уақтылы ұйықтау керектігін талап ету. Әңгімелесу. Егерде бала ауырған болса, оның келмеуінің себебін ата-анасының балабақша қызметкерлеріне ескертіп айтуы керектігі туралы түсіндіру. Ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру. Әңгімелесу "Баланы еңбекке тәрбиелеу". Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?» «Бала өмірінде дәрумендердің маңызы» тақырыбында кеңес. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.*	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер. Еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Шешіну бөлмесінің шкафындағы тәртіп». (тәрбиешінің көмекшісімен бірге)*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды жеке киім шкафтарында тәртіпті сақтауға үйрету: шкафты киім мен аяқкиімнен босату, сөрелерді дымқыл шүберекпен сүрту және киімді орнына мұқият бүктеу.*		***"Бөлме өсімдіктеріндегі топырақты қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты*

	(еңбек дағдылары)		*Еңбекқорлықты, тәртіпті көре білуді. Ұжымдағы тату-тәтті еңбек етуді үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***		*дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***
	Қ.Р.Әнұраны **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Алтын күн аспаны". Мақсат-міндеттер: балалардың жер бетінде тіршілік пен бейбітшілік болуы үшін Күннің қажеттігі туралы негізгі ұғымдарын қалыптастыру. «Бәріне ортақ мереке» тақырыбында иллюстрациялық суреттерді қарастыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** *«ОЙЫН-САУЫҚ ОРЫНДАРЫНДА ӨЗІН-ӨЗІ ҰСТАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ»* *Сюжетті суреттер қарау, әңгімелеу.*	***Күй күмбірі*** ***«Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күй «Кең жайлау» *«Ұлттар достығы» тақырыбында фотосуреттер қарастыру. Суреттер бойынша әңгімелесу.* **(тіл дамыту, қазақ тілі)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Біл және көшеде жүру ережесін орында»*** *Мақсаты: Балалармен көшеде жүру ережелерін бекіту; бағдаршамның мағынасын қайталау.* *Қолданылатын көрнекіліктер: Қала көшелері сапатталған суреттер.* *Ойын барысы: Тақтада адамдар әр түрлі жағдайда тұрған суреттер ілініп тұрады. Тәрбиеші балаларға оларды қарауға ұсынады. Балалар сол суреттерге қарап, кез-келгенін тандап алып, жол жүру ережесін естеріне түсіріп, не істеуге болатынын, қалай жағдайдан шығуға болатынын айтып береді*	*Көршілермен сыйластық туралы әңгімелесу.* **(тіл дамыту)** ***Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күй «Кең жайлау» **Ұлттық ойын** **Асық қаршу (бестас).** *Екі одан да көп бала ойнайды. Қаршуға ықшам асықтар таңдап алынады. Ойыншылар асықтарын иіріп кімнің асығы көп алшы түссе сол ойынды бастайды. Бес асықты жерге тастап, бірін жоғары лақтырып, жердегі асықтың бірін іліп алып, жоғарыдағы асықты қағып үлгереді. Осылай бір-бірден, одан кейін екі-екіден, соңында жердегі төрт асықты бірдей сыпырып алу керек. Келесі кезекте «көпірден өткізу» түріне ауысады. Соңында асықтарды қолдың сыртымен қағып, қол сыртына түскен асықтарды қаршиды. Осылай күрделенген түрде жалғаса береді.*		***Күй күмбірі*** ***«Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; Күй «Кең жайлау» ***Қауіпсіздік сабағы*** *«ОЙЫН-САУЫҚ ОРЫНДАРЫНДА ӨЗІН-ӨЗІ ҰСТАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ»* *Сюжетті суреттер қарау, әңгімелеу.* **Ритмикалық жаттығулар** Бір екі, бір екі, аяқты аламыз. (марш жасайды) Адыммен бір келкі, сап түзер баламыз. (сап түзейді) Біз жауынгер баламыз. (қолдарын бас тұсына қояды) Бір екі, бір екі, жігерлі ән саламыз. (марш жасайды) Тізіліп бір келкі, ертең өсіп жеткенде (қолдарын бас тұсына қояды) Ел қорғайтын боламыз. (қолдарын бас тұсына қойып, марш жасайды) **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)** "Алтын микорофон" арқылы тақырыпқа байланысты сұхбат жүргізу. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен)** 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені екі бүктеп төменде ұстау. 1 - оң аяқты ұшына қойып, секіртпені жоғары көтеру; 2 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпені төменде ұстау.				

	1 - секіртпені жоғары ұстау; 2 - оңға бұрылу; 3 - тіктелу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты алшақ ұстап, отыру, секіртпені жоғары ұстау. 1-2 - еңкейіп, секіртпені аяқтың ұшына қою; 3 - 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: тіземен отырып, секіртпені төменде ұстау. 1 - 2 - оң жамбасқа отыру, секіртпені алдына шығару; 3 - 4 - бастапқы қалып. Жаттығуды сол жақ жамбасқа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: жерге етпетінен жатып, бүгілген қолымен секіртпені ұстап, алдына қою. 1-2 - бүгіліп, қолдарын алдына-жоғары созу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, қол төменде, секіртпе жерде. Секіртпемен айналып секіру. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, секіртпе төменде (секіртпенің екі жағынан екі қолымен ұстау). 1 - секіртпені алға қою, оң аяғын ұшына артқа қою; 2 - бастапқы қалып. Жаттығу сол жағына қайталанады. Жаттығу 6 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу үшін төмендегідей ережелерді сақтауымыз керек:* *- қажетсіз суды босқа ағызбау;* *- кранды үнеме жауып жүру* *(Эколгиялық мәдениет дағдысы)* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне, дәмді тағам! Міне, пайдалы ас! Қасық түк те қалдырмас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*"Бейбітшілік қорғанында" тақырыбында әңгімелесу.* **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**	***«Достық» шеңбері.*** *Дос болам десең,* *Досынды сыйла, қымбаттым!* *Досыма сонда,* *Досымен ғана қымбатпын.* *- Ол - қуаныш, махаббат және достық шуағы.* *Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады.* *Жеңіс күнін тойлаймыз тақырыбында сұхбат жүргізу (адалдық әліппесі)* **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**	*Барлығымыз табиғатты сүйеміз,* *Үлкендердің сөзін ойға түйеміз.* *Денсаулықты әрқашанда сақтаймыз,* *Бейбіт өмір баршамызға тілейміз!* *Жарты шеңбер жасап отырады.* *Бәрі бірге айтады.* *Ел, бейбітшілік, туған жер тақырыптарына байланысты мақал-мәтелдер жаттау.* **(тіл дамыту, көркем әдебиет)**		**«Қайырлы таң».** Бақшамызға барғанда, Жолыққан бар жандарға, Ертемен, ақ пейілмен, «Қайырлы таң!» - деймін мен. Күндіз де елді елеймін: «Қайырлы күн!» - тілеймін. Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін: «Кеш жарық!» - деп кіремін. Ұлы ардагерлер көрмелерін ұйымдастырып, хикаяларын айтып беру. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Доппен жаттығулар". Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша тоқтап жүру; түрлі бағытта жүгіру; бөрене арқылы еңбектеп өтуге үйрету. **Уақытты бағдарлау ойындары** Мақсат-міндеттері: Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)** ***Ұлттық ойын.*** ***Ақсерек - көксерек*** *Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.* *1-ші топ.* *Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек,* *Бізден сізге кім керек.* *2-ші топ.* *Ақсерек-ау, ақ серек,* *Сізден бізге ... (бала аты) керек.* *Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.*	**Музыка** Біз өмірдің гүліміз Мақсат-міндеттер: Балаларды ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету; жәй және қатты шығатын дыбыстарды педагогпен бірге айта білу дағдыларын жетілдіру; аяқ қимылдарын жасауда аяқты өкшемен қою және музыкалық аспаптарда жәй және қатты дыбыстарды ырғақты ойнай қабілеттерін қалыптастыру **Қазақ тілі** **"Сарбаздар! Адымда!". Өзіне қатысты кеңістікті бағдарлау: алға, артқа, оңға, солға.** **(қазақ тілі)** Балалардың ұғымындағы әскери қызмет туралы жалпы түсініктерін, «Отан» туралы түсініктерін дамыту; сарбаздың кім екенін түсіндіру; алдыға, артқа, оңға, солға ұғымдары жайлы түсініктерін нақтылау. Балаларды саптық әндерді марш ырғағында айтуды, адымдап қозғалуды, қарапайым бұйрықты есту, түсіну, орындауды үйрету; сарбаздардың негізгі қимыл-қозғалыстарын айқындайтын етістіктерді айтуды меңгерту; есту мен еске сақтау, ойлау қабілеттерін зейінділіктерін, кеңістікті бағдарлау дағдысын, қатынастық біліктіліктерін дамыту. Отанға деген сүйіспеншілікке, ұйымшылдыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Адымдау негізінде сөздік-ырғақты жаттығу. «Сарбаздар!**	**Дене тәрбиесі** "Допты қабырғаға лақтыру". Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; жүріп келе жатып, қатарда жұппен тұра білуге және жұппен жүру, жүгіру жаттығуларын дұрыс бағыт пен кері бағытта жасауға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Отан қорғаушыларға сыйлық". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* салу техникасына үйрету; танкті қағаз бетінің ортасына, түрлі пішіндерді үйлесімдікте орналастырып, танк бейнесін салу амалдарын игерту; әскери қызмет, көліктер туралы білімдерді пысықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* танкті мүсіндеу дағдыларымен таныстыру және мүсіндеугеқызығушылығын арттыру. Өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша*балаларды қалдық		**Дене тәрбиесі** "Доппен жаттығулар". Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша тоқтап жүру; түрлі бағытта жүгіру; бөрене арқылы еңбектеп өтуге үйрету ***Шеңберден шығару.*** ***Асық ату ойыны*** *Ойын шарты бойынша диаметрі 1,5-2 метрлік, кейде одан да үлкен шеңбер сызылады. Қатысушы балалар шеңбердің дәл ортасына (5-6 бала болса, бір-бірден, 2-3 бала болса, екі асықтан) бір-бірден асық тізеді. Тағы да сақаларын бір қолға жинап, шыра шашады. Шарт бірінші ойындағыдай. Ату кезегі сақаларының алшы/тәйкі тұруына қарай анықталады. Сосын шеңберден ортасында тізілген асықтан есептеп, екі жаққа қарай адыммен 4-5 қадам жасап, белгі сызады да, сол сызықтан тұрып кезегімен шеңбердің ортасында тізілген асықтарды атады***.*** **Шығармашылық іс-әрекет** "Көгершін". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салудың дәстүрден тыс бастырып салу әрекеттерімен таныстыру. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойыншае*рмексаздан құстардың

		Адымда!» **(музыка)** «Сиқырлы қапшық» Мақсат-міндеттері: заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту **(математика негіздері)**	материал: ысқыштан танкті құрастыруға үйрету. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*		дене құрылысын бөлшектеп (сопақша,цилиндр),көлемдеуді үйрету.Құстар туралы білімдерін кеңейту. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ақ қағаз бетіндегі көгершіннің суреттерін қиылған ақ мақтамен жапсырып сәндейді. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қиылған ақ қағаз қиындыларынан құс бейнесін үлгіге қарап құрастырады.
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Серуен	**Бақаны бақылау** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. «Бақа». Бақа, бақа, балпақ, Басың неге жалпақ, Темір телпек көп киіп, Басым содан жалпақ Бақа, бақа, балпақ, Көзің неге тостақ Қарауылда көп қарап, Көзім содан тостақ, **Бақылау.** Бақаны бақылау, оның ерекшеліктерін айту, түсі жасыл және дақтары бар, шөпте көрінбейді, саусақтарының арасындағы бос тері, жүзуге көмек береді, секіреді, жәндіктермен қоректенеді. Бақаның өмірі жайлы білімді кеңейту. **Қимылды ойын. «Өз үйшігіңді тап». (дене тәрбиесі)** Әртүрлі қыймыл қозғалыстарды жасау жөніндегі	**Шырша, қарағай, жөке ағаштарын бақылау. Жапырақты ағаштармен салыстыру.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Үстінде жасыл тоны бар. Балаларды қуантар. (Шырша) **Бақылау.** Балаларды ағаштардың құрылымын салыстыруға, қарастыруға қызықтыру. Шырша мен қарағай, олардың белгілерін ажыратуға үйрету, бұтақтардың қалыңдығы мен орналасуы (қарағайда бұтақтары жоғары, шыршада төменіне дейін). Олардың бояулары (қарағай – ақшыл, шырша - жасылдау), жапырақты және жөке ағаштарын салыстыру, ерекшеліктерін көрсету. Жөке ағаштары жіңішке, ұзын және жапырақтары ине тәріздес қатты	**Бағбанның жұмысын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Жеміс біткен бау-бақша Желі жайды жан-жаққа. Бақта құс та сайрады, Құйқылжытып сан-саққа Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып. Арам шөпті жұламын. **Бақылау.** Үлкендердің жұмысы жөніндегі түсінікті қалыптастыру. Жұмысқа қажет құрал-саймандармен таныстыру (тырнауыш, күрек, суқұйғыш т.б.). Бағбанның жұмысының нәтижесіне қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын. «Біз көңілді балалар». (дене тәрбиесі)** Құрдастары және ересектермен жағымды эмоционалдық қарым-қатынас жасау дағдыларын дамыту.		**Құмырсқаларды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Көркем сөз. Ұзын мұрты құмырсқа. Бара жатты жұмысқа Допты алып қолына, Қойдым оның жолына Оң жағына қарады, Сол жағына қарады. «Биік тау,» - деп ойлады. **Бақылау.** Құмырсқалар ұсақ, нәзік, еңбексүйгіш жәндіктер. Олар жердің астында өмір сүреді. Өмір сүретін жерін «илеу» деп атайды. Илеуді бұзуға болмайды, өйткені құмырсқалар бізге пайдалы. **Қимылды ойын: «Туннель ішімен еңбектеу». (дене тәрбиесі)** Ептілікті, шапшандықты, қимыл түрлерін өзгертіп отыратын ойындарға қызықтыру.

	білгілерді бекіту: жүгіру, жүру, секіру, белгі бойынша қимылдау (өз үйшіктерін табу), кеңістікті бағдарлауға үйрету. **Еңбек.** Балаларды еңбек етуге, үлкенге көмек көрсетуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Қағаз бақамен ойнау. Өз бетінше ойнай білу қабілеттілігіне тәрбиелеу.	келеді. **Қимылды ойын. «Бөркіңді тап». (дене тәрбиесі)** Жоғарыға секіруге үйрету; физикалық сапасын шапшаңдығын, ептілігін ұйымдастыру қажеттілігін жалғастыру. **Еңбек.** Жөке ағаштарының маңын тазарту. Жөке ағаштарын қурап түскен қылқанын жинастыруға, ағаштарға жақсы қарауға ұмтылдыру. Жинақылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Балаларға өз орнын сақтауға үйрету. Ойын жүрісінде қажет болған жағдайда 2-3 рөлдерді де орындауға үйрету; қарым-қатынас ережелерін білу, тең дәрежеде болу және басқару.	**Еңбек.** Гүлдерді күтуде бағбанға көмек. **(еңбек дағдылары)** Тапсырмаларды орындауға үйрету, жұмысты ұжыммен келісіп орындауға үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойнау. **(дене тәрбиесі)** Доппен ойнау әдістері: жоғары лақтыру, ұстап алу, тебуді бекіту, жылдамдыққа баулу.		**Еңбек.** Құмды қопсыту. **(еңбек дағдылары)** Жұмысқа жауапкершілікпен қарауға, үлкендерге көмектесуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** Құмнан шаһар жасау. Балалар ақылдасып не салу керек екенін шешеді. Ұжым болып жұмыс істеу дағдыларын арттыру.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. ***«Үнемді тұтыну»*** *Суды және энергияны үнемді тұтыну дағдыларын қалыптастыру, түсінік беру* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Қасықтарымыз біздің, Таңқалдырар барлығын! Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды. Міне, дәмді тағам! Міне, пайдалы ас! Қасық түк те қалдырмас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	«Алтын санаған аштан өледі» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Релаксацияға арналған жаттығу: "Менің көзім" Мақсат-міндеттер: тыныш ұйқыға қолайлы жағдай ояту. **(дене тәрбиесі)**				

Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Дос болайық бәріміз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда бірлікті қалыптастыру. Балалар бір-бірінің артына тұрады да, алдында тұрған баланың иығынан ұстайды. Осы қалыпта олар әртүрлі кедергілерді еңсереді:* *- орындыққа көтерілу және түсу;* *- үстелдің астынан өту;* *- «көлді» айналып өту»;* *- «ну орман» арқылы өту»;* *- «жабайы жануарлардан» жасырыну.* *Ойын барысында балалар өз серіктесінен қалып қоймауы керек.* *(адалдық әліппесі)* **Шығармашылық іс-әрекет** "Көлшіктегі үйректің балапандары". тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* ақ қағаз бетіне бастырылып шығарылған суреттерді қылқаламмен таза, ұқыпты боуға дағдыландыру. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу. *Мүсіндеуден іс –әрекеті бойынша* балаларды үйректің балапанымен таныстыру, балапанды мүсіндеу әдістерін	***«Үнемді тұтыну»*** ***«Жарық керек пе?»*** *Мақсаты: жарықты дұрыс пайдалануды үйрету. Құралдар: суреттер (күндіз терезеден күн түсіп тұр, қараңғы бөлме, теледидарды өшірмей кеткен). Барысы: • Тәрбиеші суретті көрсетеді.* *• Балалар «жарықты қосу керек пе, өшіру керек пе?» деп айтады* **Шығармашылық іс-әрекет** "Тіқұшақ" тақырыбы бойынша балалар қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* салу техникасына үйрету; тіқұшақты қағаз бетінің ортасына, түрлі сопақшаларды үйлесімдікте орналастырып, тіқұшақ бейнесін салу амалдарын игерту; әскери қызмет, көліктер туралы білімдерді пысықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* дайын тіқұшақ мүсінін дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан тіқұшақ құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып	**Тіл дамыту** "Жауынгерлер маршы. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [-ң] дыбысы". Мақсат-міндеттер: балаларды дауыссыз [Ң] дыбысымен таныстыру; буын мен сөздердің құрамында дыбыстың болуын түсіндіру; әскері қызмет ұғымы туралы негізгі мағлұматтар беру. **"Бейбітшілік қорғанында"** тақырыбында әңгімелесу. Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. **(қазақ тілі, тіл дамыту)** **Математика негіздері** "Әскери көліктерге арналған ені әртүрлі жолдар". Мақсат-міндеттер: балаларда біркелкі заттардың шамасы, төрт түрлі ені туралы ұғымдар қалыптастыру. ***Сюжеттік ойын:*** ***«Мен банкке ақша саламын»*** *Мақсаты: • Ақшаны үнемдеу және қауіпсіз сақтау туралы алғашқы түсінік беру; • «Жинақтау» ұғымын таныстыру; • Қарым-қатынас, рөлдік ойын арқылы сөйлеу тілін дамыту. □ Қатысушылардың рөлдері: • Банк қызметкері • Клиенттер (балалар) □ Құралдар: • Үлкен қорапша немесе дорба («банк»); • Шағын қорапшалар («жинақ қорабы»); •*		**Көркем әдебиет** "Көгершін". Мақсат-міндеттер: балаларды Т. Таймасұлының "Көгершін" өлеңімен таныстыра отырып, көгершінді бейбіт елдің тірегі мен белгісі ретінде сипаттайтын көркем сөздерді қайталап айтуға үйрету және жаттату. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і, ғ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу**. (қазақ тілі\)** **Уақытты бағдарлау ойындары** Мақсат-міндеттері: Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)** ***Сюжеттік-рөлдік ойын:*** ***«Дүкен»*** *Мақсаты: • Балаларды ақшамен таныстыруды жалғастыру;* ***<u>• Ақшаны еңбектің арқасында табылатынын түсіндіру;</u>*** *• Сатып алу, төлеу, қайтарым алу дағдыларын үйрету;* *• Дұрыс таңдау жасауға баулу. Қажетті құралдар: • Ойыншық ақша (қағаз, тиын түрінде);* *• Сөрелер (кітап, нан, жеміс-жидек, сүт, ойыншық, дәптер);* *• «Баға кестесі» (мысалы: нан – 2 теңге, сүт – 3 теңге, ойыншық – 5*

	көрсету. Композиция жасауды үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* қиылған дайын суреттерден композиция құрастырып жапсыру. Шығармашылық қиялды дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы".** **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)** Мақсат-міндеттер: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. *Отбасындағы бірлік және ынтымақ туралы түсінік беру* Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника	және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. ***Ұлттық ойын. Түйілген орамал*** *Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.* ***(дене тәрбиесі)***	*Жасанды ақша (түсті қағаздан да жасауға болады). Ойын барысы:* ***1. Тәрбиеші кіріспе жасайды****: «Балалар, адамдар ақшасын банкке салады. Банк ақшаны қауіпсіз сақтайды. Егер бізге керек болса, қайта алып шығамыз».* ***2. Рөлдер бөлу:*** *Бір бала – банк қызметкері, қалғандары – клиент.* ***3. Ойын әрекеті****: • Балалар қолындағы ақшасын жинақ қорапшаға немесе банкке салады. • Банк қызметкері ақшаны қабылдап: «Сіздің ақшаңыз қауіпсіз жерде сақталады» деп айтады. • Кейін балалар банкке келіп, ақшасын қайта алады. • Балалар алған ақшасына ойыншық немесе суреттегі затты «сатып алады».* ***4. Қорытынды әңгіме:*** *«Ақшаны банкке не үшін салдық?» – «Барлық ақшаны бірден жұмсауға бола ма?» – «Жинақтаудың қандай пайдасы бар?»* *Нәтиже: 4 жасар балалар: • Ақшаны сақтау керек екенін; • Банк – ақшаны сақтайтын жер екенін; • Жинақтаудың пайдалы екенін түсінеді.*		*теңге).* *Ойын барысы* ***1. Рөлдерге бөлу*** *• Сатушы; • Сатып алушылар; • Кассир (ақша қабылдайды).* *2. Сатып алу процесі* *• Сатып алушы: «Сәлеметсіз бе! Маған нан беріңізші.»* *• Сатушы: «Нан – 2 теңге.»* *• Сатып алушы ойыншық ақшасын береді.* *• Кассир ақша қабылдайды, қажет болса қайтарым береді. 3. Қателік табу Кейде сатушы артық баға айтады немесе сатып алушы жеткіліксіз ақша береді. Балалар оны байқап, дұрысын айтады.* ***4. Жалақы түсінігі*** *Тәрбиеші: «Сатушының еңбегі үшін дүкен иесі жалақы төлейді. Ол жалақысын үйіне, отбасына, қажет заттарға жұмсайды.»* ***Қорытынды*** *– Ақша еңбектің арқасында келеді. – Ақшаны дұрыс санау керек. – Ақшаны қажет затқа ғана жұмсаған дұрыс.* ***(қаржылық сауаттылық)***

	т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.				
Балалармен жеке жұмыс	**Артикуляциялық жаттығу.** "Дәмді тосап". Мақсат-міндеттер. Жалпақ тілдің ұшын жоғары көтеру және тілді кесе (ожау) тәрізді қалыпта ұстауын үйрету. Қысқаша сипаттамасы. Жалпақ тілмен жоғарғы ерінді жалап, ауыз қуысына кіргізу. Әдістемелік нұсқау. 1. Жаттығуды орындаған кезде тек тіл жұмыс істеуін, иектің қимылдамауын қадағалау керек. 2.Тіл жалпақ болып бүйірлер ауыз бұрыштарына тиіп тұруы керек. 3.Тіл оңға және солға емес, тек төмен және жоғары қозғалу керек. 4. Егер бала жаттығуды жасай алмай жатса, «пя-пя-пя» жаттығуына оралу қажет. Бала тілін жалпақ қалпына келтірген сон шпательмен тілді жоғары еріннің үстіне қайыру керек. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**"Лабиринт" дидактикалық ойыны.** Ойынның мақсат-міндеттері. Балаларды тез қимылдауға тәрбиелеу. Ойынның барысы. Балаларға дайын лабиринт (қоян мен көгөніс) беріледі, балалар жылдам орындап шығады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыруу)**	**"Қайсар рухты баламын" тақпағын жаттау.** Алатау, Алтай арасы – Қазақтың кең даласы. Мен боламын сол елдің Қайсар рухты баласы. Өсіп, өніп, ержетіп, Ақылымды өрлетіп. Елімнің атын шығарам Мықты елдермен тең етіп. Д.Сүлейменов **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**		Бір екі, бір екі, аяқты аламыз. (марш жасайды) Адыммен бір келкі, сап түзер баламыз. (сап түзейді) Біз жауынгер баламыз. (қолдарын бас тұсына қояды) Бір екі, бір екі, жігерлі ән саламыз. (марш жасайды) Тізіліп бір келкі, ертең өсіп жеткенде (қолдарын бас тұсына қояды) Ел қорғайтын боламыз. (қолдарын бас тұсына қойып, марш жасайды) **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)**

Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Жоба: "Ұлы Отан ардагерлері". Балалардың майданға қатысқан ата-әжелерінің фотосуреттерін әкеліп, көрме ұйымдастыруға тапсырма беру.	Кеңес: «Баланы ұлтжандылыққа тәрбиелеу жолдары».	Ата-аналарға балалардың жетістігі жайлы айту; апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.		«Майдангер аталар» атты тақырыбында сурет көрмесін ұйымдастыру.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

\

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**11.05-15.05.2026 ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Бірлік жоқ болса ұйым жоқ, ұйым жоқ болса күнің жоқ»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Медбикеден кеңес: «Тазалық – денсаулық кепілі». *Бірлескен жұмыс* "Әдемі гүлдер" тақырыбында ата-аналармен жасалынған жұмыстарды талқылау, ұйымдастырылған көрме бұрышына қою.(мақсат-міндет ата-аналарды балабақша жұмыстарына тарту,балабақша мен отбасы ынтымақтастығын арттыру, балаларымен бірге іс-әрекеттер жасауға ата-ананы баулу). Апта соңында ата-аналарды алғыс хатпен марпаттау. *Балаңыздың және өзіңіздің денсаулығыңызға қамқорлық жасаңыз, онымен бірге өз ағзаңыз туралы, денсаулықты сақтау және нығайту жолдары туралы негізгі білімді игеріңіз, бірге спортпен шұғылданыңыз.* *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер: жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбеккорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа*	***"Төсектерді төсеуде күтушіге көмек көрсету"*** *Мақсат-міндеттер: балаларды өз төсек-орындарын ажыратуға үйрету; ересектерге қолжетімді көмек көрсетуге деген ынтаны тәрбиелеу; жұмысқа деген ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет ететіні туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатындығын үйрету.*	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер: балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша*

		адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. ***(еңбек дағдылары)***		*Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды, оған қамқорлық жасауды тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***	*дербестігі мен дағдыларын дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***
		Қ.Р.Әнұраны **Тіл дамытудан ойын-жаттығу** "Жұмбақ жасырмақ жаттығулары". Мақсат-міндеттер: балаларды көркем сөздің жұмбақ формасымен таныстыруды жалғастыру, жұмбақтың тақпақтан негізгі айырмашылығы жөніндегі түсініктерін пысықтау; заттардың ортақ қасиеттер бойынша топталу принципін қайталау. ***Ұлттық ойын*** ***Бес табан.*** ***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.* ***Қауіпсіздік сабағы***	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй : «Әлқиса»** ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу.*** *Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінелі. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан тас салынады. Содан екі топтан екі саыскер шығады.сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды.* *Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.* ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Сіріңке – ойыншық емес***	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; ***Ұлттық ойын*** ***Ат жарыс*** *Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. К\Құралдар: Екі командаға аттың кескін бетперде* **Гүлдер. Алыс-жақын** (қазақ тілі, математика негіздері) Балалардың ұғымындағы гүлдердің түрлері жайлы білімдерін кеңейту, олардың сыртқы ерекшеліктерімен таныстыру; нысанның орналасуын «жақын - алыс» бақылау жайлы түсініктерін дамыту; Балаларды қазақ тілінде	***"Күй тыңдайық, балақай!"*** *балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру;Күйді тыңдай отырып қимылдар жасау.Құрманғазы «Балбырауын» күйі* **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Таза су". Мақсат-міндеттер: балалардың судың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейте отырып, судың көктемдегі пайда болатын ерекшеліктерімен және өзгерістерімен таныстыру; көктемгі табиғаттың белгілері мен сұлулығын ажыратып, атай білуге үйрету. *«Суды үнемді пайдалану» дағдыларын қалыптастыру* ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Өрт кезінде жасырынуға болмайды*** *Мақсаты: Өрт кезінде дұрыс мінез-құлық қалыптастыру. Міндеттері: – Қауіпсіз әрекеттерді үйрету – Қате әрекеттерден сақтандыру Түсіндіру: Тығылу – қауіпті. Ойын: «Дұрыс – дұрыс емес» Қорытынды: Тығылмаймыз,*

		Отпен ойнауға болмайды *Мақсаты: Балаларды оттың қауіпті екенімен таныстыру.* *Міндеттері: – Оттың зиянын түсіндіру – Қауіпті заттарды ажыратуға үйрету* *Көрнекіліктер: От, сіріңке, шам суреттері Тәрбиешінің әрекеті: Оттың не екенін, не үшін қауіпті екенін жай тілмен түсіндіреді. Балалардың әрекеті: Суретке қарап, оттың қауіпті екенін айтады.* *Қорытынды: От – қауіпті, ойнауға болмайды.*	*Мақсаты: Сіріңке мен оттықты ұстамауға үйрету.* *Міндеттері: – Тыйым сөздерді есте сақтауға үйрету – Өзін-өзі қорғау дағдысын қалыптастыру* *Көрнекіліктер: Сіріңке қорабының макеті* *Сұрақ-жауап: – Бұл не? – Онымен ойнауға бола ма?* *Қорытынды: Сіріңкені тек үлкендер қолданады.*	гүлдердің сыртқы ерекшеліктерін суреттеу кезінде түсіну мен естуді үйрету; гүлдердің атауын анықтамалық сөз тіркестерін қайталау, жұмбақ шешу арқылы еске сақтауды үйрету; суреттегі нысанның орнын, алыс немесе жақын орналасуын айтуды жаттықтыру; ойлау, еске сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту.	*үлкендерді іздейміз.* *у.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (шығыршықтармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен алдына ұстау. 1-2-шығыршықты қолымен аяғына дейін бұрап, айналдыру; 3-4- бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-отыру, шығыршықты жоғары көтеру; 2-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 7-8 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-қолдарын жанына жіберу; 2-қолдарын жоғары көтеріп, шығыршықты екінші қолына салу; 3-қолдарын жанына жіберу; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды келесі қолымен орындау. Жаттығу 6-8 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқты табан деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-сол аяғын бүгіп, көтеру, аяқтың астынан шығыршықты келесі қолға салу; 2-қолын жіберіп, бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет қайталанады. 5. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-түзу қолдарын алға ұстау; 2-еңкейіп, шығыршықты жерге тигізу; 3-тіктеліп, шығыршықты алдына әкел; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты басына, екі қолды беліне қою. 1-оң аяғын жанына қою; 2-сол аяғын орнына қою; 3-сол аяғын жанына қою; 4-оң аяғын орнына қою. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 7. Бастапқы қалып: шығыршық жерде, аяқ бірге, қолды белге қою. Шығыршықты айналып, 1-4-ке дейін оңға және 5-8-ге дейін солға секіру. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**			
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу үшін төмендегідей ережелерді сақтауымыз керек:* *- қажетсіз суды босқа ағызбау;* *- кранды үнеме жауып жүру* *(Эколгиялық мәдениет дағдысы)* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз*			

	Нан мен қасықты ал да, Тамақ ішуді баста! (Тусипжанова-Шагирова А.) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**«Күлімдеген күн».** Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік. Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік! Дөңгелене кілемде отыр. Бәрі бірге айтады. Әскери көліктер, әскерлер туралы суретке қарап әңгімелесу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	**«Көңіл - күйдің кездесуі»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, өзгенің көңіл-күйін түсінуге тәрбиелеу. Педагог эмоциялар бейнеленген карточкалардың екі тобын (пиктограммалар) орналастырады және балалардан әртүрлі эмоциялар қалай кездесетінін, жағымды және жағымсыз эмоцияларды елестетуді сұрайды. Тәрбиеші «жағымды» эмоцияны, ал бала «жағымсыз» эмоцияны көрсетеді, содан кейін карточкалардың орнын ауыстырады. Эмоцияларды қалай татуластыруға болатындығы туралы талқылайды. *(адалдық әліппесі)*	**Таңғы сәлемдесу.** Мақсат-міндеттер: балаларды жағымды көңіл-күйге бөленуге тарту, сәлемдесу рәсіміне баулу; қоршаған объектілерге, жақын тұрған балаларға көңіл аудартып, жылы шыраймен қабылдауға тәрбиелеу. Армысың, Әлем! Армысың, Жарық күн! Армысың, абзал Адам! Армысың, менің досым! **(тіл дамыту)**	**«Менің көңіл-күйім»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, жақын адамның көңіл-күйін көре білуге тәрбиелеу. Балалар кезек-кезек жылдың қай мезгілі, табиғат құбылысы, ауа-райы олардың бүгінгі көңіл-күйіне ұқсас екенін айтады. Салыстыруды тәрбиеші бастауы тиіс: «Менің көңіл-күйім көгілдір аспандағы ақ ұлпа бұлттарға ұқсайды, сенің көңіл-күйің қандай?» деп, балаларды ойынға тартады. Ойынның соңында тәрбиеші қорытындылайды – бүгін топтың көңіл-күйі қандай: көңілсіз, көңілді, күлкілі, ызалы екенін айтады. Қолайсыз ауа-райы, суық, жаңбыр, түнерген аспан сияқты агрессивті элементтер эмоционалды күйзелісті көрсететінін түсіндіру керек. *(адалдық әліппесі)*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет		**Музыка** Кемпірқосақ жолақтары Мақсат-міндеттер: Балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің мағынасын түсініп айта білу қабілетін жетілдіру; музыка әуені мен ырғақтық қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын қалыптастыру; мәдени қарым-қатынас ережелеріне тәрбиелеуді пысықтау.	**Дене тәрбиесі** "Ұзындыққа екпінмен секіру" Мақсат-міндеттер: балалардың саптан қатарға бірінің артынан бірі арақашықтықты сақтап, дене қалпын тік ұстап тұру қабілетін жетілдіру; қатарда жүріп келе жатып, жүру, жүгіру жаттығуларын дұрыс бағыт пен кері бағытта жасауға үйрету. **Музыкалық-ырғақты қимылдар** музыка сипатына сай ырғақты қимылдарды жасауды үйрету	**Музыка** Кемпірқосақ жолақтары Мақсат-міндеттер: Балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің мағынасын түсініп айта білу қабілетін жетілдіру; музыка әуені мен ырғақтық қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын қалыптастыру; мәдени қарым-қатынас ережелеріне тәрбиелеуді пысықтау.	**Дене тәрбиесі** "Қақпашы бола аламыз ба?" Мақсат-міндеттер: балаларды сапта бір-бірден бытырап жүру; затты жанау арқылы орнынан жоғары секіру; тепе-теңдікті сақтап тақтаймен жүруге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Әдемі гүлдер". Балалар өздерінің қалаулары бойынша іс-әрекеттерді таңдап жұмыс жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру,**

		Қазақ тілі "Егістікке арбамен барамыз. Еркелетіп ата". Балаларды қазақ тілінде қарлығаш туралы ән айтуды, олардың қимыл-қозғалыс ерекшеліктерін ым-ишара арқылы жеткізуді үйрету; үй жануарларының дауыстарын есту арқылы ажырату біліктіліктерін дамыту; үй жануарларының төлдерін еркелету сөздерімен атау барысында артикуляцияларын, көру және есту зейінділігін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. .***"Экологиялық ұшқын" ертегісі*** *Бұл баяғыда, өте ертеде, адамдар экологиялық бақыттың не екенін әлі* білмеген кез еді… Иә, ондай кездер болды. Әлем олар үшін қара және сұр болды. Олар күннің жарқырауы мен ұлылығын байқамады, жұлдызды аспанға таңданбады, Осы ежелгі дәуірде көктегі бір жақсы періште Жерге түсіп, жердегі тіршілікті сезінуге шешім қабылдады. - Бірақ мен адамдарға немен келемін? - деп ойлады ол. Ол адамдарға қонаққа сыйлықпен келгісі келді. Сосын Әкесінен көмек сұрады. - Мынаны адамдарға берші, - деді Әкесі оған кішкене ұшқынды созып. Ол кемпірқосақтың барлық түстерімен жарқырап тұрды. - Бұл не? - жақсы періште таң қалды. - Бұл экологиялық ұшқын, - деп	**(музыка)** **Достық жайлы ән. Жазықтықта бағдарлау: оң жақта, сол жақта, жоғары, төмен, ортасы. (қазақ тілі, математика негіздері)** Достық түсінігін қалыптастыру; достық ұғымын қалыптастыратын жақсы әдеттер жайлы түсініктерін нақтылау; заттардың жазықтықтағы орналасу (сол жақта, оң жақта, жоғары, төмен, ортасы) орны туралы білімдерін дамыту; Қазақстандағы халықтар достығы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру. Қазақ тіліндегі тақпақты ұғынып тыңдауды үйрету; достықты айқындайтын әдеттерді білдіретін сөз бен сөз тіркестерін түсіну біліктерін дамыту; жақсы әдеттерді жаман әдеттерден ажыратуды үйрету ***Дидактикалық ойын: «Сыйлыққа ақша жұмсаймыз»*** *Мақсаты: Ақшаны тек өзіне емес, басқаларға да жұмсауға болатынын ұғындыру. Көрнекілік: Сыйлық суреттері (гүл, шар, кішкентай ойыншық), фишкалар. Ойын барысы: 1. Тәрбиеші: «Бүгін досымызға сыйлық алайық» – дейді. 2. Балалар сыйлық суретінің бірін таңдайды. 3. Әр бала 1 фишка беріп, «сыйлықты» алады. 4. Бір-біріне бергендей етіп ойнайды. Күтілетін нәтиже: – Бала ақшаның көмегімен жақын адамдарға қуаныш сыйлауға болатынын түсінеді. –	**Шығармашылық іс-әрекет** "Жайнаған гүлдер". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сия тамшысы техникасына бейімдеу; сия тамшыларын қағаз бетіне түсіріп, пайда болған тамшыларды түтікшемен гүлдерге айналдырып, гүлденген дала пейзажын салу амалдарына үйрету; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*гүлдің дайын сұлбасы бейнеленген қағазға ермексазды жалпайту, домалақтау, жіңішкерту әдістерін пайдаланып жапсыруға үйрету; жәндіктер туралы балалардың білімдерін тиянақтау; сыртқы сипатына қатысты ерекшеліктерін көрсете отырып көбелекті мүсіндегенде қолдың кіші моторикасын, ойлау қабілеттерін дамыту; *Жапсыру бойынша* мақта табақшаларынан гүл жапсыруға үйрету; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қағазды бүктеу әдісі арқылы гүлдің басын, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне жапсырып, гүл құрастыруды үйрету;	**құрастыру)** *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* балаларды мақта табақшаларын екіге бүктеп, шыққан жарты шеңбердің үстіңгі жағынан ортасына қарай қайшымен сопағынан қию арқылы гүлдің басын дайын жазық қағаз бетінде орналасқан сабақтардың үстіне жапсыруға үйрету. *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* қағаз бетіне басып шығарылған гүлді қылқаламмен бояуға үйрету. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* қысу, тарту, басу әдістерін қолдану дағдыларын қалыптастыру. Әсемдікке баулу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* гүлдің сұлбасын табиғи (мақта, жүн, жіп, қағаз, дәннің түрлері) заттардан гүл бейнесін құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру

		жауап берді Әкесі, – оны жүрегіңе салып, адамдарға сыйға тарт. - Ал ол оларға не береді? - Бұл оларға өмірдің ерекше энергиясын әкеледі. Мейірімді періште жүрегіне таңғажайып ұшқын шашып, әп-сәтте Жерге түсті. Ол жүрегінен экологиялық ұшқынның сәулесін алып, адамдарға жеткізді. Әп-сәтте жерді сиқырлы нұр шашып жіберді. Бүкіл әлем түрлі-түсті болды: гүлдер де, күн де, айналаның бәрі! Осылайша адамдарға экологиялық бақыт келді. **Д/О: "Экологиялық белгілер"**	*Ынтымақтастық, мейірімділік дағдысы дамиды.* **(қаржылық сауаттылық)**		
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. *(өзіне қызмет ету)*				
Серуен		**Тұманды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Қаратаудың басында Киік кетіп барады. Қол аяғы бауырына Тиіп кетіп барады. (Тұман) **Бақылау.** Табиғаттағы тұманды бақылау ол туралы түсініктерін кеңейту. Жыл мезгіліндегі құбылыстар туралы нақты білімдерін қалыптастыру. **Қимылды ойын: «Жасырған затты тауып ал». (дене тәрбиесі)** Әр бағытта жүріп, жасырған затты тауып алу, жылдамдыққа тәрбиелеу, ойын шарттарын бұзбай ойнау. **Еңбек.** Бақшада жұмыс істеу. Көгөністерді суару. Өсімдіктерді	**Құстардың шомылғанын бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Мойны ұзын, ақ қауырсынды үлкен ақ құс. (Аққу) **Бақылау.** Сырттан құстардың шомылғанын бақылау: қауырсындарын тазартады, суды ішеді. Құстарға деген сүйіспеншілігін дамыту, қызығушылығын арттыру. **Қимылды ойын. «Аңшылар және аңдар». (дене тәрбиесі)** Дөңгеленіп тұруға және допты лақтырып, қағып алуға үйретуді бекіту. Ойынның шартын орындауға, әділеттілік сезімдерін дамыту. **Еңбек.** Ауладағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Арамшөпті жұлу. Үлкендерге	**Құстарды бақылау (торғай, көгершін).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Көркем сөз. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап, Бөтегесі томпиып, Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. **Бақылау.** Немен көректенеді, қайда мекендейді, пайдасы қандай болатыны туралы білімдерін толықтыру. **Қимылды ойын. «Құстар және түлкі». (дене тәрбиесі)** «Түлкіні» санамақ арқылы тандай алу. Алаңда секіру, жүгіруді бекіту. **Еңбек.** Құстарды	**Тамшыны бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Мұрны жоқ шымшық, Мұз тесер.(Тамшы) Бақылау. Көктем құбылыстары. Тамшыға назар аударып бақылау. Балалардың сөздік қорларын байыту. Көктемге байланысты айтылатиын «күн қыздырады», «төбеде қар ериді» деген түсініктермен таныстыру. **Қимылды ойын: «Кім жоғары секіреді». (дене тәрбиесі)** Бір орында секіру, қимыл-қозғалыстың шапшаңдығын арттыру. Жолдастық сезімдерін арттыру. **Еңбек.** Табиғат бұрышындағы жұмыс. **(еңбек дағдылары)** Аквариумдағы балықтарды

		өз бетімен суаруға үйренуін қалыптастыру (суару ережелерін сақтау). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құмда ойыншықтармен ойнау. Құммен ойнау әдістерімен түрлендіру. Қызығушылықтарын арттыру, шығармашылықтарын дамыту. Әр балаға өз әрекеттерін ұйымдастыруды үйрету.	көмектесуге талпындыру. Бастаған істі аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Әртүрлі ойындарға қызығушылығын арттыру және ойнай білу дағдыларын дамыту.	тамақтандыру. **(еңбек дағдылары)** Құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық-тербеткіш. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	тамақтандыру. Балықтарды тамақтандыруға үйрету. Еңбекке деген сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** «Көпіршік сабын буларды үрлеу». **(дене тәрбиесі)** Балалар арасында қалыпты қарым-қатынасты орнату, көпіршіктермен ойнау. Достарының пікірімен санасуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Нан мен қасықты ал да, Тамақ ішуді баста! (Тусипжанова-Шагирова А.) **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. ***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру*				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		**Математика негіздері** "Даладағы гүлдерді санайық. Жиын сандар". Мақсат-міндеттер: балалардың "сан" мен "санау" ұғымдары туралы білімдерін жетілдіру, жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіру.	**Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Таңғажайып табиғат". Мақсат-міндеттер: балаларды көктемгі табиғаттың таңғажайып құбылыстарымен таныстыра отырып, табиғат туралы түсініктерін кеңейту.	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Кеңістікте бағдарлауды үйренеміз** Балаларда кеңістікте бағдарлай алу; өзіне тікелей жақын кеңістік бағыттарын анықтау	"Ән салайық бәріміз". **(музыка)** Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; **(қаржылық сауаттылық)**

		Шығармашылық іс-әрекет "Әдемі шәйнек". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың қылқалам ұшы мен бояу арқылы шәйнектің сұлбасын татар ою түрімен, гүлмен, безендіру техникасымен таныстыру; жасыл көктем мезгіліндегі гүлдердің түрлері туралы ұғымдар жиынтығын пысықтау. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру.	**Шығармашылық іс-әрекет** "Табиғат кереметі". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сия тамшысы техникасына бейімдеу; сия тамшыларын қағаз бетіне түсіріп, пайда болған тамшыларды түтікшемен гүлдерге айналдырып, гүлденген дала пейзажын салу амалдарына үйрету; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша*балаларға гүлге қонған көбелектің дайын сұлбасы бейнеленген қағазға ермексазды жалпайту, домалақтау, жіңішкерту әдістерін пайдаланып жапсыруға үйрету; Жапсыру іс-әрекеті бойынша мақта табақшаларын тілік етіп гүлшанағын, сары түсті шеңберді мақта табақшаларының ортасына гүлдің аузы етіп жапсыруға, жасыл түсті қағаздан алдын-ала дайындалған гүл сабақтары мен жапырақ қимаүлгілерін қағаз бетіне орналастырып, желімнің көмегімен жапсыруға үйрету; *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларға есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруды үйрету; қағаздың бетін көз мөлшерімен тең ортасынан екіге бөлу, қағаз бетінде бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; көбелектерді түстеріне сәйкес гүлдерге отырғызу арқылы түстерді ажырату дағдыларын жетілдіру; жіпке байланған көбелектерді үрлеу арқылы балалардың тыныс алуларын	дағдыларын дамыту; "жоғарыда", "төменде", "алыс", "жақын", "сол жақ", "оң жақ" ұғымдарын бекіту; оқу қызметіне қызығушылықтарын оята отырып, достыққа, көмек беруге тәрбиелеу. ***Ойын: «Дұрыс баға»*** *Мақсаты: Заттың «бағасы» бар екенін түсіну. Көрнекілік: 1 фишка – алма, 2 фишка – доп, 3 фишка – машина. Ойын барысы: – Тәрбиеші: «Алма – 1 ақша». – «Доп – 2 ақша». – Бала сатып алу үшін сәйкес ақшаны береді. Нәтиже: Сәйкестендіру және санау дағдысы дамиды.* **(қаржылық сауаттылық)** **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Нәркес". Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат гүлденуі туралы негізгі ұғымдарын қалыптастыру; нәркес гүлдері жайлы білімдерін кеңейту. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***Түтін – қауіпті*** *Мақсаты: Түтіннің адамға зиянын түсіндіру. Міндеттері: – Дұрыс тыныс алу жолдарын үйрету – Қауіп кезінде өзін дұрыс ұстауға баулу* *Тәрбиешінің түсіндіруі: Түтін көзді ашытады, тыныстыны тарылтады.* *Іс-әрекет: Балалар ауыздарын қолымен жауып, еңкейіп жүруді көрсетеді.* *Қорытынды: Түтін шыққа –*	***Сюжетті-рөлдік ойын: “Пиццерия”*** Мақсаты мен міндеттері Мақсаты: Балаларды өз бетінше рөлдерді бөлуге, рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Міндеттері: – Балалар арасындағы достық қарым-қатынас пен өзара көмек дағдыларын қалыптастыру; – Ойын барысында қоршаған орта туралы білімдерін қолдануға баулу; – Қарапайым қызмет көрсету, тапсырыс қабылдау, тағам дайындау әрекеттерін меңгерту; – *Қаржылық сауаттылықты қалыптастыру:* “ақша — төлем — қызмет”, қарапайым баға түсінігі, дұрыс төлеу, төлем жасағанда кезекте тұру, “сатып алу — сату” ұғымы. *Қажетті құралдар* • Алжапқыштар • Ыдыс-аяқ жиынтығы • Поднос • Ас мәзірі (бағасы көрсетілген: 5 тг, 4 тг, 3тг) • Скатерти • Орамалдар, майлықтар • Пластик азық-түлік үлгілері (қамыр, ірімшік, шұжық, көкөніс т.б.) • Пиццерия бұрышы • Ойын ақшалары (теңге) • “Касса” жапсырмасы *Рөлдер* • Аспаз (Пиццамейкер) • Қызметкер (официант) • Кассир • Көрермен/Қонақ • Ыдыс жуушы • Жұмыс басқарушы (администратор) ***Ойынның барысы*** 1. Рөлдерді бөлу Балалар өздері қалаған рөлді таңдайды. Тәрбиеші тек бағыт береді: – “Кім аспаз болады?”, “Кім кассир болғысы келеді?” *Қаржылық сауаттылық:* – Кассир — ақша қабылдайды,

		Сюжеттік-рөлдік ойын: «Шаштараз» *Мақсаты: • Балаларды еңбекпен табыс табу ұғымымен таныстыру;* *• Қызмет көрсету мен ақы төлеу арасындағы байланысты үйрету;* ***• Ақшаны дұрыс санауды және төлем жасауды үйрену.*** *Қажетті құралдар:* *• Шаш қиюға арналған ойыншық құралдар (қайшы, тарақ, фен, орамал);* *• Айна; • «Ақша» орнына қағаздан жасалған тиындар/қағаздар;* *• «Баға кестесі» (шаш қию – 5 теңге, өрім – 3 теңге, шаш жуу – 2 теңге).* ***Ойын барысы:*** *1. Рөлдерге бөлу* *• Бір бала – шаштаразшы; • Бірнеше бала – клиенттер;* *• Бір бала – кассир (ақша қабылдайды). 2. Клиент келеді* *Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен шашымды қидырғым келеді.»* *Шаштаразшы: «Қош келдіңіз! Қай үлгіде қылайық?»* *3. Қызмет көрсету* *• Шаштаразшы ойнаған түрде шаш қияды, тарайды немесе өрім жасайды.* *• Клиент айнаға қарап риза болады.* *4. Төлем жасау* *• Кассир: «Шаш қию – 5 теңге. Төлеңіз.»* *• Клиент ойыншық ақшасын береді. • Кассир ақша санап, қайтарымын қайтарады.* *5. Қорытынды* *Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды:*	жақсарту.	*төмен жүреміз.*	қайтарып береді. – Балалар “ақша = төлем” екенін түсінеді. *2. Пиццерияны дайындау* Балалар: – Үстелге скатерть жаяды – Майлық қояды – Ас мәзірін орналастырады – *Касса бұрышын ұйымдастырады* 3. Қонақтар пиццерияға келеді Қонақтар сыпайы амандасады. Официант қарсы алады: – “Қош келдіңіз! Қандай үстелге жайғасасыз?” Балалар өздері үстел таңдайды. *4. Ас мәзірімен танысу* Официант мәзірді ұсынады: – “Міне, біздің мәзіріміз. Қандай пицца қалайсыз?” Мәзір өте қарапайым болуы керек: • Кәдімгі пицца — 3 тг • Ірімшік пицца — 4 тг • Көкөністі пицца — 5тг Қаржылық сауаттылық: – Балалар әр санның “баға” екенін түсінеді; – Ақша мөлшерін салыстыру (3 тг аз, 5 тг көп). *5. Тапсырысты қабылдау* Официант: – “Сізге қандай пицца?” – “Қанша теңге бересіз?” Тапсырыс жазылған “тапсырыс қағазын” аспазға апарады. *6. Тапсырысты дайындау (аспаз әрекеті)* Аспаз алжапқыш киеді, “қамырды созады”, үстіне керек заттарды қойып, “пісіреді”. 7. Аспаз дайын пиццаны официантқа береді Официант пиццаны подноска салып, қонаққа апарады. *8. Қонаққа қызмет көрсету* Официант: – “Асыңыз дәмді болсын!” Қонақтар бірге пицца “жейді”. *9. Төлем жасау* Қонақ кассаға

		• Шаштаразшы не істейді? • Ол еңбегі үшін не алады? • Ақшаны қайда жұмсайды? Балалар: «Жалақы алады, оны тамаққа, киімге, үйге жұмсайды.» ***(қаржылық сауаттылық)***			барады: – “Менің пиццам 20 теңге еді. Міне, ақша.” Кассир ойын ақшасын қабылдайды, қажет болса қайтарым береді. Қаржылық сауаттылық: • Ақша беру — қызмет алу • Қарапайым түсінік: “төледім — сатып алдым” • Теңгені ажырату • Қайтарым *10. Үстел жинау, ыдыс жуу* Балалар рөлге сай әрекет етеді: • Майлықтар жиналады • Ыдыстар жиналып жуылады • Үстелдер тазаланады Бұл кезеңде тәрбиеші еңбек дағдысы туралы қысқа түсінік береді: – “Біз жұмыс істедік — енді пиццерия таза.” **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, қаржылық сауаттылық)** ***Ұлттық ойын*** ***Асық ойыны*** Ойын мақсаты: *ұлттық ойынды жаңғырту, балалардың саусақ бұлшық еттері арқылы дамыту.* Ойын шарты: *Бұл ойынға онға жуық бала қатыса алады. Көп мөлшерде асықтар қажет. Солардың ішінде ең үлкенін таңдап алып, қызыл түспен бояу қажет. Бұл асық «хан» болады. Алдымен ойын жүргізушіні таңдап алу қажет. Ол барлық асықтарды уысына жиып алып, шеңбер құрып отырған , ойыншылардың алдына тастайды. Егер «хан» асық «бүк», «шік» немесе «тайқы» болып түссе, жүргізуші жақын тұрған*

					асықты атып алу қажет. Мұнда барлық ойыншылар «хан» асықты атып өзіне алуға тырысады.
Балалармен жеке жұмыс		**Дидактикалық ойын "Ғажайып нүктелер".** «Ғажайып нүктелер» арқылы гүлдің суретін салады. Нүктелерді қосып, гүлдің суретін шығарады. **(сурет салу)**	**"Санамақтар".** Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық - солпық, Сен кір, сен шық! **(тіл дамыту)**	**Саусақ жаттығуы.** Гүлдер . Көктемде жайнар алқаптар - (Ортаңғы және сұқ саусақтармен "жүру"). Айналаға гүл қаптар. (Алақанды ашып, қолмен айналаны көрсету.) Шашағы аппақ түймедақ, (Алақанды, саусақтарды ашып, қозғау.) Көктікен мен қызғалдақ Жердің көркін ашады. (Көктікен - саусақтардың бастарын қосып, жан-жаққа шашырату, "қызғалдақ"- саусақтарды кесеше жинау). (О.И. Крупенчук; Е.Елубаев) **(тіл дамыту)**	**«Мозаика».** Мақсат-міндеттер. Балаларға әртурлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: мозаика ойыншықтары. Ойынның барысы. Тәрбиеші мозаика бейнеленген көрнекіліктерді (ойыншықты) көрсетіп, оның атауын дауыстап атайды, одан геометриялық пішіндер, заттар құрастыруға болатынын айтады. Балаларға өрнектердің түсіне үйлесімділігіне көңіл бөліп, заттардың пішініне сәйкес орналастыра білуге бағыт беріледі. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(экологиялық мәдени-дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)		Медбикеден кеңес: «Тазалық – денсаулық кепілі»	«Достарымыздың арасында өзімізді қалай ұстау керекпіз?» тақырыбына әңгіме жүргізу.	«Р» дыбысын айтуда қиналатын балаларға арналған «Тіл туралы ертігі».	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**18.05-22.05.2026ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Жалғанда ойлап тұрсаң бірлік керек, бірлікті ойлау үшін тірлік керек.»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың балабақшаға бейімделуіне байланысты денсаулығын қадағалап отыру. Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру". Үйдің мекен-жайын,ата-аналардың телефон номерлерін жатқа білуге үйретуге шақыру *Отбасындағы ынтымақтастық тақырыбыды ата-аналармен әңгіме жүргізу* Кеңес беру. «4 жастағы балаға қандай ойыншықтар пайдалы». *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Бөлме өсімдіктерінің топырақты қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер: балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты*	***"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз".*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың*	***"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз".*** *Мақсат-міндеттер. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өз-өзіне қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын*	***"Бөлме өсімдіктерін суғару".*** *Мақсат-міндеттер. Өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде*

	дамыту. Экологиялық мәдениетті, қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***		*еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	*дамыту.* ***(еңбек дағдылары)***	*дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.* ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***
	Қ.Р.Әнұраны ***«Дос болайық бәріміз»*** *Ойынның мақсаты: ұжымда бірлікті қалыптастыру. Балалар бір-бірінің артына тұрады да, алдында тұрған баланың иығынан ұстайды. Осы қалыпта олар әртүрлі кедергілерді еңсереді:* *- орындыққа көтерілу және түсу;* *- үстелдің астынан өту;* *- «көлді» айналып өту»;* *- «ну орман» арқылы өту»;* *- «жабайы жануарлардан» жасырыну.* *Ойын барысында балалар өз серіктесінен қалып қоймауы керек.* ***(адалдық әліппесі)*** **"Зоологиялық домино" үстел үсті ойыны.** Дидактикалық міндеті. Балалардың жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін бекіту; зейіндерін тәрбиелеу. Ойын ережесі: кім өз суреттерін бірінші қойса, сол жеңімпаз болады. Ойын әрекеттері: зейінді болу, өз суретін уақытында қою, жүрісін өткізіп алмау. **(қоршаған әлеммен таныстыру, математика**	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй: «Кеңдала»** ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* ***Ұлттық ойын:*** ***Тымпи*** *Ойынға қатысушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Ойынды жүргізуші: «Ал ойынды бастаймыз, бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Мұнда жүргізуші ғана сөйлеуге ерікті. Жүргізуші әзілкеш, күлдіргі болуы керек. Ол әзіл-қалжың сөздерді	**"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. **(танымдық дағдылар, математика негіздері, дене тәрбиесі)** ***Бес табан.***	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй: «Кеңдала»** ***«Құпия заттар»*** *Ойынның мақсаты: қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету. Жүргізуші барлық қатысушыларға әдемі қобдишадан (түйме, моншақ, сағат) «құпия заттарды» таратады, оны алақандарының арасына салып, ешкімге көрсетпеуін сұрайды. Құпия затты таратып болғаннан кейін ойынға қатысушылар бөлмені аралап жүреді, олар қызығушылық танытып, бір-бірін құпия затын көрсетуге көндірудің жолын табуға тырысады. Тәрбиеші балалардың әрекетін бақылайды, ұялшақ балалардың басқалармен ортақ тіл табысуына көмектеседі.* ***(адалдық әліппесі)*** **Тұқым мен жемістің таралуы жайлы әңгімелеу.** Мақсат-міндеттер: бұталар мен ағаштардың тұқымы мен жемістері жайлы білім беру;	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй: «Кеңдала»** ***«Үнемді тұтыну»*** *Қолдарын жуу барысында суды үнемдеуге үйрету* ***«Судың тамшылары»*** *Мақсаты: суды бағалауды үйрету.* *Барысы: балалар қолдарын біріктіріп, тамшы пішінін жасайды.* *Тәрбиеші: • «Кранды жапсақ – тамшы сақталады», • «Ашық қалдырсақ – тамшы жоғалады».* ***Ұлттық ойын*** ***Теңге ілу.*** *Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінелі. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан тас салынады. Содан екі топтан екі саискер шығады.сызыққа келіп*

	негіздері) ***Қауіпсіздік сабағы Қоғамдықкөліктегітәртіпереже желері: Автобустар,трамвайларжәне метрода:*** *Көлік жүргізукезінде тұтқалардан ұстаңыз. Терезеденеңкеймеңіз.* *Салондажүгірмеңіз. Текересекадамменбіргекіріп-шығыңыз.*	*айтып немесе күлкілі іс-қимылмен қалай да біреуді күлдірудің амалын жасайды. Қалжың жыр да айтады. Бұл жерде тек қалжың өлеңге қатысушылардың атын қосып, шамдандырмау керек. Жаңылыстыру үшін неше түрлі сұрақтар қойып, көздеріне төнеді. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Айыпты өлең айтады, ән салады не би билейді.*	***(асық ойыны)*** *Ойыншылар тегіс жерді таңдайды. Ортасына түзу сызық сызады. Оған жағалай асық тізеді. Ойынды бастаушы асық тізілген жерден бес табанға тең аралықты белгілеп алып, шеңбер тартады. Ойыншылар шеңберге кірмей (баспай) ортадағы асықты атады. Сақа тиген асық міндетті түрде шеңберден шығуы керек. Кім көп асықты атып шеңберден шығарса сол ұтады.*	тұқымның бейімделуі мен таралу тәсілдерін түсіндіру. **(қоршаған әлеммен таныстыру)** Тұқым таралуына байланысты бейнематериал көрсету. (Tigtag junior медиа бөлімінде) **(қоршаған әлеммен таныстыру)**	*қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға тжетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды.* *Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.* **Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев.
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (шығыршықтармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен алдына ұстау. 1-2-шығыршықты қолымен аяғына дейін бұрап, айналдыру; 3-4- бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-отыру, шығыршықты жоғары көтеру; 2-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 7-8 рет қайталанады. 3. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-қолдарын жанына жіберу; 2-қолдарын жоғары көтеріп, шығыршықты екінші қолына салу; 3-қолдарын жанына жіберу; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды келесі қолымен орындау. Жаттығу 6-8 рет қайталанады. 4. Бастапқы қалып: аяқты табан деңгейінде ұстап, шығыршықты оң қолымен төменде ұстау. 1-сол аяғын бүгіп, көтеру, аяқтың астынан шығыршықты келесі қолға салу; 2-қолын жіберіп, бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 6 рет				

	қайталанады. 5. Бастапқы қалып: аяқты иық деңгейінде ұстап, шығыршықты ортасынан екі қолымен төменде ұстау. 1-түзу қолдарын алға ұстау; 2-еңкейіп, шығыршықты жерге тигізу; 3-тіктеліп, шығыршықты алдына әкел; 4-бастапқы қалыпқа келу. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 6. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, шығыршықты басына, екі қолды беліне қою. 1-оң аяғын жанына қою; 2-сол аяғын орнына қою; 3-сол аяғын жанына қою; 4-оң аяғын орнына қою. Жаттығу 6-7 рет қайталанады. 7. Бастапқы қалып: шығыршық жерде, аяқ бірге, қолды белге қою. Шығыршықты айналып, 1-4-ке дейін оңға және 5-8-ге дейін солға секіру. Жаттығу 3-4 рет қайталанады. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу үшін төмендегідей ережелерді сақтауымыз керек:* *- қажетсіз суды босқа ағызбау;* *- кранды үнеме жауып жүру* *(Экологиялық мәдениет дағдысы)* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* **(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Көктемгі егістік туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	*Бірлік туралы әңгімелесу.* **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Егістікке жаңбырдың пайдасы туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Көктемгі егістік тақырыбында суреттерге қарап мәтін құрап әңгімелеу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Өсімдіктердің гүлдеуі туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Бақалар ойыны". Мақсат-міндеттер: балаларды сапта тұрып оңға және солға бұрылыстар жасауға; затты көлденеңінен (2–2,5 м арақашықтықта) оң қолмен лақтыруға үйрету. ***Ұлттық ойын*** ***Ақ сүйек*** ***Ақ сүйек*** *– ай сүттей жарық түндері, жазды күні өткізілетін сауық-сайранға құралған ойын. Ақ сүйекке қыздар мен жігіттер, сондай-ақ балалар да қосылып, араласып ойнай алады. Ойынға ертеректе ірі қаран малды жілігі пайдаланылған.*	**Музыка** "Жайлау". Мақсат-міндеттер: Балаларды көңілді сипаттағы әнді айту кезінде сөзінің мазмұнына сай қолдарымен қарапайым қимылдарды жасай білу қабілетін дамыту; ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге дағдыландыру; аяқ қимылдарын жасауда аяқты өкшемен қою және жеңіл адыммен өзін айнала адымдай білу қабілеттерін қалыптастыру. **Қазақ тілі** "Гүлдер. Алыс-жақын" Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымындағы гүлдердің түрлері	**Дене тәрбиесі** "Көбелектің қимылдарын қызықтайық" Мақсат-міндеттер: балаларды затты көлденеңінен (2–2,5 м арақашықтықта) сол қолмен лақтыруға үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** "Көбелек". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту, көбелектердің суретін	**Музыка** Кел, билейік! Мақсат-міндеттер: Балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету; дауыс жаттығуларын дұрыс орындай білуге жаттықтыру. ***Ұлттық ойын*** ***Асық ату (хан ату).*** *Ойынға бірнеше адам қатысады. Әрбір ойыншылар кезекпен қолдағы асықтарды сырмақ үстіне шашады. Арнайы белгілеген асықпан (сақамен)*	**Дене тәрбиесі** "Түрлі жазықтықтарда бүйірлеп адымдау". Мақсат-міндеттер: балаларды допты қағып алып жүгіру; бір-бірінен қашық қойылған үрленген 5-6 доп арқылы кезекпен аттап өтуге үйрету. **Шығармашылық іс-әрекет** **Ойын-тапсырма:** **"Не артық?" дамытушылық ойыны.** **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балалардың суретін бояды. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс

	Қатысушылар теңдей болып екіге бөлінген. Сайысты бастаушы ақсүйекті әуелетіп, алыс лақтырады, ал қалғандары осы сүйектің шамамен қайда жерге түсетінін бақылап тұрады. Осылай ойын басталып та кетеді, сүйекті тапқан адам тапқанын айтып, мәреге қарай жүгіре жөнеледі. Екінші топтың қатысушылары оны ұстап алып, құрықтаған ойыншы ары қарай сөреге жүгіре жөнеледі. Міне, осылай кім сүйекті сөреге әкелсе, сол топ жеңімпаз болып есептеледі. Ал жеңілген жақ ән салып беруге міндеттелген. Ойын осылай жалғаса береді. **Шығармашылық іс-әрекет** "Ғажайып орман тұрғындарына үйшік". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту, үйшіктің («Үйшік» ертегі желісіндегі үйшікті) суретін салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* Үйшік сыртын дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік	жайлы білімдерін кеңейту, олардың сыртқы ерекшеліктерімен таныстыру; нысанның орналасуын «жақын», «алыс» бақылау жайлы түсініктерін дамыту; көктемгі табиғат өзгерістері туралы білімдерін нақтылау. Балаларды қазақ тілінде гүлдердің сыртқы ерекшеліктерін суреттеу кезінде түсіну мен естуді үйрету; гүлдердің атауын анықтамалық сөз тіркестерін қайталау, жұмбақ шешу арқылы еске сақтауды үйрету; суреттегі нысанның орнын, алыс немесе жақын орналасуын айтуды жаттықтыру; ойлау, еске сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту. Байқампаздыққа, әдептілікке, айналасындағы заттарға деген мұқияттылыққа тәрбиелеу. **Дамытушы ойын: "Кемпірқосақ жолақтар. Жиын сандар". (математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балаларға заттардың беске дейінгі жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіруді жалғастыру.	нүктелі сызықтар арқылы суретін салу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* балалардың жәндіктер туралы білімдерін тиянақтау; сипаттық ерекшеліктерін көрсете отырып, көбелекті мүсіндеуді үйрету. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың сыртын табиғи (дәннің түрлері) заттардан құрастыру. *Адамның қоршаған ортаның тазалығын сақтаудағы жауапкершілігі.* ***Өсімдіктер мен жануарларды қорғау.*** Мақсаты. *Адамның қоршаған ортамен толық байланысы, адамның табиғат жағдайына жауапкершілігі туралы түсінік беру.* Балаларға Жер – біздің үйіміз, үйді – денсаулығымызды қорғаймыздегентүсінік қалыптастыру, сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту; логикалық ойлау қабілетін дамыту; қоршаған ортамен бірлік сезімін, экологиялық мәдениетті, табиғатты аялауға тәрбиелеу. *(экологиялық мәдени дағдыларды қалыптастыру,*	*қалған асықтарды шертеп атады. Басты шарты ұқсас асықтарды ғана атады. Басқа асықтарға тигізбей атып алынған асық, ұпай ретінде олжаланады. Ойын осылай жалғаса береді…* **Достық жайлы ән. Жазықтықта бағдарлау: оң жақта, сол жақта, жоғары, төмен, ортасы. (қазақ тілі, математика негіздері)** Достық түсінігін қалыптастыру; достық ұғымын қалыптастыратын жақсы әдеттер жайлы түсініктерін нақтылау; заттардың жазықтықтағы орналасу (сол жақта, оң жақта, жоғары, төмен, ортасы) орны туралы білімдерін дамыту; Қазақстандағы халықтар достығы туралы түсініктерін дамытуды жалғастыру. Қазақ тіліндегі тақпақты ұғынып тыңдауды үйрету; достықты айқындайтын әдеттерді білдіретін сөз бен сөз тіркестерін түсіну біліктерін дамыту; жақсы әдеттерді жаман әдеттерден ажыратуды үйрету	орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу. *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* суретте тұрған артық затты мүсіндейді. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау. *Жапсыру бойынша* балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. "Қайшымен контур бойынша сурет қию". Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* суреттегі артық затты мүсіндейді. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.

	ережелерін сақтау. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* балаларды қағаз бетінің оң жағына есептеу таяқшаларынан қоянның үйшігін, ал сол жағына аюдың үйшігін құрастыруға үйрету.		*тіл дамыту, танымдық дағдылар)*		
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету.				
Серуен	**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек, діңі, бұтағы).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш) **Бақылау.** 2-3 түрлі ағаштарды бір-бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың пайдасы туралы айту. **Қимылды ойын. «Мен атаған ағашқа барыңдар».** **(дене тәрбиесі)** Балаларды бірге жүруге үйрету, өз ағашын табуға көмек беру. Аймақта өсетін ағаштардың аттарын есте сақтау. Балалар аталған ағашқа қарай тәртіппен жүгіреді, көрсетеді, дәлелдейді, сөйтіп аталған ағаш туралы білімдері қалыптасады.	**Суды бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ. «Көктемгі су» Н.Айытов Қаусатып қар боранды, Сарқырады бұлақтар. Көктем қайтып оралды, Құлпырды сай қыраттар. Таулар тастап ақ тонын Сағым ойнап, көзді алып Көк торғынға оранды Жақын тартты жырақтар **Бақылау.** Көктемде күн қызуын мол шашып, күн жылына бастайтынын түсіндіру. Өзен мен көлдерде сең жүре бастайды. Табиғат құбылыстарына деген байқампаздық пен қызығушылықты дамыту. Ойларын өздері қорытындылауға үйрету, сөздік қорларын байыту. **Қимылды ойын. «Қояндар». (дене тәрбиесі)**	**Заттардың көлеңкесін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Жұмбақ. Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) **Бақылау.** Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар суық, күннің көзінде жылы болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. **Қимылды ойын. «Қақпа». (дене тәрбиесі)** Жарысу элементтері бар	**Дәрілік өсімдіктерді бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* (шақпашөп, сасықшөп, үлкен жапырақтар т.б.) Жұмбақтар. Қай өсімдік болады Болмаса да ең көркем Шипалы шөп ... (Жолжелкен) Өзіне шап-шақ Киген қалпағы аппақ Далада тұр қаптап (Бақ-бақ) **Бақылау.** Балабақшаның ауласында өсіп жатқан өсімдіктерді тану, аттарын есте сақтауға үйрету. Дәрілік өсімдіктерді қандай өсімдік, қандай мақсатпен қолданылатыны жайлы балаларға түсіндіріп өту. Мысалы: түймегүлді – антисептикалық емге, шақпашөпті – дәрумендер бар т.с.с.. **Қимылды ойын. «Қиын өткел». (дене тәрбиесі)** Ұқыпты, тиянақты болу керек	**Шөптесін өсімдіктердің гүлденуін бақылау.** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)* Тақпақ; «Гүл» А. Меңжанова. Қызыл-жасыл гүл егіп, Баптап, күттік, түрлеттік, Апта сайын суардық. Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. **Бақылау.** Бұл өсімдіктердің шалғындарда өсетінін, сол себепті жарықты жақсы көретінін түсіндіру. Балаларды алаңда өсетін шөптесін өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы түсініктерін қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр,сабағы, жапырақ, гүл, тұқымы), олардың әр өсімдікте әртүрлі екендігін түсіндіру, өсімдіктер гүлдейді. **Қимылды ойын. «Көбелектер, бақалар». (дене**

	Еңбек. Ұқыпты, мұнтаздай таза болуға, ересектердің көмегімен киімдерін ретке келтіруге, тазалауға, құрғатуға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құм бетіне таяқшамен сурет салуға үйрету. **(сурет салу)**	Белгі бойынша қателеспей әрекет жасауға үйретуді жалғастыру (бастаушы айтады, бірақ өзі басқа қимылдарды жасайды). Өзенге секіру, жағаға секіру (жерде бір-біріне қарама-қарсы сызықтар). Ойын кезінде жаттығу жасауда, күш пен жігерлілікті дамыту. **Еңбек.** Өз қалауымен еріген қар бетіндегі қоқысты тазартады. Бірлескен еңбек әрекетіне қатыса білуге тәрбиелеу. Еңбек әрекетіне белсене қатысқан балаларды мадақтау. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Әр баланы өз қалауы бойынша ойындар таңдап алып ойнауға, ұжым болып ойнай білуге тәрбиелеу.	спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. **Еңбек.** Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетіне тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге көмектесу, өте белсенді балалардың басқалардың да ынтасын білдіруіне кедергі келтірмеуін қадағалау.	екенін айтып өту, ойынның шартын қадағалау. Ойын ойнап жатқанда балалардың достарына көмектесу, бір-біріне деген қарым-қатынастарын ояту. **Еңбек.** Емдік өсімдіктерді топтастыру. **(еңбек дағдылары)** Балаларды емдік өсімдікті жинауға шақыру, оларды табу. Бастаған істі аяғына дейін жеткізуге үйрену. **Өз бетімен ойындар.** Балаларды ойын уақытында бір-бірімен араласуды, ойыншылардың тәртібіне өзінің қарым-қатынасын білдіруге машықтандыру.	**тәрбиесі)** Екі топқа бөліну, ойын ережесін сақтау (ешкіні ұстап, бір аяқпен қозғалу, жүргізуші сенің белгіңді атаған кезде ғана жүгіру). Шыдамдылыққа үйрету. **Еңбек.** Емдік өсімдіктерді кептіру. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді жинауда жинақылыққа үйрету, айналаға пайда тигізу, қауіпсіздік ережелерін үнемі сақтау. **Өз бетімен ойындар:** Әр балаға өзіне ұнайтын іспен айналысуға мүмкіндік беру.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.				
Түскі ас					
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Қаңбақ шал» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Ән тыңдайық (музыка)** "Кемпірқосақ жолақтары". Мақсат-міндеттер: балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің мағынасын түсініп айта білу қабілетін	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Егер адасып қалсам*** *Мақсаты: Адасып қалған жағдайда дұрыс әрекет етуге үйрету. Міндеттері: – Қорқынышты азайту – Көмек сұрауға баулу Түсіндіру: Бір орында тұру керек. Көмек*	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, тіл дамыту, қазақ тілі)**	**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Даладағы гүлдерді санайық.** **Жиын сандар** Балалардың «сан» мен «санау» ұғымдары туралы білімдерін жетілдіру, жиын санын құрайтын	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Эскалаторда не істеуге болмайды?*** *Мақсаты: Эскалатормен таныстыру. Тыйым салынған әрекеттерді түсіндіру. Міндеттері: – Қауіпті әрекеттерді ажырату –*

	жетілдіру. Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, тіл дамыту, қазақ тілі)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Театр". ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)*** Мақсат-міндеттер: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. ***<u>Қаржылық сауаттылықтыңалғашқы</u>*** *<u>дағдыларын меңгерту.</u>* *<u>Ақшаны санауды және билет сатып алуды үйрету</u>* Керекті құрал-жабдықтар. Сахна орны. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын	*сұрайтын адамдар: Полицей, күзетші, сатушы. Рөлдік ойын: «Көмек сұраймын»* *Қорытынды: Көмек сұраудан қорықпаймыз.* **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Жау, жау, жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңбыр туралы негізгі ұғымдарын қалыптастыру; жансыз табиғат нысандары туралы білімдерін кеңейту. **Шығармашылық іс-әрекеттер ұйымдастыру (сурет салу, мүсіндеу,жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.Құбылыстардың орналасуын бере отырып, бейнелеу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту; *Мүсіндеу бойынша* бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру; Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұжымдық сюжетті композиция құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын	**Сурет бойынша мәнерлеп әңгімелеу. «Шеберхана мен музыкалық аспаптар». (қазақ тілі, музыка)** **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Апалы-сіңлілі үш қыз". Мақсат-міндеттер: балаларды "Апалы-сіңлілі үш қыз" ертегісі мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіге қызығушылықтарын қалыптастыру; ертегі желісіндегі кейіпкерлердің қасиеттері мен әрекеттерін зейін қойып, бақылай білуге үйрету. ***Сюжеттік-рөлдік ойын: «Шаштараз»*** *Мақсаты: • Балаларды еңбекпен табыс табу ұғымымен таныстыру;* *• Қызмет көрсету мен ақы төлеу арасындағы байланысты үйрету;* ***• Ақшаны дұрыс санауды және төлем жасауды үйрену.*** *Қажетті құралдар:* *• Шаш қиюға арналған ойыншық құралдар (қайшы, тарақ, фен, орамал);* *• Айна; • «Ақша» орнына қағаздан жасалған тиындар/қағаздар;* *• «Баға кестесі» (шаш қию – 5 теңге, өрім – 3 теңге, шаш жуу – 2 теңге).* ***Ойын барысы:*** *1. Рөлдерге бөлу* *• Бір бала – шаштаразшы; • Бірнеше бала – клиенттер;* *• Бір бала – кассир (ақша қабылдайды). 2. Клиент келеді*	ең кіші екі сан туралы түсіндіру; заттардың жазықтықтағы орналасу орнын, тура және кері санауды пысықтау; Балалардың көлемі біркелкі, бірақ түсі әртүрлі заттарды, бір жиын етіп санау дағдыларын жетілдіру; ең кіші екі санды бөлек түске боялған заттардың сандарына сәйкестеп, жиын санын құрудағы бірнеше амалды көру іскерлігін қалыптастыру; тура және кері санау барысын, санаудың екі түрлі қорытындысын сөзбен сүйемелдеп отыруға жаттықтыру; зейін, көзбен көру, жазықтықты бағадарлау, еске сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. ізденімпаздыққа тәрбиелеу. **Шығармашылық іс-әрекет** "Жайлаудағы гүлдер". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу,жапсыру, құрастыру)** *Сурет саплу іс-әрекеті бойынша* балаларды сия тамшысы техникасына бейімдеу; сия тамшыларын қағаз бетіне түсіріп, пайда болған тамшыларды түтікшемен гүлдерге айналдырып, гүлденген дала пейзажын салу амалдарына үйрету *Мүсіндеу бойынша* қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді гүлдермен безендіру. *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* өнер түрлері туралы ұғымдарды	*Ережені есте сақтау* *Болмайды: Жүгіру Отыру* *Артқа қарау Ойнау* *Ойын: «Болады – болмайды»* *Қорытынды: Ережені бұзбаймыз.* *Математика негіздерінен ойын-жаттығу* **Ойын-имитация. "Көктемгі бау-бақша".** **(қазқ тілі)** Мақсат-міндеттер. Балаларды ойын алаңында немесе аулада жүріп, педагогтің қимылына еліктеуге ынталандыру; ой-қиялын, түйсігін, елестету қабілеттерін дамыту. Құралдар: қатпа қағаздарда қиылған гүлдердің бастары (педагог оларды алаңға жайып салады). ***"Көктемгі бау-бақша"***. Жауындарды шақырып, Күнде күтіп жүреміз. Бау-бақшаның гүлдерін, Тамашалап көреміз. ***<u>(музыка)</u>*** **Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат"** Мақсат-міндеттер: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. ***<u>Қаржылық сауаттылықтыңалғашқы</u>*** *<u>дағдыларын меңгерту.</u>* *<u>Ақшаны санауды және билет сатып алуды үйрету</u>* Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын

	құралдар. Барысы. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. Педагог ойын барысын белгілі сөз тіркестерімен сүйемелдейді, ойыншыларға қосымша сұрақтар қояды, ары қарай ойын тізбегінің жалғасуына ықпал етеді . Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сахналық қойылымдар көрермендерге қызық болу үшін, тек қана әртістер ғана емес, сонымен қатар басқа да көптеген мамандар қызмет етеді; еңбекті бағалау керек;	пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. **Көркем сөзді жаттау жаттығуы.** Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. **(көркем әдебиет)**	*Клиент: «Сәлеметсіз бе! Мен шашымды қидырғым келеді.»* *Шаштаразшы: «Қош келдіңіз! Қай үлгіде қылайық?»* *3. Қызмет көрсету* *• Шаштаразшы ойнаған түрде шаш қияды, тарайды немесе өрім жасайды.* *• Клиент айнаға қарап риза болады.* *4. Төлем жасау* *• Кассир: «Шаш қию – 5 теңге. Төлеңіз.»* *• Клиент ойыншық ақшасын береді. • Кассир ақша санап, қайтарымын қайтарады.* *5. Қорытынды* *Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды:* *• Шаштаразшы не істейді?* *• Ол еңбегі үшін не алады? • Ақшаны қайда жұмсайды?* *Балалар: «Жалақы алады, оны тамаққа, киімге, үйге жұмсайды.»*	кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Гүлдерді мүсіндеу. *Құрастыру іс-әрекеті бойынша* қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру..	кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. ***(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)***

	театр - әдептілік ережелері сақталатын мәдени орындардың бірі.				
Балалармен жеке жұмыс	**Театрды сахналау.** Балалар еркін жұмыс таңдайды, кез келген ертегіні сахналайды. **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**"Еңбек" тақпағын жаттау.** Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**	**Ойын жаттығуы: "Сөз ойлап тап".** Мақсат-міндеттер: қарама-қарсы мағыналы сөз тауып айтуға үйрету. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ, і, ғ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **(тіл дамыту, қазақ тілі және көркем әдебиет)**	**"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың егіншілер туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. **(қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту)**	**"Тышқандарды санаймыз. Жиын сандар".** Мақсат-міндеттер: балаларға заттардың беске дейінгі жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіруді жалғастыру **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.**(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. **(*экологиялық мәдени дағдылар,* қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)**				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Ата-аналарға арналған 10 кеңес».	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» тақырыбына ата-аналармен әңгімелесу.	Кеңес: «Саусақ жаттығулары». Қол моторикасын дамытудың маңыздылығын түсіндіру.	Ата-аналарға кеңес. "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	Ата-аналарға балалардың жетістігі жайлы айту, апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	*ЖШС «Дин-Асыл-2» бөбекжай-балабақшасы*				
Топ/сынып	***Ересек топ***				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	*«Бүлдіршін»*				
Балалардың жасы	***4 жастағы балалар***				
Педагогтің аты-жөні	*Тульмурзаева Г*				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	**25.05-29.05.2026 ж.**				
	«Адал азамат» «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ АЙЫ				
Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	Апта дәйексөзі: «Тату елге тыныштық пен тоқшылық нәсіп.»				
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. **(тіл дамыту)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға "Балалардың жануарлар мен құстарға деген қызығушылығын дамытамыз" тақырыбында кеңестер беру; әңгімелесу; ата-аналардың мазалап жүрген сұрақтарына жауап беру. Отбасы мен балабақша арасындағы *ынтымақтастықты* күшейтіп, ата-аналармен бағытты жұмыс жүргізу шаралары "Балабақшадағы біздің жетістіктеріміз" тақырыбындағы көрме. *Өнегелі 15 минут*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	***"Ойыншықтардағы тәртіп".*** *Мақсат-міндеттер. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүртү және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Кір сүлгілерді ауыстыру".*** *Мақсат-міндеттер. Еңбекке деген тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні жеке ұяшыққа іліп қоюды үйреніңіз.* ***(еңбек дағдылары)***		*Үлкендердің көмегімен жаз айларында даладағы гүлдерді суару, ағаштарға су құю, түптерін қопсыту, сыпырысу, қоқыстарды жинауға үйрету.* ***(еңбек дағдылары)***	***"Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту".*** *Мақсат-міндеттер. Балаларды жабық өсімдіктерге күтім жасауға үйрету; балаларға өсімдіктердің топырағын не үшін қопсыту керектігі туралы білім беру; қопсыту әдістері мен оған қажетті заттарды пайдалану ережелерін бекіту. Еңбек дағдыларын, ұқыптылықты дамыту. Экологиялық мәдениетке, қоршаған*

					табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. ***(экологиялық мәдени дағдылар, еңбек дағдылары)***
	Қ.Р. Әнұраны **"Санамақтар".** Бірім - бір, Екім - екі, Үшім - үш, Төртім - төрт, Бесім - бес, Алтым - алты, Ауыр балтам, Қалды қалтам! Қырқылдауық, Қырма тауық! Олпық-солпық, Сен кір, сен шық! **(тіл дамыту және көркем әдебиет)** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***ТЕМІРЖОЛ КӨЛІГІНДЕГІ ТӘРТІП ЕРЕЖЕЛЕРІ*** *https://youtu.be/VDTxhl7wPJE?si=OVOZt-Hvpj_B6owC* ***Ұлттық ойын. Хан «алшы»*** *Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы.* *Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.* *Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе*	***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй: «Бозшолақ»** **"Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттер: геометриялық пішіндерді екі қасиеті бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру. **(математика негіздері)** **Ойын:** ***«Егер су жоқ болса не болар еді?»*** *Бұл сұрақ баланың ақыл-ой белсенділігін арттырады, бір-бірін тыңдауға үйренеді, себебі балаға қызық кімде қандай жауап.Сұраққа жауап барысында педагог көмектеседі* **(*экологиялық мәдениет дағдысы*, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті**		***Күй күмбірі*** ***"Күй тыңдайық, балақай!"*** балалардың күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; **Күй: «Бозшолақ»** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***ТЕМІРЖОЛ КӨЛІГІНДЕГІ*** ***Қауіпсіздік сабағы*** ***ТӘРТІП ЕРЕЖЕЛЕРІ*** *https://youtu.be/VDTxhl7wPJE?si=OVOZt-Hvpj_B6owC* **"Фант" ойыны.** Мақсат-міндеттер: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді қайталаса, осы тақырыпқа байланысты көркем сөз үлгісін жатқа айтады. **(тіл дамыту және көркем**	**«Қамқорлық гүлі»** Ойынның мақсаты: мейірімділікке, ата-аналарға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу. Педагог балалардан анасы үшін жасай алатын бес істі атауды сұрайды. Балаларға анасына бес жапырақшасы бар «Қамқорлық гүлін» салу ұсынылады. Сурет салып болғаннан кейін педагог балаларға өздері ойлаған істерін жасап, анасына «Қамқорлық гүлін» сыйлауды ұсынады. *(адалдық әліппесі)* **"Пазлдарды жинаймыз" жаттығуы.** Мақсат-міндеттер: ұсақ қол моторикасын, шыдамдылықты дамыту. Дамытушы ойын: "Кемпірқосақ жолақтар. Жиын сандар". **(математика негіздері)** Мақсат-міндеттер: балаларға заттардың беске дейінгі жиын санын құрайтын ең кіші екі сан туралы түсіндіруді жалғастыру. ***Қауіпсіздік сабағы*** ***«Құм мен тас» тәжірибесі*** *Мақсаты: ұсақ және қатты заттардың айырмашылығын*

	басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.			**әдебиет, қазақ тілі)**	*сезіну арқылы қауіпсіздік дағдыларын дамыту. Құралдар: құм, тас, ыдыс, қасық. Барысы: • Балалар құммен ойнайды. • Тастарды байқап ұстайды – ауыр және қатты екенін сезеді. • Тәрбиеші: «Тасты лақтырма, жарақат алуың мүмкін». Қорытынды: табиғи материалдармен де абай болу керек.*
Таңертеңгі жаттығу	**Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)** 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - допты оң қолымен ұстап, қолдарын жанына жіберу; 2 - допты жоғары көтеріп, келесі қолына салу ; 3 - қолдарын жанына жіберу; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6-7 рет қайталау. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, оң қолымен допты төменде ұстау. 1 - оң аяққа иілу; 2-3 - допты оң аяққа, содан кейін сол аяққа домалату; 4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 6 рет қайталау. 3. Бастапқы қалып: тіземен тұру, допты екі қолымен ұстау. 1-2 - өкшеге отырып, денесін оң жаққа бұру және допты еденге тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 4. Бастапқы қалып: еденге отырып, допты екі аяқтың арасына қысып ұстап, қолдарын артқа тіреу. 1-2 - аяқтарын түзу ұстап, допты түсіріп алмай, жоғары көтеру; 2-3 - бастапқы қалыпқа келу. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 5. Бастапқы қалып: жерге шалқасынан жатып, қолдарын түзу ұстап, допты басынан асыра қою. 1-2 - қолдарын түзу ұстап, жоғары көтеріп, допты оң аяғына тигізу; 3-4 - бастапқы қалыпқа келу. Осы жаттығуды сол аяқпен қайталау. Жаттығуды 5-7 рет қайталау. 6. Бастапқы қалып: аяқтардың арасы сәл алшақ, допты оң қолға ұстау. 1 - допты еденге ұрып, екі қолымен ұтып алу. Жаттығуды 8-10 рет қайталау. 7. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. Допты жоғары лақтырып, ұтып алу. Жаттығуды 5-6 рет қайталау. 8. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, допты оң қолға ұстау. 1-8 дейін санау арқылы алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру, бұрылып, екі аяғымен қайтадан секіру. Жаттығуды 3-4 рет қайталау. **(дене тәрбиесі)**				
Таңғы ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. *Күнделікті өмірде суды үнемдеу үшін төмендегідей ережелерді сақтауымыз керек:* *- қажетсіз суды босқа ағызбау;* *- кранды үнеме жауып жүру* *(Эколгиялық мәдениет дағдысы)* Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Дос бол сабын, сумен сен,				

	Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын-бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Тек жақсы қасиеттерді ата»** Педагог қолына доп алып, балалардың алдына тұрады да, олардың әрқайсысына допты лақтырады. Балалар допты кез-келген «жақсы қасиет» (адалдық, мейірімділік, ұқыптылық) айтылған кезде ғана ұстап алуы тиіс. Бұл жағдайда олар педагогке қарай қадам жасайды. Егер балалар байқаусызда «жаман қасиет» (сараңдық, ашуланшақтық) айтылғанда допты ұстап алса, олар артқа бір қадам шегінеді. Педагогке бірінші жеткен бала жеңімпаз болады. *(адалдық әліппесі)*	Жаз туралы тақпақтар жаттау. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**		Жаз туралы жұмбақтар шешу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**	Жаз туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, көркем әдебиет, қоршаған әлеммен таныстыру)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене тәрбиесі** "Кімнің адымы нық?" Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірінен қашық қойылған үрленген 5-6 доп арқылы кезекпен, қолдың түрлі қалпымен аттап өтуге үйрету. **Бейнеленген бөліктер мен сұрақ-жауап негізінде суреттің тұтастық түсінігін модельдеуге арналған жаттығу.** **«Қарлығаш - жыл құсы».** Аудиотаспа тыңдау. **(қазақ тілі, музыка)**	**Музыка** "Кел, билейік!" Мақсат-міндеттер: балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету. **Қазақ тілі** "Жайдары жаз келді! Жыл мезгілдері. Жаз. Кемпірқосақ түстері." Мақсат-міндеттер. Балалардың ұғымында жаз мезгілі мен жазғы		**Музыка** Алақай, жаз келді! Мақсат-міндеттер: Балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету; дауыс жаттығуларын дұрыс орындай білуге жаттықтыру. **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Күн сәулесі".	**Дене тәрбиесі** "Етпетімен еңбектеу". Мақсат-міндеттер: гимнастикалық орындықпен етпетінен жатып, екі қолымен (орындықтың екі жанынан ұстау) тартыла еңбектеуге үйрету. **Бейнеленген бөліктер мен сұрақ-жауап негізінде суреттің тұтастық түсінігін модельдеуге арналған жаттығу.** **«Қарлығаш - жыл құсы».** Аудиотаспа тыңдау. **(қазақ тілі, музыка)**

	Үстел басында іс-тәжірибе жаттығулары. «Ақ пен сұр тышқанның жиын санына сай ең кіші екі сан». **(математика негіздері)** ***Дидактикалық ойын: «Жинақ қорапшасы»*** *Мақсаты:Ақшаны үнемдеу, жинақтаудың маңызын түсіндіру. Құралдар: қорапша немесе ойыншық «банк», жасанды ақша. Ойын барысы: • Балаларға әр тапсырма орындағаны үшін «ақша» беріледі. • Ақшаны бірден жұмсауға немесе жинақ қорапшасына салуға болады. • Ойын соңында кімнің жинағы көп екенін көреді. Нәтиже: Ақшаны бірден жұмсамай, жинақтаудың пайдасын түсінеді*	табиғатқа тән құбылыстар, жәндіктер туралы түсініктерін кеңейту; кемпірқосақ түстерінің атауларын бекіту; жаз қызықтары жайлы білім алуларына ықпал ету. Балаларды қазақ тілінде әуен ырғағына сәйкес мәнерлеп тақпақ айтуды үйрету; өз бетінше сөз тіркестерін құрап, еркін жауап беруге жаттықтыру; «Жаз» тақырыбы бойынша көру және есту арқылы сөйлеуді қабылдау, ырғақты сезіну сезімдірін, сондай-ақ, еске сақтау, ойлау қабілеттерін, жағымды эмоцияларын, эстетикалық талғамдарын дамыту. Әдептілікке, байқампаздыққа, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.		Мақсат-міндеттер: балаларға күн жайлы мәлімет беру; күннің пайдасы туралы білімдерін кеңейту; күннің көзі жарқырап тұрса, жылу беретіні жөнінде ұғымдарын қалыптастыру. **Шығармашылық іс-әрекет** "Өз қалауы бойынша". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** балаларды өз қалаулары бойынша *сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру* әрекетіне машықтандыру; барлық игерген техникаларын естеріңе түсіріп, белгілі композицияны, бейнелерді салу амалдарын пысықтау.	***Дидактикалық ойын: «Мен еңбектенемін – табыс табамын»*** *Мақсаты:Еңбек пен табыс арасындағы байланысты көрсету.* *Құралдар: тапсырмалар (сурет салу, тақпақ айту, жұмбақ шешу), ойыншық ақша. Ойын барысы: • Әр бала тапсырма орындаған сайын «ақша» алады. • Соңында сол ақшасына зат сатып алады. Нәтиже: Балалар еңбек еткенде ғана ақша табылатынын түсінеді*
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылары)**				
Серуен	**Жәндіктерді бақылау (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Жұмбақ. Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) **Бақылау.** Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту. Сары маса, көбелектер атауларын ажырату тағы басқа негізгі түрі, пішіндері жайлы	**Гүлдерді бақылау (петунья, космея).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Жұмбақ. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ, Аулада тұр қаптап. (Бақбақ) **Бақылау.** Балаларды гүлдердің 3-4 түрін танып білуге үйретуді жалғастыру, гүлдерді түсіне және жапырағының түріне қарай айыра білу, атауларын есте сақтау. Өсу үшін су, жылу және		**Құстарды бақылау (торғай, көгершін).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Көркем сөз. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап, Бөтегесі томпиып, Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. **Бақылау.**	**Ағаштарды бақылау (қайың, үйеңкі, терек, діңі, бұтағы).** *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту және көркем әдебиет)* Жұмбақ. Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш) **Бақылау.** 2-3 түрлі ағаштарды бір-бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың пайдасы туралы айту.

	мағлұмат беру. Гүлдің бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді, олар өз орнынан қозғалған жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. **Қимылды ойын. «Ұшады не ұшпайды». (дене тәрбиесі)** Құстар, жануарлар, жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Оларды аттары бойынша ажырату, дабыл берілгеннен бастап балалардың білгірліктерін анықтау. Ойынның шартын сақтау арқылы балаларды ойынға тарту, ойынды өз беттерінше үлкендердің көмегісіз ойнау. **Еңбек.** Гербарий жасау. Ересектердің тапсырмасын жауапкершілікпен және өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге деген сүйіспеншілігін туғызу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар. (дене тәрбиесі)** Ойын түрін таңдауындағы дербестік әрекетін жетілдіру.	т.б.. түсінІктерді кеңейту. Гүлдерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. ***Ұлттық ойын*** ***Әуе таяқ*** *Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10 –ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да, бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады. Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы таяғын лақтырады да, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.* **Еңбек.** Гүлзардағы жұмыс, гүлдерді суару. **(еңбек дағдылары)** Өсімдіктерді өз бетімен суаруды қаншалықты білетіні жөніНдегі түсінігін бекіту (суару ережелерін ұсыну). Өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Үлкендерге көмек көрсетуге ынталандыру. **Өз бетімен ойындар.** Айналмамен ойнау. Балаларды айналмамен ойнату дағдыларын арттыру. Жылдамдыққа, алғырлыққа баулу, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу, қауіпсіздік ережесін сақтау.		Немен көректенеді, қайда мекендейді, пайдасы қандай болатыны туралы білімдерін толықтыру. **Қимылды ойын. «Құстар және түлкі». (дене тәрбиесі)** «Түлкіні» санамақ арқылы тандай алу. Алаңда секіру, жүгіруді бекіту. **Еңбек.** Құстарды тамақтандыру. Құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Ойыншық-тербеткіш. Басқа балалармен ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу.	**Қимылды ойын. «Мен атаған ағашқа барыңдар». (дене тәрбиесі)** Балаларды бірге жүруге үйрету, өз ағашын табуға көмек беру. Аймақта өсетін ағаштардың аттарын есте сақтау. Балалар аталған ағашқа қарай тәртіппен жүгіреді, көрсетеді, дәлелдейді, сөйтіп аталған ағаш туралы білімдері қалыптасады. ***Ұлттық ойын*** ***Алақан соқпақ*** *Ойынға қатысушы балалар үйге немесе оңаша жерге жиналады да, дөңгелене отырады. Орталарынан бастаушы белгілейді. Оған сүлгі (орамал) беріледі. Бастаушы шеңбер ішін айнала жүріп біреуге –Алақанды тос!- дейді. Ол тосқан кезде бастаушы оның алақанына сүлгіні тигізіп -Сүлгі қайда?- деп сұрайды. Сонда ойыншы «анада» -деп бір баланың атын атайды. Аты аталған ойыншы орнынан тұрып алақанын тосады. Бастаушы-сүлгі қайда?- деп атын айтады. Ойын осы ретпен жалғаса береді. Жақсы өлең айтып ән салғандар ұпай жинайды*. **(қарым-қатынас іс-әрекеті,)** **Еңбек.** Ұқыпты, мұнтаздай таза болуға, ересектердің көмегімен киімдерін ретке келтіруге, тазалауға, құрғатуға тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)** **Өз бетімен ойындар.** Құм бетіне таяқшамен сурет салуға үйрету.
Серуеннен оралу	Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				

Түскі ас	**Гигиеналық дағдылар** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. *Көркем сөз* Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын-бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	***«Күй күмбірі»*** *Түскі ұйқы алдында балаларға тыныш қоңыр күй қойылып, жайлы орта қалыптастыру* «Ақылды етікші» ертегісін оқып беріп, балаларды ұйықтату. **(көркем әдебиет)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін ас	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Тіл дамыту** "Арманшыл сарғыш марғау" тақпағы негізінде түстер туралы әңгімелеу. Мақсат-міндеттер: балалардың тақпақ оқу және әңгімелеу сөйлеу формалары жөнінде білімдерін пысықтау, зат есімдердің құбылысты, затты, аңды, құсты бідіретіні жөніндегі түсініктерін тиянақтау; сөздердің логикалық ой құрылымына тізілетінін көрсету; түстерді пысықтау. **Шығармашылық іс-әрекет** "Мысық пен марғау". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды.	***Қауіпсіздік сабағы*** ***Дидактикалықойындар*** ***Үйдіңмекенжайынестесақтауға үйрету:*** *Тәрбиешіүймекенжайының не екенін түсіндіреді (көше, үйнөмірі, пәтер). Мысалы: «Меніңмекенжайым: «Қонаевкөшесі, 10-үй, 5-пәтер». Тәрбиеші балалардан мекенжайын қайталауды сұрайды. Мекенжайын білмейтінбалаларғаестесақтауға көмектеседі. Тәрбиешітүсініктіболуүшін мекенжайлары бар карталарды пайдаланады.* **Шығармашылық іс-әрекет**		**Вариативті компонент** **Қызықты математика** **Геометриялық денелер мен геометриялық пішіндер** Геометриялық пішіндердің немесе денелердің қоршаған объектілерге ұқсастығы туралы ұғым қалыптастыру; Балаларды геометриялық денелердің қасиеттерін зерттеу тәсілдеріне үйрету; геометриялық денелер мен геометриялық пішіндерді көзбен бақылап, қолмен ұстап, сипап, іс-тәжірибе жасап, өзара салыстырып, ортақ қасиеттерін тануға машықтау; іс-тәжірибе және	**Шығармашылық іс-әрекет** " Судағы ғажап балық ". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* балаларды акварель бояуларымен таныстыруды жалғастыру, акварель бояуын суға езіп, қылқалам арқылы қою консистенциясын жасау техникасын қалыптастыру; қылқаламмен шеңбер және жарты шеңбер пішіндерін бір-бірінің жанына салып, табақша мен шыны-аяқ бейнелерін бір сюжетке біріктіруге үйрету.

	(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру) *Сурет салу іс-әрекеті бойынша* мысықтың бейнесін бормен салу амалдарын үйрету; қағаздың ортасына мысықтың денесі мен аяқтарын доғалы сызық негізінде салып, бір жағына дөңгелек басын, екінші жағына ұзын құйрықты салу тәртібін қалыптастыру; мысық бейнесін дене мүшелері мен сыртқы келбетін сызықтарымен толықтыруға талпындырту; *Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* сазбалшықтан жылқыны жасауға үйрету, оның дене пішінін, пішіннің қозғалысын дұрыс беруге, пішіннің сипатына тән саздылықты, сымбаттылықты бере білуге үйрету; қырнауышты пайдалана білу дағдыларын бекіту; қиыстыру тәсілдерін, мүсіндеу ептілігін дамыту; *Жапсыру іс-әрекеті бойынша* ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру *Құрастыру іс-әрекет бойынша*мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру;	"Өз қалауы бойынша". Балалар қалаулары бойынша қалаған орталықтарында іс-әрекет жасайды. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру)** балаларды өз қалаулары бойынша *сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру* әрекетіне машықтандыру; барлық игерген техникаларын естеріңе түсіріп, белгілі композицияны, бейнелерді салу амалдарын пысықтау. ***Сюжеттік-дидактикалық ойын:*** ***«Билет сатып аламыз»*** *Мақсаты: • Балаларды ақшаны санауға үйрету;* *• Қоғамдық орынға бару үшін билет сатып алу дағдысын қалыптастыру; • <u>Қаржылық сауаттылықты (ақшаны дұрыс жұмсау, қайтарым алу) дамыту.</u>* *——Құралдар: • Жасанды ақша (түрлі түсті қағаздан да жасауға болады); • «Билет» карточкалары (бағасы жазылған: мысалы, 100 тг, 200 тг); • Үстел («касса»); • Балаларға арналған орындықтар («зал»).* *——Рөлдер: • Кассир (1 бала) • Сатып алушылар (қалғандары) • Қызметкер (билет тексеруші)* *——Ойын барысы: 1. Тәрбиеші кіріспе жасайды: – «Балалар, біз театрға (немесе киноға) барғымыз келеді. Ол үшін билет сатып алуымыз керек. Билет ақшаға сатылады».* *2. Сатып алу кезеңі: • Балалар*		зерттеу нәтижелерін, қорытындыны құрастырып, сөзбен жеткізе алу дағдыларын қалыптастыру; ***Ұлттық ойын. Түйілген орамал*** *Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады, қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.* ***(дене тәрбиесі)***	*Мүсіндеу іс-әрекеті бойынша* ермексаздан кесекті үзіп, домалату, есу арқылы балықты мүсіндеуге үйрету; *Жапсыру және құрастыру іс-әрекеті бойынша*.қағаздан оригами әдісін пайдалана отырып, "аквариумдағы балықтар" жапсырмасын жасауға үйрету; көк түсті шеңбердің үстіне, сары түсті шаршыларды бүктеп, оригами әдісі бойынша аквариумдағы балықтар бейнесін құрастырып, желімдеу ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою* **"Эстафета".** Ойынның мақсат-міндеттер. Балалардың тілін және сөздік қорын дамыту. Ертегі кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту. Ойынның барысы. Балалар дөңгеленіп тұрады, жүргізуші қолында эстафаталық таяқша болады. Жүргізуші бір ертегі кейіпкерінің атын айтып, қолындағы таяқшаны қасындағы балаға береді. Таяқшаны алған бала сол ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекет қимылына байланысты сөз айтып, келесі балаға тездетіп таяқшаны беруі тиіс. Жүргізуші қолына таяқша қайтып келгенде, ол жаңа сөздер айтып, басқа балаға бере бастайды. Балалар сөз тауып

	қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету ***«Күй күмбірі»*** *Бейнелеу іс-әрекеті кезінде балаларға жағымды және шығармашылық орта қалыптастыру мақсатында үшін қазақ күйін қою*	*кезекпен кассаға келеді. • Кассир: «Билет – 100 теңге» дейді. • Балалар ақшасын санап береді. • Егер бала артық ақша берсе, кассир қайтарым береді. 3. Залға кіру: • Қызметкер билетті тексереді. • «Өтіңіз, жақсы тамашалаңыз!» деп балаларды орындықтарға отырғызады. 4. Талдау кезеңі: • Тәрбиеші балалардан сұрайды: • «Ақшаны қалай санадық?» • «Билет сатып алу үшін не істеу керек?» • «Егер ақша жетпесе, не істеуіміз керек?»*			айта алмаса, айып салынады. **(дене тәрбиесі)**
Балалармен жеке жұмыс	**«Әдемі кілемшелер». (Сарғыш марғауға кілемшелер жасау)** Ойынның мақсат-міндеттер. Бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынның құрал-жабдықтары: қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны. Балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ құрайды. **(математика негіздері, шығармашылық дағдылар)**	**"Суретші нені шатастырды?" дамытушылық ойыны.** Мақсат-міндеттер: есте сақтау мен логикалық ойлауын, зеректікті дамыту. Жаз мезгіліне байланысты суреттер. Мысалы: жаз мезгілінде қар жауып тұр. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**		**Ойын жаттығуы: "Кім көп сөз ойлап табады?".** Мақсат-міндеттер: тапқырлықты дамыту. **(тіл дамыту, қазақ тілі)**	**"Жаз келді" тақпағын жаттау.** Жайқалып жапырақ, Құлпырып қызғалдақ. Тұратын көз тартып, Жаз келді күн шуақ. Ж.Молдағалиев **(тіл дамыту және көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. **(дербес әрекет)**				
Серуен	Түскі серуендегі бақылауды жалғастыру. *(экологиялық мәдени дағдылар, қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет)*				

Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. "Айнаға қара, біз қалай ұқыпты киінгенбіз" ойын жаттығуы. Мақсат-міндеттер: киімдегі ұқыпсыздықты көріп, сол уақытта түзетуді үйрету, таза жүруге тәрбиелеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналарға кеңес. "Егер бала жиі ашуланса ..."	Баланың эмоциялық жағдайы.		«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	Ата-аналармен балалардың жетістігі жайлы айту; апта тақырыбы бойынша сұрақ қою, әңгімелесу.

Әдіскер: Қалдыбек Ж

Тәрбиеші: Тульмурзаева Г.Н.

Саз жетекші Иманходжаева С